

1. הצלחה – התנועה הצרכנית לקידום חברה כלכלית הוגנת
(ע"ר 580490902)
  2. מועצת הנגב
  3. מועצה מקומית חורה
  4. מיכאל ביטון – ראש המועצה המקומית ירוחם
(ת.ז 024632002)
  5. סיגל מורן – ראש המועצה האזורית בני שמעון
(ת.ז 022145700)
  6. דר' עואד אבו פריח (ת.ז 028333920)
  7. דר' הראל פרימק (ת.ז 05976461)
- כולם, ע"י ב"כ עו"ד אסף פינק ו/או איתי ארגוב ואח' משרד עורכי דין אסף פינק וכן ע"י עו"ד אלעד מן מדרך חברון 101 ירושלים
טלפון: 02-5021829 פקס: 02-5632244.

העותרים

- נגד -

1. שר התקשורת – ח"כ איוב קרא
  2. מדינת ישראל – משרד התקשורת
- שניהם באמצעות פרקליטות המדינה, משרד המשפטים, צלאח א-דין 29 ירושלים טלפון: 02-6466590, פקס: 02-6467011.
3. הוט טלקום שותפות מוגבלת (550215255)
  4. הוט מערכות תקשורת בע"מ (ח.פ 520040072)
- שתיהן ע"י ב"כ אגמון ושות' רוזנברג הכהן ושות' עורכי דין, שכתובתם למסירת כתבי בי-דין היא בגן הטכנולוגי, בנין 1, כניסה ג', דרך אגודת ספורט הפועל 1, מלחה, ירושלים, מיקוד 92149 טלפון מס': 02-5607607 פקסימיליה מס': 02-5639948.

המשיבים

תגובה מקדמית מטעם המשיבות 3-4

1. הצלחה – התנועה הצרכנית לקידום חברה כלכלית הוגנת
(ע"ר 580490902)
  2. מועצת הנגב
  3. מועצה מקומית חורה
  4. מיכאל ביטון – ראש המועצה המקומית ירוחם
(ת.ז 024632002)
  5. סיגל מורן – ראש המועצה האזורית בני שמעון
(ת.ז 022145700)
  6. דד' עואד אבו פריח (ת.ז 028333920)
  7. דד' הראל פרימק (ת.ז 05976461)
- כולם, ע"י ב"כ עו"ד אסף פינק ו/או איתי ארגוב ואח' משרד עורכי דין אסף פינק וכן ע"י עו"ד אלעד מן מדרך חברון 101 ירושלים
טלפון: 02-5021829 פקס: 02-5632244.

העותרים

- נ ג ד -

1. שר התקשורת – ח"כ איוב קרא
  2. מדינת ישראל – משרד התקשורת
- שניהם באמצעות פרקליטות המדינה, משרד המשפטים, צלאח א-דין 29 ירושלים טלפון: 02-6466590, פקס: 02-6467011.
3. הוט טלקום שותפות מוגבלת (550215255)
  4. הוט מערכות תקשורת בע"מ (ח.פ 520040072)

שתיהן ע"י ב"כ אגמון ושות' רוזנברג הכהן ושות' עורכי דין, שכתובתם למסירת כתבי בי-דין היא בגן הטכנולוגי, בנין 1, כניסה ג', דרך אגודת ספורט הפועל 1, מלחה, ירושלים, מיקוד 92149 טלפון מס': 02-5607607 פקסימיליה מס': 02-5639948.

המשיבים

תגובה מקדמית מטעם המשיבות 3-4

תגובה מקדמית מטעם המשיבות 3-4

בהתאם להחלטות בית המשפט הנכבד מהימים 18.7.2018, 3.9.2018 ו-16.9.2018, מתכבדות המשיבות 3-4, הוט טלקום שותפות מוגבלת והוט מערכות תקשורת בע"מ (להלן ובהתאמה: **הוט טלקום ו-הוט מערכות**); שתיהן ביחד וכל אחת מהן לחוד להלן גם: **הוט**), להגיש תגובתן המקדמית לעתירה שבכותרת.

בית המשפט הנכבד מתבקש לדחות את העתירה על הסף ולגופה, ולחייב את העותרים בהוצאות הוט ושכר טרחת עורכי דינה. הכול כמפורט להלן:

וזו דבר התגובה:

פתח דבר

1. הוט טלקום היא בעלת רישיון כללי למתן שירותי בזק פנים ארציים נייחים (להלן: **רישיון מפ"א** או **הרישיון**). הרישיון מעניק לה את הזכות לפרוס תשתית ברחבי הארץ, על מנת לספק באמצעותה שירותים שונים (המפורטים ברישיון) (להלן: **השירותים**).
הוט מערכות מספקת שידורי טלוויזיה רב ערוצית בכבלים, בהתאם לרישיון שחוענק לה על ידי המועצה לשידורי כבלים ולשידורי לוויין, המופצים ללקוחות, בין היתר, על גבי התשתית של הוט טלקום.
2. הוראות הדין ורישיון המפ"א מחייבות את הוט להעניק את השירותים לכל דורש בכל הארץ (להלן: **חובת האוניברסליות**), אך מסמיכות את שר התקשורת – לבקשתה של הוט ובכפוף להמלצות ועדה מקצועית – להגביל את החובה, לצמצמה או לדחות את מועד קיומה.
3. הוט פרשה את תשתיותיה בפריסה ארצית נרחבת והיא מאפשרת קבלת השירותים במרבית אזורי הארץ (כ- 92% מבתי האב בישראל).
4. ביחס לאותם אזורים מעטים שנותרו ללא תשתית, הגישה הוט בקשה להגביל את החובה המוטלת עליה, בין היתר, הואיל ומדובר באזורים שכבר פרושה בהם תשתית של בזק, ואין בהם ביקוש לשירותי התשתית של הוט, כך שאין הצדקה כלכלית להשקעת מאות מיליוני שקלים בפרישת תשתית פיזית נוספת.

5. המשיבים 1-2 (שר התקשורת ומשרד התקשורת; שניהם יחד להלן: המשיבים) מנהלים הליך בדיקה בקשר לבקשות. במסגרת בדיקת הבקשות נותנים המשיבים משקל, בין היתר, לכך שבאזורים שבהם לא פרושה תשתית הוט, היא מספקת שירותי טלוויזיה באמצעים חלופיים, ולכך שקיים יתרון כלל משקי בהסטת השקעות לשדרוג הרשת באזורים שבהם פרושה תשתית הוט. המשיבים עמלים, אפוא, על גיבוש מתווה שיסדיר את היקף חובת האוניברסליות החלה על הוט. הליך זה טרם הסתיים.
6. העותרים מבקשים לעצור את ההליך, ולמנוע מהמשיבים להשלים את הבדיקות, בטענה כי הוט מחויבת להשלים את פרישת התשתיות לאלתר. לשם כך מבקשים העותרים מבית משפט נכבד זה – כסעד מרכזי – להצהיר על בטלות החלטת שר התקשורת מיום 13.6.2018 (להלן: החלטת השר קרא האחרונה).
7. על פי אותה החלטה, המועד להשלמת הפרישה על ידי הוט יידחה בעשרה חודשים (עד ליום 13.4.2019, כלומר בעוד כחצי שנה מהיום) וזאת:
- "לשם השלמת הליך הבדיקה שעוד המשרד בנוגע למצב התשתיות הנייחות ואיכותן ובנוגע לתועלת המשקית מפרישת שתי תשתיות נייחות... ולעניין חלופות אפשריות לאספקת שירותי הוט טלקום ביישובים בהם לא פרושה תשתית הוט טלקום".
8. ברי כי החלטת השר קרא האחרונה אינה החלטה סופית, והיא אינה מכריעה בשאלה המונחת על הכף: האם להגביל את חובת האוניברסליות המוטלת על הוט. כל שקובעת ההחלטה הוא שיש להשלים את הליך הבדיקה, על מנת לאפשר לשר התקשורת ולמנכ"ל המשרד הנכנס – שניהם חדשים יחסית בתפקידם – ללמוד את הסוגיה לשורשה, ולגורמי המקצוע במשרד – לגבש את התשתית הנדרשת לקבלת החלטה.
9. בנסיבות אלו מדובר בעתירה מוקדמת, המצדיקה דחיית העתירה על הסף.

10. וכאילו שלא די בכך: העותרים אינם מסתפקים בתקיפת החלטת השר קרא האחרונה, ובמסגרת העתירה הם מבקשים לחזור לאחור בזמן, ולהעלות טענות גם ביחס להחלטות קודמות שקיבלו שרי תקשורת קודמים בעניין.
11. ההחלטה העיקרית שכנגדה יוצא קצפם של העותרים היא החלטת שר התקשורת הנגבי, מיום 9.10.2016, שהכירה בכך שחובת האוניברסליות מצריכה בדיקה מחודשת נוכח תמורות שהתחוללו בשוק התקשורת ובהן התפתחויות טכנולוגיות שונות, וקבעה כי באזורים שבהם טרם הושלמה פרישת תשתית הכבלים של הוט, היא תחויב לספק שידורי טלוויזיה באמצעות תשתית אינטרנט פס-רחב.
12. אלא שהחלטה זו ניתנה לפני כמעט שנתיים, כך שהטענות בעניינה לוקות בשיהוי ניכר (שהעותרים אף לא טרחו לנסות להסבירו) – וגם מטעם זה דינה להידחות על הסף.
13. דינה של העתירה להידחות גם לגופם של דברים:
14. חובת האוניברסליות המוטלת על הוט אינה חובה אבסולוטית. הדין הסמיך את שר התקשורת להגביל את החובה, באופן מלא או חלקי, וגם לדחות את מועד קיומה.
15. החלטות שרי התקשורת, שכנגדן יוצאת העתירה, שהן כאמור החלטות ביניים, משקפות את האיזון הראוי (למצער, לעת הזו) בין השיקולים השונים, מתוך דאגה לטובת הציבור בכללותו, הקפדה על כך כי שירותי טלוויזיה יינתנו לכל חלקי המדינה (לרבות אזורים מרוחקים), והכרה בהתפתחויות טכנולוגיות, בשינויים שאירעו בשוק התקשורת ובצרכי הציבור בעתיד (הקרוב והרחוק).
16. ועוד הערה הנדרשת לכאן: חובת האוניברסליות – נשוא עתירה זו – נדונה על ידי בית המשפט המחוזי מרכז במסגרת ת"צ 69819-09-16 ד"ר עוואד אבו פריח נ' הוט טלקום שותפות מוגבלת. מדובר בבקשה לאישור תביעה כייצוגית שהוגשה על ידי העותר 6, במסגרתה התבקש בית המשפט המחוזי להורות להוט למלא את חובתה הנטענת בעניין זה לאלתר ולפצות את התושבים באזורים שבהם טרם נפרשה התשתית. הצדדים הגישו את כתבי טענותיהם והתיק קבוע לדיוני הוכחות במהלך שנת 2019.

רקע

17. ביום 25.11.2003 העניק שר התקשורת להוט רישיון מפ"א, מכוח סמכותו לפי חוק התקשורת (בזק ושידורים), תשמ"ב-1982 ותקנות התקשורת (בזק ושידורים) (הליכים ותנאים לקבלת רישיון כללי למתן שירותי בזק פנים-ארציים נייחים), תש"ס-2000 (להלן: **תקנות מפ"א**). העתק מהרישיון מצורף לכאן ומסומן כנספח 1.
18. רישיון המפ"א מקנה להוט את הזכות "להקמת רשת בזק ציבורית נייחת, לקיומה, לתחזוקתה, להפעלתה ולביצוע פעולות בזק ומתן שירותי בזק פנים ארציים נייחים באמצעותה" (עמוד 1 לרישיון).
19. הוראות הרישיון ותקנות מפ"א מחייבות את הוט להעניק את השירותים לכל דורש (חובת האוניברסליות).
20. כך בסעיף 60.2 לרישיון מפ"א:
- "בעל הרישיון יספק את שירותיו לכל מבקש בכל אזור השירות".
21. וכך בסעיף 18(ג)(3) לתקנות מפ"א:
- "(3) פיתוח התשתיות והשירותים יושלם לפי לוח זמנים כלהלן:
- ...
- (ג) כל השירותים המוצעים יינתנו לכל דורש בכל אזור השירות לא יאוחר משלושים ושישה חודשים ממועד קבלת הרישיון".
22. המקור ההיסטורי של חובת האוניברסליות הוא בדרישה שהופנתה בשנות ה-90 לחברות הכבלים, שהיו בעלות זיכיונות אזוריים בלעדיים לאספקת טלוויזיה רב ערוצית בכבלים בכל רחבי האזור – כל חברה ואזור הזיכיון שלה. דרישה זו הוכפפה להחלטות ועדת תריגים, שהיתה בעלת סמכות להגבילה (ראו לעניין זה, סעיפים 9 ו-10 לתקנות התקשורת (בזק ושידורים) (זכיונות), תשמ"ח-1987).

23. בדומה, גם חובת האוניברסליות המוטלת על הוט טלקום כבעלת רישיון מפ"א אינה חובה אבסולוטית.

24. הרישיון עצמו כולל הוראה כללית המסמיכה את המנהל (מנכ"ל משרד התקשורת או מי שהוא הסמיכו לעניין זה) לדחות את לוח הזמנים למילוי החובות המעוגנות ברישיון (ובכלל כן חובת האוניברסליות), ובלשון סעיפים 132.2-132.3 לרישיון מפ"א:

"132.2 המנהל רשאי לאשר בקשה כללית של בעל הרישיון לדחייה בלוח הזמנים לביצוע חובה כלשהי על פי הרישיון... לתקופה שאינה עולה על שנים-עשר (12) חודשים, אם השתכנע כי התקיים אחד מאלה:

(א) הדחייה נובעת מסיבה שאינה תלויה בבעל הרישיון, וכי בעל הרישיון עשה ועושה כל מאמץ סביר לעמוד במחויבותו;

(ב) הדחייה תאפשר לבעל הרישיון לשפר את הטכנולוגיה בה ניתנים שירותיו;

(ג) הדחייה תקדם את התחרות בתחום הבזק או בתחום השידורים;

(ד) הדחייה נובעת מנסיבות של שעת חירום...

132.3 נתקיימו הנסיבות המפורטות... רשאי השר, לבקשת בעל הרישיון, לאפשר דחייה נוספת..."

25. בנוסף, קבע סעיף 131.1 לרישיון המפ"א כי שר התקשורת ימנה ועדת חריגים שבסמכותה לאשר לבעל הרישיון חריגה מהוראות הרישיון "לעניין מועד חיבור מבקשים, לעניין חובת חיבור כל מבקש או לעניין קצב ההקמה או מועד ההפעלה של שירות".

26. בהמשך ובהתאם, תקנות התקשורת (בזק ושידורים) (ועדה מייעצת), תשע"א-2011 (להלן: תקנות הוועדה המייעצת), הסמיכו את שר התקשורת – לבקשתו של בעל רישיון מפ"א ובכפוף להמלצות ועדה מקצועית – להגביל את החובה, לצמצמה או לדחות את מועד קיומה. כך קובע סעיף 6 לתקנות הוועדה המייעצת:

"לאחר שהובאה לפניו המלצת הוועדה המייעצת,
רשאי השר –

- (1) לאשר את בקשתו של בעל רישיון מפ"א להגביל את חובתו לתת שירות לפי תקנה 18(ג)3 לתקנות המפ"א או הוראות רישיון המפ"א שהוענק לו המחייבות אותו לספק שירות לכל דורש, כולן או חלקן... הכל בהתייחס לבקשה נושא ההחלטה;
- (2) לדחות את מועד קיומן של הוראות כאמור בפסקה (1), לתקופה כפי שיקבע;
- (3) להתנות את אישור הבקשה להגבלה כאמור בפסקה (1) או לדחיית המועד כאמור בפסקה (2), בתנאים שיקבע, ובכלל זה תנאים שעל מגיש הבקשה יהיה לקיימם;
- (4) לדחות את הבקשה.."

27. באשר לשיקולים הרלוונטיים להכרעה בבקשה קובע סעיף 4 לתקנות הוועדה המייעצת כי:

- "בבואה לבחון בקשה, תשקול הוועדה המייעצת, בהביאה בחשבון את חובתו של בעל רישיון מפ"א לפי תקנה 18(ג)3 לתקנות המפ"א או הוראות רישיון המפ"א שהוענק לו... לספק את שירותיהם לכל דורש, שיקולים אלה:
- (1) קיומה של מניעה הנדסית למתן השירות;
  - (2) ביטחון המדינה;
  - (3) קיומה של חלופה זמינה לשירות שלגביו הוגשה הבקשה;
  - (4) שיקולים שבטובת הציבור לרבות, צורכי הציבור המתגורר באזור שהוגשה לגביו הבקשה;
  - (5) התחרות בתחום הבזק;
  - (6) היחס שבין עלות מתן השירות למגיש הבקשה באזור שאליו הוגשה הבקשה לבין התועלת, במישרין או בעקיפין, הצפויה לבעל הרישיון ממתן שירותיו באותו אזור, ובכל הארץ."

28. מכוח רישיון המפ"א שהוענק לה, מספקת הוט טלקום שירותי תקשורת פנים ארציים על גבי תשתית כבלים. בנוסף, מספקת הוט טלקום שירותי הפצת כבלים להוט מערכות, לצורך אספקת שידורי טלוויזיה רב ערוצית על-ידה.

29. באשר לחובת האוניברסליות: נכון להיום הוט פרשה תשתיות ומספקת את שירותיה במרבית חלקי הארץ – לרבות בשטחי המועצה המקומית ירוחם והמועצה האזורית בני שמעון (שהעומדים בראשן הם העותרים 4-5).
30. על פי מחקר שערך מרכז המחקר והמידע של הכנסת, התשתית של הוט מגיעה ל-92% מבתי האב בישראל (ראו פרק 2.7, איתמר מילרד **הדידות בשימוש בתשתיות הפסיביות בשוק התקשורת הנייחת – מעודכן** (הכנסת, מרכז מחקר ומידע, 2016); להלן: **מחקר הכנסת**, שהעתק ממנו מצורף לכאן ומסומן כנספח 2).
31. הוט השקיעה משאבים רבים בניסיון להרחיב את פרישת תשתיותיה לאזורים נוספים, ואולם מסיבות שונות הדבר לא צלח.
32. כך, לדוגמא, בשטחי היישוב רהט (שהעותר 6 נמנה על תושביה), נפרשו בעבר תשתיות של הוט, אך אלו נעקרו ממקומן במעשי ונדליוזם.
33. בנוסף, במספר ישובים הביעו התושבים, או העומדים בראשם, התנגדות לפרישת התשתיות של הוט בשטחיהם מטעמים מסורתיים, דתיים ואחרים (לעניין זה ראו, למשל, מכתבו של ראש מועצת ירכא, מר חביש וחיב, מיום 9.1.2017, לפיו התקבלה במועצה החלטה שלא להכניס את השירות. העתק מהמכתב מצורף לכאן ומסומן כנספח 3).
34. ודוק: באותם ישובים שבהם לא נפרשה תשתית כבלים של הוט, הוט מאפשרת (החל מינואר 2017) לכל מי שחפץ בכך לצרוך את שידורי הטלוויזיה הרב ערוצית שלה באמצעות תשתית אינטרנט פס-רחב. נכון למועד הגשת תשובה זו כ-75 צרכנים פרטיים בלבד ביקשו לעשות כן, מה שמלמד על הביקוש הדל לשירות באותם ישובים.
35. בהקשר רחב יותר יצוין כי בשים לב לדינאמיות הרבה המאפיינת את שוק התקשורת ולהתפתחויות הטכנולוגיות המתרחשות בו מעת לעת, הוט טלקום מחויבת לפעול באופן תדיר לפיתוח והשקעה בתשתיותיה, בין היתר באמצעות שדרוג רשת הכבלים לטכנולוגיות מתקדמות יותר, שישפרו את ביצועי הרשת ויאפשרו שירותי אינטרנט מהירים יותר ותמיכה בגידול ברוחבי הפס הנצרכים.

36. לצד הוט טלקום, מחזיקה גם בזק החברה הישראלית לתקשורת בע"מ (להלן: **חברת בזק או בזק**) ברישיון מפ"א. בזק השלימה את פרישת תשתיות התקשורת שלה בכל רחבי הארץ עוד בימים בהם חיתה חברה ממשלתית הממומנת על ידי הציבור, והיא מהווה מונופול בתקשורת טלפוניה קווית כמו גם במתן שירותי גישה בקצב מהיר לאינטרנט עד ליום זה.

החלטות שרי התקשורת

37. כאמור לעיל, תקנות הוועדה המייעצת מסמיכות את השר – לבקשתה של בעלת רישיון מפ"א – להגביל את חובת האוניברסליות או לדחות את מועד קיומה. השר ייתן החלטתו רק לאחר שהובאה בפניו המלצת הוועדה המייעצת – שהיא ועדה מקצועית – המבוססת על השיקולים שנקבעו בסעיף 4 לתקנות הוועדה המייעצת.

38. ביום 7.11.2011 מונתה לראשונה הוועדה המייעצת, על ידי שר התקשורת דאז משה כחלון, על מנת לדון בבקשות פרטניות שהגישו הוט טלקום ובזק להגבלת חובת האוניברסליות באזורים מסוימים.

39. ביום 22.6.2014 פרסמה הוועדה המייעצת, בראשות מנכ"ל משרד התקשורת דאז, את המלצותיה, במסגרתן פירטה את הפרשנות שיש ליתן, לטעמה, לשיקולים שעליה לשקול לפי סעיף 4 לתקנות הוועדה המייעצת – כמפורט בסעיף 27 לעיל. בהתאם לפרשנות זו, המליצה הוועדה המייעצת לדחות את רוב הבקשות שהגישה הוט (העתק מהמלצות הוועדה מצורף לכאן ומסומן כנספח 4).

40. בעקבות ההמלצות האמורות של הוועדה המייעצת, פנה אליה ביום 1.10.2014 שר התקשורת דאז, גלעד ארדן, וביקש לקבל את המלצתה בדבר רשימת הישובים שעל הוט לחבר לתשתיותיה כשלב ראשון ובדבר פרק הזמן להשלמת יישום השלב הראשון.

41. הוועדה המייעצת פירטה בפני השר ארדן רשימה של 61 ישובים שאותם המליצה לחבר לתשתיות הוט כשלב ראשון בתוך פרק זמן של 24 חודשים ממועד אימוץ ההמלצה.

42. השר ארדן אימץ את המלצות הוועדה המייעצת ביום 13.11.2014 (להלן: **החלטת השר ארדן**); העתק מהחלטת השר ארדן מצורף לכאן ומסומן כנספח 5) – כך שהוט נדרשה לחבר 61 ישובים, שפורטו ברשימת הוועדה, עד ליום 13.11.2016. השר ארדן סייג את החלטתו כשקבע כי:

15. במקביל להתקדמות פרישת התשתית ביישובים שברשימה שבנספח ג' [61 היישובים של השלב הראשון, הח"מ], תיערך על ידי הוועדה בחינה בנוגע להמשך פרישת התשתיות וקיום חובת האוניברסליות על ידי הוט בשימת לב לשינויים טכנולוגיים ורגולטוריים רלוונטיים, ככל שיהיו.

16. כמו, כן תגבש הוועדה את רשימת היישובים לשלב הפריסה הבא ותמליץ עליה בפני שר התקשורת, ככל שיהיה צורך בכך, בהתאם לתחליפים הטכנולוגיים... (ההדגשות הוספו).

43. כלומר, השר ארדן היה ער לאפשרות כי שינויים טכנולוגיים ורגולטוריים שעתידיים להתרחש בתחום יצדיקו הגבלה של חובת האוניברסליות.

44. ואכן לאחר החלטת השר ארדן אירעו בשוק מספר תמורות:

45. ראשית, בשנת 2015 יצאה לדרך "רפורמת השוק הסיטונאי", שאפשרה, בין היתר, לחברות סלולר ואחרות להיכנס לשוק התקשורת הנייחת, באמצעות שימוש בתשתית של חברות התשתית – בזק והוט. להרחבה אודות הרפורמה ראו פרק 2.2 למחקר הכנסת, שצורף כנספח 2 לעיל. במסגרת זו יכול כל צרכן לבחור בין חברות התקשורת השונות ולקבל שירות אינטרנט מלא (תשתית + ספק).

46. שנית, התפתחויות טכנולוגיות אפשרו להוט לספק שידורי טלוויזיה רב ערוצית, שסופקו עד אז על גבי רשת הכבלים שלה בלבד, באמצעות אינטרנט רחב פס (בטכנולוגיית OTT – Over The Top) של בזק.

47. שלישית, היה צפי לשדרוג רשת הכבלים הקיימת של הוט בכל הארץ לרשת מתקדמת יותר שתעלה את קצבי הגלישה הממוצעים, והמדינה ראתה הגיון כלכלי במתן תמריץ להוט להסיט את ההשקעות לנתיב זה, חלף השקעה בפרישת תשתית כבלים באותם אזורים שבהם היא טרם נפרשה.

48. בעקבות תמורות אלו סברה הוועדה המייעצת, שבינתיים התחלף העומד בראשה, כי נכון יהיה לבחון את השלכותיהן על החלטת השר ארדן, ולדחות את המועד ליישומה.
49. הוועדה המייעצת הודיעה על כוונתה לציבור בהודעה שפורסמה ביום 16.8.2016 ושהעתק ממנה מצורף לכאן ומסומן כנספח 6.
50. לאחר שקיימה מספר דיונים ובחנה את ההתייחסויות שהוגשו מטעם הגורמים השונים – לרבות התייחסויות מטעם הוט ומטעם העותרים (נספח ד' למכתב ב"כ העותרים – שצורף כנספח 8 לעתירה), חוות דעת הנדסית ועמדת משרד הכלכלה – המליצה הוועדה המייעצת לדחות את המועד ליישום החלטת השר ארדן בשנה, קרי עד ליום 13.11.2017. העתק מהמלצות הוועדה המייעצת מיום 28.9.2016 מצורף לכאן ומסומן כנספח 7.
51. דחייה זו הותנתה בכך שצרכן המתגורר באזור שבו לא נפרשה תשתית כבלים של הוט, יוכל לצרוך ממנה שירותי טלוויזיה רב ערוצית על גבי תשתית אינטרנט פס-רחב של בזק (OTT) במחיר זהה למחיר שמשלם צרכן הצורך את השירותים על גבי תשתית כבלים של הוט (בקיום הסכום הנדרש עבור האינטרנט של חברת בזק).
52. ביום 9.10.2016, לאחר שבחן את המלצות הוועדה המייעצת ואת חוות הדעת שבבסיסה, אימץ השר הנגבי, את ההמלצות (להלן: **החלטת השר הנגבי**); העתק מהחלטת השר הנגבי מצורף לכאן ומסומן כנספח 8).
53. במהלך השנה שלאחר החלטת השר הנגבי חלו התפתחויות משמעותיות נוספות בשוק הטלקום: חל גידול בשימוש של מפעילים בתשתיות פסיביות במסגרת השוק הסיטונאי (ראו סעיף 45 לעיל). כמו כן, התפתחה תחרות בשוק השידורים בטכנולוגיית OTT על ידי חברות כמו סלקום ופרטנר.
54. נוכח זאת התכנסה שוב הוועדה המייעצת, הפעם – כשבראשה מנכ"ל משרד אחר. גורמי המקצוע במשרד הציגו לוועדה את עמדתם באשר לצורך לבחון את השלכות התמורות שאירעו, כאמור, והיבטים נוספים כגון: מצב התשתיות הנייחות במדינת ישראל ואיכותן, ובפרט ביישובים בהם

אין פרישה של שתי תשתיות נייחות, והצורך בניתוח התועלת המשקית הנובעת מפרישה אוניברסלית של שתי תשתיות נייחות או יותר באזורים אלה.

55. בנוסף התייחסה הוועדה המייעצת לכך שחברת IBC, שהוענק לה רישיון מפ"א (לשירותי תשתית) הגישה בקשות להגבלת חובת האוניברסליות החלה עליה. בקשות אלה התקבלו והוחלט לפטור את חברת IBC מפרישה אוניברסלית, בין היתר, נוכח היעדר התכנות כלכלית. העתק מהמלצות מינהל הכלכלה במשרד התקשורת ומהחלטה מצורף לכאן ומסומן כנספח 9.

56. ביום 3.10.2017 פורסמה הודעה לציבור לפיה הועדה המייעצת שוקלת להמליץ לשר לדחות ב-6 חודשים את יישום החלטת השר ארדן, קרי עד ליום 13.5.2018. העתק מההודעה מצורף לכאן ומסומן כנספח 10.

57. הוועדה המייעצת בחנה את ההתייחסויות השונות שקיבלה, לרבות התייחסויות העותרים (נספח 7 לעתירה), ובהתבסס על הצורך בבחינת התפתחויות שונות ומשמעותיות שחלו בשוק הטלקום בשנה שקדמה למתן ההחלטה (ראו סעיף 53 לעיל) המליצה לדחות את יישום החלטת השר ארדן, כאמור לעיל. ובלשון ההמלצות:

"הוועדה המייעצת קיימה מספר דיונים במהלך השנה האחרונה. הוצגו בפניה ההתפתחויות לעיל והצורך בבחינת היבטים נוספים, ובכלל כן בחינת מצב התשתיות הנייחות במדינת ישראל ואיכותן ובפרט ביישובים בהם אין פרישה של שתי תשתיות נייחות, וכן הצורך בניתוח התועלת המשקית הנובעת מפרישה אוניברסלית של שתי תשתיות נייחות, או יותר, באזורים אלו ('הבחינה')..."

...

לאחר בחינת ההתייחסויות, סברה הוועדה כי טרם קבלת החלטה בנוגע ליישום ההחלטה משנת 2014, נדרשת השלמת הבחינה כפי שפורט לעיל. השלמת הבחינה נדרשת, על מנת לגבש המלצה המביאה בחשבון את מכלול השיקולים הרלוונטיים לעניין, גכון להיום, לטובת כלל

הציבור, התפתחות התחרות וקידום מצב התשתיות בישראל באופן היעיל ביותר, קידום הפריפריה וצמצום פערים באמצעים היעילים ביותר. במסגרת הבחינה יובאו בכלל חשבון לוחות זמנים ליישום ההחלטה". העתק מהמלצות הוועדה המייעצת מנובמבר 2017 מצורף לכאן ומסומן כנספח 11.

58. ביום 12.11.2017 אימץ שר התקשורת המכהן, איוב קרא – הוא המשיב 1 – את המלצות הוועדה המייעצת ודחה את יישום החלטת השר ארדן בחצי שנה (עד ליום 13.5.2018). לפי החלטה, במהלך תקופת הדחייה, באזורים שבהם לא פרושה רשת הוט, היא תמשיך לספק את שירותי הטלוויזיה הרב ערוצית שלה על גבי תשתית אינטרנט פס רחב של בזק (OTT), כמפורט בהחלטת השר הנגבי.
59. השר הוסיף וקבע כי במהלך תקופת הדחייה יבקש מהוועדה המייעצת להמליץ לו – לאחר שמיעת הגורמים הנוגעים לעניין – "בדבר רשימת ישובים נעדרי תשתית הוט טלקום, אשר ביחס אליהם תחויב הוט טלקום להתחיל בפרישה באופן מיד".
- להלן: החלטת השר קרא הראשונה; העתק מההחלטה מצורף לכאן ומסומן כנספח 12.
60. באשר לרשימת הישובים: הוועדה המייעצת פרסמה הודעה לציבור וקיבלה התייחסויות ממספר גורמים. העתק מההודעה שפורסמה בעניין זה מיום 5.12.2017 מצורף לכאן ומסומן כנספח 13.
61. לאחר שעיינה בהתייחסויות שהוגשו (לרבות של העותרים – נספח 9 לעתירה) בעניין זה, המליצה הוועדה המייעצת לשר ביום 29.3.2018 כי הוט טלקום: (1) תספק שירותיה, באמצעות בעל רישיון אחר, באופן מיידי בישובים רהט, בית ג'אן, חיספין וטלאל; (2) תשלם פרישת תשתית תוך חמישה עשר חודשים ביישובים עין יהב ובית מאיר; (3) תשלם פרישת תשתית בחמישה קיבוצים – מבין רשימת הקיבוצים שפורסמה בשימוע. העתק מהמלצות הוועדה המייעצת ממרץ 2018 מצורף לכאן ומסומן כנספח 14.
62. ביום 29.3.2018 אימץ השר קרא את המלצות הוועדה כאמור (להלן: החלטת השר קרא השנייה; העתק מההחלטה מצורף לכאן ומסומן כנספח 15).

63. בהתאם להחלטה, פנתה הוט טלקום – ביום 9.4.2018 – למנכ"ל משרד התקשורת בבקשה לפי סעיף 23 לרישיונה, לספק את השירותים בחמשת היישובים שנקבעו כמפורט לעיל, באמצעות רשת הרט"ן של הוט מובייל. נקדים את המאוחר ונציין כי המנכ"ל אישר את הבקשה (החלטה מיום 7.6.2018) וכי הוט טלקום אכן מספקת את השירותים ביישובים אלה בטכנולוגיה האמורה ונערכת לחיבור שאר היישובים שנקבעו במסגרת אותה החלטה, בלוחות הזמנים שנקבעו בה.
64. כאמור, לפי החלטת השר קרא הראשונה (מנובמבר 2017), יישום החלטת השר ארדן נדחה עד ליום 13.5.2018 על מנת להשלים את הבדיקה בנושא. אלא שבחודש אפריל 2018 נערכו חילופי גברי במשרד התקשורת ומר נתנאל כהן מונה למנכ"ל המשרד (במקומו של מר מימון שמילה). מר כהן החל בתפקידו בחודש מאי 2018.
65. בגסיבות אלו, סברה הוועדה המייעצת, בראשות המנכ"ל הנכנס, שיש לאפשר למנכ"ל החדש ללמוד את הדברים לעומקם, ולדחות את יישום החלטת השר ארדן במספר חודשים נוספים שבהם ניתן יהיה לסיים את הליך הבדיקה, בין היתר באשר למצב התשתיות הנייחות ואיכותן ולתועלת המשקית מפרישת שתי תשתיות נייחות, כאמור לעיל.
66. ואולם תחילה המליצה הוועדה המייעצת לשר לדחות את יישום החלטת השר ארדן בחודש אחד בלבד (קרי עד ליום 13.6.2018), שבמהלכו תתפרסם הודעה מסודרת בדבר כוונותיה ויתאפשר לציבור ליתן את הערותיו. העתק המלצות הוועדה המייעצת מ-13.5.2018 מצורף לכאן ומסומן כנספח 16.
67. השר קרא אימץ המלצה זו (להלן: **החלטת השר קרא השלישית**; העתק מההחלטה מצורף לכאן ומסומן כנספח 17).
68. ואכן, במהלך אותו חודש פרסמה הוועדה המייעצת הודעה כי היא שוקלת להמליץ לשר להאריך את דחיית יישום החלטת השר ארדן בעשרה חודשים נוספים, שבמהלכם תשלים את הבדיקה לעניין חלופות אפשריות לאספקת שירותי הוט טלקום ביישובים בהם לא פרושה תשתית שלה, ובכלל כך בחינת אפשרות שימוש בטכנולוגיות אלחוטיות לשם אספקת השירותים. העתק מההודעה מיום 5.6.2018 מצורף לכאן ומסומן כנספח 18.

69. עוד נכתב באותה הודעה כי במסגרת הבדיקה ייבחנו, בין היתר, איכות השירותים המסופקים באמצעים החלופיים בישובים השונים, היבטים טכנולוגיים של השימוש בחלופות כגון השפעת מזג האוויר והשפעות ספקטרליות, וכן הציוד הנדרש להתקנה ברשת ובית הלקוח והיבטים רלוונטיים.

70. לאחר שהתקבלו התייחסויות הציבור, המליצה הוועדה המייעצת, ביום 11.6.2018, לדחות בעשרה חודשים נוספים את יישום החלטת השר ארדן (קרי, עד ליום 13.4.2019), לצורך השלמת הבחינה והליך גיבוש החלטה בנושא, לרבות הליך פרסום ההמלצות שיגובשו לציבור לצורך קבלת ההתייחסות.

71. הוועדה המייעצת המליצה כי במהלך תקופת הדחייה, הוט תמשיך לספק את שידורי ה-OTT באזורים בהם לא פרושה תשתית שלה בהתאם להחלטת השר הנגבי, והבהירה כי אין בהמלצתה כדי לפגוע בהחלטת השר קרא השנייה ממרץ 2018 (אודות רשימת הישובים הספציפיים שבהם יש למלא את חובת האוניברסליות באופן מיידי בהתאם ללוחות הזמנים שנקבעו בהחלטה). העתק מההמלצות מצורף לכאן ומסומן כנספח 19.

72. ביום 13.6.2018, אימץ השר את המלצות הוועדה המייעצת (זו היא החלטת השר קרא האחרונה; העתק מההחלטה מצורף לכאן ומסומן כנספח 20).

73. להלן נראה כי ההמלצות וההחלטות נשוא העתירה ניתנו על פי דין ולאחר שקילת השיקולים הרלוונטיים ואיזונם כך שאין כל בסיס לטענות העותרים.

יש לסלק את העתירה על הסף מחמת היותה עתירה מוקדמת ולא בשלה לדיון

74. מן המפורסמות הוא שעתירה, שהוגשה לפני שהרשות המוסמכת לכך קיבלה החלטה סופית לגופו של העניין הנדון, תידחה על הסף מחמת היותה מוקדמת. כך, למשל, תידחה עתירה הנוגעת למדיניות ביניים של הרשות (ראו: בג"ץ 1258/11 יהודה פלדות בע"מ נ' מינהל מקרקעי ישראל, (פורסם בנבו, 10.4.2011), בג"ץ 11384/05 עמותת אומ"ץ אזרחים למען מינהל תקין צדק חברתי ומשפטי נ' ועדת הכנסות (פורסם בנבו, 22.1.2006) ובג"ץ 2652/15 אלוף (מיל') אביחי מנדלבליט נ' היועץ המשפטי לממשלה (פורסם בנבו, 17.5.2015)).

75. הרציונאל העומד בבסיס סילוק על הסף כזה הוא שבית המשפט אינו ממיר את שיקול-דעת הרשות בשיקול-דעתו ואינו רשאי להחליט במקומה. לכן, כל עוד הרשות טרם גיבשה החלטתה, לא רשאי בית המשפט הנכבד להתערב (ראו: בג"ץ 1468/11 דניאל בן סעדון נ' השר לעניני דתות, (פורסם בנבו, 7.4.2011)).

76. כאמור לעיל, העותרים מבקשים מבית משפט נכבד זה להצהיר על בטלות החלטת השר קרא האחרונה.

77. אלא שהחלטת השר קרא האחרונה אינה החלטה סופית לגופו של עניין.

78. כל שיש בה הוא החלטה לדחות את מועד קבלת ההחלטה במספר חודשים, על מנת לאפשר מיצוי בדיקה יסודית ומדוקדקת של הנסיבות, בשים לב, בין היתר, להתפתחויות האחרונות שחלו בתחום.

79. השר טרם החליט בשאלה המרכזית המונחת על הכף: האם להגביל את חובת האוניברסליות שבה מחוייבת הוט.

80. ובלשון ההחלטה:

"ביום 13.5.2018 התקיימה ישיבה של הוועדה המייעצת והוצגו בפני הוועדה ממצאי בדיקה שערך המשרד בנוגע למצב התשתיות הניחות ואיכותן והתועלת המשקית מפרישת שתי תשתיות. כמו כן, ובהמשך לממצאי הבדיקה שהוצגו ולדיון שקיימה הוועדה עלה צורך בדחייה נוספת של מספר חודשים לשם השלמת הבחינה וגיבוש ההמלצות בהמשך להליך הבדיקה האמור. ביום 13.5.2018 החלטתי לאמץ את המלצת הוועדה המייעצת ולדחות בחודש ימים את תום מועד הדחייה עד ליום 13.6.2018, כאשר במהלך תקופה זו, יתקיים הליך פרסום הודעה להתייחסות הציבור לעניין מתן ארכה של מספר חודשים נוספים לשם סיום הליך הבדיקה.

...

ביום 11 ביוני 2016 [צ"ל 2018 – הח"מ] הוגשו לי המלצות הוועדה המייעצת. הוועדה המליצה לדחות בעשרה חודשים נוספים את יישום ההחלטה משנת 2014. תקופת הדחייה נועדה לשם השלמת הבחינה כאמור והשלמת הליך גיבוש החלטה בנושא, לרבות הליך פרסום ההמלצות שיגובשו לציבור לשם קבלת התייחסות".

81. הנה, עניינה של החלטת השר קרא האחרונה הוא בהשלמת הליך הבדיקה; השלמת בדיקה הנדרשת הן בשים לחילופי הגברי במשרד והן (ובעיקר) בשל התפתחויות טכנולוגיות ואחרות שאירעו בשוק התקשורת שעשויות להשליך על ההצדקה (או יותר נכון העדר ההצדקה) בהשלמת חובת האוניברסליות המוטלת על הוט.
82. לו תתקבל העתירה, התוצאה תהא קטיעת הליך הבדיקה באיבו ואילוץ הוועדה המייעצת ליתן המלצותיה על בסיס מידע חסר וחלקי. ברי כי מדובר בתוצאה שאינה עולה בקנה אחד עם דרישות הדין המינהלי.
83. ודוק: לו היו מוכיחים העותרים כי בתקופת הביניים – עד לגיבוש עמדת המשיבים – נפגעות זכויות הציבור באופן בלתי הפיך, יתכן והיה מקום לדון בעתירתם. אלא שדווקא ההפך הוא הנכון.
84. כפי שתואר לעיל ויובהר עוד בהמשך – המשיבים שמרו על איזון בין הצורך למצות את הבדיקות הנדרשות (על הדחיות הכרוכות בכך) ובין הגנה על טובת הציבור בתקופת הביניים.
85. בשם איזון זה נקבע, למשל, כי באזורים שבהם לא פרושה תשתית הוט, היא תחוייב לספק את שירותי הטלוויזיה שלה באמצעות האינטרנט של בזק – באיכות ובמחיר שווים לאלו של צרכן הצורך את השירותים על גבי תשתית הוט (החלטת השר הנגבי, וההחלטות המאוחרות שאימצו אותה).
86. עוד נקבע כי במספר ישובים מחויבת הוט לספק באופן מיידי את שירותיה באמצעות שימוש בתשתית של ספק אחר.

87. הוט עומדת בהוראות אלה ומשרד התקשורת מפקח אחר פעילותה כדי לוודא שהציבור אינו נפגע.

88. בנסיבות אלו – העתירה כנגד מדיניות הביניים של המשיבים היא מוקדמת ויש לדחותה על הסף.

89. ובלשונו של כבוד שופט בית משפט העליון בדימוס, י' דנציגר:

”מדיניות המשיב בעניין תקציב העותרות טרם גובשה במלואה. נטען, כי המשיב מצוי בימים אלו בעיצומו של הליך הסדרה, אשר בסופו תיקבע ותתקבע שיטת הקצאה שתביא, בין היתר, להשוות תנאי מוסדות החינוך הרשמיים וחבלתי רשמיים. הליך הסדרה זה צפוי להסתיים - לפי הערכת המשיב - בעוד כשנתיים. ביני לביני נקט המשיב במדיניות הביניים מושא העתירה. ... הואיל ומדיניות המשיב טרם גובשה במלואה, ומשום שהשתכנעתי כי אין במדיניות הביניים בה נוקט המשיב משום פגיעה בלתי הפיכה בעותרות, מצאתי כי העתירה בעניין מדיניות הביניים היא מוקדמת, ואינה בשלה לדיון. ... עילת סף זו יכול שתפעל מקום בו מודיעה הרשות כי בכוונתה לגבש עמדתה ולהסדיר את העניין הנדון. במקרים מעין אלה נועד כלל זה לאפשר לרשות להפעיל את הסמכות הנתונה לה ללא הפרעה, מה גם שיכול שבסופו של יום תתוצנה העותרות מן ההחלטה הסופית ועתירתן תתייתר” (בג”ץ 4885/13 רמת דוד - חינוך מיוחד נ’ משרד החינוך, פסקאות 20-21 (פורסם בנבו, 4.5.2014)).

יש לסלק את העתירה על הסף מחמת שיהוי

90. הגם שההחלטה שאותה מבקשים לבטל היא החלטת השר קרא האחרונה, עיקר קיצפם של העותרים יוצא כנגד החלטות מוקדמות יותר – והעיקרית שבהם החלטת השר הנגבי (שאומצה במסגרת ההחלטות המאוחרות לה), באשר לדחיית יישום החלטת השר ארדן.

91. כך, למשל, בסעיף 1 לעתירה:

"עניינה של העתירה דנא בהחלטת המשיב 1 מיום 13.6.2018.... וכן בהחלטת השר צחי הנגבי, מיום 9.10.2016, המחייבת את המשיבה 4 לספק את שירותיה, שהם שידורי טלוויזיה, בטכנולוגיית OTT על גבי אינטרנט רחב פס של חברת בזק."

92. וכך. בנוסף, בסעיפים 76-77 לעתירה (חריגה מסמכות):

"כאמור הוועדה המייעצת בראשות פילבר [הוועדה שהמליצה לשר הנגבי, הו"מ] המליצה לדחות את יישום החלטת ארדן לתקופה של שנה, תוך שהיא זונחת כליל את חובת האוניברסאליות החלה על המשיבה 3 בהיותה בעל רישיון מפ"א... בכך חרגו הוועדה המייעצת ושר התקשורת מהסמכות שניתנה להם בתקנות הוועדה המייעצת."

93. וכך במקומות אחרים בעתירה.

94. אלא שהחלטת השר הנגבי ניתנה לפני כמעט שנתיים (ביום 9.10.2016). עם כל הכבוד, חלוף הזמן מקים כנגד העותרים שיהיו משמעותי – שהעותרים לא טרחו לנסות להסבירו – המצדיק סילוק העתירה על הסף.

95. ויטען הטוען: העתירה לא הוגשה רק כנגד החלטת השר הנגבי אלא כנגד החלטת השר קרא האחרונה (והחלטות קרא שקדמו לה), שאימצו את החלטת השר הנגבי (על העקרונות והמדיניות שהיא מגלמת).

96. בכך אין כדי לסייע לעותרים. שהרי כבר נפסק כי אין בתקיפת החלטות מאוחרות – אשר אך חוזרות על החלטות קודמות ואינן בגדר מדיניות חדשה – כדי לרפא את פגם השיהוי שנפל בעתירה (ראו בעניין זה בג"ץ 6478/15 חברת החשמל לישראל בע"מ נ' תרשות לשירותים ציבוריים – חשמל, פסקה 17 (פורסם בנבו, 20.4.2017)).

97. גם בפניותיו של ב"כ העותרים למשרד התקשורת אין כדי לרפא את השיהוי. העותרים פנו אל משרד התקשורת, באמצעות בא כוחם, בסמוך להחלטת השר הנגבי (בימים 4.8.2016 ו-20.9.2016) – הפניות צורפו במסגרת נספח 8 לעתירה).
98. מטעמים השמורים עימם בחרו העותרים לשבת בחיבוק ידיים במשך למעלה משנה, והם שבו ופנו למשרד רק ביום 24.10.2017. ברי כי לכל המאוחר בתחילת שנת 2017 היה על העותרים להבין כי פניותיהם אינן מועילות ומאז החל מרוץ השיהוי (ראו בג"ץ 7266/15 ביקלס נ' שר הכלכלה, פסקה 14 (פורסם בנבו, 3.4.2016)).
99. מכאן שהעתירה לוקה בשיהוי סובייקטיבי.
100. אפילו נניח כי היה היגיון בהטלת חובת אוניברסליות על הוט במועד מתן רישיון מפ"א לפני כ-15 שנה (והוט אינה מסכימה להנחה זו), הרי שמזה שנים טוענת הוט, באופן עקבי, כי אין הצדקה לחייבה להשלים את הפרישה הפיזית באזורים שאין בהם ביקוש ואין הצדקה כלכלית לחיבורם, וכי קיימת תועלת ציבורית בהסטת משאבים לשדרוג הרשת הקיימת על-פני השלמת הפרישה באותם אזורים מעטים.
101. בהסתמך על החלטת השר הנגבי – שהכירה בצורך לבחון מחדש את מתווה חובת האוניברסליות על-רקע התמורות שחלו בשוק – השקיעה הוט משאבים רבים בפיתוח ויישום טכנולוגיות חלופיות, הכול, בידיעת משרד התקשורת ובתמיכתו.
102. מכאן שהשיהוי של העותרים עולה גם לכדי שיהוי אובייקטיבי, שהוא הבכור מבין סוגי השיהוי (בג"ץ 5579/18 מרכז רקמן לקידום מעמד האישה נ' הרבנים הראשיים לישראל, פסקה 9 (פורסם בנבו, 14.8.2018); ע"מ 8539/11 מלכה אנגלסמן ושות' משרד עורכי דין נ' משרד האוצר אגף החשב הכללי, פסקה 15 (פורסם בנבו, 5.7.2012)).
103. ממילא ברור כי גם אין בענייננו כל אינטרס ציבורי שנפגע, שיש בו כדי "להתגבר" על השיהוי הכבד של העותרים (וראו פסקאות 83-87).

יש לדחות את העתירה גם לגופה

ההחלטה ניתנה בסמכות והיא מבוססת על השיקולים הרלוונטיים

החלטה מנהלית מאוחרת יכולה לסטות מהחלטה מנהלית קודמת אם קיימות נסיבות המצדיקות זאת

104. כאמור לעיל, חובת האוניברסליות אינה חובה אבסולוטית. הדין מסמך את השר להגבילה ולדחות את מועד קיומה. הדברים היו נכונים ומוצדקים ביחס לחברות הכבלים האזוריות והם נכונים ומוצדקים מקל וחומר בענייננו.

105. העותרים מבקשים להעלות על נס את החלטת השר ארדן ואת המלצות הוועדה המייעצת שקדמה לאותה החלטה – לפיהן ב-61 ישובים מחויבת היתה הוט לפרוש את תשתיותיה עד ליום 13.11.2016. לטענתם, החלטות מאוחרות, הדוחות את מועד חיבור התשתית, אינן יכולות לעמוד שכן הן עומדות בניגוד להחלטת השר ארדן.

106. עם כל הכבוד, החלטת השר ארדן היא החלטה מינהלית לכל דבר ועניין, וככל החלטה מינהלית, ניתן לשנותה, אם הנסיבות מצדיקות זו. הוראה זו – המכונה אי סופיות ההחלטה – מעוגנת בסעיף 15 לחוק הפרשנות, התשמ"א-1981, הקובע כי:

"הסמכה להתקין תקנות או ליתן הוראת מינהל -
משמעה גם הסמכה לתקן, לשנות, להתלות או
לבטל בדרך שהותקנו התקנות או ניתנה
ההוראה".

107. כן ראו דבריו הנכוחים של כבוד השופט מ' מזוז בע"א 3604/13 מנהל רשות חמסים נ' איזינגר, פסקאות 14, 26 ו-27 (פורסם בנבו, 10.5.2015):

"כלל יסוד הוא של המשפט המינהלי, כי על
החלטות מינהליות-שלטוניות, בשונה מהחלטות
שיפוטיות, לא חל עקרון הסופיות, והן ניתנות
לשינוי או לביטול בהתקיים נסיבות המצדיקות
זאת. ניתן לכנות זאת 'עקרון אי-הסופיות'.

עקרון אי-הסופיות חל, ככלל, על כל אקט שלטוני - החל במעשי חקיקה, המשך באקטים של מדיניות כללית וכלה בהחלטות מינהליות-שלטוניות אינדוידואליות.

החלטות מינהליות הן, בדרך כלל, תוצר של שיקול דעת בזמן נתון, הנגזר ממדיניות נוכחית ומנסיבות וצרכי הזמן, ועל כן גם מקום שהחלטה הייתה נכונה לשעתה, בחלוף זמן הנסיבות עשויות להשתנות באופן שהיא תעמוד בסתירה לאינטרס הציבורי ... בידי רשות מינהלית קיימת, ככלל, הסמכות לעיין מחדש בהחלטותיה, ולשנותן או לבטלן אם קיימת הצדקה עניינית לכך... ובסופו של דבר המבחן המהותי על פיו יש להכריע בהפעלת סמכות העיון מחדש הוא מבחן איזון האינטרסים - בין משקלם של האינטרסים הציבוריים אשר בגינם מבקשת הרשות לשנות את החלטתה הקודמת, לבין האינטרסים והציפיות הלגיטימיות שצמחו לפרט על יסוד ההחלטה הקודמת. בחינת איזון האינטרסים היא לעולם פרטנית. ... חשוב לזכור לענין זה, שסמכות רשות מינהלית לעיין מחדש בהחלטותיה עשויה לשרת גם את טובת הפרט..."

108. הנה כי כן, השר מוסמך (ואף מחוייב) לסטות מהחלטת השר אודן אם השיקולים הרלוונטיים לעניין תומכים בכך. כפי שנראה, זהו אכן המצב.

החלטת השר קרא האחרונה והחלטת השר הנגבי שוקלות את השיקולים הרלוונטיים ויוצרות איזון

ראוי בין האינטרסים השונים

109. העותרים טוענים כי החלטת השר הנגבי (ובמובן מסוים גם החלטת השר קרא האחרונה, המבוססת עליה) אינה יכולה לעמוד שכן הוועדה המייעצת, שאת המלצותיה הוא אימץ, שקלה את העובדה שהוט מערכות יכולה לספק שירותי טלוויזיה רב ערוצית גם באמצעים טכנולוגיים אחרים (חלף תשתית הכבלים של הוט טלקום). לטענת העותרים מדובר בחריגה מהסמכות

שהוענקה לוועדה המייעצת - "לבחון ולהמליץ בעניין המשיבה 3 (הוט טלקום) וחברת בזק ובעניין בלבד" (סעיף 75 לעתירה).

110. בנוסף טוענים העותרים כי הוועדה המייעצת והשר לא שקלו את השיקולים הקבועים בסעיף 4 לתקנות – שהם השיקולים שיש לשקול בבחינת בקשה להגבלת חובת האוניברסליות או דחיית מועד קיומה (מניעה הנדסית; ביטחון המדינה; חלופה זמנית לשירות שלגביו הוגשה הבקשה; טובת הציבור; תחרות בתחום הבזק; והיחס בין עלות מתן השירות לבעל הרישיון באזור שלגביו הוגשה הבקשה לבין התועלת שתצמח לו ממתן השירותים באותו אזור).

111. באשר לעצם ההתייחסות לשירותי הטלוויזיה שמעניקה הוט: תשתית הכבלים של הוט טלקום היא אמצעי ולא מטרה. היא אמורה לשמש את הצרכנים לשם צריכת שירותי תקשורת שונים (שירותי גישה לאינטרנט, שירותי טלפון קווי ושירותי טלוויזיה רב ערוצית).

112. דרישת העותרים – לבחון את שירותי התשתית במנותק משירותי התקשורת – היא בבחינת העיקר חסר מן הספר.

113. התכלית של חובת האוניברסליות היא להבטיח כי שירותי התקשורת השונים (טלוויזיה, טלפון, אינטרנט וכד') יגיעו לכלל אזרחי המדינה. הוועדה המייעצת שהמליצה לשר ארדן – שאת המלצותיה מעלים העותרים על נס – קבעה זאת בעצמה:

"חובת השירות האוניברסאלי החלה על בעל רישיון מפ"א כוללת את החובה לספק את השירות בכל רחבי הארץ לכלל תושבי המדינה, באופן אחיד ושוויוני, בזמינות ובאיכות כפי שנקבעו בהוראות הדין וברישיון המפ"א. הטעמים לקביעת חובת שירות אוניברסאלי נובעים בעיקרם מעקרון השוויון... במטרה לעודד פיזור אוכלוסין ותעסוקה, מוביליות חברתית וחיזוק האינטגרציה בין קבוצות אוכלוסיה ובין אזורים שונים. הנגשת שירותי תקשורת לציבור תקדם את האינטרסים הלאומיים המפורטים לעיל".

114. ברי כי להגשמת התכליות האמורות מה שרלוונטי הוא הנגשת שירותי התוכן והתקשורת ולא השאלה כיצד מבוצעת אספקתם, אם על גבי תשתית הכבלים של הוט או בדרך אחרת.

115. בשנים האחרונות, נוכח ההתפתחויות הטכנולוגיות, רפורמת השוק הסיטונאי והתחרות הערה בכל המגזרים בשוק התקשורת, התפתחו מספר קבוצות תקשורת המספקות, כל-אחת, מגוון שירותי תקשורת, כך שלכל לקוח בכל הארץ קיימת אפשרות בחירה בין מספר ספקים. בצד זאת, בניגוד לשירותי הטלפוניה ולשירותי האינטרנט, שהינם שירותים "גנריים" הדומים במהותם, שירותי הטלוויזיה הרב-ערוצית של הוט עדיין נתפסים בקרב חלק מהציבור כיחודיים בעקבות עושר ומגוון התכנים הכלולים בחבילה.

116. משכך, העובדה שהוועדה המייעצת הקפידה להתנות את דחיית חובת האוניברסליות בכך שלצרכנים תהיה אפשרות לצרוך את שירותי הטלוויזיה של הוט במחיר ובאיכות הזמינים לצרכנים הצורכים אותם על גבי תשתית הוט, מבטאת את האיזון הראוי, למצער בתקופת הביניים, בין הצורך לבחון את ההצדקה שבחובת האוניברסליות (על הדחיה הנובעת מכך) ובין השאיפה שכלל הצרכנים ייהנו מן התכנים המוצעים על ידי הוט; איזון המבטא את טובת הציבור – נשוא סעיף 4 לתקנות הוועדה המייעצת.

117. הדברים גם עולים מדבריו של מר מימון שמילה, מנכ"ל משרד התקשורת דאז, בשנת 2016 בוועדת הכלכלה של הכנסת:

"חברת 'הוט' מחויבת בפרישה אוניברסלית. היא מגיעה היום לכדי 92% מה-100% שהיא צריכה להגיע, וחסרים לה 8%. חברת 'הוט' הגישה בקשות לפטור מזמן, כבר מזה הרבה שנים למשרד התקשורת על פי חוק. היא יכולה להגיש בקשות לפטור. יש ועדה מייעצת שמינה אותה השר כחלון בימים האחרונים שלו בתפקיד. הוועדה המייעצת הזאת ישבה והחליטה בתקופתו של השר גלעד ארדן שהיא מחויבת להגיע לכל הישובים שהיא לא מגיעה במנות של כל שנתיים איקס ישובים. היו צריכים להגיע בימים אלו ממש, לפרוש 61 ישובים.

הוועדה המייעצת הזאת ישבה לפני כשנה שוב,

לאור שינויים טכנולוגיים ולאור זה שהשוק הסיטונאי, הפס הרחב מאפשר לרכב על תשתיות של "בזק" ולתת אותם לאחרים, אמרו: רגע, במקום שעכשיו נאלץ את "הוט" להגיע מחר בבוקר ליישוב שהם לא מגיעים, מה שחשוב כרגע, התכלית של הציבור תהיה היכולת להזמין ולראות את הסדרות של 'הוט' בבית ולא להיות כבולים אך ורק ל"יס" (העתק מפרוטוקול ישיבה מס' 355 של ועדת הכלכלה, הכנסת ה-20, בעמוד 34 (22.11.2016) מצורף לכאן ומסומן כנספח 21).

118. איזון זה בא לידי ביטוי גם בכך שביחס למספר ישובים בכל זאת הוטלה על הוט חובת פרישת תשתית באופן מיידי (במסגרת החלטת השר קרא השניה ממרץ 2018 – ראו סעיפים 60-62 לעיל).

119. נוסף על זאת, על אף שהעותרים מרבים להזכיר את שיקולי "טובת הציבור" ו"התחרות בבזק" הם מתעלמים מכך שהבחינה אותה מבקש משרד התקשורת לעשות נועדה לקדם את טובת הציבור והתחרות, וכי כלל לא ברור שאלו מקודמים על ידי חיוב הוט בהטמנת תשתית כבלים יקרה באזורים דלי ביקוש (והשוו בעניין זה את החלטת משרד התקשורת לוותר על חובת הפרישה האוניברסלית של חברת IBC, כאמור לעיל).

120. ראשית, למדינת ישראל אינטרס בפרישת סיבים אופטיים שנחשבים לאמצעי מתקדם טכנולוגית. כפי שהוכח לוועדה המייעצת, להוט אין אפשרות כלכלית לבצע את שני המהלכים – פרישת התשתית הקוויות באותם מקומות שבהם טרם נפרשו, שעלותה מגיעה לכדי מאות מיליוני שקלים, ופרישת הסיבים האופטיים – במקביל.

121. שנית, לעניין התחרות בבזק: מודל הפרישה האוניברסלית במקביל של מספר רשתות (מונופול ציבורי לשעבר ולצדו חברות פרטיות המחויבות במימון הקמת התשתית באופן עצמאי) הנו מודל ייחודי לארץ, ולא נמצא לו מקבילה בח"ל. למעשה, אין אח ורע בעולם להטלת חובת פרישה אוניברסלית על חברה שאינה המפעיל הותיק (ה- incumbent). אדרבא, גם במדינות בהן הוטלה חובת פרישה על אותו מפעיל יחיד, החובה אינה חובה מלאה, וקיימים לה חריגים או מנגנוני פיצוי כגון: השתתפות המדינה בעלויות ההגעה ליישובים מרוחקים, השתתפות הלקוח בעלויות החיבור, קרן מימון משותפת לכלל המפעילים ועוד.

בעניין זה יצויין כי אחוזי פרישת התשתית של הוט טלקום גבוהים באופן משמעותי בהשוואה לחברות כבלים (שאינן המונופול בתשתית) במדינות אחרות.

122. לדוגמא בבריטניה קיימת פרישת תשתית של המונופול הציבורי לשעבר BT ופרישת תשתית של 50% על ידי חברת הכבלים Virgin; גם בשבדיה השחקן המוביל בשוק התקשורת הוא המונופול לשעבר TeliaSonera ולצדה ניצבת חברת הכבלים ComHem, כאשר כיסוי תשתית הכבלים בשבדיה מגיע לכ-50% ממשקי הבית; אף בגורבגיה החברה הדומיננטית היא המונופול לשעבר Telenor ולצדה פועלת חברת הכבלים Get, כאשר גם שם כיסוי תשתית הכבלים הוא 50%; ובספרד חברת התקשורת הדומיננטית היא המונופול הציבורי לשעבר Telefonica, ולצדה פועלת חברת הכבלים Ono עם כיסוי של תשתית כבלים של 60% (ראו מיכאל ריטוב "תחרות בתחום תשתית תקשורת נייחת" מיום 20.7.2016, שהעתק ממנו מצורף לכאן ומסומן כנספח 22. ניתן למצוא גם ב:

mof.gov.il/ChiefEcon/EconomyAndResearch/ArticlesSet/Article_20072016.pdf

123. נסיים ונאמר כי העולם נוטה לכיוון חיוב בחובת שירות אוניברסלית שאין לצידה חובה לעשות שימוש דווקא בטכנולוגיה מסוימת (ניסראליות טכנולוגית) לצורך מתן השירותים. כלומר, מדינות רבות ויתרו על חיוב פרישה אוניברסלית ובמקומו אימצו חובת מתן שירותים אוניברסליים באיזה אמצעי טכנולוגי המסוגל לספק אותם (ראו לדוגמא את עמדת OFCOM במסמך העמדה מיום 28.3.2018: "A new broadband Universal Service Obligation: Government's response to consultation on design" (2018), בעמוד 23; העתק מהדוח מצורף לכאן ומסומן כנספח 23; וראו גם את הדוח של ה-Productivity Commission האוסטרלית מיום 28.4.2017: "Telecommunications Universal Service Obligations" (2017), בעמוד 12; העתק מהדוח מצורף לכאן ומסומן כנספח 24).

124. הנה, המלצות הוועדה המייעצת והחלטות השרים מאז 2016 תואמות את המדיניות הכללית שנקטה במדינות העולם המפותח, שמטרתה לספק שירות אוניברסלי (להבדיל מפרישת תשתית אוניברסלית) לכלל האזרחים, על ידי הורדת חסמי כניסה לשוק, עידוד תחרות, ופתיחת השוק

לטכנולוגיות חדשות ועידוד פיתוחן ושימוש בהן לצורך אספקת השירותים תוך שמירה על ניטרליות טכנולוגית.

הוט מקיימת את החלטת השר הנגבי ואת החלטת השר קרא האחרונה ביחס לאספקת שירותי טלוויזיה רב ערוצית בטכנולוגיית OTT:

125. גם טענות העותרים, ביחס לפערים שבין שירותי הטלוויזיה שמקבלים הצרכנים שעושים שימוש בתשתית הוט לבין אלה שצורכים את השירותים בטכנולוגיית OTT – נעדרת בסיס:

(א) אין מניעה מבחינת רוחב הפס, לעשות שימוש בשלושה ואף חמישה ממירים ברוחב פס של 40MB.

(ב) באשר לטענה כי לא ניתן לחבר טלוויזיות אלא רק בחיבור HDMI – כפי שהובהר לב"כ העותרים, טלוויזיות עם כניסת HDMI נמכרות בארץ מאז 2002 ומעטות הטלוויזיות בארץ שאין להם כניסה מסוג זה. אגב זאת יצוין כי הממירים העדכניים המסופקים ללקוחות בשאר היישובים מצריכים אף הם חיבור מסוג זה.

(ג) על אף הטרוניות באשר להיעדר חלופה קיימת במקומות בהן לא קיימת תשתית הוט סלקום, נמצא כי לאור רפורמת השוק הסיטונאי והפיקוח על מחירי התשתית של בזק, נכנסו חברות חדשות לתחום אספקת שירותי התוכן, הטלפוניה והאינטרנט, שאמנם עושות שימוש בתשתית בזק, אך מתקיימת ביניהן תחרות עזה על מחיר ומתן שירותים. כך לדוגמא סלקום ופרטנר מציעות, שתיהן, שירותי טריפל (טלוויזיה, אינטרנט וטלפון קווי) על בסיס תשתית בזק. בעניין זה יצוין כי אין ממש בטענה כי הצרכנים נאלצים ליצור קשר עם הספקים השונים כדי לצורך קבלת השירותים האמורים, ובאפשרותם לקבל את כל השירותים בהתקשרות ישירה עם ספק אחד.

החליך שנערך קודם להחלטה אינו מצדיק את ביטולה

126. העותרים טוענים כי לא ניתן זמן מספיק לציבור ליתן הערותיו לאחר פרסום הודעות משרד התקשורת מיום 16.8.2016 ומיום 3.10.2017. ברי כי כל טענה בעניין זה לוקה בשיהוי כבד ודינה להידחות.

127. לגופו של עניין יובהר כי בכל הנוגע להודעה מיום 3.10.2017 – על פי העתירה עצמה – הציבור התבקש להעביר הערותיו עד ליום 24.10.2017, כך שניתנו 21 ימים למתן הערות. העותרים קיצצו על דעת עצמם את התקופה וקבעו כי מדובר אך ב-13 ימים, ומעבר לכך, לא הראו מדוע לא מדובר בזמן מספק.

128. באשר להליך שהתקיים קודם להחלטת השר קרא האחרונה:

129. המלצות הוועדה המייעצת ניתנו, רק שלאחר שפורסמה הודעה לציבור בדבר "שקילת דחיית החלטת שר התקשורת לעניין פרישת תשתית "הוט טלקום". לאחר פרסום ההודעה הוגשו לוועדה מספר התייחסויות, ביניהן התייחסויות העותרים.

130. למעשה החלטת השר קרא השלישית (שקדמה להחלטת השר קרא האחרונה) – שחאריכה את המועד ליישום בחודש, נועדה, בין היתר, על מנת לאפשר הליך מסודר של קבלת התייחסויות מהציבור:

"יחד עם זאת, בנסיבות העניין באותה עת [מינויו של המנהל הכללי של המשרד, המשמש כיר"ר הוועדה המייעצת, סמוך לתום מועד הדחייה ביום 13.5.2018] החליט שר התקשורת ביום 13.5.2018 לאמץ את המלצת הוועדה המייעצת לתת דחיה של חודש ימים וכי במהלך תקופה זו, יתקיים הליך פרסום הודעה להתייחסויות הציבור לעניין מתן ארכה של מספר חודשים נוספים לשם השלמת ההליך הבדיקה, גיבוש המלצות וקבלת החלטה בנושא"

131. ויודגש: ההחלטות שהתקבלו במאי ויוני 2018 על ידי שר התקשורת אך קובעות כי יישום חובת האוניברסליות תדחה לצורך בחינה, וגם זאת רק עד לאפריל 2019, כאשר קודם לכך תפורסמה מסקנות הוועדה לציבור למתן הערות.

132. אפילו אם נטען כי נפל פגם טכני בהמלצות הוועדה (ולא היא), ברי כי אין בו די לבטל את החלטת השר, כאשר אין כאן פגיעה בזכות, לא נגרם עוול, והציבור יזכה לומר את דברו לגופו של עניין לאחר שהוועדה המייעצת בראשות המנכ"ל הנוכחי, מר כהן, תסיים בחינתה (השוו ע"מ 3493/08 שחמון נ' רשות הרישוי המקומית לתכנון ובניה תל אביב-יפו, פסקה 17 (פורסם בנבו, 13.12.2010)).

אין דבר או חצי דבר בטענות ההתפרקות מסמכות, האפליה וניגוד העניינים

133. העותרים טוענים כי משפנו אל משרד התקשורת, והציגו טענותיהם כי הוט טלקום אינה עומדת בהחלטת השר הנגבי, היה על משרד התקשורת להפעיל סמכויותיו נגדה, ומשלא עשה כן – התפרק מסמכותו.

134. ראשית, התפרקות מסמכות במובנה המשפטי היא העברת סמכות ההכרעה מהגוף המוסמך ליתן החלטה לגוף שאינו מוסמך. במקרה דנן פנו העותרים אל מנכ"ל משרד התקשורת בפועל, מר שמילה (ראש הוועדה המייעצת) – שהוא הגורם המוסמך – וקיבלו מענה ממנו.

135. שנית, מר שמילה לא התעלם מטענות העותרים – הוא פשוט לא הסכים עמן (ההתכתבות בין ב"כ העותרים ומר שמילה צורפה כנספח 8 לעתירה המקורית).

136. באשר לטענת האפליה – מדובר בטענה לא מבוססת שנטענה בעלמא. הוט היא חברה פרטית ומסחרית. הטענה כאילו היא נמנעת מלתת שירותים למגזר מסוים מטעמים אידיאולוגיים היא מופרכת, ולא בכדי לא טרחו העותרים לספק ולו בדל של ראיה להוכחת טענה זו.

137. כך גם בעניין טענת העותרים בעניין ניגוד העניינים. מעבר לכך שמדובר בתיאוריית קונספירציה מופרכת, היא גם אינה עולה בקנה אחד עם שאר טענות העותרים (מדוע שמר פילבר יקל על הוט אם הוא רוצה להטיב דווקא עם מתחרתה, בזק? לעותרים הפתרונים), ומשמעות קבלתה היא כי

כוחו של מר פילבר כה גדול שהיה בו להשפיע גם על מנכ"ל משרד התקשורת אחריו (מר שמילה ומר כהן) והשרים האחראים (מר הנגבי ומר קרא).

סיכום

138. עתירה זו עדיף שלא היתה מוגשת - עניינה בתקיפה של החלטת ביניים, שאינה אלא המשכה של החלטה משנת 2016.

139. ההחלטות מושא העתירה, התקבלו בסמכות ובסבירות, ונבעו מאיזון השיקולים הנדרשים, תוך התחשבות בטובת הציבור בכללותו, הקפדה על כך כי שירותי הטלוויזיה יינתנו לכל חלקי המדינה (לרבות אזורים מרוחקים), והכרה בהתפתחות טכנולוגית וצרכי הציבור בעתיד (הקרוב והרחוק).

140. לאור האמור יתבקש בית המשפט הנכבד יתבקש לדחות את העתירה על הסף ולגופה.

141. תגובה זו נתמכת בתצהירה של מיכל פליישר, סמנכ"לית הרגולציה של הוט.

 אילת גלעדי, ער"ד	 עינת שרקי, ער"ד	 צבי אגמון, ער"ד
---	--	---

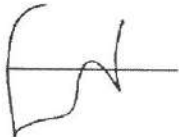
באי כוח המשיבות 3-4

היום, 4.10.2018

תצהיר

אני הח"מ, מיכל פליישר, נושאת ת.ז. מספר 27716819, לאחר שהוזהרתי כי עלי לומר את האמת וכי אם לא אעשה כן, אהיה צפויה לעונשים הקבועים בחוק, מצהירה בזה כדלקמן:

1. אני מכהנת כסמנכ"לית רגולציה בהוט טלקום, שותפות מוגבלת (להלן: הוט), ואני מוסמכת ליתן תצהיר זה מטעמה, כתמיכה לתגובה המקדמית מטעמה בבג"ץ 4159/18.
2. אני מצהירה כי העובדות והנתונים בתגובה הינם אמת על פי מיטב ידיעתי ועל פי ניסיוני המקצועי, מתוקף תפקידי ובהתאם למסמכים המצויים ברשותי או שהועברו לעיוני.
3. הסברות המשפטיות המצויות בעתירה הינן נכונות, כדרך שנאמר לי על ידי באי כוח הוט.
4. אני מצהירה כי זה שמי זו חתימתי וכי תוכן תצהירי הינו אמת.

אישור

אני הח"מ, ד"ר ערד מאשרת, ביום 18.10.2018 הופיעה בפניי המוכרת לי באופן אישי, ולאחר שהזהרתי כי עליה להצהיר את האמת, וכי אם לא תעשה כן תהיה צפויה לעונשים הקבועים בחוק, אישרה את נכונות הצהרתה דלעיל וחתמה עליה בפני.

שרון רוזנפלד, עו"ד
רשיון מס' 2488

1. הצלחה – התנועה הצרכנית לקידום חברה כלכלית הוגנת
(ע"ר 580490902)
  2. מועצת חנגב
  3. מועצה מקומית חורה
  4. מיכאל ביטון – ראש המועצה המקומית ירוחם
(ת.ז 024632002)
  5. סיגל מורן – ראש המועצה האזורית בני שמעון
(ת.ז 022145700)
  6. דר' עואד אבו פריח (ת.ז 028333920)
  7. דר' הראל פרימק (ת.ז 05976461)
- כולם, ע"י ב"כ עו"ד אסף פינק ו/או איתי ארגוב ואח' משרד עורכי דין אסף פינק וכן ע"י עו"ד אלעד מן מדרך חברון 101 ירושלים
טלפון: 02-5021829 פקס: 02-5632244.

העותרים

- נגד -

1. שר התקשורת – ח"כ איוב קרא
  2. מדינת ישראל – משרד התקשורת
- שניהם באמצעות פרקליטות המדינה, משרד המשפטים, צלאח א-דין 29 ירושלים טלפון: 02-6466590, פקס: 02-6467011.
3. חוס סלקום שותפות מוגבלת (550215255)
  4. חוס מערכות תקשורת בע"מ (ח.פ 520040072)
- שתיהן ע"י ב"כ אגמון ושות' רוזנברג חכהן ושות' עורכי דין, שכתובתם למסירת כתבי בי-דין היא בגן הטכנולוגי, בנין 1, כניסה ג', דרך אגודת ספורט הפועל 1, מלחה, ירושלים, מיקוד 92149 טלפון מס': 02-5607607 פקסימיליה מס': 02-5639948.

המשיבים

כרך נספחים

רשימת נספחים

סימון נספח	תוכן	עמוד
1	רישיון כללי להוט טלקום שותפות מוגבלת למתן שירותי בזק פנים-ארציים ניידים	2-150
2	הודיות בשימוש בתשתיות חפסיביות בשוק התקשורת הניידת (הכנסת, מרכז מחקר ומידע, 2016)	152-167
3	מכתבו של ראש מועצת ירכא, מר חביש והיב, מיום 9.1.2017	169
4	המלצות הוועדה המייעצת מיום 22.6.2014	171-224
5	החלטת שר התקשורת מיום 13.11.2014 (החלטת השר ארדן)	226-248
6	הודעה לציבור בדבר דחיית המועד לישום החלטת השר ארדן מיום 16.8.2016	250-251
7	המלצות הוועדה המייעצת מיום 28.9.2016	253-260
8	החלטת שר התקשורת מיום 9.10.2016 (החלטת השר הנגבי)	262-266
9	המלצות מינהל הכלכלה מיום 8.8.2018 בדבר שינויים בחובת הפרישה האוניברסלית החלה על IBC והחלטת שר התקשורת בעניין	268-286
10	הודעה לציבור בדבר דחיית המועד ליישום החלטת השר ארדן מיום 3.10.2017	288-289
11	המלצות הוועדה המייעצת מיום 8.11.2017	291-298
12	החלטת שר התקשורת מיום 12.11.17 (החלטת השר קרא הראשונה)	300-303
13	הודעה לציבור בדבר רשימת יישובים נעדרי תשתית הוט טלקום לפרישה מיידית מיום 5.12.2017	305-308
14	המלצות הוועדה המייעצת מיום 29.3.2018	310-313
15	החלטת שר התקשורת מיום 29.3.2018 (החלטת השר קרא השנייה)	315-318
16	המלצות הוועדה המייעצת מיום 13.5.2018	320-322
17	החלטת שר התקשורת מיום 13.5.2018 (החלטת השר קרא השלישית)	324-327
18	הודעה לציבור בעניין שקילת דחיית החלטת שר התקשורת לעניין פרישת תשתית הוט טלקום מיום 5.6.2018	329-330
19	המלצות הוועדה המייעצת מיום 11.6.2018	332-335
20	החלטת שר התקשורת מיום 13.6.2018 (החלטת השר קרא האחרונה)	337-340
21	פרוטוקול מס' 355 משיבת ועדת הכלכלה של הכנסת מיום 22.11.2016	342-399
22	"תחרות בתחום תשתית תקשורת ניידת" מיכאל ריטוב (2016)	401-413
23	A new broadband Universal Service Obligation: Government's response to consultation on design (2018)	415-484
24	Telecommunications Universal Service Obligations (2017)	486-519

נספח 1

רישיון כללי להוט טלקום
שותפות מוגבלת למתן שירותי
בזק פנים-ארציים נייחים

עמ' 150-2

**מדינת ישראל
משרד התקשורת**

**רישיון כללי
להוט טלקום שותפות מוגבלת
למתן שירותי בזק פנים-ארציים נייחים**

נוסח משולב נכון ליום י' אדר התשע"ה (1 במרץ 2015)

נוסח משולב זה נערך על יסוד המסמכים הבאים:

					<u>חרישיון המסור מיום</u>
29.09.13	תיקון מס' 30	25.09.07	תיקון מס' 15	25.11.03	תיקון מס' 1
29.10.13	תיקון מס' 31	07.09.08	תיקון מס' 16	14.07.04	תיקון מס' 2
02.01.14	תיקון מס' 32	25.12.08	תיקון מס' 17	30.11.04	תיקון מס' 3
14.01.14	תיקון מס' 33	07.05.09	תיקון מס' 18	16.03.05	תיקון מס' 4
23.06.14	תיקון מס' 34	04.06.09	תיקון מס' 19	17.04.05	תיקון מס' 5
02.07.14	תיקון מס' 35	21.07.09	תיקון מס' 20	10.05.05	תיקון מס' 6
18.09.14	תיקון מס' 36	14.03.10	תיקון מס' 21	14.07.05	תיקון מס' 7
17.11.14	תיקון מס' 37	31.08.10	תיקון מס' 22	27.11.05	תיקון מס' 8
28.12.14	תיקון מס' 38	07.11.10	תיקון מס' 23	05.07.06	תיקון מס' 9
30.12.14	תיקון מס' 39	02.12.10	תיקון מס' 24	05.11.06	תיקון מס' 10
27.01.15	תיקון מס' 40	17.05.12	תיקון מס' 25	06.11.06	תיקון מס' 11
01.03.15	תיקון מס' 41	23.09.12	תיקון מס' 26	08.01.07	תיקון מס' 12
		06.11.12	תיקון מס' 27	14.02.07	תיקון מס' 13
		08.11.12	תיקון מס' 28	19.02.07	תיקון מס' 14
		23.06.13	תיקון מס' 29	11.06.07	תיקון מס' 15

נוסח משולב זה הוכן לנוחיות הקורא; בכל מקרה של אי התאמה בין נוסח זה לבין חרישיון המקורי והתיקונים, הנוסח הקובע הוא זה של חרישיון המקורי והתיקונים. נוסח זה אינו כולל נספחים שאינם מפורסמים לעיון הציבור.

טלפון : 5198230/264 – 03
פקסי : 5198244 – 03

משרד התקשורת אגף הנדסה ורישוי,
רחוב אחד העם 9, מגדל שלום, ת"א 61290

תוכן העניינים

הנושא	עמוד
הענקת הרשיון	1
פרק א' - כללי	2
חלק א' - הגדרות ופרשנות	2
1. הגדרות	2
2. פרשנות	10
3. עיקרון "העפרון הכחול"	10
חלק ב' - הוראות דין והוראות מינהל	11
4. תחולת דינים והוראות	11
5. חובה לפי כל דין אחר	11
פרק ב' - הרשיון - היקפו, תוקפו וביטולו	12
חלק א' - היקף הרשיון ותוקפו	12
6. היקף הרשיון	12
7. בטל	12
8. תקופת הרשיון	12
9. הארכת תקופת הרשיון	13
10. הודעת השר בדבר הארכת תוקף הרשיון	14
11. סיום תקופת הרשיון	14
חלק ב' - שינוי תנאי הרשיון וביטולו	15
12. שינוי תנאי הרשיון	15
13. ביטול הרשיון, הגבלתו או התלייתו	15
14. בטל	15
חלק ג' - הפרדה מבנית במתן שירותים	16
15. הגדרות	16
16. חובת הפרדה מבנית מחברת השידורים	16
17. חובת הפרדה מבנית מטפס אינטרנט	18
18. הפרדה מבנית	21
19. איסור העדפה	21
פרק ג' - בעלות, נכסים ואמצעי שליטה	22
חלק א' - הגבלות לעניין העברת הרשיון ונכסיו	22
20. בוטל	22
21. בעלות ברשת	22
22. הגבלות בהעברת נכסי הרשיון	23
23. מתן שירות באמצעות אחר	23
חלק ב' - אמצעי שליטה - שינויים והגבלות	24
24. הגדרות	24
25. פרטי בעל הרשיון	24
26. החזקה מחותית	24
27. העברה ורכישת של אמצעי שליטה	25
חלק ג' - בעלות צולבת וניגוד עניינים	27
28. איסור בעלות צולבת	27
29. מתן שירות בשיתוף עם אחר	27
30. איסור פגיעה בתחרות	28
פרק ד' - פיתוח הרשת, קיומה והפעלתה	29
חלק א' - חקמת הרשת ופיתוחה	29
31. פיתוח הרשת	29
32. שינוי תכניות במהלך החקמה והפיתוח	29
33. אמצעי זחירות ובטיחות ומניעת מפגעים	29
34. הצטלבויות עם קווי רשמל ובוק	29
חלק ב' - פיקוח על עבודות פיתוח הרשת	30
35. דו"ח על עבודות פיתוח	30
36. מסירת ידיעות ומסמכים	30

הנושא	עמוד
37. פיקוח על עבודות פיתוח.....	30
38. תיקון ליקויים ופגמים בפיתוח הרשת.....	30
חלק ג' - תאימות טכנית	31
39. בדיקות תאימות.....	31
40. אחריות לתאימות.....	31
חלק ד' - בדיקות ותחזוקה	32
41. הגדרות.....	32
42. ביצוע בדיקות.....	32
43. יומן בדיקות, תקלות ותחזוקה.....	32
44. תיקון ליקויים ופגמים.....	33
חלק ה' - שימוש בתדרים במקטעים אלוטטיים	34
45. הגדרות.....	34
46. הקצאת תדרים.....	34
47. סיווג לשימוש בתדרים.....	34
48. בטיחות בשימוש בתדרים ומניעת הפרעות.....	35
חלק ו' - שימוש בתדרים במערכת הכבלים	37
49. הגדרות.....	37
50. משטר התדרים במערכת הכבלים.....	37
51. חלוקת רוחב פס בין שירותי בעל הרשיון.....	38
52. הפרעות תדרים.....	38
חלק ז' - מיספור	41
53. הגדרות.....	41
54. פעולה על פי תכנית המספור.....	41
55. איסור העברת מספרי טלפון וטווחי מספרים.....	41
56. הכנת תכנית מספרי טלפון.....	42
57. ניהול מספרים.....	42
58. תוכנית מספרי טלפון וקישור-גומלין.....	42
חלק ח' - ביצוע הרשיון	43
59. תפעול הרשת.....	43
60. אספקת שירותי בעל הרשיון.....	43
61. בטל.....	43
62. תיק שירות.....	44
62א. שירות פרימיום.....	45
חלק ט' - קישור-גומלין ושימוש	46
63. חובת קישור-גומלין.....	46
64. כללים בדבר מימוש קישור-גומלין.....	46
65. תשלום בעד השלמת תנועה וקישור-גומלין.....	48
66. איסור עיכוב קישור-גומלין.....	48
67. מתן אפשרות שימוש.....	48
68. שירות תשתית לבעל רשיון אחר.....	49
חלק י' - הפעלת הרשת במצב חירום ותסדרים בתחום הביטחון	50
69. הערכות להבטחת הרציפות התפקודית בחירום.....	50
70. שירותים לכוחות הביטחון.....	50
71. הוראות ביטחון.....	51
פרק ה' - אספקת שירותים למקבלי השירות	52
חלק א' - התקשרות עם מנויים	52
72. הסכם החתקשרות.....	52
73. שינוי הסכם החתקשרות.....	52
73א. תקופת התחייבות בהסכם החתקשרות הכולל שירותי שידור ⁽²³⁾	53
74. חיבור מנויים לרשת.....	53
75. בטל.....	53
חלק ב' - רמת השירות	54
76. בטל.....	54
77. מרכז שירות.....	54
78. נציב תלונות.....	54
79. יישוב סכסוכים.....	55

עמוד	הנושא
55.....	חובת תחזוקה.....80
55.....	שירות תחזוקה של התייל הפנימי.....80א
55.....	מוקד לתיקון תקלות.....81
56.....	ציד קצה.....82
57.....	גישה לשירותי חירום ציבוריים.....83
58.....	הגנה על פרטיות המנוי.....84
58.....	חשבונות למנויים.....85
60.....	שירותי מידע לבירור מספרי טלפון.....86
63.....	חלק ג' - הפסקה, ניתוק או ביטול של שירות.....87
63.....	הגדרות.....87א
63.....	ביטול שירות.....88
63.....	איסור הפסקה או ניתוק של שירות.....89
64.....	ניתוק שירות לבקשת מנוי.....90
64.....	הפסקת שירות לבקשת מנוי.....91
64.....	ניתוק או הפסקת שירות למנוי של ספק שירות.....92
64.....	הפסקת שירות או ניתוק בשל חפזת הסכם.....93
65.....	ניתוק שירות בשל פעולות תחזוקה.....94
66.....	ניתוק שירות בשל סיכון בטיחות.....95
67.....	חלק ד' - שונות.....95
67.....	מתן שירות גישה אל ספקי אינטרנט - הוראות מיוחדות.....95
68.....	פרק ו' - תשלום בעד שירותים.....96
68.....	חלק א' - כללי.....96
68.....	הגדרות.....97
68.....	סוגי תשלומים.....97
70.....	חלק ב' - קביעת תעריפים ופרסומם.....98
70.....	קביעת התעריפים ושיעוריהם.....99
74.....	פרסום תעריפים.....100
74.....	הוראות בהסכם התקשרות.....101
75.....	חלק ג' - שינויים בתעריפים.....102
75.....	שינוי תעריפים.....102
75.....	תחילתה של העלאה או הפחתה בתעריף.....103
76.....	חלק ד' - שונות.....104
76.....	פיגור בתשלומים.....104
76.....	חיוב בדמי התקנה.....105
77.....	פגיעה בתחרות או בצרכנים.....106
77.....	מניעת הונאות.....106
78.....	פרק ז' - תשלומים מאת בעל הרשיון, אחריות, ביטוח וערבות.....107
78.....	חלק א' - תשלומים ותשלומים.....107
78.....	תשלום תשלומים.....108
78.....	פיגור בתשלום תשלומים.....109
78.....	אופן תשלום תשלומים.....110
79.....	תשלומי חובה אחרים.....111
79.....	איסור קיזוז מכספי תשלומים.....112
79.....	הגדרות.....113
80.....	חלק ב' - אחריות וביטוח.....114
80.....	הגדרות.....114
80.....	אחריות בעל הרשיון.....115
80.....	חסינות מאחריות.....116
80.....	עשיית חוזה ביטוח.....117
81.....	תנאים לעניין חביתוח.....118
81.....	תרופה בשל חפזת תנאי לעניין ביטוח.....119
82.....	חלק ג' - ערבות למילוי תנאי הרשיון.....120
82.....	הערבות ומטרתה.....120
82.....	חילוט הערבות.....121
83.....	אופן חילוט הערבות.....121

הנושא	עמוד
122. תוקף הערבות.....	83
123. שמירת סודים.....	83
פרק ח' - פיקוח ודיווח	84
חלק א' - פיקוח על פעולותיו של בעל הרשיון	84
124. סמכות פיקוח.....	84
125. שמירת סודיות.....	84
126. כניסה לחצרים ועיון במסמכים.....	84
127. שיתוף פעולה.....	85
חלק ב' - דיווח ותיקון ליקויים	86
128. הגשת דו"חות.....	86
129. סוגי הדו"חות ומועדי הגשתם.....	86
130. הדעה על ליקוי.....	87
חלק ג' - אכיפת עמידה ברשיון ותנאיו	88
131. ועדת חריגים.....	88
132. דחיית מועד.....	88
133. עיצומים כספיים.....	88
פרק ט' - שונות	89
134. חרשיון כמסמך ממצה.....	89
135. החזקת מסמכי הרשיון וחוזרתם.....	89
136. שמירת אחריות.....	90
137. אופן משלוח הודעה.....	90
138. פעילות בשטח חמינהל האזרחי לאזור יהודה, שומרון ועזה.....	90
רשימת נספחים	91
נספח א' - פרטי בעל הרשיון	1
נספח ב' - אזור השירות ואבני הדרך למתן שירותים	1
נספח ג' - תכנית הנדסית	1
נספח ד' - רשימת השירותים של בעל הרשיון	1
נספח ה' - רמת השירותים למנוי	1
נספח ו' 1 - גילוי נאות בחשבון הטלפון	1
נספח ו' - כללי נגישות לשירותי בוק בין-לאומיים	1
נספח ס' - שירות פרימיום הניתן בתעריף פרימיום	1
נספח י'¹ - הבטחת הרציפות התפקודית בחירום	1

מדינת ישראל משרד התקשורת

רישיון כללי למתן שירותי בזק פנים-ארציים נייחים להוט שינוי שם: טלקום שותפות מוגבלת

הענקת הרישיון

בתוקף סמכותי לפי חוק התקשורת (בזק ושירותים), התשמ"ב – 1982 (להלן – החוק), פקודת הטלגרף האלחוטי [נוסח חדש], התשל"ב – 1972, ויתר סמכויותי על-פי כל דין, אני מעניק רישיון כללי להוט טלקום שותפות מוגבלת לחקמת רשת בזק ציבורית נייחת, לקיומה, לתחזוקתה, להפעלתה ולביצוע פעולות בזק ומתן שירותי בזק פנים-ארציים נייחים באמצעותה, כמפורט ברישיון זה. רישיון זה בא במקום הרישיונות הכלליים שניתנו למפעיל פנים ארצי שותפות מוגבלת, טלקום זהב 2001 שותפות מוגבלת ומתב תשתיות 2001 שותפות מוגבלת, לפי החוק.

הרישיון ניתן לתקופה המפורטת ברישיון ובכפוף לתנאיו כלחלן:

¹ שינוי שם: ביום כ"ג ניסן התשס"ד (14/04/2004) רשם החברות אישר שינוי שם החברה מ"עמדת טלקום בע"מ" ל"הוט טלקום בע"מ" ורשם השותפויות אישר שינוי שם השותפות מ"עמדת טלקום שותפות מוגבלת" ל"הוט טלקום שותפות מוגבלת".

פרק א' - כללי

חלק א' - הגדרות ופרשנות

1.	הגדרות	
1.1	ברישיון זה:	
-	"אזור השירות"	תחום גיאוגרפי, המתואר בנספח ב', שבו חייב בעל הרישיון לחקים, לקיים או להפעיל את הרשת, ולספק באמצעותה שירותי בוק לכלל הציבור, כמפורט ברישיון;
-	"אזורי ישראל"	כמשמעותו בחוק האזרחות, חתש"ב - 1952;
-	"אישור סוג"	אישור שניתן לפי החוק לדגם של ציוד קצה, לשם חיבורו לרשת;
-	"חאמנה"	החוקה וחאמנה של איגוד הבזק הבין-לאומי (ITU), והתקנות האדמיניסטרטיביות לרדיו וטלפון הנוגעות לעניין, כפי תוקפן מעת לעת;
-	"אמצעי שליטה"	בתאגיד - כל אחד מאלה:
		(א) זכות ההצבעה באסיפה הכללית של חברי או בגוף מקביל לה של תאגיד אחר;
		(ב) הזכות למנות דירקטור או מנהל כללי;
		(ג) הזכות לחשתף ברווחי התאגיד;
		(ד) הזכות לחלק ביתרת נכסי התאגיד, לאחר סילוק חובותיו, בעת פירוקו;
-	"בוק"	שידור, העברה או קליטה של סימנים, אותות, כתב, צורות חזותיות, קולות או מידע, באמצעות תיל, אלחוט, מערכת אופטית או מערכות אלקטרומגנטיות אחרות;
-	"בעל הרישיון"	הוט טלקום שותפות מוגבלת;
-	"בעל עניין"	מי שמחזיק בחמישה אחוזים (5%) או יותר מסוג מסוים של אמצעי שליטה;
-	"בעל רישיון"	מי שקיבל רישיון כללי, רישיון כללי ייחודי או רישיון מיוחד, לביצוע פעולות בוק ולמתן שירותי בוק;
-	"בעל רישיון כללי"	מי שקיבל רישיון כללי או רישיון כללי ייחודי כהגדרתם בסעיף 1 לחוק;

- **"בעל רישיון לשידורי כבלים"**
 מי שקיבל רישיון כללי לשידורי כבלים או רישיון מיוחד לשידורי כבלים, לפי פרק ב' 1 לחוק;
- **"דירקטוריון"**
 לרבות גוף מקביל לו בתאגיד אחר;
- **"דרישות טכניות וטיב השירות"**
 סטנדרטים של זמינות וטיב שירות, תקנים למיתקני בזק ולשירותי בזק והוראות להתקנה, תפעול, עדכון ותחזוקה, הכל לפי רישיון זה, וכפי שיוזרה המנהל מעת לעת בנוגע לשירותיו של בעל הרישיון;
- **"החזקה"**
 לעניין אמצעי שליטה בתאגיד - במישרין או בעקיפין, בין לבד ובין יחד עם אחרים, לרבות באמצעות אחר ובכלל זה נאמן או שלוח, או באמצעות זכות המוקנית לפי חסכם, לרבות ברירה להחזקה שאיננה נובעת מניירות ערך המירים או בכל דרך אחרת;
- **"חסכם התקשרות"**
 חוזה אחד, המשמש לתקשרות בין בעל הרישיון לבין מנוי, למתן שירותיו של בעל הרישיון, כולם או חלקם;
- **"העברה"**
 לעניין אמצעי שליטה – בין במישרין ובין בעקיפין, בין בתמורה ובין ללא תמורה, בין לצמיתות ובין לתקופה, בין בבת-אחת ובין בחלקים;
- **"השפעה ניכרת"**
 היכולת להשפיע על פעילותו של תאגיד השפעה של ממש, בין לבד ובין יחד עם אחרים או באמצעותם, בין במישרין ובין בעקיפין, הנובעת מכוח החזקת אמצעי שליטה בו או בתאגיד אחר, לרבות יכולת הנובעת מתקנון התאגיד, מכוח חוזה בכתב, בעל-פה או באופן אחר, או יכולת הנובעת מכל מקור אחר, ולמעט יכולת הנובעת רק ממילוי תפקיד של נושא משרה בתאגיד;
- **"חברה"**
 בלי לגרוע מכלליות האמור, יראו אדם כבעל השפעה ניכרת בתאגיד אם הוא מחזיק עשרים וחמישה אחוזים (25%) או יותר מאמצעי שליטה כלשהו בתאגיד;
- **"חברה אס"**
 לרבות תאגיד אחר, ובכלל זה שותפות;
- **"חברה אס"**
 חברה בעלת השפעה ניכרת בחברה אחרת;
- **"חברה בעלת זיקה"**
 חברה אס, חברה בת, חברה אחות, חברה שהיא בעל עניין, חברה מסונפת, חברה קשורה, חברה קרובה או חברה שותפה;
- **"חברה בת"**
 חברה אשר חברה אחרת מקיימת בה השפעה ניכרת;
- **"חברה מסונפת"**
 חברה אשר חברה אחרת היא בעל עניין בה;
- **"חברה קשורה"**
 חברה אשר השקעותיה בחברה אחרת הינן בשיעור של עשרים וחמישה אחוזים (25%) או יותר מהחון העצמי שלה, בין במניות ובין בדרך אחרת, למעט חלואה חניתנת בדרך העסקים הרגילה;

- **"חברות אחיות"**
חברות אשר בעל השפעה ניכרת באחת הוא גם בעל השפעה ניכרת באחרת;
- **"חברות קרובות"**
חברה אשר בעל השפעה ניכרת באחת הוא גם בעל עניין באחרת;
- **"חברות שותפות"**
כל אחת מאלה:
(א) חברות אשר שתיהן בעלות השפעה ניכרת בחברה שלישית;
(ב) חברות אשר שתיהן חברות קשורות של חברה שלישית;
(ג) חברות אשר אחת מהן היא חברה קשורה לחברה שלישית
והאחרת בעלת השפעה ניכרת בה;
- **"חברת השידורים"**¹⁴
הוט – מערכות תקשורת בכבלים בע"מ;
- **"חוק"**
חוק התקשורת (בזק ושידורים), התשמ"ב – 1982;
- **"יחד עם אחרים"**
שיתוף פעולה דרך קבע; ויראו כמשתפים פעולה דרך קבע, לעניין יחיד - אותו, את קרובו, וכן תאגיד שאחד מהם שולט בו, ולעניין תאגיד - אותו, את מי ששולט בו ואת מי שאחד מהם שולט בו;
- **"כוחות הביטחון"**
כל אחד מאלה: צבא הגנה לישראל, שירותי הביטחון הכללי, המוסד למודיעין ולתפקידים מיוחדים ומשטרת ישראל;
- **"מבקש"**
מי שפנה אל בעל הרישיון בבקשה להיות מנוי;
- **"מגזר פעילות"**
תחום של שירותים, ובחם שירות תמסורת ותקשורת נתונים, שירות טלפוניה, שירות רט"ן, שירות בזק בין-לאומי, שירות שידורים רב-ערוציים למנויים וכיוצא באלה, הניתנים בכל הארץ או בחלק ממנה;
- **"מדד"**
מדד המחירים לצרכן שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה מעת לעת, או כל מדד אחר שיבוא במקומו;
- **"מונופולין"**
כמשמעותו בסעיף 26 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח - 1988;
- **"מישק"**
המפגש הפיזי בין יחידות בזק ותפקודיות שונות, לרבות באמצעי אופטי או אלחוטי;
- **"מיתקן בזק"**
מיתקן או חתקן שנועד מעיקרו למטרות בזק, לרבות ציוד קצה;
- **"המנהל"**
המנהל הכללי של משרד התקשורת או מי שהוא הסמיכו לעניין רשיונות בכלל או לעניין רישיון זה, דרך כלל או לעניין מסוים;
- **"מנוי"**
מי שקשור בהסכם התקשורת עם בעל הרישיון לשם קבלת שירותיו כמשתמש קצה (End User);

- "מנוי עסקי" ת"ט** - מנוי שהוא כל אחד מאלה:
- (א) תאגיד, כהגדרתו בחוק הפרשנות, התשמ"א-1981;
  - (ב) משרדי ממשלה וגופי סמך ממשלתיים;
  - (ג) עסק מורשה למעט עוסק פטור;
  - (ד) גוף אשר הוקם בחוק או על פי חוק.
- "מנוי פרטי" ת"ט** - מנוי שאינו מנוי עסקי;
- "מערכת בוק בין-לאומית"** - מערכת של מיתקני בוק המותקנת בישראל, לרבות מתג בין-לאומי, נס"ר בין-לאומי ומישק לתשתית בין-לאומית, המשמשת או המיועדת לשמש להעברת מסרי בוק שמקורם בישראל ויעדם במדינה אחרת או לחיפך, או להעברת מסרי בוק בין יעדים המצויים במדינות שונות;
- "מערכת רדיו סלפון נייד (מערכת רט"ן)"** - מערכת של מיתקני אלחוט חבנויה בשיטה התאית ומיתקנים אחרים, באמצעותה ניתנים שירותי רדיו סלפון נייד לציבור, לרבות מרכזות רט"ן, מוקדי רדיו תאיים ועסקי תמסורת אלחוטיים או כבליים המקשרים בין מוקדי רדיו תאיים, בין מוקד רדיו תאי למרכזות רט"ן, בין מרכזות רט"ן, או בין מרכזות רט"ן לרשת בוק ציבורית אחרת;
- "מפ"א (מפעיל פנים ארצי)"** - מי שקיבל רישיון מפ"א, לרבות מפ"א ייחודי;
- "מפ"א ייחודי"** - מי שקיבל רישיון כללי ייחודי;
- "מפעיל בין-לאומי (מב"ל)"** - בעל רישיון כללי למתן שירותי בוק בין לאומיים;
- "מפעיל כללי"** - בעל רישיון כללי, בעל רישיון כללי לשידורי כבלים או בעל רישיון לשידורי לוויין;

- "מפעיל מהותי"** - מפעיל כללי שיש לו יכולת השפעה של ממש על התחרות במגזר פעילות; בלי לגרוע מכלליות האמור, יראו כמפעיל מהותי מי שהוא, לבד או ביחד עם חברה-אם, חברה-בת או חברה-אחות, בעל נתח שוק של עשרים וחמישה אחוזים (25%) או יותר; חזקה שמפעיל כללי הוא מהותי אם מתקיים בו אחד מאלה:
- (א) הוא בעל נתח השוק הגדול ביותר במגזר פעילות;
- (ב) קיים חסם מעבר כלכלי, טכנולוגי, משפטי או אחר, המגביל באופן משמעותי מעבר מנויים ממנו אל מפעיל כללי אחר באותו מגזר פעילות;
- (ג) הוא פועל במגזר פעילות שלגביו קיים חסם כניסה המגביל באופן משמעותי את יכולתו של מפעיל כללי אחר לספק שירותים באותו מגזר פעילות, ובלבד שנתח השוק שלו אינו זניח; לעניין הגדרה זו:
- "נתח שוק"** - שיעור יחסי מכלל החכנסה, ממספר חמנויים או מהיקף התעבורה במגזר פעילות, הכל לפי העניין;
- "מפעיל רט"ן"** - בעל רישיון כללי למתן שירות רט"ן;
- "מקבל שירות"** - מנוי או ספק שירות;
- "מרכזות"** - מיתקן בזק בו נמצאים ומופעלים אמצעי מיתוג, ניתוב ותמסורת, המאפשרים יצירת קשר בין יחידות ציוד קצה שונות המחוברות או קשורות אליו, והעברת מסרי בזק ביניהן, לרבות מיתקני בקרה וניטור ומיתקנים אחרים המאפשרים מתן שירותי בזק שונים למקבלי שירותיו של בעל הרישיון וכן למנויים של בעל רישיון אחר;
- "המשרד"** - משרד התקשורת;
- "מתג מעבר"** - מיתקן בזק בו נמצאים ומופעלים אמצעי מיתוג, ניתוב ותמסורת, המאפשרים יצירת קשר בין מרכזות שונות המחוברות או קשורות אליו, והעברת מסרי בזק ביניהן, לרבות מיתקני בקרה וניטור;
- "נושא משרה"** - מי שמכהן כדירקטור, מנהל כללי, מנהל עסקים ראשי, משנה למנהל כללי, סגן מנהל כללי, או ממלא תפקיד כאמור בחברה אף אם תוארו שונה, וכן מנהל אחר הכפוף במישרין למנהל הכללי של חברה, או מי שממלא תפקידים מקבילים בתאגיד אחר;
- "ניתוב"** - הכוונת מסר בזק ליעדו;
- "נכסי הרישיון"** - הנכסים הדרושים להבטחת מתן שירותי בזק בידי בעל הרישיון בחתאם לרישיון זה;

- **"נס"ר" (נקודת סיום רשת)**
 ממשק שאליו מחוברים מצד אחד רשת בזק ציבורית ומצד שני ציוד קצה, רשת פרטית או רשת בזק ציבורית אחרת, לפי העניין ;
- **"נס"ר בין-לאומי"**
 נס"ר המשמש או המיועד לשמש לחיבור בין מערכת בזק בין-לאומית לבין רשת בזק ציבורית אחרת ;
- **"ספק אינטרנט" (ISP)**
 בעל רישיון למתן שירותי גישה לאינטרנט ;
- **"ספק שירות"**
 בעל רישיון אחר לרבות בעל רישיון כללי לשידורי כבלים המספק את שירותיו למנוייו באמצעות הרשת ;
- **"פעולת בזק"**
 חפצת מיתקן בזק, התקנתו, בנייתו או קיומו, הכל למטרת בזק ;
- **"הפקודה"**
 פקודת חטלגרף האלחוטית [נוסח חדש], התש"ל - 1972 ;
- **"ציוד קצה"**
 ציוד בזק לשימוש של מנוי, המתחבר או המיועד להתחבר מחצרו של מנוי או מכל מקום אחר, לרשת בזק ציבורית באמצעות הממשק המיועד לכך ;
- **"קו נל"ן (מנקודה לנקודה)**
 קו להעברת מסרי בזק, המחבר בין שתי נקודות, בקישור קבוע, באופן פיזי או לוגי, לרבות באמצעות רשת ממותגת או מנותבת ;
- **"קישור גומלין"**
 חיבור בין רשת בזק ציבורית של בעל רישיון אחד לבין רשת בזק ציבורית של בעל רישיון אחר, באופן פיזי או לוגי, המאפשר העברת מסרי בזק בין המנויים של בעלי הרישיון או מתן שירותים בידי בעל רישיון אחד למנויו של בעל הרישיון האחר ;
- **"קרוב"**
 בן זוג לרבות ידוע בציבור, הורה, הורי חורח, ילד וילדו של ילד, את, ובן זוגו של כל אחד מאלה ;
- **"הרישיון"**
 רישיון זה, על נספחיו, כפי שיעודכן מעת לעת ;
- **"רישיון מפ"א"**
 רישיון כללי למתן שירותי בזק פנים-ארציים נייחים ;
- **"הרשת"**
 רשת הבזק הציבורית הנייחת של בעל הרישיון ;
- **"רשת בזק ציבורית"**
 מערכת של מיתקני בזק, המשמשת או חמיתעדת לשמש לאספקת שירותי בזק לכלל הציבור, בכל הארץ או לפחות באזור שירות, הכוללת, ציוד מיתוג וניתוב, ציוד תמסורת ורשת גישה, לרבות מערכת רט"ן ומערכת בזק בין-לאומית, ולמעט ציוד קצה ;
- **"רשת בזק ציבורית נייחת"**
 רשת בזק ציבורית פנים-ארצית, למעט מערכת רט"ן ומערכת בזק בין-לאומית ;
- **"רשת גישה"**
 מרכיבי רשת בזק ציבורית, המשמשים לקישור בין מרכזות לבין נס"ר, באמצעות תשתית קווית, תשתית אלחוטית או שילוב של שתיהן ;

- "רשת פרטית"**
- רשת בוק המשמשת או המיועדת לשמש אדם מסוים או קבוצת בני אדם מסוימים בעלי עניין משותף, המחברת או המיועדת להתחבר אל רשת בוק ציבורית באמצעות נס"ר, לרבות ציוד מיתוג, התקני חיבור, כבלים, ציוד תמסורת, וכל מיתקן בוק אחר; ובלבד שחעניין חמשותף אינו רק עצם קיומה של הרשת;
- "השותף הכללי"**
- חוט טלקום בע"מ, המהווה שותף כללי, כהגדרתו בפקודת חשונותפיות [נסח חדש], התשל"ה – 1975, בבעל הרישיון.
- "שימוש"**
- מתן גישה אל מיתקן בוק של בעל הרישיון, לרבות אל רשת חבוק הציבורית או אל רשת הגישה שלו, כולן או חלקן, ואפשרות השימוש בהם, לשם ביצוע פעולות בוק או מתן שירותי בוק באמצעותם; וכן, מתן אפשרות להתקין מיתקן בוק של בעל רישיון אחר במיתקן בוק או בחצרו של בעל הרישיון;
- "שירות בוק"**
- ביצוע פעולות בוק למען הזולת;
- "שירות בוק בין לאומי"**
- שירות בוק הניתן לציבור באמצעות מערכת בוק בין-לאומית של מפעיל בין-לאומי;
- "שירות גישה"**
- מתן אפשרות למנוי לקבל את שירותיו של ספק שירות;
- "שירות טלפון בסיסי"**
- העברה ממוחזת או מנותבת דו-מגמית (Full Duplex), לרבות באמצעות מודם, של דיבור או של מסרי בוק דמויי דיבור, דוגמת אותות פקסימילה;
- "שירות טלפון בסיסי ושירותים גלויים לשירות זה"**
- שירות טלפון בסיסי ושירותים גלויים לשירות זה;
- "שירות גלוי"**
- שירות הניתן על יסוד שירות טלפון בסיסי, ואשר ממחזותו אינו יכול להינתן אלא באמצעות ספק שירות הטלפון הבסיסי, כמפורט בנספח ד' לרישיון;
- "שירות ערך מוסף"**
- שירות הניתן על יסוד שירות טלפון בסיסי, ואשר ממחזותו יכול להינתן גם בידי אחר, לרבות בעל רישיון אחר, שאינו ספק שירות הטלפון הבסיסי; שירותי ערך מוסף הניתנים בידי בעל הרישיון, מפורטים בנספח ד' לרישיון;
- "שירות רט"ן (רדיו טלפון נייד)"**
- שירות בוק הניתן לציבור באמצעות מערכת רט"ן של מפעיל רט"ן;
- "שירות תמסורת"**
- ביצוע תמסורת למען הזולת;
- "שירות תקשורת נתונים"**
- ביצוע תקשורת נתונים למען הזולת;
- "שירות תשתית"**
- מתן אפשרות שימוש ברשת, לבעל רישיון אחר או לבעל רישיון לשידורים, לשם ביצוע פעולות בוק, לרבות ביצוע שידורים, ולשם מתן שירותי בוק על ידם;

- **"שירותי בוק פנים-ארציים נייחים"**
 שירותי תשתית, תמסורת, תקשורת נתונים וטלפוניה נייחים;
- **"שירותי בעל הרישיון"**
 שירותים אשר בעל הרישיון רשאי לספק על פי הרישיון;
- **"שירותים בסיסים"**
 שירותי הבזק המפורטים בנספח ד';
- **"שליטה"**
 היכולת לכוון פעילותו של תאגיד, בין לבד ובין יחד עם אחרים או באמצעותם, בין במישרין ובין בעקיפין, הנובעת מכוח החזקת אמצעי השליטה בו או בתאגיד אחר, לרבות יכולת הנובעת מתקנון התאגיד, מכוח חוזה בכתב, בעל-פה, או באופן אחר, או יכולת הנובעת מכל מקור אחר, ולמעט יכולת הנובעת רק ממילוי תפקיד של נושא משרה בתאגיד;
- **"חשר"**
 מבלי לגרוע מכלליות האמור, יראו אדם כשולט בתאגיד אם הוא מחזיק חמישים אחוזים (50%) או יותר מאמצעי שליטה כלשהו בתאגיד, או אם בידו היכולת למנוע קבלת החלטות עסקיות בתאגיד, למעט החלטות שעניינן הנפקה של אמצעי שליטה בתאגיד או החלטות שעניינן מכירה או חיסול של רוב עסקי התאגיד או שינוי מחותני בהם, וכן זכויות המוקנות למיעוט מכוח חוק;
- **"חזקה על אדם שהוא שולט בתאגיד"**
 חזקה על אדם שהוא שולט בתאגיד אם בידו השיעור הגדול ביותר של אמצעי שליטה מסוג כלשהו;
- **"חשר"**
 שר התקשורת, לרבות מי שהוא אצל לו מסמכויותיו, כולן או מקצתן, לעניין רישיון זה;
- **"תושב"**
 כמשמעותו בחוק מרשם האוכלוסין, התשכ"ה - 1965;
- **"תמסורת"**
 העברת אותות אלקטרומגנטיים לרבות אותות אופטיים או רצף סיביות בין מתקני בוק של בעלי רישיון, לרבות בעל רישיון לשידורים, למעט ציוד קצה;
- **"תקנות מפ"א"**
 תקנות התקשורת (בוק ושידורים) (הליכים ותנאים לקבלת רישיון כללי למתן שירותי בוק פנים-ארציים נייחים), התש"ס - 2000;
- **"תקנות הפיקוח"**
 תקנות הבוק (הפיקוח על פעולותיו של בעל רישיון), התשמ"ז - 1986.

"תקשורת - העברת מידע ותוכנה למעט דיבור בין יחידות ציוד קצה, לרבות מחשבים; לעניין הגדרה זו:

נתונים"

"מידע" - נתונים, סימנים, מושגים או הוראות, למעט תוכנה, המובעים בשפה קריאת מחשב, והמאוחסנים במחשב או באמצעי אחסון אחר;

"מחשב" - מכשיר הפועל באמצעות תוכנה לביצוע עיבוד אריתמטי או לוגי של נתונים, וציודו החינקפי, לרבות מערכת מחשבים;

"תוכנה" - קבוצת הוראות המובעות בשפה קריאת מחשב, המסוגלת לגרום לתפקוד של מחשב או לביצוע פעולה על ידי מחשב;

1.2 מלים וביטויים ברישיון, ככל שלא הוגדרו בסעיף 1.1 או במקום אחר ברישיון, תהא משמעותם כאמור בחוק, בתקנות מפ"א, בפקודה או בחוק הפרשנות, חתשם"א - 1981 ולהלן - **"חוק הפרשנות"**, אלא אם כן משתמע מלשון הכתוב או מהקשרו מובן אחר.

2. פרשנות

2.1 כותרות הסעיפים ברישיון זה ניתנו לשם נוחות הקריאה בלבד, ואין לחשתמש בהן לצורכי פרשנות או הסבר תוכנו של תנאי מתנאי הרישיון.

2.2 בכל מקרה של מחלוקת בדבר פרשנותה של הוראה ברישיון, לרבות סתירה לכאורה בין הוראות שונות ברישיון או בין הוראה ברישיון לבין הוראת מינהל אחרת שניתנה לפי החוק או הפקודה, יקבע השר את פרשנות ההוראה, או יכריע בדבר יישוב הסתירה כאמור, זאת לאחר שניתנה לבעל הרישיון הזדמנות נאותה להשמיע טענותיו.

2.3 הוראות חוק הפרשנות יחולו לעניין פרשנות רישיון זה, בשינויים המחויבים.

3. עיקרון "העיפרון הכחול"

3.1 ביטול או קביעה בדבר בטלותו של תנאי ברישיון יחולו רק לגבי אותו תנאי או חלקו, לפי העניין, ואין בהם לשעצמם כדי לפגוע בתוקפו המחייב של הרישיון או של תנאי אחר בו, אלא אם כן מתחייבת מן הביטול או הבטלות משמעות אחרת.

חלק ב' - הוראות דין והוראות מינהל

4. תחולת דינים והוראות

4.1 בכל חנוגע לחקמתה, קיומה והפעלתה של הרשת, וכן לביצוע פעולות בזק ולמתן שירותי בזק, יפעל בעל הרישיון על פי הוראות הרישיון ועל פי אלה:

(א) חוראות החוק והפקודה וחקיקת משנה לפיהם;

(ב) חוראות מינהל, לרבות הוראות המינהל שנחתמה ביום 15.01.02 בעניין מתן אפשרות שימוש, שניתנו לפי חוק, הפקודה או חקיקת משנה לפיהם;

(ג) אמנות בין-לאומיות שישראל צד להן בעניין בזק ורדיו.

4.2 כל דין, חוראות מינהל או אמנה, כאמור בסעיף 4.1, יחולו על בעל הרישיון לפי תוקפם מעת לעת, לרבות חתרופות בשל הפרתם, ויראו את חוראות הדין כאמור כאילו הם חלק בלתי נפרד מתנאי הרישיון.

5. חובה לפי כל דין אחר

5.1 למען חסר ספק, אין במתן הרישיון כדי לפטור את בעל הרישיון מקיום חובה לפי כל דין אחר, לרבות החובה לקבל כל רישיון, היתר, אישור או הסכמה, לפי כל דין.

פרק ב' - הרישיון - היקפו, תוקפו וביטולו

חלק א' - היקף הרישיון ותוקפו

6. **היקף הרישיון**
- 6.1 בכפוף להוראות הרישיון ותנאיו, בעל הרישיון יקים, יקיים, יפתח ויפעיל את הרשת, ויעשה בה שימוש לשם ביצוע פעולות בזק ולשם מתן שירותי בזק המפורטים ברישיון;
- 6.2 בכפוף להוראות הרישיון ותנאיו, בעל הרישיון ייתן למקבלי שירותיו שירותים המפורטים בנספח ד';
- 6.3 בכפוף להוראות הרישיון ותנאיו, רשאי בעל הרישיון להרשות לאחר לבצע פעולות בזק באמצעות מיתקניו, ככל שאלה דרושות לשם קבלת שירותי בעל הרישיון.
- 6.4 רישיון זה מבטל ומחליף את הרישיונות שהוענקו ל-
- (א) טלקום זהב 2001 שותפות מוגבלת ביום 6.3.2002;
- (ב) מפעיל פנים ארצי שותפות מוגבלת ביום 17.3.2002;
- (ג) מתב תשתיות 2001 שותפות מוגבלת ביום 27.3.2002.
- 6.5 בעל הרישיון יספק את שירותיו באזור השירות, על פי הוראות הרישיון ועל פי כל דין.
- 6.6 בעל הרישיון לא יבצע פעולות בזק ולא ייתן שירותי בזק, ככל שנדרש רישיון עבורם, אלא אם כן הותר לו הדבר במסגרת הרישיון או במסגרת רישיון אחר, לפי החוק או הפקודה.

7. ¹⁵ **ביטול**

8. **תקופת הרישיון**
- 8.1 תוקפו של הרישיון הוא לתקופה של עשרים (20) שנים, שתחילתה ביום הקובע (להלן - **התקופה הראשונה**).
- לעניין סעיף זה, "**היום הקובע**" - היום בו הומצאה למשרד ערבות בנקאית בחתאם להוראות תקנות המפי"א, ובלבד שהומצאה בתוך עשרים (20) ימים מיום מתן הרישיון.
- ברישיון זה, יראו את היום הקובע כיום מתן הרישיון.
- 8.2 השר רשאי להאריך את תוקף הרישיון לתקופות נוספות של עשר (10) שנים כל אחת, בחתאם לאמור בסעיף 9 (להלן - **תקופה נוספת**).

9. הארכת תקופת הרישיון

- 9.1 השר רשאי, לבקשת בעל הרישיון, להאריך את תוקף הרישיון לתקופה נוספת ולאחר ששקל את השיקולים המפורטים בסעיף 4 (ב) לחוק, לרבות כל אלה:
- (א) בעל הרישיון עמד בתנאי הרישיון לחנות דעתו של השר;
  - (ב) בעל הרישיון מילא אחר החוראות המפורטות בסעיף 4.1;
  - (ג) בפעילותו של בעל הרישיון לא היה מעשה או מחדל שיש בהם כדי לפגוע בתחרות בתחום הבזק או בתחום השידורים או לתגביל אותה;
  - (ד) בעל הרישיון פעל בחתמדה לשם שיפור שירותי הבזק, היקפם, זמינותם ואיכותם ולשם עדכונה הטכנולוגי של הרשת;
  - (ה) בעל הרישיון מסוגל לחמשיך ולספק שירותי בוק ברמה גבוהה והוא בעל יכולת לבצע את ההשקעות הנדרשות לשם עדכונה הטכנולוגי של הרשת ולשם שיפור היקף שירותי הבזק, זמינותם ואיכותם.
- 9.2 בעל הרישיון יגיש את בקשתו להארכת תקופת הרישיון במהלך ארבעים וחמישה (45) ימים שקדמו לתקופת שמונה-עשר (18) החודשים לפני מועד תום תקופת הרישיון.
- 9.3 בעל הרישיון יצרף לבקשתו דו"ח מסכם הכולל את אלה:
- (א) דו"ח המרכז את כל הדו"חות השנתיים שבעל הרישיון הגיש לפי רישיון זה בין מועד תחילת הרישיון לבין מועד הגשת בקשתו;
  - (ב) השוואת הנתונים המפורטים בדו"ח לגבי כל שנה עם אלה שפורטו לגבי השנה הקודמת לה, וכן הסברים לשינויים יוצאי דופן בנתונים;
  - (ג) סקירה בדבר האמצעים, הפעולות וההשקעות שנקט או ביצע בעל הרישיון לשיפור איכות שירותי הבזק, היקפם וזמינותם, ולשם פיתוחה ועדכונה הטכנולוגי של הרשת.
- 9.4 הדו"ח המסכם לפי סעיף 9.3 יכיל פרטים עדכניים ומדויקים וייערך במתכונת של תצהיר.
- 9.5 לצורך בחינת בקשתו של בעל הרישיון להאריך את תקופת הרישיון, רשאי השר לדרוש מבעל הרישיון להמציא, תוך תקופה שיקבע ובאופן שיקבע, כל ידיעה ומסמך, ובלי לגרוע מכלליות האמור רשאי השר –
- (א) לדרוש מבעל הרישיון לצרף לדו"ח המסכם כל מסמך לשם אימות הנתונים המפורטים בו, להשלים את הדו"ח או למסור כל נתון נוסף שלא נכלל בו;
  - (ב) להזמין את בעל הרישיון לחופיע בפניו לחשיב על שאלות או לחציג מסמכים שברשותו או בשליטתו הנוגעים לנתונים שבדו"ח;
  - (ג) לדרוש מבעל הרישיון להגיש לו תכנית חנדסית המתארת את תכניותיו לעדכונה הטכנולוגי של הרשת ולקידום שירותיו במהלך חמש (5) השנים הראשונות של התקופה הנוספת;
  - (ד) לדרוש מבעל הרישיון להציג לו תכנית עסקית, כולל דו"חות פרופורמה, מאזנים ודו"חות תזרים מזומנים, לחמש (5) השנים הראשונות של התקופה הנוספת, וליתן הבהרות בדבר ההשקעות המתוכננות ודרכי מימון.

- 9.6 בעל הרישיון ימלא אחר כל דרישה כאמור בסעיף 9.5; נדרש בעל הרישיון להופיע בפני השר, יופיעו מנכ"ל בעל הרישיון או מנכ"ל השותף הכללי או מי שהם הסמיכו לכך בכתב.
- 9.7 לא נענה בעל הרישיון לדרישה או להזמנה כאמור בסעיף 9.5, פעמיים לפחות, רשאי השר לדחות את בקשתו להארכת תוקף הרישיון.
- 9.8 על התקופה הנוספת יחולו תנאי רישיון זה, לרבות כל שינוי בהם.

10. הודעת השר בדבר הארכת תוקף הרישיון

- 10.1 השר יודיע בכתב לבעל הרישיון על החלטתו בדבר הבקשה להארכת תוקף הרישיון, לא יאוחר משנה לפני מועד תום תקופת הרישיון.
- 10.2 החליט השר לדחות את הבקשה, לאחר שניתנה לבעל הרישיון הזדמנות נאותה להביא בפניו את טענותיו, יודיע על כך בכתב לבעל הרישיון, תוך מתן נימוקים לדחייה.

11. סיום תקופת הרישיון

- 11.1 נסתיימה תקופת הרישיון הראשונה לפי סעיף 8.1, או תקופה נוספת לפי סעיף 8.2, ותוקף הרישיון לא תוארך, או בוטל הרישיון לפי סעיף 13, רשאי השר:
- (א) להורות לבעל הרישיון להוסיף ולחפז על את חרשת וליתן שירותיו על פי הרישיון לתקופה כפי שיקבע (להלן בסעיף זה - **תקופת סיום השירות**), עד שיושלמו הליכי העברת חרשת וזכויות מקבלי השירות וחובותיהם לבעל רישיון חלופי, כאמור בסעיף 11.2; תקופת סיום השירות לא תעלה, בכל מקרה, על שלוש (3) שנים ממועד החוראה.
- (ב) אם לא מלא בעל הרישיון את חוראת השר לפי סעיף קטן (א), ולאחר שניתנה לבעל הרישיון הזדמנות נאותה להשמיע טענותיו, למנות נאמן לשם ניהול חרשת והפעלתה עד שיינתן רישיון לבעל רישיון חלופי.
- 11.2 במהלך תקופת סיום השירות ואם פנה בעל רישיון חלופי, אחד או יותר, בהצעה לרכוש את חרשת וזכויות מקבלי השירות וחובותיהם, יישאו ויתנו בעל הרישיון ובעל הרישיון החלופי לשם רכישת חרשת כאמור בערכה הכלכלי וכעסק חי; לא הגיעו בעלי הרישיון האמורים לכלל סיכום תוך שישה (6) חודשים מתום תקופת הרישיון, ולא מינו הצדדים בורר מוסכם, ייקבעו תנאי רכישת חרשת על פי העקרונות האמורים בידי בורר שימונה בידי יושב ראש מועצת רואי החשבון, על פי פניית אחד מבעלי הרישיונות האמורים;
- 11.3 הבורר ייתן החלטתו לאחר ששמע את בעלי הרישיונות האמורים ונתן להם הזדמנות להביא בפניו את טענותיהם; החלטת הבורר תינתן לא יאוחר משלושה (3) חודשים מיום מינויו.
- 11.4 בסעיף זה, "**בעל רישיון חלופי**" - מי שהניח את דעתו של השר כי הוא כשיר לקבל רישיון מפ"א, אם תועבר חרשת לרשותו.

חלק ב' - שינוי תנאי הרישיון וביטולו

12. שינוי תנאי הרישיון

12.1^{15א} השר רשאי, לרבות לבקשת בעל הרישיון, לשנות את תנאי הרישיון, לרבות לעניין חיקף הרישיון כאמור בסעיף 6, לחוסף עליהם או לגרוע מהם, וזאת לאחר ששקל את השיקולים האמורים בסעיף 4(ה) לחוק ולאחר שניתנה לבעל הרישיון הזדמנות סבירה להשמיע טענותיו.

13. ביטול הרישיון, הגבלתו או התלייתו^{15א}

13.1 השר רשאי לבטל את הרישיון, לחגבילו או להתלותו, לפי העניין, בכל אחד מן המקרים המפורטים בסעיף 6 לחוק או בהתאם להוראות תקנה 23 לתקנות מפ"א, ובלבד שניתנה לבעל הרישיון הזדמנות סבירה להשמיע טענותיו.

14. בטל.^{15א}

^{15א} תיקון מספר 15.
^{15ב} תיקון מספר 15.
^{15ג} תיקון מספר 15.

חלק ג' - הפרדה מבנית במתן שירותים

15. הגדרות

15.1 לענין חלק זה:

- "בעל רישיון אחר" - לרבות בעל רישיון לשידורים;
- "מידע מסחרי"²⁴ - נתונים אחדות בעל הרישיון או מתחרה, שאינם נחלת הרבים והנוגעים לאחד מאלה:
- (1) לקוחות;
- (2) מבנה מערכת מתקני הבזק, פרישתה והטכנולוגיה שבה היא פועלת;
- (3) תכניות להרחבת מערכת מתקני הבזק, לשינויים בה ולהפעלת שירותים חדשים באמצעותה;
- (4) כמות מסרי הבזק העוברת ברשת, סוגיה ועדיהם;
- (5) תכניות או פעילויות שיווקיות או טכנולוגיות אחרות, שמידע לגביהן נמסר לבעל הרישיון או לשותף הכללי בידי מתחרה, או פעילות עסקית אחרת שמידע לגביה סווג על ידי מתחרה כמידע חסוי.
- "מני אינטרנט" - מי שמחובר אל ספק אינטרנט באמצעות הרשת ומודם כבלים;
- "מתחרה"²⁴ - בעל רישיון המתחרה בחברה בעלת זיקה.

16. חובת הפרדה מבנית מחברת השידורים

16.1 בעל הרישיון יקיים הפרדה מבנית בינו לבין חברת השידורים במתכונת המפורטת להלן:

- (א) לפחות מחצית מחברי הדירקטוריון של השותף הכללי, לא יכחו כדירקטורים בחברת השידורים, ולפחות לדירקטור אחד בשותף הכללי, לא תהיה כל זיקה לבעל הרישיון ולבעל עניין בו;
- (ב) בחלוף 12 חודשים ממועד מתן הרישיון, ולאחר מכן מעת לעת יערוך השר בדיקה בדבר היקף החפדה המבנית הנדרשת בין בעל הרישיון לבין חברת השידורים וזאת בשים לב, בין היתר, למצב התחרות בשוק, לשאלת מימוש המיווג בין חברות השידורים או תברות בעלות זיקה אליהן, היקף ההכנסות, היקף השירותים והיקף הפעילות של בעל הרישיון; בעל הרישיון ימציא לשר כל מידע או נתון שידרשו לשם ביצוע הבדיקה; לאור תוצאות הבדיקה ולא יאוחר משלושה חודשים ממועד תחילתה יודיע השר, לאחר שנתן לבעל הרישיון הזדמנות נאותה להשמיע את טענותיו, את תחלטתו באשר ליחס שבין בעל הרישיון לבין חברת השידורים כאמור בסעיף 18, והרישיון יתוקן בהתאם.

²⁴ תיקון מספר 24
²⁴ תיקון מספר 24

16.2 בלי לגרוע מהמשך תחולת הוראות סעיף 16.1(א), ניתן רישיון כללי לשידורי כבלים נוסף על גבי הרשת או הגיע מספר מנויי האינטרנט ל-² 450,000, או הגיע מספר קווי הטלפון שמפעיל בעל הרישיון ל- 250,000, יקיים בעל הרישיון הפרדה מבנית בינו לבין חברת השידורים במתכונת המפורטת להלן:

(א) הפרדה בין הנהלת בעל הרישיון והנהלת השותף הכללי לבין הנהלת חברת השידורים, לרבות בכל הקשור למערכת העסקית, למערכת הכספים ולמערכת השיווק; לעניין סעיף זה, "הנהלת בעל הרישיון" ו"הנהלת השותף הכללי" אינם כוללים את דירקטוריון בעל הרישיון או השותף הכללי.

(ב) הפרדה בין נכסי בעל הרישיון לבין נכסי חברת השידורים בכפוף לסעיף 21.1.

(ג) בעל הרישיון והשותף הכללי לא יעסיקו את עובדי חברת השידורים, וחברת השידורים לא תעסיק את עובדי בעל הרישיון ועובדי השותף הכללי.

(ד) בלי לגרוע מחובתו של בעל הרישיון לפי סעיף 19.2 לקבוע כללים ונהלים לעניין שמירת הסודיות של מידע מסחרי, ומחובתו של עובד של בעל הרישיון, לפי הסעיף האמור, לשמור על הסודיות של מידע מסחרי, בעל הרישיון והשותף הכללי לא יעסיקו כעובד את מי שמכהן כדירקטור בחברת השידורים, אם במסגרת התפקיד שממלא כעובד בבעל הרישיון או בשותף הכללי עלולה להיות לו גישה למידע מסחרי אודות בעל רישיון המתחרה בחברת השידורים (להלן בסעיף זה – "מתחרה");²⁴

16.3²⁴ על אף האמור בסעיפים 16.2 ו-19, רשאי בעל הרישיון לשווק סל שירותים הכולל את שירותי בעל הרישיון ושירותי שידור הניתנים בידי חברת השידורים ולבצע פעולות גביה הכרוכות בכך, ובלבד שבעל הרישיון יעביר לחברת השידורים רק מידע מסחרי הנוסף לצורך שיווק סל שירותים וגביה כאמור.

16.4²⁵ על אף האמור בסעיף 16.2, רשאי בעל הרישיון –

(א) (1) לעשות שימוש, תמורת תשלום סביר, בשירותי ניהול, תפעול ותחזוקה של מערכות

חמידע, חיוב וגביית הכספים של חברת השידורים, ובלבד שלעובד בעל הרישיון לא תהיה גישה למידע חנוגע לחברת השידורים ולעובד חברת השידורים לא תהיה גישה למידע חנוגע לבעל הרישיון; בעל הרישיון יקבע נהלים לעניין זה, שיועברו למנהל על פי דרישה;

(2) על אף האמור בפסקה (1), בעל הרישיון יהיה רשאי להתיר לעובדי חטיבת מערכות חמידע בחברת השידורים גישה למאגרי המידע של בעל הרישיון, לצורך תפעול ותחזוקת מערכות חמידע בלבד, וכן להתיר גישה כאמור של נציגי המכירה של חברת השידורים לצורך שיווק ומכירת סל שירותים וביצוע פעולות החיוב והגבייה הכרוכות בכך, וזאת בכפוף לקבוע בסעיף 16.3 לעניין העברת מידע מסחרי, והכל בלבד שקיים נוהל לעניין שמירת סודיות חמידע.

²⁴ תיקון מספר 2
²⁵ תיקון מספר 24
²⁶ תיקון מספר 14
²⁷ תיקון מספר 19

(ב) לעשות שימוש, תמורת תשלום סביר, בנכסים שחברת השידורים היא בעלת זכות קניינית בהם ובשירותי תחזוקה בנכסים כאמור, וכן רשאי הוא לאפשר לחברת השידורים לעשות שימוש בנכסים שיש לו בהם זכות קניינית ולספק לה שירותי תחזוקה בנכסים כאמור, הכל תמורת תשלום סביר; אין בסעיף זה כדי לגרוע מהאמור בסעיף 68.

(ג) לעשות שימוש, תמורת תשלום סביר, בשירותי גיוס כת אדם הניתנים על ידי חברת השידורים.

(ד) להעביר לידי סמנכ"ל הכספים של חברת השידורים מידע פיננסי הנוגע לבעל הרישיון, ובלבד שהמידע האמור נדרש לצורך מעקב אחר מילוי תנאי הסכם האשראי שנחתם בין בעל הרישיון וחברת השידורים לבין הבנקים ביום 31.12.2006.

17. חובת הפרדה מבנית מספק אינטרנט²⁴

17.1 בעל הרישיון יקיים הפרדה מבנית בינו לבין ספק גישה לאינטרנט שהוא חברה בעלת זיקה אליו (להלן – "הספק בעל הזיקה") כמפורט להלן:

(א) הפרדה מלאה בין חנות בעל הרישיון לרבות החנות של כל אחד מהשותפים בבעל הרישיון לבין חנות הספק בעל הזיקה, לרבות בכל הקשור למערכת העסקית, למערכת הכספים ולמערכת חשיון;

(ב) הפרדה מלאה בין נכסי בעל הרישיון לבין נכסי הספק בעל הזיקה;

(ג) בעל הרישיון לא יעסיק את עובדי הספק בעל הזיקה, והספק בעל הזיקה לא יעסיק את עובדי בעל הרישיון;

(ד) בעל הרישיון לא יעביר מידע מסחרי לספק בעל הזיקה.

למרות האמור, נוכח השר כי במקרה מסוים התקיימו נסיבות המאפשרות זאת, ולאחר שחשבתנע כי לא יהא בכך כדי לפגוע בתחרות בתחום הבזק או השידורים, או בטובת הציבור, רשאי הוא, על פי בקשה בכתב מאת בעל הרישיון, להתיר בדרך של אישור בכתב סייגים לחובת ההפרדה המבנית הקבועה בסעיף זה או על פיו, ורשאי הוא לקבוע לכך תנאים.

17.2 בכל הנוגע לשמירת סודיות של מידע מסחרי יקיים בעל הרישיון את אלה:

(א) בעל הרישיון ימנע העברתו של מידע מסחרי אל הספק בעל הזיקה;

(ב) בעל הרישיון יקבע נהלים וכללים לשמירת סודיות של מידע מסחרי, וכן למניעת העברתו לספק בעל הזיקה. בנהלים ייקבעו, בין היתר, הגבלות לעניין תפוצת המידע אצל בעל הרישיון וחגישה אליו בידי עובדים שאינם אמורים לטפל במידע המסחרי במסגרת תפקידם;

- (ג) מבלי לגרוע מחובתו של בעל הרישיון לפי סעיף קטן (ב), ומחובתו של עובד בעל הרישיון לשמור על הסודיות של מידע מסחרי, לפי כללים ונהלים שנקבעו כאמור, לא ימונה עובד בעל הרישיון לדירקטור בספק בעל הזיקה, אם במסגרת התפקיד שממלא העובד בבעל הרישיון יש לו גישה למידע מסחרי אודות מתחרה, אשר השימוש במידע המסחרי על ידי הספק בעל הזיקה עלול לפגוע בתחרות בינו לבין מתחרה; לעניין זה - "עובד" - לרבות עובד בכל אחד מהתאגידים השותפים בבעל הרישיון ולמעט יו"ר דירקטוריון אחד מקרב יושבי הראש של השותפים בתאגיד.
- (ד) על אף האמור בסעיף קטן (א) בעל הרישיון יהיה רשאי להעביר לספק בעל הזיקה, מידע מסחרי בנוגע למנוי מסוים שרכש מבעל הרישיון סל שירותים משותף, כמשמעותו בסעיף 17.3, והמידע נחוץ לו לצורך אספקת סל השירותים המשותף לאותו המנוי ולצורך זה בלבד.
- 17.3 על אף האמור בסעיפים 17.1 ו-17.2, ומבלי לגרוע מהאמור בסעיף 16.3, רשאי בעל הרישיון לשווק מקבץ שירותים, הכולל, בין היתר, את שירותי בעל הרישיון ושירותי שידור חניתנים בידי חברת השידורים, כולם או חלקם, ביחד עם שירותי הספק בעל הזיקה (להלן - "סל שירותים משותף"), ולבצע פעולות גביה הכרוכות בכך, ובלבד שחתקיימו כל אלה:
- (א) בעל הרישיון הגיש למנהל בקשה בכתב לשיווק סל שירותים משותף (להלן בסעיף זה - "חבקשח"). חבקשה תכלול את מרכיבי סל השירותים המשותף, וכן את כל אלה:
- (1) פרטי בעל הרישיון שיספק כל אחד מהשירותים הכלולים בסל;
  - (2) התשלום שיעביר בעל הרישיון בעד כל שירות, לבעלי הרישיונות ששירותיהם ניתנים במסגרת הסל;
  - (3) התנאים בהם ישווק הסל למנוי, לרבות תעריף כל שירות בו, והתעריף הכולל של הסל האמור;
  - (4) התעריף אותו יגבה בעל הרישיון ממנוייו עבור שירות הכלול בסל, בעת שחוא נרכש שלא במסגרת הסל;
  - (5) המועד המתוכנן לתחילת שיווק הסל ומשך הזמן המתוכנן לשיווקו.
- (ב) המנהל הודיע לבעל הרישיון בכתב כי הוא אינו מתנגד לשיווק הסל או המנהל לא מסר לבעל הרישיון, בתוך התקופה הקובעת, הודעה לפיה הוא מתנגד לשיווק הסל.
- לעניין זה - "התקופה הקובעת" - 21 ימי עבודה מהמועד בו חתקבלה הבקשה בידי המנהל או 10 ימי עבודה מיום בו התקבל בידי המנהל מידע נוסף שחתבקש בעל הרישיון להעביר, לפי המאוחר;
- (ג) בעל הרישיון קיבל אישור לתיק שירות שהוגש לפי סעיף 62.6, לעניין שירות גישה אל ספקי אינטרנט.
- 17.4 הגיש בעל הרישיון בקשה, ישקול המנהל את הבקשה בשים לב למצב התחרות בתחום הבזק או השידורים, לפי העניין.
- 17.5 המנהל יהיה רשאי לאשר בקשה, לדחותה, או לאשרה בכפוף לתנאים שיקבע.

- 17.6 לא החל בעל הרישיון בשיווק של שירותים משותף בתוך 30 ימים מיום בו הודיע המנהל כי הוא אינו מתנגד לשיווק הסל, או מיום בו חלפה התקופה הקובעת, כקבוע בס"ק 17.3(ב), יראו את אישור הבקשה כבטל.
- 17.7 סל השירותים המשותף ישווק על ידי בעל הרישיון במשך תקופה שלא תפחת מחודשיים. בעל הרישיון יודיע למנהל על כוונתו להפסיק לשווק סל שירותים משותף שהוא משווק, 7 ימים לפחות טרם הפסקת השיווק.
- 17.8 החל בעל הרישיון לשווק סל שירותים משותף וביקש לשנות פרט מחפריים שנכללו בבקשה לעניין אותו הסל, בהתאם לס"ק 17.3(א), יפנה למנהל בבקשה חדשה בהתאם לסעיף האמור.
- 17.9 בעל הרישיון יאפשר לכל מבקש לרכוש בנפרד שירות של הספק בעל הזיקה הכלול בסל השירותים המשותף או את כלל השירותים הכלולים בסל השירותים המשותף, שאינם שירות של ספק בעל הזיקה, כמקבץ, בתנאים זהים לתנאים בהם ניתן לרכוש שירותים אלה כשהם במסגרת סל השירותים המשותף.
- 17.10 בעל הרישיון לא יעשה שימוש במידע המצוי בידו, הנובע מאספקת שירותים לבעל רישיון אחר או מאספקתם למנויי בעל רישיון אחר, לצורך שיווק סל השירותים המשותף.
- 17.11(א) חגיש בעל הרישיון למנהל בקשה לשיווק סל שירותים משותף, יציע בעל הרישיון, במועד הגשת הבקשה, לכל בעל רישיון למתן שירות גישה לאינטרנט, לספק את השירות האמור במסגרת סל שירותים שמשווק על-ידי בעל הרישיון ("סל מקביל"), וכן:
- (1) יציע בכל עת את השירותים, שאינם שירות גישה לאינטרנט, ואשר ניתנים במסגרת הסל המקביל, בתנאים זהים לתנאים בהם הם ניתנים במסגרת סל השירותים המשותף;
  - (2) ישווק למנויי את סל השירותים המשותף ואת הסל המקביל באופן שוויוני.
- (ב) בעל הרישיון יעביר למנהל פרטים אודות סל מקביל שהחל בשיווקו, על פי הפירוט הקבוע בסעיף 17.3(א) פסקאות (1) עד (5), והכל לא יאוחר מ-48 שעות לאחר שהחל לשווק את הסל או לאחר שבוצע שינוי בפרט מהפריים שנכללו בחודעה כאמור;
- (ג) על אף האמור בסעיף 17.8, החל בעל הרישיון לשווק סל שירותים משותף וכן סל מקביל לו, וביקש לשנות את תעריף הסל המשותף או את תעריף שירות הגישה לאינטרנט הכלול בו, לא ידרש בעל הרישיון להגיש בקשה לאישור המנהל, ובלבד שלא יהיה בשינוי האמור כדי לגרוע מעמידת בעל הרישיון בתנאים הקבועים בסעיף קטן (א), פסקאות (1) ו-(2). בעל הרישיון יודיע למנהל על השינוי בתנאים כאמור, לא יאוחר מ-48 שעות לאחר שבוצע.
- 17.12 מבלי לגרוע מחוראות סעיף 68, בעל הרישיון לא יפלה בין חספס בעל הזיקה או מנוי שלו לבין בעל רישיון למתן שירות גישה לאינטרנט שאינו בעל זיקה ומנוי שלו, לעניין מתן שירות למנוי בכל הנוגע להזמנת שרות ותיקון תקלות הכרוכים בשרותי בעל הרישיון.

17.13(א) אישר המנהל לספק בעל הזיקה לשווק סל שירותים משותף, יאפשר בעל הרשיון לכל מבקש לרכוש בנפרד, כמקבץ, את כלל השירותים הכלולים בסל השירותים המשותף, שאינם שירות של חספק בעל הזיקה, בתנאים זהים לתנאים בהם הם משווקים במסגרת הסל האמור.

(ב) על אף האמור בסעיף קטן (א), אישר המנהל לספק בעל זיקה לשווק סל שירותים משותף שאינו כולל שירותים של בעל הרשיון וזלת שירות גישה רחבת פס לספקי אינטרנט, לא יחוייב בעל הרשיון לאפשר לכל מבקש לרכוש בנפרד את השירות האמור באותם תנאים הוא משווק במסגרת סל השירותים המשותף האמור.

17.14 בעל הרשיון מעביר למנהל, אחת לחודש ולא יאוחר מה-15 לחודש, או בתדירות אחרת כפי שיקבע המנהל, דיווח בדבר מספר המנויים שהצטרפו לכל סל שירותים משותף וכן לסל מקביל, וזאת במתכונת כפי שיקבע המנהל.

17.15 נוכח המנהל כי סל שירותים משותף מסוים פוגע בתחרות בתחום חבוק או בתחום השידורים, לפי העניין, רשאי הוא להורות לבעל הרשיון לחדול באופן מיידי מלשווק, ורשאי הוא להורות על מועד לחפסקת אספקתו של אותו סל.

18. הפרדה מבנית

18.1 בכפוף לסעיפים 16 ו-17, רשאי השר, לאחר שנתן לבעל הרשיון הודמנות נאותה להשמיע טענותיו, לקבוע ברישיון הגבלות ותנאים נוספים בדבר היחס שבין בעל הרשיון לבין חברות בעלות זיקה אליו, לרבות בדבר איזו תפקידים ומינוי נושאי משרה, העברת מידע, קיומם של תאגידים נפרדים או מערכת חשבונאית נפרדת בין פעילויות וכן בדבר הגבלות טכנולוגיות, גיאוגרפיות או מסחריות בפריסת תשתית או במתן שירותים.

18.2 ראה השר כי נתקיימו נסיבות מיוחדות המאפשרות זאת, ולאחר שהשתכנע כי לא יהיה בכך כדי לפגוע בתחרות בתחומי הבוק והשידורים, רשאי הוא, על פי בקשה בכתב מאת בעל הרשיון, בדרך של תיקון רישיון, לקבוע סייגים לחובת ההפרדה המבנית חקבועה בחלק זה, בתנאים שיקבע.

19. איסור העדפה

19.1 בלי לגרוע מהאמור בפרק ד' – חלק ו' בעניין "שימוש בתדרים במערכת הכבלים", בעל הרשיון לא יפלה וימנע מהעדפה של חברה בעלת זיקה אליו על פני בעל רישיון אחר, במתן שירות, לרבות לעניין תשלום בעד השירות, תנאי השירות, זמינות השירות, מתן מידע הנוגע לשירות, ובכל אופן אחר.

19.2 בעל הרשיון יקבע נחלים וכללים לשמירת סודיות של מידע מסחרי ואיסור העברתו לחברה בעלת זיקה המתחרה עם בעל רישיון אחר, אליו מתייחס המידע כאמור; בנחלים ייקבעו, בין היתר, הגבלות לעניין תפוצת המידע בבעל הרשיון והגישה אליו בידי עובדים שאינם אמורים לטפל במידע המסחרי במסגרת תפקידם; לעניין סעיף קטן זה, "מידע מסחרי" – כהגדרתו בסעיף 16.2(ד).

פרק ג' - בעלות, נכסים ואמצעי שליטה

חלק א' - הגבלות לעניין העברת הרישיון ונכסיו

20. ⁽²⁵⁾ בוטל.

21. בעלות ברשת

- 21.1 בעל הרישיון יהיה חבילים והמפעיל של הרשת בהתאם למתכונת הבאה:
- בתקופת המעבר, על-פי הסכם בין בעל הרישיון לבין חברת השידורים, תהיה לבעל הרישיון זכות בלעדית להשתמש ברשת, להפעילה, לנחזקה, לפתחה, לשפרה ולבצע בה כל פעולה על פי רישיון זה ולפי החוק;
- עם תום תקופת המעבר, תועבר הבעלות המלאה ברשת אל בעל הרישיון;
- לעניין זה -"תקופת המעבר" -התקופה שממועד מתן הרישיון עד למועד שלא יהא מאוחר מיום ט' בתשרי התשס"ז (01 באוקטובר 2006)⁽²⁶⁾ , או אם חל מיזוג בין חברות השידורים, מהמועד בו יקוים המיזוג, לפי המוקדם מביניהם.
- 21.2⁽²⁵⁾ בלי לגרוע מהאמור בסעיף 21.1, רשאי השר לקבוע כי בעל הרישיון יהיה רשאי לעשות שימוש גם במתקני בוק של אחר; היתר לעשות שימוש במתקני בוק כאמור שהיה בתוקף ערב מתן הרישיון, יראו כהיתר שניתן לפי סעיף זה. לעניין סעיף זה, בעל הרישיון רשאי לעשות שימוש במתקני בוק של כוחות הביטחון בכפוף להסכם עם כוחות הביטחון או מי מהם.
- 21.3⁽²⁵⁾ למען הסר ספק, אין באמור בסעיף זה כדי לפגוע בזכויות צד ג' או כדי להקנות זכויות, מכל סוג שהוא, לבעל הרישיון או לצד ג'.

22. הגבלות בהעברת נכסי הרישיון

- 22.1 בעל הרישיון אינו רשאי להעביר לאחר או לשעבד נכס מנכסי הרישיון, לרבות בדרך של משכון, אלא אם כן ניתנה לכך הסכמה בכתב ומראש מאת השר ובהתאם לתנאים שקבע; השר ייתן הסכמתו להעברה או לשעבוד של נכס מנכסי הרישיון לצד שלישי, אם נוכח שבעל הרישיון הבטיח כי בכל מקרה לא יגרם מימוש הזכויות בידי הצד השלישי לפגיעה כלשהי במתן שירותי בעל הרישיון, כל עוד בעל הרישיון חייב לתת שירותים אלה על פי הוראות הרישיון, ובכלל זה שלא ייפגע ולא יוגבל מתן שירותי בעל הרישיון בהתאם לתנאים הקבועים ברישיון, לרבות תנאים הקשורים לרמת השירותים, היקפם, זמינותם ואיכותם, וכן שלא תיפגע אפשרות חידושם של השירותים הללו, אם הם הוגבלו או הופסקו טרם מימוש הזכויות בנכסי הרישיון.

⁽²⁵⁾ וזיקון מספר 25.
⁽²⁶⁾ תיקון מספר 7.
⁽²⁷⁾ תיקון מספר 8.
⁽²⁸⁾ תיקון מספר 15.
⁽²⁹⁾ תיקון מספר 15.

- 22.2 על אף האמור בסעיף 22.1, רשאי בעל הרישיון לשעבד נכס מנכסי הרישיון לטובת תאגיד בנקאי הפועל כדין בישראל, לשם קבלת אשראי בנקאי, ובלבד שמסר למנהל הודעה מראש בדבר השעבוד שבכוונתו לעשות, ובתנאי שהסכם השעבוד כלל סעיף לפיו מתחייב התאגיד הבנקאי שמימוש הזכויות בידיו לא יגרום לפגיעה כלשהי במתן שירותים לפי רישיון זה; לענין סעיף זה, "תאגיד בנקאי" - כהגדרתו בחוק הבנקאות (רישוי), התשמ"א - 1981.
- 22.3 יראו שעבוד של נכס מנכסי הרישיון, שנעשה כדין או לפי זיכיון, עובר למתן הרישיון, כשעבוד שנעשה על-פי הרישיון, וזאת עד תום תקופת השעבוד.
- 22.4 הוראות סעיף 22.1 לא יחולו על מכירת פריטי ציוד בעת ביצוע הליך שדרוג, לרבות מכירת ציוד, כאמור, בשיטת מכירה בהמרה (Trade in).

23. מתן שירות באמצעות אחר

- 23.1 ביקש בעל הרישיון לתת שירות משירותיו, כולו או מקצתו, באמצעות אחר מטעמו, שהוא בעל רישיון, יפנה אל המנהל ויבקש את אישורו לכך; אל בקשתו יצרף בעל הרישיון את ההסכם בינו לבין בעל הרישיון האחר; אישור כאמור לא נדרש לענין התקשרות בין בעל הרישיון לבין אדם העוסק במכירה או בהתקנה של ציוד קצה.
- 23.2 המנהל רשאי לאשר את הבקשה, לדחותה או להתנות אישורו בתנאים שיש לקיימם, לרבות תיקון ההסכם כאמור בסעיף 23.1 לעיל; המנהל יסקול, בין היתר, באיזו מידת מבטיחים תנאי ההתקשרות עם בעל הרישיון האחר את קיומם של תחרות הוגנת, רמת השירותים לציבור, הוראות הרישיון וחוביו של בעל הרישיון לפיו; המנהל לא יאשר התקשרות עם בעל רישיון אחר הסותרת את חובותיו של בעל הרישיון על פי הרישיון.
- 23.3 אין בהתקשרות עם בעל רישיון אחר כדי לגרוע מחובותיו של בעל הרישיון ומאחריותו לביצוע שירותיו על פי הוראות הרישיון, ואין בה כדי לגרוע מסמכויות השר, המנהל או מי מטעמם.
- 23.4 השר רשאי לפטור את בעל הרישיון, לבקשתו, מהצורך לפי סעיף קטן 23.1 אם נוכח כי מדובר בהתקשרות שאין לה השפעה של ממש על ביצוע הרישיון.

חלק ב' - אמצעי שליטה - שינויים והגבלות

- 24. הגדרות**
- 24.1** לעניין חלק זה וחלק ג':
- "החזקה"**
 לרבות רכישה וכן שניהם כאחד, כמשמעותם של מונחים אלה בחוק
 ניירות ערך, התשכ"ח-1968, ולרבות העברה או שיעבוד וחכל, מבלי
 לגרוע מההגדרה "החזקה" בסעיף 1;
- "החזקה מהותית"**
 החזקת אמצעי שליטה בבעל הרישיון אשר כתוצאה ממנה נעשה אדם
 לבעל עניין, לבעל השפעה ניכרת, או לבעל שליטה בבעל הרישיון;
- "מפ"א מהותי"**
 מפ"א או מפ"א ייחודי שבמגזר פעילות של שירותי בזק פנים-ארציים
 נייחים חינו מפעיל מהותי;
- 25. מרטי בעל הרישיון**
- 25.1** פרטים בדבר אישיותו המשפטית של בעל הרישיון, התאגדותו, בעלי השליטה בו, בעלי השפעה
 ניכרת בו, בעלי עניין בו, נושאי המשרה בו, מפורטים בנספח אי לרישיון; בעל הרישיון ימצא
 למנהל, בכל שנה בתחילת חודש ינואר, נספח אי מעודכן.
- 25.2** בעל הרישיון ידווח למנהל, בכתב, על כל שינוי במידע הכלול בנספח אי, וזאת לא יאוחר מתום
 עשרים ואחד (21) ימים ממועד השינוי.
- 26. החזקה מהותית**
- 26.1** לא יחזיק אדם החזקה מהותית, אלא אם ניתן לכך אישור השר.
- 26.2** לא יעביר אדם אמצעי שליטה בבעל הרישיון, אם כתוצאה מכך יחזיק הנעבר החזקה מהותית,
 אלא אם ניתן לכך אישור השר.
- 26.3** מי שמחזיק אמצעי שליטה בבעל הרישיון או בבעל עניין בו, אינו רשאי לשעבד אותם באופן
 שמימוש השעבוד יגרום להחזקה מהותית של חנושה, אלא אם כן כלל הסכם השעבוד סייג, לפיו
 לא ניתן לממש את השעבוד ללא אישור השר מראש ובכתב. אין בקיומם של הסכמי שעבוד
 תקפים, ועד תום תקופת השעבוד הראשונה הנקובה בהם, של אמצעי שליטה בבעל הרישיון או
 בבעל עניין בו, שנעשו עובר ליום 27.3.2002, ואינם כוללים סייג כאמור, כדי לחוות הפרה של
 סעיף זה, לעניין סעיף קטן זה, "החזקה מהותית" - החזקת אמצעי שליטה בבעל הרישיון אשר
 כתוצאה ממנה נעשה אדם לבעל השפעה ניכרת, או לבעל שליטה בבעל הרישיון.

27. העברה ורכישה של אמצעי שליטה

27.1 הועברו אמצעי שליטה בבעל הרישיון, בשמור שיש בו כדי לגרום להחזקה מחותית, מבלי שניתן לכך אישור השר, ידווח בעל הרישיון לשר על כך בהודעה בכתב, מיד לאחר שנודע לבעל הרישיון דבר ההעברה ולא יאוחר מעשרים ואחד (21) ימי עסקים מהמועד האמור. העברה, כאמור בסעיף 26.2, אשר לא הייתה בידיעת בעל הרישיון, לא תחווה עילה לביטול הרישיון לפי סעיף 13^{ת15}.

27.2^{ת20} מבלי לגרוע מהאמור בסעיף 27.1, וכל עוד חברת השידורים מחזיקה במישרין או בעקיפין ב-100% מאמצעי השליטה בבעל הרישיון, יחולו החוראות הבאות:

(א) החזקות חורגות יירשמו במרשם בעלי המניות של חברת השידורים בציון דבר היותן חורגות, מיד עם היוודע הדבר לבעל הרישיון, והודעה על תישום תימסר על ידי בעל הרישיון לבעל החזקות החורגות ולשר.

(ב) החזקות חורגות, שיירשמו במרשם בעלי המניות של חברת השידורים כאמור בסעיף קטן (א) לא יקנו למחזיק בהן זכויות כלשהן והן יהיו "מניות רדומות" כמשמעותן בסעיף 308 לחוק החברות התשנ"ט-1999, זולת לענין קבלת דיבידנד או חלוקה אחרת לבעלי מניות (ובכלל זה זכות לחשתתף בהפקת זכויות המחושבת על בסיס החזקות באמצעי שליטה בחברת השידורים, אלא שגם ההחזקות שיתווספו כאמור, ייחשבו החזקות חורגות), ולפיכך לא יהיה תוקף לכל פעולה או טענה של הפעלת זכות מכוח החזקות חורגות למעט לענין קבלת דיבידנד או חלוקה אחרת כאמור.

לענין סעיף זה - "החזקות חורגות" - החזקות אמצעי שליטה ללא הסכמת השר כנדרש על פי סעיף 26.

בלי לגרוע מכלליות האמור לעיל:

(1) בעל מניה המשתתף באסיפת בעלי המניות של חברת השידורים, יודיע לחברת השידורים לפני ההצבעה, או אם ההצבעה היא באמצעות כתב הצבעה - על גבי כתב ההצבעה, אם החזקותיו או הצבעתו טעונות אישור על-פי סעיף 26, אם לא; לא חודיע בעל מניה כאמור, לא יצביע וקולו לא יימנה;

(2) לא ימונה דירקטור בחברת השידורים, לא ייבחר ולא יועבר מכהונתו מכוח החזקות חורגות; מונה, נבחר או הועבר מכהונתו דירקטור כאמור, לא יהיה תוקף למינוי, לבחירה, לכהונה או להעברה, לפי הענין;

(3) החזקות חורגות לא יקנו זכויות הצבעה באסיפת הכללית של חברת השידורים;

(4) מחזיק החזקות חורגות או מי מטעמו לא ישמש נושא משרה בבעל הרישיון, בשותף הכללי או בשותפים המוגבלים;

(5) הוראות סעיף 27.2 זה יכללו בהסכם השותפות המוגבלת של בעל הרישיון, בתקנון השותף הכללי, בתקנון חברת השידורים ובתקנון של שותף מוגבל אחר בבעל הרישיון.

^{ת15} תיקון מספר 15.
^{ת20} תיקון מספר 20.

27.3⁽²⁰⁾ ירדו תחזקותיה של חברת השידורים בבעל הרישיון מ-100%, או ששונה הסכם השותפות המוגבלת של בעל הרישיון, תקנון השותף הכללי, תקנון חברת השידורים או תקנון של שותף מוגבל אחר בבעל הרישיון, כך שהחוראות המפורטות בסעיף 27.2 לא נכללו בו, יחולו החוראות הבאות:

(א) החזקות חורגות יירשמו במרשם השותפים המוגבלים של בעל הרישיון ומרשם בעלי המניות של השותף הכללי, בציון דבר היותן חורגות, מייד עם היוודע הדבר לבעל הרישיון, והודעה על הרישום תימסר על ידי בעל הרישיון לבעל החזקות החורגות ולשר;

(ב) החזקות חורגות, שיירשמו כאמור בסעיף קטן (א) לא יקנו למחזיק זכויות כלשהן, ויהיו "מניות רדומות" כמשמעותן בסעיף 308 לחוק החברות, התשנ"ט-1999, וזאת לענין קבלת דיבידנד או חלוקה אחרת לבעלי מניות (ובכלל זה זכות להשתתף בהצבעה וזכויות המחושבת על בסיס החזקות באמצעי שליטה בבעל הרישיון, אלא שגם החזקות שיתווספו כאמור, ייחשבו החזקות חורגות) ולפיכך לא יהיה תוקף לכל פעולה או טענה של הפעלת זכות מכוח החזקות חורגות, למעט לענין קבלת דיבידנד או חלוקה אחרת כאמור. האמור יחול בשינויים המחויבים על זכויות חשופים מוגבלים בבעל הרישיון.

לענין סעיף זה: "החזקות חורגות" - החזקות אמצעי שליטה ללא הסכמת השר כנדרש על פי סעיף 26.

בלי לגרוע מכלליות האמור לעיל:

- (1) שותף מוגבל או בעל מניה המשתתף בהצבעה באסיפת שותפים מוגבלים של בעל הרישיון או באסיפת בעלי המניות של השותף הכללי יודיע לבעל הרישיון או לשותף הכללי, לפי הענין, לפני ההצבעה, או אם ההצבעה היא באמצעות כתב הצבעה - על גבי כתב ההצבעה, אם החזקותיו או הצבעתו טעונות אישור על פי סעיף 26, אם לא; לא הודיע בעל מניה או שותף מוגבל כאמור, לא יצביע וקולו לא יימנה;
- (2) לא ימונה דירקטור בשותף הכללי, לא ייבחר ולא יעבר מכהונתו מכח החזקות חורגות; מונה, נבחר או הועבר מכהונתו דירקטור כאמור, לא יהיה תוקף למינוי, לבחירה, לכחונה או להעברה, לפי הענין;
- (3) החזקות חורגות לא יקנו זכויות הצבעה באסיפת שותפים מוגבלים של בעל הרישיון או באסיפת בעלי המניות של השותף הכללי;
- (4) חוראות סעיף זה יכללו בהסכם השותפות המוגבלת של בעל הרישיון ובתקנון השותף הכללי.

חלק ג' - בעלות צולבת וניגוד עניינים

- 28. איסור בעלות צולבת**
- 28.1** לא יתקיים בבעל הרישיון אחד מאלה:
- (א) בעל עניין בבעל הרישיון הוא מפ"א מהותי או חברה אם, חברה בת או חברה אחות של מפ"א מהותי;
  - (ב) נושא משרה בבעל הרישיון הוא נושא משרה במפ"א מהותי, או שהוא נושא משרה בחברה אם, חברה בת או חברה אחות של מפ"א מהותי;
  - (ג) על אף האמור, התקיים הסייג המופיע בסעיף קטן (א), לא יחשב הדבר כהפרה של תנאי מתנאי הרישיון, כל עוד בעל הרישיון, לבד או יחד עם חברה אם, חברה בת או חברה אחות, אינו בעל מוטופולין במגזר פעילות של שירותי בזק פנים ארציים נייחים.
- 28.2** לא יתקיים בבעל הרישיון אחד מאלה, אלא אם שוכנע השר, על פי בקשה בכתב, כי אישור הבקשה יקדם את התחרות בתחום הבזק או בתחום השידורים או שהוא לטובת הציבור:
- (א) בעל עניין בבעל הרישיון הוא מפ"א שאינו מפ"א מהותי;
  - (ב) בעל השפעה ניכרת בבעל הרישיון הוא בעל עניין במפ"א מהותי, או בעל עניין בבעל שליטה במפ"א מהותי, או שהוא חברה שותפה או חברה קשורה של מפ"א מהותי;
  - (ג) שניים או יותר מבעלי השפעה ניכרת בבעל הרישיון הם מפעילים כלליים באותו מגזר פעילות, או שהם בעלי השפעה ניכרת במפעילים כאמור.
- 29. מתן שירות בשיתוף עם אחר**
- 29.1** התקשר בעל הרישיון בהסכם לביצוע שירות בזק או פעולת בזק בשיתוף עם בעל רישיון אחר, או עם בעל רישיון לשידורים, יעביר בסמוך לחתימת ההסכם העתק ממנו למנהל.
- 29.2** בעל הרישיון רשאי להתקשר עם בעל רישיון אחר בהסכמי גיבוי הדדיים להבטחת רציפות שירות, בכל חנוגע לפעולה או שירות הזהים לפעולה או שירות שמבצע בעל הרישיון. בעל הרישיון יודיע למנהל על כל הסכם גיבוי כאמור.

30. איסור פגיעה בתחרות

30.1¹⁵ בעל הרישיון לא יקיים כל פעילות, על דרך של מעשה או מחדל, ולא יחיה צד לכל הסכם, חסדר או תבנה כלשהם, אשר נועדו או עלולים לצמצם את התחרות בתחום הבוק או בתחום השידורים, או לפגוע בה.

30.2 ראה חשר כי יש בפעולתו של בעל הרישיון כדי לגרום לפגיעה בתחרות בתחום הבוק או בתחום השידורים רשאי הוא להורות לבעל הרישיון, לאחר שניתנה לו הזדמנות נאותה לחשמיע טענותיו, על צעדים שעליו לנקוט כדי למנוע את הפגיעה.

פרק ד' - פיתוח הרשת, קיומה והפעלתה

חלק א' - הקמת הרשת ופיתוחה

- 31. פיתוח הרשת**
- 31.1 בכל הנוגע לפרישתה של הרשת, קיומה, הפעלתה ופיתוחה, לרבות איכותה הטכנית ואיכותם הטכנית של רכיביה חשונים ומבנה הרשת ורכיביה, יפעל בעל הרישיון בהתאם להוראות הרישיון ויקיים את האמור בתכנית ההנדסית - נספח ג' לרישיון.
- 31.2 בעל הרישיון ימלא אחר כל הכללים והמפרטים שקבע המשרד, וכן אחר תקנים שנקבעו בידי ארגוני תקינה בארץ ובעולם, או בידי ארגונים בין-לאומיים אחרים, בתחום תבזק והאלחוט וכן בכל תחום אחר, ככל שאלה נוגעים לעניין הקמתה של הרשת, קיומה, הפעלתה ופיתוחה, ולעניין חשירותים הניתנים או המיועדים להינתן באמצעותה.
- 31.3 בעל הרישיון יפעל לשם חקמת הרשת לצורך מתן שירותיו, בהתאם לאבני הדרך המפורטות בנספח ב'. פרישת הרשת לצורך מתן שירותי תשתית לבעל רישיון כללי לשידורי כבלים, בכל אותה באזור חשירות תתבצע באופן שיאפשר עמידה בהוראות סעיף 60.3.
- 32. שינוי תכניות במהלך ההקמה והפיתוח**
- 32.1 התברר לבעל הרישיון כי נוצר צורך לסטות או לחרוג מהתוכנית ההנדסית באופן שיש בו כדי להשפיע מהותית על מתן חשירותים, יודיע על כך למנהל בכתב, יפרט את מחותו וטיבו של השינוי בתוכנית ההנדסית ויצרף לחודעה את התוכנית ההנדסית המעודכנת.
- 33. אמצעי זהירות ובטיחות ומניעת מפגעים**
- 33.1 בעל הרישיון יבצע את עבודות הפרישה והפיתוח של הרשת תוך נקיטת אמצעי בטיחות נאותים באתר העבודה, למניעת פגיעות ונזקים לאדם ולרכוש, ולמניעת מטרדים ומפגעים לציבור; נדרש בעל הרישיון לבצע חפירה, יעשה את כל הנדרש למניעת נזקים למערכות תת-קרקעיות, לרבות רשתות בוק, ולשם כך יקפיד לקבל כל חיתר הנדרש על-פי כל דין, לרבות חיתר עבודות חפירה לפי סעיף 253 לחוק.
- 33.2 עם סיום עבודות הפרישה והפיתוח, ינקח בעל הרישיון את אתר העבודה וישיב את המצב באתר לקדמותו.
- 34. הצטלבויות עם קווי חשמל ובזק**
- 34.1 מקום שבו קיימים קווי חשמל או מתקני חשמל באתר העבודה, יחולו על בעל הרישיון החובות המוטלות על-פי תקנות הבזק והחשמל (התקרבויות והצטלבויות בין קווי בוק לבין קווי חשמל), הנושמי"ו - 1986.

חלק ב' - פיקוח על עבודות פיתוח הרשת

- 35. דו"ח על עבודות פיתוח**
- 35.1 בעל הרישיון יגיש למנהל, במשך 5 שנים ממועד מתן הרישיון, ולאחר מכן לבקשת המנהל דו"חות שנתיים בהם יפורטו עבודות פיתוח הרשת שבוצעו במהלך תקופתו של כל דו"ח. הדו"ח יוגש עד ליום 31 למרץ של כל שנה. המנהל רשאי להורות לבעל הרישיון בדבר מתכונת הגשת דו"חות כאמור.
- 35.2 הדו"חות יכללו חשומה של ביצוע התכנית ההנדסית מול התכנון לתקופת כל דו"ח והסברים להריגה או לשינוי שחלו בביצוע לעומת התכנון, אם היו כאלה.
- 36. מסירת ידיעות ומסמכים**
- 36.1 בעל הרישיון ימציא למנהל, לפי דרישתו, כל ידיעה ומסמך אודות ביצוע עבודות הפיתוח של הרשת, במועד, במתכונת ובאופן שהורה עליהם המנהל.
- 36.2 לענין סעיף זה וסעיף 37, "מסמך" - לרבות כל מידע האצור במחשב, במאגר מידע או חשמור על מדיה מגנטית, אופטית או מדיה אלקטרונית אחרת.
- 37. פיקוח על עבודות פיתוח**
- 37.1 המנהל רשאי לפקח בעצמו או באמצעות אחר מטעמו, על פעולות בעל הרישיון הנוגעות לביצוע עבודות הפיתוח של הרשת; לשם ביצוע הפיקוח רשאי המנהל להיכנס בכל עת סבירה לאתרי העבודה, למיתקני הרשת ולמשרדי בעל הרישיון, לצורך עריכת מדידות ובדיקות ולצורך עיון בכל תכנית או מסמך הנוגעים לביצוע עבודות פרישה והפיתוח או לצורך העתקת תכניות ומסמכים.
- 37.2 בעל הרישיון ישתף פעולה עם המנהל בכל הנוגע לביצוע הפיקוח על עבודות הפיתוח ובלי לגרוע מכלליות האמור, יאפשר לו כניסה לאתרי העבודה ולמיתקניו, יאפשר עיון בכל מסמך, תכנית ומפרט או העתקתם, ויספק לו כל מידע שידרוש.
- 38. תיקון ליקויים ופגמים בפיתוח הרשת**
- 38.1 המנהל רשאי לחודיע בכתב לבעל הרישיון על ליקויים, פגמים וחריגות שמצא בעבודות הפיתוח של הרשת, על סמך דו"חות, מסמכים ומידע שהגיש בעל הרישיון, על סמך מדידות ובדיקות שערך או על סמך תלונות הציבור.
- 38.2 קיבל בעל הרישיון הודעה כאמור בסעיף 38.1, יודיע למנהל, במועד הנקוב בהודעה או תוך ארבעה עשר (14) ימים מיום קבלת ההודעה, את תגובתו לאמור בה ואת הפעולות שהוא נקט או עומד לנקוט לשם תיקון הליקויים, הפגמים או חריגות.

חלק ג' – תאימות טכנית

39. בדיקות תאימות

39.1 חמנהל רשאי לקבוע פריטי ציוד אשר הותקנתם ברשת לא תבוצע טרם נעשו בהם בדיקות תאימות; לעניין סעיף זה, "תאימות" - כעולה מהאמור בסעיף 40; קבע המנהל כאמור, לא יותקנו הפריטים לפני ביצועה של בדיקת התאימות לאותם פריטים.

40. אחריות לתאימות

40.1 בעל הרישיון אחראי לכך שהרשת וציוד אשר הותקן ברשת מקיימים לפחות את הדרישות תבאות:

- (א) תאימות טכנית לתכונות המפורטות במפרטי היצרן המתייחסים לאותו פריט ציוד;
- (ב) תאימות טכנית לרשת התקשורת הישראלית, כך שהרשת תאפשר קישור-גומלין לרשתות בזק ציבוריות אחרות בישראל באופן המאפשר תקשורת תקינה, על כל השירותים התומכים בשירות, בחיוב המנוי, בבירור תלונות המנוי ובשליטה ובקרה על השירות הניתן למקבלי השירות באמצעות מערכות בזק אחרות, על פי הוראות חלק ז' לעניין מיספור והוראות חלק ט' לעניין קישור גומלין ושימוש;
- (ג) תמיכה בציוד קצה על פי הוראות סעיף 82, הכל על פי תקנים ישראליים ודרישות טכניות שיקבע המנהל.

חלק ד' - בדיקות ותחזוקה

- 41. הגדרות**
- 41.1 בחלק זה:**
- "בדיקה"**
תקופתית – בדיקת הרשת או כל חלק ממנה המתבצעת לפי תוראות הרישיון, בפרקי זמן קבועים ולפחות אחת לשנה;
- "בדיקה מיוחדת"** – בדיקת הרשת או כל חלק ממנה המבוצעת בשל פעולת תחזוקה או תיקון, בעקבות הפרעה אלקטרומגנטית, תקלה, בירור תלונה, שינוי טכנולוגי, שינוי תכנית חנדסית וכיוצא בזה, המערכת ביוזמת בעל הרישיון או לפי דרישת המנהל;
- "בדיקה קבועה"** – בדיקה של הרשת או כל חלק ממנה, המתבצעת באופן שוטף.
- 42. ביצוע בדיקות**
- 42.1** בעל הרישיון יקיים בדיקות תקופתיות של הרשת, הכל במתכונת ובנקודות הבדיקה כמפורט בתכנית ההנדסית, וימציא את תוצאות הבדיקות לפי דרישת המנהל תוך 30 ימים מיום הדרישה.
- 42.2** בעל הרישיון יקים ויפעיל מערכת בקרה לניטור (Monitoring) מתמיד של ביצועי הרשת ולבדיקה שוטפת של תקינות הרשת, וכן יערוך, באופן שוטף, בדיקות קבועות של הרשת או כל חלק ממנה, על-פי הצורך, לפי תכנית הבדיקות הקבועה בתכנית ההנדסית.
- 42.3** המנהל רשאי להורות לבעל הרישיון לערוך בדיקה מיוחדת; בעל הרישיון יבצע את הבדיקה האמורה במתכונת ובמועד שיקבע המנהל.
- 42.4** המנהל או מי שחוסמך לכך מטעמו יחיה רשאי לבצע בדיקות בעצמו, ככל שיראה צורך בכך; בעל הרישיון, יאפשר, לאחר תיאום מראש, למנהל או למי שחוסמך לכך מטעמו, גישה למתקנים ולציוד ויעמיד לרשותו ציוד בדיקה הנמצא בשימוש.
- 43. יומן בדיקות, תקלות ותחזוקה**
- 43.1** בעל הרישיון ינהל יומן בדיקות, תקלות ותחזוקה (להלן - **יומן תחזוקה**), שבו יירשמו פרטי התקלות והבדיקות ברשת.
- 43.2** בעל הרישיון ישמור את יומן התחזוקה במשרדיו, יאפשר למנהל או לנציג מוסמך מטעמו לעיין בו בכל עת, לבדקו או להעתיקו בכל דרך שהיא, ויעבירו לעיון המנהל לפי דרישתו.

44. תיקון ליקויים ופגמים

- 44.1 המנהל רשאי, לאחר שנתן לבעל הרישיון הזדמנות נאותה בגסיבות העניין להביא בפניו את טענותיו, להודיע בכתב לבעל הרישיון על ליקויים ופגמים שמצא ואשר גורמים לפגיעה ברמת השירות למקבלי שירותיו, ברמת השרידות וחגיבוי של חרשת, לפגיעה ברמת הבטיחות או להפרעה למערכות אחרות הפועלות כדין וזאת על סמך תצפית על ביצועי חרשת, תלונות מקבלי שירות, בדיקות שערך או על סמך דו"חות בדיקה, מסמכים ומידע שסיפק לו בעל הרישיון.
- 44.2 המנהל רשאי לחורות לבעל הרישיון על המועדים שעד אליהם חייב בעל הרישיון לתקן את הליקויים והפגמים.
- 44.3 קיבל בעל הרישיון חודעה כאמור, יודיע למנהל, תוך המועד שנקבע לכך בהודעת חמנהל, על תיקון הליקויים והפגמים, בפירוט שביקש המנהל.

חלק ה' – שימוש בתדרים במקטעים אלחוטיים

- 45. הגדרות**
- 45.1 בחלק זה, "חמנהל" - סמנכ"ל בכיר לניהול ספקטרום ורישוי תדרים במשרד, או בעל תפקיד מקביל במשרד שיבוא במקומו.
- 46. הקצאת תדרים**
- 46.1 בעל הרישיון רשאי להפעיל מיתקני בוק אלחוטיים רק בתדרים שאישר לו המנהל ברישיונות פרטניים ובמסגרת הכללים והמגבלות כפי שחורה לו המנהל, הכל על פי הפקודה והאמנה.
- 46.2 המנהל רשאי לתורות לבעל הרישיון בדבר הגבלות, בין היתר, בהפעלת מיתקני בוק אלחוטיים בתדרים מסוימים ובאזורים גיאוגרפיים מוגדרים או בדבר הגבלות בהפעלת מיתקני בוק אלחוטיים בתדרים חמותרים, לשימוש, במקביל למפעילי שירותים נוספים או בתאום עמם, והכל על פי הוראות המנהל.
- 46.3 בעל הרישיון ישלם אגרות שימוש בתדרים ואגרות הפעלה ורישוי, ככל שנקבעו בדיון.
- 46.4 המנהל רשאי להקצות לבעל הרישיון תדרים חלופיים לתדרים שהוקצו לו; קבע המנהל תדרים חלופיים כאמור, יבצע בעל הרישיון, על חשבונו, את השינויים הדרושים ברשת לשם התאמתה לשימוש בתדרים החלופיים, תוך המועד שקבע המנהל.
- 47. סייג לשימוש בתדרים**
- 47.1 בעל הרישיון יעשה שימוש בתדרים כל עוד אלה משמשים אותו למתן שירותיו. בעל הרישיון אינו רשאי להעביר את זכות השימוש בתדרים לשימושים אחרים או לשימושם של אחרים.
- 47.2 בעל הרישיון יעשה שימוש בתדרים לפי הנחיות חמנהל; המנהל יקבע הנחיותיו בעניין זה בהתבסס, בין היתר, על שימוש בתדרים בידי גורמים אחרים ועל התכנית הנגזרת מההיערכות לקראת מצב חירום או מצב מיוחד בעורף.
- 47.3 בעל הרישיון אינו רשאי לעשות שימוש, לצורך מתן שירותיו, בתדרים המפורטים בצווים חקובעים את אי-תחולת הפקודה, אלא אם קיבל אישור מראש ובכתב מאת המנהל, ובתנאים שיקבע חמנהל.

48. בטיחות בשימוש בתדרים ומניעת הפרעות

48.1 בעל הרישיון יקים את חרשת ויפעילה על פי כל דין, לרבות על-פי הוראות תקנות הרוקחים (יסודות רדיואקטיביים ומוצריהם), התש"ס - 1980 (להלן – "תקנות הרוקחים"), ויעשה את הנדרש לקבלת היתר לפי כל דין. לעניין תקנות הרוקחים יפעל בעל הרישיון, בין היתר, כלהלן:

(א) יתאם את פעילותו עם חממונה על קרינה סביבתית במשרד לאיכות הסביבה (להלן – **החממונה**), ויבצע הנחיותיו;

(ב) יגיש לחממונה, לפי דרישותיו, דו"ח הערכת סיכונים; במידה והחממונה יורה - יקים מערכות או אתרים רק לאחר קבלת אישור החממונה; לאחר הפעלת מערכות או אתרים יבצע מדידות לפי הנחיות החממונה; מערכת או אתר שלא יעמדו בדרישות החממונה לא יופעלו;

(ג) יישא בחלקו היחסי בעלויות של חכנת תכנית מתאר ארצית למתקני תקשורת, על פי הוראות חוק התכנון והבניה, התשכ"ה - 1965, יחד עם מפעילים אחרים, ככל שייקבעו הוראות לעניין זה על פי דין.

48.2 בעל הרישיון יגיש למנהל, במהלך חודש ינואר בכל שנה, דו"ח שנתי מעודכן לגבי מיתקני בזק אלחוטיים המופעלים על ידו, הכולל בין היתר, את מיקום המיתקן, תדרי השידור והקליטה, שבח האנטנות, גובה האנטנות, הספקי שידור ורוחב הסרט של השידור, ואולם במקרים מיוחדים רשאי המנהל לדרוש מבעל הרישיון בכל עת להגיש לו, תוך חמישה (5) ימים, דו"ח מעודכן בדבר הפעלת מיתקני בזק אלחוטיים, עורקי רדיו ושימוש בתדרים.

48.3 בעל הרישיון יקים את חרשת ויפעילה באופן המונע הפרעות חדות בינו לבין מערכות אחרות הפועלות כדין; בלי לגרוע מכלליות האמור, יפעל בעל הרישיון בעניין זה, בין היתר, כלהלן:

(א) לפני הפעלת כל מרכיב אלחוטי ברשת יבצע בדיקות ומדידות לצורך מניעתן של הפרעות אלקטרומגנטיות;

(ב) מצא בעל הרישיון כי צפויות הפרעות אלקטרומגנטיות, או נתגלו הפרעות בעת החפלה, יפעל מיידית, ולא יאוחר מ- 24 שעות מהגילוי, וזאת לשם תאום פתרון למניעת הפרעות אלה ולמניעת הישנותן. בהעדר פתרון יפנה בעל הרישיון בכתב למנהל, או למי שמונה לכך מטעמו, כדי למצוא פתרון סביר לכך;

(ג) ישתף פעולה עם מפעילים אחרים במקרה של הפרעה למערכת הפועלת כדין; לא נמצא פתרון להפרעה בין מערכות כאמור, יפעל בעל הרישיון, לאחר שניתנה לו הזדמנות נאותה לחשמי טענותיו, לפי הוראות המנהל לעניין ביצוע שינויים בהפעלת חרשת, מרכיבי חרשת או בשימוש בתדרים, או יחדל משידור בתדרים מסוימים בכל אזור חירות או באזור מסוים;

(ד) ייענה מיידית, ולא יאוחר מ- 24 שעות מדרישת המנהל, לכל דרישות המנהל בדבר טיפול בהפרעות ותאום עם בעלי רישיון אחרים או גורמים אחרים הפועלים כדין, בישראל, בשטחי הרשות הפלשתינאית ובמדינות שכנות, יגיש למנהל כל מידע הנדרש לצורך זה, יבצע מדידות אלקטרומגנטיות לפי דרישות המנהל, יימנע משימוש בתדרים שנקבעו בידי המנהל ויפעל במגבלות שיוור המנהל, לרבות בדבר הספק שידור בתדרים מסוימים באתרים מסוימים, לרבות הטלת מגבלות בדבר גובה אנטנות, שבח אנטנות, סוג אנטנות, קיטוב אנטנות וכיוון אנטנות; התאום כאמור יבוצע בידי בעל הרישיון על חשבונו ובאחריותו, הן על פי תוראות מיוחדות של המנהל והן על פי התוראות שבאמנות בין-לאומיות והסכמים בילטרליים עם מדינות ואו עם הרשות הפלשתינאית שמדינת ישראל צד להן.

48.4 אין במתן הרישיון, לרבות אישור התכנית ההנדסית, כדי להקנות הגנה מפני קורנים אחרים, הפועלים בתחומי תדרים זהים לתחומי התדרים שהותרו לשימוש בעל הרישיון, או הגנה מפני חרמוניות מקורנים אחרים הפועלים כדין, או הגנה מפני קורנים אחרים הפועלים בתחומי תדרים זהים לתחומי התדרים שהותרו לשימוש של בעל הרישיון ולגורמים נוספים במשותף עם בעל הרישיון, או מחוץ לשטח המדינה או בשטח שאין למדינה שליטה עליו, או בחלל, ואולם המנהל יעשה ככל שביכולתו כדי למצוא פתרון נאות להגנה הנדרשת, ולפתרון הפרעות הודיות, אם תהיינה.

חלק ו' - שימוש בתדירים במערכת הכבלים

49.	הגדרות	
49.1	לעניין חלק זה –	
	"אפיק"	תדר, רוחב פס וקצב אינפורמציה ביחידות של קילו סיביות לשנייה (קס"ש) המאפשרים למותן שירות מוגדר;
	"מערכת הכבלים"	הרשת, למעט מיתקני בזק אלחוטיים;
	"מפת התדירים"	טבלה המפרטת את הקצאת האפיקים לפי שירותי בעל הרישיון וחמהווה חלק מנספח ג' – תכנית תנדסית;

50. משטר התדירים במערכת הכבלים

- 50.1** הקצאת התדירים במערכת הכבלים, לצורך מותן שירותי בעל הרישיון תעשה בהתאם למפת התדירים; ביקש בעל הרישיון לערוך שינוי במפת התדירים, הן לעניין שינוי אפיק והן לעניין שינוי חשירות הניטון באפיק, ימציא למנהל, לא יאוחר מ- 30 ימי עבודה לפני ביצוע השינוי, הודעה בדבר השינוי; ההודעה תכלול את תיאור השינוי תוך פירוט התדר המרכזי ורוחב הפס של האפיק, קצב האינפורמציה ביחידות קס"ש, וכל מידע נוסף שיידרש על-ידי המנהל. לעניין סעיף זה, החלפה בין אפיקים המשמשים להעברת ערוצי שידור שאושרו כדן, לא תיחשב כשינוי, ובלבד שכתוצאה מההחלפה לא תשתנה קיבולת הרשת הזמינה למותן שירותים.
- המנהל רשאי להודיע לבעל הרישיון כי ביצוע השינוי כרוך בקיום תנאים אשר על בעל הרישיון לקיים לפני ביצוע השינוי או לאחריו, ורשאי הוא להורות לבעל הרישיון להימנע מביצוע השינוי תוך מותן נימוקים להחלטתו. לא הודיע המנהל לבעל הרישיון כאמור, רשאי בעל הרישיון לבצע השינוי.
- 50.2** בלי לגרוע מהוראות סעיף 5(ט) לחוק ובשים לב, בין היתר, להוראות סעיף 6 לחוק, השר רשאי ליתן הוראות, בתקנות או ברישיון או בהוראות מינהל, בדבר חובתו של בעל הרישיון לייעד קיבולת ברשת להעברת שידורים או שירותי בזק של אחר, ורשאי הוא להורות לבעל הרישיון, לחבר לרשת יותר ממוקד שידור אחד של מי שקיבלו לכך רישיון.
- 50.3** הקצאת האפיקים ברשת, מתייחסת הן לאפיקי הלוך והן לאפיקי חזור.
- 50.4** העקרונות הקבועים בסעיף זה לצורך הקצאת התדירים במערכת הכבלים, יחולו לעניין חלק זה כולו.

- 51. חלוקת רוחב פס בין שירותי בעל הרישיון**
- 51.1 בעל הרישיון יבטיח כי ישמר רוחב פס לשם מתן שירותי הבזק הקבועים ברישיון בכל אזור השירות; השר רשאי ליתן לבעל הרישיון חוראות לעניין זה, לאחר שנתן לו הזדמנות נאותה להשמיע טענותיו.**
- 52. הפרעות תדרים**
- 52.1 לעניין סעיף זה:**
- "עוצמת שדה" – עוצמת שדה הזולגת ממערכת כבלים הנמדדת במרחק עשרה מטרים מהכבל, ברוחב סרט של 100 קילו הרץ, על אנטנה שנתקיימו בה אלה:**
- (1) היא דו-קטבית;
- (2) היא באורך חצי גל.
- 52.2 בעל הרישיון חייב לוודא כי מערכת הכבלים תהיה מסוככת ומוגנת כנגד קרינה ממערכות אחרות, לרבות ממיתקני בוק אחרים, באופן שימנע הפרעות לשירותים הניתנים על הרשת;**
- 52.3 מערכת הכבלים לא תגרום לחפרעות אלקטרומגנטיות, ועוצמת השדה ממנה לא תעלה על אלה:**
- (א) בתחומי התדרים 47 עד 68 מגה הרץ, 87.5 עד 108 מגה הרץ, 174 עד 230 מגה הרץ, ו-470 עד 862 מגה הרץ - $33 \text{ dB } \mu\text{V/m}$;
- (ב) בכל תחומי התדרים האחרים - $17 \text{ dB } \mu\text{V/m}$.
- 52.4 לא ישודרו במערכת הכבלים אותות בתחומי תדרים אלה:**
- (א) 121.475 עד 121.525 מגה הרץ;
- (ב) 242.975 עד 243.025 מגה הרץ;
- (ג) 162.16 עד 165.75 מגה הרץ;
- (ד) 806 עד 862 מגה הרץ. אלא אם אישר המנחל בכתב השימוש בתחום תדרים זה, ובתנאים שקבע.
- 52.5 בעל הרישיון, לאחר שהגיש בקשה וקיבל לכך אישור בכתב מהמנחל, רשאי לשדר אותות במערכת הכבלים בתחומי התדרים 136 עד 162.16 מגה הרץ, 165.75 עד 174 מגה הרץ ו-450 עד 470 מגה הרץ, כולם או חלקם, בשיטת ספרתית בלבד, בעוצמת שדה שלא תעלה על $5 \text{ dB } \mu\text{V/m}$.**
- 52.6 בלי לגרוע מהקבוע בחלק ה' לעיל, בעל הרישיון אינו רשאי לעשות שימוש בתדרים המפורטים במפת התדרים, לצורך שידורים אלחוטיים, אלא אם כן יש בידו רישיון לפי הפקודה, לרבות רישיון הפעלה או רישיון סחר, לפי העניין.**

52.7 לעניין הפרעות הדדיות בין מערכת הכבלים לבין מערכות אחרות, קוויות או אלחוטיות, הפעלות כדין יחולו תוראות סעיפים 48.3 ו-48.4, בשינויים המחוייבים, וכן אלה:

(א) בלי לגרוע מהוראות חלק ד' לעיל, קיבל בעל הרישיון אישור מהמנהל כאמור בסעיף קטן 52.5, יקיים בעל הרישיון בדיקות תקופתיות למערכת הכבלים בהתאם להוראות הרישיון, ויודא עמידתה בתנאים המפורטים בסעיפים קטנים 52.2, 52.3, 52.4 ו-52.5.

(ב) מצא בעל הרישיון כי צמיגות הפרעות אלקטרומגנטיות למערכות הפעלות כדין או נתגלתה חריגה בעוצמת השדה הגורמת להפרעות כאמור, יפעל מיידית למניעת ההפרעה בתוך 24 שעות מרגע שנתגלתה החריגה ויתקן את החריגה בתוך 24 שעות מרגע שנתגלתה אלא אם כן יאשר המנהל אחרת.

(ג) בלי לגרוע מפסקת משנה (ב), מצא בעל הרישיון חריגה מעוצמת השדה המותרת, יפעל מיידית לתיקון החריגה ולא יאוחר מתום 6 ימים מיום שנתגלתה החריגה.

(ד) בדיקות ותיאומים לפי סעיף זה יבוצעו בידי בעל הרישיון על חשבונו ובאחריותו.

52.8 (א) סעיפים קטנים 52.1, 52.3, 52.4, 52.5 - יכנסו לתוקף עם תחילת תוקפו של תיקון תקנות הבוק (תקנים ומפרטים של רשתות כבלים), התשמ"ח-1987¹ בעניין זה. עד לתיקון כאמור, יפעל בעל הרישיון, בהתאם להוראות סעיף 52.9.

(ב) חוראות סעיפים קטנים 52.3, 52.5 ו-52.7 יחולו, בשינויים המחוייבים, גם לגבי ציוד קצה המחובר לרשת.

52.9 לעניין סעיף קטן זה:

"הספק מוקרן" – הספק קרינה של מערכת כבלים הנמדד בחשוואה להספק שידור המוזן לאנטנה שנתקיימו בה אלה:

(1) היא דו-קטבית;

(2) היא באורך חצי גל;

(3) היא מחוברת למקור הספק חלופי;

(4) היא יוצרת, במרחק נתון, עצמת שדה שווה לזו שיוצרת המערכת.

(א) הרשת לא תגרום להפרעות אלקטרומגנטיות, וה"הספק המוקרן" ממנה לא יעלה על אלה:

(1) בתחומי חתדרים 47 עד 68 מגה הרץ, 87.5 עד 108 מגה הרץ, 174 עד 230 מגה הרץ, ו-470 עד 862 מגה הרץ - 4 ננו וואט;

(2) בכל תחומי חתדרים האחרים - 1 ננו וואט.

¹ ס"ח התשמ"ח, עמ' 134; התשנ"ו, עמ' 1350. יצוין כי המשרד פועל בעת הנוכחית לתיקון התקנות כאמור.

(ב) לא ישודרו ברשת אותות בתחומי תדרים אלה :

- (1) 121.475 עד 121.525 מגה הרץ ;
- (2) 242.975 עד 243.025 מגה הרץ ;
- (3) 136 עד 174 מגה הרץ ;
- (4) 450 עד 470 מגה הרץ ;
- (5) 806 עד 862 מגה הרץ, אלא אם אישר המנהל בכתב השימוש בתחום תדרים זה.

חלק ז' – מיספור

53. הגדרות

- "אזור חיוג", "אזור חיוג ארצי", "אזור חיוג גיאוגרפי", "אזור חיוג לשירות", "מספר טלפון", "קוד גישה", "קידומת חיוג", ו"שירות טלפון מיוחד" - כהגדרתן בתכנית המספור;¹⁵
- "תכנית המספור" - תכנית שקבע המנהל לחוועדה ולהקצאה של מספרי טלפון, לקביעת כללי חיוג וניידות מספרים, או חלק מאלה,² כתיקונה מעת לעת;
- "תכנית מספרי טלפון" - תכנית שהכין בעל הרישיון, בהתאם לתכנית המספור ולחוראות חמנהל, לשם הקצאת מספרי טלפון למנוייו והכוללת קודי גישה לשירותיו ולשירותים של בעלי רישיונות אחרים;

54. פעולה על פי תכנית המספור

- 54.1 בעל הרישיון יפעל בהתאם לתכנית המספור, ובהתאם להוראות המנהל בדבר הפעלת תכנית המספור ויישומה.
- 54.2 לא נקבעה בתכנית המספור חוראה לעניין מסוים ולא ניתנה חוראה של המנהל בעניין האמור, יקפיד בעל הרישיון לפעול באותו עניין על פי תקנים והמלצות חרלוונטיים לתוכנית המספור, אשר נקבעו בידי ארגוני תקינה בעולם או ארגונים בין-לאומיים אחרים.
- 54.3 המנהל רשאי להגביל את בעל הרישיון בהפעלת קבוצות מספרים מסוימות, בהתאמה לטווח המספרים, קידומות חיוג, קודי גישה או מספרי טלפון, בין חיתר כדי לחביא לניצול יעיל של השימוש בטווחי מספרים וקידומות חיוג או כדי להתאים את השימוש במספרים לצורכי מקבלי שירות או למקובל בעולם.

55. איסור העברת מספרי טלפון וטווחי מספרים

- 55.1 בעל הרישיון רשאי להקצות לשימוש מקבלי שירותיו מספרי טלפון מתוך טווח המספרים שהוקצה לשימוש, על פי תכנית המספור וחוראות הרישיון.
- 55.2 בעל הרישיון אינו רשאי להעביר לשימוש של אחר מספרים או קבוצות מספרים הכלולים בטווח המספרים שהוקצה לשימוש, למעט בעת יישום ניידות מספרים או על פי חוראות חמנהל.
- 55.3 בעל הרישיון אינו רשאי להקצות למקבל שירות מספר טלפון שהוקצה למקבל שירות אחר, למעט מספר שהוקצה למקבל שירות שהפסיק לקבל את שירותי בעל הרישיון ולאחר שחלף פרק זמן סביר, והכל על פי כללים שיקבע המנהל.

¹⁵ תיקון מספר 15.

² תכנית שנקבעה כלולה במסמך "תכנית מספור לשירותי טלפוניה ושירותי ערך מוסף בישראל", שניתן למצוא באתר האינטרנט של משרד התקשורת, בכתובת <http://www.moc.gov.il>, ובחוראות המנהל היוצאות מידי פעם.

56. הכנת תכנית מספרי טלפון

- 56.1 בעל הרישיון יכין תכנית מספרי טלפון, בהתאם לתכנית המספור ולהוראות המנחל, ויעדכן אותה מעת לעת, לפי הצורך.
- 56.2 בקש המנחל, ימציא בעל הרישיון למנחל תכנית מספרי טלפון במתכונת ובמועד כפי שיורח המנחל.
- 56.3 המנחל רשאי להורות לבעל הרישיון לתקן את תכנית מספרי הטלפון, כולה או חלקה, או לערוך בה שינויים; בעל הרישיון יתקן את תכנית מספרי הטלפון בהתאם להוראות המנחל.
- 56.4 בעל הרישיון יפעל בהתאם לתכנית מספרי הטלפון ובהתאם להוראות המנחל.

57. ניידות מספרים

- 57.1 ניתנה הוראה בדבר הפעלת ניידות מספרים (Number Portability), יפעל בעל הרישיון כך שכל מנוי של מפ"א אחר יוכל לעבור ולהיות מנוי של בעל הרישיון או לקבל שירותים מבעל הרישיון, ללא שינוי במספר הטלפון שלו, ולהיפך; בעל הרישיון ישלב ברשת התקנים שיאפשרו יישום תכונה זו, במועד ובשיטה שנקבעו בהוראה.
- 57.2 לא יאוחר משנה וחצי מיום מתן הרישיון, יבחן תמשרד את הצורך במתן הוראה ליישום ניידות מספרים במסגרת תכנית המספור, אם ראה כי הדבר נחוץ לשם קידום התחרות בתחום המפ"א.

58. תכנית מספרי טלפון וקישור-גומלין

- 58.1 בעל הרישיון ידווח לכל בעל רישיון אחר על שינויים בתכנית מספרי הטלפון, אשר יש בהם כדי להשפיע על קישור-גומלין עם רשת הבזק הציבורית של בעל הרישיון האחר או על מתן שירותים לבעל הרישיון האחר.
- 58.2 בעל הרישיון לא יפלה בכל צורה שהיא בין בעלי רישיון אחרים בכל הנוגע ליישום תכנית מספרי הטלפון ולביצוע חובת הדיווח האמורה, לרבות לעניין חיקף המידע, תכנון, אופן אספקתו ומועד הדיווח, ויספק את המידע האמור באופן שיאפשר לבעלי רישיון אחרים להיערך באופן סביר ליישום השינויים האמורים.
- 58.3 בעל הרישיון יפרסם את עיקרי תכנית מספרי הטלפון שלו, לרבות כללי החיוב למספרי הטלפון של מנויים וקוד הגישה לשירותים חניתנים למנויים באמצעות קוד גישה. המנחל רשאי ליתן לבעל הרישיון הוראות בדבר מתכונת הפרסום כאמור.

חלק ח' - ביצוע הרישיון

- 59. תפעול הרשת**
- 59.1 בעל הרישיון יקים את הרשת, יקיימה, יתחזקה ויפעילה, בכל ימות השנה ובכל שעות היממה, חן בימי רגיעה והן בשעות חירום, בהתאם לדרישות הטכניות וטיב השירות ובאופן חמאפשר אספקה תקינה וסדירה של שירותי בעל הרישיון באזור השירות, בהתאם לרישיון זה.
- 59.2 בעל הרישיון יפעל בהתמדה לעדכון הטכנולוגי של הרשת, חרתבתה ושיפור ביצועיה, כדי לענות באופן תקין וסדיר על צורכי האוכלוסייה, חמשק וחביטחון בישראל, לשירותי בוק ושירותים, כפי שיחיו מעת לעת.
- 59.3 חמנהל רשאי לקבוע, מזמן לזמן, דרישות טכניות וטיב שירות, לרבות לעניין שדרוגה ועדכונה של חרשת וחקניית יכולות טכנולוגיות חדישות.
- 59.4 ראה חשר כי בעל הרישיון פועל באופן העלול לגרום לפגיעה במתן שירותי בוק או שירותים באורח תקין וסדיר, רשאי הוא להורות לבעל הרישיון, לאחר שנתן לו חודמנות נאותה להשמיע את טענותיו, על צעדים שעליו לנקוט כדי למנוע את חפגיעה.
- 60. אספקת שירותי בעל הרישיון**
- 60.1 בעל הרישיון יספק את שירותיו בהתאם לדרישות הטכניות וטיב השירות, בהתאם להוראות הרישיון ולהוראות כל דין, ובכפוף להוראות סעיף 69.
- 60.2 בעל הרישיון יספק את שירותיו לכל מבקש בכל אזור השירות; בעל הרישיון יספק שירותיו, כאמור, בהתאם לדרישות הטכניות וטיב השירות ובהתאם להוראות הדין והרישיון, חנוגעות לסדר קדימויות ולזמינות שירותיו, ככל שקיימות חוראות כאלה, ועשה כן בתנאים שווים ובתעריפים בלתי מפלים, לפי סוגים של מקבלי שירות או סוגים של שירותים, ללא תלות במיקום מבקש השירות או בעלות הייחודית למתן השירותים לכל מקבל חשירות; "סוג מקבלי שירות" או "סוג שירות" - משמעו: קבוצת מקבלי שירות או סוג של שירותים שיש במאפייניהם כדי להבחינם באופן ענייני וסביר ומקבוצה אחרת.
- 60.3 חחל בעל הרישיון לספק שירות בוק, יספק בעל הרישיון שירות זה לכל מבקש בכל אזור השירות, וזאת על פי הדרישות הטכניות וטיב השירות, במועד הקבוע לכך בנספח ב'. על אף האמור, חיבור מי שמבקש להיות מנוי של בעל רישיון כללי לשירותי כבלים בכל אזור השירות, יעשה תוך שלושה (3) חודשים מיום קבלת הבקשה, ובהתאם להוראות נספחים ב' ו-ה', לפי חמוקדם ביניהם.

61. ⁽¹⁵⁾ בטל.

62. תיק שירות

- 62.1 ביקש בעל הרישיון להפעיל שירות הנכלל ברשימת השירותים שבנספח ד' ומסומן כ"עתידי", יודיע על כך בכתב למנהל לא יאוחר משלושים (30) ימים לפני המועד בו הוא מתכוון להתחיל לספק את השירות.
- 62.2 ביקש בעל הרישיון להפעיל שירות חדש אשר אינו נכלל ברשימת השירותים שבנספח ד' (להלן - "שירות חדש") אשר בכוונתו לספק למי ממקבלי שירותיו, יודיע על כך בכתב למנהל לא יאוחר משלושים (60) ימים לפני המועד המיועד להתחילת מתן השירות החדש.
- 62.3 המנהל יודיע לבעל הרישיון תוך שלושים (30) ימים ממועד קבלת הודעת בעל הרישיון כאמור בסעיף 62.1 או תוך שישים (60) ימים ממועד קבלת הודעת בעל הרישיון כאמור בסעיף 62.2, אם הוא רשאי להתחיל במתן השירות או אם עליו להמציא תיק שירות לאישורו של המנהל, כתנאי להתחלת השירות.
- 62.4 בעל הרישיון ימציא תיק שירות לאישורו של המנהל, על פי דרישתו; לא המציא בעל הרישיון תיק שירות על פי הוראת המנהל, או לא אישר המנהל את תיק השירות, לא יתחיל בעל הרישיון במתן השירות.
- 62.5 החלטת המנהל בעניין תיק שירות שהוגש לו תינתן תוך שישים (60) ימים מהיום בו המציא בעל הרישיון למנהל את כל המסמכים והמידע שדרש לשם אישור תיק השירות. במקרים מיוחדים, רשאי המנהל להאריך את חמועדים חקבועים בסעיף זה, בחודעה כתובה ומנומקת שתימסר לבעל הרישיון.
- 62.6 המנהל רשאי לדרוש מבעל הרישיון להמציא לאישורו תיק שירות לשירות קיים, אשר לגביו לא נדרש תיק שירות, וכן רשאי הוא לדרוש מבעל הרישיון להגיש לאישורו תיק שירות חדש לגבי שירות לגביו אושר תיק שירות.
- 62.7 תיק השירות יוגש למנהל במתכונת ובמועד שקבע המנהל ויכלול, בין היתר, חוראות בעניינים הבאים: שם השירות; תיאור מפורט של השירות ואופן אספקתו; תעריף השירות; תיאור הנדסי, והכל כמפורט בנספח ד'; המנהל רשאי להורות בדבר עניינים נוספים אשר ייכללו בתיק השירות.
- 62.8 אושר תיק שירות, יספק בעל הרישיון את השירות בהתאם לתנאי התיק שאושר, ויראו את תיק השירות חמאווה כחלק בלתי נפרד מהרישיון.
- 62.9 בעל הרישיון יפרסם לציבור תיק שירות שאושר, בפירוט ובאופן שקבע המנהל, ורשאי המנהל לפרסמו בעצמו, ובלבד שלא יעשה כן אלא לאחר שבעל הרישיון החל במתן השירות. הפרסום לציבור לא יכלול מידע שהוא סוד מסחרי, שצוין בידי בעל הרישיון וצורף כנספח נפרד המסומן כסודי-מסחרי לתיק השירות.
- 62.10 כל שירות חדש אשר בעל הרישיון יחל באספקתו בהתאם לסעיף זה, יראו אותו כחלק מנספח ד'; המנהל יעדכן את נספח ד' מעת לעת.
- 62.11 חוראות סעיף זה יחולו בשינויים המחויבים לעניין ניסוי באמצעות הרשת של בעל הרישיון.

62.א.³⁴ שירות פרימיום

62.1. בעל הרישיון רשאי לספק שירותי פרימיום באחת משתי הדרכים שלחלן:

(א) שירות פרימיום, אשר התשלום עבורו מחויב לפי תעריף פרימיום ונגבה באמצעות חשבון חטלפון יינתן על פי תוצאות נספח ט';

(ב) שירות פרימיום, אשר התשלום עבורו מחויב לפי תעריף רגיל (להלן בסעיף קטן זה "השירות") יינתן כדלקמן:

- (1) כשירות פנים רשתי באמצעות קוד גישה רשתי³;
- (2) באמצעות חיוב למספר טלפון נייד אשר הגישה אליו תתאפשר לכל מנוי של כל בעל רישיון כללי.

לעניין סעיף זה,

"מספר טלפון נייד" – תבנית מספר של מספרים גיאוגרפיים ומספרים ארציים ניידים או תבנית מספר כוכבית ארבע ספרות (XXXX), בהתאם למוגדר בתכנית המספר⁴;

"שירות פרימיום" ו- "תעריף רגיל" כהגדרתם בנספח ט'.³⁵(38)

³⁴ תיקון מספר 34 [תחילה: תחילה: תיקון זה ייכנס לתוקף ביום 15 בפברואר 2015].

³ "קוד גישה רשתי" כמוגדר בתכנית מספר.

⁴ לזוגות מספרים בתבנית XXXXXX-03 ו-07Z-XXXXXXX או XXXX.

³⁵ תיקון מספר 35

³⁸ תיקון מספר 38 [תחילה: תיקון זה ייכנס לתוקף ביום 15 בפברואר 2015].

חלק ט' – קישור-גומלין ושימוש

- 63. חובת קישור-גומלין**
- 63.1 בעל הרישיון יפעל לשם ביצוע קישור-גומלין של הרשת אל כל רשת בוק ציבורית אחרת.
- 63.2 קישור-גומלין יבוצע באופן המאפשר העברה, באופן תקין וסדיר, של מסרי בוק בין מנויי של בעל הרישיון למנויי בעל הרישיון האחר וכן באופן המאפשר מתן תקין וסדיר של שירותים בידי בעל הרישיון למנויי של בעל הרישיון האחר, ומתן שירותים בידי בעל הרישיון האחר למנויי של בעל הרישיון.
- 63.3 קישור-גומלין אפשר שיבוצע באופן ישיר או באופן עקיף, באמצעות רשת בוק ציבורית של בעל רישיון כללי אחר, ובלבד שיאפשר את האמור בסעיף 63.2.
- 63.4 בקישור-גומלין בין הרשת לבין רשת בוק ציבורית אחרת, יפעל בעל הרישיון להקמת נקודות ממשק בין שתי הרשתות, לצורך מתן שירות טלפוניה בשני מתגי מעבר ראשיים לפחות; על אף האמור, ראשי בעל הרישיון לפעול באמצעות מתג מעבר ראשי אחד ובלבד שבמקרה בו חגיע מספר קווי הטלפון ל- 50,000, יחולבו שני מתגים כאמור.
- 63.5 בקישור-גומלין בין הרשת לבין מערכת בוק בין-לאומית, יפעל בעל הרישיון לפי חוראות נספח ו' לרישיון.

64. כללים בדבר מימוש קישור-גומלין

- 64.1 מבלי לגרוע מכלליות האמור בסעיף 63, יפעל בעל הרישיון לביצוע קישור-גומלין בכפוף לכל אלה:
- (א) בעל הרישיון יודא כי הסטנדרטים הטכניים והתפעוליים של הרשת תואמים את הדרישות להתחברות אל רשת הבוק הציבורית של מפעילי רשת, מפעילים בין-לאומיים ומפ"א אחרים (להלן - **מפעיל אחר**), כי פעילות הרשת תשתלב כראוי עם פעילות רשת הבוק הציבורית של המפעיל האחר וכי קישור-גומלין לא יפגע בפעולת התקינה של מערכות אלה ובשירות חתקין למנוייהם;
- (ב) בעל הרישיון יבצע את קישור-גומלין בתנאים שוויוניים לכל מפעיל אחר, ויימנע מכל אפליה בביצוע קישור-גומלין, לרבות בנוגע לאלה:
- (1) אספקה של מיתקני תשתית ושירותי חיבור לרשת;
  - (2) זמינות מיתקני החיבור;
  - (3) שיטת החיבור, איכותו ושרידותו;
  - (4) שינויים והתאמות במיתוג⁶ במיתקנים, בפרוטוקולים ובנקודות הממשק לרשת;
  - (5) תשלומים עבור קישור-גומלין;
  - (6) הסדרי חיוב וגביה והעברת מידע על מנויים;

⁶ לרבות במסמך, כאמור בסעיף 66.

(7) תנאים מסחריים לביצוע קישור-הגומלין ;

(8) מסירת מידע בנוגע לרשת ולשינויים בה הנוגעים לקישור-הגומלין ;

על אף האמור, רשאי השר, על פי בקשה בכתב מבעל הרישיון, במקרים מיוחדים וכששוכנע כי קיימת חצדקה לכך, להתיר לבעל הרישיון לחרוג מהוראות סעיף קטן זה;¹⁵

(ג) בעל הרישיון יעמיד לרשותו של מפעיל אחר כל מידע חיוני שהמפעיל האחר זקוק לו לשם אספקת שירותיו באמצעות מיתקניו של בעל הרישיון ; המידע האמור יימסר בכפוף לכל דין לעניין הגנה על פרטיות או על סודיות מסחרית ; לא הגיעו הצדדים לכלל סיכום לגבי מהות המידע החיוני והיקפו, יכריע השר בעניין ;

(ד) בעל הרישיון ימסור למפעיל אחר מידע על שינויים מתוכננים ברשת שלו, אשר יש בהם כדי להשפיע על קישור-הגומלין עם רשת הבזק הציבורית של המפעיל האחר, או על קישור-הגומלין בין רשתות הבזק הציבוריות של המפעילים האחרים ; בעל הרישיון יספק את המידע האמור באופן שיאפשר למפעיל האחר להיערך באופן סביר לקראת יישום השינויים האמורים ;

(ה) לעניין סעיפים קטנים (ג) ו- (ד), רשאי בעל הרישיון להתנות את מסירת המידע למפעיל האחר בחתימה על הסכם לשמירת סודיות, המיועד להגן על זכויותיו של בעל הרישיון על-פי כל דין, לרבות סודות מסחריים, זכויות קניין רוחני וכיו"ב, הנוגעים למידע אודות שינוי הרשת המיועד להימסר למפעיל אחר ;

(ו)¹⁵ בעל הרישיון יאפשר למנויו לקבל את כל השירותים המוצעים לחם בידי מפעיל אחר, וכן רשאי הוא לאפשר למנוי מפעיל אחר לקבל שירותים ממנו, והכל בתנאי שקבלת שירותים כאמור אפשרית מבחינה טכנית או על פי כל דין ; המנהל רשאי להורות לבעל הרישיון לאפשר למנוי מפעיל אחר לקבל שירותים הניתנים על ידו, ובלבד שקבלת שירותים כאמור אפשרית מבחינה טכנית או על פי כל דין ; על אף האמור, המנהל רשאי, על פי בקשה בכתב מאת בעל הרישיון, לפטור אותו מחובת מתן אפשרות לקבלת שירות למנויו או למנוי מפעיל אחר, לרבות מטעמים טכניים או כלכליים ;

(ז) בעל הרישיון יעביר למנהל העתק חתום מכל הסכם בינו לבין מפעיל אחר בעניין קישור-הגומלין ;

(ח) בעל הרישיון יעביר למנהל על פי דרישתו, כל מידע הנמסר למפעיל אחר לפי סעיפים קטנים (ג) ו- (ד), וכן עותק מכל הסכם לשמירת סודיות לפי סעיף קטן (ה) ;

(ט)¹⁵ בטל.

- 65. תשלום בעד השלמת תנועה וקישור-גומלין**
- 65.1 לא נקבעו תקנות לעניין תשלום עבור קישור-גומלין או תשלום הנובע מקישור-גומלין, רשאי בעל הרישיון לדרוש בעבור אלה תשלום סביר ובלתי מפלח. באין הסכמה בין בעל הרישיון לבין מפעיל אחר לעניין זה, יורה השר על תשלום כאמור, בהתאם לסמכותו בסעיף 5 לחוק.
- 66. איסור עיכוב קישור-גומלין**
- 66.1 השר ייתן לבעל הרישיון הזדמנות סבירה להשמיע עמדתו בכל חנוגה לכוונת השר להורות לו בדבר אופן ביצוע קישור-גומלין והיקפו, בדבר פעולות, שירותים ותסדרים נלווים למימוש קישור-גומלין, ובדבר תשלומים בעד קישור-הגומלין; הורה השר לבעל הרישיון בעניינים כאמור, לא יעכב בעל הרישיון בכל דרך שהיא את ביצוע קישור-גומלין, ויקיים את חובותיו לפי הוראות השר בתום לב ובאופן תקין, במועד שנקבע לכך ותוך שיתוף פעולה מלא.
- 67. מתן אפשרות שימוש**
- לעניין סעיף זה וסעיף 68, "בעל רישיון אחר" - לרבות בעל רישיון לשידורי לוויין ובעל רישיון כללי לשידורי כבלים, לפי העניין.
- 67.1 השר רשאי להורות לבעל הרישיון בדבר מתן אפשרות שימוש לבעל רישיון אחר בהתאם לסמכותו בסעיף 5 לחוק.
- 67.2 במתן הוראה לפי סעיף 67.1, רשאי השר לקבוע תנאים בדבר אופן השימוש, ותסדרים נלווים לשם מימוש אפשרות השימוש.
- 67.3 הורה השר לבעל הרישיון לתת לבעל רישיון אחר אפשרות שימוש במיתקן בוק שלו, יפעל בעל הרישיון בשיתוף פעולה מלא ובהתאם להוראות השר, לשם מימוש אפשרות השימוש; לשם כך יאפשר בעל הרישיון את השימוש במיתקן הבוק שלו, לרבות ביצוע פעולות החיבור וההתאמה הדרושות לשם השימוש בתקין ותסדיר, ובהתאם להוראות המנהל.
- 67.4 בעל הרישיון יאפשר לבעל רישיון אחר, על-פי הוראות השר, לתת באמצעות חרשת שירותי ערך מוסף; בעל הרישיון יבטיח תנאים סבירים ושוויוניים לכל בעל רישיון אחר, בכל חנוגה לאספקת שירותי ערך מוסף על-ידו למנויי בעל הרישיון, לרבות בעניינים המפורטים בסעיף 64, בשינויים המחוייבים.
- 67.5 בעל הרישיון יעמיד לרשותו של בעל רישיון אחר מידע חיוני שבעל הרישיון האחר זקוק לו לשם שימוש ברשת של בעל הרישיון.
- 67.6 השר ייתן לבעל הרישיון הזדמנות סבירה להשמיע את טענותיו בכל חנוגה לכוונה להורות לו בדבר מתן אפשרות שימוש לבעל רישיון אחר והתנאים לכך, ובדבר התשלומים עבור מתן זכות השימוש; הורה השר לבעל הרישיון בעניינים כאמור, לא יעכב בעל הרישיון בכל דרך שהיא את מתן אפשרות השימוש, ויקיים את חובותיו לפי הוראות השר בתום לב ובאופן תקין, במועד שנקבע לכך ותוך שיתוף פעולה מלא.

68. שירות תשתית לבעל רישיון אחר

68.1 בעל הרישיון יספק שירות תשתית לבעל רישיון אחר, באופן שיאפשר לבעל הרישיון האחר לספק את שירותיו לקוחותיו, בהתאם לתנאי הרישיון, לתנאי רישיונו של האחר או לפי הוראת השר לפי חענין¹⁵⁵.

68.2 בעל הרישיון יספק לבעל רישיון אחר כל סוג של שירות תשתית לפי רישיון זה או לפי הוראה שנתן השר מכוח סעיף 5 לחוק, בתנאים סבירים ושווים לכל בעלי הרישיונות האחרים, למעט מקרים מיוחדים שיקבע השר מראש ובכתב; בעל הרישיון יספק את שירות התשתית כאמור לכל בעל רישיון אחר באורח תקין, סדיר ושוויוני, שלא יפגע באפשרות של תחרות הוגנת ביניהם לבין עצמם.

68.3 בעל הרישיון ימנע מהעדפה במתן שירות תשתית לבעל רישיון שהוא¹⁵⁵ חברה בעלת זיקה אליו, על פני בעל רישיון אחר, אם בתשלום בעד השירות, אם בתנאי השירות, אם בזמינות השירות ואם באופן אחר.

68.4 בעל הרישיון יעמיד לרשותו של בעל רישיון אחר מידע חיוני שבעל הרישיון האחר זקוק לו לשם קבלת שירות התשתית מבעל הרישיון¹⁵⁵.

68.5¹⁵⁵ הורה השר לבעל הרישיון לספק שירות תשתית לבעל רישיון, יפעל בעל הרישיון בתום לב ובהתאם להוראות לשם מתן שירות התשתית באופן תקין ובמועד שנקבע בהוראות; מבלי לגרוע מכלליות האמור, יאפשר בעל הרישיון שימוש במתקני בזק שלו בידי בעל רישיון וינקוט בכל הצעדים הדרושים, לרבות ביצוע עבודות חיבור וחתאמה, כדי לאפשר את השימוש התקין, הכל בהתאם להוראות השר.

68.6¹⁵⁵ היו לבעל הרישיון השגות לגבי הוראה כאמור בסעיף 68.5 לרבות לענין סמכות השר להעניק רישיון לאחר הנזקק לשירות האמור, או לענין קביעת השר בדבר תנאי השירות או מחירו, לא יימנע בעל הרישיון ממילוי חובותיו כאמור בהוראה ולא יעכב, בכל דרך שהיא, את האספקה של שירות התשתית שחויב לתיתו, ויקיימו בתום לב, באופן תקין, במועד שקבע השר ותוך שיתוף פעולה מלא.

68.7¹⁵⁵ בעל הרישיון יספק שירות תשתית לבעל רישיון אחר באופן שיאפשר לו לעמוד בדרישות רמת השירות בהן הוא מחויב כלפי לקוחותיו לפי רישיונו, ובאופן שלא יפלה בין מקבלי שירותיו של בעל הרישיון לבין מקבלי שירותיו של בעל הרישיון האחר.

68.8¹⁵⁵ לענין פרק זה, "בעל רישיון" - לרבות בעל רישיון לשירותים.

¹⁵⁵ תיקון מספר 15.
¹⁵⁵ תיקון מספר 15.
¹⁵⁵ תיקון מספר 15.
¹⁵⁵ תיקון מספר 15.
¹⁵⁵ תיקון מספר 15.
¹⁵⁵ תיקון מספר 15.
¹⁵⁵ תיקון מספר 15.
¹⁵⁵ תיקון מספר 15.

חלק י' – הפעלת הרשת במצב חירום והסדרים בתחום הביטחון

- 69. היערכות להבטחת הרציפות התפקודית בחירום**^{ת"א}
- 69.1 בעל הרישיון ימנה בעל תפקיד (כולל סגן א' וסגן ב') שיחיה אחראי בחירום לקשר עם המשרד; בעל הרישיון ימציא למנהל, אחת לשנה, ב-1 בינואר, את פרטי בעל התפקיד וסגניו, וכן את דרכי ההתקשרות אליהם.
- 69.2 בעל רישיון יחיה ערוך להבטחת הרציפות התפקודית בחירום, כמפורט בנספח י' – "היערכות להבטחת הרציפות התפקודית בחירום".
- 70. שירותים לכוחות הביטחון**
- 70.1 בעל הרישיון ייתן לכוחות הביטחון שירותי בזק ושירותי תשתית, הקמה ותחזוקה של תשתית, אספקה ותחזוקה של ציוד קצה, חכל לפי הקבוע בהסכמים שיחתמו בין בעל הרישיון לכוחות הביטחון או מי מהם.
- 70.2 בעל הרישיון יאפשר לכוחות הביטחון, שהודיע עליהם המנהל בכתב, לממש, בכפוף לכל דין, את סמכויותיהם ביחס לכל פעילות בזק שבמסגרת הרישיון, ויחיה אחראי לקיומם, תקינותם והתאמתם הטכנולוגית של הציוד והתשתית הדרושים לשם מימוש היכולת לביצוע האמור, הכל בתאום עם כוחות הביטחון, וכמפורט בנספח ח' לרישיון; כוחות הביטחון יישאו בתשלום על פי הוראות סעיף 13 לחוק.
- 70.3 בלי לגרוע מכלליות האמור בסעיפים 70.1 ו-70.2, בעל הרישיון יספק שירותים מיוחדים לכוחות הביטחון, כמפורט בנספח ח' לרישיון. בעל הרישיון ידאג לכך שנספח ח' לרישיון ישמר בהתאם להוראות נוהל אבטחת רשומות של שירות הביטחון הכללי.
- 70.4 בעל הרישיון יפעל באופן שכל רכש או התקנה של חומרה או תוכנה במיתקני הבזק שלו, למעט ציוד קצה, יעשו בהתאמה מלאה להוראות שניתנו ו/או יינתנו לבעל הרישיון מעת לעת, על פי סעיף 13 לחוק, ובאופן הקבוע בו.
- 70.5 בסעיף זה –
- "חומרה" – כל ציוד, מתקן או מכשיר, המשמשים למטרות בזק, ולרבות חומרה או תוכנה מחשבית באמצעותם פועל הציוד, המתקן או המכשיר;
- "תוכנה" – כהגדרתה בחוק המחשבים, התשנ"ח – 1995;
- "רכש" – לרבות שכירות או מיתקן בזק ניסיוני או שדרוג מתקן בזק, ובכלל זה תחזוקת חומרה או מתקן בזק.

^{ת"א} תיקון מספר 41.

71. הוראות ביטחון

- 71.1 בעל הרישיון ימנה ממונה ביטחון בהתאם להוראות חוק להסדרת הביטחון בגופים ציבוריים, התשנ"ח - 1998, וימלא בקפדנות אחרי הוראות הביטחון המפורטות בנספח ז' לרישיון.
- 71.2 בעל הרישיון יקבע הוראות מתאימות בתקנונו, לרבות מסמך מקביל בתאגיד אחר, באופן שיבטיח כי רוב מחברי הדירקטוריון וכן בעלי התפקידים ונושאי המשרה חמוניים בנספח ז' לרישיון, לא יתמנו ולא יכחנו בתפקיד בבעל הרישיון, אלא אם יעמדו בתנאים אלה:
- (א) הם אזרחי ישראל ותושבים בה;
- (ב) ניתן להם אישור בטחוני, מטעם שירות הביטחון הכללי, לפיו אין מגיעה לכהונה או לתפקיד כאמור.
- 71.3 בעל הרישיון יפעל לשמירת סודיות פעילותם של כוחות הביטחון, וינתג לפי הנחיות הביטחון של אותם כוחות ביטחון, לרבות בעניין סיווג בטחוני מתאים לנושאי משרה ובעלי תפקידים בבעל הרישיון ומידור ידיעות באשר לפעילות חנוגעת לכוחות הביטחון.
- 71.4 בעל הרישיון ינקוט בצעדים הדרושים לחגנה על הרשת, מרכיבי הרשת ובסיסי המידע המשמשים למתן שירותים, לתפעול ושליטה על הרשת מפני פעילות של גורמים בלתי מורשים, ובין היתר על פי ההוראות המפורטות בנספח ז' לרישיון.

פרק ה' - אספקת שירותים למקבלי השירות

חלק א' - התקשרות עם מנויים

- 72. הסכם ההתקשרות**
- 72.1 בעל הרישיון יכין נוסח של הסכם ההתקשרות אשר בכוונתו לחצות למנויו, ויגיש אותו לעיון המנחל לפי דרישתו.
- 72.2 תנאי הסכם ההתקשרות לא יעמדו בסתירה, מפורשת או משתמעת, להוראות כל דין או להוראות הרישיון; אין באמור לעיל כדי למנוע קביעת הוראות שונות בהסכם ההתקשרות, חמייבות עם מנוי לעומת הוראות הדין או הרישיון.
- 72.3 הסכם ההתקשרות יהיה ערוך בצורה נוחה וברורה לקריאה ולחבנה, ויצוין בו בהבלטה כל תנאי או סייג בדבר זכותו של המנוי לבטל את הסכם ההתקשרות או בדבר חובתו של בעל הרישיון כלפי המנוי; כל התניה בהסכם ההתקשרות תובא במפורש ולא על דרך ההפניה; להסכם יצורף כנספח עותק מלוח התעריפים של בעל הרישיון, נכון ליום ההתקשרות.
- 72.4 בעל הרישיון יציין בהסכם ההתקשרות בצורה ברורה את המדדים וטיב השירות שיסופק למנוי, וכן יציין את הפרטים הקבועים בסעיפים 78.4, 79, 100 ו-103.2.
- 72.5 הסכם ההתקשרות יביא לידיעת המנוי את דבר סמכות המנחל להורות לבעל הרישיון לשנות את הסכם ההתקשרות, ויכלול הבהרה לפיה התקשרות המנוי עם בעל הרישיון בהסכם ההתקשרות מהווה הסכמה לשינוי כאמור.
- 72.6 בעל הרישיון ימסור למנוי עותק של הסכם ההתקשרות ונספחיו.
- 73. שינוי הסכם התקשרות**
- 73.1 המנחל רשאי להורות לבעל הרישיון לשנות את הסכם ההתקשרות, לאחר שניתנה לבעל הרישיון הזדמנות נאותה להשמיע טענותיו.
- 73.2 תוקן הסכם התקשרות, על-פי הוראות המנחל או על-פי החלטת בית הדין לחוזים אחרים אם הוגש לאישור, תימנע ההתקשרות בין בעל הרישיון לבין מנוי לפי הסכם ההתקשרות המתוקן, החל ממועד התיקון.
- 73.3 הוראות סעיף 72 יחולו, בשינויים המחויבים, לעניין תיקון נוסח הסכם ההתקשרות בידי בעל הרישיון.

73.א.⁽²³⁾ תקופת התחייבות בהסכם התקשרות הכולל שירותי שידור

73.1 א התקשר בעל הרישיון עם מנוי שאינו מנוי עסקי, בהסכם התקשרות הכולל תקופת התחייבות, לרכישת סל שירותים הכולל את שירותי בעל הרישיון ושירותי שידור הניתנים בידי חברת השידורים, בהתאם לסעיף 16.3, לא תעלה תקופת התחייבות בהסכם ההתקשרות האמור, על תקופת ההתחייבות שנקבעה ברישיון חברת השידורים לעניין שירותי שידור¹;

בסעיף זה, "תקופת התחייבות" – תקופה חמוגדרת בהסכם ההתקשרות, אשר במהלכה מחויב המנוי לעמוד בתנאים הנוגעים להיקף צריכת שירותים, גובה התשלום או תנאי התשלום, אשר אי העמידה בהם במהלך אותה תקופה כרוך בתשלום, לרבות החזר הטבה או דמי יציאה.

74. חיבור מנויים לרשת

74.1 א בעל הרישיון יחבר כל מבקש לרשת לא יאוחר מהמועד הקבוע בהסכם ההתקשרות, בכללי רמת השירות על פי נספח ה' לרישיון ובתנאים לחוראות סעיף 60, אלא אם כן אושרה דחייה בחיבור על ידי ועדת חריגים, על פי חוראות סעיף 131.

74.2 א לא יתנה בעל הרישיון חיבורו של מנוי בתנאים בלתי סבירים, מפלים או בלתי חוגגים, ובלי לגרוע מכלליות האמור:

(א) לא יחייב מנוי לרכוש ממנו או מאת מי מטעמו ציוד קצה או ציוד אחר;

(ב) לא יחייב מנוי לקבל ממנו שירותי תחזוקה לציוד קצה שברשותו;

(ג) לא יגביל אספקה של חלקי חילוף לציוד קצה שנרכש ממנו או מאת מי מטעמו, למנוי או לאחר הנותן שירות תחזוקה לציוד כאמור.

(ד) סעיפים קטנים (א) עד (ג) יהיו בתוקף תחל משנתיים מיום מתן הרישיון.

74.3⁽¹⁵⁾ א בעל הרישיון לא יספק, בתמורה או שלא בתמורה, שירות משירותיו שהמנוי לא ביקש במפורש לקבלו, למעט שירות הניתן חנם לכלל המנויים, ולא יאפשר אספקת שירות של ספק שירות שהמנוי לא ביקש במפורש לקבלו;

לעניין סעיף זה, "ספק שירות" – מי שמספק שירות באמצעות הרשת והתשלום בגין השירות נעשה באמצעות חשבון הטלפון.

74.4 א בעל הרישיון יציע כל אחד משירותיו, ללא אפליה לכל אדם, בין אם הוא מנוי של בעל רשיון אחר, לרבות בעל רשיון לשידורים, ובין אם אינו מנוי של בעל רשיון אחר, כאמור.

75. בטל.⁽¹⁵⁾

⁽²³⁾ תיקון מספר 23 לתחילת: תיקון זה יכנס לתוקפו כיום 7.12.2010.
¹ בהתאם להחלטה מסי 1-28/2010 מיום 21.10.2010 שקיבלה הוועדה לשידורי כבלים ולשידורי לוויין, יתוקן רשיון חברת השידורים כך שתקופת ההתחייבות לעניין שירותי שידור לא תעלה על 18 חודשים.
⁽¹⁵⁾ תיקון מספר 15.
⁽¹⁵⁾ תיקון מספר 15.

חלק ב' - רמת השירות

76. ת"ס. בטל.

77. מרכז שירות

- 77.1 בעל הרשיון יקיים ויפעיל מרכז שירות ויפרסם ברבים את מענו ואת דרכי הפנייה אליו; בעל הרשיון יודיע למנהל ולמנוויו על מענו של מרכז השירות ועל כל שינוי במען. פניה טלפונית למרכז שירות תעשה בקוד גישה רשמי או בקוד גישה ארצי אחר שיקצה המנהל, או בחיוג למספר טלפון הנמצא באזור חיוג שבו נמצא הפונה.
- 77.2 מרכז השירות ישמש לקבלת פניותיהם של מנויים ומבקשים, בכל הנוגע לשירותי בעל הרשיון, לרבות לעניין טיב השירות ולטיפול בחשבונות מנויים; מרכז השירות יהיה פתוח לקבלת קהל בכל ימות השבוע למעט בימי המנוחה, כמשמעותם בפקודת סדרי השלטון והמשפט, התש"ח - 1948.
- 77.3 בעל הרשיון יעמוד בדרישות לרמת השירותים למנוי, כמפורט בנספח ה' לרשיון, בכל הנוגע לקיום מרכז השירות והפעלתו.

78. נציב תלונות

- 78.1 בעל הרשיון ימנה נציב תלונות שתפקידיו יהיו אלה:
 (א) לברר תלונות של מנויים, לרבות מבקשים, בנוגע לשירותי בעל הרשיון;
 (ב) לברר תלונות של מנויים בנוגע לחשבונות שהגיש בעל הרשיון למנוי ולהכריע בהן.
- 78.2 נציב התלונות יפעל על פי מדיניות שתתווה הנחלת בעל הרשיון.
- 78.3 בעל הרשיון יעניק לנציב התלונות את כל הסיוע הנדרש לו למילוי תפקידו.
- 78.4 בעל הרשיון יודיע לכל מנוי על אפשרות של הגשת תלונה לנציב התלונות, על סמכויותיו ועל מענו. תוכן סעיף קטן זה ייכלל בחסכם החתקשרות.

79. יישוב סכסוכים

- 79.1 הסכם ההתקשרות יקבע כי כל חילוקי דעות שיתגלו בין בעל הרישיון לבין מנוי, בכל תנוע לפירוש או לביצוע של הסכם ההתקשרות, יועברו לבירור אל נציב התלונות של בעל הרישיון.
- 79.2 הסכם ההתקשרות יקבע כי אין בפניה לנציב התלונות לפי סעיף 79.1 כדי –
- (א) למנוע מהמנוי להביא את עניינו מלכתחילה בפני בית משפט מוסמך ;
- (ב) לגרוע מסמכות בעל הרישיון לפעול על פי הוראות סעיף 92 לענין הפסקת שירות או ניתוקו בשל הפרת הסכם ההתקשרות.

80. חובת תחזוקה

- 80.1 בעל הרישיון יהיה אחראי לתחזוקת הרשת.
- 80.2 בעל הרישיון יפעל לתיקון מהיר של כל תקלה בשירות חניתן למקבלי שירותיו, ויעמוד בדרישות הטכניות וטיב השירות.
- 80.3 רכש מנוי ציוד קצה מבעל הרישיון או מאת מי מטעמו, יחא בעל הרישיון אחראי ללא תשלום מצד המנוי, לתחזוקתו של ציוד הקצה בתקופת אחריות שלא תפחת משנה ולאחר מכן, בתשלום, לתקופת האחריות שהגדיר היצרן, ואשר תפורט בחסכם הרכישה של ציוד הקצה. סעיף זה יחול עד תום שנתיים מיום מתן הרישיון.
- 80.4 עשה מנוי שימוש, לשם קבלת שירותי בוק, בציוד קצה שלא נרכש מבעל הרישיון או ממי מטעמו, אין בעל הרישיון חייב בתחזוקתו של ציוד קצה זה, אלא אם הוסכם על כך בין בעל הרישיון לבין המנוי.

80א.⁽²²⁾ שירות תחזוקה של התיוול הפנימי

- 80.1 א כלל שבעל הרישיון משתמש בתיוול הפנימי כהגדרתו בסעיף 4ח לחוק לשם מתן שירותיו, יחיה בעל הרישיון חייב ליתן לבעל החצרים, למי מטעמו או למחזיק בהם, לפי הענין, ולפי בקשתו, שירות תחזוקה לתיוול הפנימי, לרבות תיקון התיוול הפנימי או החלפתו.
- לענין זה, מתן שירות תחזוקה של התיוול הפנימי לרבות החלפת התיוול, לא תיחשב לחתקנה ביד בעל הרישיון, ולא תקנה לו כל זכות קניינית בתיוול הפנימי.

81. מוקד לתיקון תקלות

- 81.1 בעל הרישיון יקים שירות קבוע לטיפול בפניות מנוייו, לענין תקלות בקבלת שירותיו, ולשם כך יפעיל מוקד מאויש לקבלת חודעות ותלונות כאמור (להלן – "המוקד"), לרבות באמצעות טלפון ופקסימילה, וכמפורט בנספח ה' לרישיון. פניה טלפונית למוקד תיעשה ללא תשלום באמצעות קוד גישה רשתי או קוד גישה ארצי אחר.

²² תיקון מספר 22.

- 81.2 בעל הרישיון יתקן כל תקלה שהודעה עליה נמסרה במוקד, בזמן תגובה ועל פי הדרישות המפורטות בנספח ה' לרישיון; אם מחייב איתור התקלה או תיקונה ביקור בחצרי מנוי או מנוי של ספק שירות, יתאם בעל הרישיון עם המנוי או מנוי של ספק השירות את מועד הביקור, ובלבד שמשך הזמן שבו יתבקש המנוי להמתין במועד שתואם עמו לא יעלה על המפורט בנספח ה'.
- 81.3 התקבלה במוקד תלונה על תקלה שגרמה להפסקת שירות או לפגיעה של ממש באיכות השירות, יפעל בעל הרישיון לאיתור התקלה ונקיטת צעדים לתיקונה, הכל על פי הדרישות הקבועות בנספח ה' לרישיון.
- 81.4 היה בעל הרישיון סבור לאחר בדיקות שביצע, כי מקור התקלה מצוי אצל ספק השירות, יפנה בעל הרישיון מיידית לספק השירות, יעביר אליו את פרטי הפונה והתקלה ויודיע על כך לפונה עם מספר הודעה; התגלעה מחלוקת בין בעל הרישיון לבין ספק שירות לגבי האחריות לתיקון התקלה, ישתפו פעולה עד לתיקון התקלה.

82. ציוד קצה

- 82.1 בעל הרישיון יבטיח כי חרשת תתמוך בציוד קצה שיש לו אישור סוג ותאפשר את מתן שירותי בעל הרישיון באופן תקין, באמצעות ציוד קצה כאמור.
- 82.2 בעל הרישיון יפעל לפי הדרישות הטכניות וטיב השירות, לרבות לצורך אלה:
- (א) שילוב חשפה העברית בציוד קצה ובשירותים;
  - (ב) מניעת הפרעות למערכות אחרות הפועלות כדין;
  - (ג) מניעת הפרעות ממערכות אחרות הפועלות כדין;
  - (ד) עמידה בדרישות תכנית המספור;
  - (ה) בטיחות.
- 82.3 בעל הרישיון, על פי דרישת המנהל, יבצע בדיקות לוודא עמידתו של ציוד קצה במפרטי הרשת, ללא תשלום; בדיקת ציוד קצה כאמור תסתיים תוך ארבעה-עשר (14) ימים ממועד קבלת דרישת המנהל. אין באמור כדי לגרוע מסמכות השר להסמיק את בעל הרישיון לבצע בדיקות לשם קבלת אישור סוג, בתשלום.
- בעל הרישיון יעביר למנהל על פי דרישתו את חתקנים ומפרטי הבדיקה הנדרשים לשם חניקת אישור-סוג על ידי המשרד או מי מטעמו.
- 82.4 בעל הרישיון רשאי, לפי בקשת מנוי, למכור, להשאיל או להשכיר למנוי ציוד קצה מאושר סוג (להלן בסעיף קטן זה – "מכירת ציוד קצה"), ובלבד שיתקיימו כל אלה, הכל כאמור בסעיף 74.2:
- (א) בעל הרישיון לא יתנה מתן שירותיו במכירת ציוד קצה או שירותי תחזוקה לציוד קצה, ממנו או ממי מטעמו;
  - (ב) בעל הרישיון יביא לידיעת המנוי כי הוא רשאי לקבל ציוד קצה או שירותי תחזוקה מאחר;
  - (ג) ס"ק (א) ו- (ב) ייכנסו לתוקף החל משנתיים מיום מתן הרישיון.

82.5^ה לעניין סעיף קטן זה: "ציוד קצה" - ציוד קצה המשמש לקבלת שירות טלפוניה בידי המנוי, לרבות מודם או מתאם.

במקרה שבעל הרישיון מספק למנוי ציוד קצה, אשר הפעלתו תלויה באספקת חשמל ממערכת החשמל בחצרי המנוי, יביא בעל הרישיון לידיעת המנוי כי בשעת הפסקת חשמל נפסקת פעולתו של ציוד הקצה האמור, אלא אם כן הותקנה לו מערכת לאספקת גיבוי חשמלי (להלן - מערכת גיבוי).

עדכון המנוי כאמור יעשה בעת רכישת ציוד הקצה ובעת התקנתו בחצרי המנוי ככל שמכירתו או התקנתו, לפי העניין, נעשית בידי בעל הרישיון, וכן באמצעות כיתוב ברור במקום בולט על גבי ציוד הקצה או אריזתו.

סיפק בעל הרישיון מערכת גיבוי לציוד הקצה, יביא לידיעת המנוי את משך הזמן בו מאפשרת מערכת הגיבוי את המשך הפעלתו של ציוד הקצה.

83. גישה לשירותי חירום ציבוריים

83.1 בעל הרישיון יאפשר, בכל עת וללא תשלום, למנויו וללקוחות מזדמנים, גישה חופשית ומהירה, לשירותי חירום ציבוריים (לרבות מוקדי מצוקה טלפוניים) כפי שיוורה המנהל, כגון: מגן-דוד-אדום, משטרת ישראל, כיבוי אש ואחרים, בקודי גישה אחידים שיקבע המנהל, על פי תכנית המספור.

83.2^ה בעל הרישיון יאפשר למוקדי שירותי החירום הציבוריים^א זיהוי מספר הטלפון של מנוי המחייג אליהם, ללא תשלום ובכל עת, לרבות מנוי בעל מספר טלפון חסוי, מנוי שביצע חסימה לפני השיחה ומנוי המחייג ממרכז פרטית, וזאת החל מיום י"ז בניסן תתשס"ז (5 באפריל 2007) (להלן - "יום התחילה");

בעל הרישיון רשאי לבצע האמור באמצעות בעל רישיון חמנתב את השיחה למוקד שירות החירום הציבורי.^ב

לא יאוחר מיומיים לפני יום^ג התחילה יודיע בעל הרישיון בכתב, באופן ברור, לכל מנויו כי החל מיום התחילה מספר הטלפון של המנוי יהיה ניתן לזיהוי על ידי מוקדי שירותי החירום הציבוריים, וכן יודיע בכתב לכל מנוי המבקש "מספר חסוי" - כי המספר אינו חסוי להתקשרות למוקדי שירותי החירום הציבוריים.

83.3^ה בעל הרישיון ייתן פרסום נאות לקודי הגישה לשירותי החירום הציבוריים ולרבות במדריך טלפון, ככל שמפורסם על ידו, בפרסום באינטרנט ובשלטים על טלפונים ציבוריים.

^ה תיקון מספר 4

^ה תיקון מספר 11

^א משטרת ישראל - 100 מד"א 101 ומכבי-אש 102.

^ב בעת הנוכחית רק מוקדים המקושרים באמצעות צירי PRI.

^ג תיקון מספר 12.

^ה תיקון מספר 11

84. הגנה על פרטיות המנוי

84.1 בלי לגרוע מתוראות החוק, חוק האזנת סתר, התשלי"ט - 1979, חוק הגנת הפרטיות, התשמ"א - 1981, או חוראות כל דין אחר לעניין הגנה על פרטיותו של אדם, אין בעל הרישיון רשאי להאזין למסרי בוק של מנוי, לרבות מנוי של ספק שירות, ללא אישורו מראש ובכתב, למעט לשם בקרה על טיב השירות ואיכותו או לשם מניעת הונאות.

84.2 בכפוף לאמור בסעיף 70, בעל הרישיון, עובדיו, שלוחיו וכל מי מטעמו אינם רשאים לגלות מידע אודות מנויו, לרבות מנויו של ספק שירות, בכלל זה רשימות או מסמכים הכוללים ציון שמו ומענו, פרטי החשבון שלו, מסרי הבזק שלו, זמניהן ומען, או כל מידע אחר הנוגע אליו (להלן - "פרטי המנוי"), למעט מידע הנמסר למי שהמנוי או מנוי של ספק שירות הסמיך לכך.

84.3 על אף האמור בסעיף 84.2, רשאי בעל הרישיון לעשות את אלה:

(א) למסור את פרטי המנוי לצד שלישי לשם גביית כספים המגיעים מהמנוי בגין שירותים לפי רישיון זה, ובלבד שהמידע המועבר נחוץ לשם גביית כספים ועריכת חשבונות, והצד השלישי התחייב לשמור על פרטיות המנויים על פי כל דין ולעשות שימוש במידע אך ורק לצורך שלשמו הועבר המידע;

(ב) להעביר פרטי המנוי לאחר, ככל שחנתונים נמצאים ברשותו, על פי סמכות שבדין.

85. חשבונות למנויים

85.1 בעל הרישיון יעביר למנוי חשבון בהתאם לחוראות פרק ו' - תשלום בעד שירותים ונספח ה' - רמת השירותים למנוי.

85.2 בעל הרישיון אינו רשאי לדרוש תשלום כלשהו בעד הגשת חשבון שוטף.

85.3 זיכוי המגיע למנוי מאת בעל רישיון יתבצע בחשבון התכופ, מיד לאחר שנקבעה זכאותו של המנוי לזיכוי כאמור.

85.4 בעל הרישיון רשאי לגבות תשלומים בעד שירותיו מאת המנוי באמצעות אחר.

85.5^{ה6} (א) מבלי לגרוע מיתר חוראות הרישיון הנוגעות לאופן עריכת החשבון למנוי ולאופן החיוב, בעל הרישיון יפעל בהתאם לתקן ישראלי 5262, שעניינו אמינות החיוב וגילוי נאות בחשבונות טלפון (להלן בסעיף זה - "התקן").

(ב) בטל. (201)

(ג) על אף האמור בסעיף קטן (א) -

(1) לענין הוראת סעיף 2.2.2 לתקן, תחול שיטת עיגול סכומים בחתאם לאלה:

((א)) סכום בחשבון יעוגל לסכום הקרוב המסתיים בשתי ספרות אחרי הנקודה העשרונית של השקל, כאשר סכום המסתיים בחמש עשיריות האגורה (שלוש ספרות אחרי הנקודה העשרונית) יעוגל כלפי מעלה.

((ב)) סכום לתשלום עבור שיחה יחידה יעוגל לסכום הקרוב המסתיים בשלוש ספרות אחרי הנקודה העשרונית של השקל, כאשר סכום המסתיים בחמש מאיות האגורה (ארבע ספרות אחרי הנקודה העשרונית) יעוגל כלפי מעלה.

(2) בעל הרישיון רשאי להציג סכום כלשהו הכלול בחשבון בפירוט העולה על הנדרש בהוראת סעיף 2.2.2 בתקן, ובלבד שתחול לגביו שיטת עיגול סכומים כאמור בסעיף קטן (ג)(1) לעיל.

(3) מחירה של שיחת טלפון (voice) הכולל תעריף משתנה, יוצג במסגרת חשבון המוגש למנוי כמחיר ממוצע לדקה, אשר יחושב על-פי סכום התשלום עבור אותה שיחה כשהוא מחולק בסך הדקות שלה.

בפסקה זו "תעריף משתנה" - תעריף המשתנה במהלך השיחה על-פי אמות מידה שונות, כגון תעריף ההולך ופוחת ככל שהצריכה גדלה, או תעריף המשתנה בשל מעבר בין "זמן שיא" ל"זמן שפל" במהלך השיחה או להיפך.

(4) בנוסף לאמור בהוראת סעיף 2.2.4 סיפא לתקן בנוגע לסל שירותים, יוצג במסגרת החשבון פירוט השירותים הכלולים בסל, והתעריף הכולל המשולם עבור הסל כמכלול. בפסקה זו "סל שירותים" - מספר שירותים המשויכים למנוי כתבילה אחת בתמורה לתעריף כולל (וללא פירוט התשלום עבור כל רכיב בנפרד).

(ד) (1) פרק ב' לתקן בענין גילוי נאות בחשבונית הטלפון ייכנס לתוקף לא יאוחר מיום ו', יח' תשרי התשס"ו (14.10.2005).

(2) פרק ג' בתקן בענין אמינות החיוב ייכנס לתוקף לא יאוחר מיום א', טו' טבת התשס"ו (14.01.2006).

85.6¹⁸ חשבון המוגש למנוי פרטי יערך אף בחתאם לחזרואות נספח ה' 1 (להלן בסעיף זה - "מתכונת חשבון למנוי פרטי").

85.7¹⁸ מנוי עסקי רשאי לבקש מבעל הרישיון להגיש לו חשבון טלפון במתכונת חשבון למנוי פרטי (להלן בסעיף זה - "בקשה"). ביקש המנוי כאמור, יחל בעל הרישיון למסור לו את החשבון בהתאם למתכונת האמורה, לא יאוחר מחלוף שתי תקופות חשבון ממועד הבקשה. בעל הרישיון יפרסם אחת לחצי שנה, הודעה בחשבון הטלפון המוגש למנוי עסקי, לפיה חמנוי העסקי רשאי לדרוש מבעל הרישיון לערוך את חשבון הטלפון המוגש לו בחתאם למתכונת חשבון למנוי פרטי.

¹⁸ תיקון מספר 18 [תיקון זה ייכנס לתוקף לא יאוחר מיום 31 בדצמבר 2009, למעט סעיפים 19 ו-19 בנספח ה' 1 שייכנסו לתוקף לא יאוחר מיום 15 בספטמבר 2009].

¹⁸ תיקון מספר 18 [תיקון זה ייכנס לתוקף לא יאוחר מיום 31 בדצמבר 2009, למעט סעיפים 19 ו-19 בנספח ה' 1 שייכנסו לתוקף לא יאוחר מיום 15 בספטמבר 2009].

85.8 ת¹⁸ החשבון יישלח למען הרשום אצל בעל הרישיון או מען אחר שמסר המנוי לבעל הרישיון, או בכל אמצעי אחר במידה וחמנוי נתן לכך את הסכמתו המפורשת מראש; בעל הרישיון אינו רשאי לדרוש תשלום כלשהו בעד הנפקת החשבון ושליחתו למנוי. בעל הרישיון רשאי לדרוש תשלום סביר בגין "פירוט שיחות" הנשלח למנוי על פי דרישתו.

86. ת"ש שירותי מידע לבירור מספרי טלפון

86.1 מבלי לגרוע מהוראות סעיף 84, בעל הרישיון יספק, בעצמו או באמצעות אחר מטעמו, שירות מידע לבירור מספר הטלפון של כל מי שהוא מנוי של מפ"א או של מפעיל רט"ן, למעט מנוי שהינו חסוי (להלן – "שירות מודיעין"), כדלקמן:

- (א) לכלל הציבור וללא תשלום, באמצעות אתר אינטרנט שבאמצעותו יינתן השירות;
- (ב) למנויי, במחיר סביר, באמצעות מוקד טלפוני שהגישא אליו תתבצע על-ידי קוד גישה רשתי שיקבע המנהל;
- (ג) שירות המודיעין יינתן בכל אחד מן האמצעים האמורים בהתבסס על אותם מאפייני מידע, אשר אותם ימסור המנוי הפונה לצורך קבלת השירות.

86.2 בוטל.

86.3 בנוסף לאמור בסעיף 86.1, רשאי בעל הרישיון להציע, במחיר סביר, בעצמו או באמצעות אחר מטעמו, שירות מודיעין, בכל אמצעי אחר, לרבות באמצעות קוד גישה ארצי או באמצעות הודעת מסר קצר (SMS).

86.4 לצורך ביצוע האמור בס"ק 86.1 ו-86.3:

- (א) רשאי בעל הרישיון לפנות בשאלתה מטעמו לכל מאגר נתונים של מפ"א או של מפעיל רט"ן (להלן בסעיף זה – "בעל רישיון אחר"), או לקבל מידע ממאגר הנתונים של בעל רישיון אחר בכל דרך אחרת ובהסכמתו של בעל הרישיון האחר, והכל בכפוף לחובה בדבר שמירה על פרטיות המנוי;
- (ב) לצורך מתן שירות מודיעין על ידי בעל רישיון אחר על-פי רישיונו הכללי, יאפשר בעל הרישיון לכל בעל רישיון אחר גישה אל מאגר הנתונים של בעל הרישיון;
- (ג) בעל הרישיון יעדכן את מאגר הנתונים באופן שוטף, כך שכל שם, כתובת או מספר טלפון של מנוי שהתווסף, שונה או נגרע, יועדכן במאגר הנתונים תוך יום עבודה לאחר ביצוע העדכון במערכת של בעל הרישיון המשמשת לשם מתן שירותי טלפונים.

לעניין סעיף זה –

"מאגר נתונים" – אוסף נתונים הכולל את שמו, מענו ומספר הטלפון של כל מנוי שאינו חסוי, לרבות מנוי שהוא בית עסק.

¹⁸ תיקון מספר 18 [תיקון זה ייכנס לתוקף לא יאוחר מיום 31 בדצמבר 2009, למעט סעיפים 19 ו-1 בספח ת"1 שייכנסו לתוקף לא יאוחר מיום 15 בספטמבר 2009].

¹⁹ תיקון מספר 9

86.5 (א) בעל הרישיון יבקש את הסכמתו של כל מגוי חדש על מנת שפרטיו ייכללו במאגר נתונים; נתן המגוי הסכמתו כאמור, יכלול בעל הרישיון את פרטיו במאגר הנתונים.

(ב) בעל הרישיון ימלא את בקשתו הראשונה של כל מגוי שביקש להישאר חסוי ללא תמורה.

בס"ק זה, "מגוי חדש" – מגוי שהתקשר עם בעל הרישיון לאחר יום התחילה כאמור בסעיף 86.7.

86.6 (א) התנאים לאספקת שירות מידע לבירור מספרי טלפון הניתן על-פי סעיף 86. ייקבעו בידי בעל הרישיון, ובלבד שיהיו חוגגים ובלתי מפלים, לרבות לענין סדר הצגת הנתונים לפונה לשירות; השירות יינתן במשך עשרים וארבע (24) שעות ביממה, בכל ימות השנה, להוציא יום כיפור; בס"ק זה, "סדר הצגת הנתונים" – ככל שהתשובה לשאילתה של הפונה לשירות מורכבת ממספר נתונים שונים, יוצגו לו הנתונים חמבוקשים על-פי סדר אקראי; (ב) בוטל;

(ג) שירות מידע לבירור מספרי טלפון כאמור בסעיף 86.1 (ב) ושירות מודיעין באמצעות מוקד טלפוני שהגישה אליו תתבצע על-ידי קוד גישה ארצי כאמור בסעיף 86.3 יעמדו במדדי השירות המפורטים להלן:

(1) בכל עת, במקרה של עומס פניות לשירות,⁶ כמות הפונים אשר יקבלו שירות לא תפחת מ-90%;

(2) תקופת ההמתנה הממוצעת של פונה עד לתחילת קבלת השירות⁷ לא תעלה על 30 שניות;

(3) תקופת ההמתנה המרבית של פונה עד לתחילת קבלת השירות לא תעלה על 60 שניות.

86.7 סעיף 86 ייכנס לתוקף ביום כ' שבט ה'תשס"ז (8 בפברואר 2007), למעט ס"ק 86.1 (א) אשר ייכנס לתוקף ביום כ"ה אדר ה'תשס"ז (15 במרץ 2007)¹³ ("יום התחילה").

86.8 בעל הרישיון, בעצמו או באמצעות אחר, לרבות יחד עם בעל רישיון אחר, יפרסם את כל שירותי המידע לבירור מספרי טלפון הניתנים ללא תשלום על-ידו וכן את קודי הגישה הארציים שחוקצו לבעלי רישיון רט"ן לצורך מתן השירות (להלן - "שירותי המידע בחינם"); הפרסום יכלול לפחות את אלה:

(א) אתר האינטרנט של בעל הרישיון;

(ב) לפחות אחת לחצי שנה, יצרף בעל הרישיון, במסגרת החשבון המוגש למגוי, דף מידע נפרד¹² לענין שירותי המידע בחינם, שלא יכלול כל מידע אחר, וזאת החל מחשבון הראשון המוגש למגוי לאחר יום התחילה.

⁶ Busy Hour Call Attempts

⁷ תחילת קבלת השירות – תחילת מענה של מוקדן או של מערכת IVR המבקשים מהפונה את המידע לצורך איתור מספר הטלפון המבוקש וכיוצא ב.

¹² תיקון מספר 13.

¹³ תיקון מספר 12.

(ג) לפחות ארבע (4) פעמים בשנה הראשונה שלאחר יום התחילה, יפרסם בעל הרישיון מודעות גדולות ובולטות לפחות ב-3 העיתונים הנפוצים ביותר בעברית, ובעיתון חנוכה ביותר בערבית, באנגלית וברוסית, וכן בעיתון הכלכלי הנפוץ ביותר; מודעות אלה לא יכללו כל מידע אחר. הפרסום הראשון, בכלל העיתונים הנ"ל פרט לעיתון הכלכלי, יהיה ביום ו' הראשון שלאחר יום התחילה או בזה שלאחריו, ובעיתון הכלכלי יהיה ביום ג' הראשון שלאחר יום התחילה או בזה שלאחריו, בדבר שירותי המידע בחינם.

מבלי לגרוע מהאמור, המנחל רשאי להורות לבעל הרישיון בדבר האופן והמתכונת לפרסום שירותי המידע.

חלק ג' – הפסקה, ניתוק או ביטול⁽¹⁵ⁿ⁾ של שירות

87.	הגדרות	
87.1	בחלק זה:	
	"ביטול שירות"⁽¹⁵ⁿ⁾	הפסקה מוחלטת או זמנית של שירות בוק לכלל מקבלי השירות תרלוונטי;
	"הפסקת שירות"	הפסקה מוחלטת של שירות בוק למנוי.
	"ניתוק שירות"⁽¹⁵ⁿ⁾	הפסקה זמנית של שירות בוק למנוי;

87.א.⁽¹⁵ⁿ⁾ ביטול שירות

- 87.1 א בעל הרישיון רשאי, באישור חשר, לבטל מתן שירות בוק, לרבות עקב אחד מאלה:
- (א) השירות התיישן מטעמים טכנולוגיים;
  - (ב) טעמים כלכליים;
  - (ג) נעשה שימוש לרעה בשירות אשר יש בו כדי לגרום נזק כספי ממשי לציבור או לחלק ממנו או לבעל הרישיון;
- בבקשה לביטול שירות יפרט בעל הרישיון את מספר מקבלי השירות לאותו השירות, את הצעדים שבכוונתו לנקוט על מנת למנוע מהם פגיעה או נזק, לרבות מתן שירות חלופי לשירות שבוטל, וכן כל מידע נוסף שצריך לעניין.
- 87.2 א במתן אישור לביטול שירות כאמור, ישקול חשר, בין היתר, מתן הזראה לבעל הרישיון לתת שירות חלופי לשירות שבוטל, או להמשיך במתן השירות למשך תקופה נוספת שיקבע חשר.

88. איסור הפסקה או ניתוק של שירות

- 88.1 בעל הרישיון אינו רשאי לנתק שירות או להפסיק שירות שהוא חייב לספק לפי רישיון זה, אלא אם כן נתקיים האמור בחלק זה, או האמור בסעיף 69 לעניין הגבלת שירות בשעת חירום.
- 88.2 נותק או חופסק שירות למנוי, שהוא גם מנוי של בעל רישיון כללי לשידורי כבלים, לא יפגע חמשך מתן שירותיו של בעל הרישיון הכללי לשידורי כבלים למנוי האמור.

⁽¹⁵ⁿ⁾ תיקון מספר 15.
⁽¹⁵ⁿ⁾ תיקון מספר 15.
⁽¹⁵ⁿ⁾ תיקון מספר 15.
⁽¹⁵ⁿ⁾ תיקון מספר 15.

89. ניתוק שירות לבקשת ממני

- 89.1 ממני רשאי לבקש מבעל הרישיון ניתוק שירות למשך תקופה שלא תעלה על שישה (6) חודשים (להלן – "תקופת הניתוק"); בקשת הממני תעשה בכתב, ובלבד שבעל הרישיון ווידא אמינות הבקשה.
- 89.2 בעל הרישיון יבצע את ניתוק השירות, לא יאוחר משני ימי עבודה שלאחר המועד שקבע הממני בבקשה; לא נקב הממני במועד, יבצע ניתוק השירות לא יאוחר משני ימי עבודה שלאחר מועד מסירת החודעת.
- 89.3 בעל הרישיון יחדש את שירות הבזק שנותק, בתום תקופת הניתוק; ביקש הממני מבעל הרישיון, בהודעה בכתב לחדש את שירות הבזק שנותק לפני תום תקופת הניתוק, יחדש בעל הרישיון את השירות, לא יאוחר משני ימי עבודה שלאחר מועד מסירת החודעתו של הממני.

90. הפסקת שירות לבקשת ממני

- 90.1 ממני רשאי לבקש מבעל הרישיון הפסקת שירות; בקשת הממני תעשה בכתב ובלבד שבעל הרישיון ווידא אמינות הבקשה.
- 90.2 בעל הרישיון יפסיק אספקת שירותיו לא יאוחר משני ימי עבודה שלאחר המועד שקבע הממני בהודעתו; לא נקב הממני במועד, תבוצע הפסקת השירות והפסקת החיוב בגינם לא יאוחר משני ימי עבודה שלאחר מועד מסירת החודעת בידי בעל הרישיון.

91. ניתוק או הפסקת שירות לממני של ספק שירות

- 91.1 ניתוק או הפסקת שירות לממני של ספק שירות יבוצעו על פי בקשה בכתב מאת ספק השירות. בעל הרישיון יבצע ניתוק או הפסקת שירות כאמור בתוך שני ימי עבודה ממועד קבלת הבקשה מספק השירות.
- 91.2 ניתוק או הפסקת שירות לממני של ספק שירות שהוא גם ממני של בעל הרישיון, או של ספק שירות אחר, לא יפגע בהמשך מתן שירותיו של בעל הרישיון או של הספק האחר לממני.

92. הפסקת שירות או ניתוק בשל הפרת הסכם

- 92.1 בעל הרישיון רשאי לנתק שירות או להפסיק שירות אם התקיים אחד מאלה:
- (א) הממני לא שילם תשלום שהוא חב בו, בעד שירות שקיבל מאת בעל הרישיון, במועד שנקבע לתשלומו בהסכם ההתקשרות;
  - (ב) הממני הפר תנאי בהסכם ההתקשרות, אשר נקבע לגביו בהסכם כי הוא תנאי מהותי;
  - (ג) הממני השתמש שלא כדין או הרשה לאחר להשתמש שלא כדין במיתקן בזק של בעל הרישיון או בציוד הקצה שברשותו.

92.2 לא ינותק שירות ולא יופסק במקרים המפורטים בסעיף 92.1(א) ו-(ב) אלא לאחר שבעל הרישיון נתן למנוי הודעה מוקדמת בכתב, עשרה (10) ימים לפחות לפני מועד ניתוק השירות או הפסקת השירות המתוכננים; בהודעה יצוין כי למנוי ניתנת הזדמנות, תוך זמן סביר שייקבע בהודעה, לתקן את המעשה או המחדל אשר בגינו ינותק או יופסק השירות.

92.3 על אף האמור בסעיף 92.2, רשאי בעל הרישיון לנתק שירות ללא מתן הודעה מוקדמת למנוי, אם התקיים אחד מאלה:

(א) המנוי לא פרע, בפעם השלישית, בתקופה של שנים עשר (12) חודשים, את התשלום שהחייב בו בעד שירותי בעל הרישיון, במועד שנקבע לכך בהודעת התשלום;

(ב) קיים חשש סביר למעשה חונאה באמצעות ציוד הקצה של המנוי או באמצעות מאפייניו של ציוד הקצה;

92.4 בעל הרישיון רשאי לנתק שירות אם התברר לו כי ציוד הקצה, לרבות ציוד קצה שבשימוש של מנוי של ספק שירות, גורם להפרעה במתן שירותי בזק לאחר או להפרעה לפעילות הרשת, ובלבד שבעל הרישיון נתן למנוי או לספק השירות הודעה בה תצוין הסיבה לניתוק ותיכלל בה דרישה כי המנוי יפעל לתיקון ציוד הקצה באופן שיימנע הפרעה כאמור.

93. ניתוק שירות בשל פעולות תחזוקה

93.1 בעל הרישיון רשאי לנתק או להגביל זמנית שירותים שחלה עליו חובה לספקם, אם ביצוע פעולות חיוניות של תחזוקה או חקמה של הרשת מחייבים זאת (להלן - "ניתוק בשל תחזוקה"), ובלבד שנתקיימו כל אלה:

- (א) משך הזמן של ניתוק בשל תחזוקה אינו עולה על שש (6) שעות ברציפות;
- (ב) מספר חניתוקים בשל תחזוקה אינו עולה על שנים (2) במשך שנה אחת על אף האמור, בשנתיים הראשונות מיום מתן הרישיון מספר הניתוקים לא יעלה על 4 במשך שנה אחת;
- (ג) נמסרה למנהל ולמקבלי השירות הנוגעים בדבר הודעה מוקדמת ארבעה (4) ימים לפחות לפני הניתוק המתוכנן;
- (ד) בעל הרישיון עשה כל שניתן, באופן סביר, כדי שניתוק או תגבלה של שירות לצורך עבודות חקמה או תחזוקה ייעשו בשעות היממה בהן צריכת השירות נמוכה.

93.2 המנהל רשאי לדרוש מבעל הרישיון הסבר מפורט על הנסיבות המחייבות ניתוק בשל תחזוקה, ורשאי המנהל לדרוש מבעל הרישיון לדחות ניתוק כאמור אם נוכח, לאחר ששקל את טענות בעל הרישיון, כי אינטרס ציבורי חיוני מחייב דחייתו כאמור.

93.3 נדרש ניתוק שירות לפרק זמן העולה על שש (6) שעות, בשל הכרח לבצע פעולות חיוניות של תחזוקה או חקמה ברשת, יבקש בעל הרישיון מראש את אישורו של המנהל, ויודיע למקבלי שירות הנוגעים בדבר על הניתוק הצפוי; הבקשה תפרט את מספר מקבלי שירות אשר השירות אליהם ינותק זמנית, המקומות בהם צפוי הניתוק, פעולות התחזוקה הנדרשות והפעילות שנקט בעל הרישיון כדי לזרז פעולות אלה ולצמצם במידת האפשר את משך ניתוק השירות.

93.4 נדרשו ניתוק שירות או הגבלת הזמנית באופן דחוף, לצורך ביצוע פעולות חיוניות ומיידיות, יודיע בעל הרישיון למנהל מיד, לרבות באמצעות טלפון, פקסימילה או דואר אלקטרוני על הניתוק או החגבלה הדרושים.

93.5 על אף האמור בסעיפים 93.1 ו-93.4, אין בעל הרישיון חייב להודיע למנהל או למקבלי שירות על ניתוק בשל תחזוקה, וניתוק כאמור לא יילקח בחשבון לעניין מספר הניתוקים המותרים לפי סעיף 93.1 בהתקיים אחד מאלה:

- (א) משך זמן הניתוק בשל תחזוקה אינו עולה על חצי שעה;
- (ב) ניתוק בשל תחזוקה, כאמור, נעשה בין שעה 24:00 במוצאי שבת או במוצאי חג לבין שעה 05:00 בבוקר היום שלמחרתו.

94. ניתוק שירות בשל סיכון בטיחות

94.1 התגלה סיכון לאדם או לרכוש כתוצאה מצידוד קצה (לחלן - "סיכון בטיחות"), רשאי בעל הרישיון לנתק מנוי, לרבות מנוי של ספק שירות באופן מיידי וללא התראה מוקדמת.

94.2 ניתק בעל רישיון שירות על פי סעיף 94.1, יודיע על כך למנוי או לספק שירות מיד, לרבות באמצעות הודעה בעל-פה, דואר, טלפון, פקסימילה או דואר אלקטרוני; ההודעה תבהיר את עילת הניתוק.

94.3 תודיע מקבל השירות, כי סיכון הבטיחות הוסר, יודא בעל הרישיון כי אין סיכון בטיחות ויחדש את השירות שניתק, לא יאוחר מתום יום העבודה הראשון שלאחר היום בו נמסרה הודעת מקבל השירות.

חלק ד' - שונות

95. ת' (3) מתן שירות גישה אל ספקי אינטרנט - הוראות מיוחדות

95.1 על אף האמור בסעיף 16.2,¹⁴ⁿ בעל הרישיון רשאי לבצע את פעולות השיווק והגביה הכרוכות במתן שירות גישה אל ספקי אינטרנט תוך שימוש במודם כבלים (להלן - "שירות גישה"), באמצעות אתר מטעמו לרבות טלקום זהב 2001 שותפות מוגבלת, מפעיל פנים ארצי שותפות מוגבלת ומתב תשתיות 2001 שותפות מוגבלת, שהיו בעלי רישיונות המפ"א שבוטלו על פי סעיף 6.4 (להלן - "בעלי הרישיונות הקודמים") וחברות השידורים¹⁴ⁿ.

95.2 במשך תקופת המעבר רשאי בעל הרישיון להתקשר עם מנויים, לרבות מנויים של בעלי הרישיונות הקודמים, לצורך אספקת שירות גישה, באמצעות בעלי הרישיונות הקודמים, ויראו את אספקת השירות כאמור כשירות הניתן בידי בעל הרישיון, ולעניין זה יחולו הוראות הרישיון. בתום תקופת המעבר יפעל בעל הרישיון להסבת הסכמי ההתקשרות אליו.

לעניין זה - "תקופת המעבר" - התקופה שממועד מתן הרישיון עד למועד שבו יקוים מיזוג בין חברות השידורים.

¹⁴ⁿ תיקון מספר 3.
¹⁴ⁿ תיקון מספר 14.
¹⁴ⁿ תיקון מספר 14.

פרק ו' - תשלום בעד שירותים

חלק א' - כללי

- 96. הגדרות**
- 96.1 בפרק זה –**
- "ביקור סרק"**^{96א} - ביקור של נציג בעל הרישיון בתצרי מנוי באחד מן המקרים הבאים:
- (א) בעקבות הודעת המנוי על תקלה, בנסיבות בהן הודיע בעל הרישיון למנוי כי בדק ומצא שהמערכות שבאחריותו תקינות, ובביקור חסותבר שאכן מדובר בתקלה שאינה באחריות בעל הרישיון;
- (ב) בשל תקלה שנגרמה עקב שימוש שלא לפי הוראות החפעלה. לעניין זה, "הוראות החפעלה" - הוראות הפעלה שהודעו למנוי על ידי בעל הרישיון והמיועדות לשימוש של מנוי סביר;
- (ג) בשל תקלה שנגרמה עקב מעשה או מחדל של המנוי או מי מטעמו או ברשותו בנסיבות של זדון או רשלנות חמורה;
- (ד) המנוי או נציגו מעדרו מחצרי המנוי חרף תיאום מוקדם;
- "סל שירותים"** - מספר שירותי בוק הניתנים על ידי בעל הרישיון המשווקים למנוי כתבילה, לה נקבעו תעריפים על פי הוראות סעיף 98;
- "תעריף כולל"** - תעריף אחד המגלם בתוכו את כל סוגי העלויות והתשלומים הכלולים בתשלום משתנה שבעל הרישיון מחיל על המנוי עבור שירות מסוים;
- "תשלום משתנה"** - תשלום בעד שימוש בשירות בוק לפי זמן שימוש או נפח התעבורה.

- 97. סוגי תשלומים**
- 97.1 בעל הרישיון רשאי לגבות ממנויי תשלומים כלהלן:**
- (א) דמי התקנה חד פעמיים בעד חיבור חצרי של המנוי אל הרשת לשם קבלת שירותי בעל הרישיון (להלן - "דמי התקנה");
- (ב) תשלום בעד חיבור לאחר ניתוק או חפסקת שירות;
- (ג) תשלום בעד התקנת ציוד קצה, לרבות ציוד נילווח לציוד קצה^{97א};
- (ד) תשלום בעד התקנת שלוחות נוספות;
- (ה) דמי העתקה חד פעמיים בעד העתקה לחצרים אחרים;

^{96א} תיקון מספר 3
^{97א} תיקון מספר 3

- (ו) תשלום בעד מכירה, השאלה או השכרה של ציוד קצה ;
- (ז) תשלום תקופתי קבוע ;
- (ח) תשלום משתנה ;
- (ט) תשלום בעד שירותי בעל הרישיון ;
- (י) תשלום בעד המרת שירות מסוג אחד לשירות מסוג אחר, לרבות התקנה הכרוכה בכך ;
- (יא)⁽³⁾ תשלום בעד ביקור סרק, בהתקיים התנאים הבאים :
- (1) הסכם ההתקשרות כולל את הגדרת ביקור סרק ושיעור התשלום בגין ביקור כאמור נקוב בו ;
- (2) חלפו שישה חודשים מיום החתימה על הסכם ההתקשרות ;
- (3) בעל הרישיון פעל בכל האמצעים הסבירים העומדים לרשותו על מנת לפתור את התקלה ללא ביקור בחצרי המנוי."
- (יב)⁽³⁾ כל תשלום אחר שאישר חשר או המנהל.
- 97.2 בעל הרישיון לא יחייב את מנויו בחפזות דמי פיקדון בגובה העולה על עלות ציוד הקצה, עבור ציוד קצה שחושאל לשימוש של המנוי, ורשאי הוא להפחית סכום בשיעור של עד 10% משיעור ערכו של הציוד בגין כל שנה של השאלת ציוד, או חלק ממנה, כאמור. החזרת יתרת דמי הפיקדון למנוי שנתק מהשירות תהיה צמודה למדד.
- 97.3⁽³⁾ במקרה של אי חתייצבות נציג בעל הרישיון בחצרי מנוי במועד בו תואם עם חמנוי ביקור, יפצה בעל הרישיון את המנוי בשיעור זהה לתשלום הקבוע בגין ביקור סרק.

חלק ב' - קביעת תעריפים ופרסומם

- 98. קביעת התעריפים ושיעוריהם**
- 98.1 בעל הרישיון יקבע תעריף לכל שירות שהוא נותן למנויו; בעל הרישיון יודיע למנהל שיעורו של תעריף כאמור, לפני כניסתו של התעריף לתוקף.
- 98.2 רשאי בעל הרישיון לקבוע סלי שירותים, לפי סוגים של שירותים הכלולים בסל, תקופות זמן, או לפי כל שיטת אחרת; בעל הרישיון רשאי לקבוע תעריף נפרד לכל אחד מהשירותים הכלולים בסל או לקבוע תעריף אחד לסל השירותים כולו;
- 98.3 בעל הרישיון יציע, ללא אפליה, כל שירות וכל סל שירותים בתנאים שווים ובתעריף אחיד, לפי סוגי מנויים, בכל אזור השירות; לענין סעיף זה, "סוג מנויים" - קבוצת מנויים שיש במאפייניהם טעם סביר המצדיק את הבחנתה מקבוצה אחרת.
- 98.4 בעל הרישיון יאפשר לכל מנוי, ללא אפליה, לעבור מסל שירותים אחד לסל שירותים אחר אשר מוצע על ידו באותה עת; בעל הרישיון רשאי לקבוע תנאים לביצוע המעבר, לרבות לענין תשלומים.
- 98.5 חתקשר בעל הרישיון עם מנוי לגבי סל שירותים מסוים, לתקופת התקשרות מוגדרת (להלן - "תקופת ההתחייבות"), יהיו סל השירותים, תעריפיו ותנאיו ידועים וקבועים מראש, לכל תקופת ההתחייבות; בעל הרישיון רשאי לקבוע, לגבי סל שירותים, תעריפים שונים אשר יחולו במשך תקופת ההתחייבות.
- 98.6 בעל הרישיון לא יתנה מעבר מנוי מסל שירותים אחד למשנחו, ברכישת שירות אחר או ציוד קצה ממנו או ממנו מטעמו.
- 98.7 סל שירותים, בו נקבע תשלום לשיעורין עבור ציוד קצה או עבור שירות, יכלול הסדר תשלומים למקרה בו יבקש המנוי להשתחרר מן חסל האמור, או לעבור מהסל האמור לסל שירותים אחר, על פי יתרת התשלומים שטרם שולמה או על פי יתרת תקופת ההתחייבות.
- 98.8 בתעריפים הנקבעים לפי נפח התעבורה, ייקבע החיוב כדלקמן:
- (א) התעריפים יינקבו בשי"ח ליחידת נפח תעבורה אחת;
- (ב) יחידת נפח תעבורה תימדד בכמות סיביות (Bit), בתים (Bytes), מלים או מסגרות;
- (ג) חיוב המנוי יהיה לפי התעבורה היוצאת מהמנוי או לפי התעבורה הנכנסת או שניהם ביחד כאשר כל סוג תעבורה מתומחר בנפרד.
- 98.9 גובה בעל הרישיון מחמנוי תשלום בעד שירותיו של בעל רישיון אחר, יעשה כן על פי התעריפים בהם מציע בעל הרישיון האחר את שירותיו לציבור, ללא כל תוספת, ויפרט את החיוב בחשבון שהוא מגיש למנוי, פרט לשירותים בהם המנוי מחוייב על פי תעריף כולל.
- 98.10 בעל הרישיון רשאי לקבוע תעריפים שונים לשעות שונות של היממה.

98.11 חיוב בתשלום משתנה ובעד שירותים נלווים או שירותי ערך מוסף יעשה על פי הכללים הבאים:

(א) בעל הרישיון אינו רשאי לגבות ממנוי תשלום עבור שיחה כאשר יוזמת ההתקשרות לא נעשית על ידי המנוי (להלן - שיחה לא יוזמה);

(ב) על אף האמור בסעיף קטן (א), רשאי בעל הרישיון לגבות ממנוי תשלום עבור שיחה לא יוזמה במקרים אלה:

(1) שיחת גוביינטא לה ניתנה הסכמת המנוי;

(2)¹²¹ שיחה שנוצרה על-ידי חיוג מספר בקידומת מיוחדת עבור שירות שיחת חינום למתקשר, אשר הוקצה למנוי על-פי הסכם עמו;

(3)¹²² חלקו של המנוי בשיחה שנוצרה על-ידי חיוג בקידומת מיוחדת עבור שירות שיחה בחיוב ממוצל, אשר הוקצה למנוי על-פי הסכם עמו;

(4) שיחה שנוצרה מקו המנוי אל קו אחר כתוצאה מהפעלת שירות "עקוב אחרי" (או שירות דומה) בקו המנוי.

98.12 בעל הרישיון אינו רשאי לגבות תשלום ממנוי היוזם שיחה אל שירותים אלה: שירותי חירום, שירות גוביינטא, שירות חיוג חינום למתקשר או שירות תיקונים של בעל הרישיון.

98.13 בתעריפים הקבועים לפי משך השיחה, ייקבע החיוב כדלקמן:

(א) התעריפים יינקבו בש"ח לדקה וימדדו ביחידות זמן של שניה (1) אחת; לעניין זה, יראו כל חלק של שניה כשנייה שלמה;¹²³

(ב) משך זמן השיחה לצורך התשלום הוא מעיתוי מימוש ההתקשרות בין המנוי שיוזם את ההתקשרות (להלן - המנוי הקורא), לבין המנוי מקבל השיחה, ועד לעיתוי הפסקת השיחה, שהוא העיתוי בו נתקבלה חוראת הפסקת ההתקשרות בידי המנוי הקורא או המנוי מקבל השיחה; משך זמן חקמת הקשר, עד לעיתוי מימוש ההתקשרות, ומשך זמן הניתוק, מרגע קבלת חוראת הפסקת ההתקשרות ועד למימושה בפועל, אינו כלול במניין משך זמן השיחה; לעניין סעיף קטן זה - מנוי מקבל השיחה - לרבות תא-קולי;

"תא קולי" - מיתקן או חתקן שהוא חלק מהרשת, שנועד לאפשר למנוי הקורא להשאיר הודעה קולית למנוי הנקרא.¹²⁴

(ג) על אף האמור בסעיף קטן (א), רשאי בעל הרישיון להציע למנויי תעריף¹²⁵ שיתבסס על יחידת זמן אחרת, ובלבד שבכל עת יחיה רשאי המנוי לעבור לתעריף¹²⁶ שיתבסס על חיוב על פי יחידות זמן בנות שניה אחת; בעל הרישיון רשאי לקבוע תשלום עבור ביצוע המעבר; בעל הרישיון יכלול במסגרת הסכם ההתקשרות חוראת כאמור ויפרט בה את התשלום הכרוך בביצוע המעבר האמור.

¹²¹ תיקון מספר 21 [תחילה: תוקף התיקון ביום י"ג בניסן התש"ע (28 במרץ 2010)]
¹²² תיקון מספר 17 [תחילה: תוקף התיקון ביום ו' ניסן התשס"ט (11 במרץ 2009)]
¹²³ תיקון מספר 15.

¹²⁴ תיקון מספר 10 [תחילה: תוקף התיקון ביום י"ז בטבת התשס"ו (7 בינואר 2007)].
¹²⁵ תיקון מספר 15.
¹²⁶ תיקון מספר 15.

(ד)¹⁰ לעניין שיחה המועברת לתא קולי, ישמיע בעל הרישיון למנוי הקורא הודעה קולית מקדימה, שמשכה 2 שניות לפחות (בס"ק זה - "הודעה") ויאפשר למנוי הקורא, לפי בחירתו, לנתק את השיחה ללא חיוב, במהלך ההודעה, או בתוך זמן סביר שלא יפחת משנייה אחת לאחר סיומה ("הזמן הסביר"). במקרה זה יראו את עיתוי מימוש ההתקשרות עם המנוי מקבל השיחה, כמשמעותו בס"ק (ב) לעיל, כחל עם תום הזמן הסביר.

נוסח ההודעה יהיה "השיחה מועברת לתא קולי", והיא תושמע בדיבור ברור ובקצב סביר.

בסעיף קטן זה, "שיחה המועברת לתא קולי" - למעט שיחה שמקורה במערכת בוק בין-לאומית.

98.14 בקביעת תעריפי בעל הרישיון יישמרו הכללים הבאים:¹¹

(א) תעריף שיחה שישלם מנוי עבור שיחה פנים-ארצית נייחת, בין אם אל מנוי אחר של בעל הרישיון ובין אם אל מנוי של כל מפ"א אחר, יהיה תעריף אחד וכולל בחתייחס לכלל מנויו ומנויי המפ"א האחרים. על אף האמור, רשאי בעל הרישיון לקבוע תעריף שונה לשיחה בין מנויו, ובלבד שבעל הרישיון יפעיל אמצעים, באישור המנחל, חמאפשרים למנויו להבחין בין שיחה פנים-רשתית לבין שיחה שאינה פנים-רשתית.

(ב) תעריף שיחה שישלם מנוי עבור שיחה אל מנוי של מפעיל רט"ן יהיה תעריף אחד בחתייחס לכלל מפעילי הרט"ן.

(ג) תעריף עבור שיחה לשירות טלפון מיוחד או עבור שיחה לשירות טלפון מיוחד ארצי, פרט לשירותים על פי סעיף 98.12 ושירותים לגביהם נקבע תעריף אחר בתקנות או בחוראות מנהל, יהיה זהה לתעריף שיחה כאמור בסעיף קטן (א), אלא אם כן אישר המנחל לבעל הרישיון לגבות תעריפים אחרים, לסוג מסוים של שירותים כאמור, על פי תכנית המספור.

(ד) חקקרוונות האמורים בסעיף זה לעניין קביעת תעריפים יחולו בין אם בעל הרישיון קבע תעריף לפי משך השיחה ובין אם קבע תעריף בכל דרך אחרת (כגון flat rate).

(ה) בסעיף זה:

"תכנית המספור" - כהגדרתה בחלק ז' - מספור;

"שירות טלפון מיוחד" ו- "שירות טלפון מיוחד ארצי" - כהגדרתם בתוכנית המספור.

¹⁰ תיקון מספר 18 (תחילה: תוקף התיקון ביום י"ז בטבת חתשס"ז (7 בינואר 2007)).
¹¹ תיקון מספר 27.

98.15⁽²⁹⁾ (א) בסעיף זה –

“**חבילה מוגבלת**” – חבילת דקות המוגבלת למספר דקות, עפ”י תכנית ההתקשרות עם המנוי.

“**חבילה בלתי מוגבלת**” – חבילת דקות ללא הגבלה, שעליהן משלם המנוי.

“**מספר חינוס**” – מספר טלפון שנקבע כי שיחה אליו מכל רשת אינה כרוכה בתשלום על-ידי המתקשר יוזם השיחה;

“**מספר טלפון מיוחד בתעריף מורכב**” – מספר טלפון ארצי או רשתי בתבנית מספור לא רגילה, אשר תעריף השיחה אליו הוא תעריף מורכב;

“**מספר טלפון מיוחד בתעריף רגיל**” – מספר טלפון ארצי⁸ או רשתי⁹ בתבנית מספור לא רגילה, אשר תעריף השיחה אליו אינו עולה על תעריף רגיל;

“**תבנית מספור לא רגילה**” – תבנית מספור שאינה תבנית מספור רגילה;

“**תבנית מספור רגילה**” – תבנית מספור של מספרים גיאוגרפיים ומספרים ארציים בהתאם למוגדר בתכנית המספור¹⁰;

“**תעריף מורכב**” – תעריף המורכב מתעריף רגיל בתוספת תעריף עבור שירות, המסופק על ידי בעל הרישיון או מי מטעמו או ספק שירות;

“**תעריף רגיל**” – תעריף לדקת שיחה למספרי טלפון בתבנית מספור רגילה, בהתאם לתוכנית התעריפים של המנוי.

(ב) בעל הרישיון לא יחייב מנוי המתקשר למעדים עם מספרי חינוס ולא ימנה את דקות ההתקשרות למעדים אלה במסגרת חבילה מוגבלת.

(ג) בעל הרישיון רשאי לחייב מנוי מתקשר למעדים עם מספרי טלפון מיוחדים בתעריף רגיל, וימנה את דקות ההתקשרות למעדים האמורים במסגרת חבילה מוגבלת או במסגרת חבילה בלתי מוגבלת. למען הסר ספק, בעל הרישיון אינו רשאי לחייב מנוי בגין התקשרות למעדים עם מספרי טלפון מיוחדים בתעריף רגיל, בתשלום נוסף מעבר לתשלום הקבוע שחוא משלם עבור חבילת חדקות, ככל שהמנוי לא חרג ממכסת חדקות בחבילה. ככל שהמנוי חרג ממכסת חדקות בחבילה, רשאי בעל הרישיון לחייבו בגין התקשרות למעדים האמורים על פי תעריף שאינו עולה על התעריף הרגיל. בנוסף לאמור לעיל, בעל הרישיון אינו רשאי לעשות אבחנה בתעריף, שעל פיו הוא מחייב את המנוי, בין התקשרות למספרי טלפון בעלי תבנית מספור רגילה לבין התקשרות למספרי טלפון מיוחדים בתעריף רגיל, לרבות על-ידי קביעת חבילות דקות שיחה נפרדות.

⁽²⁹⁾ תיקון מספר 29, סעיף 98.15-00 (א) [תחילה: תוקף התיקון ביום כ”ח אשל תשע”ג (3 בספטמבר 2013)]

⁸ מספר טלפון שהגישה אליו מתאפשרת מכל רשת.

⁹ מספר טלפון שהגישה אליו מתאפשרת רק מרשת בעל הרישיון.

¹⁰ לדוגמה מספרים בתבנית 03-XXXXXXX, 05Y-XXXXXXX ו-07Z-XXXXXXX.

(ד)²⁹⁹ ככל שתחויב בגין שיחות ליעדים עם מספרי טלפון מיוחדים נעשה על פי תעריף מורכב, ימנה בעל הרשיון את דקות ההתקשרות ליעדים האמורים במסגרת חבילה מוגבלת או במסגרת חבילה בלתי מוגבלת, שעליהן משלם המנוי.
בעל הרשיון רשאי לחייב את המנוי עבור השירותים המסופקים במסגרת התקשרות למספרי טלפון המחויבים על פי תעריף מורכב, כן אם מדובר בחיוב על פי דקות שיחה ובין אם מדובר בחיוב קבוע לשיחה, בנוסף על התשלום הקבוע עבור חבילת הדקות.

99. פרסום תעריפים

99.1 בעל הרשיון יעמיד לרשות כל פונה, ברשת האינטרנט ובמשרדי השירות, מידע מלא, מפורט וללא תמורה, בדבר התעריפים העדכניים לכל שירותיו; חמנהל רשאי להורות לבעל הרשיון בדבר האופן והמתכונת לפרסום התעריפים כאמור.

99.2 בעל הרשיון יציין בכל חשבון שיועבר למנוי את סל השירותים שעל פיו מחויב המנוי.

99.3 חמנהל רשאי לדרוש מבעל הרשיון, בכל עת, לקבל פירוט התעריפים הנחוגים אצלו.

100. הוראות בהסכם התקשרות

100.1 בעל הרשיון יכלול בכל הסכם התקשרות תנאי הקובע כי במקרה של סתירה בין חתורות הנוגעות לתעריפים ולסל השירותים המפורט בהסכם לבין הוראות הרשיון לעניין זה, יגברו הוראות הרשיון וכי הרשיון עומד לעיונו של כל מנוי במרכז השירות ובאתר האינטרנט של בעל הרשיון.

100.2 בהסכם ההתקשרות יכללו הוראות כאמור בסעיפים⁽³⁰⁰⁾ 97.3, 98.4, 98.5, 98.6, 98.7 ו- 98.9 וכן הוראה בדבר אופן גביית התשלום.

²⁹⁹ תיקון מספר 29, סעיף 98.15 (ד) [תחילה: תיקון התיקון ביום 31 בסלו תשע"ד (3 בדצמבר 2013)]
³⁰⁰ תיקון מספר 3.

חלק ג' - שינויים בתעריפים

101. שינוי תעריפים

101.1¹⁵¹ בכפוף לאמור בסעיף 98, בעל הרושיון רשאי לשנות ותעריף של כל שירות או סל שירותים (בסעיף זה – "שירות") שנקבע על-ידו ובלבד:

(א) שיגיש למנחל הודעה בכתב, לפני מועד כניסת התעריף לתוקף, ובח מפורט התעריף החדש;

(ב) שנותן הודעת מראש ובכתב לכל מנוי שהצטרף לשירות; למרות האמור, לעניין הפחתה ניתן להודיע למנוי עד חודש לאחר ההפחתה.

לעניין חלק זה, "שינוי" - כל שינוי בתעריף שיש בו כדי לגרום להגדלה או להפחתה בתשלום לפני מעיימ שעל מנוי לשלם עבור שירותי בעל הרושיון.

102. תחילתה של העלאה או הפחתה בתעריף

102.1 שונה תעריף כלשהו בעד שירותי בעל הרושיון, כאמור בסעיף 101, לא יחול השינוי על תשלומים בגין שירותים שהמנוי צרך לפני מועד תחילתו של השינוי; הוראת סעיף זה לא תחול במקרה של תיקון תעריף על פי הוראות השר לפי סעיף 105.

¹⁵¹ תיקון מספר 15.

חלק ד' - שונות

103. פיגור בתשלומים

- 103.1 בעל הרישיון רשאי לחייב מנוי בתשלום ריבית פיגורים, הפרשי הצמדה וחוצאות גביה על תשלומים בעד שירותיו שמנוי לא שילם במועד שנקבע לפירעונם בהודעת תשלום שנשלחה למנוי, על פי הסכם ההתקשרות⁹¹ שביניהם (להלן - מועד הפירעון).
- 103.2 בעל הרישיון יציין בהסכם ההתקשרות עם המנוי את שיעור ריבית הפיגורים, הפרשי ההצמדה והוצאות הגביה.
- 103.3 שיעור ריבית הפיגורים לא יעלה על השיעור הקבוע בהגדרת "הפרשי הצמדה וריבית" שבסעיף 1 לחוק פסיקת ריבית והצמדה, התשכ"א - 1961, בתוספת הפרשי הצמדה בעד התקופה שבין המועד שנקבע לפירעון לבין מועד פרעונו בפועל של הסכום הנקוב.
- 103.4⁹² בעל הרישיון רשאי לחייב מנוי בתשלום הוצאות גביה על תשלום בעד שירות שסיפק למנוי שלא שולם במועד הפירעון (להלן - "סכום החוב") ובלבד שחלפו ארבעה-עשר (14) ימים לפחות ממועד הפירעון, למעט במקרה של אי תשלום מחמת סירוב חבנק או חברת כרטיסי האשראי לשלם חיוב שניתנה לבעל הרישיון הרשאה לגבותו; שיעור תוצאות הגביה שיגבה בעל הרישיון יהיה סביר ויהיה מידתי ביחס לגובה החוב ולמעולות אשר על בעל הרישיון לנקוט לשם גביית סכום החוב כאמור. לעניין זה, "הוצאות גביה" – לרבות טיפול משפטי שמבצע בעל הרישיון או מי מטעמו לשם גביית סכום החוב קודם פנייה לערכאות שיפוטיות.

104. חיוב בדמי התקנה

- 104.1 החליט בעל הרישיון לגבות דמי התקנה כמשמעותם בסעיף 97.1(א), רשאי הוא לחייב מנוי בדמי התקנה רק בעד חיבור ראשוני של חצרי המנוי אל הרשת.
- 104.2 בעל הרישיון רשאי לגבות את דמי ההתקנה במספר תשלומים, במועדים ובשיעורים שנקבעו בהסכם ההתקשרות.
- 104.3 על אף האמור בסעיף 104.1, רשאי בעל הרישיון לגבות מהמנוי דמי התקנה לאחר ניתוק שירות או הפסקת שירות על פי סעיף 92.

⁹¹ תיקון מספר 5.
⁹² תיקון מספר 5.

105. פגיעה בתחרות או בצרכנים

- 105.1 מצא השר, לאחר שניתנה לבעל הרישיון הזדמנות נאותה להשמיע את טענותיו, כי תעריף או תשלום שקבע בעל הרישיון מנוגד להוראות הדין או הרישיון או שהוא עלול לפגוע בתחרות או בצרכנים, יודיע השר על כך לבעל הרישיון תוך ציון התיקון הנדרש, ובעל הרישיון יפעל על פי הוראת השר, וימציא לשר הודעה בכתב בה מפורט התעריף או התשלום המתוקן.
- 105.2 חייב בעל הרישיון מנוי על פי תעריף או תשלום הנוגד את חוראות הרישיון והתעריף או התשלום תוקן כאמור, יפעל בעל הרישיון להשבת החיוב העודף למנוי בצרוף הפרשי הצמדה וריבית כמשמעותם בסעיף 103.3.

106. מניעת הונאות

- 106.1 בעל הרישיון ינקוט בצעדים סבירים למניעת הונאות ויקיים מערכת בקרה ומעקב, כדי לוודא שהשירותים בעדם מחויב המנוי אכן מבוצעים מצידוד הקצה המחובר אל הרשת באמצעות המישק שבתצרי המנוי, ויזכה את המנוי בהחזר בעד חיובים שנגבו ממנו בגין שירותים שלא צרך בצרוף הפרשי הצמדה וריבית כמשמעותם בסעיף 103.3.
- 106.2 בעל הרישיון ינתק שירות לבקשת מקבל שירות לאחר שנתקבלה במרכז השירות או במוקד הודעת מקבל השירות, כי קיים חשש לפיו אחר משתמש בשירות באמצעות התיוול הפנימי בתצרו, ללא הרשאה; המנוי רשאי למסור הודעה כאמור באמצעות הטלפון או בכתב, לרבות בפקסימילה או בדואר אלקטרוני, ומנוי של ספק שירות ימסור ההודעות באמצעות ספק השירות; בעת קבלת הודעה טלפונית או מייד לאחר קבלת הודעה בכתב, כאמור, יודא בעל הרישיון את אמינותה וינתק את השירות; ניתוק שירות כאמור וחיבורו מחדש, יבוצע ללא תשלום.
- 106.3 בעל הרישיון ישתף פעולה עם בעלי רישיונות אחרים, לרבות בעל רישיון לשידורים, באיתור הונאות ומניעתן.
- 106.4 המנהל רשאי ליתן חוראות בעניין נקיטת צעדים למניעת הונאות, לאיתור הונאות ולטיפול בהן, ובעל הרישיון ימלא אחר חוראות המנהל לעניין זה.

פרק ז' - תשלומים מאת בעל הרישיון, אחריות, ביטוח וערבות

חלק א' - תמלוגים ותשלומים

- 107. תשלום תמלוגים**
- 107.1 בעל הרישיון ישלם תמלוגים בהתאם להוראות הקבועות בתקנות הבוק (תמלוגים), התשס"א - 2001, או כל תקנות אחרות אשר תבואנה במקומן (להלן - "**תקנות התמלוגים**").
- 107.2 בעל הרישיון ישלם את התמלוגים עבור תקופות בנות שלושה (3) חודשים כל תקופה, שתחילתן באחד בינואר, באחד באפריל, באחד ביולי ובאחד באוקטובר, לפי העניין (להלן - "**רבעון**"); התשלום יבוצע בתוך ארבעים וחמישה (45) ימים מתום כל רבעון.
- 107.3 לכל תשלום של תמלוגים לפי סעיף זה יצרף בעל הרישיון עותק מדו"ח הכנסות רבעוני בלתי מבוקר, חתום בידי בעל הרישיון ומאושר בידי רואה חשבון; דו"ח זה יכיל פירוט וחישוב ההכנסה החייבת בהתאם לתקנות התמלוגים, וכן כל פרט אחר עליו ביסס בעל הרישיון את סכום התמלוגים.
- 107.4 עם הגשתו של דו"ח הכנסות שנתי מבוקר וחתום בידי רואה חשבון של בעל הרישיון (להלן - "**דו"ח המבוקר**"), יגיש בעל הרישיון דו"ח ערוך לפי רבעונים, המפרט את ההתאמה בין ההכנסות עליהן שילם תמלוגים, לבין ההכנסות המופיעות בדו"ח המבוקר (להלן - "**דו"ח ההתאמה**").
- 107.5 התברר כי סכום התמלוגים שעל בעל הרישיון לשלם, לפי דו"ח ההתאמה או לפי בדיקות שערך המשרד, גבוה מהסכום ששולם על ידו בגין רבעון מסוים ישלם בעל הרישיון הפרשי תמלוגים, בתוספת הפרשי הצמדה וריבית, כמפורט בתקנות התמלוגים.
- 107.6 התברר כי סכום התמלוגים ששילם בעל הרישיון גבוה מהסכום שהיה עליו לשלם בגין רבעון מסוים יזוכה בעל הרישיון בסכום תשלומי היתר; תשלומי היתר להם זכאי בעל הרישיון יקוזזו מתשלום התמלוגים הבא, בתוספת הפרשי הצמדה וריבית שיחושבו לפי המדד האחרון שפורסם לפני מועד הקיזוז, כאמור.

108. פיגור בתשלום תמלוגים

- 108.1 בעל הרישיון ישלם הפרשי הצמדה, ריבית, ריבית פיגורים, וחוצאות גביה כמפורט בתקנות התמלוגים, על תמלוגים אשר לא שולמו במועד שנקבע לכך בתקנות האמורות.

109. אופן תשלום תמלוגים

- 109.1 תמלוגים וכן הפרשי הצמדה, ריבית, ריבית פיגורים וחוצאות גביה בגינם, ישולמו לחשב המשרד באמצעות העברה בנקאית או חפקדה לחשבון המשרד כפי שיימסר לבעל הרישיון על ידי חשב המשרד.

- 110. תשלומי חובה אחרים**
- 110.1** התמלוגים לפי חלק זה יבואו בנוסף על כל אגרה, מס או תשלום חובה אחר שבעל הרישיון חייב בתשלום לפי הוראת כל דין.
- 111. איסור קיזוז מכספי תמלוגים**
- 111.1** בכפוף לחוראות פרק זה, בעל הרישיון אינו רשאי לקזז מכספי התמלוגים חוב שהמדינה חבה לו.
- 112. הגדרות**
- 112.1** לענין פרק זה, "הפרשי הצמדה", "ריבית" ו- "ריבית פיגורים" - כהגדרתם בתקנות התמלוגים.

חלק ב' - אחריות וביטוח

- 113. הגדרות**
- 113.1** בחלק זה:
- "שימוש ברישיון" - התקנת הרשת, פיתוחה, קיומה, תחזוקתה, עדכונת או הפעלתה, בין בידי בעל הרישיון ובין באמצעות אחר מטעמו, לרבות עובדיו, קבלניו, שלוחיו או נציגיו.
- 114. אחריות בעל הרישיון**
- 114.1** בעל רישיון ישא באחריות, על פי כל דין, לכל מקרה מוות, נזק או אובדן שיגרמו לגופו של אדם או לרכושו, במשרין או בעקיפין, כתוצאה מהשימוש ברישיון או עקב השימוש בו.
- 114.2** בעשותו שימוש ברישיון, ינקוט בעל הרישיון בכל האמצעים הסבירים למניעת נזק או אובדן לגופו של אדם או לרכושו, ואם נגרם נזק או אובדן כאמור כתוצאה מן השימוש ברישיון, יתקן בעל הרישיון את הנזק על חשבונו ויפצה את הניזוק, הכל בכפוף לכל דין, למעט מקרה שלגביו העניק לו השר את החסינויות המנויות בפרק ט' לחוק, כולן או מקצתן.
- 114.3** למען הסר ספק, אין באמור בסעיף זה כדי להטיל על בעל הרישיון אחריות מעבר לאחריות הנוקטת חקבועה בדיני הניזקין או להפחית ממנה.
- 115. חסינות מאחריות**
- 115.1** השר רשאי להעניק לבעל הרישיון את החסינויות המנויות בפרק ט' לחוק, כולן או מקצתן.
- 115.2** החליט השר להעניק לבעל הרישיון חסינויות לפי פרק ט' לחוק, יפרסם את החלטתו בהודעה ברשומות.
- 116. עשיית חוזה ביטוח**
- 116.1** בעל הרישיון יעשה על חשבונו חוזה ביטוח עם מבטח מורשה בישראל לפי חתנאים חקבועים בסעיף 117 וימציא עותק ממנו למנהל תוך תשעים (90) ימים ממועד מתן הרישיון.
- 116.2** בעל הרישיון ישפה את המדינה בשל כל חבות כספית, שהיא תחוייב בה כלפי צד שלישי, כתוצאה מן השימוש ברישיון או עקב השימוש בו; שיפוי לפי סעיף זה יבוטח בידי בעל הרישיון בביטוח אחריות, כמשמעותו בחוק חוזה הביטוח, התשמ"א - 1981.
- 116.3** בעל הרישיון יבטח את עצמו, וכן את עובדיו וקבלניו, מפני כל חבות כספית שהוא עלול לחוב בה לפי כל דין בשל נזק שנגרם לגופו של אדם או לרכושו, כתוצאה מן השימוש ברישיון או עקב השימוש בו, ומפני כל אובדן או נזק שייגרמו לרשת.

116.4 בעל הרישיון ימסור למנהל חוות דעת, מאת עורך דין מטעמו של המבטח, המאשר כי חוזה הביטוח מכסה את כל הנדרש לפי סעיפים 116 ו-117, ללא כל התניה; לחוות הדעת האמורה יצרף בעל הרישיון העתק מחוזה ביטוח והמצורפות; המסמכים האמורים יימסרו למנהל תוך שבעה (7) ימים ממועד חתימת חוזה הביטוח.

117. תנאים לעניין הביטוח

117.1 חוזה הביטוח יקבע את תקופת הביטוח ויונתנה בו כי בתום התקופה הקבועה בו יוארך חוזה הביטוח מאליו, אלא אם כן בוטל כאמור בסעיף 117.6.

117.2 בעל הרישיון יציג למנהל, לפי דרישתו, אישור מאת המבטח כי חוזה הביטוח תקף, כי אין פיגורים בתשלומי בעל הרישיון בעד פרמיות ביטוח וכי אין הודעות תלויות ועומדות בדבר ביטול, התליה, הגבלה, תיקון או סיום תוקפו של חוזה הביטוח.

117.3 בחוזה הביטוח יקבע תנאי לפיו בכל מקרה בו מבקש המבטח לבטל את חוזה הביטוח בשל אי תשלום פרמיות הביטוח, עליו להודיע על כך, מראש, למנהל ולבעל הרישיון וזאת, לא פחות מתשעים (90) ימים לפני שהוא מתכוון לבטל את החוזה בפועל (להלן בסעיף זה - הודעת ביטול).

117.4 קיבל בעל הרישיון הודעת ביטול, יפעל בעל הרישיון מיד לשם סילוק עילת הביטול, או יפעל מיידית לשם חשגת חוזה ביטוח חלופי כאמור בסעיף 117.6, וכך יודיע למנהל על הפעולות שנקט לשם כך; הייתה עילת הביטול אי תשלום פרמיות ביטוח בידי בעל הרישיון, רשאי המנהל לשלם את פרמיות הביטוח במקום בעל הרישיון, ורשאי הוא לחלט את הערבות הבנקאית או כל חלק ממנה לשם כיסוי סכומים שהוציא בשל כך וזאת, מבלי לגרוע מזכותו לגבותם בכל דרך אחרת.

117.5 ביקש בעל הרישיון לבטל את חוזה הביטוח, יודיע על כך למנהל לפחות ארבעים וחמישה (45) ימים לפני שהוא מתכוון לבטל בפועל את החוזה.

117.6 הסכים בעל הרישיון לביטול חוזה הביטוח בידי המבטח או שביקש בעצמו לבטל את חוזה הביטוח, יעשה בעל הרישיון חוזה ביטוח חלופי עם מבטח מורשה בישראל באופן שכניסת חוזה הביטוח החלופי לתוקף תהיה בו-זמנית עם פקיעת תוקפו של החוזה הקודם; חוזה הביטוח החדש יימסר למנהל, יחד עם חוות דעת כאמור בסעיף 116.4, לפחות שלושים (30) ימים לפני כניסתו לתוקף ויחולו עליו הוראות חלק זה.

118. תרופה בשל הפרת תנאי לעניין ביטוח

118.1 לא עשה בעל הרישיון חוזה ביטוח, או אם נטברר כי חוזה הביטוח שעשה בוטל או שפג תוקפו, ולא עשה בעל הרישיון חוזה ביטוח חלופי כאמור בסעיף 117, רשאי המנהל להתקשר במקומו בחוזה הביטוח ולשלם את פרמיות הביטוח, ורשאי הוא לחלט את הערבות הבנקאית לכיסוי סכומים שהוציא בשל כך וזאת, מבלי לגרוע מזכותו לגבותם בכל דרך אחרת; אין בהוראות סעיף זה כדי לגרוע מן הסמכות לבטל, להגביל או להתלות את חרישיון בשל אי ביצוע התחייבותו של בעל הרישיון לעניין חוזה הביטוח.

חלק ג' - ערבות למילוי תנאי הרישיון

- 119. הערבות ומטרתה**
- 119.1** בעל הרישיון ימציא למנהל ערבות בנקאית בחתאם לחוראות סעיף 20 לתקנות המפ"א.
- 119.2** הערבות תשמש להבטחת קיום תנאי הרישיון בידי בעל הרישיון⁽³⁰⁾ וכן לפיצוי ולשיפוי המדינה על כל נזק, תשלום, אובדן, הפסד או הוצאה שיגרמו לה - במשרין או בעקיפין – כתוצאה או עקב אי מילוי תנאי הרישיון, כולם או מקצתם, במועדיהם ובמלואם או כתוצאה או עקב ביטול הרישיון, הגבלתו או התלייתו.
- 119.3** לעניין חילוט הערבות בסעיפים 120, 121 ו-123, "הערבות" - כולח או מקצתה.
- 120. חילוט הערבות**
- 120.1** בלי לגרוע מכלליות האמור בסעיף 119.2, רשאי חמנהל לחלט את הערבות, לרבות בכל אחד מן המקרים חמפורטים לחל:
  - (א) בעל הרישיון חפר תנאי מהותי מתנאי הרישיון;
  - (ב) בעל הרישיון לא מילא את מחויבותיו לעניין חוזה הביטוח, חמפורט בסעיפים 116 ו-117;
  - (ג) חוגשה נגד חמדינה תביעה או דרישה לתשלום פיצוי בגין נזק שנגרם בשל חפרת תנאי ברישיון, בשל ביצוע לקוי של הרישיון או בשל ביטול הרישיון וכן אם נגרמו למדינה הוצאות עקב תביעה או דרישה כאמור; חילוט הערבות לשם כיסוי סכום תביעה כאמור יעשה רק לאחר שפסק חדין באותה תביעה חפך חלוט; חודעה בדבר תביעה כאמור תימסר לבעל הרישיון מייד לאחר קבלתה;
  - (ד) נגרמו למדינה הוצאות או נזקים עקב ביטול הרישיון;
  - (ה) בעל הרישיון לא שילם את מלוא סכום חתמלוגים⁽¹⁵⁾ בחתאם לחוראות תקנות חתמלוגים וחרישיון;
  - (ו) בטל⁽¹⁵⁾;
  - (ז) בטל⁽³⁰⁾;
  - (ח) בעל הרישיון לא מילא אחר חוראות הרישיון לעניין הערבות;

⁽³⁰⁾ תיקון מספר 30.
⁽¹⁵⁾ תיקון מספר 15.
⁽¹⁵⁾ תיקון מספר 15.
⁽³⁰⁾ תיקון מספר 30.

121. אופן חילוט הערבות

- 121.1 המנהל רשאי לחלט את הערבות, ובלבד שהתורה בבעל הרישיון כי אם תוך תקופה שקבע לא יתקן בעל הרישיון את המעשה או המחלל נושא ההתראה תחולט הערבות.
- 121.2 חולטה הערבות, ימצא בעל הרישיון ערבות חדשה, או ישלים את יתרתו עד לסכום הערבות המקורי, מיד עם קבלת זרישת המנהל.
- 121.3 על החלטת המנהל לחלט את הערבות רשאי בעל הרישיון לערער בפני השר תוך חמישה-עשר (15) ימים מיום שהובאה לידיעתו החלטת המנהל. הוגש ערר, יעוכב חילוט הערבות עד להחלטת השר בערר.

122. תוקף הערבות

- 122.1⁽¹⁵ⁿ⁾ הערבות תחודש מעת לעת ותהיה בתוקף בהתאם לאמור בתקנות מפ"א וכמפורט בכתב התחייבות בנספח י' שהומצא על-פי התקנות האמורות.
- 122.2 ראה המנהל כי בעל הרישיון לא סילק את כל חיוביו לפי הרישיון, וזאת תוך שישים (60) ימים לפני תום תוקף הערבות, רשאי המנהל לדרוש מבעל הרישיון להאריך את תוקף הערבות או להמציא ערבות חדשה, וזאת בכל פעם לתקופה של שנה נוספת⁽¹⁵ⁿ⁾, והוראות חלק זה יחולו גם על הערבות החדשה.
- 122.3 ראה המנהל, לחנחת דעתו, כי בעל הרישיון סילק את כל חיוביו לפי הרישיון, לרבות לעניין תקופת סיום השירות כמשמעה בסעיף 11, רשאי הוא ליתן הסכמתו לביטול תוקף הערבות לפני חמועד האמור בסעיף קטן 122.1.

123. שמירת סעדים

- 123.1 אין בחילוט הערבות כדי לגרוע מן הסמכות לבטל את הרישיון, לחגבילו או לחתלותו.
- 123.2 אין בסכום הערבות כדי לחגביל את חיקף אחריותו של בעל הרישיון כלפי המדינה לתשלום מלוא הנזקים שנגרמו לה ואשר חובת תשלומם חלה עליו לפי הרישיון או לפי כל דין.
- 123.3 אין בחילוט הערבות כדי לגרוע מן האפשרות לתבוע מאת בעל הרישיון בכל דרך אחרת תשלום נזקים שהוא חב בכיסוים לפי הרישיון או להשתמש בסעדים אחרים, על פי כל דין.

⁽¹⁵ⁿ⁾ תיקון מספר 15.
⁽¹⁵ⁿ⁾ תיקון מספר 15.

פרק ח' - פיקוח ודיווח

חלק א' - פיקוח על פעולותיו של בעל הרישיון

- 124. סמכות פיקוח**
- 124.1 לעניין חלק זה וחלק ב', "המנהל" – כהגדרתו בתקנות הפיקוח.
- 124.2 המנהל רשאי לפקח בהתאם לחוראות ותקנות הפיקוח ולהוראות הרישיון על פעולותיו של בעל הרישיון בכל הנוגע לביצוע הרישיון ולקיום הוראות החוק, הפקודה או תקנות, צווים וחוראות על פיהם.
- 125. שמירת סודיות**
- 125.1 המנהל וכל מי שעוסק מטעמו בפעולות הפיקוח על בעל הרישיון לא יגלו כל ידיעה או מסמך (לעניין סעיף זה – "מידע") שהגיע אליהם בתוקף תפקידם, לאדם שלא היה מוסמך לקבלם, אלא אם פורסמו ברבים¹⁵. החובה לשמירת סודיות תחול על כל מי שנמסר לו מידע בהתאם לחוראות סעיף זה.
- 125.2 המנהל רשאי להעביר מידע לממונה על הגבלים עסקיים, לממונה על הגנת הצרכן, ללשכה המרכזית לסטטיסטיקה ולכל רשות אחרת המוסמכת לקבל את המידע, לשם ביצוע חובותיהם והפעלת סמכויותיהם על פי דין.
- 126. כניסה לחצרים ועיון במסמכים**
- 126.1 לצורך קיום הפיקוח כאמור בחלק זה, רשאי המנהל או כל מי שעוסק מטעמו בפעולות הפיקוח על בעל הרישיון:
- (א) להיכנס בכל עת סבירה לכל מיתקן או משרד המשמשים את בעל הרישיון לצורך מתן שירותיו לפי רישיון זה;
- (ב) לערוך מדידות ובדיקות;
- (ג) להורות לבעל הרישיון לערוך עבור מדידות ובדיקות, ולדווח לו על תוצאותיהם;
- (ד) לעיין בכל רשומה, מסמך, תכנית, ספר חשבונות, פנקס, מאגר מידע או קובץ ממוחשב, של בעל הרישיון או של מי שעוסק מטעמו בנושאים שלגביהם יש למנהל סמכות פיקוח; המנהל רשאי לבדוק ולהעתיקם בכל דרך שתראה לו.
- (ה) להורות לבעל הרישיון להעביר לרשותו, לפי דרישתו, דיווחים לצורך קביעת מדיניות, במתועד, במתכונת ובאופן אשר קבע.

127. שיתוף פעולה

- 127.1 בעל הרישיון ישתף פעולה עם המנהל או כל מי שעוסק מטעמו בפעולות הפיקוח בכל הנוגע לביצוע הפיקוח על פעולותיו ובין היתר ימסור להם, לפי דרישתם, כל מידע שברשותו או שבשליטתו הדרוש להם לשם ביצוע הפיקוח.

חלק ב' - דיווח ותיקון ליקויים

- 128. הגשת דו"חות**
- 128.1 בעל הרישיון יגיש למנהל את הדו"חות המפורטים בחלק זה, במתכונת ובמועדים שנקבעו להלן.
- 128.2 כל דו"ח יסקף את העובדות הנכונות והנוגעות לעניין נושא הדו"ח, כשהן מעודכנות לתקופה אליה מתייחס הדו"ח.
- 128.3 כל דו"ח יוגש בשלושה (3) עותקים, מודפס וערוך בצורה נוחה לקריאה, יישא תאריך ויחתם בידי בעל הרישיון או מי שהוא הסמיך במיוחד לכך; הדו"ח יוגש במתכונת שיוור עליה המנהל, לרבות לעניין תכולת הדו"ח, מבנהו ואופן חגשתו.
- 128.4 המנהל רשאי לדרוש מבעל הרישיון לערוך מחדש דו"ח שהגיש או להשלימו, לרבות, אם מצא כי חסרים בו פרטים נחוצים או פרטים אשר לדעת המנהל היה על בעל הרישיון לכלול בדו"ח.

- 129. סוגי הדו"חות ומועדי הגשתם**
- 129.1 בעל הרישיון ימציא למנהל אחת לשנה, לא יאוחר מחלוף המועד שנקבע בכל דו"ח מתום השנה הקלנדרית, את הדו"חות השנתיים, המתארים את הפעילות בתקופה מינואר עד דצמבר, בשנה שחלפה:

- (א) דו"ח בעניין עבודות הפיתוח של הרשת, תוך תשעים (90) ימים, על פי סעיף 39;
- (ב) דו"ח כספי מבוקר וחתום בידי רואה חשבון; דו"ח זה יוגש תוך מאה ועשרים (120) ימים.
- (ג) דו"ח מבקשים ומנויים, תוך שישים (60) ימים - כולל את הנתונים הבאים:
- (1) כמות המנויים בכל שירות, בחלוקה לפי סוגי השירותים וסוגי המנוי;
  - (2) היקף ההכנסות בכל שירות, בחלוקה לפי סוגי השירותים;
  - (3) מספר המבקשים להתחבר או להתנתק וכן מספר הממתינים לחיבור לרשת;
  - (4) שיוך מנויים למפעילים בין-לאומיים.
- (ד) דו"ח בדבר שימוש בתדירים במקטעים אלחוטיים בהתאם לסעיף 48.2;
- (ה) דו"ח המערך ההנדסי, במתכונת האמורה בספח ג'¹¹;
- (ו) נספח אי מעודכן, בתחילת חודש ינואר, כמפורט בסעיף 25.

129.2 בעל הרישיון ימציא למנהל הדו"חות הבאים לפי דרישתו:

- (א) דו"ח תקלות - ובו תמצית וניתוח של התקלות שהיו ברשת, על פי יומן הבדיקות כאמור בסעיף 43- בפירוט כמות תקלות ומשך הזמן המצטבר של תקלות מכל סוג, ניתוח התקלות ופירוט הצעדים לצמצומן;
- (ב) דו"ח בדיקות - ובו פירוט תוצאות הבדיקות הנעשות ברשת וניתוח המידע המתקבל ממערכת הבקרה וחניטור, על פי האמור בסעיף 42;
- (ג) דו"ח טיב שירות - ניתוח עמידת בעל הרישיון בדרישות נספח ה' לרישיון, בתקופת הדו"ח;
- (ד) דו"ח תלונות - ובו פירוט התלונות אשר הוגשו ע"י מנויים בנוגע לשירות, לרבות נושא התלונה, אופן הטיפול בהן, ופירוט פעילות נציב התלונות.
- (ה) דו"ח תנועה - במתכונת שיוחה המנהל.
- (ו) דו"ח על אירוע מיוחד, כמפורט בתקנה 8 לתקנות הפיקוח.
- (ז) תכנית מספרי טלפון המעודכנת, בהתאם לסעיף 56.

129.3 בעל הרישיון ימציא למנהל אחת לרבעון, לא יאוחר מחלוף חודש מתום הרבעון, את הדו"חות הבאים:

- (א) דו"ח כספי רבעוני בלתי מבוקר, חתום בידי רואה חשבון.
- (ב) דו"ח הכנסות רבעוני בלתי מבוקר חתום בידי רואה חשבון, ובו פירוט תחכומים חתיכות בתמלוגים.

129.3א²⁸ בעל הרישיון ימציא למנהל דוחות כספיים תקופתיים, שלו או מאוחדים עם דוחות חברת האם שלו, ערוכים לפי התקנים החשבונאיים החלים על חברה הנסחרת בבורסה לניירות ערך בתיא, אף אם הוא או חברת האם אינם מחויבים בהם על-פי כל דין.

129.4 המנהל רשאי לחוסף או לגרוע דו"חות תקופתיים, שנתיים או רבעוניים וכן לדרוש מבעל הרישיון להגיש דו"חות מיוחדים, כפי שיוחה.

129.5 בעל הרישיון ימציא למנהל, לפי דרישתו, כל נתון נוסף אשר יידרש לשם ביצוע פיקוח על פעולותיו של בעל הרישיון וכן כל מידע הנחוץ למשרד לשם חסדרת תחום חבוק ובתחום השידורים.

130. הודעה על ליקוי

- 130.1 מצא המנהל פגמים או ליקויים בפעולותיו של בעל הרישיון, יודיע לו על כך בכתב.
- 130.2 קיבל בעל הרישיון הודעה כאמור, ימסור למנהל בכתב, תוך שלושים (30) ימים מיום קבלת ההודעה, את תגובתו ובה פירוט האמצעים שנקט לתיקון הפגמים.

חלק ג' - אכיפת עמידה ברישיון ותנאיו

- 131. ועדת חריגים**
- 131.1 השר ימנה ועדה בת שלושה חברים שבסמכותה לאשר לבעל הרישיון חריגה מהוראות סעיפים 31, 60, 68 ו- 74 לעניין מועד חיבור מבקשים, לעניין חובת חיבור כל מבקש או לעניין קצב ההקמה או מועד ההפעלה של שירות (להלן - ועדת החריגים); ועדת החריגים תורכב משלושה נציגי ציבור, מתחומי כלכלה, הנדסה או משפט; אחד מנציגי הציבור כאמור יכול שיחא עובד המשרד; השר ימנה את יושב ראש הוועדה מבין חבריה; נבצר מאחד מחברי הוועדה להשתתף בישיבת משיבותיה, רשאי השר למנות לו ממלא מקום.
- 131.2 המנהל יוזמן לכל ישיבותיה של ועדת החריגים.
- 131.3 ועדת החריגים תקבע את סדרי עבודתה ואת נוהלי הגשת הבקשות לאישור חריגה כאמור בסעיף 131.1, ותודיע על כך לבעל הרישיון.
- 131.4 בהתאם להוראות תקנה 10 לתקנות הבוק (זכיונות), התשמי"ח - 1987, רשאי השר להורות על הענקת גמול סביר ליושב ראש הוועדה ולחבריה בשיעור שיקבע השר בצו בהסכמת שר האוצר.
- 132. דחיית מועד**
- 132.1 חובה שהוטלה על בעל הרישיון ברישיון זה ושנקבע לו מועד לקיומה, ימלא אותה בעל הרישיון במועד.
- 132.2 המנהל רשאי לאשר בקשה כללית של בעל הרישיון לדחייה בלוח הזמנים לביצוע חובה כלשהי (להלן בסעיף זה - "דחייה") על פי הרישיון, לתקופה שאינה עולה על שנים-עשר (12) חודשים, אם השתכנע כי התקיים אחד מאלה:
- (א) הדחייה נובעת מסיבה שאיננה תלויה בבעל הרישיון, וכי בעל הרישיון עשה ועושה כל מאמץ סביר לעמוד במחויבותו;
- (ב) הדחייה תאפשר לבעל הרישיון לשפר את הטכנולוגיה בה ניתנים שירותיו;
- (ג) הדחייה תקדם את התחרות בתחום חבוק או בתחום חשידורים;
- (ד) הדחייה נובעת מנסיבות של שעת חירום, כהגדרתה בסעיף 69 או מחיריות לקראת נסיבות אלה.
- 132.3 נתקיימו הנסיבות המפורטות בסעיף 132.2, רשאי השר, לבקשת בעל הרישיון, לאפשר דחייה נוספת מעבר לתקופה הקבועה בסעיף 132.2, אם השתכנע כי נסיבות מיוחדות מחייבות זאת.
- 133. עיצומים כספיים**
- 133.1 המנהל רשאי להטיל על בעל הרישיון עיצום כספי בשיעור, במועד ובאופן שנקבע בפרק 1 לחוק.

פרק ט' - שונות

- 134. הרישיון כמסמך ממצה**
- 134.1 זכויותיו של בעל הרישיון, חובותיו וסמכויותיו בכל הנוגע להקמתה, קיומה והפעלתה של הרשת ומתן שירותי בעל הרישיון, מקורן בדין וברישיון והן נובעות מאלה בלבד.
- 134.2 בעל הרישיון יהא מנוע מלטעון לקיומה של כל זכות, חובה או סמכות בנוגע לאמור בסעיף 134.1 בהתבסס על מידע, חבטחה, התחייבות, מצג, הצעה, פרסום, פרוטוקול, דיון או הצהרה שנעשו מחוץ לרישיון, בין בכתב, בין בעל פה ובין בדרך אחרת, בין לפני שניתן הרישיון ובין לאחר שניתן, למעט פרשנות בכתב שניתנה בידי השר לפי סעיף 2.
- 134.3 למען הסר ספק, אין באמור כדי לפגוע בזכויות כדן שהיו לחברת השידורים טרם מתן הרישיון.
- 135. החזקת מסמכי הרישיון והחזרתם**
- 135.1 בעל הרישיון יאפשר לציבור לעיין במסמכי הרישיון המעודכנים במשרדי השירות ובאתר האינטרנט שלו, בעל הרישיון רשאי לבצע זאת גם בדרך של הפניה לאתר משרד התקשורת כל עוד המשרד מפרסם הרישיון באתר האינטרנט.
- 135.2 הוצגו הרישיון ונספחיו לעיון הציבור, לא תינתן לציבור אפשרות עיון בנספחים אלה:
- (א) נספח א' - פרטי בעל הרישיון;
  - (ב) נספח ג' - תכנית הנדסית;
  - (ג) נספח ז' - חוראות ביטחון;
  - (ד) נספח ח' - שירותים לכוחות הביטחון (סודי);
  - (ה) ¹⁵¹ בטל.
- 135.3 מסמכי הרישיון המקוריים הם קניינה של המדינה והם מופקדים בידי בעל הרישיון כל עוד הרישיון תקף; בוטל הרישיון או פג תוקפו, יחזיר בעל הרישיון את המסמכים האמורים למנהל.
- 135.4 המשרד רשאי לפרסם את הרישיון, למעט הנספחים המפורטים בסעיף 135.2, במועד ובאופן שימצא לנכון.

¹⁵¹ תיקון מספר 15.

136. שמירת אחריות

- 136.1 אין בסמכויות אישור או פיקוח הנתונות לשר או למנהל לפי רישיון זה, לרבות שימוש בסמכות כאמור, כדי להטיל עליהם אחריות כלשהי המוטלת לפי חדין או הרישיון על בעל הרישיון, ואין בה בכדי לפגוע, לגרוע, להסיר או למעט מאחריות בעל הרישיון כאמור.
- 136.2 כל אישור, היתר או רישיון שניתן לבעל תרישיון לצורך רישיון זה או במסגרתו, בין שניתן לפני מתן הרישיון ובין שניתן לאחר מכן, לא יטיל על המדינה כל אחריות כלפי בעל הרישיון.

137. אופן משלוח הודעה

- 137.1 הודעה בנוגע לרישיון זה או לביצועו תינתן בכתב ותישלח בדואר, בידי שליח או בפקסימילה; הודעה שנשלחה בדואר, חזקה שהגיעה למענה עד תום ארבעים ושמונה (48) שעות מעת מסירתה למשלוח. הודעה שנשלחה בדרך אחרת כאמור, יודא השולח את קבלתה אצל הנמען.
- 137.2 כל הודעה מאת בעל הרישיון לשר תימסר באמצעות המנהל.
- 137.3 מעטו של בעל הרישיון לצורך קבלת חודעות לפי סעיף זה הוא: יורו פארק, א.ת. יקום, קיבוץ יקום, 60972¹⁵; בעל הרישיון יודיע למנהל על כל שינוי שחל במען האמור.

138. פעילות בשטח המינהל האזרחי לאזור יהודה, שומרון ועזה

- 138.1 השר רשאי לקבוע ברישיון הוראות לעניין ביצוע פעולות בזק ומתן שירותי בזק חנדרשים לשם מתן שידורים לאזרחים ולתושבים ישראלים בישובים חישראליים ביחודה, שומרון וחבל עזה, לאחר שנתן לבעל הרישיון הזדמנות נאותה לחביא בפניו את טענותיו.

¹⁵ תיקון מספר 15.

רשימת נספחים

שם נספח	נספח
פרטי בעל הרשיון - לא מפורסם לציבור ;	נספח א'
אזור השירות ואבני הדרך למתן שירותים ;	נספח ב'
תכנית הנדסית – לא מפורסם לציבור ;	נספח ג'
רשימת השירותים של בעל הרשיון ;	נספח ד'
רמת השירותים למנוי ;	נספח ה' ^(ת"א)
גילוי נאות בחשבון הטלפון ;	נספח ה' ^(ת"א) 1
כללי נגישות לשירותי בוק בין-לאומיים ;	נספח ו'
חוראות ביטחון – לא מפורסם לציבור ;	נספח ז'
שירותים לכוחות הביטחון – לא מפורסם לציבור ;	נספח ח'
שירות פרימיום הניתן בתעריף פרימיום ;	נספח ט' ^(ת"א)
הבטחת חרציפות התפקודית במצב חירום.	נספח י' ^(ת"א)

^(ת"א) תיקון מספר 43.
^(ת"א) תיקון מספר 18.
^(ת"א) תיקון מספר 34.
^(ת"א) תיקון מספר 41.

נספח א' - פרטי בעל הרישיון

1. מידע כללי על בעל הרישיון:

שם התאגיד:

מס' התאגיד:

מען למשלוח דואר:

כתובת דואר אלקטרוני:

מספר טלפון:

מספר פקס:

מען משרד רשום:

איש קשר מטעם בעל הרישיון לצורך בדורים:

כתובת דואר אלקטרוני:

מספר טלפון:

מספר פקס:

2. זהות המחזיקים בבעל הרישיון

שם	ח.פ.ת.ז.	מען	% אמצעי שליטה
א.			
ב.			

3. זהות המוחזקים על ידי בעל הרישיון

שם	ח.פ.ת.ז.	מען	% אמצעי שליטה
א.			
ב.			

4. זהות בעל רישיון מפעיל רט"ן ברשת אחרת שבעל עניין בו הוא בעל עניין בבעל הרישיון

שם	ח.פ.ת.ז.	מען	% אמצעי שליטה
א.			
ב.			

5. נושאי משרה בהנהלת בעל הרישיון

שם ומשפחה	תפקיד
א.	מונכ"ל
ב.	
ג.	
ד.	

6. תרשים אילן יוחסין של בעל הרישיון, המפרט את בעל הרישיון, חברות בעלות זיקה אליו ובעלי עניין בו :

נספח ב' - אזור השירות ואבני הדרך למתן שירותים

1. אזור שירות

אזור השירות של בעל הרישיון יכלול את כל אזורי הזכיון שהיו כלולים בכל הזכיונות של חברות בעלות זיקה אל בעל הרישיון שהיו בעלות זכיון ואשר פעלו בתקופת הזכיון כשלושה מותגים; לעניין זה "אזור זכיון" כמשמעו בתוספת הראשונה לתקנות הבזק (זכיונות) התשמ"ז – 1987.

2. אבני דרך למתן השירותים

לעניין מתן שירותי בוק, למעט שירות תשתית לבעל רישיון כללי לשידורי כבלים, יחולו ההוראות הבאות:

בסעיף זה, "מועד מתן הרישיון" -

א. לעניין השירותים שהיו כלולים ברישיונות המפ"א של מתב תשתיות 2001 שותפות מוגבלת, טלקום זהב 2001 שותפות מוגבלת ו- מפעיל פנים ארצי שותפות מוגבלת - 27.3.2002.

ב. לעניין שירותים שהוספו ברישיון זה – מועד מתן רישיון זה.

1) תחילת מתן שירות באזור השירות - לא יאוחר מ- 12 חודשים ממועד מתן הרישיון.

2) מתן כל השירותים המוצעים לכל דורש בכל היישובים המונים מעל 10,000 תושבים - לא יאוחר מ- 24 חודשים ממועד מתן הרישיון.

3) מתן כל השירותים המוצעים לכל דורש בכל אזור השירות - לא יאוחר מ- 36 חודשים ממועד מתן הרישיון.

4) לעניין שירותים עתידיים ושירותים חדשים יחולו הוראות סעיף זה, בשינויים המחויבים, ממועד אישור השירות.

ג. למען חסר ספק, ובחתימה בין היתר לסעיפים 68, 83 ו- 84 בגוף הרישיון, מובחר כי הפעילות לפי אבני הדרך הנ"ל כפופה לחובת השוויוניות ואי אפליה, כלומר כאשר ניתן שירות ביישוב מסוים הוא חייב להינתן לכל דורש באופן שוויוני וללא אפליה.

נספח ג' – תכנית הנדסית

1. כנספת מפורט יראו את:

א. הבקשה לקבלת רישיון מפי"א, מיום 17 ביולי 2002 (לחלק – בקשה מקורית), פרק ג' סעיף 13 – איכות השירות ותוכנית הנדסית מעודכנת מיום 24 לאוקטובר 2003 (חמעדכן את סעיף 13 – איכות השירות וסעיף 15 – תכנית הנדסית בבקשה מקורית).

ב. מידע הנדסי משלים בעניין התכנית ההנדסית, מיום 1 בספטמבר 2002.

ג. תכנית הנדסית מעודכנת מיום 20 בפברואר 2002 והשלמתה מיום 23 בפברואר 2002, שהוגשה ע"י טלקום זהב 2001 שותפות מוגבלת.

ד. תכנית הנדסית מעודכנת מיום 12 במרץ 2002, שהוגשה ע"י מפעיל פנים ארצי שותפות מוגבלת.

ה. תכנית הנדסית מעודכנת מיום 21 בפברואר 2002, שהוגשה ע"י מתב תשתיות 2001 שותפות מוגבלת.

ו.⁽³¹⁾ כל תכנית לפיתוח ושדרוג של הרשת שנמסרה למנהל.

ז.⁽³²⁾ דו"ח המערך החנדסי שהוגש למנהל.

2. למען חסר ספק, בעל הרישיון רשאי לתת שירות באמצעות טכנולוגית מיתוג מעגלי, באמצעות טכנולוגיות המופעלות מעל רשת IP או כל שילוב ביניהן או בכל טכנולוגיה אחרת בהתאם לשיקול דעתו ועל-פי זמינות הטכנולוגיה הקיימת מעת לעת.

3. תנ" ⁽³³⁾ דו"ח המערך ההנדסי:

(א) מתכונת לחגשת הדו"ח:

(1) בעל הרישיון יגיש דו"ח לפי סדר הסעיפים כמפורט לחלק.

(2) בדו"ח יעשה שימוש במונחים ובביטויים כהגדרתם ברישיון; מונחים לועזיים שיעשה בהם שימוש יובאו לצד תרגומם העברי;

(3) הדו"ח יוגש בעותק מקור מודפס, שאליו יצורפו שני חלקים של הדו"ח במדיה מגנטית או אופטית במתכונת שיאשר המנהל טרם מסירת הדו"ח, המותאמת למערכת הפעלה, תומרה ותוכנה מוכרת הנמצאת בשימוש המנהל וכך שתאפשר ניתוח וסיווג פשוט של הנתונים.

⁽³¹⁾ תיקון מספר 31.
⁽³²⁾ תיקון מספר 31.
⁽³³⁾ תיקון מספר 31.

דו"ח המערך ההנדסי^(ת31)

תוכן עניינים

פרק א': כללי

1. הגדרות, מונחים וביאורים
2. אישורים וחתימות

פרק ב': תיאור תמציתי

פרק ג': תיאור מפורט

פרק ד': תכניות הנדסיות :
צפי לעדכון המערך ההנדסי לשנתיים העוקבות למועד הגשת הדו"ח.

פרק א': כללי

1. הגדרות, מונחים וביאורים

א. ריכוז וביאור מונחים המובאים בדו"ח התכנית ההנדסית, כולל פירוט מונחים המובאים בקיצור בן מספר אותיות ובראשי תיבות.

2. אישורים וחתימות

א. אני הח"מ [שם] התפקיד ההנדסי הפכיר פ'ותר פחפרה], מאשר בזאת כי דו"ח הנדסי זה מתאר באופן מלא ומדויק את המערך ההנדסי של החברה ואת תכניתיה ההנדסיות כפי שידועות לי נכון לתאריך _____ (עת איסוף חתומים).

_____

פרק ב': תיאור תמציתי

1. תיאור תמציתי של המערך ההנדסי:

א. תיאור תמציתי של המערך הכולל את תיאור תצורת המערכת ההנדסית, פריסה וכמויות של מרכיבי המערכת.

תמצית דו"ח הנדסי

מס'	שירות / טכנולוגיה	סלפוןיה	גישה רחבת פס לאינטרנט		שירותי תמסורת ללקוחות עסקיים
			HFC-DOCSIS	FTTH/FTTB	
1.	מספר מנויים				
2.	מספר אתרי קצה CMTS יצרן עיקרי יצרנים נוספים				
3.	מספר חדרי אגריגציה (מתגי איסוף וכדומה..) יצרן עיקרי יצרנים נוספים				
4.	מספר אתרי ליבה GSR, BRAS) וכדומה..) יצרן עיקרי יצרנים נוספים				
5.	אתרי DATA BASE				
6.	ניהול עומס יש/אין ברמת: DATA BASE אתרי ליבה חדרי אגריגציה אתרי קצה				
7.	קשייג דיבור/נתונים ביחידות(E1,Mbps) לכלל חמפעיילים				
8.	ניידות מספרים ספק המערכת גיבוי יש/אין				
9.	מערכת חיוב (Billing) ספק חיוב מאוחר ספק חיוב מראש				

פרק ג': תיאור מפורט

1. תרשימי המערך ההנדסי במתכונת של "מלמעלה-למטה", Top-Down, מתרשימי כלל המערכת ופירוק לתרשימי תת מערכות.
2. פריסה וכמות: היקף כמותי ופריסה של המערכת תאוצית, תוך הדגשת:
  - מיקום וכמות: חוות השרתים Data Base, אתרי ליבה, אתרי ביניים, חדרי אגריגציה ואתרי קצה, פירוט מלווה בתרשימים ברורים בחלוקה לפי סוגים חשונים של האתרים המופעלים על ידי בעל הרישיון (BRAS, CMTS, GSR וכדומה), סווג לפי ערים/מועצות מקומיות וכתובת;
  - מיקום וכמות מתגי הרשת, דיבור (Voice), נתונים (Data), כולל מרכיבים נוספים של מערכות המיתוג בטכנולוגיות השונות בהן משתמש בעל הרשיון (לדוגמא – נתבים, שרתים וכדומה); הנתונים יוגשו בטבלה.
3. יעוד וכמות עורקי התמסורת הפיזיים והאלחוטיים: עורקי התמסורת יוצגו בקבוצות לפי קצבי התמסורת; וייסוגו על פי ייעודם: תמסורת פנים (קישור בין אתרים, קישור למתגים, קישור בין מתגים), קישור תמסורתי לקוחות עסקיים ותמסורת בין מפעילים.
  - מפת התדרים: פירוט מפת התדרים במערכת הכבלים כהגדרתה בסעיף 49.1 ברשיון תוך הפרדה בין תדרים חמועדים לטלפוניה, תקשורת נתונים וטלוויזיה, וסוג הערוצים (Down-link, Up-link). הנתונים יוגשו בטבלה.
4. קיבולת של כל אחד ממרכיבי המערכת בטכנולוגיות השונות המופעלות ע"י בעל הרישיון המפורטים בתכנית ההנדסית וכן קיבול כללי של המערכת (Mbps, E1). הנתונים יוגשו בטבלה.
5. אתרים/אזורים ללא שירות בעל הרישיון יפרט את האתרים/אזורים בהם אינו מספק את שירותיו.
  - אתרים/אזורים ללא שירות יוצגו כדלהלן, (א) טבלה בה יוצגו: רשימת האתרים/אזורים ללא שירות הרשת לכלל השירותים (טלפוניה, תקשורת נתונים רחבת פס) וסיבת אי מתן השירות.
6. תיאור מערכת תמסורת קווית ואלחוטית, כולל מערכות תמסורת לקשר בין האתרים, המתגים ורשתות בוק אחרות, תוך פרוט אלה:
  - תמסורת באמצעות בעלי רישיון אחרים;
  - תמסורת שהתקין בעל הרישיון;
  - תמסורת באמצעים מיוחדים למקבלי שירות (חיבור רשת אלחוטית וכדומה);
  - אמצעי מיתוג, גיבוי ובקרת תמסורת;
  - סטנדרטים טכניים לתמסורת ולביצועיה.
 הנתונים יוגשו בתרשים מלווה במלל בחתאם לפירוט סעיפים אלה.
7. מערכת מיתוג דיבור (Voice), נתונים (Data) וניתוב: תיאור טכנולוגיה, ציוד, סטנדרטים טכניים וקיבולת, לרבות קישורי גומלין, נייחות מספרים, סוגים שונים של קישורים להעברת נתונים ושרתים לשירותים השונים המפורטים בנספח ד' לרישיון שהחברה מספקת, התיאור ילווה בתרשימים מתאימים.
8. מערכת שליטה ובקרה מרכזית: תיאור טכנולוגיית מערכת שליטה ובקרה, פירוט הציוד, יצרן המערכת, סטנדרטים טכניים וקיבולת, לרבות אופן טיפול בקישורי גומלין, בדגש על מוקדי שליטה ובקרה, מיקומם ושילובם בתחליכי עבודה בשגרה ובעת טיפול בתקלות, בקרת תת-מערכות של מרכיבים שונים של הרשת וניטור ביצועים וטיב שירות, על פי סוגי השירותים השונים.
9. הערכות מערכתית לבקרת עומס (Congestion Control): פירוט מערך התאוששות אוטומטית ומבוקרת של רכיבי רשת עיקריים (כדוגמת: GRS, CMTS, BRAS וכדומה).
10. תת מערכת המידע: תיאור טכנולוגיית מערכת המידע, פירוט הציוד, סטנדרטים טכניים וקיבולת, אופן טיפול בקישורי גומלין לרבות מכלול חיוב לקוחות וגביה, מכלול שירותי לקוחות ומכלול טיפול בחונאות.

11. **תת מערכת הספק:** תיאור מערכת החזנה כולל חגיבוי במקרה נפילת רשת החשמל באתרים שונים ברשת.
12. **גיבוי, שרידות ותחזוקה:** תיאור אופן תכנון תחזוקת המערכת, גיבוי למרכיביה העיקריים וסטנדרטים לגיבוי ושרידות.
13. **התאמה לרישיונות הביטחון:** הצהרה בדבר קיומם, תקינותם, תפעולם והתאמתם הטכנולוגית של תשתית, ציוד ואמצעים אחרים לשם מימוש היכולת לביצוע סמכויותיהם של כוחות הביטחון לפי חוראות סעיף 13 לחוק וחוראות הרישיון.
14. **הצגת תכנית בדיקות הנדסיות:** תכנית המבוצעת במערכות המפורטות בסעיפים הקודמים על כל מרכיביה, ותדירות הבדיקות, בדיקות תקופתיות.
- בדיקות מיוחדות.
- בדיקה קבועה ומתמשכת של הרשת: ניטור ובקרה (24/7/365) – רמת ביצועים, אזהקות חומרה, בעיות תוכנה.
15. **תפעול עצמי/שכירת מרכיבי תשתית:** בעל הרישיון יציין בדו"ח המערך ההנדסי את מרכיבי התשתית שהוקמו על ידו, וכן את מרכיבי התשתית ששוכר או רוכש מבעלי רישיון אחרים. וזאת באשר לכל אחת מהמערכות המפורטות בתכנית ההנדסית.
16. **איכות השירות:**
בעל הרישיון יפרט מדדים ותקנים לאיכות השירותים שהוא מספק ללקוחותיו, לפי המפורט להלן:
האיכות הטכנית של השירותים וביצועי המערכת המופעלת על ידו, ובפרט אלה:
א. **ביצועי קצה לקצה** – ביצועים מערכתיים: שיחות חסומות בשעת השיא, שיחות נופלות בשעת השיא;
ביצועי המערכת בהתייחס להערכת התנועה למנוי ולהערכת כמות ניסיונות הקמת קשר והפעולות האחרות בשעת שיא (Busy Hour); הביצועים יתייחסו למערכת בלבד, עד נקודות סיום הרשת עם רשת בוק ציבורית אחרת; הצגת הנושא תכלול את אופן בקרת איכות השירות.
ב. **ביצועי העברת נתונים:** ביצועים בטכנולוגיות השונות המופעלים ע"י בעל הרישיון.
ג. **אמינות וזמינות** – תיאור שרידות מרכיבים מרכזיים ברשת, שרידות פנימית של מרכיבי רשת התמסורת, גיבוי חשמל באתרים, במתגים.
לרבות פירוט זמינות מערכות מרכזיות (תמסורת, אתרים, מתגים, רשת הנתונים) זמן ממוצע בין תקלות, כמות ואופי הפסקות תקשורת בתקופה מוגדרת, הגדרת היתירות המערכתית וכו';
ד. **פירוט עמידת בעל הרישיון בתקנים והמלצות** של גופי תקינה בין-לאומיים ואזוריים וישראלים בין היתר לעניינים אלה.
17. **מניעת הונאות וטיפול בהונאות/מערכת הגנת המידע:**
תיאור האמצעים המופעלים והמערכת הקיימת לצורך מניעת הונאות וטיפול בהונאות, ותיאור מערכת הגנת המידע;

פרק ד': תכניות הנדסיות

1. **תכנית הנדסית עתידית:** צפי לעדכון המערך ההנדסי לשנתיים קלנדריות העוקבות למועד חגשת הדו"ח.

נספח ד' - רשימת השירותים של בעל הרישיון

1. כללי

- 1.1 נספח זה מתאר את שירותי בעל הרישיון, עם הגדרה תמציתית של כל שירות.
- 1.2 בכל שירות, מתן השירות כולל שירותי התקנה/הפעלה ראשונית, אחזקה ותחזוקה, כולל איתור ותיקון תקלות והפעלת מוקד לקבלת הודעות על תקלות, העתקה, העברה לאחר או שינוי שם, הפסקה זמנית של השירות וחידושו לאחר מכן והסרת השירות, על פי העניין.
- 1.3 שירותי בעל הרישיון יתמכו בפרמטרים לשירות תקשורת שנקבעו בידי המשרד וארגוני התקינה הבין-לאומיים; מדדים לטיב השירות, יהיו על-פי הכתוב בנספח ה' – רמת השירותים למנוי, ונספח ג' – תכנית הנדסית; נקבעו בתיק שירות שאושר בידי המנהל מדדי טיב שירות, יהיו אלו במקום האמור בנספח זה לגבי אותו שירות.

1.4^א בעל הרישיון יכלול בתיק שירות לפחות את הפרטים הבאים:

א. שם השירות: שם השירות, לרבות שם מסחרי של שירות, ותיאור כללי של השירות.

ב. תיאור מפורט של השירות: ובכלל כך -

האם מדובר בשירות חדש / הרחבה של שירות קיים / שילוב של שירותים / האם קיים צורך בנסיגות מקדים;
אופן הפעלת השירות;
מועד תחילת מתן השירות;
זמינות ומדדי טיב השירות;
מוקדי תמיכה;
מחיר השירות;
קהל היעד של השירות;
אופן הזמנת השירות;
תהליך התחברות לשירות;
השלכות או השפעות של שירות זה על שירותים אחרים.

ג. תיאור הנדסי

תיאור ותרשים מלבני של המערכת;

ציוד קצה – ציוד ייעודי לקבלת השירות;

ד. שונות

חצורך במספור;

תיאומים נדרשים עם בעלי רישיון או גורמים אחרים.

^אתיקון מספר 15.

2. רשימת שירותים

2.1 שירותים בסיסיים

מס'	שם השירות	תיאור השירות	תחילת מתן השירות	מדדים לשיב השירות	הערות
1	טלפון בסיסי	שירות טלפון אל ומאת מנויי בעל הרישיון לכל טלפון או ציוד קצה אחר מתאים ברשת בוק ציבורית אחרת, בארץ ובעולם (באמצעות מפעיל בין-לאומי).	תוך 12 חודשים ממועד מתן הרישיון.	על פי מדדי איכות שירות לשירות טלפוניה	מישק דו-תילי אנלוגי, מישק PRA, מישק IP, מישק אחר מתאים או יישום תוכנה Soft Phone.
1א ²⁵	שירות טלפון על פס רחב למנוי בחו"ל	שירות טלפון על פס רחב, הניתן תוך שימוש ברשת האינטרנט הגלובלית, למנוי הנמצא בחו"ל.	4/2012		השירות ניתן באמצעות רשת גישה לאינטרנט בחו"ל בלבד.
2	טלפון חוזי (וידאו-פון)	שירות טלפון משולבות חוזי אל ומאת מנויי בעל הרישיון לכל מנוי ברשת בוק ציבורית אחרת, בארץ ובעולם (באמצעות מפעיל בין-לאומי).	בעתיד	על פי מדדי איכות שירות לשירות טלפוניה	מישק דו-תילי אנלוגי, מישק PRA, מישק IP, מישק אחר מתאים או יישום תוכנה Soft Phone. טלפון חוזי - מותנה בזמינות ציוד קצה מתאים בידי המנוי
3	גישה לשירותי חירום	חיוג חינם לשירותי חירום שנקבעו בתוכנית המספור לדוגמא: משטרה, מד"א, ומכבי אש.	תוך 12 חודשים ממועד מתן הרישיון.	על פי מדדי איכות שירות לשירות טלפוניה	המתקשר יופנה למוקד חירום על פי הגדרת נותן שירות החירום ועל פי מקום הימצאו של המנוי. מספר הטלפון של המתקשר יהיה ניתן לזיהוי על ידי מוקד שירותי חירום ²⁶ ציבוריים ²⁷
4	שירות תשתית - הפצת שידורי כבלים	שימוש בתשתית בעל הרישיון על ידי בעל רישיון כללי לשידורי כבלים.	קיים	בהתאם לרישיון הכללי לשידורי כבלים ולתנאי הרישיון	
5 ²⁸	גישה רחבת פס אל ספקי אינטרנט	גישה בקצב מחיר לספק אינטרנט לצורך קישור לרשת האינטרנט.	קיים		על פי תיק שירות
6	תקשורת נתונים	העברת נתונים, במישקים מתאימים לתקשורת בין מחשבים, על בסיס תשתיות IP.	11/2003	על פי מדדי איכות שירות לשירות תקשורת נתונים	קצבים שונים; משטרי תקשורת מגוונים - סינכרוניים וא-סינכרוניים. שירותי נקודה-נקודה (PTP) ונקודה למספר רב של נקודות (PTMP). שירות נליין ושירותי רשת בוק ציבורית ממותגת. מגוון רמות טיב שירות.
7	תמסורת ספרתית	קו נליין רחב-סרט במישק ספרתי, במגוון קצבי תמסורת ומישקים.	11/2003	על פי מדדי איכות שירות לשירות תמסורת	קצבים שונים.

²⁵ תיקון מספר 25.
²⁶ תיקון מספר 13.
²⁷ תיקון מספר 24.

מס' / שם השירות	תיאור השירות	תחילת מתן השירות	מדדים לטיב השירות	הערות
8	תמסורת אופטית	קישור אופטי רחב סרט במישק אופטי, במגוון אפשרויות.	11/2003	על פי מדדי איכות שירות לשירות תמסורת
9	תמסורת חוץ	תמסורת אותות חוץ (Video), במגוון אפשרויות.	עם מתן הרישיון	על פי מדדי איכות שירות לשירות תמסורת
10	רשת תקשורת נתונים פרטית וירטואלית VPN	רשת פרטית וירטואלית ברשת חבוק חציבורית להעברת נתונים, במישקים מתאימים לתקשורת בין מחשבים, על בסיס תשתיות IP.	קיים ¹¹	על פי מדדי איכות שירות לשירות תקשורת נתונים
11	שירותי גיבוי (Disaster Recovery)	גיבוי יישומים ארגוניים - הפעלת שרת עם יישומים ארגוניים ובסיסי מידע התקניים, הפועל כ- "צלי" למערכות קיימות בארגון, ומסוגל לחזלים בלוח זמנים קצר.	בשניד	על פי מדדי איכות שירות אינטרנט
12	גישה מרחוק לרשת ארגונית (Remote Access)	מתן גישה למנוי לצורך חתחברות לרשת פרטית.	קיים ¹²	מדדי איכות שירות על פי העניין - שירותי טלפוניה או שירותי אינטרנט
13 ¹³	קו נליץ	קו נליץ במישק ספרתי, להעברת אותות דיבור ואותות דמויי דיבור בין יחידות ציוד קצח.	קיים	על פי מדדי איכות לשירות טלפוניה
14 ¹⁴	שירות סיסטומי - שימוש בתשתית רחבת פס מנהלת במודל BSA Bit Stream (Access	לאפשר לבעל רישיון אחר לעשות שימוש בתשתית רחבת פס ומנהלת של בעל הרישיון לקישור בינו לבין חלקוה שלו.	לעניין שירות אינטרנט בסיסי ושירות אינטרנט בקצב מובטח - 17 פברואר 2015 ¹⁵ לעניין שירות Multicast - 17 מאי 2015 ¹⁶	על פי תיק שירות

המ תיקון מספר 1
המ תיקון מספר 1.
המ תיקון מספר 1.
המ תיקון מספר 40 (התיקון חל מיום ז' בשבט התשע"ח (27 ינואר 2015)).
המ תיקון מספר 40 (התיקון חל מיום ז' בשבט התשע"ח (27 ינואר 2015)).
המ תיקון מספר 33.

מס'	שם השירות	תיאור השירות	תחילת מתן השירות	מדדים לטיב השירות	הערות
15 ^{הנכס}	שירות סיסטונאי – שימוש בתשתית מסיבית של סיב אפל (dark fiber)	לאפשר לבעל רישיון אחר לשכור סיב אפל (dark fiber), מנקודה לנקודה, בכל הרבדים של הרשת, לרבות נקודת סיום בחצרי לקוח של בעל רישיון אחר.	31 יולי 2015 ^{הנכס}		על פי תיק שירות
16 ^{הנכס}	שירות סיסטונאי – שבירת אורך גל אופטי (Virtual (dark fiber)	לאפשר לבעל רישיון אחר לשכור אורך גל (λ) מסוים בסיב אופטי של בעל הרישיון.	31 יולי 2015 ^{הנכס}		על פי תיק שירות
17 ^{הנכס}	שירות סיסטונאי – גישה לתשתית מסיבית	לאפשר לבעל רישיון אחר לעשות שימוש, מנקודה לנקודה, לרבות נקודת סיום בחצרי לקוח של בעל רישיון אחר, בתשתית המסיבית לרבות קנים, תת קנים, צינורות, גופים, תיבות תקשורת ועמודים בכל הרבדים של הרשת.	31 יולי 2015 ^{הנכס}		על פי תיק שירות
18 ^{הנכס}	שירות סיסטונאי – טלפוניה סיסטונאית	לאפשר לבעל רישיון אחר לרכוש שירותי טלפוניה מבעל הרישיון, לרבות שיועץ השיחה עד למתן בעל רישיון אחר כך שיתאפשר קיום שיחות יוצאות ונכנסות ללקוח של בעל רישיון אחר.	17 מאי 2015 ^{הנכס}	על פי תיק שירות BSA + Telephony ^{הנכס}	על פי תיק שירות

2.2 שירותים נלווים^{הנכס}

מס'	שם השירות	תיאור השירות	תחילת מתן השירות	מדדים לטיב השירות	הערות
1	שיחה ממתונה	חיווי קולי למנוי טלפון על שיחה נכנסת שניה.	11/2004	על פי מדדי איכות שירות לשירות טלפוניה	
2	הסימנה קבועה לשיחות ממתינות	הסימנה קבועה לשירות שיחה ממתונה.	11/2004	על פי מדדי איכות שירות לשירות טלפוניה	
3	הסימנה זמנית לשיחות ממתינות	הסימנה זמנית לשיחות ממתינות, חלופה חלופה מפתח איתות צלילי של שירות שיחה ממתונה.	11/2004	על פי מדדי איכות שירות לשירות טלפוניה	על פי חיוג קוד מתאים מצידו הקצה

^{הנכס} תיקון מספר 40 [התיקון חל מיום ז' בשבט התשע"ה (27 ינואר 2015)].
^{הנכס} תיקון מספר 33.
^{הנכס} תיקון מספר 40 [התיקון חל מיום ז' בשבט התשע"ה (27 ינואר 2015)].
^{הנכס} תיקון מספר 33.
^{הנכס} תיקון מספר 40 [התיקון חל מיום ז' בשבט התשע"ה (27 ינואר 2015)].
^{הנכס} תיקון מספר 33.
^{הנכס} תיקון מספר 37.
^{הנכס} תיקון מספר 40 [התיקון חל מיום ז' בשבט התשע"ה (27 ינואר 2015)].
^{הנכס} תיקון מספר 33.
^{הנכס} תיקון מספר 3

מס'	שם השירות	תיאור השירות	תחילת מתן השירות	מדדים לטיב השירות	הערות
4	עקוב אחרי	הפניית שיחות טלפון נכנסות למספר טלפון אחר, באופן קבוע, בתפוס או באין מענה, על פי בחירת המנע.	11/2004	על פי מדדי איכות שירות לשירות טלפוניה	על פי הנחיות מצידוד הקצות (קוד מתאים להפעלה, קוד אחר לביטול)
5	חיוג חוזר	בחקמת קשר טלפוניה, בקבלת צליל תפוס או שיחת ממתנת, ניתן לחייג את קוד הגישה לשירות ולהציה את השפופרת על עריסתה. ברגע שקו הטלפון תנקרא יתפנה יינתן חיווי אוטומטי למנע הקורא על ידי צלצול מיוחד, ועם הרמת השפופרת ייווצר חיוג למנע הנקרא.	11/2004	על פי מדדי איכות שירות לשירות טלפוניה	
6	שיחת אחרונה	בחקמת קשר בטלפון, חיוג קוד הגישה לשירות יגרס לחיוג מספר הטלפון של חמני האחרון שחייג אל המנע.	11/2004	על פי מדדי איכות שירות לשירות טלפוניה	
7	שיחת מזוהה	הצגת מספר הטלפון של המנע הקורא.	11/2004	על פי מדדי איכות שירות לשירות טלפוניה	מחייב צידוד קצח מתאים, במישק ספרותי
8	חסימת זיהוי	חיוג קוד מתאים יחסום העברת מידע לזיהוי מספר הטלפון של המנע הקורא למנע הנקרא.	11/2004	על פי מדדי איכות שירות לשירות טלפוניה	
9	חסימת שיחות טלפון יוצאות	חסימה קבועה של שיחות כמפורט להלן, לפי בקשת המנע: חסימה כללית לשיחות יוצאות; חסימה לשירותים בתשלום מיוחד; חסימה לשירותי מידע קולי; חסימה לגישה לאינטרנט בחיוג; חסימה לשירות בין-לאומי.	11/2004	על פי מדדי איכות שירות לשירות טלפוניה	לא תחיה חסימה גורפת לגישה אל מפי"א אחר או מפעיל רטי"ן.
10	חסימת שיחות טלפון נכנסות	חסימת שיחות נכנסות, לפי בקשת המנע, כמפורט להלן: רשימה שחורה – שיחות מרשימה זו לא יענו. רשימה לבנה – רק שיחות מרשימה זו יענו. חסימת שיחות אנונימיות: שאין לחן זיהוי מנע קורא.	ספטמבר 2008 ¹⁴	על פי מדדי איכות שירות טלפוניה	החסימה היא למספרי טלפון מסוימים; לא תחיה חסימה גורפת לגישה אל מפי"א אחר או מפעיל רטי"ן.
11 (30)	העברת שיחות	ניתוב שיחות טלפון נכנסות של חמנו, אל מספר טלפון קבוע, ניתן או ניד, מוגדר מראש, בכל רשת בוק ציבורית פנים ארצית.	9/2013	על פי מדדי איכות שירות לשירות טלפוניה	שירות קשית, מתוכנת ברשת עי"י בעל הרישיון. לא תתבצע העברת שיחות למספר טלפון שנועד ל"שירות טלפון מיוחד" כהגדרתו בתכנית המספור.
12	שיחת ועידה	צירוף אדם שלישי לשיחת בין שני מנויים המתבצע על ידי המנע הקורא.	8/2006 ¹⁵	על פי מדדי איכות שירות לשירות טלפוניה	
13	הודעה מוקלטת	לפי בקשת המנע.	בעתיד	על פי מדדי איכות שירות לשירות טלפוניה	הודעה אישית, מוקלטת מראש, אותה שומע מי שמתקשר לקו הטלפון של המנע
14	שיחת גוביינא	שירות גוביינא.	בעתיד	על פי מדדי איכות שירות לשירות טלפוניה	השירות תבוצע על חשבון המנע מקבל חשיחה ובחסכמתו. השירות ניתן באופן ידני או באופן אוטומטי.
15	בקרת התאמת בשירות טלפוניה	מתן אפשרות למנע לשלוט על התאמתו.	בעתיד	על פי מדדי איכות שירות לשירות טלפוניה	מנוון שירותים: שירות הגבלת אשראי. שירות משולם מראש (Pre Paid).

¹⁴ תיקון מספר 18.
¹⁵ תיקון מספר 30.
¹⁶ תיקון מספר 15.

מס'	שם השירות	תיאור השירות	תחילת מתן השירות	מדיניות לטיב השירות	הערות
16	תא קולי	הקצאת תיבת קולית אישית למנוי לאחסון ושליפת חוזעות קוליות שהתקבלו.	11/2004	על פי מדדי איכות שירות לשירות טלפוניה	שיחות טלפון מועברות לתא חקולי כאשר קו הטלפון של המנוי תפוס או שחשיחה לא נענתה
17	חיוג מחיר ⁽²⁶⁾	מתן אפשרות למנוי לחתקשר למספרים שתוגדרו על-ידו מראש, באמצעות חיוג סיפרה אחת או קוד גישה ## ולאחריו שתי ספרות	אוקטובר 2012	על פי מדדי איכות שירות לשירות טלפוניה	שירות רשתי – אינו מחייב צידוד קצח מסוים.
18	תכונות סיוור	שיחת טלפון נכנסת מועברת אוטומטית לקו אחר בקבוצת הסיוור, חיך וקו הטלפון אליו חייגו תפוס.	ספטמבר 2008 ⁽²⁶⁾	על פי מדדי איכות שירות לשירות טלפוניה	מגוון אפשרויות, כולל: סיוור קווי - השיחה מועברת עד הקו האחרון בקבוצת הסיוור. סיוור מעגלי - שיחה המדלגת מעבר לקו האחרון בקבוצה חוזרת לקו הראשון בקבוצה. סיוור על פי חלוקת עומס (במספר חלופות).
19	שירות שיחה חינם למתקשר ⁽²⁷⁾	יוזם השיחה אינו מחויב בתשלום. מנוי נקרא יחויב בתשלום בהתאם להסדרי חיוב מתאימים.	קיים		בהתאם לתיק שירות ⁽²⁸⁾ .
20	שירות שיחה בחיוב ממוצל ⁽²⁷⁾	יוזם השיחה מחויב בתשלום חלקי או מלא, בהתאם לרשת המתקשר ולמשך השיחה, ויכול שמנוי נקרא יחויב בתשלום חלקי בהתאם להסדרי חיוב מתאימים.	3/09		בהתאם לתיק שירות ⁽²⁸⁾ .
21	מידע חיוב בזמן אמת	העברת מידע בזמן אמת על עלויות שיחה, לצידוד הקצח של המנוי.	בעתיד	על פי מדדי איכות שירות לשירות טלפוניה	מחייב צידוד קצח מתאים, במשק ספרותי.
22	מספר טלפון אישי	שימוש במספר טלפון אחד, כדי להשיג את המנוי בכל אמצעי התקשורת הטלפוניים של המנוי (כגון סלולרי, קווי בבית, קווי במשרד וכו').	בעתיד	על פי מדדי איכות שירות לשירות טלפוניה	השירות יחיה זמין לכל מנוי טלפון נייד או מנוי ריטין. השירות משלב בין כל אמצעי התקשורת של המנוי, גם שחלק מהם אינו ניתן בידי בעל תרשיון.
23	קו מודמה	הקצאת מספר טלפון, ללא התקנת קו, לשם קבלת שיחות.	בעתיד	על פי מדדי איכות שירות לשירות טלפוניה	שיחות נכנסות יופנו למספר טלפון שיקבע, בכל רשת בוק ציבורית.
24	מוקדים עתירי תנועה	ניתוב כמות גדולה של שיחות טלפון ליעד מוגדר (Mass calling handling).	בעתיד	מניעת פגיעה בתפקוד הרשת בזמן הארוך	השירות ניתן כדי למנוע פגיעה ברשת עקב תנועת סרק, שהרשת איננה יכולה לטפל בה, וייתכן במספר אפשרויות, כולל: לשימוש גורמים ממלכתיים וציבוריים בשעת חירום או בעת אסונות המוניים. למשחקי רדיו וטלוויזיה. כשירות הצבעה מרחוק/משאל דעת קהל.
25	מידע קולי על החלפת מספרי טלפון	קבלת חכרזה על חמספר החדש, כאשר מחייגים למספר הישן.	בעתיד	על פי מדדי איכות שירות לשירות טלפוניה	
26	רב קו	קו רב משתמשים - מספר משתמשים בקו טלפון אחד.	בעתיד	על פי מדדי איכות שירות לשירות טלפוניה	לכל משתמש צליל צלצול ייחודי אפשרות לקוד לחיוג יוצא.
27	זיהוי מטריזים	זיהוי מטריד טלפוני.	בעתיד	על פי מדדי איכות שירות לשירות טלפוניה	מחייב חיוג קוד מיוחד - מיד בתום השיחה.

⁽²⁶⁾ תיקון מספר 26.

⁽²⁷⁾ תיקון מספר 16.

⁽²⁸⁾ בהתאם לתיק שירות "שיחות חנים למתקשר" (שיחות 1-800).

⁽²⁹⁾ תיקון מספר 21 (תחילת: תוקף חתימתו ביום י"ב בניסן תשע"ב (28 במרץ 2010)).

⁽³⁰⁾ בהתאם לתיק שירות "שיחה בחיוב ממוצל" (שיחות 1-700).

⁽³¹⁾ תיקון מספר 17.

מס'	שם השירות	תיאור השירות	תחילת מתן השירות	מדדים לטיב השירות	הערות
28	קו מאובטח	מתן שירות קו טלפון או קו נתונים מאובטח.	בעתיד	מדדי איכות שירות על פי העניין - שירות טלפוניה או שירות טענים	שירותים מבין אלה: הצפנה לטלפוניה או לנתונים. אבטחת רשתות וירטואליות (VPN's), לטלפוניה או לנתונים.
29	רשת טלפוניה פרטית וירטואלית VPN, לרבות Centrex	רשת פרטית וירטואלית, לרבות מרכזות פרטיות מדומה (Centrex) ברשת הטלפוניה הציבורית, במישקים מתאימים לרשת הטלפוניה.	בעתיד	על פי מדדי איכות שירות לשירות טלפוניה	מגוון תכונות רשת. מגוון אפשרויות מספור. שילוב מנוי רשתות בוק ציבוריות אחרות באמצעות קישור גומלין ובאמצעות חמרת מספרי טלפון בין בציוד הקצה שלהם המקושר לרשת האחרת ובין במרכזות לרשת אחרת בהסכם עם בעל הרשת האחרת.
30	גישה מודמנת בחיוב אל ספק אינטרנט	גישה מודמנת אל ספק אינטרנט באמצעות מחשב ומודם המחובר לקו טלפון.	בעתיד	על פי מדדי איכות שירות לשירות טלפוניה	באמצעות "צומתי גישה וירטואליים" (Virtual POP). בחירת ספק האינטרנט תעשה באמצעות מסכי השירות. חיוב שירות תגישה לאינטרנט באמצעות חשבון הטלפון.
31	גישה ישירה בחיוב אל ספק אינטרנט	גישה ישירה, אל ספק אינטרנט באמצעות מחשב ומודם המחובר לקו טלפון, לספקי שירות גישה לאינטרנט.	בעתיד		באמצעות "צומתי גישה וירטואליים" (Virtual POP). מנוי מוכר, המשלם ישירות לספק שירותי אינטרנט.
32	גישה לשירותים בתשלום	גישה טלפונית לשירותים בתוספת תשלום מיוחד.	בעתיד	על פי מדדי איכות שירות לשירות טלפוניה	מותנה באישור תיק שירות התואם את מסמך המדיניות בנושא שירותי פרמיום.
33	גישה לספקי שירות מידע קולי	גישה טלפונית לשירות מידע קולי בתוספת תשלום מיוחד.	בעתיד	על פי מדדי איכות שירות לשירות טלפוניה	מותנה באישור תיק שירות התואם את מסמך המדיניות בנושא שירותי פרמיום.
34	שירותי גישה בין טלפוניה לאינטרנט (Click & Talk)	מתן אפשרות למנוי ליצירת שיחה טלפון במהלך הפעלת יישומי אינטרנט.	בעתיד	על פי איכות השירות לשירותי אינטרנט	
35 א	הקלטת שיחות	הקלטת שיחת טלפון בה חמוני משותף. במהלך השיחה ייווצר קובץ קול אשר בסיומה ישמר במערכת תחקלנות ברשת, לרבות משלות ההקלטה לכתובת דוא"ל שיגדיר חמוני. השירות כולל אפשרות להקלטת מיוזר.	ספטמבר 2008		על בעל הרישיון תחול חובת כללית לעניין תגנת פרטיות מנוייו, בהתאם לחוראות חדין ולחוראות רישיונו. בכלל כך, בעל הרישיון לא ישמור ברשותו הקלטת שיחות וידאג לחשמדת ההקלטות בתום 7 ימים ממועד ביצוע, לא יאזין לתוכן של הקלטות שבוצעו ולא יאפשר לאדם, מלבד מבצע החקלטה, לתאזין לתוכן הקלטת.

2.3 שירותי ערך מוסף¹⁵

מס' תיקון	שם השירות	תיאור השירות	תחילת מתן השירות	מדיניות לשימוש	הערות
1	מסרים מאוחדים	שירות המאחד הודעות קוליות, הודעות חוזי, הודעות פקסימיליות או הודעות E-mail המגיעות למנוי השירות ללא דואר אלקטרוני, תוך חיובי במסד SMS או זימנית או באמצעות צליל חיוג מיוחד (MWI) על ההודעות, ומאפשר משיכתן באמצעות טלפון נייד או רטין, פקס ומחשב. ¹⁵	9/2007 ¹⁵	הודעות קוליות - על פי מדדי איכות שירות לשירות טלפוני. יתר החודעות - על פי מדדי איכות שירות לשירות אינטרנט	השירות זמין למנויים של כל רשת בוק ציבורית בישראל. השירות משלב בין כל אמצעי התקשורת של המנוי, גם שחלק מהם אינו ניתן בידי בעל הרשיון.
2	שעון דובר	קבלת שעה מדויקת באמצעות מענה מוקלט, 24 שעות ביממה.	ספטמבר 2008 ¹⁶	אבחנה (רזולוציה) של דקת; דיוק באות מעבר בין דקות - פלוס או מינוס שניה אחת	בחיוג מקוצר
3	שירות יקיצה	שירות השכמת/זכירת טלפוני ממזכיר, בטלפון.	ספטמבר 2008 ¹⁶	דיוק של פלוס או מינוס דקת אחת	
4	שיחה מרובת משתתפים	שיחת ועידה טלפונית, למספר משתתפים (מעל שלוש).	בעתיד	על פי מדדי איכות שירות לשירות טלפוני	מגוון סוגי ועידות טלפוניות או חוזי; צירוף מנוי שלישי לשיחה בין שני מנויים מתבצע ע"י חמנוי חקורא. ועידה מרובת משתתפים.
5	מסרים קצרים	מתן אפשרות למנוי להעביר ולקבל מסרי בוק בתצורת הודעה כתובה או הודעה מולטי-מדיה.	בעתיד	על פי מדדי איכות שירות לשירות אינטרנט	מסרי SMS, MMS.
6	ועידת חוזי	הפעלת שירות ועידת חוזי (Video Conference), לשירותים פנים-אמצעים או בין-לאומיים (באמצעות מפעיל בין-לאומי).	בעתיד	על פי מדדי איכות שירות לשירות תמסורת	השירות יינתן במגוון תקנים, פרוטוקולים ואיכויות שירות.
7	פוזיציון לבירור מספרי טלפון	מודיעין לבירור מספרי טלפון (כולל פקסימיליה ורטין) וכינויי מען לדואר אלקטרוני.	תוך 36 חודש ממועד מתן רישיון	מענה ל- 90% מהפניות תוך 10 שניות. זמן המתנה מירבי 20 שניות	בהתאם לסעיף 95 בגוף הרישיון.
8	שירות בתשלום מראש (כרטיסי חיוג)	ביצוע שיחות טלפון בתוך הארץ, מחוץ לארץ ומחיל לארץ (באמצעות מפעיל בין-לאומי), וחילוב בחשבון אחד, קבוע מראש, ע"י זיכוי במספר כרטיס/קוד אישי.	בעתיד	על פי מדדי איכות שירות לשירות טלפוני	השירות ניתן במספר אופנים: מנוי מוכר או מנוי אנונימי. משולם מראש או משולם בדיעבד. אפשרויות שונות להגבלת יעדי ההתקשרות.
9	שירות פרימיום בתעריף פרימיום	שירות פרימיום הניתן באמצעות קידומת ייעודית שהוקצתה לשם כך (1-900, 1-901, 1-902).	2/2015		השירות יינתן על פי הוראות נספח טי.
10	שירות פרימיום בתעריף רגיל	שירות פרימיום הניתן באמצעות: (1) קוד גישה רשמי - כשירות פנים רשמי; (2) חיוג למספר טלפון נייד - כשירות כלל ארצי.	2/2015		מספר טלפון נייד ותעריף רגיל כמשמעותם בסעיף 62א ברישיון.

היום
15. תיקון מספר
15. תיקון מספר
15. תיקון מספר
16. תיקון מספר
16. תיקון מספר
16. תיקון מספר
38. תיקון מספר
16. תיקון מספר

הערות:

- מדדי טיב השירות לשירותים השונים מתייחסים למדדי טיב השירות המוגדרים בנספח ה' – רמת השירותים למנוי ובנספח ג' – תכנית הנדסית, על פי אופי השירות (טלפוניה, אינטרנט, נתונים, תמסורת).
- שירותים יינתנו במגוון הסודרי טיב שירות (SLA - Service Level Agreement), לבחירת המנוי.

3. בטל. ⁽²⁴⁾

נספח ה' - רמת השירותים למנוי

1. חשבונות למנויים

א. כללי

בעל הרשיון יפיק וישלח חשבונות תקופתיים, עם פירוט החיובים עבור תקופת הזמן שאליה מתייחס החשבון. החשבון יכלול פירוט התשלומים של כל סוגי השירותים שיכללו במסגרת חבילת השירות בה יבחר המנוי. החשבון יוגש למנוי באופן ברור, תמציתי, קריא ומונח.

חשבון למנויים יפרט את הפרטים הרלוונטיים לאותו חשבון מתוך הנ"ל:

(1) תשלומים קבועים או חד פעמים;

(2) תשלומים הנובעים מהיקף השימוש;

- משך שיחה – דקות, שניות.

נפח צריכת הנתונים (MB, KB) – במידה והשירות הניתן מתומחר עפ"י נפח העברת נתונים.

(3) חיובים נוספים (כגון עבור קבלת מידע, מסחר אלקטרוני).

ב. מבנה החשבון

החשבון יהיה במבנה קבוע ויפרט:

(1) השירותים שבגינם בוצע החיוב ותכנית התעריפים על פיה בוצע;

(2) פירוט שירותיהם של בעלי רישיונות אחרים שבעל הרשיון חייב את המנוי בגינם ופירוט הסכומים שחייב בהם את המנוי כאמור;

(א) סכום לתשלום ללא מע"מ, גובה המע"מ וסה"כ לתשלום כולל מע"מ. בחלק זה יפורטו גם חתונות המזהים של בעל הרשיון, והפרטים המזהים של המנוי (החשבון ישמש, לאחר התשלום, כקבלה);

(ב) מבצעים והודעות אישיות למנוי, לפי בחירת בעל הרשיון.

ג. הפקה ומשלוח של חשבונות

(1) בעל הרשיון יפיק למנויו חשבונות חודשיים או במועד אחר, על פי הסכמת המנוי.

(2) מנוי שמבקש להתנתק מבעל הרשיון יקבל חשבון סופי בתאריך הקרוב ביותר האפשרי, ולא יאוחר מחודש ימים מתאריך ההתנתקות.⁽¹⁸⁾

ד. בקרת האמינות של החשבונות

בעל הרישיון יבצע בקרה שוטפת, באמצעות מערכת חיוב הלקוחות, על נכונות החשבונות וכל בעיה שתתגלה בבדיקה תטופל ותתוקן באופן מיידי. במקרה של תקלה בהפקת החשבונות, יוחזרו הנתונים לקדמותם, למצב שקדם לחרצת החשבונות במערכת המחשב. לאחר איתור התקלה ותיקונה, תבוצע הרצה מחודשת של החשבונות.

2. איכות השירות

א. זמני התקנות, העתקות והפסקת שירות

- (1) לא יאוחר מ- 12 חודשים ממועד אישור מתן השירות, התקנה או העתקה של שירות למנוי תבוצע בתוך 14 יום מקבלת הבקשה ל- 80% מתבקשות. בכל מקרה לא יעלה הזמן להתקנה על 90 יום מהגשת הבקשה.
האמור יחול לגבי כל ישוב המחובר, כולו או חלקו, לרשת במועד קבלת הבקשה. לעניין ישובים ואזורים שטרם חוברו לרשת יחולו המועדים הקבועים בנספח ב' סעיף 2.
- (2) השירות בחצרי מנוי יינתן לא לפני השעה 7:00 בבוקר ולא יאוחר משעה 22:00 ובימי ו' וערבי חג לא יאוחר משעה 15:00, אלא בהסכמת המנוי. משך זמן ההמתנה של מנוי לביקור הטכנאי, במועד שתואם עמו, לא יעלה על שלוש שעות.
- (3) יתרת זכות דמי השימוש ויתרת סכום הפיקדון עבור ציוד קצה יוחזרו למנוי שביקש הפסקת שירות או ניתוקו תוך 30 ימים מיום הבקשה.

ב. זמני תיקונים

- (1) תקלות שהודעות עליהן התקבלו טלפונית במוקד או מרכז שירות יתוקנו לא יאוחר מ- 4 ימי עבודה מיום קבלת ההודעה.
- (2) 80% מחתקלות יתוקנו באותו יום עבודה שבו התקבלה ההודעה.
- (3) מוקד לתיקון תקלות יפעל בכל ימות השבוע למעט בימי המנוחה, כמשמעותם בפקודת סדרי השלטון והמשפט, חתש"ח - 1948.

ג. מתן מידע ומענה לפניית וברורים בעל פה ובכתב

- (1) מרכז שירות יהיה פתוח לקבלת קהל לאורך שעות היום.
- (2) חמעה במוקד הפניות הטלפוני ייעשה תוך זמן סביר. ראה המנהל שזמני המתנה במוקד הפניות הטלפוני אינם סבירים, רשאי הוא לקבוע מדדים לזמני תגובה.
האמור לעיל יחול לא יאוחר משנים עשר (12) חודשים ממועד קבלת הרישיון.

(3) תחומי השירות העיקריים אשר יינתנו על ידי בעל הרישיון:

- קבלת מידע על פעילויות בעל הרישיון, שירותיו והרשמה לשירותי בעל הרישיון;
  - בקשות לעדכון פרטי מנוי וביצוע שינויים בחבילת השירותים;
  - פניות בנושא ברור חשבוניות;
  - תמיכה טכנית;
  - מוקד מידע, פניות ותלונות הציבור;
  - דיווח על תקלות ברשת ובציוד הקצה.
- (4) בעל הרישיון יפעיל ערוצים נוספים אשר יאפשרו למנויים לפנות אליו לצורך אספקת מידע ולביצוע בירורים:

- מערכת קולית ממוחשבת IVR;
  - פנייה באמצעות דואר רגיל;
  - פנייה באמצעות פקסימילה;
  - פניה באמצעות דואר אלקטרוני.
- (5) בעל הרישיון יפרסם את מען משרד שירות ומספר הטלפון של המוקד בין היתר בדרכים אלה:

- בהסכם ההתקשרות עם המנוי;
- בחשבוניות החודשיים הנשלחים למנוי;
- במסמך הנשלח מטעמו;
- במדריכי הטלפון ומוקד בירור טלפוני.

ד. סיפול בפניות ותלונות הציבור

(1) תהליך קבלת פניות ותלונות ציבור ורישיון

כלי לגרוע מחוראות פרק ה' בגוף הרישיון – אספקת שירותים למקבלי השירות, בעל הרישיון ימנה אחראי על הטיפול בפניות הציבור. תפקידו יהיה טיפול בפניות ובתלונות אשר הופנו אליו על ידי מנויים או הועברו אליו לאחר שלא קיבלו מענה הולם על ידי מוקד השירות של בעל הרישיון.

תהליך הטיפול בפנייה יכלול את השלבים הבאים:

- רישום ותיעוד תלונה במערכות המחשב
- מיון נושא הפניה
- סווג דחיפות נושא הפנייה
- תחקור נסיבות האירוע
- קבלת התייחסות מחגורמים המעורבים והמקצועיים בנושא
- פתרון הבעיה
- מתן מענה למקבל השירות

(2) מדדים לטיפול בפניות ציבור

(א) רמת הטיפול בתלונה

זמני התגובה לתלונות יחיו עד 14 ימי עבודה, כאשר 5% מהפניות יענו תוך חודש.

(ב) מדדים לאיכות השירות

- 90% מהפניות יטופל ישירות על ידי נציגי השירות, עד סיומן.
- לא יותר מ- 10% מהפניות, אשר חלקן יתעורר כתוצאה מהסלמת תלונות יופנה לרמות בכירות יותר.

(ג) פניות שיתבררו על ידי הדרג הבכיר

בכל מקרה בו תשובת האחראי לטיפול בפניות ציבור לא תספק את הפונה, תועבר הפנייה לדרג ניהולי אשר יבחן את הפנייה שנית וישיב ישירות לפונה. בכל מקרה תינתן לפונה תשובה בתוך 30 ימים מיום פנייתו.

3. מדדים לאיכות שירות לבעל רישיון כללי לשידורי כבלים

א. הגדרה:

"תקלה" - תקלה בעלת השפעה ישירה ומיידית על איכות הצפייה אצל מנוי בודד או קבוצת מנויים של בעל רישיון כללי לשידורי כבלים. אפקטיבית"

ב. דרגות חומרה בתקלות אפקטיביות וזמן תיקון התקלות:

טבלת דרגות החומרה של תקלות אפקטיביות מגדירה את סוגי התקלות באופן כמותי, לפי מספר בתי האב שהושפעו ממנה, ואת זמן תיקון התקלה המכסימלי.

סוג תקלה	כמות בתי אב שהושפעו	זמן מכסימלי לתיקון התקלה
A	1-20	24 שעות
B	21-100	12 שעות
C	101-250	8 שעות
D	251 ומעלה	5 שעות

4. ביצועי קצה לקצה:

שירות סלמוניה – טיב השירות (Grade of Service) יהיה כמקובל ברשתות טלפוניה נייחות.

שירות אינטרנט - שירותי אינטרנט יינתנו על בסיס "מאמץ מירבי" (Best Effort) תוך הגדרת קצב העברה שיאי (Peak Information Rate), בערוץ הלוך ובערוץ חזור.

שירות נתונים - שירותי נתונים יינתנו במגוון רמות ביצועי קצה לקצה, לרבות על בסיס "מאמץ מירבי" (Best Effort).

שירות תמסורת - שירותי תמסורת יינתנו בשיעור שגיאות טוב מ 10^{-6} .

5. זמני תגובה

שירות טלפוניה – זמן חקמת הקשר לא יעלה על 6 שניות. החשחיה ברשת לא תעלה על 150 מילישניות לשיחה המתחילה ומסתיימת בתוך רשת, 80 מילישניות לשיחה המתחילה או מסתיימת בקישור גומלין לרשת בזק ציבורית אחרת.

שירות אינטרנט - אין התחייבות מוגדרת, שכן השירות ניתן על בסיס "מאמץ מירבי" (Best Effort).

שירות נתונים - על פי סוג (Class) השירות ותסכם רמת השירות (SLA) עם חלקו.
שירות תמסורת - אין משמעות לפרמטר זה.

6. אמינות זמינות

שירותי בעל הרשיון יינתנו ברמת אמינות וזמינות:

א. מרכיבים בעלי רמת זמינות גבוהה מאוד (Carrier Grade) וקצב תקלות נמוך מאוד. ייעשה שימוש בסוגי ציוד המקיימים רמת זמינות של 0.99999 (זמן תקלה מחותית מצטבר ממוצע של עד 5 דקות בשנה), או רמת זמינות של 0.99995 (זמן תקלה מחותית מצטבר של עד 30 דקות בשנה).

ב. טופולוגית רשת המאפשרת גיבוי אוטומטי לציוד שיצא מכלל פעולה.

ג. טכנולוגיות הכוללות מנגנוני שיקום ושרידות מובנים.

7. פרסום שירות

א. הפרסום יהיה אמיתי, מדויק, הוגן ותואם את חוראות הרשיון.
ב. לעניין שירות העברת נתונים לרבות שירות גישה רחבת פס אל בעלי רשיון למוען שירותי גישה לאינטרנט (בסעיף זה – "ספק אינטרנט"), הפרסום יכלול את כל אלה, הכל במיליוני סיביות לשנייה (מס"ש או Mbit/s):

- (1) קצב מירבי של חורדת נתונים (Download);
  - (2) קצב מזערי של חורדת נתונים, אותו מאפשר בעל הרשיון למנוי בכל עת;
  - (3) קצב מירבי של העלאת נתונים (Upload);
  - (4) קצב מזערי של העלאת נתונים, אותו מאפשר בעל הרשיון למנוי בכל עת.
- כאשר כל הקצבים לעיל יפורסמו באותו מיקום ובאותה חבלטה.

³² תיקון מספר 32.

הקצבים ב- Download ו- Upload מתייחס אך ורק לביצועים שבשליטת בעל הרשיון ביחס למקטע הרשת שבאחריותו.

- ג. הפרסום יכלול, בנוסף לאמור בסעיף קטן ב, גם הודעה מפורשת וכוללת כי לשם ניצול הקצבים המפורטים בו על המנוי להזמין בנפרד מספק אינטרנט שירות גישה לאינטרנט בקצבים תואמים.
- ד. בעל הרישיון ימסור בכתב תוך 30 ימים מחתימת התיקון לכל מנוי את כל חנתונים כמפורט בסעיף קטן ב.
- לעניין סעיף זה, "בכתב" – לרבות מסר אלקטרוני הניתן לשמירה אלקטרונית ולחפקה כפלט.

נספח ה' 1 (ת 18) - גילוי נאות בחשבון הטלפון

כללי

לעניין נספח זה, "חשבון טלפון" - חשבון שמגיש בעל הרישיון למנוי עבור שירותים שסיפק לו בעצמו, או עבור שירותים שסופקו למנוי על ידי בעל רישיון אחר או ספק שירות המשתמש בשירותי הגבייה של בעל הרישיון לצורך גביית תשלום מהמנוי.

1. חשבון טלפון (בנספח זה - "חשבון") שבעל רישיון יגיש למנוי יחיה ברור, קריא ומובן; החשבון יכיל פירוט מדויק אודות רכיבי התשלום הנדרש, כמפורט בנספח זה.

2. חשבון יכלול את החלקים הבאים:

- א. "סיכום חשבון";
- ב. "פירוט חשבון" הכולל:
  - 1) פירוט בדבר תשלומים קבועים, תשלומים משתנים, חיובים חד-פעמיים, זיכויים והחזרים, כמשמעותם בסעיף 8. ה. לנספח זה;
  - 2) מידע על דפוסי שימוש;
  - ג. "פירוט שיחות".
3. החשבון ייבנה בשיטת Bottom-up, כאשר חרמה התחתונה היא חלק ג' - "פירוט שיחות", מעליה חלק ב' - "פירוט חשבון" וברמה העליונה חלק א' - "סיכום חשבון".
4. על כל דף מדפי החשבון, לרבות "פירוט השיחות", יתנוסס שם החברה או הסמליל ("לוגו") שלה.
5. עבור כל מספר טלפון יפיק בעל הרישיון "סיכום חשבון", "פירוט חשבון" ו"פירוט שיחות" נפרדים. למנוי בעל כמה מספרי טלפון רשאי בעל הרישיון להפיק "סיכום חשבון" אחד אשר יתייחס לכל מספרי הטלפון שברשות המנוי ובלבד שב"סיכום החשבון" יפורטו כל מספרי הטלפון אליהם מתייחס החשבון (ר' דוגמאות 1, 2). "פירוט שיחות" ו"פירוט חשבון" יפיק בעל הרישיון עבור כל מספר טלפון בנפרד. על אף האמור, מנוי אשר ברשותו כמה מספרי טלפון, רשאי לדרוש מבעל הרישיון לקבל "סיכום חשבון" נפרד עבור כל מספר טלפון שברשותו. לעניין זה יראו קו PRI כמספר טלפון אחד.
6. סכומים בחשבון יעוגלו ויפורטו בהתאם לקבוע בסעיף 2.2.2. לתקן ישראל 5262 - "אמינות חיוב וגילוי נאות בחשבוניות טלפון" (בנספח זה - "התקן") והוראות הרישיון הכללי לעניין זה. יובהר כי, באשר לאופן חישוב הסכום לחיוב, להבדיל מאופן הצגתו ב"פירוט השיחות" וב"פירוט החשבון" כפי שנקבע בחוראות, על בעל הרישיון לחשבו בהתאם לתעריף הקבוע בתקנות, וזאת ללא עיגול.
7. באתר האינטרנט של משרד התקשורת, במדור "רישיונות כלליים", מפורטות דוגמאות של חשבוניות טלפון אשר נערכו בהתאם להוראות המפורטות בנספח זה (בנספח זה - "הדוגמאות"). הדוגמאות מבוססות על הסכמי התקשורת ותוכניות תעריפים אשר שוקו בשנת 2008 על ידי בעלי רישיונות כלליים. הדוגמאות הינן לצורך המחשת אופן יישום החוראות בלבד. במקרה של אי התאמה בין החוראות לבין הדוגמאות, הנוסח המחייב הוא של החוראות.

¹⁸ תיקון מספר 18. [תיקון זה ייכנס לתוקף לא יאוחר מיום 31 בדצמבר 2009, לפעט סעיפים 39 ו-19 בנספח ח' 1 שייכנסו לתוקף לא יאוחר מיום 15 בספטמבר 2009].

חלק א - "סיכום חשבון"

8. ב"סיכום החשבון" יוצגו הפרטים המפורטים להלן:

א. פרטי המנוי -

- (1) שם פרטי;
- (2) שם משפחה;
- (3) כתובת;
- (4) מספר לקוח;
- (5) מספר הטלפון ו/או מספר קו ה-PRI שבאמצעותו סופקו השירותים בגינם מוגש החשבון למנוי;

ב. פרטי בעל הרישיון -

- (1) שם החברה;
- (2) כתובת הנחלת החברה;
- (3) מספרי הטלפון והפקסימילה של שירות הלקוחות;
- (4) כתובת אתר האינטרנט של החברה.

ג. מועדים -

- (1) תאריך עריכת החשבון;
- (2) תקופת החשבון;
- (3) המועד האחרון לתשלום החשבון - לעניין חשבון המשולם שלא באמצעות תוראת קבע או באמצעות כרטיס אשראי.

ד. הודעות למנוי -

- (1) הודעה בדבר אפשרות הגשת תלונה לאחראי לטיפול בתלונות ציבור אצל בעל הרישיון, על סמכויותיו ועל דרכי הפניה אליו. ככל שבעל הרישיון אינו מחויב לפי הוראות רישיונו להודיע לכל מנוי על האפשרות להגשת תלונה לאחראי לטיפול בתלונות הציבור בחשבון הטלפון, יציג בעל הרישיון הודעה בדבר האפשרות להגשת תלונה למוקד הטלפוני של בעל הרישיון ועל דרכי הפניה אליו.
- (2) כתובת, מספר טלפון, מספר פקסימילה וכתובת דואר אלקטרוני של בעל הרישיון, שבאמצעותם רשאי המנוי לבקש מבעל הרישיון לחפסיק שירות או למסור לבעל הרישיון הודעת ביטול כמשמעותה בסעיף 13ד לחוק חגנת הצרכן, התשמ"א - 1981. ככל שבעל הרישיון אינו מחויב לפי הוראות רישיונו לאפשר משלוח בקשת הפסקת שירות באמצעות דואר אלקטרוני, אין הוא מחויב להציג כתובת דואר אלקטרוני כאמור.
- (3) מידע על מבצעים והודעות אישיות למנוי, בהתאם להחלטת בעל הרישיון.

ה. הסכום לחיוב ללא מע"מ, כמפורט להלן:

- 1) חיובים קבועים - חיובים החלים על המנוי אשר אינם תלויים בהיקף שימוש;
- 2) חיובים משתנים - חיובים החלים על המנוי התלויים בהיקף שימוש;
- 3) חיובים חד-פעמיים - כגון: חיוב ב"דמי יציאה", חיוב בהפרשי ריבית והצמדה בגין חוב כספי, חיוב בגין הוצאות גביה וכד' (בנספח זה - "חיובים חד-פעמיים");
- 4) זיכויים - כגון: זיכוי בגין החזרת ציוד קצה ישן, זיכוי בגין סבסוד ציוד קצה וכד' (בנספח זה - "זיכויים");
- 5) החזרים כספיים בגין חיובי יתר (בנספח זה - "החזרים").

ו. הסכום הכולל לתשלום יוצג כמפורט להלן:

- 1) הסכום הכולל לתשלום ללא מע"מ; הסכום יחושב על פי סיכום החיובים המוצגים ב"סיכומי הביניים" ב"פירוט החשבון";
- 2) סכום מע"מ;
- 3) הסכום הכולל לתשלום בתוספת מע"מ.

ז. כל הסכומים לחיוב המופיעים ב"סיכום החשבון", יוצגו כמספר עשרוני בשקלים חדשים ברמת דיוק של שתי ספרות אחרי הנקודה העשרונית.

חלק ב - "פירוט חשבון"

9. חלק 1 של "פירוט החשבון" יכלול מידע לעניין תשלומים קבועים, תשלומים משתנים, חיובים חד-פעמיים, זיכויים והחזרים, כמפורט להלן:

א. "פירוט החשבון" יכלול מידע כללי אודות תכנית התעריפים אשר בהתאם לתנאיה מחויב המנוי לרבות פירוט התעריפים העיקריים שלה, כשהם כוללים מע"מ. למנוי עסקי, פירוט התעריפים העיקריים יוצג ללא מע"מ.

ב. כולל הסכם ההתקשרות של המנוי תקופת התחייבות, על בעל הרישיון לציין בכל חשבון ב"פירוט החשבון" את הפרטים כדלקמן:

1) משך תקופת ההתחייבות ומועד סיומה; הוראות סעיף קטן זה לא יחולו לגבי עסקה אשר אין חובה לתת לגביה הודעה כאמור בסעיף 13א(ד)(2)(ג) לחוק חגנת הצרכן, תשמ"א-1981.

2) התשלום אשר יידרש המנוי לשלם ככל שיבקש לסיים את התקשרותו עם בעל הרישיון קודם תום תקופת ההתחייבות לחברה או לתוכנית התעריפים ("דמי יציאה"), במהלך תקופת החשבון העוקבת לתקופת החשבון הנוכחי (בנספח זה - "תקופת החשבון העוקבת"). במקרה בו גובה דמי היציאה משתנה לאורך תקופת החשבון העוקבת, נקודת הזמן לייחוס לצורך קביעת גובה דמי היציאה תהיה אמצע תקופת החשבון העוקבת (ר' דוגמה 1).

3) ככל שתשלום דמי היציאה כולל אף תשלום בגין סבסוד ציוד קצה, יוצג התשלום האמור בנפרד. במקרה בו גובה התשלום האמור משתנה לאורך תקופת החשבון העוקבת, נקודת הזמן לייחוס לצורך קביעת גובה התשלום תהיה אמצע תקופת החשבון העוקבת (ר' דוגמה 1).

4) בעל הרישיון יגיש למנוי פירוט בכתב לגבי אופן חישוב דמי היציאה, תוך 14 יום מיום שהגיש המנוי בקשה למוקד שירות חלקות או לאחראי לטיפול בתלונות ציבור של בעל הרישיון.

ג. "פירוט חשבון" יוצג באמצעות טבלה המורכבת מעמודות ושורות, בהתאם למפורט בדוגמאות.

ד. ב"פירוט החשבון" יוצג כל שירות אשר סופק למנוי במהלך תקופת החשבון, בשורה נפרדת, תוך פירוט:

1) שם השירות; שם השירות יזכה באופן ברור ומדויק, ככל שניתן, את השירות שסופק למנוי; לעניין שירות אשר סופק למנוי שלא על ידי בעל הרישיון, יציג בעל הרישיון את פרטי ספק השירות, לרבות שמו ומספר חטלפון באמצעותו ניתן ליצור עמו קשר;

2) הכמות; כמות הנמדדת בזמן תוצג בתצורה של ss:mm (שניות:דקות). כמות הנמדדת בנפח נתונים תוצג כמספר עשרוני ב-MB ברמת דיוק של 3 ספרות אחרי הנקודה העשרונית לכל הפחות. כמות של דפי אינטרנט שנצפו או מסרונים תוצג כמספר טבעי;

3) התעריף; התעריף יוצג כמספר עשרוני בש"ח, ברמת דיוק של 3 ספרות אחרי הנקודה העשרונית לכל הפחות. תעריף המורכב ממספר מרכיבי תשלום, כגון: תעריף אחד עבור שירותיו של בעל הרישיון ותעריף שני, עבור קישור גומלין או עבור שירות טלפון בין-לאומי, יוצג גם כתעריף אחד כולל (ר' דוגמאות 1, 2).

שיחות שתעריפן משתנה במהלך ביצוען כגון, מעבר משפל לשיא או משיא לשפל, שינוי תעריף תוך כדי שיחה, לרבות שיחה שהחלה במסגרת "בנק דקות" וחרגה ממנו במהלך ביצועה, תוצגנה במקובץ במסגרת שירות "שיחות בתעריף משתנה תוך כדי השיחה"; התעריף יוצג ותחת עמודת "תעריף ממוצע" והוא יחושב על ידי חלוקה של הסכום לחיוב ב"שורת סיכום הביניים", כמשמעותה בסעיף 11ט לנספח, בכמות (ר' דוגמה 5 – ורסיה א'). ככל ששיחה בשירות "שיחות בתעריף משתנה תוך כדי השיחה" מוצגת כמפורט בסיפא של סעיף 11יב להלן, לא נדרש להציג "תעריף ממוצע" והתעריף יוצג לפי כל מקטע בנפרד (ר' דוגמה 5 – ורסיה ב').

4) הסכום לחיוב; הסכום לחיוב יחושב על פי מכפלת הכמות בתעריף, והוא יהיה זהה לסכום לחיוב המופיע ב"פירוט השיחות" ב"שורת סיכום הביניים"; החיוב ב"שורת סיכום הביניים" ב"פירוט השיחות" של כל מקטע "שיחה בתעריף משתנה תוך כדי השיחה" ייכלל ב"פירוט החשבון" במסגרת סוג השירות המתאים (ר' דוגמה 5 – ורסיה ב').

5) במידה וקיים גם תשלום קבוע לכל שיחה בודדת יוצגו באותה שורה גם מספר השיחות שבוצע והתעריף הקבוע לשיחה, והסכום לחיוב יחושב על פי מכפלת מספר השיחות בתעריף התשלום הקבוע לשיחה בתוספת מכפלת הכמות בתעריף (ר' דוגמה 4).

ה. ב"פירוט החשבון" יוצגו "חייבים הקבועים", "חייבים החד-פעמיים", "חייבים" ו"החוזרים" כל אחד מהם, בקבוצה נפרדת (ר' דוגמאות 3, 5).

ו. בעל הרישיון יודיע בחשבון למנוי בדבר אפשרותו לבקש פירוט בכתב לגבי אופן חישוב "החוזר" או "חיוב חד-פעמי"; בעל הרישיון יגיש למנוי פירוט בכתב כאמור, תוך 30 יום מיום שהגיש המנוי בקשה בעניין למוקד שירות הלקוחות או לאחראי לטיפול בתלונות ציבור של בעל הרישיון (ר' דוגמאות 3, 5).

ז. ב"פירוט החשבון" אפשר שיצוינו גם חיובים עבור מכירת ציוד קצה וחיובים עבור שירותים שאינם שירותי בזק.

ח. "פירוט החשבון" יכלול סיכומי ביניים של הסכומים לחיוב, ללא מע"מ, בגין חיובים קבועים, חיובים משתנים, חיובים חד פעמיים, זיכויים והחזרים ("שורת סיכום ביניים").

ט. הסכום הסופי לחיוב יוצג ללא מע"מ, ולצידו יוצג הסכום לחיוב כולל מע"מ.

י. על בעל הרישיון לציין ב"פירוט החשבון" הערה לפיה ככל שקיים פער בין הסכום לחיוב ובין סכומת הסכומים לחיוב המפורטים בשורת סיכום הביניים ב"פירוט החשבון", מקורם בכך שסכום לחיוב מחושב בהתאם לתעריפים ברמת דיוק גבוהה מזו הקבועה בהוראות הרישיון והתקן.

יא. כל הסכומים לחיוב המופיעים ב"פירוט החשבון", יוצגו כמספר עשרוני בשקלים חדשים ברמת דיוק של שתי ספרות אחרי הנקודה העשרונית, אלא אם כן נקבע במפורש אחרת.

10. בחלק 2 של "פירוט תחשבון" יציג בעל הרישיון בצורה גרפית או בכל דרך אחרת, לגבי כל מספר טלפון אליה מתייחס חשבון הטלפון, מידע אודות דפוסי השימוש, כמפורט להלן:
- א. שיטור ניצול של כל חבילת שירותים הכלולה בתוכנית התעריפים בה הוא מנוי, לרבות חבילות שירותים הניתנות למנוי במסגרת התשלום הקבוע;
- ב. פירוט תשלומים על פי סוגי שירותים;
- ג. התפלגות דקות שיחה ומסרונים לפי סוגי בעלי הרישיון אשר ברשתם הושלמה השיחה (פנים-רשתי, חוץ-רשתי בהתאם לסוג בעל הרישיון - רט"ן, פנים ארצי נייח).

חלק ג - "פירוט שיחות"

11. ב"פירוט השיחות" יוצגו הפרטים המפורטים להלן:
- א. "פירוט השיחות" יכלול מידע אודות כל השיחות אשר סופקו למנוי בתקופה אליה מתייחס החשבון.
- ב. כל "סוג שירות" יפורט בקבוצה נפרדת תחת כותרת של שם השירות, כאשר כל פרט ב"סוג שירות" יוצג בשורה נפרדת, בהתאם לאמור בסעיף קטן 11ה. לעניין שיחות קשר ("PTT"), לא נדרש פירוט עבור כל שיחה בנפרד.
- ג. הצגת הנתונים בהתייחס לכל "סוג שירות" תמופיע ב"פירוט השיחות", תיעשה לפי סדר כרונולוגי עולה.
- ד. "פירוט שיחות" יוצג בתצורת טבלה בהתאם למפורט בדוגמאות.
- ה. לגבי כל פרט המופיע ב"פירוט השיחות" יצוינו, לכל הפחות, הנתונים הבאים:
- 1) תאריך ביצוע השיחה או המסרון או הגלישה;
  - 2) שעה (hh:mm:ss);
  - 3) מעד נקרא (אם קיים);
  - 4) כמות;
  - 5) תעריף ללא מע"מ, במספר עשרוני בשי"ח, ברמת דיוק של 3 ספרות אחרי הנקודה העשרונית לכל הפחות;
  - 6) סכום לחיוב ללא מע"מ, במספר עשרוני בשי"ח, ברמת דיוק של 3 ספרות אחרי הנקודה העשרונית לכל הפחות.
- ו. התעריף המוצג יחיה התעריף על פיו מחויב המנוי, קרי, לדוגמה: לאחר הנחה ככל שקיימת, התעריף המזול שהוצע למנוי במסגרת מבצע וכד'.

- ז. **הכמות, התעריף, והסכום לחיוב יוצגו בעמודות צמודות זו לזו ככל האפשר, כך שמכפלה של הכמות בתעריף תיתן את הסכום לחיוב. במידה וקיים גם תשלום קבוע לכל שיחה יוצגו באותה שורה גם כמות השיחות שבוצע והתעריף הקבוע לשיחה, והסכום לחיוב יחושב על פי מכפלת כמות השיחות בתעריף התשלום הקבוע לשיחה בתוספת מכפלת הכמות בתעריף (ר' דוגמה 4).**
- ח. **כמות הנמדדת בזמן תוצג בתצורה של mm:ss (שניות:דקות); כמות הנמדדת בנפח נתונים תוצג כמספר עשרוני ב-MB ברמת דיוק של 3 ספרות אחרי הנקודה העשרונית לכל הפחות; כמות של דפי אינטרנט שנצפו או מסרונים תוצג כמספר טבעי.**
- ט. **כל "סוג שירות" המופיע ב"פירוט שיחות" יכלול שורת סיכום בה יפורט סה"כ הכמות בגינה מחויב המנוי וסח"כ הסכום לחיוב לעניין אותו "סוג שירות", ללא מע"מ (בנספח זה - "שורת סיכום ביניים").**
- י. **כל סכום לחיוב המופיע ב"שורת סיכום ביניים" יוצג ב"פירוט חשבון" כמספר עשרוני ברמת דיוק של שתי ספרות אחרי הנקודה העשרונית כשלצדו תוצג הכמות.**
- יא. **התצוגה של כל שורת סיכום ביניים תיעשה בצורה בולטת.**
- יב. **שיחה שתעריפה משתנה במהלך ביצועה כגון, מעבר משפל לשיא או משיא לשפל, שינוי תעריף תוך כדי שיחה, לרבות שיחת שהחלה במסגרת "בנק דקות" וחרגה ממנו במהלך ביצועה, תוצג במסגרת שירות "שיחות בתעריף משתנה תוך כדי השיחה"; התעריף יוצג תחת עמודת "תעריף ממוצע" והוא יחושב על ידי חלוקה של הסכום לחיוב בכמות (ר' דוגמה 5 – ורסיה א'). ניתן להציג שיחה שתעריפה משתנה במהלך ביצועה גם בצורה אחרת שבה יוצגו בנפרד לגבי כל מקטע של שיחה כאמור התעריף לחיוב, הכמות והסכום לחיוב וכן חיוב כולל של השיחה (ר' דוגמה 5 – ורסיה ב').**
- יג. **בעל הרישיון רשאי לספק למנוי שביקש זאת במפורש פירוט שיחות בסדר כרונולוגי בו סופקו השיחות ללא הפרדה בין סוגי השירותים, ובלבד שיודיע למנוי במסגרת "פירוט השיחות" כי הוא רשאי לקבל "פירוט שיחות" אף בהתאם למתכונת הקבועה בסעיף 11(ב).**

נספח ו'- כללי נגישות לשירותי בוק בין-לאומיים¹¹

1. הגדרות

- בנספח זה יחיו למלים ולביטויים שלחן המשמעות הרשומה בצד, אלא אם כן משתמע מלשון הכתוב או מהקשרו מובן אחר:
- "מנוי משויך" - מנוי שנבחר במפעיל בין-לאומי כמפעיל הנבחר שלו;
  - "מתקשר מזדמן" - מנוי, שמתקשר לחו"ל באמצעות מפעיל בין-לאומי, ואינו מנוי משויך;
  - "מפעיל נבחר" - מפעיל בין-לאומי שנבחר בידי מנוי, על פי הוראות סעיף 4;
  - "קוד חיוג מקוצר" - קידומת החיוג "00" המיועדת לביצוע שיחת מב"ל יוצאת וקוד הגישה "188" המיועד לקבלת שירותים הניתנים באמצעות מרכזיה מאוישת, לרבות שיחת מב"ל יוצאת, והכל כמפורט בסעיף 2;
  - "שיוך מנוי" - פעולת הגדרה טכנית שמבצע מפ"א במתג שלו באופן ששיחות שיוזם מנוי שלו, שבוצעו באמצעות קוד חיוג מקוצר, ינותבו למתג של המפעיל הנבחר של אותו מנוי;
  - "שיחת מב"ל יוצאת" - העברת מסר דיבור או מסר פקסימילה באמצעות מערכת בוק בין לאומית שהיוזמה לביצועה היא בידי מנוי;
  - "שיחת מב"ל נכנסת" - העברת מסר דיבור או מסר פקסימילה באמצעות מערכת בוק בין לאומית שהיוזמה לביצועה היא בידי מתקשר בחו"ל;
  - "שירות מב"ל" - שירות מסר בוק בין-לאומי, שהינו העברה דו-כיוונית בו-זמנית של דיבור וכן העברה בו-זמנית של מסרי פקסימילה, במערכת בוק בין-לאומית.

2. גישה לשירות מב"ל

2.1 בעל הרישיון יספק למנוי שירות גישה לשירות מב"ל של מפעיל בין לאומי, באמצעות קודי גישה אלה:

(א) קוד גישה תלת ספרתי (או ארבע ספרתי) לחיוג ישיר;

(ב) קוד גישה ארבע ספרתי (או חמש ספרתי) לחיוג לשירותים שונים של מפעיל בין לאומי;

2.2 מנוי משויך אשר בחר במפעיל נבחר בתהליך המתואר בנספח זה, יוכל לקבל שירות מב"ל באמצעות המערכת הבין לאומית של המפעיל הנבחר וכן באמצעות קוד חיוג מקוצר וכן באמצעות חיוג קוד גישה.

¹¹ חמשה שוקל עידכון הנספח לגבי כל בעלי הרשיונות הכלליים.

2.3 אם בעל הרשיון יאפשר למנויי שימוש בקידומת חיוג מקוצר אחר (כגון +), במקום קידומת החיוג "00" (לחלן: קידומת מיוחדת), יחולו על הקידומת המיוחדת כל החוראות וחללים החלים על קידומת החיוג המקוצר "00".

3. נגישות של מנוי לשיחות מב"ל יוצאות:

3.1 בעל הרשיון יאפשר למנוי לפעול באחת מאלה, באשר לשיחות מב"ל יוצאות, כמפורט לחלן:

(א) כמנוי משויך;

(ב) כחסום;

(ג) כמתקשר מזדמן בלבד.

4. חסימת שיחות בין-לאומיות יוצאות והסרת החסימה

4.1 בעל הרשיון יחסום שיחות מב"ל יוצאות, ורשאי הוא לחסום גם שיחות מב"ל נכנסות בגובינא, לכל מנוי שיבקש לחסום גישה לשירותים בין-לאומיים או למנוי שהשירות הבין-לאומי שלו לשיחות מב"ל יוצאות הופסק או נותק, על פי הכללים הקבועים בתקנות על פי החוק וברישיון; בעל הרשיון אינו רשאי לחסום שיחות מב"ל נכנסות, למעט שיחות גובינא.

4.2 בוצעה חסימת שיחות מב"ל יוצאות לפי בקשת חמנוי, יסיר בעל הרשיון את החסימה כמפורט לחלן:

(א) ביקש חמנוי לחשתיק, יציין בחתימה על טופס מתאים, את המפעיל הבין לאומי בו הוא בוחר כ"מפעיל נבחר" שלו;

הודעה שנמסרה באמצעות מכשיר פקסימילה, יראו לעניין זה כהודעה בכתב שנמסרה בידי חמנוי.

(ב) ביקש חמנוי להיות מתקשר מזדמן, יודיע על כך לבעל הרשיון; הייתה ההודעה בעל-פה, יוודא בעל הרשיון את זהותו של המבקש.

4.3 בעל הרשיון יבצע חסימה לשיחות מב"ל או הסרתה, חנעשים לפי בקשת חמנוי, לפי אלה:

(א) 70% - תוך יום עבודה מקבלת ההודעה; בקשות שהתקבלו לאחר השעה 15:00, יראו אותם כאילו התקבלו ביום העבודה הבא;

(ב) 20% - תוך שני ימי עבודה מקבלת ההודעה;

(ג) השאר - תוך ארבעה ימי עבודה.

4.4 בעל הרשיון יוודא כי מנוי ששיחות חמב"ל היוצאות שלו נחסמו לא יוכל לבצע שיחות יוצאות בקודי חיוג "00", "01X", "188", ו-"18XY", או בכל קוד שיבוא במקומו.

- 4.5 בעל הרישיון רשאי לגבות תשלום סביר בעד ביצוע חסימה לשיחות מב"ל יוצאות או בעד הסרת החסימה.
- 4.6 על אף האמור בסעיף 4.5, בעל הרישיון יאפשר לכל מנוי חדש שלו, ללא כל תשלום, לחסום את שיחות המב"ל היוצאות, לפני הפעלת שירותיו לאותו מנוי.
- 4.7 בעל הרישיון יודא כי כל מנוי שנחסמה גישתו לשיחות מב"ל יוצאות, יקבל צליל מתאים כאשר יחייג קידומת חיוג או קודי גישה לשירותים בין-לאומיים.
- 4.8 ביקש מנוי שבחר במפעיל נבחר לחסום שיחות מב"ל יוצאות, יודיע בעל הרישיון על כך למפעיל הנבחר, תוך שבעה (7) ימי עבודה מיום ביצוע החסימה.

5. בחירת מפעיל נבחר בידי מנוי

- 5.1 מנוי רשאי להודיע למפעיל בין-לאומי בכתב, בטופס חתום שאושר בידי המנהל, על בחירתו בו כמפעיל נבחר באמצעותו הוא מבקש לקבל שירותי בוק מים-ארציים בקודי החיוג המקוצרים '00 ו-188'; הטופס יכלול את פרטי המנוי - שם פרטי ושם משפחה או שם תאגיד, מספר תעודת זהות או מספר זיהוי של תאגיד, מען ומספרי הטלפון להם מבקש המנוי לקבוע את המפעיל הבין-לאומי כמפעיל נבחר ואת התאריך והשעה בה נמסרה הוראת המנוי; הטופס יבחר כי ניתן לקבוע לכל מספר טלפון מפעיל נבחר אחד בלבד והוא יענה לודישות הקבועות לעניין זה ברישיון המפעיל הבין לאומי (להלן - טופס שיוך).
- 5.2 מנוי יהיה רשאי לשנות בכל עת את המפעיל הנבחר שלו באמצעות הודעה בכתב על גבי טופס שיוך; עבור שיוך ראשוני שנעשה לבקשתו של המנוי, לא יידרש המנוי לשלם כל תשלום, ואולם עבור כל שינוי בשיוך רשאי בעל הרישיון לגבות מהמנוי תשלום סביר.
- 5.3 המפעיל הנבחר ישלח לבעל הרישיון הודעה בדבר בחירתו של המנוי בו כמפעיל נבחר (להלן - הודעת שיוך); הודעת שיוך תכלול את פרטי המנוי - שם פרטי ושם משפחה או שם התאגיד, מען ומספרי הטלפון להם מבקש המנוי לקבוע את המפעיל הבין-לאומי כמפעיל נבחר, וכן את התאריך והשעה המצוינים בטופס השיוך עליו חתם המנוי; המפעיל הנבחר ימסור הודעות שיוך לבעל הרישיון על פי טפסי השיוך החתומים שבידו; הודעות השיוך ימסרו באמצעות קבצי מדיה מגנטית, או באופן אחר שיוסכם עליו בין בעל הרישיון למפעילים הבין-לאומיים; אם יימסרו לבעל הרישיון שתי הודעות שיוך או יותר, המתייחסות לאותו מספר טלפון, יפעל בעל הרישיון על-פי הודעת השיוך הכוללת את התאריך והשעה המאוחרים יותר.
- 5.4 חגיש אדם בקשה להיות מנוי חדש לשירות טלפוניה של בעל הרישיון, יהא עליו לציין בבקשתו את המפעיל הבין-לאומי עמו הוא מבקש להתקשר כמפעיל נבחר, באמצעות טופס שיוך; בעל הרישיון יעביר למפעיל הנבחר את פרטי המנוי המשווים המפורטים בטופס השיוך במסגרת קובץ השינויים כמשמעותו בסעיף 5.5(ד); בעל הרישיון יאפשר לכל מנוי חדש שלו לבחור לעצמו מפעיל נבחר או לחסום את שיחות המב"ל היוצאות שלו או יאפשר למנוי קבלת שירותי מב"ל כמתקשר מזדמן בלבד.

5.5 לצורך ביצוע הליכי קביעת מפעיל נבחר, ומבלי לגרוע מהאמור לעיל, יפעל בעל הרישיון כדלקמן:

(א) בעל הרישיון לאפשר לכל מנ"י, שברשותו מספר קווי מנ"י, למעט קווים בקבוצת PCM, קווים המתייחסים לקבוצת סיור וקווי ISDN בעלי יותר ממספר אחד לקו, לקבוע מפעיל נבחר מסויים לקווי מנ"י אחדים ומפעיל נבחר אחר לקווי המנ"י האחרים.

(ב) בעל הרישיון יבצע שיוך מנ"י תוך יום עבודה מקבלת הודעת שיוך מאת המפעיל הנבחר.

(ג) בעל הרישיון ידווח למפעיל בין-לאומי על השלמת ביצוע שיוך מנ"י, לרבות שיוך השיוך במועד ובמתכונת כפי שיוסכם בין בעל הרישיון לבין המפעיל הבין לאומי; תדיווח יכלול את פרטי המנ"י - שם פרטי ושם משפחה או שם תאגיד, מען ומספרי הטלפון ששויכו למפעיל הבין-לאומי.

(ד) בעל הרישיון יעביר בכל יום לכל מפעיל בין-לאומי, קובץ שינוי יומי של שיוך מנ"י (להלן "קובץ שינויים") המכיל את פרטי המנ"י שהשתייכו אל המפעיל הבין-לאומי או גרעו ממנו באותו יום. קובץ השינויים יועבר במועד ובמתכונת כפי שיוסכם בין בעל הרישיון לבין המפעיל הבין-לאומי. הקובץ יכלול את פרטי המנ"י, ולפחות את אלה: שם פרטי ושם משפחה או שם תאגיד, מספר תעודת זהוי או מספר זהוי של התאגיד, מען ומספר טלפון ששויך למפעיל הבין-לאומי.

(ה) בעל הרישיון רשאי לפנות למנהל בבקשה להתיר לו, במקרים מסוימים, לקבוע כללים והגבלות בנושא שיוך מנ"י, בעל הרישיון יפרט את חנימוקים, הטכניים או התפעוליים המהווים בסיס לבקשתו; התיר המנהל, לפי שיקול דעתו המקצועי, את בקשתו של בעל הרישיון כאמור, יקבע המנהל את פרק הזמן בו הכלל או המגבלה יהיו תקפים.

(ו) בעל הרישיון ימסור למנהל דו"ח רבעוני בכתב, עד היום ה- 15 בחודש שלאחר תום הרבעון; המידע בדו"ח יחיה נכון ליום האחרון של הרבעון הקלנדרי שקדם למועד הדו"ח ויכלול את אלה:

(1) כמות המנ"יים החסומים לשירותי בזק בין-לאומיים;

(2) כמות המנ"יים המקושרים לשירותים בין-לאומיים באמצעות קוד חיוג מקוצר או באמצעות "קוד מיוחד", לכל אחד מהמפעילים הבין-לאומיים;

(3) כמות המנ"יים המקושרים לשירותים בינלאומיים כמתקשרים מזדמנים בלבד.

(ז) נתגלעו חילוקי דעות בין מפעילים בין-לאומיים או בין בעל הרישיון למפעיל בין-לאומי בעניין בחירת מפעיל נבחר בידי מנ"י, יועבר העניין להכרעת המנהל או להכרעת בורר בלתי תלוי שימנה המנהל לפי שיקול דעתו הבלעדי.

6. חסימה לקוד חיוג מקוצר

- 6.1 בכפוף להוראות נספח זה יבצע בעל הרישיון חסימה לקוד חיוג מקוצר לכל מנוי שיבקש זאת.
- 6.2 בעל הרישיון יבצע את החסימה לקוד החיוג המקוצר כמפורט להלן: יותב את שיחות המנוי בקוד החיוג המקוצר אל מכריז, שישמע חודעה קולית מוקלטת בתוכן הבא, בעברית, אנגלית, ערבית ורוסית: "שירות זה חסום, לפרטים נוספים נא חייג למספר _____ (מספר טלפון של מכריז על פי הוראות סעיף 6.3).
- 6.3 בעל הרישיון יפעיל הכרזה במענה קולי במשך 24 שעות ביממה, כולל בשבתות ובחגים, בשיטה ובנוסח שיאפשר למנוי לקבל הסבר על חסימת החיוג לחו"ל, בשפות עברית, אנגלית, ערבית ורוסית; ההסבר יקיף את חנושאים הבאים:
- (א) ביצוע שיוך למפעיל נבחר - מהו התהליך ולאן יש לפנות כדי לבקש טופס שיוך;
  - (ב) כיצד ניתן לחייג לחו"ל כאשר המנוי חסום לקוד חיוג מקוצר;
  - (ג) אפשרות חסימת חיוג לחו"ל ואפשרות להסרת החסימה;
  - (ד) להיכן ניתן לפנות לשם בירור נושאים נוספים - מספרי טלפון של מוקדי המפעילים חבין-לאומיים.

7. קישורי גומלין

- 7.1 בעל הרישיון יחבר את הרשת, באופן ישיר או עקיף, על פי רישיונו, אל מערכות הבזק חבין-לאומיות של כל המפעילים חבין-לאומיים, באופן המאפשר קבלת שירותי בזק בין-לאומיים בידי כל מנוי, באמצעות מערכת הבזק חבין-לאומית של כל מפעיל בין-לאומי, לרבות שיחות מב"ל יוצאות ושיחות מב"ל נכנסות, חיוג ישיר, חיוג ISDN, חיוג באמצעות מרכזן (שירות '188', כאמור בסעיף 2.2 (א)), שירות "ישראל ישיר", שירותי גוביינא (מחוז"ל לישראל, מישראל לחו"ל), שירותי 800-1 בין-לאומיים (נכנסים ויוצאים), שירות כרטיסי חיוג, מכל יעד בחו"ל ולכל יעד בחו"ל.
- 7.2 ההסדרים הטכניים, התפעוליים והמסחריים בין בעל הרישיון לבין כל מפעיל בין-לאומי יאפשרו לספק לכל מנוי את אלה:
- (א) שירות איכותי, כולל בקרה על איכות השירות ואמצעים לבדיקה ולטיפול בתלונות של מנויים בנוגע לאיכות השירות;
  - (ב) חיוב אמין ומדויק של המנוי, כולל בקרה על החיוב, ואמצעים לבדיקה ולטיפול בתלונות של מנויים בנוגע לחיוב שגוי וכלים ואמצעים לאיתור ומניעת מרמה והונאה;
  - (ג) מענה צרכני לפניות ובירורים של המנוי, כולל כלים ואמצעים לאספקת חשבון מפורט למנוי, ולבדיקת פניות של המנוי בכל נושא הקשור לקבלת שירותים בין-לאומיים.

7.3 לשם יישום כל האמור בנספח זה יפעל בעל הרישיון, בין היתר, כלהלן:

- (א) יאפשר לכל מנוי שלא חסם שיחות מבייל יוצאות, בכל עת, להעביר שיחות לחו"ל באמצעות המפעיל הנבחר או כמתקשר מודמן, במתכונת חיוג המפורטת בסעיף 2;
- (ב) יאפשר לכל מנוי לשנות את המפעיל הנבחר שלו;
- (ג) ינקוט באמצעים סבירים כדי למנוע שיוך מנוי למפעיל נבחר ללא ידיעתו או בניגוד לרצונו של המנוי ("Slamming"); אמצעים אלה יכללו, בין היתר, זיהוי המנוי ואימות זכותו של המנוי לקבלת חשירות;
- (ד) יאפשר לכל מנוי, ללא תשלום, גישה לשירות המאפשר לו לזהות את שם המפעיל הנבחר שלו, במספר המיוחד לבדיקת שיוך המנוי למבייל, 00 000 000;
- (ה) יאפשר למפעיל בין-לאומי לגבות תשלומים עבור שירותיו באופן ישיר, ממנוי משוייך אשר בחר לקבל מהמפעיל הבין לאומי שירותי חיוב וגביה באופן ישיר; בעל הרישיון יעמיד לרשותו של מפעיל בין-לאומי כל מידע חיוני שהמפעיל הבין-לאומי זקוק לו לשם מתן שירותי חיוב וגביה למנוי משוייך כאמור;
- (ו) יספק שירותיו בתנאים שווים ובלתי מפלים ובתעריף בלתי מפלה למנוי משוייך שבחר לקבל שירותי חיוב וגביה מהמפעיל הבין-לאומי.

7.4 שיעור התשלומים של המפעילים הבין-לאומיים בגין יישום קישור חגומלין, כאמור, ייקבע במו"מ בין בעל הרישיון למפעילים הבין-לאומיים; לא הגיעו הצדדים להסדר, יקבע השר הוראות בעניינים אלה, לאחר שנתן לצדדים הזדמנות נאותה לחביא טענותיהם בפניו.

נספח ט' (34) - שירות פרימיום הניתן בתעריף פרימיום (38)

1. הגדרות

1.1 בנספח זה:

- "בעל רישיון" מי שקיבל רישיון כללי מכוח החוק;
- "בעל רישיון מארח" בעל רישיון אשר באמצעות רשתו ספק השירות נותן את שירותיו;
- "בעל רישיון מוצא" בעל רישיון פנים ארצי נייח או ניד, אשר מנוי שלו מבקש לרכוש שירות פרימיום;
- "הזמנת שירות" כל פעולה שיזום המנוי לצורך קבלת שירות פרימיום, לרבות התקשרות לקידומת חיוג, הזנת מספר הטלפון של המנוי, הזנת סיסמה והזנת קוד;
- "חשבון טלפון" חשבון שמגיש בעל רישיון למנוי בעבור שירותים שסופקו לו;
- "כתב" לרבות באמצעות פקסימילה או דואר אלקטרוני;
- "מב"ל" (מפעיל בינלאומי) מי שקיבל רישיון כללי למתן שירותי בזק בינלאומיים;
- "מנוי" מנוי של בעל רישיון המוצא;
- "מספר שירות" מספר טלפון בן 10 ספרות, שנקבע בהתאם להוראות תכנית המספור ולהוראות מינהל לעניין זה, הכולל קידומת חיוג ייעודית בתוספת מספר ספרות, אותן מקצה בעל הרישיון המארח לספק שירות, ואשר חיוגו מאפשר למנוי גישה אל שירות פרימיום;
- "ספק שירות" מי שמספק שירות פרימיום באמצעות רשת בזק של בעל רישיון, אשר התשלום בעבורו נעשה באמצעות חשבון הטלפון;
- "קידומת חיוג" קידומת חיוג ארצית, בתבנית שנקבעה בידי המשרד לצורך נגישות לשירות פרימיום;
- "רשת" מערכת של מתקני בזק באמצעותה מספק בעל רישיון את שירותיו;

³⁴ תיקון מספר 55 | תחילה: תיקון זה יכנס לתוקף ביום 15 בפברואר 2015.
³⁸ תיקון מספר 38.

"שירות פרימיום" - שירות השמעת מסר שמע או הצגת מסר חוזי, לרבות מסר מוקלט, הניתן באמצעות מתקן בוק, באופן ישיר או עקיף, בין היתר לצורך אחד מאלה: אספקת מידע ותוכן, ביזור, קבלת ייעוץ, שירותי היכרויות, שיחות (צ'אט), השתתפות בתחרות, הגרלה, משחק או הצבעה או שירות הניתן באמצעות האינטרנט, ולמעט שירות אירוטי; לעניין זה, "באופן עקיף" – לרבות בדרך של יצירת קשר מציוד קצה של המנוי, או הזנת מספר הטלפון של המנוי, לרבות באינטרנט, כתנאי למתן השירות או לשם חיוב בעדו;

"תעריף פרימיום" - התעריף לתשלום עבור שירות פרימיום, בהתאם לדרישת בעל הרשיון המארח; תעריף זה יכלול תעריף השלמת השיחה ברשת הבוק הציבורית של בעל הרשיון המארח, שנקבע לפי תקנות התקשורת (בוק ושידורים) (תשלומים בעד קישור-גומלין), התשי"ס-2000, ולעניין שירות הניתן בידי מב"ל כבעל רישיון מארח, יכלול התעריף את התשלום שישאיר בידיו המב"ל;

"תעריף רגיל" - תעריף הנגבה מהמנוי על ידי בעל רישיון המוצא, בהתאם לתכנית התעריפים הקבועה בהסכם ההתקשרות בינו ובין המנוי¹².

1.2 מליס וביטויים בנספח זה שלא הוגדרו בסעיף זה, תחא משמעותם כמשמעות שיש להם בחוק, בתקנות לפיו, בחוק הפרשנות, התשמ"א - 1981, בסעיף 1 לרישיון או כמפורט במקומות אחרים בנספח זה, אלא אם כן משתמע מלשון הכתוב או מהקשרו מובן אחר.

2. גישה לשירות וחובת אוניברסאליות

- 2.1 בעל רישיון מוצא יאפשר לכל מנוי גישה לכל שירות פרימיום הניתנים על גבי כל הרשתות של בעלי הרישיונות.
- 2.2 בעל רישיון מארח יאפשר לכל מתקשר של כל בעלי הרישיונות גישה לשירותי הפרימיום שניתנים באמצעות הרשת שלו.
- 2.3 בעל רישיון מארח ובעל רישיון מוצא יאפשרו מתן שירותי פרימיום, אך ורק באמצעות קידומת החיוג ומספר שירות.

¹² במידה ולמנוי חבילה דקות חודשית מוגבלת, יפחית בעל הרשיון את התשלום על פי משך השיחה ממכסת הדקות החודשית; במידה ולמנוי תכנית בלתי מוגבלת, לא יחויב בתשלום נוסף עבור החיוג למספר שירות; במידה ולמנוי תכנית תעריפים שלא במסגרת חבילה, יחיד תעריף הרגיל שלו זהה לתעריף עבור דקות שיחה פנים רשתית.

2.4 הפניה לקידומות החיוג תעשה אך ורק לשם קבלת שירות פרימיום; הפניה לקידומות החיוג כאמור לצרכים אחרים, לרבות חסדרי חיוב וגביה, שירות לקוחות או מינהלה, אסורה בהחלט.

2.5 בעל הרישיון יחסום את הגישה למספר טלפון, לרבות למספר בינלאומי, ללא קידומות החיוג לשירות פרימיום, ככל שחודע לו בידי המשרד, או חובר לו בדרך אחרת, כי באמצעותו של מספר טלפון זה ניתן שירות פרימיום.

3. חובת הכרזה מוקלטת וחודעה למנוי

3.1 מיד לאחר מימוש ההתקשרות, ובטרם מתן שירות פרימיום, ישמיע בעל הרישיון המארח למתקשר מסר מוקלט, בשפה שבה ניתן השירות, בלשון ברורה ומובנת לכל, וללא שיבושי הקלטת. המסר המוקלט יכלול פרטים אלה, על פי הסדר הבא:

(א) מהות השירות;

(ב) תעריף הפרימיום, בנוסף לתעריף הרגיל של המנוי;

(ג) חתעריף המרבי שניתן לגבות בעד השירות;

(ד) משך הזמן המרבי שנקבע לשם קבלת שירות פרימיום, ככל שנקבע;

(ה) האפשרות חתונות בידי המתקשר לנתק את השיחה לפני תחילת מתן השירות, ללא חיוב, וזאת עד סיום השמעת האות כאמור בסעיף 3.2.³⁶

3.2 עם סיום השמעת ההכרזה המוקלטת, כאמור בסעיף 3.1, ולפני תחילת מתן השירות, ישמיע בעל הרישיון המארח למתקשר אות מיוחד, ולאחריו תינתן לו שהות של 5 שניות לפחות לשם ניתוק השיחה, וזאת מבלי להיות מחויב בתעריף פרימיום; בעל הרישיון רשאי לתת למנוי אפשרות לאשר את קבלת השירות באמצעות חקשה על מקש מסוים בצידוד חקצה שברשותו, לשם תחילת מתן השירות עוד בטרם תסתיים השחות כאמור.³⁶

3.3 נחסמה הגישה לשירות פרימיום כאמור בסעיף 7.1, ישמיע בעל רישיון מוצא למנוי מסר מוקלט, לפיו לא ניתן לקבל שירות כאמור, בשל חסימת הגישה לקידומות החיוג. בעל הרישיון רשאי לפרט במסגרת המסר המוקלט את הדרכים לביטול החסימה.

4. רכישת שירות

4.1 בסיום חליך האמור בסעיף 3.2, תינתן למתקשר אפשרות לרכוש את שירות הפרימיום.³⁶

4.2 רכישת שירות תתבצע לכל שירות בנפרד, ובהתאם לקידומות החיוג, ואין לראות ברכישת שירות מסוים כרכישת שירות נוסף, בין אם אותו השירות ובין אם שירות אחר.

³⁶ תיקון מספר 36.
³⁶ תיקון מספר 36.
³⁶ תיקון מספר 36.

5. מחיר השירות

- 5.1 בכל קידומות החיוג המפורטות להלן, תעריף השירות למנוי יהיה תעריף הפרימיום לשירות בתוספת התעריף רגיל.
- 5.2 עבור שירות הניתן בקידומת החיוג 1-900, ניתן לדרוש סכום מירבי של 0.5 ש"ח לדקת שיחה, ולא יותר מאשר 30 ש"ח לשיחה כולה.
- 5.3 עבור שירות הניתן בקידומת החיוג 1-901, ניתן לדרוש סכום מירבי של 50 ש"ח, בין אם תעריף הפרימיום עבור השירות נגבה באופן חד-פעמי, ובין אם התעריף נקבע לפי משך השירות, או שילוב של השניים.
- 5.4 עבור שירות הניתן בקידומת החיוג 1-902, ניתן לדרוש סכום מירבי של 100 ש"ח, בין אם תעריף הפרימיום עבור השירות נקבע באופן חד-פעמי, ובין אם התעריף נקבע לפי משך השירות, או שילוב של השניים.
- 5.5 בכפוף לאמור בסעיפים 5.2-5.4, תעריף הפרימיום המחייב הוא התעריף שנמסר למנוי בהכרזה המוקלטת, טרם מתן השירות, וזאת בהתאם לסעיף 3.1.
- 5.6 המחירים הנקובים בסעיף זה כוללים מע"מ.

6. גביית והסדרי חיוב

- 6.1 בעל רישיון מוצא לא יגבה ממנוי תשלום עבור שירות פרימיום, אשר ניתן בניגוד להוראות נספח זה.
- 6.2 בעל רישיון המוצא יגבה מחמנוי תשלום עבור שירות הפרימיום על פי רשומות החיוב שהעביר לו בעל הרישיון המארח, בנוסף לתעריף הרגיל.
- 6.3 בעל הרישיון המארח יעביר, לכל הפחות פעם ביממה,³⁹ לבעל רישיון המוצא רשומות חיוב בגין שירות פרימיום (להלן "קובץ רשומות פרימיום")⁴⁰ שניתן למנוי, כפי שנמסר למנוי בהכרזה לפי סעיף 3.1.
- 6.4 בעל רישיון המוצא יעביר לבעל הרישיון המארח תשלומים שגבה ממנוי בגין שירותי פרימיום, על פי תעריף הפרימיום, ולא יידרש לעשות כן לגבי תשלומים, כאמור, שלא הצליח לגבות ממנוי.
- 6.5 ניתק מנוי את השיחה בטרם הוחל במתן השירות, רשאי בעל רישיון המוצא לגבות ממנו תעריף רגיל, ולא יעביר לבעל הרישיון המארח תעריף קשיי, כקבוע בתקנות התקשורת (בזק ושירותים) (תשלומים בעד קישור-גומלין), התש"ס-2000 (להלן – "תקנות קש"ג").

³⁹ תיקון מספר 39.
⁴⁰ תיקון מספר 39.

7. הפסקת שירות פרימיום

- 7.1 בעל רישיון מארח רשאי לנתק את המתקשר לשירות פרימיום בחגיע התשלום עבור השיחה לתשלום המרבי כאמור בסעיף 5.
- 7.2 בעל רישיון מוצא יחסים את שירות הפרימיום למנויי פרה-פייד, עם סיום יתרת הסכום העומדת לרשות המנוי או לכל המאוחר עם קבלת קובץ רשומות פרימיום³⁹.
- 7.3 האמור בסעיף 7.2 יחול גם על מנוי פוסט-פייד אשר לגביו קיימת הגבלת אשראי, ואשר הגיע לתקרת האשראי שהוסכמה עמו.

8. חסימת הגישה לשירות

- 8.1 בעל הרישיון יאפשר לכל מנוי, קיים או חדש, לבחור האם הגישה מקו הטלפון שלו לשירותי פרימיום בקידומות חיוג 1-900 ו-1-901 תהיה פתוחה או חסומה. החלטתו של המנוי תתבצע באמצעות סימון בחירתו במשבצת המתאימה, לידה רשום "חסום" או "פתוח" במסגרת טופס הגישה לשירותים (להלן – "הטופס").
- 8.2 בעל הרישיון יכין טופס גישה לשירותים או יתקן את טופס הגישה לשירותים המוגדר ברישיונו (להלן – "טופס גישה לשירותים") באופן שיכלול את האמור בטופס גישה לשירותי פרימיום בסעיף 12.
- 8.3 בעל הרישיון יציב את טופס הגישה לשירותים באתר האינטרנט שלו.
- 8.4 בחירתו של מנוי חדש תתבצע בסימון על גבי הטופס המהווה חלק מ"חסכם ההתקשרות", כאשר זה נעשה בעסקה במעמד המנוי ונציג בעל הרישיון, במסגרת "מסמך תנאי ההתקשרות", כאשר ההתקשרות נעשית בעסקת מכר מרחוק באמצעות שיחת טלפון, או כפי שסומן על ידי המנוי על גבי טופס מקוון, בעת ביצוע ההתקשרות באמצעות האינטרנט.
- 8.5 בעל הרישיון יודיע למנוי קיים במסגרת חשבון הטלפון בדבר האפשרות לחוריד מאתר האינטרנט שלו את הטופס, ולסמן את בחירתו בדבר הגישה לשירותי פרימיום בקידומות חיוג 1-900 ו-1-901. מנוי קיים שמילא בעבר טופס ועתה מילא רק את בחירתו בעניין הגישה לשירותי פרימיום, בחירותיו הקודמות בדבר גישה לשירותים תעמודנה בעינן, אלא אם ביקש המנוי במפורש לשנותן.
- 8.6 מנוי קיים שלא סימן במפורש, בתוך חודשיים מכניסת נספח זה לתוקף, את בחירתו בנוגע לגישות לשירותי פרימיום הנתינים בקידומות חיוג 1-900 ו-1-901, תהיה ברירת המחדל כדלקמן:

א. בהתייחס לקידומת 1-900 – פתוח;

ב. בהתייחס לקידומת 1-901 – חסום.

תנ" (39) תיקון מספר 39.

8.7 חסימת הגישה לשירותי פרימיום בקידומת חיוג 1-901, על פי ברירת המחדל כאמור בסעיף 8.4, תבוצע על ידי בעל הרישיון תוך שבעה (7) ימי עבודה מותם חודשיים מכניסת נספח זה לתוקף. חסימת מנוי בפעם הראשונה לגישה לקידומות 1-900 ו-1-901, בין אם על פי בחירת המנוי ובין אם כברירת מחדל, תיעשה ללא תשלום.

8.8 בעל הרישיון יחסום את הגישה של כל מנויו לשירותים הניתנים בקידומת חיוג 1-902 כברירת מחדל, ללא תשלום, תוך יום עבודה אחד מיום כניסת נספח זה לתוקף. בקשת מנוי להסרת החסימה תיעשה בכתב, או בעל-פה, ובלבד שבעל הרישיון ביצע זיהוי אמין של המנוי מגיש הבקשה, על פי נוהל שקבע.

8.9 ביקש מנוי הסרת חסימה, יסיר בעל הרישיון את החסימה תוך זמן סביר.

8.10 בעל הרישיון יתעד את בקשתו של המנוי להסרת החסימה לשירות פרימיום. התיעוד יהיה זמין אצל בעל הרישיון למסירה או להעברה, לפי העניין, לידי המנהל תוך חמישה (5) ימי עבודה מיום שהגיש המנוי את בקשתו.

9. מתן השירות בארץ באמצעות מב"ל

9.1 מב"ל רשאי להיות בעל רישיון מארח, ולאפשר מתן שירות פרימיום באמצעות הרשת שלו, מבלי שידרש לנתב את השיחה לחו"ל.

10. הוראות שונות

10.1 בעל רישיון מארח רשאי להתיר לספק שירות לבצע פעולות בוק באמצעות מתקניו של בעל הרישיון לשם מתן השירות; ספק השירות פטור מהחובה לקבל רישיון או היתר כללי לשם ביצוע פעולות בוק, על פי הוראות סעיף (5) לחוק.

10.2 לא שילם מנוי חשבון טלפון הכולל חיוב בגין שירותי פרימיום, יעביר בעל הרישיון לבעל הרישיון המארח את פרטי המנוי הבאים: שמו המלא, מספר זהות ודרכי ההתקשרות עימו.

10.3 בחשבון טלפון בו נכללו חיובים בגין שירותי פרימיום, יפרט בעל הרישיון לגבי כל ספק שירות שחיובים בגין שירותיו נכללו בחשבון, את הפרטים הבאים:

(א) שם בעל רישיון מארח וכתובתו;³⁶

(ב) מספר ח.פ. או מספר עוסק מורשה של בעל רישיון מארח;³⁶

(ג) פרטים המאפשרים יצירת קשר עם בעל רישיון מארח, לרבות מספר טלפון.³⁶

10.4 בעל רישיון מארח אינו רשאי לעשות שימוש בפרטים של אמצעי תשלום, שנמסרו לו על ידי המתקשר לצורך תשלום בעד שירותים אחרים, על מנת לגבות תשלום פרימיום.

³⁶ תיקון מספר 36.
³⁶ תיקון מספר 36.
³⁶ תיקון מספר 36.

11. הוראת שעה

11.1 (א) בעל רישיון מארח ישמע למתקשר הכרזה לפיה שירות הפרימיום ניתן אך ורק תוך שימוש בקידומות החיוג 1-900, 1-901 ו- 1-902 במקרים אלה:

(1) בחתקשרות לשירותי פרימיום אשר הגישה אליהם התאפשרה, עד לכניסת חוראות נספח זה לתוקף, באמצעות חיוג למספר בינלאומי;

(2) בחתקשרות לשירותי פרימיום אשר הגישה אליהם התאפשרה, עד לכניסת חוראות נספח זה לתוקף, באמצעות חיוג לקוד גישה רשמי, כהגדרתו בתכנית המספור בישראל.

(ב) ההכרזה תינתן בשפח בה ניתן שירות הפרימיום.

(ג) בעל הרישיון המארח ישמע את ההכרזה במשך שישה חודשים, מיום כניסת חוראות נספח זה לתוקף.

(ד) מפעיל המוצא רשאי לחייב את המנוי בתעריף רגיל בגין ההכרזה.

12. טופס גישה לשירותי פרימיום כדלקמן^(*):

טופס גישה באמצעות מכשיר הטלפון לשירותים המחויבים בחשבון הטלפון

שם בעל הרישיון
דרכים לשליחת הטופס:
מען
כתובת דואר אלקטרוני
מס' פקסימילה
תאריך: _____

אני, שפרטיי רשומים מטה, מבקש גישה לשירותים המפורטים להלן, עבור מספר הטלפון המצוין בטופס זה, כדלקמן:

פרטי המנוי

שם המנוי/שם החברה: _____ מ.ז.מ.ח.פ. _____ מען: _____
מספר הטלפון: _____

סמן x על פי בחירתך וחתום. לידיעתך סימון וחתומה באופן חלקי משמעותם חסימת האפשרות לקבל את השירות.

סוג השירות				חתימת המנוי	פתוח	חסום
א.	גישה לשירותי פרימיום, הכולל השמעת תוכן קולי או הצגת תוכן חזותי, כגון: מידע, בידור, ייעוץ, שירותי היכרות, השתתפות בתחרויות וכו', הניתן באמצעות חיוב למספר הכולל את קידומות החיוב 1-900-1-901.	ב.	מספרים בקידומות 1-900 בתעריף של עד 50 אג' לזקה ולא יותר מ-30 ש"ח לשיחה כולה.		☐	☐
			מספרים בקידומות 1-901 בתעריף שאינו עולה על 50 ש"ח לשיחה כולה.		☐	☐

בהתקשרות בנוכחות נציג בעל הרישיון – אני, המנוי הח"מ, מצהיר כי טופס זה סומן ונחתם על ידי.

שם נציג בעל הרישיון: _____ חתימת נציג בעל הרישיון: _____ חתימת המנוי: _____

^(*)טופס גישה לשירותים יוצב באתר האינטרנט של בעל הרישיון תוך שלושה (3) ימי עבודה ממועד התחילה.

נספח י' ת41 – הבטחת הרציפות התפקודית בחירום

1. מבוא

- 1.1 משק התקשורת בישראל מהווה תשתית לאומית חיונית הן בשגרה והן בחירום, ומשך מחייבת את בעל הרישיון להיערך להבטחת הרציפות התפקודית על-מנת להמשיך ולתת את שירותיו גם בחירום.
- 1.2 בעל הרישיון יטמיע תכנית עבודה כוללת ויבטיח את עמידותו לתפקד בחירום, תוך הבטחת הרציפות התפקודית למתן שירותיו.
- 1.3 נספח זה מהווה מסגרת פעולה מינימאלית לבעל הרישיון כדי לקיים רציפות תפקודית בחירום הכוללת תכנית המשכיות עסקית (¹³BCP) ותכנית להתאוששות הרשת מאסון (¹⁴DRP).

2. הגדרות

- "אתר ביניים" אתר המכיל תת-מערכות של הרשת לביצוע חיבור ובקרה של אתרי קצה;
- "אתר חלופי" אתר המוחזק במצב של מוכנות ומיועד לשימוש בחירום, שבו תמשך הפעילות להבטחת הרציפות התפקודית;
- "אתר ליבה" אתר ראשי המכיל מערכות מרכזיות של הרשת לרבות מתג, בסיסי נתונים, מערכות מחשוב, אחסון ומרכז בקרה וניהול;
- "אתר קצה" היחידה האקטיבית האחרונה ברשת הגישה של בעל רישיון מפי"א;
- "יעד התאוששות" יעד אותו קבע בעל הרישיון להחזרת פעילות טכנולוגית ומערכות תומכות לרמת שירות מוגדרת ובפרק זמן מוגדר;
- "רציפות תפקודית" הבטחת רציפות הפעולה של שירותי בעל הרישיון, הכוללת תכנית להתאוששות הרשת מאסון ותכנית להמשכיות עסקית;
- "התכנית" תכנית להבטחת הרציפות התפקודית;

⁴¹ תיקון מספר 41.

¹³ Business Continuity Program.

¹⁴ Disaster Recovery Plan.

"תכנית	תכנית פעולה המבוצעת על-ידי בעל הרישיון בחירות להבטחת
המשכיות	הרציפות התפעולית של תהליכים המוגדרים קריטיים ושל מערכי
עסקית"	התקשורת, המחשוב והאחסון (BCP).

3. גיבוש תכנית להבטחת הרציפות התפקודית

- 3.1 בעל הרישיון יגבש תכנית להבטחת הרציפות התפקודית, אשר תסייע לו בחירות להבטיח את יכולתו לפעול באופן רציף, להגביל את הפגיעה במתן שירותיו ולאושש את פעילותו; התכנית תכלול לפחות את הנושאים שלהלן:
- (א) ניתוח סיכונים אליהם הוא חשוף בחירות, לרבות ניתוח תוצאות, השלכות ומשמעויות על העבודה השוטפת והתקינה של התשתיות ושל שירותיו;
- (ב) קביעת יעדי שירות ויעדי התאוששות לחירות, בהתאם לניתוח הסיכונים ומשמעויות הרציפות התפקודית והמשך מתן שירותיו;
- (ג) חקוים המנחים המפורטים בהמשך נספח זה, לרבות התכניות השונות המפורטות בהמשך נספח זה, תוך התייחסות לתפקידים ותחומי אחריות של גורמים שונים בניהול מצב החירות וקיום התכנית בפועל;
- (ד) הטמעת התכנית בקרב המנהלים, העובדים, הספקים וקבלני המשנה.

4. אחריות הדירקטוריון והנהלה

- 4.1 דירקטוריון בעל הרישיון יאשר את התכנית, תוך התייחסות לסיכוני הרציפות התפקודית והבקרה עליהם, כחלק ממסגרת העבודה הכוללת לניהול סיכונים, וכן ינחה את הנהלת בעל הרישיון לבצע.
- 4.2 הדירקטוריון ידון בנושאי הרציפות התפקודית בעת שינויים טכנולוגיים משמעותיים ולאחר אירוע כשל תקשורת, כשל משמעותי במערכות IT קריטיות כדוגמת מערכת הבילינג או מערכת שירות הלקוחות (CRM), ובלבד שנושאי הרציפות התפקודית ידונו לפחות אחת לשנה.
- 4.3 בעל הרישיון ימנה מנהל רציפות תפקודית ויגדיר את תחומי אחריותו וסמכויותיו, שיכללו וידוא קיום התכנית והתאמתה לשינויים טכנולוגיים, קיום תכנית הטמעת, קיום תרגול והפקת לקחים, וכן מיפוי ומעקב פערים קיימים ודיווחם להנהלה.
- 4.4 התכנית תבוקר באופן תקופתי על-ידי מבקר הפנים או נושא משרה בכיר של בעל הרישיון.
- 4.5 הדירקטוריון והנהלה יגדירו מתכונת דיווח, תיעוד ודיוני מעקב תקופתיים בתוך החברה.

5. ניהול מצב חירום

- 5.1 בעל הרישיון ימנה סמכות בכירה להכרזה על מעבר מעבודה בשגרה לעבודה בחירום בנוהל מעבר משגרה לחירום.
- 5.2 בעל הרישיון יפעיל בחירום חדר מצב הכולל בתוכו את כל האמצעים הנדרשים לניהול המצב, כולל אמצעי תקשורת חלופיים שאינם נסמכים על רשת בעל הרישיון ("חדר המצב הראשי").
- 5.3 בעל הרישיון יקים חדר מצב חלופי באתר אחר המרוחק לפחות שלושים (30) ק"מ מחדר המצב הראשי; על אף האמור, לבקשת בעל הרישיון בכתב, רשאי המנהל לאשר קיום חדר מצב חלופי במרחק קטן יותר.
- 5.4 חדר המצב ישמש את נושאי המשרה של בעל הרישיון לניהול המצב ולהפעלת תכנית תפעולה לרציפות תפקודית.
- 5.5 בעל הרישיון ימנה צוות לניהול מצב החירום שיורכב, בין השאר, מנושאי המשרה, מקבלי החלטות מרכזיים וגורמים מקצועיים מחמערך הטכנולוגי (תקשורת ומערכות מידע).

6. כוח-אדם, ריתוק משקי ומל"ח

- 6.1 בעל הרישיון יפעל מול משרד הכלכלה להכרתו כמפעל חיוני לפי חוק שירות עבודה בשעת חירום, התשכ"ז-1967.
- 6.2 בעל הרישיון יכין מצבת כוח-אדם לכל תחום פעילותו אשר תאפשר לו רציפות תפקודית; בעל הרישיון יתקף את רשימות האיוש אחת לשנה.
- 6.3 בעל הרישיון יבטיח תנאי עבודה סדירים, ובין השאר, בעניינים שלחלק:
  - (א) מזון, מים, ציוד שינה לכל האתרים המאוישים;
  - (ב) ציוד, מיגון, מזון ומים לצוותי השטח (טכנאי שדה/תחזוקת שדה);
  - (ג) מרחבים/חדרים ממוגנים (ממ"קים/ממ"דים) ואזורי עבודה בטוחים.
- 6.4 בעל הרישיון יחזיק רכב ממוגן אחד אשר יאפשר פעילות של צוות שטח. בעל רישיון אשר מפעיל מעל 1,000 אתרים יחזיק רכב ממוגן נוסף; רכבים כאמור יחיו בבעלות בעל הרישיון או יסופקו באמצעות ספק.
- 6.5 בעל הרישיון ידאג למערך חסעות עבור עובדיו להגעה אל ומאתריו בהתאם למצבת כוח-האדם שקבע לכל תחום פעילותו כאמור בסעיף 6.2.

7. רציפות, גיבוי ושרידות הרשת והתשתית

- 7.1 רשת בעל הרישיון תכיל לפחות שני אתרי ליבה המרוחקים גיאוגרפית לפחות שלושים (30) ק"מ; על אף האמור, לבקשת בעל הרישיון בכתב, רשאי המנהל לאשר קיום אתרי ליבה במרחק קטן יותר.

- 7.2 מערכות הליכה ברשת יפעלו בארכיטקטורת BCP, ככל שהטכנולוגיה זמינה על-ידי יצרן תצוד.
- 7.3 ליבת הרשת תתוכנן כך שלא תהיה בה נקודת כשל אחת (No Single Point of Failure) אשר תקלה בה תגרור תקלה בכלל הרשת.
- 7.4 בעל הרישיון יפעיל מרכז בקרה וניהול מאויש 24/7, 365 ימים בשנה, לניטור, לשליטה ולתפעול כלל מרכיבי הרשת.
- 7.5 בעל הרישיון יקים מרכז בקרה וניהול חלופי באתר גיאוגרפי אחר המרוחק לפחות שלושים (30) ק"מ; על אף האמור, לבקשת בעל הרישיון בכתב, רשאי המנהל לאשר קיום מרכז בקרה וניהול חלופי במרחק קטן יותר.
- 7.6 מרכז הבקרה והניהול החלופי יכלול את כל מערכות הבקרה והניהול הנדרשות לרציפות התפקודית של שירותי בעל הרישיון באופן עצמאי ויהיה זמין באופן מיידי לפעולה.
- 7.7 בעל הרישיון יגבש תכנית גיבויים טכנולוגית וחנדסית לאתרי הליכה שתאפשר במקרה של נפילת אתר ליכה את המשך הרציפות התפקודית.
- 7.8 בעל הרישיון יגבש תכנית גיבויים טכנולוגית וחנדסית לאתרי הביניים שתאפשר במקרה של נפילת אתר ביניים את המשך הרציפות התפקודית.
- 7.9 בעל הרישיון יגבש תכנית מגירה מערכתית (ללא פרישת תשתיות נוספות בפועל) אשר תופעל באירועי כשל לקישור אתרי קצה בחתום לקריטריונים שיקבעו על-ידי בעל הרישיון.
- 7.10 במקרה של כשל באתר הליכה או אתר ביניים, תכנית הגיבויים יאפשרו קליטה נוספת של לפחות חמישים אחוזים (50%) מאתרי קצה המנותקים.
- 7.11 בעל הרישיון יגבש תכנית לגיבוי נתונים ומערכות מידע באופן שוטף בשגרה ובחירום באתר גיאוגרפי אחר, המרוחק לפחות שלושים (30) ק"מ; על אף האמור, לבקשת בעל הרישיון בכתב, רשאי המנהל לאשר אתר חלופי במרחק קטן יותר.
- 7.12 לבעל הרישיון יהיו תשתיות תמסורת מגובות לקישור אתרי הליכה ותביניים.
- 7.13 בעל הרישיון יחזיק באמצעים נייחים שיהיו חלופיים לאתרי קצה שנפגעו, להרחבת כיסוי או לעיבוי קיבולת, כמפורט להלן:
- (א) בעל רישיון אשר מפעיל מעל 1,000 אתרי קצה – אמצעי נייד אחד;
- (ב) בעל רישיון אשר מפעיל מעל 2,000 אתרי קצה – שלושה אמצעים נייחים;
- (ג) בעל רישיון אשר מפעיל מעל 4,000 אתרי קצה – חמישה אמצעים נייחים.
- אמצעים נייחים כאמור יהיו בבעלות בעל הרישיון, וכן יתופעלו ויבוקרו ממרכז הבקרה והניהול של בעל הרישיון.
- 7.14 בעל הרישיון יהיה בעל יכולת עצמאית לפרישה והפעלת האמצעים הננידים, אספקת אנרגיה ותמסורת וחיבורם לרשת תוך שתיים-עשרה (12) שעות.

7.15 בעל הרישיון יחזיק ציוד רזרבי טכני לכלל המערך הטכנולוגי שיאפשר תחזוקה שוטפת רציפה למשך שלושה שבועות לפחות, ללא צורך בהבאת ציוד חלופי מחו"ל; ציוד כאמור יהיה בבעלות בעל הרישיון.

8. תשתיות תמסורת

8.1 בעל הרישיון יגבש תכנית גיבויים טכנולוגית והנדסית לתשתית וצירי התמסורת לחמשך הרציפות התפקודית של שירותי התמסורת, באמצעות תמסורת קווית או אלחוטית.

8.2 בעל הרישיון יגבש תכנית גיבויים טכנולוגית והנדסית לתשתית התמסורת המקשרת את חרשת אל מתקני הליבה של בעל רישיון כללי אחר.

9. תשתיות חשמל ואנרגיה

9.1 בעל הרישיון יערך לגיבוי חשמל ואנרגיה, כמפורט להלן, ורשאי הוא להיעזר בספק לשם כך:

(א) אתרי ליבה – אספקת חשמל חלופי באמצעות מצברים, גנרטורים, מיכלי סולר ואספקת סולר לצורך פעולה רציפה של לפחות ארבעים ושמונה (48) שעות;

(ב) אתרי ביניים – אספקת חשמל חלופי באמצעות מצברים, גנרטורים, מיכלי סולר ואספקת סולר לצורך פעולה רציפה כמפורט להלן:

(1) אתר ביניים המחבר מעל שלושים ושניים (32) אתרי קצה – למשך עשרים וארבע (24) שעות;

(2) אתר ביניים המחבר עד שלושים ושניים (32) אתרי קצה – למשך שתיים-עשרה (12) שעות;

9.2 בעל הרישיון יערך לגיבוי חשמל ואנרגיה באתרי קצה לאספקת חשמל חלופי באמצעות מצברים לכל אתר קצה אשר פעילותו נדרשת למתן שירות למנויין, כמפורט להלן:

(1) אתר קצה המתוכנן לקיבולת ללא יותר משישים וארבע (64) מנויים - למשך שעה;

(2) אתר קצה המתוכנן לקיבולת ליותר משישים וארבע (64) מנויים - למשך שתיים.

מצברים כאמור יהיו בבעלות בעל הרישיון.

9.3 בעל הרישיון יחזיק בגנרטורים להפעלה רציפה של אתרי קצה במקרה של הפסקת חשמל כמפורט להלן:

(א) בעל רישיון אשר מפעיל עד 1,000 אתרים יחזיק שני גנרטורים בבעלותו או באמצעות ספק;

- (ב) בעל רישיון אשר מפעיל עד 2,000 אתרים יחזיק שני גנרטורים בבעלותו ושני גנרטורים נוספים בבעלותו או באמצעות ספק;
- (ג) בעל רישיון אשר מפעיל עד 3,000 אתרים יחזיק שלושה גנרטורים בבעלותו ושלושה גנרטורים נוספים בבעלותו או באמצעות ספק;
- (ד) בעל רישיון אשר מפעיל מעל 3,000 אתרים יחזיק ארבעה גנרטורים בבעלותו וארבעה גנרטורים נוספים בבעלותו או באמצעות ספק.
- 9.4 בעל הרישיון יתקשר בחסכם עם קבלן משנה לתיקון גנרטורים ולהובלתם בחירום.
- 9.5 בעל הרישיון יתקשר בחסכם עם ספק לאספקת סולר לתדלוק בחירום.
10. **אבטחת מערכות ומידע**
- 10.1 בעל הרישיון יגבש תכנית לאבטחת מערכות ומידע, אשר תכלול נוהלי אבטחה ואופני תגובה לאירועי אבטחת מידע.
- 10.2 התכנית לאבטחת מערכות ומידע תקבע בהתאם להנחיות המשרד וכוחות הביטחון.
- 10.3 בעל הרישיון יקבע את הכללים ואת נוהלי העבודה לגישה מרחוק בעת אירוע במערכות המידע כחלק מהתכנית להבטחת הרציפות התפקודית.
11. **ספקים וקבלני משנה**
- 11.1 בעל הרישיון יודא כי הסכמי ההתקשרות עם הספקים וקבלני המשנה מסדירים את חובת הספק או קבלן המשנה להעמיד את השירותים הנדרשים לבעל הרישיון להבטחת הרציפות התפקודית בחירום.
- 11.2 ההסכמים יכללו תכנית להבטחת הרציפות התפקודית אצל הספק וקבלן המשנה, לרבות כוח-אדם והאמצעים הנדרשים למתן השירות.
- 11.3 ההסכמים יכללו השתתפות הספק וקבלן המשנה בתרגילים.
12. **השבת שירות בחירום**
- 12.1 במקרה של הפסקת שירות משמעותית בחירום, ישיב בעל הרישיון את השירות על-פי נוהל להשבת שירות; ככל שניתן, הנוהל ייתן עדיפות להשבת שירות לגופים חיוניים, ובכלל כד כוחות ביטחון והצלה, בתי-חולים, מוקדי חירום ומשרדי ממשלה.
- 12.2 בוטל.

13. שיקום השירות

- 13.1 בעל הרישיון יגבש תכנית לשיקום שירותיו הכוללת את השלבים הבאים:
- (א) **שיקום מידי** – שיקום המתוכנן מראש; שיקום כאמור יתבצע תוך זמן קצר ביותר וכמעט באופן אוטומטי;
- (ב) **שיקום ביניים** – ניצול קיבולת עודפת קיימת, לרבות מכונות חלופיות ומינות; שיקום כאמור יתבצע בתוך מספר ימים;
- (ג) **שיקום ארוך** – התקנת מערכות חדשות; שיקום כאמור יתבצע בתוך שבועות או חודשים ומותנה בצידוד זמין אצל הספק ויכולות התקנה והקמה.
- 13.2 בהתאם לתכנית השיקום תקבע רמת השירות של השירותים השונים הניתנים על-ידי בעל הרישיון.

14. הטמעה ותרגול

- 14.1 בעל הרישיון יטמיע את התכנית לתבטחת הרציפות התפקודית בקרב עובדיו באמצעות הדרכתם והכשרתם.
- 14.2 בעל הרישיון יגבש תכנית תרגול תקופתית הכוללת את כלל התרחישים ואת התהליכים הקריטיים הכלולים בתכנית לתבטחת הרציפות התפקודית.
- 14.3 בעל הרישיון יערוך בתוך החברה תרגיל מעשי ומקיף, אחת לשנה, בהשתתפות צוות בקרה פנימי שייבחן את המוכנות לחירום של בעל הרישיון; בעל הרישיון יודיע למשרד על מועד קיומו של התרגיל לפחות שלושים (30) ימים לפני קיומו ויאפשר לנציגי המשרד לנכוח בו.
- 14.4 מסקנות התרגיל יועברו להנהלת בעל הרישיון ללימוד ובחינת עדכונים נדרשים בתכנית לתבטחת הרציפות התפקודית; מסקנות התרגיל יועברו בכתב למנהל תוך שלושים (30) ימים לאחר קיום התרגיל.

15. נהלים

- 15.1 בעל הרישיון יגבש נהלים ייעודיים לתרחישי חירום שונים במסגרת התכנית, כמפורט להלן:
- (א) נוהל טיפול בתקלות ואירועים חריגים בחירום והתאוששות מהם;
- (ב) נוהל דילוג ומעבר למרכז בקרה וניהול חלופי;
- (ג) נהלים לגיבוי ולשרידות של אתרי ליבה וביניים;
- (ד) נוהל הפעלת אמצעים נייחים;
- (ה) נוהל דיווח למשרד בחירום;
- (ו) נוהל הפעלת מערך שירות חלקוחות בחירום;

(ז) נוהל הגנה ותגובה מאירועי אבטחת מידע;

(ח) נוהל להשבת שירות בחירום;

(ט) נוהל מעבר משגרה לחירום.

15.2 חנהלים יאושרו על-ידי נושאי משרה רלוונטיים בחברה ויעודכנו אחת לשנה.

16. שונות

16.1 נספח זה יכנס לתוקף לא יאוחר מיום ג', יז' אלול התשע"ה (1 בספטמבר 2015), למעט סעיפים 7 ו-9, שיכנסו לתוקף לא יאוחר מיום ג', כא' אדר א' התשע"ו (1 במרץ 2016).

נספח 2

הדדיות בשימוש בתשתיות
הפסיביות בשוק התקשורת
הנייחת (הכנסת, מרכז מחקר
ומידע, 2016)

עמ' 152-167

הכנסת

מרכז המחקר והמידע

המחלקה לפיקוח תקציבי

הדדיות בשימוש בתשתיות הפסיביות בשוק התקשורת הנייחת - מעודכן

הצעת חוק התוכנית הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום
המדיניות הכלכלית לשנות התקציב 2017 ו-2018), התשע"ז-
2016, פרק ח', סעיף 28(1).

מוגש לוועדת הכלכלה

ד"ר בכסלו תשע"ז

4 בדצמבר 2016

כתיבה: איתמר מילרד, כלכלן

אישור: עמי צדיק, מנהל המחלקה לפיקוח תקציבי

הכנסת	מרכז המחקר והמידע
קריית כנסת, ירושלים 91950	
טל': 02 - 510 2210	
פקס: 02 - 449 5183	
www.knesset.gov.il	

מסמך זה נכתב לקראת דיוני ועדת הכלכלה בנושא פרק ח', מתוך הצעת חוק התכנית הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום המדיניות הכלכלית לשנות התקציב 2017 ו-2018), התשע"ז-2016 (להלן: הצעת החוק). המסמך עוסק בפרק ח' סעיף 128(1) של הצעת החוק שענינו **חידושים בשימוש בתשתיות הפסיביות בשוק התקשורת הניידת**. במסמך זה תיאור הצעת החוק, תיאור שוק התקשורת הניידת וניתוח השפעת השינויים המוצעים.

1. המצב הקיים והצעת החוק

1.1. המצב הקיים

שוק התקשורת הניידת מתבסס על תשתית של כבלים (אופטיים או מתכתיים) המאפשרים העברת נתוני תקשורת (בזק) ממקום למקום. בשוק זה נמכרים מוצרים חדורשים פריסת תשתית פיסית משמעותית (בשונה מתקשורת סלולרית או לוויינית), כמו טלפוניה קווית וחיבור לרשת האינטרנט¹. בשוק זה פועלות שתי חברות בעלות תשתית משמעותית, בזק והוט, המתוות דואופול בתחום התשתית, ומספר חברות ללא תשתית (סלקום, פרטנר וחברות קטנות נוספות). כניסתן של החברות ללא תשתית לשוק התקשורת הניידת התאפשרה בשל **רפורמת השוק הסיטונאי** בשנת 2014 (להרחבה ראו סעיף 2.2).² רפורמה זו קבעה, בין השאר, כי חברות שאינן בעלות תשתית יכולות לרכוש חלק מרוחב הפס של חברות בעלות תשתית (בזק והוט) ולמכור שירותי תקשורת (טלפוניה קווית ואינטרנט) לצרכנים. התשלום בעבור רוחב הפס נקבע על פי תעריפון של משרד התקשורת בעבור התשתית של חברת בזק בנובמבר 2014. עד עתה לא פורסם תעריפון דומה לשימוש בתשתיות של חברת הוט.

כמו כן, רפורמת השוק הסיטונאי קבעה כי חברות ללא תשתית (ביניהן סלקום ופרטנר) יוכלו להשחיל כבלים מתכתיים (או סיבים אופטיים) משלהן בתשתית הפסיבית, כלומר התשתית הניידת שאינה כוללת את הכבלים או את הסיבים עצמם, אלא את הצינורות, הקופסאות והעמודים בהם עוברים הכבלים והסיבים האופטיים,³ של חברות בזק והוט בעלות התשתית. בעבור שימוש בתשתית הפסיבית, החברות ללא התשתית ישלמו לבעל התשתית. כך, התשתית הפסיבית שייכת למעשה לחברות התשתית והכבלים והסיבים האופטיים החדשים לחברות ללא תשתית. בשונה מקנייה של חלק מרוחב הפס, החברות ללא תשתית עדיין לא השחילו כבלי תקשורת בתשתית הקיימת (למעט מספר חיבורים זניחים⁴). השימוש בתשתית של חברת בזק מתעכב בשל סוגיות שונות שעולות בין חברת בזק לבין החברות ללא התשתית, בעיות טכניות, משא ומתן ובעיות ביטחוניות, ומשרד התקשורת מנסה לפתור קשיים אלה.⁵ השימוש בתשתית של חברת הוט מתעכב בין השאר בשל עיכוב בקביעת התעריפים בעבור שימוש כזה. יש לציין כי חלק מהרפורמה בשוק הסיטונאי הוא מתן שימוש בשירות הטלפוניה של חברת בזק. חלק זה של הרפורמה טרם יושם בפועל וממתין להחלטה של משרד התקשורת.⁶

1.2. תיאור הצעת החוק

פרק ח' סעיף 128(1) של הצעת החוק מבקש לתקן את חוק התקשורת (בזק ושידורים), התשמ"ב-1982, סעיף 5. בלוח 1 להלן הצעת החוק, המצב הקיים ומשמעות הצעת החוק.

¹ כמו כן מוצעים שידורי טלוויזיה באמצעות האינטרנט

² לדוגמה, חברת סלקום חציגה את תבילת חטריפל רק לאחר יציאתה לדרך של רפורמת השוק הסיטונאי. אסף וסרצוג, רכו תקשורת ותיירות, אגף התקציבים, משרד האוצר, דואר אלקטרוני, 22 בנובמבר 2016

³ התשתית הפסיבית כוללת קנים, תתי-קנים, גוברים, גומחות עיליות, קופסאות ועמודים ואינה כוללת את כבלי התקשורת והסיבים האופטיים עצמם.

⁴ אסף וסרצוג, רכו תקשורת ותיירות, אגף התקציבים, משרד האוצר, דואר אלקטרוני, 22 בנובמבר 2016.

⁵ מימון שמילה, דיון בוועדת הכלכלה של הכנסת ב-23 בנובמבר 2016 בנושא הצעת החוק.

⁶ אסף וסרצוג, רכו תקשורת ותיירות, אגף התקציבים, משרד האוצר, דואר אלקטרוני, 22 בנובמבר 2016.

לוח 1 – הצעת החוק, תמצוב הקיים ומשמעות השינוי המוצע⁷

הצעת החוק	המצב הקיים ומשמעות השינוי המוצע
<p>5(א) כל המפעילים הפנים ארציים יאפשרו למפעילים פנים ארציים אחרים להשתמש בתשתית הפסיבית שלהם⁸ באופן שיאפשר להם להשחיל בהם כבלים (מתכתיים או אופטיים) או להקים בהם מתקני שידור, באופן חמאפשר את תחזוקת המתקנים, לצורך פעולות תקשורת ומתן שירותי תקשורת.</p> <p>כיום השימוש בתשתית הפסיבית של חברות ללא תשתית, בתשתית של החברות הוט ובזק מעוגן בתנאי רישיון ובתקנות השימוש שלהן. הצעת החוק מבקשת לעגן את השימוש הזה בחוק, בין השאר כהדגשה של חשיבות הנושא כעיקרון מפתח במגזר התשתיות ובשוק התקשורת וכאמצעי לכניסת שחקנים נוספים, הגברת ההשקעות ושיפור רמת השירות הניתן לצרכן.⁹</p> <p>כיום קיימים קשיים לפרטנר וסלקום ולשאר החברות הקטנות להשחיל כבלים בתשתיות של חברת בזק. כמו כן, עדיין לא נקבעו מחירי שימוש בתשתית של חברת הוט, ועל-כן קיים קושי להשתמש בתשתית זו. לטענת משרד האוצר הפיכת התקנות ותנאי הרישיון לחוק עשויה לזרז חקמת תשתיות כאלו, למרות המגבלות הקיימות כיום, באמצעות הסדרת מחלוקות הנוגעות לפרשנות באשר להיקף הפריסה האפשרי במסגרת התשתיות הפאסיביות¹⁰ (יש לציין כי הצעת החוק אינה מטפלת ישירות בקשיים שצוינו).</p> <p>כיום חברת בזק אינה מחויבת לאפשר לחברת הוט להשתמש בתשתית שלה ולהיפך. הצעת החוק מבקשת לחייב את כל החברות לאפשר שימוש בתשתית שלה לשאר החברות הפעולות בשוק. יש לציין כי על פי צפי של גורמים שונים, הנהנית העיקרית במקרה זה תהיה חברת הוט, זאת מכיוון שרוב התשתית של חברת הוט טמונה באדמה, ללא תשתית פסיבית שניתן להשתמש בה לכבלים נוספים.¹¹</p> <p>גורם נוסף שיחיה רשאי לעשות שימוש בתשתיות הפאסיביות של החברות בזק והוט הוא מיזם הסיבים האופטיים. זהו מיזם עסקי אשר נועד לחקים תשתית תקשורת נייחת מבוססת סיבים אופטיים על בסיס תשתית של חברת החשמל. עד עתה חוברו מספר מצומצם של יישובים לרשת הסיבים האופטיים.¹² המיזם הוא בבעלות חברת EBC (60%) וחברת החשמל (40%).</p>	<p>5(א) תשתית פסיבית של מפעיל פנים-ארצי המוחזקת בידי חברת חשמל פטורה מחוראות 5(א)(1)</p>
<p>5(ב) תשתית פסיבית של מפעיל פנים-ארצי המוחזקת בידי חברת חשמל פטורה מחוראות 5(א)(1)</p>	<p>הצעת החוק מבקשת להחריג את מיזם הסיבים האופטי מלאפשר למפעילים אחרים להשתמש בתשתיות שלו המבוססות על רשת החשמל. אחת מחשיבות לך, היא חבלעדיות ל-30 שנה שנתנה המדינה על פריסת סיבים אופטיים בתשתית חברת החשמל למיזם.</p>

2. שוק התקשורת הנייחת

שוק התקשורת הנייחת מתבסס על תשתית של כבלים (אופטיים או מתכתיים) המאפשרים העברת נתוני תקשורת (בזק) ממקום למקום. בשוק נמכרים מוצרים הדורשים פריסת תשתית פיסית משמעותית (בשונה מתקשורת

⁷ הצעת חוק התכנית הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום המדיניות הכלכלית לשנות התקציב 2017 ו-2018), התשע"ז-2016; דברי הסבר לחצעת החוק; אסף וסרצוג, רכז תקשורת ותיירות, אגף התקציבים, משרד האוצר, שיחת, 16 בנובמבר 2016; עדי קאחן, עוזרת למנכ"ל, משרד התקשורת, שיחה, 16 בנובמבר 2016.

⁸ התשתית הפסיבית כוללת קנים, תתי-קנים, גוברים, גומחות עיליות, קופסאות ועמודים.

⁹ אסף וסרצוג, רכז תקשורת ותיירות, אגף התקציבים, משרד האוצר, דואר אלקטרוני, 22 בנובמבר 2016.

¹⁰ אסף וסרצוג, רכז תקשורת ותיירות, אגף התקציבים, משרד האוצר, שיחה, 16 בנובמבר 2016.

¹¹ עדי קאחן, עוזרת למנכ"ל, משרד התקשורת, שיחה, 16 בנובמבר 2016; שרון פליישר, סמנכ"לית רגולציה, חברת בזק, שיחה, 16 בנובמבר 2016.

¹² יישובים מחוברים כוללים בין השאר את תל-אביב, באר שבע, ורמת גן, בתלק מהיישובים הפריסה חלקית; על פי החברה ביישובים חיפה, ירושלים, אשדוד, אשקלון ועוד מתוכננת פריסה עד סוף 2016. Unlimited, אתר האינטרנט-חדשות, גישה 20 בנובמבר 2016.

סלולרית או לוויינית), כמו טלפוניה קווית וחיבור לרשת האינטרנט. המאסדר של שוק זה הוא משרד התקשורת ועל החברות הפועלות בו לקבל רישיון של מפעיל בין ארצי (להלן מפ"א).

2.1. מתחרים עיקריים בשוק

בשוק התקשורת הנייחת, הכוללת שירותי טלפון קווי ושירותי תשתית אינטרנט, פועלות מספר מתחרות ביניהן:

- **חברת בזק (החברה הישראלית לתקשורת)**¹³ – החברה בעלת נתחי השוק הגדולים ביותר בשוק התקשורת הנייחת. לחברה תשתיות תקשורת נייחת והיא מספקת שירותי תקשורת נייחת ללקוחות (טלפון, תשתית אינטרנט וספק אינטרנט). חברת בזק הייתה בעבר חברה ממשלתית, אך כיום היא חברה ציבורית הנסחרת בבורסה לני"ע בתל-אביב. חברת בזק מוכרת כמונופולין בשירותי טלפון בסיסי, במתן שירותי תשתיות ותקשורת, בשירותי העברה ותמסורת של שידורים לציבור ובאספקת שירותי גישה בקצב מחיר באמצעות רשת הגישה למנוי ורשת הבזק הציבורית המרכזית.¹⁴ על חברת בזק נאסר להציע סלי שירותים הכוללים שירותי בזק וטלוויזיה רב-ערוצית בהנחה לעומת קנייה של המוצרים בנפרד, בשונה ממתחרותיה, בשל כוחה בשוק.¹⁵ החברה מחויבת בפריסה אוניברסלית, כלומר הגעה לכל בית בישראל על פי תנאי הרישיון שלה.¹⁶
- **חברת הוט (מערכות תקשורת)** – חברה בעלי נתחי שוק משמעותיים בשוק התקשורת הנייחת. לחברה תשתית נייחת על בסיס רשת חכבלים חשיכת לח, והיא במקביל גם מספקת שירותי תקשורת נייחת ללקוחותיה (טלפון, תשתית אינטרנט וספק אינטרנט). חברת הוט מוכרת כמונופולין באספקת שידורי טלוויזיה רב-ערוצית בתשלום בכל אחד מאזורי הויכיון לשידור בתם היא פועלת.¹⁷ החברה מחויבת בפריסה אוניברסלית, עם זאת רמת פריסתה אינה מלאה.¹⁸
- **חברות סלקום וחברת פרטנר** – חברות גדולות בענף התקשורת הסלולארית להן נתחים קטנים יחסית בשוק התקשורת הנייחת. לחברות סלקום ופרטנר אין תשתית נייחת במגזר הפרטי (משקי בית) ותשתית נייחת לא משמעותית במגזר העסקי.¹⁹ וכן משתמשות בחלק מרוחב הפס של החברות בזק וחוט, על בסיס רפורמת השוק הסיטונאי. כיום החברות מבקשות גם להשתמש בתשתית הפאסיבית²⁰ של חברת בזק. החברות אינן מחויבות בפריסה אוניברסלית.
- **מיזם חסיבים תאופטיים** – כאמור, מיזם חסיבים תאופטיים הוא מיזם עסקי אשר מקים תשתית תקשורת נייחת המבוססת סיבים אופטיים על בסיס תשתית של חברת החשמל. עד עתה המיזם חיבר מספר מצומצם של יישובים לרשת סיבים תאופטיים. המיזם הוא בבעלות חברת EBC (60%) וחברת החשמל (40%). מכירת השירותים ללקוחות קצה מבוצעת באמצעות חברת אנלימיטד. מיזם חסיבים מחויב בפריסה אוניברסלית.
- **חברות תקשורת קטנות נוספת (לדוגמה: אקספון).**

¹³ לחברת בזק גם חברות בת הפעילות בשוק זה, ביניהן בזק בינלאומי.

¹⁴ חרשות להגבלים עסקיים, רשימת בעלי מונופולין, כניסה ב-16 בנובמבר 2016.

¹⁵ רועי גולדשמידט, יישום הפרדה מבנית ופונקציונאלית בפעילותן של חברות בשוק התקשורת – סקירת משווה, מרכז המחקר והמידע של הכנסת, מאי 2016.

¹⁶ משרד התקשורת, דוח הוועדה המייעצת בהתאם לתקנה 2 לתקנות התקשורת (בזק ושידורים) (ועדה מייעצת) (חוקאות שעה), חתשע"א-2011, יוני 2014.

¹⁷ חרשות להגבלים עסקיים, רשימת בעלי מונופולין, כניסה ב-16 בנובמבר 2016.

¹⁸ משרד התקשורת, דוח הוועדה המייעצת בהתאם לתקנה 2 לתקנות התקשורת (בזק ושידורים) (ועדה מייעצת) (חוקאות שעה), חתשע"א-2011, יוני 2014.

¹⁹ אסף וסרצוג, רכז תקשורת ותיירות, אגף התקציבים, משרד האוצר, דואר אלקטרוני, 22 בנובמבר 2016.

²⁰ התשתית הפסיבית כוללת קנים, תתי-קנים, גוברים, גומחות עיליות, קונסאות ועמדים.

בלוח 2 לחלן מפת השחקנים הראשיים בשוק התקשורת.

לוח 2 – מפת השחקנים הראשיים בשוק התקשורת (2016)²¹

פעילות	קבוצה			
	בזק	הוט	סלקום	פרטנר
סלולרי	פלאפון	הוט מובייל	סלקום	פרטנר
טלפון נייה	בזק ובזק בינלאומי	הוט טלקום	סלקום ונטוויזן	פרטנר ו-012 סמייל
שירותי אינטרנט	בזק, פלאפון ובזק בינלאומי	הוט טלקום והוט-נט	סלקום ונטוויזן	פרטנר ו-012 סמייל
שירותי בינלאומיות (נייה וסלולרי)	בזק בינלאומי	הוט מובייל	סלקום ונטוויזן	פרטנר ו-012 סמייל
טלוויזיה רב-ערוצית	די.בי.אס (yes)	הוט שידורים	סלקום TV	

מחנתונים בלוח עולה כי קיימות במשק ארבע קבוצות התקשורת הפועלות בחמישה שוקי התקשורת (מלבד חברת פרטנר שאינה פועלת בתחום הטלוויזיה הרב-ערוצית).

2.2. רפורמת השוק הסיטונאי

במרס 2010 מינו שרי התקשורת והאוצר את הוועדה לבחינת מבנה תעריפי חברת בזק ועדכונם ולקביעת תעריפי שירותים סיטונאיים בתחום התקשורת הניחת בראשותו של רו"ח אמיר חייק (להלן: **ועדת חייק**). דוח הוועדה פורסם באוקטובר 2011 וכלל, בין השאר, את ההמלצות הבאות:²²

- בעלי מפ"א²³ כללי יתנו שירות ויאפשרו שימוש בכל התשתיות הנדרשות כדי לאפשר פעילויות של בעלי רישיונות תקשורת אחרים באספקת שירותים ללקוחות קצח, ביניהן תשתיות פסיביות ושירותי גישח לרוחב פס. כמו כן, יפרסמו באופן שוטף את מיקומה של התשתית.
  - בעלי רישיון מפ"א כללי יגיעו להסכמים עם בעלי רישיונות אחרים לשימוש בסוגי השירותים.
  - הגורם המסדיר רשאי לקבוע תעריפי שירותים במקרה והחברות אינן מגיעות לתסדרים.
- בחדש מאי 2012 אומצו עיקרי המלצות הוועדה על-ידי משרד התקשורת במסגרת מסמך מדיניות בעניין "הרחבת התחרות בשוק התקשורת הניחת – השוק הסיטונאי".²⁴ מדיניות המשרד כללה בין השאר את הדברים הבאים:
- בעלי תשתית ניחת יחויבו במתן שירותים סיטונאיים לבעלי רישיונות תקשורת המספקים שירותים. שירותים אלה כוללים רכישת חלק מרוחב הפס וגישח לתשתיות.
  - ספק השירותים יהיה רשאי לפנות לבעלי התשתיות בבקשה לעשות שימוש במקטעי הרשת שלהם, לרבות באספקת שירותים סיטונאיים. ספקי השירותים ובעלי התשתיות ינהלו משא ומתן לשם גיבוש הסכם שימוש או אספקת שירותים כאמור.
  - במקרה וחמחיר אינו סביר, או עלול לפגוע בתחרות, או שחברות לא יגיעו להסכמה, יקבע השר את המחירים.

²¹ חברת בזק, **דוח כספי 2015**, מרס 2016.

²² הוועדה לבחינת מבנה תעריפי חברת בזק ועדכונם ולקביעת תעריפי שירותים סיטונאיים בתחום התקשורת הניחת, **דוח הוועדה**, אוקטובר 2011.

²³ מפ"א: מפעיל פנים ארצי לשידורי בזק ניחים.

²⁴ משרד התקשורת, מסמך מדיניות בנושא הרחבת התחרות בתחום התקשורת הניחת – שוק סיטונאי, מאי 2012.

לאחר שהתברר לא הגיעו להסדרים, קבע משרד התקשורת בנובמבר 2014 מחירים לגבי שימוש בתשתית של חברת בזק, אשר נכנסו לתוקף בפברואר 2015. לאחר קביעת המחירים, נכנסו החברות ללא תשתית לשוק והחלו להציע שירותי אינטרנט וטלפוניה מבוססת אינטרנט, בעיקר במסגרת חבילות על בסיס קניית רוחב פס מקומי. יש לציין כי המחירים עבור שימוש בתשתית של חברת הוט עדיין לא נקבעו ובפועל החברות ללא תשתית אינן משתמשות בתשתית של חברת הוט. בשונה מקניית חלק מרותב הפס בעבור שירותי טלפוניה ותשתית אינטרנט, החברות ללא תשתית עדיין לא השחילו כבלי תקשורת בתשתית הקיימת. השימוש בתשתית של חברת בזק מתעכב בשל דיונים, משא ומתן וסוגיות ביטחוניות, והשימוש בתשתית של חברת הוט מתעכב, בין השאר, בשל עיכוב בקביעת התעריפים בעבור שימוש זה. יש לציין כי שירות הטלפוניה שאינו מבוסס אינטרנט, אשר היה אמור להיות מסופק החל ממאי 2015, לא ניתן והחברות המתחרות אינן מציעות אותו כיום.²⁵

2.3. בעלות על מוצרי תקשורת של משקי הבית

בלוח 3 לחלק בעלות על מוצרי תקשורת של משקי הבית, בשנת 2010, בשנת 2015 ותשינוי בנקודות אחוז (כלומר התוספת באחוזים ממשקי הבית בין השנים).

לוח 3 – בעלות על מוצרי תקשורת (מסד משקי הבית, 2015)²⁶

מוצר תקשורת	2010	2015	שינוי (בנקודות אחוז)
טלפון נייד (אחד לפחות)	92.1%	96.9%	+4.8
מנוי לאינטרנט	68.1%	74.3%	+6.2
קו טלפון	82.2%	69.2%	-13.0
מנוי לטלוויזיה רב-ערוצית	62.7%	59.2%	-3.5
צלחת לוויין	16.6%	16.6%	0
ממיר דיגיטלי (ללא מנויים לטלוויזיה הרב-ערוצית)	אין	12.0%	-

מהנתונים בלוח עולה כי לכ-96.9% ממשקי הבית מנוי לפחות לטלפון נייד אחד, לכ-74.3% ממשקי הבית יש מנוי לאינטרנט, לכ-69.2% ממשקי הבית יש קו טלפון קווי, לכ-59.2% ממשקי הבית מנוי לטלוויזיה רב-ערוצית (לוויין או כבלים), לכ-16.6% ממשקי הבית צלחת לוויין ולכ-12.0% ממיר דיגיטלי. עוד עולה מהנתונים כי שיעור משקי הבית בעלי טלפון נייד ובעלי מנוי לאינטרנט עלו משנת 2010 לשנת 2015; ואילו שיעור משקי הבית עם קו טלפון ומשקי הבית עם מנוי לטלוויזיה רב-ערוצית ירדו משנת 2010 לשנת 2015.

יש לציין כי בסוף שנת 2015 היו לחברת בזק כ-2.2 מיליון לקוחות, כאשר לכ-1.2 מיליון לקוחות מתוכם היה קו אינטרנט, ולכ-244 אלף מתוכם היה קו אינטרנט בסיטונאות (כלומר של חברות אחרות אשר משתמשות בתשתית של חברת בזק).²⁷ כמו כן, בסוף שנת 2015 היו לחברת הוט כמיליון לקוחות, כאשר כ-692,000 מתוכם היה מנוי לגישה לאינטרנט, לכ-616,000 מתוכם היה טלפון של חברת הוט, ולכ-526,000 מהם (מכל חלקות) היה גם מנוי לאינטרנט וגם לטלפון.²⁸

²⁵ אסף וסרצוג, רכז תקשורת ותיירות, אגף התקציבים, משרד האוצר, דו"ר אלקטרוני, 22 בנובמבר 2016.

²⁶ חלמיש, ממצאים ראשוניים מסקר הוצאות משק הבית 2015: נתוני הכנסות, הוצאות ובעלות על מוצרים של משקי-הבית בישראל, 16 בנובמבר 2016.

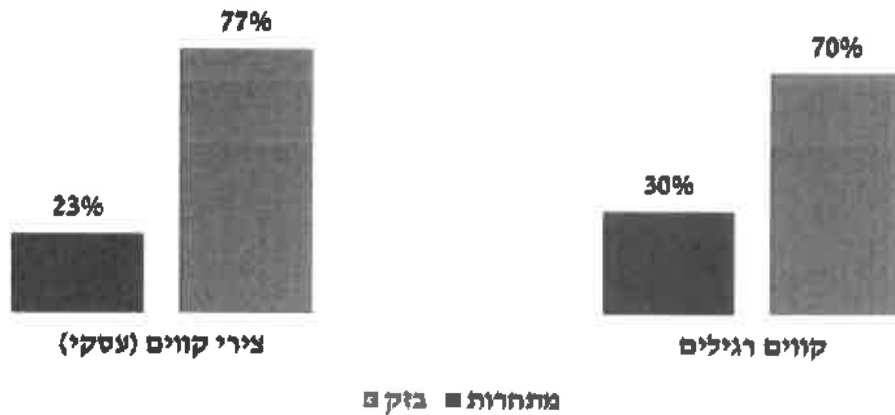
²⁷ חברת בזק, דוח כספי 2015, מרס 2016.

²⁸ חברת הוט, דוח כספי 2015, מרס 2016.

2.4. נתחי שוק בשוק התקשורת הנייחת

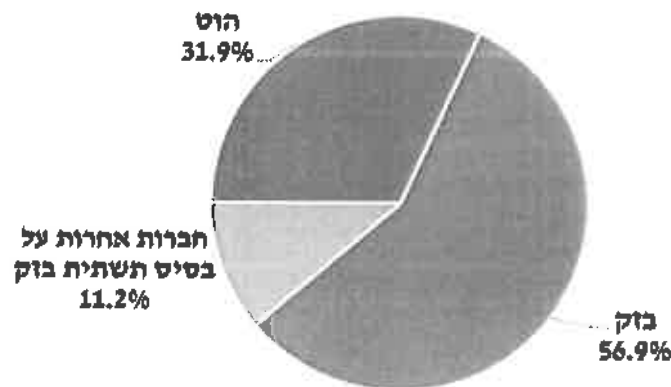
בתרשים 1 נתח השוק של חברת בזק בתחום הטלפוניה הקווית.

תרשים 1 – נתחי שוק בתחום הטלפוניה הקווית (מרץ 2016)²⁹

מהנתונים בתרשים עולה כי נתח השוק של חברת בזק בתחום הטלפוניה הקווית בקרב לקוחות פרטיים הוא 70% וכי נתח השוק שלה בקרב לקוחות עסקיים, גבוה עוד יותר ועומד על 77%. יש לציין כי נתונים אלה מבוססים על חכנסה מדווחת. בנתונים על בסיס נורמטיבי, המתחשבים במחירים של החברות, נתח השוק של חברת בזק נמוך יותר ועומד על כ-65.9% בקרב לקוחות פרטיים ועל כ-55.7% בקרב לקוחות עסקיים.³⁰ בתרשים 2 להלן נתח השוק המוערך של חברות בזק וחוט בתחום תשתית האינטרנט.

תרשים 2 - נתח שוק של החברות בזק וחוט בתחום תשתית האינטרנט³¹

²⁹ אגף הכלכלה, משרד התקשורת, נתח השוק של חברת בזק בתחום הטלפוניה הפנים-ארצית הנייחת בחודשים מרץ 2015 – מרץ 2016, גישה: 22 בנובמבר 2016.

³⁰ שם.

³¹ על בסיס דוחות כספיים לשנת 2015. חברת בזק, דוח כספי 2015, מרס 2016; חברת חוט, דוח כספי 2015, מרס 2016.

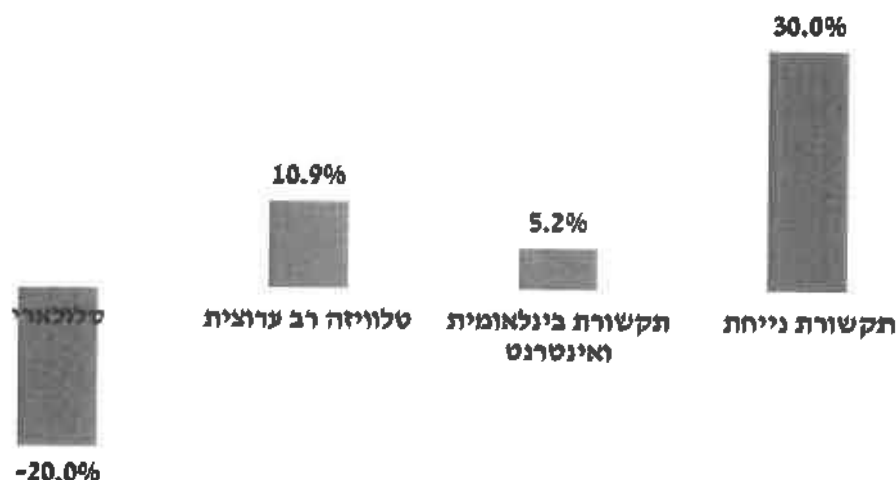
מהנתונים בתרשים עולה כ-68.1% מהלקוחות משתמשים בתשתית של חברת בזק, כאשר כ-56.9% מהלקוחות הינם לקוחות של חברת בזק וכ-11.2% הם לקוחות של חברות אחרות (בעיקר סלקום ופרטנר), אשר עושות שימוש בתשתית של חברת בזק (סיטונאות). יתר הלקוחות, כ-31.9%, הם לקוחות של חברת הוט.

2.5. רווחיות החברות מתחום התקשורת הנייחת

חברת בזק

חברת בזק מחלקת את תחומי פעילותה בדוחות הכספיים המאוחדים³² לארבעה תחומים מרכזיים: תקשורת נייחת, תקשורת בינלאומית ואינטרנט, טלוויזיה רב-ערוצית ותקשורת סלולארית. תחום התקשורת הנייחת כולל את הטלפוניה הקווית (כ-36% מההכנסות בתחום), תשתית אינטרנט (כ-35% מההכנסות בתחום) ותמסורת, תקשורת ונתונים (כ-29% מהתחום).³³ בתרשים 3 להלן שיעור הרווח הנקי מההכנסה בשנת 2015 מפעילות ארבעת התחומים ללא התאמות לדוח המאוחד.³⁴

תרשים 3 – שיעור הרווח הנקי מההכנסה לפי תחומי פעילות (חברת בזק, 2015)³⁵

מהנתונים בתרשים עולה כי שיעור הרווח הנקי מההכנסה בתחום התקשורת הנייחת הוא כ-30.0% וחוא גבוה משיעור הרווח בתחומים האחרים. גם בחינת רווח התזרים החופשי (EBITDA)³⁶ מצביעה על שיעור רווח גבוה של כ-65.2% למקטע הנייח לעומת שיעור של 19.9% במקטע הנייד, 23.6% בתקשורת הבינלאומית ו-32.2% בטלוויזיה הרב-ערוצית.³⁷

³² דוח כספי מאוחד של חברת בזק כולל כל חברות הבת שלה.

³³ חברת בזק, דוח כספי לשנת 2015, פרק ב' (דוח הדירקטוריון), 17 במרס 2016, עמ' 6.

³⁴ ללא התאמות בגין עסקאות בין תחומי פעילות ועסקאות בתחום טלוויזיה רב ערוצית ברבעון ראשון (לפני עליה לשליטה ואיחוד די.בי.אס).

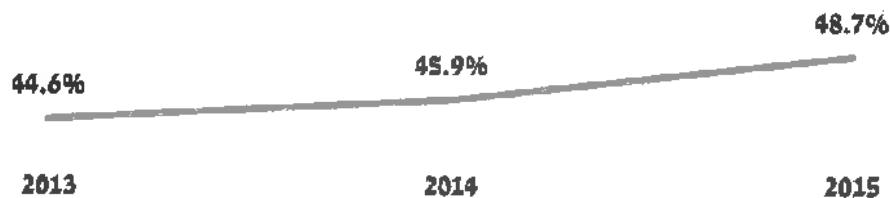
³⁵ חברת בזק, דוח כספי לשנת 2015, פרק א' (תיאור עסקי של התאגיד), פרק א' (תיאור עסקי התאגיד), 17 במרס 2016, עמ' 15. שיעור הרווח: רווח מפעולות רגילות המיוחס לבעלים של החברה לחלק לסך הכול הכנסות (כולל מתחומי פעילות אחרים בתאגיד). החישובים אינם כוללים הכנסות אחרות והתאמות לדוח המאוחד.

³⁶ EBITDA: הרווח לפני ריבית, מסים פחות וחפחות פחות שיעור ההשקעות ביחס להכנסות. מדד ה-EBITDA הוא מדד מקובל בתחום התקשורת למדידת רווחיות.

³⁷ משרד האוצר, תחרות בתחום תשתית תקשורת נייחת, יולי 2016.

בתרשים 4 להלן התפתחות שיעור הרווח התפעולי מתחום תקשורת ניידת בין שנת 2013 לשנת 2015. לא ניתן היה להציג את התפתחות הרווח הנקי בשנים אלו בשל שינוי חשבונאי שערכה בזק בדוחותיה.

תרשים 4 – שיעור הרווח התפעולי של תחום תקשורת ניידת (חברת בזק, 2013-2015)³⁸

מהנתונים בתרשים עולה כי שיעור הרווח בתחום התקשורת הניידת עמד בשנת 2013 על 44.6%, עלה בשנת 2014 ל-45.9% ועלה עוד בשנת 2015 ל-48.7%. עם זאת יש לציין כי חכנסות חברת בזק בתחום התקשורת הניידת ירדו בשיעור של 1.6% בין שנת 2013 (4,478 מיליון ש"ח) לשנת 2015 (4,407 מיליון ש"ח).³⁹ כלומר, העלייה בשיעור הרווח עשויה להצביע על התייעלות בחברה.

חברת הוט

חברת הוט מפרסמת נתונים עבור שני מקטעים, מקטע הכבלים ומקטע הסלולר. מקטע הכבלים כולל גם את שירותי חתשתית, חטלפוגיה ושירותי הטלוויזיה הרב-ערוצית שמספקת חברת הוט. בתרשים 5 להלן שיעור הרווח התפעולי⁴⁰ מהחכנסה לפי מקטעי פעילות.

תרשים 5 – רווח תפעולי של חברת הוט לפי מקטעי פעילות (2015)⁴¹

מהנתונים בלוח עולה כי הרווח התפעולי של חברת הוט בשנת 2015 במקטע הכבלים היה כ-18.3%, והרווח התפעולי במקטע הסלולר שלילי (כלומר הפסד) ועומד על -38.7%. יש לציין כי שיעור רווח ה-BBITDA במקטע הכבלים הוא כ-53.7% ובמקטע הסלולר הוא כ-1.5%.⁴² על-כן, על פניו נראה כי חברת הוט מסבסדת את פעילותה במגזר הסלולר בעזרת ההכנסות מפעילותה במגזר הכבלים (סבסוד צולב).

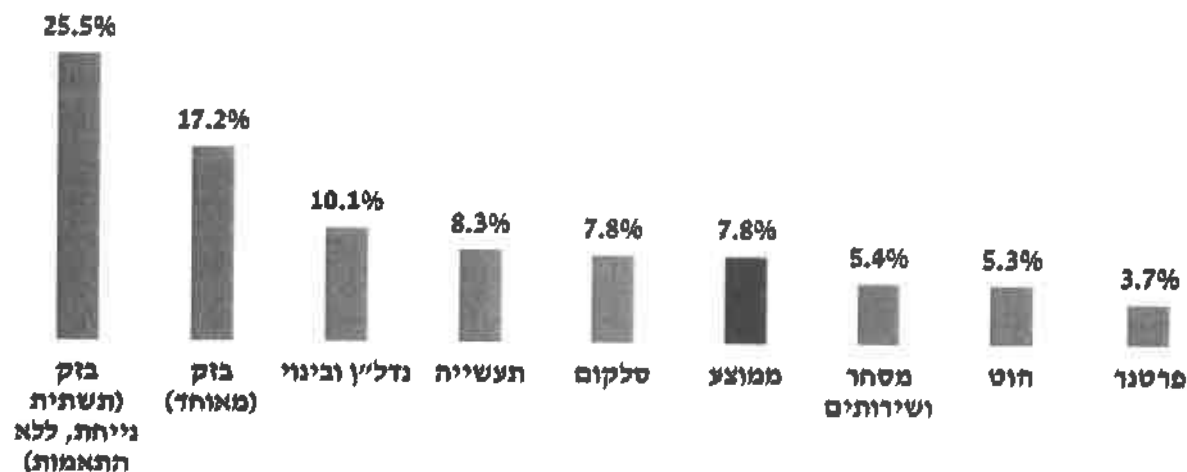
³⁸ חברת בזק, דוח כספי לשנת 2015, פרק א' (תיאור עסקי של התאגיד), פרק א' (תיאור עסקי התאגיד), 17 במרס 2016, עמ' 15. שיעור הרווח: רווח מפעולות רגילות המיוחס לבעלים של החברה לחלק לסך הכולל הכנסות (כולל מתחומי פעילות אחרים בתאגיד). החישובים אינם כוללים הכנסות אחרות והתאמות לדוח המאוחד.

³⁹ חברת בזק, דוח כספי לשנת 2015, פרק א' (תיאור עסקי של התאגיד), פרק א' (תיאור עסקי התאגיד), 17 במרס 2016, עמ' 15.
⁴⁰ רווח תפעולי הוא רווח אחרי הוצאות גולמיות והוצאות תפעוליות ולפני הוצאות מימון והוצאות אחרות. שיעור הרווח התפעולי לרוח גבות משיעור הרווח.

⁴¹ חברת הוט, דוח רבעון 3 לשנת 2015, 2015.
⁴² שם.

בתרשים 6 להלן שיעורי הרווחיות (רווח נקי מתוך הכנסות) על פי דוחות כספיים של חברות ציבוריות.

תרשים 6 – שיעור הרווח הנקי של חברות בורסאיות (2014)⁴³

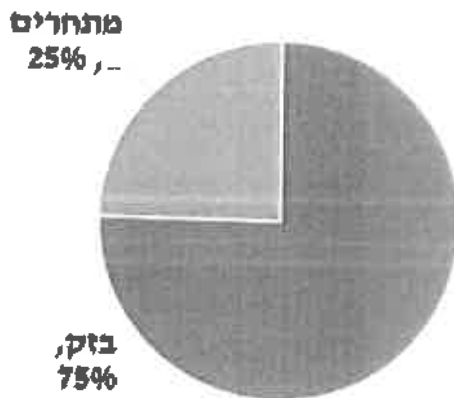
מהנתונים בלוח עולה כי שיעור הרווחיות הממוצע בשנת 2014 לחברות בורסאיות עמד על כ-7.8%. שיעור הרווח הנקי הכולל של חברת בזק גבוה משיעור זה ועומד על כ-17.2%, ושיעור הרווח של תחום התשתית הנייחת גבוה באופן משמעותי ועומד על כ-25.5% מהמכירות. לעומת חברת בזק, שיעור הרווח של חברת סלקום דומה לממוצע ושיעור הרווח של חוט ופרטנר קטן משיעור הרווח הממוצע. יש לציין כי בשנים האחרונות רווחי חברות התקשורת מתחום הסלולר ירדו משמעותית בעיקר בגין הרפורמות בענף. בתרשים 7 להלן משקל הרווח של חברת בזק בסך הרווחים של חברות התקשורת הגדולות (בזק, חוט, סלקום ופרטנר) בשנת 2015.

תרשים 7 – משקל הרווח של חברת בזק בסך הרווחים של חברות התקשורת הגדולות (2015)⁴⁴

⁴³ דוחות כספיים מאוחדים לשנת 2015 של החברות בזק, פרטנר, חוט וסלקום. שאר הנתונים: בנק ישראל, נתונים סטטיסטיים נלווים לדוח בנק ישראל 2015; לוח דיני 51- החברות תבורסאיות - הרווח הנקי כאחוז מההכנסות, מרס 2016.

⁴⁴ ניתוח של מרכז המחקר והמידע של הכנסת על בסיס הדוחות הכספיים של החברות.

רווח תפעולי

רווח נקי

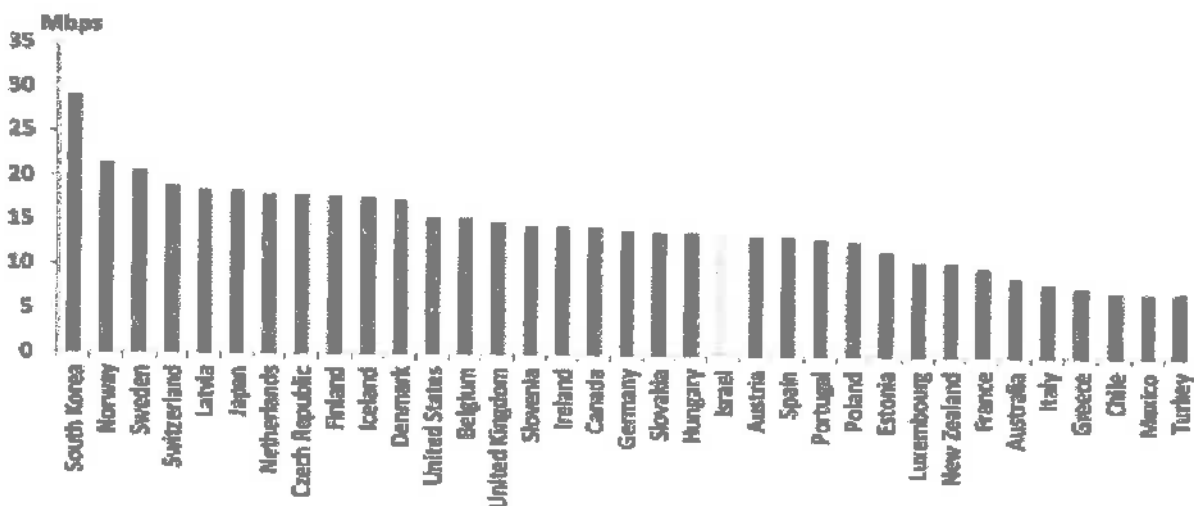

מהתרשים עולה כי לחברת בזק כ-75% מתרווח התפעולי וכ-96% מתרווח הנקי של ארבע חברות התקשורת הגדולות בישראל. יש עם זאת לציין כי השקעותיה של חברת בזק בתשתית חדשה גבוהות משמעותית מההשקעות של שאר חברות התקשורת בתשתית.⁴⁵

2.6. מהירות הגלישה כיום

חברת Akami היא חברה גלובלית המספקת שירותים לרשתות תקשורת ברחבי העולם. החברה מפרסמת מדי רבעון את מהירות הגלישה במדינות שונות בעולם. בתרשים 8 להלן, מהירות הגלישה הממוצעת במדינות ה-OECD על פי דוח Akami.

תרשים 8 – מהירות גלישה ממוצעת בחיבור קווי במדינות ה-OECD (רבעון ראשון, 2016)⁴⁶

⁴⁵ שרון מליישר, סמנכ"לית רגולציה בחברת בזק, דיון בוועדת הכלכלה, 22 בנובמבר 2016.

⁴⁶ משרד האוצר, תחרות בתחום תשתית תקשורת ניידת, יולי 2016. חנתוניס מבוססים על [Akamai, akamai's state of the internet Q1 2016 Report](#), 2016.

מחנתונים בתרשים עולה כי מחירות הגלישה הממוצעת בישראל היא כ-13.5 מגה-בייט לשנייה ומצויה במקום ה-21 מתוך 35 מדינות ה-OECD, כלומר, מעט מתחת לחציון. יש לציין כי במדרגים נוספים כמו Ookala נתונים דומים יחסית.⁴⁷

2.7. חובת אוניברסליות (פריסה כלל ארצית)

הוראות הרגולציה החלות על בעל רישיון כללי למתן שירותי בזק פנים ארציים מטילה עליו את החובה לחקים, לקיים ולהפעיל רשת בזק ציבורית הפרוסה בכל רחבי הארץ (חובת הפריסה), ואת החובה לתת באמצעותה שירותי בזק לכלל הציבור בכל רחבי הארץ (חובת השירות). כלומר, על בעלי הרישיון לספק שירותי בזק פנים ארציים בכל רחבי הארץ, לכלל תושבי המדינה, באופן אחיד ושוויוני, בזמינות ובאיכות. חובת האוניברסליות חלה על בעלי רישיון מפ"א כללי הכוללים את חברת בזק, את חברת הוט ואת מיזם הסיבים. בעלי הרישיון רשאים לבקש להגביל את חובתם לתת שירות לכל דורש בהתאם לסיבות מפורטות מהועדה המייעצת בהתאם לתקנות התקשורת (בזק ושידורים)(ועדה מייעצת) התשע"א-2011 (להלן: הוועדה המייעצת). שיקולי חוועדה האם לקבל את הבקשות לפטור נקבעו בתקנות אלו.⁴⁸

נכון לחיס, חברת בזק מקיימת את חובת האוניברסליות והיא מחוברת ל-100% מהישובים הנדרשים. לעומתה, חברת הוט אינה עומדת בחובת האוניברסליות והיא פרוסה ב-92% מחשטחים הנדרשים על פי התקנות ותנאי הרישיון.⁴⁹ ב-13 בנובמבר 2014 שר התקשורת דאז (ח"כ גלעד ארדן) אימץ את המלצת הוועדה המייעצת לעניין פריסה אוניברסלית וקבע כי על חברת הוט להשלים פריסה תשתית ב-61 יישובים שאינה פרוסה בהם תוך שנתיים (עד ל-13 בנובמבר 2016) כשלב ראשון.⁵⁰ ב-9 באוקטובר 2016, אימץ השר צחי הנגבי את המלצותיה החדשות של הוועדה המייעצת לעניין פריסה, וקבע כי הדרישה לפריסה ביישובים אלו נידחת למועד מאוחר יותר, וכי על חברת הוט יהיה להציע שירותי טלוויזיה רב-ערוצית על גבי תשתית הפס הרחב של בזק בטכנולוגיית OTT⁵¹ למקומות אליהן התשתית של חברת הוט אינה מגיעה. על חברת הוט לספק שידורים לכל דורש ולכל בית-אב באזורים בהם לא פרוסה תשתית של חברת הוט ורק תשתית של חברת בזק בתעריפים דומים, באיכות דומה ובמתכונת קבועה עד סוף שנת 2016. במקרה והיא לא תעמוד בכך חדחיה תבוטל.⁵² למיזם הסיבים, נקבע בתנאי הרישיון כי היא צריכה להגיע לפריסה אוניברסלית תוך 20 שנה, משנת 2014, כלומר שנת 2034.⁵³

3. השפעת השינויים המוצעים ונקודות לדיון

3.1. הגדלת התחרות וההיצע בשוק

כאמור, שיעור הרווחיות של חברת בזק בשוק התקשורת הניחת גבוה משמעותית בהשוואה לרווחים של חברות התקשורת האחרות. אחת הסיבות לשיעור הרווחיות הגבוה היא הבעלות על תשתית רחבה המגנה על חברת בזק

⁴⁷ על פי ממצאי Ookala מהירות התורחה ממוצעת היא מעל החציון (מקום 16) ומחירות העלאה הממוצעת היא נמוכה מחציון וקרובה לתחתית המדינות (מקום 30). משרד האוצר, תחרות בתחום תשתית תקשורת ניידת, יולי 2016.

⁴⁸ משרד התקשורת, דוח הוועדה המייעצת בהתאם לתקנות 2 לתקנות התקשורת (בזק ושידורים)(ועדה מייעצת)(הוראות שעה). התשע"א-2011, יוני 2014.

⁴⁹ מימון שמילה, דיון בוועדת הכלכלה של הכנסת ב-23 בנובמבר 2016 בנושא הצעת החוק.

⁵⁰ משרד התקשורת, אימוץ המלצות הוועדה המייעצת בהתאם לתקנות התקשורת (בזק ושידורים)(ועדה מייעצת) התשע"א-2011 בדבר דחיית המועד ליישום ההחלטת מיום 13 בנובמבר 2015 לעניין מועד פרישת תשתיות הוט טלקום ש.מ בע"מ, 9 באוקטובר 2016.

⁵¹ OTT- Over the Top.

⁵² משרד התקשורת, אימוץ המלצות הוועדה המייעצת בהתאם לתקנות התקשורת (בזק ושידורים)(ועדה מייעצת) התשע"א-2011 בדבר דחיית המועד ליישום ההחלטת מיום 13 בנובמבר 2015 לעניין מועד פרישת תשתיות הוט טלקום ש.מ בע"מ, 9 באוקטובר 2016.

⁵³ משרד התקשורת, רישיון כללי ל-א.י. בי. סי. איזראל ברדבאנד קומפני (2013) בע"מ למתן שירותי בזק פנים-ארציים נייד (תשתית), אוגוסט 2013.

מפני תחרות פוטנציאלית. שכן, קיימים חסמי כניסה משמעותיים לענף התשתית חקוית, ובראשם העלות הכלכלית הגבוהה הכרוכה בהנחת רשת תקשורת עצמאית.

לפי הצעת החוק, יתאפשר לכל חברות התקשורת לפרוס כבלי תקשורת (תשתית אקטיבית) בתוך התשתית הפאסיבית אחת של השנייה (בתוך הצינורות, קנים, גוברים וכדומה). בפועל, ונכון להיום, החברות הנחנות העיקריות מהצעה זו הן **חברת הוט ומיזם הסיבים**. בין השאר בגין הסיבות הללו:⁵⁴

- עד היום חברת בזק לא הייתה מחויבת לאפשר לחברת הוט ולמיזם הסיבים להתחבר לתשתית הפאסיבית שלה (בשונה מחברות ללא תשתית), אך הייתה מחויבת לאפשר לחברות ללא תשתית לעשות זאת.
- חברת הוט מחויבת בפריסה אוניברסלית, שהיא אינה עומדת בה. שימוש בתשתיות פאסיביות של חברת בזק עשוי להקל עליה לעמוד בה. עם זאת, יש לציין כי משרד התשתיות אישר לה להשתמש בתשתית של חברת בזק על מנת להעביר שידורי טלוויזיה בשיטת OTT.
- מיזם הסיבים, על פי הצעת החוק, פטור מהדדיות, דהיינו המיזם אינו חייב לאפשר לחברות האחרות להשתמש בתשתית שלו המבוססת על תשתית חברת החשמל, אבל רשאי להשתמש בתשתיות של החברות האחרות.
- לחברת בזק פריסה אוניברסלית, והתשתיות הנוכחיות של חברת הוט בעיקרן טמונות באדמת, כך שניתן להניח כי לחברת בזק לא יהיה שימוש רב בתשתיות של חברת הוט.

מתן אפשרות לחברת הוט להשתמש בתשתית הפיסית הניתנת של חברת בזק, כלומר, מתיחת כבלים חדשים של חברת הוט על תשתית של חברת בזק, תאפשר לחברת הוט להרחיב את רוחב הפס שלה במקומות בהם אין לה פס רחב מספיק או שאין לה כלל רוחב פס מכיוון שאין לה תשתית (כאמור, לחברת הוט אין פריסה אוניברסלית עדיין).

הרחבת השירותים של חברת הוט תאפשר לה להתחרות מול חברת בזק בגזרת העלויות, בגזרת השירות ובמהירות הגלישה על לקוחות הטלפוניה ותשתית האינטרנט, ועל לקוחות בשוק הטלוויזיה הרב-ערוצית, אליהם היא אינה מגיעה כיום. עם זאת יש לציין כי כאמור, חברת הוט מחויבת בכל מקרה להציע לכל משקי חבית אליהם מגיעה תשתית של חברת בזק, טלוויזיה רב-ערוצית על בסיס טכנולוגיית OTT.

חשוב לציין כי לחברת הוט, בדומה לחברת בזק, תשתית משמעותית ורווחים משמעותיים כבר בשוק זה. הגברת תחרות בתוך דואופול השליטה בתשתיות אינה מבטיחה בהכרח תחרות משמעותית מצד חברות נוספות. עם זאת, יש הטוענים כי חברת הוט חינה בעלת היכולות העיקריות להציע תחרות לחברת בזק בתחום התקשורת הניתנת.⁵⁵ כאמור, חגוף השני מהנחנים העיקריים הוא מיזם הסיבים האופטיים. מיזם זה צפוי לעשות שימוש בתשתית הפאסיבית של חברת בזק, על מנת להוביל סיבים אופטיים מרשת החשמל לבתים עצמם. כלומר, בעיקר עבור המקטע שבין התשתית של חברת החשמל לבין בית המנוי ("last mile").⁵⁶

3.2. הרחבת התשתית הקיימת

להרחבת תשתיות התקשורת הקיימת חשיבות ציבורית רבה, היא עשויה להביא לירידת מחירים לצרכן הבייתי והעסקי, לעלייה באיכות השירות לצרכן ובמהירות הגלישה ועשויה להביא לעלייה בפריור במשק בגין ההשפעה החיצונית החיובית. יש לציין כי עלייה בפריור חינה אחת מיעדי מחתוכנית הכלכלית לשנים 2017-2018.⁵⁷ כך, עלייה

⁵⁴ עדי קאהן, עוזרת למנכ"ל, משרד התקשורת, שיחה, 16 בנובמבר 2016; שרון פליישר, סמנכ"לית רגולציה, חברת בזק, שיחה, 16 בנובמבר 2016.

⁵⁵ אסף וסרצוג, רכז תקשורת ותיירות, אגף התקציבים, משרד האוצר, דואר אלקטרוני, 22 בנובמבר 2016.

⁵⁶ אסף וסרצוג, רכז תקשורת ותיירות, אגף התקציבים, משרד האוצר, דואר אלקטרוני, 22 בנובמבר 2016.

⁵⁷ משרד האוצר, תקציב המדינה – הצעה לשנות הכספים 2018-2017: עיקרי התקציב, אוקטובר 2016, עמ' 58.

בפריון יכולה להמנעות באמצעות הרחבת תשתיות המאפשרת לשוק הפרטי ולשוק הציבורי להשתמש בהן וליעל את עבודתם. שיפור תשתיות תקשורת עשוי להביא להרחבת השימוש בטכנולוגיות מבוססות רשת, טכנולוגיות מבוססות פס-רחב וכבלים אופטיים ועוד. תמיכה ממשלתית, אם בתמיכה מימונית ואם בחטבות מס (לדוגמה, פחת מואץ⁵⁸) עשויה להביא לגידול פריון. דרך זו עשויה להביא להגדלת התחרות בשוק התשתיות, תוך הגדלת מהירות הגלישה, באמצעות יצירת תמריץ להגדלת השקעות הוניות בענף, תוך יצירת חלופות תשתית פיזית לחברת בזק (ולא רק תחרות וירטואלית, קרי ה'רוכב' על תשתיות חברת בזק, כפי שמוצע בחצעת החוק).

למתן אפשרות להסדר הדדיות בין כל החברות יש יתרונות וחסרונות מבחינת הרחבת התשתית הקיימת:

יתרונות

- **מתיחת כבלים וסיבים אופטיים חדשים:** שימוש בתשתית פסיבית קיימת מאפשרת למתוח סיבי תקשורת חדשים בעלות נמוכה יחסית לעומת עלות של מתיחת סיבי תקשורת תוך הקמת תשתית פסיבית חדשה. הצעת החוק מאפשרת לחברת הוט ולמיזם הסיבים להרחיב משמעותית את פריסת הכבלים שלהם באמצעות שימוש בתשתיות חברת בזק.
- **חיסכון משקי:** ישנו חיסכון משקי בהשחלת כבלים וסיבים בתשתית פסיבית קיימת, על פני הקמת תשתית חדשה בעלות גבוהה.
- **תמיכה בחיבור יישובי הפריפריה לתשתיות תקשורת מתקדמות:** כיום חברת הוט אינה עומדת בדרישות לפריסה אוניברסלית. שימוש בתשתיות קיימות עשוי להקל על החברה לעמוד בדרישות הפריסה שלה. כלומר, למשקי בית רבים יותר, בעיקר בפריפריה, תהיה גישה למתחנה נוסף. יש לציין כי חברת הוט בכל מקרה מחויבת לעמוד בדרישות אלה, גם אם הצעת החוק לא תתקבל.
- **הסרת חסם כניסה:** האפשרות התכנונית, הסביבתית והכלכלית לבצע פרויקט פריסת סיבים, הכולל חפירות של תשתית פאסיבית, מורכבת מאוד. השחלת סיבים בתשתית קיימת של כל החברות עשויה לאפשר כניסה של מתחרים נוספים לשוק.

חסרונות

- **התמקדות באזורים רווחיים:** החברות בשוק עשויות להעדיף להתמקד בערים וביישובים בהם כבר יש תשתית פסיבית רחבה שניתן להתחבר אליה, ולהימנע מלהשקיע במקומות בהם אין כלל תשתית. עם זאת, יש לציין כי חובות הפריסה האוניברסלית מחייבות את חברות בזק והוט, ברגע שיחלו בפריסת תשתיות תקשורת מתקדמות בנקודה מסוימת, הן יחויבו לפרוס אותן בכל חלקי הארץ.
- **הקמת תשתית חדשה:** כיום, בשכונות חדשות וביישובים חדשים חלק מההצדקה הכלכלית של חברה לפתח מערכת תשתית מתקדמת ורחבה הוא הבלעדיות על התשתית. מכיוון שלאחר הקמת התשתית, החברה מחויבת לאפשר נגישות למתחרותיה הרי השקעות אלו אינן בהכרח משתלמות.
- **יתירות:** שימוש בתשתית פאסיבית של ספק יחיד עשוי למנוע הקמת תשתיות של כמה ספקים אשר תאפשר יתירות גבוהה למערכה, קרי חלופה במקרה של כשל בתשתית.

3.3. שיבושים והפרעות לציבור

⁵⁸ **פחת מואץ:** הפחתת ערך הנכס על פני תקופה קצרה יותר מהתקופה בה היה אמור להיות מופחת לפי חוקי המס. פחת מואץ חינו חטבה במס, שכן הוא מקטין את חרווה המדווה של החברה בטווה הקצר וכך מקטין את תשלומי המס. יש לציין כי חלק מההשקעות בענף התקשורת מופחתות לאורך עשרות שנים.

האפשרות של חברת הוט להשתמש בתשתית הקיימת של חברת בזק, עשויה לצמצם חלק מעבודות ההקמה, שהיו נדרשות במקרה שלא ניתן היה להשתמש בתשתית הפסיבית. לעומת זאת, שימוש בתשתית קיימת עשוי להביא למספר גבוה יותר של ניתוקים, אם בשל עבודת הבנייה על גבי תשתית קיימת ואם בשל העומס על התשתית הקיימת.

יש לציין כי מרכז השלטון המקומי בישראל תומך בהאחדת תשתיות של חברות התשתית. לעמדתם יש לאפשר לכל החברות להשתמש בתשתית זו של זו. עוד גורס מרכז השלטון המקומי כי האינטרס הציבורי בנושא האחדת התשתיות הוא מובהק, שכן מדובר בפתרון נכון ויעיל המאפשר שימוש במשאבים קיימים על פני ביצוע חפירות הגורמות מטרד משמעותי לציבור הרחב.⁵⁹

4. עמדות הצדדים

4.1. חברת בזק⁶⁰

חברת בזק מתנגדת להצעת החוק. לחלף הסיבות המרכזיות של החברה להתנגדות להצעת החוק:

- **אפליה רגולטורית:** במקום לחייב את חברת הוט וחברת EBC, שמחויבות בפריסה אוניברסלית, לעמוד במחויבות זו, מקבלות חברות אלו הטבה מהרגולטור אשר מאפשרת להם לעמוד במחויבות זו בלי להקים תשתיות חדשות, אלא להישען על תשתיות חברת בזק. חברת בזק מציינת כי גם החברות הוט ו-EBC קיבלו הטבות משמעותיות במטרה לעמוד בחובות הפריסה האוניברסלית.

- **היעדר תמריץ להשקעות:** לדברי החברה, הצעת החוק תגרום לכך שלחברת בזק יהיו חוצאות כבדות יחסית הכוללות השקעה בפריפריה ואילו למתחרה העיקרית, חברת הוט, יהיו הכנסות ללא חוצאות משמעותיות. תחליך זה ייצור ענף מעוות ויפגע בהשקעות בענף לטווח הארוך ועלול להוביל להיעדר תשתית תקשורת מתאימה.

- **הזדיות:** חברת בזק היא החברה היחידה שמקיימת את חובת הפריסה האוניברסלית מבחינתה ותיא אינה צריכה תשתיות של גופים אחרים, ועל כן עיקרן התדדיות הוא חד צדדי מבחינתה ולרעתה בלבד. עוד מציינת חברת בזק כי רוב תשתית של חברת הוט הוא בחטמנה ולא ניתן להשתמש בו להעביר קווי תקשורת נוספים.

חברת בזק גם מציינת כי:⁶¹

- החברה אינה מתנגדת לאפשר למפעילים חסרי תשתית להשתמש בתשתית ואף פועלות לשם כך. הסיבות לעיכובים נובעות בשל קשיי חתנעת, קשיים תכנוניים וקשיים הנדסיים. חברת בזק מאמינה כי תוך זמן קצר החברות חסרות התשתית ישתמשו בתשתית הפאסיבית, כפי שהוסדר ברפורמת השוק הסיטונאי.

- החברה גם מציינת כי העובדה שלא נעשתה עבודת מטה כנדרש הביאה לכך שהוראות החוק המוצע סותרות את הנחיות גופי הביטחון בכל הנוגע לעבודה בתשתיותיה.

4.2. חברת הוט⁶²

⁵⁹ מרכז השלטון המקומי בישראל, האחדת תשתיות, 20 באוקטובר 2014.

⁶⁰ שרון פליישר, סמנכ"לית רגולציה, חברת בזק, דואר אלקטרוני, 17 בנובמבר 2016.

⁶¹ שם.

⁶² מיכל פליישר, סמנכ"לית רגולציה, חברת הוט, דואר אלקטרוני, 16 בנובמבר 2016.

חברת חוט תומכת בהצעת החוק. להלן הסיבות המרכזיות של חברת חוט לתמיכה בהצעת החוק:

- החסדר בו חברות משתמשות בתשתית אחת של השנייה מקובל במדינות המתקדמות בעולם ויש לו חשיבות קריטית לפיתוח תשתית.
- הצעת החוק תאפשר להפחית את המטרד הציבורי הכרוך בפתיחת מדרכות ובביצוע עבודה הנדסה אזרחית.
- הצעת החוק תאפשר האצה של פריסת רשת תקשורת מלאה על ידי מפעילים שונים, באמצעות צינורות פנויים של מפעיל אחר, עם כל היתרונות הגלומים ברשת תקשורת עצמאית.
- משרד התקשורת תמך בעבר בקביעת ההסדר אותו מציעה הצעת החוק.
- לחברת בזק רווחים גדולים מאוד, על בסיס תשתית שמומנה בעיקרה מכספי ציבור.
- הצעת החוק היא קריטית בעבור חברת חוט טלקום אשר משקיעה מדי שנה יותר מכל חברות התקשורת בהקמה, שדורג ופיתוח הרשת ושירותים מתקדמים.

נספח 3

מכתבו של ראש מועצת ירכא,

מר חביש והיב, מיום 9.1.2017

עמ' 169

מכתב רשמי

לשכת ראש המועצה

09/01/17

לכבוד,

חברת הוט (HOT)
מחלקת פניות לציבור
שלום רב,

הנדון: שירותי HOT
מכתבם מיום 26/12/2016

- 1- ראשית אני מברך אתכם על השירות שאתם נותנים לאוכלוסייה בארץ.
- 2- מאחר והישוב ירכא נמנה כישוב מסורתי בעל מאפיינים דתיים התושבים מוותרים על השידור שאתם מציעים לנו.
- 3- הישוב ירכא והמועצה דנו בעבר בנושא והתקבלה החלטה שלא להכניס את שירות.
- 4- לכן הנני שוב מודה לכם ומאחל לכם הצלחה בעבודתכם.

בכבוד רב,

חביש וחיב
ראש המועצה
המקומית ירכא

נספח 4

המלצות הוועדה המייעצת מיום

22.6.2014

עמ' 171-224

ועדה מייעצת בהתאם לתקנה
2 לתקנות התקשורת (בזק
ושידורים)(ועדה
מייעצת)(הוראת שעה),
התשע"א-2011

מוגש לשר התקשורת

יוני 2014, אייר תשע"ד

ועדה מייעצת בהתאם לתקנה 2 לתקנות התקשורת (בזק ושידורים) (ועדה מייעצת) (הוראת שעה)
התשע"א-2011

מכתבו של יו"ר הוועדה לשר התקשורת

כ"ד סיוון תשע"ד

22 יוני 2014

לכבוד

מר גלעד ארדן

שר התקשורת

מכובדי,

הנדון: דו"ח הוועדה המייעצת בהתאם לתקנות התקשורת (בזק ושידורים) (ועדה מייעצת) התשע"א-2011

חנני מתכבד לחגיש לך בשם חברי הוועדה המייעצת בהתאם לתקנות התקשורת (בזק ושידורים) (ועדה מייעצת) (הוראת שעה), התשע"א-2011 ("הוועדה" או "הוועדה המייעצת") את דו"ח הוועדה המייעצת.

ביום כ' בחשוון תשע"ב (17 בנובמבר 2011) מונתה הוועדה המייעצת בהתאם לתקנה 2 לתקנות התקשורת (בזק ושידורים) (ועדה מייעצת) (הוראת שעה), התשע"א-2011 ("התקנות") על ידי שר התקשורת דאז, מר משה כחלון.

הוועדה מנתה חמישה חברים, שני נציגי ציבור, נציגה של ארגון צרכנים, עובד המשרד בתפקיד סמנכ"ל והמנהל הכללי של המשרד בתפקיד יו"ר הוועדה. ביום 1 בנובמבר 2013 מונית לתפקיד חבר ויו"ר הוועדה המייעצת.

דו"ח הוועדה המייעצת כולל המלצות בדבר אמות מידה, קריטריונים ושיקולים אשר על הוועדה לשקול בהתאם לתקנה 4 לתקנות בטרם תיתן המלצות בנוגע לבקשות לדחיית או חגבלת החובה של בעל רישיון כללי למתן שירותי בזק פנים ארציים נייחים לחקים, לקיים ולהפעיל רשת בזק ציבורית הפרושה בכל הארץ ולתת באמצעותה שירותי בזק לכלל הציבור בכל רחבי הארץ ("חובת האוניברסאליות").

הוועדה בחנה את הבקשות שהוגשו לה על ידי הוט טלקום שותפות מונבלת ובזק החברה הישראלית לתקשורת בע"מ ("בעלי הרישיונות") וגיבשה את המלצותיה בהתאם לתקנות ולאמות המידה והקריטריונים המפורטים בדו"ח, והמלצות הוועדה בבקשות בעלי הרישיונות מפורטות בדו"ח חרצ"ב.

הוועדה גיבשה את המלצותיה לאחר ששמעה את נציגי בעל הרישיונות ונציגי המשרד הרלבנטיים לעבודת הוועדה, תוך שהביאה בחשבון את חובת האוניברסאליות המוטלת על בעלי הרישיונות ואת חשיבותו של עיקרון השוויון בכל הנוגע לחובת האוניברסאליות באספקת שירותי תקשורת.

**ועדה מייעצת בהתאם לתקנה 2 לתקנות התקשורת (בזק ושידורים) (ועדה מייעצת) (הוראת שעה)
התשע"א-2011**

**ועדה מייעצת בהתאם לתקנה 2 לתקנות התקשורת (בזק ושידורים) (ועדה מייעצת) (הוראת שעה)
התשע"א-2011**

כמו כן, עמד לנגד עיני חברי הוועדה תצורך למנוע אפליה ואי שוויון בין אזורים שונים ברחבי הארץ ובין אוכלוסיות שונות, במטרה להגשים אינטרסים חברתיים, כלכליים, ציבוריים ולאומיים המשותפים בבסיס תובת האוניברסאליות ולצמצם פערים חברתיים.

במהלך כהונתי בתפקיד יו"ר הוועדה קיימה הוועדה דיונים רבים באופן רציף וקבוע. הוועדה זכתה לסיוע צמוד של אנף הכלכלה, הלשכה המשפטית, אנף הנדסה ורישוי ואנף פיקוח ואכיפה מערך התקשורת במשרד התקשורת. ברצוני להודות באופן אישי לכל אחד ואחת מנציגי האגפים השונים במשרד אשר נטלו חלק בעבודת הוועדה ותרמו תרומה משמעותית לעבודת הוועדה כל אחד ואחת בתחומו.

לא אוכל לסיים מבלי להביע את תודתי והערכתי הרבה לחברי הוועדה ובפרט לנציגי הציבור ונציגת ארגון הצרכנים אשר תרמו מזמנם, יכולתם וניסיונם לטובת גיבוש המלצות הוועדה וקידום תהליך קביעת חמדיניות, תוך שחס פועלים בכל תקופת כהונתי במרץ רב.

בכבוד רב,

מר אבי ברגר

המנהל הכללי משרד התקשורת

יו"ר הוועדה המייעצת

חתימות חברי הוועדה המייעצת

מר אבי ברגר - יו"ר הוועדה

מר יוסף אביב - נציג מקרב ציבור

מר אורן לבואר - נציג משרד
בתפקיד סמנכ"ל

גבי מיטל בשרי - נציגת ארגון צרכנים

גבי אנה מדויבובי - נציגת מקרב הציבור

תוכן עניינים

א.	כללי	5
1.	חובת שירות אוניברסאלי החלה על המפעילים המנים ארציים חנייחים בעלי רישיון כללי	5
2.	תקנות התקשורת (בזק ושידורים) (ועדה מייעצת), התשע"א-2011	5
3.	עבודת הוועדה המייעצת	6
ב.	שיקולים, אמות מידה וקריטריונים	8
1.	שיקולי הוועדה המייעצת	8
2.	אמות מידה וקריטריונים	9
2.1.	קיומה של מניעה הנדסית למתן השירות	9
2.2.	ביטחון המדינה	10
2.3.	קיומה של חלופה זמינה לשירות שלגביו חוגשה בקשה	11
2.4.	שיקולים שבטובת הציבור לרבות, צורכי הציבור המתגורר באזור שחוגשה לגביו הבקשה	11
2.5.	תחרות בתחום הבזק	12
2.6.	היחס שבין עלות מתן השירות לבין התועלת	13
2.7.	מתו "אזורי"	15
ג.	מתרון חילופי	16
ד.	אופן בחינת הבקשות בהתאם לאמות המידה והקריטריונים	16
ה.	דחיית או הגבלת מתן שירותי תקשורת	16
ו.	תקומת השלמת קיומה של חובת האוניברסאליות - פרק הזמן ליישום המלצות הוועדה, בקרה ופיקוח	17
ז.	תקנות התקשורת (בזק ושידורים) (ועדה מייעצת), התשע"א-2011	18
ח.	בקשות בעלי הרישיונות	19
1.	בזק	19
1.1.	כללי	19
1.2.	בקשות כלליות ופרטניות	20
1.3.	בקשות נוספות	20
2.	הוט טלקום	20
3.	סיכום	21

תוכן עניינים

ט.	המלצות לדחיית מתן שירותי תקשורת או הגבלתן או דחיית הבקשות של בעלי הרישיונות	21
1.	הוט טלקום	21
2.	בזק	21
3.	פרסום לציבור	22
	נספח א' - פתב מינוי הוועדה	23
	נספח ב' - נוהל הגשת בקשות לוועדה המייעצת	24
	נספח ג' - מכתב סנכ"ל המשרד אל סנכ"ל חוט טלקום אליו צורף מכתבה של יועמ"ש המשרד	32
	נספח ד' - חוות דעת אגף כלכלה במשרד	43
	נספח ה' - חוות דעת אגף כלכלה במשרד בדבר היקף החשקעה הנדרש מתוט טלקום לקיום חובת המרישה ...	48
	נספח ו' - בקשות בזק	49
	נספח ז' - בקשות חוט טלקום	50
	נספח ח' - רשימת הישובים/הבתים שאגף המיקוח במשרד דיווח לוועדה כי חוט טלקום אינה מקיימת בהם את חובת האוניברסאליות	55
	נספח ט' - עדכון סעיף 6(ב) לנוהל "אופן הגשת בקשה לוועדה המייעצת"	56

א. כללי;

1. חובת שירות אוניברסאלי החלה על המפעילים הפנים ארציים הניחים בעלי רישיון כללי:

חוראות חרגולציה החלות על בעל רישיון כללי למתן שירותי בזק פנים ארציים נייחים (רישיון מפי"א), מטיילות עליו את החובה להקים, לקיים ולהפעיל רשת בזק ציבורית הפרושה בכל הארץ (חובת הפרישה), ואת החובה לתת באמצעותה שירותי בזק לכלל הציבור בכל רחבי הארץ (חובת השירות).

חובת הפרישה וחובת השירות (חובת האוניברסאליות) כרוכות ושלובות זו בזו באופן מלא, שכן קיום חובת הפרישה הוא תנאי למילוי חובת מתן השירות. בהתאם חובת האוניברסאליות כוללת הן את חובת הפרישה והן את חובת השירות.

חובת האוניברסאליות הוחלה על המפעילים הפנים ארציים נייחים בעלי רישיון כללי; בזק-החברה הישראלית לתקשורת בע"מ ("בזק") והוט טלקום שותפות מוגבלת ("הוט טלקום"), (ביחד "בעלי הרישיונות").¹

חובת האוניברסאליות המוטלת על בזק קבועה גם בתקנות 26 ו-27 לתקנות הבזק (חתקנה, תפעול ותחזוקה), התשמ"ה-1985 ובחוראות הרישיון הכללי שהוענק לה. חובת האוניברסאליות המוטלת על חוט טלקום קבועה גם בתקנה 18(ג)(3) לתקנות התקשורת (בזק ושידורים)(חליכים ותנאים לקבלת רישיון כללי למתן שירותי בזק פנים-ארציים נייחים), התש"ס-2000 ובחוראות הרישיון הכללי שהוענק לה.

חובת השירות האוניברסאלי החלה על בעל רישיון מפי"א כוללת את החובה לספק את השירות בכל רחבי הארץ לכלל תושבי המדינה, באופן אחיד ושוויוני, בזמינות ובאיכות כפי שנקבעו בחוראות הדין וברישיון המפי"א. הטעמים לקביעת חובת שירות אוניברסאלי נובעים בעיקרם מעקרון השוויון - מתן שירותי בזק פנים ארציים נייחים, לרבות טלפוניה ושירותי תשתית גישה רחבת פס לספק אינטרנט ("שירותי תקשורת") נגשים לכלל הציבור בכל הארץ, בין היתר, במטרה לעודד פיזור אוכלוסין ותעסוקה, מוביליות חברתית וחזקת האינטגרציה בין קבוצות אוכלוסייה ובין אזורים שונים. הנגשת שירותי התקשורת לציבור תקדם את האינטרסים האומיים והחברתיים המפורטים לעיל.

2. תקנות התקשורת (בזק ושידורים)(ועדה מיעצת), התשע"א-2011:

ביום 23 במרץ 2011 חתקין שר התקשורת ("השר") באישור ועדת הכלכלה של הכנסת את תקנות התקשורת (בזק ושידורים)(ועדה מיעצת)(חוראות שעה) התשע"א-2011, כחוראות שעה שתוקפה שלוש שנים. ביום 26 במאי 2014 פורסם תיקון לתקנות במסגרתו נקבעו התקנות כתקנות קבועות וכן נוספה לתקנות חוראה בדבר דיווח לוועדת הכלכלה של הכנסת אודות ההחלטות שנתקבלו בהתאם לתקנות ולמדיניות ששימשה בסיס להחלטות ("התקנות").

¹ יצוין כי לחברת אי.בי.סי. יוראל ברוזבאנד קומפני הוענק רישיון כללי למתן שירותי בזק פנים ארציים נייחים (תשתית). ברישיון נקבעו שלוש אבני דרך למתן השירות שנפרסו לתקופה של 20 שנה מהמועד הקובע, כך שבתום אבן הדרך השלישית תחול חובת גישות לכלל משקי חבית בישראל, למעט חריגים שיאושרו כדין.

תקנה 2 לתקנות קובעת כי השר ימנה ועדה מייעצת ("ועדה מייעצת" או "הוועדה") אשר מתפקידה לבחון בקשות שתגישו בעל רישיון מפ"א ובזק להגביל את חובתם ליתן שירותי תקשורת לכל דורש או לדחות מועד קיום חובת זו ("בקשה" או "בקשות") ולמסור המלצתה לשר. התקנות קובעות, בין היתר, את הרכב הוועדה המייעצת ודרכי מינויה (תקנה 2 לתקנות), סדרי עבודתה (תקנה 3 לתקנות), שיקולים אשר על הוועדה לשקול בבואה לבחון בקשות (תקנה 4 לתקנות), אופן מתן המלצות הוועדה לשר בנוגע לבקשות (תקנה 5 לתקנות) ותחלטות השר בנוגע לבקשות לאחר שתוגשו בפניו המלצות הוועדה (תקנה 6 לתקנות).

ביום 17.11.2011 מינה השר את הוועדה המייעצת, שהרכבה כדלקמן:

מר אבי ברגר - המנהל הכללי של משרד התקשורת, המכהן כחבר ויו"ר הוועדה מיום 1.11.2013²

מר אורן לביאן, עובד משרד התקשורת בתפקיד סמנכ"ל;

גבי מיטל בשארי, נציגת ארגון צרכנים;

מר יוסי אגייב, נציג מקרב הציבור;

גבי אנוח מדזיבוז', נציגה מקרב הציבור;

מצי"ב נספח א' - כתב מינוי הוועדה.

3. עבודת הוועדה המייעצת:

הוועדה התכנסה לראשונה ביום 25.12.2011 ומאז ועד לפרסום מסמך זה קיימה הוועדה ישיבות רבות. במסגרת דיוניה אפשרה הוועדה לנציגי בזק וחוט טלקום להציג בפני הוועדה את התייחסותם ולשטוח בפניה את כל טענותיהם בנוגע לחובת האוניברסליות.

כמו כן, הובאו לידיעת הוועדה פניות ציבור אשר הגיעו אל משרד התקשורת ("המשרד") ואל המועצה הישראלית לצרכנות, שעניינן תלונות על אי חיבור לרשת הבזק של בעלי הרישיונות.

ביום 4.6.2012 נשלח אל בעלי הרישיונות נוהל שגיבשה הוועדה בהתאם להוראות תקנה 3(ה) לתקנות, המפרט את אופן הגשת בקשה לוועדה ואת אופן טיפול הוועדה בבקשה ("הנוהל"). הנוהל פורסם גם באתר האינטרנט של המשרד.

בנוהל נקבע כי על בעלי הרישיונות להגיש בקשה לוועדה במתכונת שנקבעה בנוהל ובטופס שצורף לו. עוד נקבעו בנוהל הוראות בדבר אופן הטיפול בבקשה, ובכלל כד הוראות בעניין אופן יידוע הציבור הנוגע לבקשת בדבר הגשתה ובדבר מתן אפשרות לציבור להגיב על הבקשה.

במהלך עבודת הוועדה ובמטרה לפשט וליתעל את העבודה, החליטה הוועדה לעדכן את סעיף 6(ב) לנוהל לעניין הפרסום לציבור. הוועדה החליטה כי אין צורך בפרסום וקבלת התייחסות הציבור לכלל הבקשות שהוגשו לוועדה וניתן להסתפק בפרסום ומתן אפשרות לציבור להגיב לבקשות

² בתקופה מיום 17.11.2011 ועד יום 14.6.2013 שימש המנהל הכללי של משרד התקשורת דאז ח"ח עדן בר טל כיו"ר הוועדה; מיום 14.6.2013 ועד יום 17.11.2013 שימש המנהל הכללי בפועל של משרד התקשורת דאז מר מימון שמילח כיו"ר הוועדה.

במקרים בהם הוועדה שוקלת להמליץ לשר על אישור הבקשה לדחייה או הגבלת מתן שירותי תקשורת. במקרים אלה, החליטה הוועדה כי תפנה לציבור שצפוי להיות מושפע מהחמלצה לאשר את הבקשה ואף תפרסם באתר האינטרנט של המשרד הודעה בדבר כל הבקשות שהוועדה שוקלת להמליץ על אישורן ותיתן הודמנות למי שעלול להיות מושפע מחמלצת הוועדה כאמור לחביא את התייחסותו בפני הוועדה בטרם תקבל הוועדה החלטה בבקשה. לפירוט נוסף ראה פרק ט' סעיף 3 - פרסום לציבור.

מצ"ב נספח ב' - נוהל אופן הגשת בקשה לוועדה המייעצת.

במכתב הוועדה מיום 4.6.2012 חוברה עוד כי על בעלי הרישיונות להגיש לוועדה בקשות ביחס לכל אזור, אשר לגביהם הם מבקשים לקבל אישור להגביל את חובתם לתת שירות, וזאת בין אם קיים גורם אשר דרש לקבל שירות באזור ובין אם לאו. הוועדה שבה ופנתה בעניין זה מספר פעמים אל בעלי הרישיונות.

בנוסף, ביקשה הוועדה מבעלי הרישיונות ומאגפי המשרד הרלבנטיים נתונים ומידע נוסף הנוגע לקצומה, חלכה למעשה, של חובת האוניברסאליות, ובכלל כן מידע על חיקוף קיום חובת תפרישה וחובת השירות על ידי כל אחד מבעלי הרישיונות.

בעלי הרישיונות הציגו בפני הוועדה את התייחסותם הן בעל פה והן בכתב. במסגרת דיווח אפשרה הוועדה לנציגי בעלי הרישיונות ובאי כוחם, כל אחד בנפרד, להציג בפני הוועדה במספר הודמנות שונות, את התייחסותם בכל הסוגיות וההיבטים הנוגעים לבקשותיהם, לעבודת הוועדה ובכל עניין אחר בו ביקשו לטעון, כפי שמצאו לנכון.

בטרם בחנה הוועדה את הבקשות לגופן, גיבשה הוועדה אמות מידה וקריטריונים בהתאם לשיקולים המפורטים בתקנה 4 לתקנות. כמו כן קבעה הוועדה את אופן בחינת הבקשות והתייחסה לנושאים נוספים כמפורט בהמשך מסמך זה.

הוועדה חזרה מספר פעמים על דרישתה מבעלי הרישיונות מיום 4.6.2012 להגיש בקשות המתייחסות לכל אזור במדינה בו מתבקשת הגבלת השירות חניתן על ידם, וזאת גם אם לא קיים באזור גורם ספציפי שדרש לקבל את השירות.

חוט טלקום טענה כי לדיתה, היא נדרשת להגיש בקשות לוועדה אך ורק בנוגע לאזורים בהם התקבלה בחברה "דרישה ספציפית" מאת דורש פלוני לקבלת שירותית. טענה זו של חוט טלקום נדחתה והובחר לה כי סמכות הוועדה המייעצת אינה נגזרת מקיומו של "דורש ספציפי", אלא היא נגזרת מחובת האוניברסאליות.

מצ"ב נספח ג' - מכתב המנהל הכללי של המשרד אל המנהל הכללי של חוט טלקום מיום 16.2.2014, אליו צורף מכתבה של חיועצת המשפטית של המשרד מיום 9.2.2014.

לאור האמור ולפנים משורת הדין, נתנה הוועדה לחוט טלקום אפשרות להשלים את הגשת הבקשות מטעמה.

בזק ציינה במסגרת הופעת נציגיה בפני הוועדה כי החברה פעלה בהתאם לחנחיות הוועדה לעניין הגשת בקשות וכי היא פרושה בכל רחבי הארץ ובכל האזורים ניתנים על ידה שירותי תקשורת ובקשותיה לוועדה הן בקשות פרטניות שאינן מתייחסות לאזורים שלמים.

בזק וחוט טלקום הגישו בקשות לוועדה במהלך עבודתה מעת לעת. מאחר וחלק מהבקשות שהוגשו לוועדה היו לדחיה של מועד קיום חובת מתן השירות לפרק זמן קצוב שחלף, נדרש עדכון בנוגע לבקשות שעודן רלוונטיות בעת הנוכחית. בחתאם, חובה לבדל בעלי הרשיונות ביום 26.3.2014 כי הוועדה לא תדון בבקשות לדחיית אספקת שירותי תקשורת אשר מועד הדחייה שהתבקש בהן הוא עד ליום 1.5.2014 ובעלי הרשיונות נתבקשו להעביר עדכון לבקשות.

בנוסף, נתבקשו בעלי הרשיונות לצרף לבקשות אישורים ומסמכים שונים בחתאם לאמות המידה שנקבעו על ידי הוועדה כמפורט בפרק ב' סעיפים 2.2 ו-2.3 לחלן. בעלי הרשיונות נדרשו להעביר את העדכונים האמורים עד ליום 6.4.2014.

בזק לא השיבה לפניה עד ליום 6.4.2014 ומאוחר יותר ביום 25.4.2014 הגישה בזק 57 בקשות. ביום 25.5.2014 הגישה בזק עוד 288 בקשות נוספות. חוט טלקום העבירה במענה לפניה רשימה של 224 יישובים לגביהם היא מבקשת לחגביל או לדחות את החובה ליתן שירותי תקשורת וצינת כי הפירט לבקשות לרבות המסמכים והאישורים שנדרשו יעברו בהמשך. עד כה טרם התקבלו הפירוטים לרבות המסמכים והאישורים שנדרשו למרבית בקשות חוט טלקום.

ביום 11.6.2014 נשלחה לחברות תזמורת ובהנהגה בדבר האישורים והמסמכים הנדרשים לצרף לבקשות בחתאם לאמות המידה והקריטריונים שקבעה הוועדה.

לבסוף בחנה הוועדה כל אחת ואחת מבקשות בעלי הרשיונות, ובהתאם מוגשות המלצות הוועדה לשר.

ב. שיקולים, אמות מידה וקריטריונים;

1. שיקולי הועדה המיעצת:

תקנה 4 לתקנות קובעת כי, בבואה לבחון בקשה תשקול הוועדה, בהביאה בחשבון את חובתו של בעל רישיון מפיא ואת חובתה של בזק לספק שירותי תקשורת אוניברסאליים לכל דורש, את השיקולים שלהלן:

- קיומה של מניעה חנדסית למתן חשירות ("מניעה חנדסית");
- ביטחון המדינה ("ביטחון המדינה");
- קיומה של חלופה זמינה לשירות שלגביו הוגשה בקשה ("חלופה זמינה");
- שיקולים שבטובת הציבור לרבות, צורכי הציבור המתגורר באזור שחוגשה לגביו בקשה ("טובת הציבור");
- התחרות בתחום הבזק ("תחרות");
- היחס שבין עלות מתן השירות למגיש הבקשה באזור שאליו הוגשה הבקשה לבין התועלת, במשרין או בעקיפין, הצפויה לבעל הרשיון ממתן שירותיו באותו אזור, ובכל הארץ ("עלות-תועלת");

("השיקולים").

2. אמות מידה וקריטריונים:

הוועדה דנה בכל אחד ואחד מן השיקולים, בחנה את משמעותם ואת עמדותיהם והתייחסותם של בעלי הרישיונות וקבעה אמות מידה וקריטריונים פרטניים יותר שיסייעו לה במתן המלצות לשר בנוגע לבקשות שהגישו בעלי הרישיונות כפי שיפורט להלן.

2.1. קיומה של מגיעה הנדסית למתן חשירות:

תקנה 14(1) לתקנות קובעת כי על הוועדה לחבא בחשבון קיומה של מגיעה הנדסית לחובת מתן חשירות. התקנה אינה מפרטת בדבר מהות המגיעה הנדסית ומשמעותה.

לאחר שהוועדה דנה בשיקול זה וחובאת בפניה התייחסות חגורמים המקצועיים הרלוונטיים במשרד, ולאחר שהוועדה שמעה גם את התייחסות בעלי הרישיונות ביחס לשיקול זה, התברר כי, כיום, ככלל, אין מגיעה הנדסית ממשית לקיום חובת האוניברסאליות וכי קיימים כיום אמצעים הנדסיים ומכניים המאפשרים את פרישת התשתית והנחתה בכל נקודה ונקודה ברחבי הארץ.

יחד עם זאת, הוועדה מצאה, לאחר שבחנה את הבקשות ושמעה את בעלי הרישיונות, כי מגבלה בקיום חובת האוניברסאליות מטעמים הנדסיים יכולה להתעורר בנסיבות הבאות:

2.1.1. מקום הנמצא בעבודות בניה שטרם נסתיימו וטרם הושלמו העבודות לפיתוח התשתיות. במצב זה, על מגיש הבקשה לצרף לבקשה כאמור אישורים ומסמכים התומכים בנסיבות כאמור.

2.1.2. מקום בו טרם התקבלו היתרים סטטוטוריים הנדרשים לצורך פרישת תשתית לשם קיומה של חובת האוניברסאליות, ומגיש הבקשה עשה את כל המאמצים הסבירים לקבלת ההיתרים הנדרשים. במצב זה, על מגיש הבקשה לצרף לבקשה כאמור אישורים ומסמכים התומכים בנסיבות כאמור.

הוועדה סבורה כי במקרים המנויים לעיל יש מקום לשקול דחייה זמנית של חובת האוניברסאליות. לצורך הכרעה בבקשות שהוגשו מהטעמים לעיל, התבקשו בעלי הרישיונות להציג לוועדה מידע משלים הכולל מסמכים התומכים בטענה למניעות בנסיבות לעיל ולפרט את הפעולות שנקטו בקשר למניעה, לרבות המאמצים שעשו לקבלת ההיתרים הנדרשים על פי דין.

2.1.3. קיימת התנגדות מצד תושבי האזור לפרישת תשתית עילית. הוועדה סבורה כי יש להעדיף פרישת תשתית תת קרקעית. במידה וחותר לבעלי הרישיונות על ידי גורמי התכנון הרלוונטיים לפרוש תשתית עילית בלבד וקיימת התנגדות תושבים לפרישת עילית, הוועדה סבורה כי יש לשקול דחייה זמנית של קיום חובת האוניברסאליות, בכפוף לחמצאת פרטים ומסמכים להנחת דעתה של הוועדה, התומכים בטענה כי התנגדות התושבים מונעת את פרישת התשתית, לרבות פירוט הניסיונות שעשו בעלי הרישיונות על מנת לקיים את חובת האוניברסאליות ובכפוף למתן פתרון חלופי זמני על ידי בעלי הרישיונות, כמו למשל באמצעים אלחוטיים, כפי שיפורט להלן.

על מגיש הבקשה מוטלת החובה להמציא לוועדה, להנחת דעתה, אישור מהמהנדס הראשי של תרשות המקומית הרלוונטית המעיד כי למרות שקיים היתר כדין לא ניתן לממשו מסיבות שיפורטו באישור או אישור מוועדת תכנון הרלוונטית המעיד כי החתנגדות לפרישה עילית התקבלה על ידה.

בכל מקרה של קבלת בקשת לדחיית מותן שירותי תקשורת בשל מניעה הנדסית כאמור לעיל, הוועדה ממליצה לדחות את קיום חובת האוניברסאליות בכפוף למתן פתרון חילופי כמפורט בפרק ב' סעיף 2.3 ובפרק ג' להלן.

2.2. ביטחון המדינה:

תקנה 4(2) לתקנות קובעת כי על הוועדה לחביא בחשבון שיקולים של בטחון המדינה.

חובת האוניברסאליות והגבלתה נוגעת לשטח מדינת ישראל בלבד. בהתאם המלצות הוועדה יהיו ביחס לבקשות המתייחסות לשטח מדינת ישראל.

לאחר שהוועדה דנה בשיקול זה ושמעה את בעלי הרישיונות, הוועדה סבורה כי מגבלה בקיום חובת האוניברסאליות משיקולי ביטחון המדינה יכולה להתעורר במקרים הבאים:

2.2.1. מניעה בשל שיקולי ביטחון ובטיחות לביצוע עבודות התשתית הנדרשות לצורך קיום חובת האוניברסאליות. במקרה בו יש קושי בכניסה לאזור מסוים לצורך ביצוע עבודות התשתית בשל סכנות ביטחוניות או בטיחותיות, ואשר לא ניתן להתגבר עליהן באמצעים סבירים (כגון: רכב ממוגן, ליזי אבטחתי וכיו"ב).

על מגיש הבקשה לצרף לבקשה אישורים ומסמכים המעידים על חסיבות כאמור מגורם ביטחוני מוסמך באגף מבצעים או באגף תכנון (משטרה, צה"ל, שבי"כ). הוועדה תהא רשאית, על פי שיקול דעתה, לבחון את תקפותו של האישור מול הגורם המוסמך ותבחן כל מקרה לגופו טרם תיתן המלצתה בבקשה.

2.2.2. מקרה בו ישנן חבלות חוזרות ונשנות בתשתית המשמשת למתן שירותי תקשורת.

הוועדה סבורה כי בחינת בקשות להגבלת או דחיית חובת האוניברסאליות בנוסבות אלה תעשה בכפוף לכך שבעלי הרישיונות יוכיחו כי פעלו בנוסבות העניין על מנת לנסות ולממש את חובת האוניברסאליות ועשו כל שבאפשרותם על מנת לקיים חובה זו. כמו כן, יבחנו המועדים בהם בוצעו החבלות והסבירות להישנותן מחדש.

לצורך זאת, נתבקשו בעלי הרישיונות להציג בפני הוועדה פירוט ותימוכין המעידים על המניעות המפורטות לעיל, לרבות פירוט חניסיונות שנעשו על ידם לחתקנת חגשתית ומניעת החבלות, חעלויות שהיו כרוכות בפעולות, התכתבויות ואישורים תומכים מגורם ביטחוני מוסמך, קרי: משטרת ישראל, צה"ל ושירות הביטחון הכללי.

הוועדה ממליצה כי דחיית קיום חובת האוניברסאליות בנסיבות אלה תהיה בכפוף למתן פתרון חילופי לאספקת שירותי תקשורת באמצעים חלופיים אחרים כגון אמצעים אלחוטיים, וזאת ככל שהדבר יתאפשר.

2.3. קיומה של חלופה זמינה לשירות שלגביו הוגשה בקשה:

בתקנה 34(3) לתקנות נקבע כי על הוועדה לשקול קיומה של חלופה זמינה לשירות שלגביו הוגשה הבקשה. הוועדה סבורה כי שיקול זה אינו שיקול שעומד בפני עצמו ויש להביאו בחשבון יחד עם שיקולים נוספים אחרים הנשקלים בגיבוש המלצתה, כך שבמקרים החריגים בהם תמליץ הוועדה משיקולים אחרים, להגביל או לדחות את קיום חובת האוניברסאליות, חדבר יותנה בכך שלציבור המתגורר באותו אזור תהיה אפשרות לקבל מבעלי הרישיונות שירותי תקשורת באמצעי אחר.

חלופה זמינה, לעמדת הוועדה, משמעותה שבאותו אזור יש לציבור שתי אפשרויות זמינות ונגישות לקבלת שירותי תקשורת משני בעלי הרישיונות, כאשר לפחות אחת מהחלופות מבוססת על תשתית ניידת, והחלופה שאינה ניידת צריכה לעמוד בטיב ואיכות השירות ברמה חכלל ארצית הממוצעת.³

עוד יובהר כי לעמדת הוועדה, ככלל, אזור בו אחד מבעלי הרישיונות פרוש ונותן שירותים לכלל הציבור באותו אזור, אין משמעו שיש באזור חלופה זמינה לשירות, ולכן, לא ניתן לאשר בקשה של בעל רישיון מפ"א אחר לדחות או להגביל את השירות הניתן על ידו באותו אזור משיקול חלופה זמינה. גישה זו אינה עולה בקנה אחד עם הטלת חובת האוניברסאליות על שני בעלי הרישיונות בנפרד, ואף אינה עולה בקנה אחד עם שיקולי טובת הציבור ותחרות כפי שיפורט להלן.

2.4. שיקולים שבטובת הציבור לרבות, צורכי הציבור המתגורר באזור שהוגשה לגביו הבקשה:

תקנה 44(4) לתקנות קובעת כי יש להביא בחשבון שיקולים שבטובת הציבור לרבות צורכי הציבור המתגורר באזור שהוגשה לגביו הבקשה.

הוועדה סבורה כי טובת הציבור משמעה שבעלי הרישיונות יספקו שירותי תקשורת לכלל הציבור בכל רחבי הארץ וזאת בתנאים שווים ובלתי מפלים. שירותי תקשורת הם שירותים חנצרכים על חי מרבית הציבור ואין, ככלל, מקום להדיר אף קבוצת אוכלוסייה מקבלתם. לעמדת הוועדה נגישות לשירותי תקשורת תסייע למנעת אפליה ואי שוויון בין אזורים שונים בארץ ובין אוכלוסיות שונות ואף תוביל להגשמת אינטרסים חברתיים, כלכליים, ציבוריים ולאומיים שונים העומדים בבסיס התפישה של חובה זו כגון פיזור אוכלוסייה, פיתוח וקידום הפריפריה, צמצום פערים ומוביליות חברתית וכן תתרום להגברת רווחת הציבור. תפישה זו עולה בקנה אחד עם מדיניות הממשלה הרואה חשיבות בעידוד, פיתוח וקידום הפריפריה.

עמדה זו מביאה בחשבון את העלויות הכרוכות בפרישת תשתיות התקשורת ואת העובדה כי מבחינת בעלי הרישיונות ישנם אזורים פחות רווחיים ואף הפסדיים, אשר לצדם, ישנם אזורים רווחיים יותר, כדוגמת ערים גדולות ואזורים צפופי אוכלוסייה.

³ טיב ואיכות השירות ברמה כלל ארצית ממוצעת תיקבע על פי נתונים המפורסמים בדו"חות חכספיים האחרונים שפורסמו על ידי בעלי הרישיונות.

הוועדה סבורה כי בהתאם לשיקול טובת הציבור, הגבלת חובת האוניברסאליות צריכה להיעשות במשורה ובמקרים חריגים, וכי, ככלל, אין לאפשר הגבלת או דחיית קיומה של החובה כאמור ביחס לאזור כהגדרתו בסעיף 2.7 להלן. אף על פי כן, ביחס לבקשה פרטנית שאינה בקשה המתייחסת לאזור, ניתן יהיה לבחון אפשרות לדחות או להגביל את קיומה של חובת האוניברסאליות בהתאם לשיקולים האחרים כמפורט לעיל ולחלן.

יחד עם זאת, הוועדה סבורה כי נכון יהיה לבחון אפשרות לדחיית קיומה של חובת האוניברסאליות בנוגע לאזור במקרה בו תושבי האזור אינם מעוניינים בקיומה של חובת האוניברסאליות ומתנגדים לה. במקרה זה על בעלי הרישיונות לחבא בפני הוועדה תיאור מפורט של נסיבות המקרה ובכלל כך פרטים מלאים על האזור לרבות מספר תושבים ומספר בתי האב באזור, אישור מהמהנדס הראשי של הרשות המקומית לפיו לא ניתן לממש את החיתר שניתן כדין לפרישה או מגורם מוסמך נושא משרת ברשות המקומית המייצג את האזור ותושביו, המעיד כי אין ברצונם של התושבים בפרישת תשתית לשירותי תקשורת ובקבלת שירותי תקשורת. במקרה כאמור, לאחר שחיועדה תבחן את המידע שיובא בפניה ואת תקפות האישורים כאמור, תשקול הוועדה להמליץ על דחיית קיום חובת האוניברסאליות בכפוף למתן פתרון חלופי על ידי מבקש הבקשה, למי מתושבי האזור שיחפץ בקבלת שירותי תקשורת.

לפיכך, משיקולי טובת הציבור ושיקולי תחרות כפי שיפורט בהמשך, בקשות שיתייחסו לאזור כהגדרתו בסעיף 2.7 להלן יבחנו אך ורק בהתאם לשיקולי מניעה המדסית ומניעה מטעמים של בטחון המדינה. שיקולי עלות תועלת לא יובאו בחשבון בנוגע לבקשות כלליות הנוגעות לאזור.

בנוסף, הוועדה ממליצה לשר לדחות את כל הבקשות אשר סכומי החשקעה הנדרשים לצורך קיום חובת האוניברסאליות אינם עולים על 30 אלפי ₪. מדובר בסכומים לא מהותיים אשר אין בהם לחשפיע באופן משמעותי על פעילותם של בעלי הרישיונות. כמו כן הדבר יסייע ביעול ופישוט עבודת הוועדה וימנע את סרבול עבודתה בשל ריבוי בקשות. בהתאם ממליצה הוועדה כי בקשות שעלות מתן השירות אליה מתייחסת הבקשה מסתכם לסך של עד 30 אלפי ₪ ידחו על הסף, כך שהוועדה תדון רק במקרים הייחודיים.

2.5. תחרות בתחום הבזק:

תקנה 4(5) לתקנות קובעת כי יש לחבא בחשבון שיקולים שעניינם תחרות בתחום הבזק.

יעד מרכזי במדיניות המשרד הוא קיומו של היצע שירותי תקשורת מתקדמים, באיכות גבוהה ובמגוון רחב, הניתנים לכלל הציבור במחיר אחיד וסביר.

אמצעי מרכזי לחשגת יעד זה הוא הגברת התחרות. קידום התחרות מביא לפיתוח תשתיות ומעודד השקעות בתשתיות מתקדמות, לצד אספקת שירותים בתעריפים השווים לכל נפש. הגברת התחרות בתחום הבזק ובכלל כך בתחום התקשורת הנייחת תתקיים, בין היתר, מקום בו ישנן מספר חלופות נייחות לאספקת שירותי תקשורת. קיומן של מספר חלופות לאספקת שירותי תקשורת לכלל האוכלוסייה בכל הארץ, יביא בסופו של יום לשיפור רווחת הצרכן.

אשר על כן, הוועדה סבורה כי בהתאם לשיקול זה יש להגביל או לדחות את חובת האוניברסאליות במשורה ובמקרים חריגים בלבד, אשר ילוו במתן פתרון חלופי על ידי בעלי הרישיונות.

2.6. היחס שבין עלות מתן השירות למגיש הבקשה באזור שאליו הוגשה הבקשה לבין התועלת, במישרין ובעקיפין, הצפויה לבעל הרישיון ממתן שירותיו, באותו אזור, ובכל הארץ:

תקנה 4(6) לתקנות קובעת כי יש להביא בחשבון את היחס שבין עלות מתן השירות למגיש הבקשה באזור שאליו הוגשה הבקשה לבין התועלת, במישרין ובעקיפין, הצפויה לבעל הרישיון ממתן שירותיו, באותו אזור, ובכל הארץ (ההדגשה אינה במקור).

הוועדה סבורה כי יש לאזן שיקול זה, עם שיקול טובת הציבור, אשר זכאי שיסופקו לו שירותי תקשורת באופן שוויוני ובלתי מפלה ושיקול קידום התחרות בתחום הבזק, אשר כולל את הצורך בקיומן של מספר תשתיות מתקדמות ומפותחות.

בנוסף, הוועדה סבורה שיש להביא במסגרת שיקול זה את עקרון הסבסוד הצולב בין אזורים שונים ברחבי הארץ. בהתאם לעקרון זה, יש להביא בחשבון את העובדה כי השינוי בהחזר החשקעה בממוצע ארצי כתוצאה מהחזרי החשקעות הנובעים ממקרים ספציפיים אינו משמעותי. שכן, יתכנו מקרים ספציפיים בהם החזר החשקעה ישתרע על פני תקופה ארוכה, אך מנגד קיימים מקרים אחרים רבים יותר בעלי משקל רב יותר, בהם החזר החשקעה ישתרע על פני תקופה קצרה יותר באופן משמעותי, כמו למשל בערים המאופיינות בבניה רוויה ובצפיפות גבוהה של אוכלוסייה ועל כן השינוי בהחזר החשקעה בממוצע ארצי אינו משמעותי. כבר עתה, מן הראוי לציין כי המעבר של בעלי הרישיונות לשימוש ברשתות חדור הבא טומן בחובו אפשרות להתייעלות רשתות התקשורת וחיסכון בהוצאות ובהשקעות, באופן בו תקופת החזר החשקעה הכלל ארצית תתקצר.

כפי שהובהר לוועדה על ידי אגף הכלכלה במשרד, תקופת החזר החשקעה מושפעת מפרמטרים שונים ביניהם: היקף ההשקעה ואורך החיים הכלכלי של רכיבי ההשקעות, היקף החכנסות הצפויות, היקף החוצאות השוטפות, שיעור חיוון וכדומה.

ממדגם שנערך על בסיס הנתונים הכלולים בבקשות חוט טלקום שתוגשו לוועדה, עולה כי, אורך החיים הכלכלי של מרבית רכיבי ההשקעות הנדרשות לצורך קיום חובת האוניברסליות, כמו למשל, השקעות בחפירות, קידוחים, סיבים, קנים, כבלים אופטיים וכו' ("חציית") נע בטווח של שנים ועד שנים, כאשר רכיב החפירות מהווה בממוצע כ-20% ואף יותר מסך החשקעה, ואורך חייו הכלכלי הוערך על ידי חוט טלקום בכ-20 שנים. חברת פרונטיר מעריכה אורך חייו הכלכלי של רכיב זה ב-40 שנים. קיים מתאם שלילי בין אורך חיי הציד לתקופת החזר החשקעה. כלומר, ככל שאורך חיי הציד ארוך יותר תקופת החזר החשקעה קצרה יותר.

ממדגם שנערך על בסיס הנתונים הכלולים בבקשות בזק לוועדה, עולה כי גם החשקעה כמצוין בבקשות שתוגשו לוועדה על ידי בזק חנים בעיקרן השקעות בציד פאסיבי, כבלי נחושת והתקנתם (כ-20% מההשקעה בממוצע) וחפירות והנחת עמודים (עבודות קבלנים) בממוצע כ-20% מההשקעה. אורך החיים הכלכלי של ההשקעות הנגזר מכך לגישת בזק, בהתאם לאותו מדגם, הינו בטווח של שנה (כ-20 שנה בממוצע). בחינה של נתוני אורך החיים שמסרה בזק והשוואתו לאורכי החיים המקובלים בהם משתמשת חברת פרונטיר המתבססת על פרמטרים בינלאומיים, מעלה כי בזק קבעה אורכי חיים קצרים יחסית לרכיבי השקעה עיקריים. כך למשל, לכבלי נחושת נקבע אורך חיים של .... שנים על ידי בזק לעומת 24 שנה שנקבע על ידי פרונטיר. שינוי פרמטרים אלה מעלה כי אורך חיי הציד המתאים לגישתנו הינו כ-26 שנה בממוצע בהתאם לאותו מדגם.

בנוסף, בהתאם לנתונים שהובאו בפני הוועדה על ידי אגף כלכלה במשרד, עולה כי מדדים מקובלים להיקף החוצאות השוטפות בגין תחזוקת מרכיבי רשת פאסיביים כדוגמת תפירות וסיבים עומדים על עד כ-2.5% לשנה מסך החשקעה, ומכאן שאין מדובר בחיקף חוצאות מהותי.

אורך חיים ארוך יחסית, כמפורט לעיל, המלווה בהשקעות בציוד פאסיבי שהחוצאות השוטפות בגימ נמוכות יחסית הינם משתנים ממתנים המובילים להקטנת הסיכונים הניצבים בפני חוט טלקום ובזק לצורך חיבור תשתיות במקומות מרוחקים, שכן עמידה בחובת המשך אספקת השירות לא תגרוור אחריה צורך בהשקעות וחוצאות שוטפות משמעותיות נוספות בעוד שנים ספורות.

לעניין זה נציין כי, בהינתן אורך החיים הארוך יחסית כמוסבר לעיל, התועלת שתצמח לכל אחד מבעלי הרישיונות מושפעת משני גורמים עיקריים: האחד, חיקף ההכנסות מממן שירותי התקשורת. חיקף ההכנסות כאמור נובע מאחוזי החדירה לכל אזור. השני, משך תקופת מתן שירותי התקשורת. חיקף ההכנסות המושפע מאחוזי החדירה של בעלי הרישיונות הינו גורם התלוי במידה לא מבוטלת בידי כל אחד מבעלי הרישיונות, אשר ביכולתו לחשפיע על חיקף ההכנסות באמצעות הגדלת אחוזי החדירה, בשים לב לכך שמדובר בחברות הפועלות בתנאי מונופולין מוכרז כל אחת בתחום פעילותה המרכזי (בזק בתחום הטלפוניה וחאינטרנט, חוט בתחום השידורים). תקופת מתן שירותי התקשורת על ידי בעלי הרישיונות הנה למעשה תקופה ארוכה מאוד שכן תוקפו של רישיון בזק חנו ללא הגבלת זמן ותוקפו של רישיון חוט טלקום הוא 20 שנים עם אפשרויות להארכתו ב-10 שנים נוספות בכל פעם בהתאם לתנאים שנקבעו ברישיון.

ככלל הסיכון העסקי הגלום בפעילות צריך לחשפיע על אורך תקופת ההחזר הראויה, ככל שסיכון זה גבוה יותר אורך תקופת ההחזר על ההשקעה צריכה להיות קצרה יותר, על מנת לאפשר צמצום יחסי של הסיכון לביצוע ההשקעה ובכך לתמרץ ביצוע השקעות. אולם, במקרה של שירות אוניברסאלי אין לגישתנו לנתח את הסיכון העסקי הגלום באספקת שירותים באזורים מרוחקים בנפרד מהפעילות הכוללת של בזק וחוט, שהינם מפעילים מהותיים בעלי מונופולין בתחומי פעילותם העיקריים, המגיעים בממוצע כלל ארצי לחוזר השקעה קצר יחסית, ולמדדי רווחיות גבוהים.

בהמשך לאמור לעיל ומתוך רצון לשמור על איזון ראוי בין קיום חובת האוניברסאליות באופן שוויוני ובלתי מפלה בין כלל תושבי המדינה בכל רחבי הארץ יחד עם חצורך לפעול לקידום התחרות ועידוד פיתוח וקידום תשתיות מתקדמות, ובשים לב לעובדה כי ההשפעה של חוזר השקעה כזה או אחר ביחס לאזור מסוים אינו מהותי בהשפעתו על החוזר ההשקעה הממוצע הארצי, הוועדה ממליצה ביחס לבחינת בקשות תמוגשות מטעמים של עלות תועלת כדלקמן:

2.6.1. במקרים פרטניים, שאינם מתייחסים לאזור כהגדרתו בסעיף 2.7 לחלן, בהם עלות קיום חובת האוניברסאליות אינה עולה על 30 אלפי ₪, הוועדה לא תדון כלל בבקשה. הוועדה סבורה כי נוכח חשיבותו של שיקול טובת הציבור כפי שפורט לעיל ומאחר ומדובר בהשקעות בסכומים שאינם משמעותיים ביחס להיקפי הפעילות של בעלי הרישיונות ומאחר ותחשפעה האפשרית על חוזר ההשקעה הארצי הממוצע אינה משמעותית ועל מנת לייעל ולפשט את עבודת הוועדה, ממליצה הוועדה לדחות בקשות בהן תחשקעה הנדרשת אינה עולה על 30 אלפי ₪.

2.6.2. במקרים בהם קיימות בקשות לדחות או להגביל שירות לאזור מסוים כהגדרתו בסעיף 2.7 לחל, הוועדה ממליצה לשר לדחות את הבקשה לאור האינטרסים החברתיים, הציבוריים והלאומיים העומדים בבסיס קיומה של חובת האוניברסאליות, תוך חקירה על שמירת ערכי שוויון ואי אפליה בין כלל תושבי המדינה בכל רחבי הארץ ובמטרה לקדם את התחרות.

2.6.3. במקרים בהם קיימות בקשות לדחות או להגביל שירות במקרים פרטניים שאינם עונים למקרים המפורטים בסעיפים 2.6.1 ו-2.6.2 לעיל, ממליצה הוועדה, בהתאם לחוות הדעת של אגף הכלכלה במשרד שהוצגה בפניה ומפורטת בנספח ד' המצייב, כי במידה והחזר והחשקה לבקשה פרטנית עולה על תקופה של 20 שנה, יש לאפשר דחייה של קיום חובת האוניברסאליות בכפוף למתן פתרון חילופי (לדוגמה אלחוטית).

מצ"ב נספח ד' - חוות דעת אגף כלכלה במשרד - תקופת תחזיר השקעה לפרישת תשתית בזק והוט סלקום כקריטריון לחובת פרישה באזורים מיוחדים במקרים פרטניים.

בנוסף, במידה וקיימת התנגדות מצד תושבי האזור לפרישת תשתית עילית, הוועדה סבורה כי יש להעזיף פרישת תשתית תת קרקעית. במידה והותר לבעלי הרישיונות על ידי גורמי התכנון הרלוונטיים לפרוש תשתית עילית בלבד וקיימת התנגדות תושבים לפרישה עילית, הוועדה סבורה כי יש לשקול דחייה זמנית של קיום חובת האוניברסאליות, בכפוף להמצאת פרטים ומסמכים, להנחת דעתה של הוועדה, התומכים בטענה כי התנגדות התושבים מונעת את פרישת התשתית, לרבות פירוט הרישיונות שעשו בעלי הרישיונות על מנת לקיים את חובת האוניברסאליות ובכפוף למתן פתרון חלופי זמני על ידי בעלי הרישיונות, כמו למשל באמצעים אלחוטיים, כפי שיפורט לחל.

על מגיש הבקשה מוטלת החובה להציג לוועדה, להנחת דעתה, אישור מהמהנדס הראשי של חרשות המקומית הרלוונטית המעיד כי למרות שקיים היתר כדין לא ניתן לממשו מסיבות שיפורטו באישור.

2.7. מהו "אזור"?

המונח אזור מופיע פעמיים בתקנות בין השיקולים שהוועדה צריכה להביא בחשבון. פעם אחת בשיקולי טובת הציבור ופעם שניה בשיקולי עלות-תועלת.

לעמדת הוועדה, "אזור" כולל: ישוב או שכונה, רחוב, תרחבה של ישוב וכדומה, בתא שטח מסוים שלגביו קיימות בקשות להגבלת או דחיית אספקת שירותי תקשורת ל-5 או יותר בתי אב ואו בתי עסק הממוקמים בסמיכות או קשורים לאותו מכלול הקולט את המנויים לצורך אספקת שירותי תקשורת, ותכל בהתאם לנסיבות המקרה כפי שתחליט הוועדה ("אזור").

כפי שפורט לעיל, הוועדה ממליצה לחייב את בעלי הרישיונות בקיום חובת האוניברסאליות באופן מלא בכל אזור ואזור ברחבי הארץ.

ג. פתרון חילופי;

נוכח הקידמה הטכנולוגית, ממליצה הוועדה כי כל אימת שיומלץ על ידה לאפשר דחיית או הגבלת מתן שירותי תקשורת, הדבר יעשה בכפוף למתן פתרון חילופי לאספקת שירותי התקשורת (כמו למשל באמצעים אלחוטיים) על ידי מגיש הבקשה. כל זאת למעט במקרה של דחיית או הגבלה בשל שיקולים של ביטחון המדינה, ורק אם נוכחה הוועדה כי בנסיבות הספציפיות, משיקולי בטחון המדינה, לא ניתן לספק פתרון חילופי.

פתרון חילופי יהווה חלופה זמינה רק ובמידה והוא יעמוד ברמת טיב ואיכות השירות הממוצעת הכלל ארצית על פי חתונות המפורסמים בדו"חות הכספיים האחרונים שפורסמו על ידי בעלי הרישיונות ויהיה מוגבל בזמן, עד אשר תושלם חובת הפרישה.

ד. אופן בחינת הבקשות בהתאם לאמות המידה והקריטריונים;

בהתאם לקריטריונים שפורטו לעיל ובטרם תיבחן כל בקשה ובקשה, יש תחילה לקבוע האם מדובר בבקשה פרטנית. דהיינו: בקשה ספציפית להגביל או לדחות מתן שירותי תקשורת בעבור לקוח ספציפי ("בקשה פרטנית"), או שמא מדובר בבקשה המתייחסת לאזור מסוים או למספר בקשות מאותו אזור ("בקשה כללית"). סיווג הבקשה יעשה בהתאם להגדרת אזור כמפורט בסעיף 2.7 לעיל.

בהתאם לאבחנה כאמור, תיבחן כל קטגוריה של בקשות ביחס לאמות המידה והקריטריונים הנוגעים לשיקולי מניעה הנדסית וביטחון המדינה.

שיקול חלופה זמינה, כפי שפורט לעיל, ישמש את הוועדה במקרים בהם תמצא בקשה, בכל אחת משתי הקטגוריות שפורטו לעיל, אשר הנסיבות לגביה מצדיקות מתן המלצה לדחיית אספקת שירותי תקשורת. במקרה כאמור יידרש מגיש הבקשה לספק פתרון חילופי, ובכפוף לכך תינתן המלצת הוועדה לשר לאפשר דחיית אספקת שירותי התקשורת.

במידה ושני בעלי הרישיונות יגישו בקשה פרטנית ביחס לאותו מבקש מסוים, השיקול שינחה את הוועדה בעת בחינת הבקשות יעשה בשימת לב לשיקולי תחרות וטובת הציבור. כך שרק בנסיבות חריגות וייחודיות תמליץ הוועדה על דחיית מתן שירותי התקשורת לשני בעלי הרישיונות, והכל בכפוף למתן פתרון חילופי על ידי כל אחד מבעלי הרישיונות.

הוועדה ממליצה כי, בין היתר, מטעמים של שיקולי התחרות וטובת הציבור, אין מקום לדחות או להגביל מתן שירותי תקשורת לאזור כלשהו ברחבי הארץ משיקולי עלות-תועלת. אשר על כן, שיקול עלות-תועלת יבא בחשבון רק לגבי בקשה פרטנית בלבד.

ה. דחיית או הגבלת מתן שירותי תקשורת;

כאמור, הוועדה סבורה כי אישור בקשות בעלי הרישיונות להגבלה או דחיית של חובתם מחוזה חריג לכלל ולכן הגבלת החובה צריכה להיעשות במקרים חריגים. בהמשך לכך, הוועדה סבורה כי אין מקום לאשר הגבלת מתן שירותי תקשורת באופן קבוע וככלל הדבר צריך להיעשות באופן

זמני. במקרים בהם הוועדה תסבור, בהתאם לשיקולים, אמות המידה וחקרטריונים המפורטים בפרק ב' לעיל, בהתאם לאופן ודרך בחינת הבקשות כמפורט בפרק ד' לעיל ובכפוף לאמור בפרק ג' לעיל, כי יש לאפשר למי מבעלי הרשימות חריגה מחובת האוניברסאליות, תמליץ הוועדה לאשר דחייה זמנית בקיום חובת האוניברסאליות לפרק זמן קצוב של עד 24 חודשים ("דחייה").

מכיוון שייתכנו מקרים בהם יחולו שינויים בנסיבות או בעובדות עליהם התבססה חוועדה בעת מתן המלצתה בבקשה, מוצע לקבוע בחלטה בבקשות, כי על בעלי הרשימות לדווח למשרד אודות כל שינוי שחל בנוגע לבקשה לגביה אושרה לו דחייה לרבות בנסיבות בעטיין אושרה לו הדחייה. כמו כן מוצע לקבוע כי הדחייה תעמוד בתוקף כל עוד מתקיימות העובדות והנסיבות שפורטו בבקשה, וככל שאלו לא תתקיימנה, תחול חובת האוניברסאליות על בעל רישיון ביחס לבקשה באופן מידי וללא שיתוי.

1. תקופת השלמת קיומה של חובת האוניברסאליות - פרק הזמן ליישום המלצות הוועדה, בקדה ופיקוח

בהתאם לאומדן שחוצג לוועדה על ידי אגף הכלכלה במשרד אשר התבסס על נתונים מחברת הוט טלקום כמפורט בנספח ה' ובהתאם לנתונים שנמסרו מהוט טלקום והובאו לידיעת הוועדה, בעת הזו, אומדן היקף השקעה הנדרש מחברת הוט טלקום לשם השלמת חובת הפרישה נאמד בסכום שנע בין מאות מיליוני ₪ ועד מיליארד ₪.

בהתאם לאומדן שנמסר לוועדה על ידי אגף הכלכלה במשרד עולה, כי אומדן סך ההשקעה הנדרשת מהוט טלקום לצורך השלמת הפרישה של תשתיות החברה ב-39 ישובים בהתאם לבקשות שחוגשו לוועדה על ידי הוט טלקום הינו בסך של כ- [מיליוני ₪].

מצ"ב נספח ה' - חוות דעת אגף הכלכלה במשרד בדבר היקף ההשקעה הנדרש מהוט טלקום בפרישה אוניברסאלית בהתבסס על הנתונים הנכללים בבקשותיה לוועדה המייעצת.

בנוסף, אגף הכלכלה במשרד הציג בפני הוועדה סקירה של הנתונים העיקריים מן הדו"חות הכספיים של קבוצת הוט לשנים 2010 עד וכולל 2012 (פעילות בתחום השידורים וחמפ"א ללא פעילות בתחום הרטי"ג). מן הסקירה עולה כי לקבוצת הוט רווח נקי בממוצע של כ- [מ] ₪ לשנה, רווח תפעולי בממוצע של כ- [מ] ₪ לשנה, תזרים מזומנים חיובי מפעילות שוטפת בממוצע של כ- [מ] ₪ לשנה, והשקעות ברכוש קבוע של כ- [מ] ₪ בשנה בממוצע.

עוד הובא לידיעת הוועדה שהוט טלקום אומדת את ההשקעה הנדרשת ממנה לשם השלמת חובת הפרישה באזורים בהם היא אינה פרושה בסכום של בין [מ] ₪ ועד [מ] ₪.

הוועדה ממליצה כי לוחות הזמנים ליישום חובת הפרישה וחובת האוניברסאליות יקבעו על ידי השר, בשים לב לחשיבות הרבה שרואה הוועדה בקיומה של חובת האוניברסאליות לרווחת כלל הציבור ובפרק זמן קצר ככל הניתן.

⁴ למעט פעילות הוט מובייל מוגבלת בשנת 2011 - הכנסות של [מ] ₪ וכלולות בדו"ח הכספי מתוך הכנסות של כ- [מ] ₪ לחוט מובייל באותה שנה.

בנוסף לאמור, הוועדה מציעה כי לאור השינויים הטכנולוגיים והרגולטוריים האפשריים ייבחן מעת לעת, ולפחות אחת לשנה, קצב יישום חובת הפרישה על ידי חוט טלקום ובמידת הצורך תעודכן תוכנית הפרישה ומתודי יישומה.

כמו כן, במידה שיחולו שינויים באסדרה (הן שינויים רגולטוריים והן שינויים טכנולוגיים) שעלולים להשפיע על האומדנים חנוגעים להיקף ההשקעה ותקופת יישום חובת האוניברסאליות כאמור לעיל או יחולו שינויים באומדנים כאמור לעיל, מוצע כי תקופת הפרישה ואופן יישום חובת האוניברסאליות ייבחנו מעת לעת בהתאם לשינויים שיתרחשו.

הוועדה ממליצה כי לאחר מתן ההחלטות בבקשות אגף פיקוח מערך התקשורת במשרד ("אגף הפיקוח") יערוך בקרה שוטפת אחר קיומה של חובת האוניברסאליות לאורך כל תקופת היישום כפי שתקבע על ידי השר.

הוועדה ממליצה כי במסגרת הפיקוח והבקרה אחר היישום יקבל לדיון אגף הפיקוח, בין היתר, דיווחים מפורטים, לפחות אחת לחצי שנה, על היקף ההשקעה בפועל, הביצוע בפועל ולוחות זמנים לסיום וזאת לאורך כל תקופת היישום.

ביחס לבקשות שאינן מתייחסות לאזור, קרי בקשות פרטניות, ממליצה הוועדה כי יישום בפועל של חובת האוניברסאליות על ידי בעלי הרישיונות תעשה בפרק זמן של עד 12 חודשים ממתן ההחלטה בדבר דחיית הבקשה.

אגף הפיקוח יערוך בקרה אודות היישום בפועל של קיום חובת האוניברסאליות ביחס לבקשות פרטניות, במסגרתו יעבירו בעלי הרישיונות למשרד דיווח בתום 12 חודשים ממועד מתן ההחלטה בבקשות אודות יישומה.

ז. תקנות התקשורת (בזק ושידורים) (ועדה מייעצת), התשע"א-2011;

מאחר וגם לאחר שהוועדה תסיים את עבודתה ותיתן את המלצותיה בבקשות שהובאו בפניה יחיד צורך בבחינה פרטנית של הבקשות, הן במקרים בהם הוועדה המליצה לדחות את מועד חובת האוניברסאליות והן במקרים בהם תהיינה בקשות חדשות למשל כתוצאה מבנייה חדשה, נדרש לתקן את התקנות ולקבוע אותן כתקנות קבועות ולא כחוראת שעה.

בהתאם לאמור לעיל, ביום 26 במאי 2014 פורסם תיקון לתקנות במסגרתו נקבעו התקנות כתקנות קבועות וכן נוספה חוראת בדבר דיווח לוועדת הכלכלה של חכנסת אודות ההחלטות בהתאם לתקנות וחמדיניות ששימשה בסיס להחלטות.

ח. בקשות בעלי הרישיונות;

1. בזק;

1.1. כללי:

בזק הגישה לוועדה 1,331 בקשות שתוקפן עד ליום 30.4.2014, לפי הפירוט שלהלן:

460 בקשות הוגשו בשל שיקולי מניעה חנדסית.

674 בקשות הוגשו בשל שיקולי ביטחון המדינה.

197 בקשות הוגשו בשל שיקולי עלות תועלת.

כל בקשות בזק כאמור לעיל עניינם דחיית מתן שירותי תקשורת עד ליום 30.4.2014. מאחר והוועדה טרם סיימה עבודתה עד ליום 30.4.2014, חרי שלמעשה בכל בקשות בזק שלעיל ניתנה לחברה בפועל דחייה תמבוקשת.

ביום 25.4.2014 הגישה בזק לוועדה 57 בקשות שתוקפן החל מיום 1 במאי 2014, כמפורט להלן:

כל 57 הבקשות שהגישה בזק הינן מסיבות של עלות-תועלת.

הוועדה בחנה את הבקשות ולחלן המלצותיה:

נמצא כי בנוגע ל-40 בקשות נדרשת השקעה כספית הנמוכה מ-30 אלפי ₪ לבקשה, ועל כן, על פי אמות המידה שקבעה הוועדה, המלצת הוועדה היא לדחות את הבקשות.

בנוגע ל-6 בקשות נוספות המתייחסות להרחבה בישוב [REDACTED], נמצא כי מדובר בבקשה כללית ועל כן ממליצה הוועדה לדחות את הבקשות.

בנוגע ל-11 בקשות פרטניות נוספות נמצא כי לגבי 2 בקשות החזר ההשקעה הינו נמוך מ-20 שנים ועל כן גם ביחס לבקשות אלו המלצת הוועדה היא לדחות את הבקשות. לגבי 9 בקשות פרטניות נוספות מצאה הוועדה כי החזר ההשקעה בינן הוא מעל ל-20 שנים ועל כן ממליצה הוועדה לאפשר דחיית אספקת השירות למשך 24 חודשים בכפוף למתן פתרון חלופי לאספקת שירותי חתקשורת.

נציין כי הוועדה בחנה את תקופת החזר ההשקעה בחזתאם לתחשיבי בזק ובשינויים המפורטים להלן:

- עלות ההון המשוקללת (WACC) בתחשיבי בזק עמדה על 10% . הוועדה השתמשה בעלות ההון המשוקללת שנקבעה לבזק על ידי חברת פרונטיר בשיעור של 6.68% ריאלית ברוטו לפני מס ובשיעור של 4.22% ריאלית נטו ממס.
- בתזרים חמומנים לבדיקת החזר ההשקעה לא נכללו עלויות התמלוגים מאחר ושיעור התמלוגים המשולמים למדינה נקבע לשיעור של 0% החל מיום 1.1.2013. על כן עלויות אלו לא הובאו בחשבון בבדיקת החזר ההשקעה.

- אורך חיי הנחשת הוארך מ-שנים על פי תחשיב בוק ל-24 שנים על בסיס עבודת פרונטיד.
- תחשיבי בדיקת החזרי ההשקעה תתבססו על תזרים מזומנים על פני 20 שנה, בין היתר, לאור אמות המידה שנקבעו על ידי הוועדה לבחינת בקשות בשל שיקול עלות-תועלת.

1.2. בקשות כלליות ופרטניות:

מתוך סך כל הבקשות שהגישה בוק (57 בקשות), קיימות 6 בקשות כלליות המתייחסות לאזור שהוגשו משיקולי עלות-תועלת ואשר על פי אמות המידה והקריטריונים המומלצים על ידי הוועדה, יש לסווגן כבקשות כלליות והמלצת הוועדה בעניין היא לדחות את הבקשות. יתר הבקשות (51 בקשות) הנן בקשות פרטניות שעל פי אמות המידה שקבעה הוועדה יש לדחות 43 בקשות ולאפשר דחיית מתן שירותי תקשורת ל-24 חודשים בנוגע ל-9 בקשות ובכפוף למתן פתרון חילופי.

1.3. בקשות נוספות:

ביום 25 במאי 2014 הגישה בוק לוועדה עוד 288 בקשות נוספות ("בקשות נוספות"). הוועדה תיבחן את הבקשות בהתאם לאמות המידה והקריטריונים שקבעה כמפורט בדו"ח זה ותביא את המלצותיה בנוגע לבקשות הנוספות לשר בהקדם ולא במסגרת דו"ח זה.

מצ"ב נספח ו'-בקשות בוק.

2. חוט טלקום;

חוט טלקום הגישה לוועדה 234 בקשות אשר רובן חמכרע של הבקשות לא הוגשו בהתאם לנוהל. 229 בקשות כלליות המתייחסות ליישובים שלמים (דהיינו לאזור), 4 בקשות נוגעות לארבע שכונות [REDACTED] ובקשה אחת פרטנית המתייחסת לדורש ספציפי [REDACTED].

בנוסף, אגף הפיקוח מסר לוועדה כי לאחר שבחן פניות ציבור שונות וביצע בירורים מול חוט טלקום נמצא כי חוט טלקום אינה מקיימת את חובת האוניברסליות ב-4 שכונות נוספות בארץ (בנוסף ל-4 השכונות [REDACTED] הנזכרות לעיל) וב-4 ישובים נוספים בארץ אשר חוט טלקום לא דיווחה כנדרש עליהם לוועדה.

כפי שצוין לעיל, חוט טלקום הגישה 44 בקשות בהתאם לנוהל ולתקנות (39 ישובים, 4 שכונות [REDACTED] ובקשה אחת פרטנית המתייחסת לדורש ספציפי [REDACTED]). יתר הבקשות (190 בקשות מתייחסות ליישובים בארץ) הוגשו שלא בהתאם לנוהל ולתקנות. בבקשות אלו ציינה חוט טלקום רק את שם היישוב או את השכונות אשר אינה מקיימת לגביהן את חובת האוניברסליות. אשר על כן, ממליצה הוועדה לדחות את כל הבקשות שהוגשו שלא על פי הנוהל ולתקנות, לא רק מאחר ועל פי אמות המידה שקבעה הוועדה מומלץ לחייב את בעלי הרישיונות לחבר כל אזור (לרבות יישוב/שכונה), אלא גם מן הנימוק שהבקשות הוגשו שלא בהתאם לנוהל ולתקנות.

מצ"ב נספח ז' - בקשות הוט טלקום.

מצ"ב נספח ח' - רשימת הישובים/הבתים ש אנף הפיקוח במשרד דיווח לוועדת שהוט טלקום אינה מקיימת בהם את חובת האוניברסאליות.

3. סיכום;

קיימת שונות מוחלטת בין בקשות בזק לבין בקשות הוט טלקום. בקשות בעלי חרישיונות נבדלות זו מזו בצורה מהותית, שכן בעוד בזק פרושה כמעט בכל רחבי המדינה ומכאן שעיקר בקשותיה הן פרטניות חנוגעות למספר מצומצם של לקוחות (לקוח בודד או לקוחות בודדים במספר מבנים מצומצם), הרי שבקשות הוט מתייחסות לאזורים (קרי ישובים), זאת מאחר והוט טלקום אינה פרושה בישובים רבים ברחבי המדינה.

על פי אומדן שנמסר לוועדה מאנף הפיקוח עולה כי להוט טלקום אין פרישת תשתיות באזורים רבים בארץ ועל כן אינה יכולה, בעת הזו, לספק שירותי תקשורת לכ-390 אלף בתי אב ברחבי הארץ. האומדן נערך על פי חכפלת מספר התושבים (על פי נתוני הלמ"ס) בישובים אשר הוט טלקום אינה מקיימת לגביהם את חובת האוניברסאליות כאשר התוצאה מחולקת ב-4.

על פי אומדן שנמסר לוועדה מאנף הפיקוח, בהתאם לבקשות בזק, עולה כי בעת חזו תשתיות בזק אינן פרושות ואינן מאפשרות מתן שירותי תקשורת לכ-2,414 בתי אב בארץ.

נציין כי, חסמכות לאכיפת חובת השירות האוניברסאלי באזורי יהודה ושומרון נתונה בידי חמנהל האזרחי, אך השיקולים והקריטריונים המנחים אותם גיבשה הוועדה ומפורטים בדו"ח זה יכולים לשמש כשיקולים מנחים גם באזור יהודה ושומרון.

ט. המלצות לדחיית מתן שירותי תקשורת או הגבלתן או דחיית הבקשות של בעלי חרישיונות;

1. הוט טלקום;

הוועדה ממליצה לדחות את כל בקשות הוט טלקום חמתייחסות לאזור, קרי 229 בקשות. חוועדה ממליצה בנוגע לבקשה אחת פרטנית, חמתייחסת לדורש מישוב [REDACTED], לדחות, משיקול עלות תועלת, לפרק זמן של 24 חודשים את אספקת שירותי התקשורת בכפוף למתן פתרון חילופי לדורש על ידי הוט טלקום.

2. בזק;

מתוך 57 הבקשות שהגיש בזק, שכולן הוגשו בשל שיקולי עלות-תועלת ממליצה הוועדה לדחות 48 בקשות של בזק, מתן 6 בקשות חמתייחסות לאזור (הרחבה של חישוב [REDACTED]) ו-42 בקשות בשל אי עמידה באמות המידה שקבעה חוועדה לבחינת בקשות משיקולי עלות-תועלת.

הוועדה ממליצה ליתן דחייה זמנית ל-24 חודשים בכפוף למותן פתרון חילופי לגבי 9 בקשות פרטניות מנימוקי עלות-תועלת (החזר השקעה מעל 20 שנה) כדלקמן:

פניה מספר 2069 מהישוב [REDACTED];

פניה מספר 2185 מהישוב [REDACTED];

פניה מספר 2102 מהישוב [REDACTED];

פניה מספר 2379 מהישוב [REDACTED];

פניה מספר 2734 מהישוב [REDACTED];

פניה מספר 2171 מהישוב [REDACTED];

פניה מספר 2341 מהישוב [REDACTED];

פניה מספר 2231 מהישוב [REDACTED];

פניה מספר 2025 משכונת [REDACTED];

3. פרסום לציבור;

בחמשך לאמות מידה וחקיריטריזנים שגיבשה הוועדה לשם בחינה ודיון בבקשות ואשר פורטו לעיל, סבורה הוועדה כי על מנת לייעל ולפשט את עבודת הוועדה, אין צורך בפרסום וקבלת התייחסות לכלל הבקשות שהוגשו לוועדה, לרבות בקשות שהוועדה תמליץ שלא לאשרן, וניתן להסתפק בפרסום ומתן אפשרות לציבור לחגיב לבקשות במקרים בהם הוועדה שוקלת להמליץ על אישור הבקשות לדחייה או הגבלת חובת מתן שירות לכל זורש בלבד, במקרים אלה תפנה הוועדה, כפי הנדרש, לגורמים שצפויים להיפגע מההמלצה לאשר את הבקשה ואף תפרסם באתר האינטרנט של משרד התקשורת חודעה בדבר הבקשות שהוועדה שוקלת להמליץ על אישורן כאמור ועל מתן אפשרות לחגיב על הבקשה בתוך 14 יום.

בהתאם, פרסמה הוועדה ביום 25.5.2014 באתר האינטרנט של המשרד עדכון לסעיף 6(ב) לנוהל שקבעה הוועדה בחודש יוני 2012. עדכון כאמור נמסר לבזק ולחוט טלקום באותו המועד.

בהתאם לאמור, הוועדה פנתה לכל מי שעלול להיות מושפע מחמלצות הוועדה (9 בקשות של בזק ובקשה אחת של חוט טלקום) בבקשה לקבלת תתייחסותם.

מצ"ב נספח ט' - עדכון סעיף 6(ב) לנוהל.

נספח א' - כתב מינוי הוועדה

מינוי ועדה מייצגת בהתאם לתקנה 2 לתקנות התקשורת (בזק ושידורים) (ועדה מייצגת)
(חזראת שעה), התשע"א-2011.

בהתאם לסמכותו לפי תקנה 2 לתקנות התקשורת (בזק ושידורים) (ועדה מייצגת) (חזראת שעה),
התשע"א-2011, מינת שר התקשורת ביום כ' בחשון תשע"ב (17 בנובמבר 2011) ועדה מייצגת.
חברי הוועדה הינם:
המנהל הכללי של משרד התקשורת מר עוזן בר טל – יו"ר הוועדה;
מר אורן לביאן - עובד משרד התקשורת בתפקיד סמנכ"ל;
חנני מיטל בשדי - נציגת ארנון צרכנים;
מר יוסף אגייב – נציג מקרב הציבור;
גבי אוח מדויכווי - נציגת מקרב הציבור.

נספח א' - כתב מינוי הוועדה

ועדה מייעצת בהתאם לתקנה 2 לתקנות התקשורת (בזק ושירותים) (ועדה מייעצת) (הוראת שעה), התשע"א-2011 - ערכה

ביום כ' בחשוון תשע"ב (17 במבמר 2011) מונה ועדה מייעצת בהתאם לתקנה 2 לתקנות התקשורת (בזק ושירותים) (ועדת מייעצת) (הוראת שעה), התשע"א-2011. לאור חילופי המנהלים הכלליים במשרד התקשורת, החל מיום 14.8.2013 מכהן מר מימון שמילה, חמנהל הכללי (בפועל) במשרד התקשורת, כחבר ויושב ראש הוועדה המייעצת.

נספח א' - כתב מינוי הוועדה

ועדה מייצגת בהתאם לתקנון 2 לתקנות התקשורת (פיקוח ושירותים) (אגודת מייצגת) (הוראת שעה)
התשע"א-2011 - עדכון

ביום כ' בחשוון תשע"ב (17 בנובמבר 2011) מונתה ועדה מייצגת בהתאם לתקנון 2 לתקנות התקשורת (פיקוח ושירותים) (אגודת מייצגת) (הוראת שעה), התשע"א-2011. החל מיום 1.11.2013 מכהן מר אבי ברנר, הממונה הכללי במשרד התקשורת, כחבר ויושב ראש הוועדה המייצגת.

נספח ב' - נוהל הגשת בקשות לוועדה המייעצת

בהתאם לתקנה 3(ה) לתקנות התקשורת (בזק ושידורים)(וועדה מייעצת)(הוראת שעה), תשע"א - 2011 אנו קובעים נוהל בדבר אופן הגשת בקשה לוועדה (להלן - נוהל), כלהלן:

למען חסר ספק יובהר, כי הנוהל נועד להוסיף על הקבוע בתקנות ואינו גורע מתן.

פרק א': פרשנות

הגדרות	1. בנוהל זה -
"בקשה"	- בקשה כמשמעותה בתקנה 1 לתקנות שחוגשה לוועדה, לרבות המסמכים הנלווים לבקשה;
"הגורם הדורש"	- הגורם אשר דרש מהמבקש לקבל את השירות לגביו מוגשת הבקשה;
"הוועדה"	- הוועדה המייעצת כמשמעותה בתקנות;
"החוק"	- חוק התקשורת (בזק ושידורים), תשמ"ב-1982;
"הטופס"	- טופס הבקשה כמפורט בתוספת;
"המנהל"	- יושב ראש הוועדה או מי שהוא הסמיכו לעניין נוהל זה, דרך כלל או לעניין מסוים;
"מבקש"	- בעל רישיון מפ"א כהגדרתו בתקנות או החברה כהגדרתה בחוק;
"מערכת"	- מכלול מתקני הבזק אשר באמצעותם ניתן לבצע את פעולות הבזק או לספק את שירותי הבזק של המבקש;
"המשרד"	- משרד התקשורת;
"צוות בדיקה"	- עובדי המשרד לרבות מי שפועל מטעמם, שימונו על ידי הוועדה לסייע בידה בבחינת בקשה מסוימת או כלל הבקשות, בטרם תידון בפני הוועדה המייעצת, ובכלל כך בחינת החיבטים ההנדסיים, הכלכליים, המשפטיים והצרכניים של הבקשה;
"התקנות"	- תקנות התקשורת (בזק ושידורים) (ועדה מייעצת) (הוראת שעה), תשע"א - 2011.

מילים וביטויים אחרים בנוהל, ככל שלא הוגדרו בסעיף זה, תהא להם חמשמעות שיש להם בחוק, בתקנות או בחוק הפרשנות, תשמ"א-1981, אלא אם כן משתמע מלשון הכתוב או מהקשרו מובן אחר.

נספח ב' - נוהל הגשת בקשות לוועדה המייעצת

- פרק ב': הגשת בקשה וטיפול בה

סימן א': מתכונת הבקשה

מסמכי הבקשה	2. (א) בקשה תוגש לוועדה באמצעות המנהל, במתכונת לפי הטופס; (ב) מבקש יפרט בבקשתו, באופן מלא ומדויק, את המידע הנדרש בתקנה 3(ב) לתקנות כמפורט בטופס;
התימות הבקשה והצהרה על עובדות ואימות מסמכים	(ג) בקשה תכלול את מלוא המידע והמסמכים המפורטים בטופס ומסמכים נוספים הנדרשים להבהרת הבקשה (להלן - המסמכים הנלווים). 3. (א) בקשה תיחתם ביד המבקש; (ב) הבקשה תיתמך בתצהיר, לאימות העובדות הכלולות בה ובמסמכים, כמפורט בתקנה 3(ג) לתקנות; בקשה המבוססת על נימוקים כלכליים, תיתמך בתצהיר לאימות העובדות הכלכליות שעליהן היא נסמכת.
מידע ומסמך נוסף	(ג) כל מסמך שיצורף לבקשה ושאינו מקור יאומת כמותאים למקור בידי עורך דין. 4. (א) מבקש ידווח לוועדה לאלתר, בדרך של תצהיר, על כל שינוי בנתוני הבקשה, וכן יצרף הסבר מפורט בדבר השינוי המבוקש, היקפו, מהותו, משמעותו והשלכותיו חשונות; (ב) מבקש יגיש לוועדה, בכל עת שיידרש לכך, כל מידע או מסמך הדרושים לדעתה לשם בחינת בקשתו; (ג) על מידע או מסמך שהוגש לפי סעיף זה יחולו הוראות סעיף 3 בשינויים המחויבים.

סימן ב': הטיפול בבקשה

הגשת הבקשה	5. מבקש יגיש את בקשתו במשרדי תמנהל, במסירה אישית בשעות העבודה, או בדואר רשום עם אישור מסירה;
יידוע הציבור הנוגע לבקשה בדבר הגשתה ומתן אפשרות לציבור להגיב על הבקשה	6. (א) מבקש ישלח עותק מהבקשה לגורם הדרוש במידה וקיים, כנדרש בתקנה 3(ב) לתקנות, וימציא לוועדה עותק מאישור המשלוח;

נספח ב' - נוהל הגשת בקשות לוועדה המייעצת

(ב) הוועדה תפנה לציבור שצפוי להיות מושפע מהמלצת הוועדה לאחר את הבקשה ותאפשר לו למסור תגובתו לבקשה בתוך 14 יום; כמו כן תפרסם הוועדה באתר האינטרנט של המשרד הודעה בדבר הגשת בקשה אשר הוועדה שוקלת להמליץ על אישורה, ללא פרטים מזהים, ובדבר מתן אפשרות לחגיב על הבקשה בתוך 14 יום.

בחינה על ידי צוות הבדיקה 7. (א) צוות בדיקה יבחן את הבקשה; מצא הצוות כי לבקשה לא צורף כל הנדרש לפי התקנות או הנוהל, יפנה הצוות למבקש להשלמת החסר ולהגשת בקשה מתוקנת. בדרישה כאמור יצינו השינויים הדרושים וכן המועד הסופי להגשת הבקשה המתוקנת; על בקשה מתוקנת יחולו חוראות סעיף 3 לנוהל.

(ב) מבקש ימלא בקפידה אתר האמור בדרישה לשינויים ויגיש לוועדה, במועד שנקבע בהודעת צוות הבדיקה, בקשה מתוקנת;

(ג) לא המציא מבקש בקשה מתוקנת במועד שנקבע, תדון הוועדה בבקשה במתכונת שהוגשה.

(ד) עם תום בחינת הבקשה על ידי צוות בדיקה, תועבר הבקשה לדיון בוועדה; צוות הבדיקה יציג את ממצאי בדיקתו לוועדה, בהתאם להנחיות הוועדה;

דיון בוועדה המייעצת 8. (א) הוועדה המייעצת תדון בבקשה בהתאם לקבוע בתקנות; מצאה הוועדה כי לבקשה לא צורף כל הנדרש לפי התקנות או הנוהל, תפנה הוועדה למבקש להשלמת החסר ולהגשת בקשה מתוקנת. בדרישה להגשת בקשה מתוקנת יצינו השינויים הדרושים וכן המועד האחרון להגשת הבקשה המתוקנת; על בקשה מתוקנת יחולו חוראות סעיף 3 לנוהל.

(ב) לא המציא המבקש בקשה מתוקנת במועד שקבעה הוועדה, רשאית הוועדה לדחות את הבקשה.

המלצת הוועדה המייעצת 9. הוועדה תייעץ לשר בהתאם לקבוע בתקנה 5 לתקנות.

נספח ב' - נוחל הגשת בקשות לוועדה המייעצת

טופס בקשה

התאריך שבו נתקבלה הבקשה

במשרד המנהל:

מס' סודר (חפטים ימולאו בידי המנהל):

תאריך הגשת הבקשה

פרטי מגיש הבקשה

שם המבקש:

שם איש הקשר

ותפקידו:

מען איש

הקשר:

מס' טלפון:

דואר

אלקטרוני:

מס' סלולרי:

מס' פקס:

נספח ב' - נוהל הגשת בקשות לוועדה המייעצת

חלק א: חודאות למילוי הטופס והגשת הבקשה

- (א) בטרם ימלא טופס זה יעיין המבקש בחוראות התקנות, ומידע נוסף הנוגע לבקשה ולעבודתה של הוועדה המפורסם באתר האינטרנט של המשרד (www.moc.gov.il);
- (ב) מבקש ישיב על כל השאלות המפורטות בטופס זה באופן מלא ומדויק; הבקשה תיערך לפי סדר הסעיפים שבטופס;
- (ג) המסמכים הנלווים יצורפו על פי הנדרש בטופס זה, לפי הסדר הקבוע בו;
- (ד) יש למלא את הטופס בעברית; במילוי הטופס ישתמש המבקש במונחים ובביטויים כהגדרתם בחוק, בתקנות, ברישיון שהוענק למבקש מכח החוק ונוהל זה.
- (ה) סכום כסף או ערכו של נכס שהמבקש מציין בבקשתו יהיה נקוב בשקלים חדשים נכון ליום הגשת הבקשה ויירשם בטפרות ובמילים.
- (ו) בקשה, לרבות תצהיר וכן כל המסמכים הנלווים המאושרים בידי עורך דין או רואה חשבון, לפי העניין, יוגשו במקור מודפס, שאליו יצורפו שמונה (8) העתקים נוספים; על כריכת העותק המקורי יירשם "מקור"; על כריכת תיקי ההעתקים יירשם "העתק מס' _".
- (ז) נוסף על העתקי נייר, יוגש העתק חבוקה במדיה מגנטית, אופטית או אלקטרונית, במתכונת המותאמת למערכת הפעלה, חומרה ותוכנה מוכרת הנמצאת בשימוש משרד התקשורת; שמו של המבקש ותוכן קבצי המדיה יירשמו באופן ברור; בהעתקים אלה אין חכר לכלול את המסמכים הנלווים.

חלק א': הבקשה

בקשת תכלול את הפרטים המפורטים להלן:

1. (1) הודעת המבקש כי כל החוצאות הכרוכות בתגשת הבקשה הן על חשבונו בלבד, וכי לא תהיה לו כל דרישה או תביעה מחמדינה בגין החזר חוצאותיו או השתתפות בהן;
- (2) תצהיר לעניין המידע שנמסר בבקשה - על עובדות שהן בתחום ידיעתו האישית של המצהיר, יצהיר שהן נכונות, ועל עובדות אחרות יצהיר שהן נכונות לפי מיטב ידיעתו ואמונתו;
2. פירוט בדבר האזור לגביו מוגשת הבקשה, ופרטי הגורם הדורש, ככל שקיים:
  - תיאור מדויק ומפורט של האזור לגביו מוגשת הבקשה לרבות מפות;
  - סוג הגורם הדורש (יחיד, ישוב, תאגיד, בניין, אחר);
  - פרטי התקשורת של הגורם הדורש, ככל שקיים (שם, טלפון, פקס, דוא"ל, כתובת);
3. תיאור מלא של השירותים אשר מבוקש להגביל את חובת נתינתם או לדחות את מועד נתינתם;
4. תיאור המערכות, שהמבקש נדרש לחקיקם לצורך נתינת השירות לגביו מוגשת הבקשה, ככל שהשר לא יאשר את הבקשה בהתאם לסמכותו לפי תקנה 6 לתקנות, לרבות;
  - פריסת המערכת לרבות פירוט כמויות ומיקום המערכת ופירוט המרחק בין האזור לגביו מוגשת הבקשה ("האזור") לבין המערכת הקיימת של המבקש הקרובה ביותר לאזור;

נספח ב' - נוהל הגשת בקשות לוועדה המייעצת

- תיאור ציוד ומיתקני בזק שמתוכננים;
- פירוט נתונים טכניים של חמערבת -קצבי עבודה, רוחב פס וכ';

5. לוח הזמנים נדרש להקמת חמערבת ולחפעלת השירות :

6. פירוט הנימוק להגשת חבקשה; בלי לגרוע מהאמור בתקנה 3(ג) לתקנות, חקשה חמבוסטת על נימוקים כלכליים תכלול, בין היתר, את הנתונים המפורטים להלן. על המבקש לצרף אישור מרואה חחשבון חמבקר את הדו"חות הכספיים שלו, בדבר נאותות הנתונים המפורטים בסעיפים קטנים (א) עד (ה) :

א. עלות מתן השירות באזור לגביו הוגשה חבקשה. פירוט העלות יכלול את השקעות החברה ומרכיבי החשקעה, את העלויות השוטפות ומרכיביתן ואת העלות השנתית חגזרת מהחשקעות ומחעלויות כאמור ;

ב. פירוט התעריפים לשירותים חצפויים להינתן באזור לגביו הוגשה חבקשה וכן את חחכנסה החודשית והשנתית חצפויה להתקבל מהשירות באזור לגביו חוגשה חבקשה ;

ג. המספר הנוכחי של מבקשי השירות באזור לגביו הוגשה חבקשה וחפי עתידי של מספר חמבקשים ;

ד. חפי לבקשות למתן שירות באזורים סמוכים לרבות פירוט חיסכון בעלויות החגעה אליהם בשל חבקשה חנוכחית ;

ח. עלות מתן השירות בכל תארץ, חחכנסות וחרווחים חגזרים מהשירות או השירותים שמופיע בדו"ח הכספי השנתי האחרון שפורסם על ידי חמבקש או חגזרים ממנו ;

נספח ג' - מכתב המנהל הכללי של המשרד אל המנהל הכללי של חוט טלקום מיום 16.2.2014 אליו צורף מכתבה של היועצת המשפטית של המשרד מיום 9.2.2014.

משרד התקשורת
המנהל הכללי

טי"ז אדר א תשע"ד
16 פברואר 2014

לכבוד
מר גיל סספורטס, המנהל הכללי
חוט טלקום ש.מ.

א.ב.
הנדון: תקנות הוועדה המייעצת והעורך ב"דורש ספציפי" לשם הגשת בקשה

לפיהן

סימוכין: (1) מכתביו מיום 4.6.2012 ומיום 24.11.2013;
(2) מחזקט מיום 9.12.2013 והו"ד שטרם אליו.

חרימי מתכבד לחודיעכם בעניין שבנדון כדלקמן:

- ביום 4.6.2012 פנה יו"ר הוועדה המייעצת דאז אל בוק – החברה הישראלית לתקשורת בע"מ ואל חוט טלקום ש.מ. ("חוט טלקום") בבקשה להגיש לוועדה בקשות חמתיחות לכל אזור במדינה בו מתבקשת העברת השירות הניתן על ידו, וזאת גם אם לא קיים באותו אזור גורם ספציפי שדרש לקבל את שירותי החברה. הוועדה המייעצת שבח וחזרה על דרישה זו כמה פעמים, לרבות ביום 24.11.2013.
- בתגובה לדרישה כאמור, התקבלה במשרד התקשורת ביום 9.12.2013 חו"ד מסעמכם המצוינת בסימוכין, לפיה החברה נדרשת להגיש בקשות לוועדה המייעצת אך ורק בנוגע לאזורים בהם התקבלה בחברה "דרישה ספציפית" לקבלת שירותי החברה. בחו"ד נטען כי הדבר עולה מחזירות ותקנות התקשורת (בוק ושידורים) (וועדה מייעצת) (הוראת שעה), תשע"א-2011 ("תקנות הוועדה המייעצת"), מחזירות ותקנות התקשורת (בוק ושידורים) (חליכים ותנאים לקבלת רישיון כללי למתן שירותי בוק פנים ארציים נייחים), תשס"ס-2000 ומחזירות רישיון חוט טלקום.

טל: 02-6706310/3 בקסי: 02-6240321
טל: 03-5101706 בקסי: 03-98212/8

רחי ימ 23, ירושלים 91999
רחי אחד השם 9, מגדל שלום תל-אביב 61290

נספח ג' - מכתב המנהל הכללי של המשרד אל המנהל הכללי של הוט טלקום מיום 16.2.2014
אליו צורף מכתבה של היועצת המשפטית של המשרד מיום 9.2.2014. בנושא.

מדינת ישראל
משרד התקשורת

המנהל הכללי

3. בעניין זה הובאה בפני עמות היתכנות המשפטית של משרד התקשורת ("חזות הדעת"), ממנה עולה כי על פי הוראות תרגולציה החלות על בעל רשיון כללי למתן שירותי מפי"א, "חובת האוניברסליות" המוטלת עליו כוללת בחובה את החובה לחקים, לקיים ולהפעיל רשת בוק ציבורית הפריסה בכל הארץ ("חובת הפריסה"), והחובה לתת באמצעותה שירותי בוק לכלל הציבור בכל הארץ ("חובת השירות"). חובת הפריסה וחובת השירות כרוכות ושלובות זו בזו באופן מלא, שכן קיום חובת הפריסה הוא תנאי למילוי חובת מתן השירות.

4. עוד הובהר בחזות הדעת המשפטית כי סמכות הוועדה המייעצת אינה נגזרת מקיומו של "דורש מסוים", אלא היא נגזרת מקיומן של חובת הפריסה וחובת מתן שירות לכל דורש, ועל כן לא ניתן לקבל את עמדתה של הוט טלקום, לפיה היתדר "דורש מסוים" אינה מאפשרת לוועדה לדורש מבעל רישיון חמפ"א לחגיש לה בקשות גם במקרה כזה.

מציב חזות הדעת כנספח למכתבי.

5. בנוסף, עולה מחזות הדעת כי אין ממש בטענת הוט טלקום, לפיה תקנות הוועדה המייעצת עוסקות אך ורק בבקשה של בעל רישיון מפי"א אשר בבסיסה עומדת פנייה קונקרטית של "דורש" לקבלת שירות, וכי אין גם בסיס לחיזוק שמבקשת הוט טלקום ללמוד לעמדתה האמורה, מהוראות בתקנות המפי"א וברישיון החברה.

6. עד כה נמנעה הוט טלקום מלהיענות לדרישת הוועדה המייעצת ולא תגישה לוועדת בקשות בהתייחס לכל איזור במדינה בו מתבקשת תגבלת השירות הניתן על ידה, גם אם לא קיים באותו איזור גורם ספציפי שדורש לקבל את שירותי תחברה. לפני משורת הדין, אני מאפשר לכם להשלים את הגשת הבקשות לוועדה עד ליום 26.2.2014.

7. את הבקשות יש להגיש בדואר אלקטרוני למר גדעון שטרית, מנהל תחום פיקוח טכנולוגי באגף הפיקוח במשרד התקשורת, לפי כתובת הדוא"ל: shitritg@moc.gov.il.

נספח ג' - מכתב המנהל הכללי של המשרד אל המנהל הכללי של הוט טלקום מיום 16.2.2014
אליו צורף מכתבה של היועצת המשפטית של המשרד מיום 9.2.2014. בנשא.

המנהל הכללי

מדינת ישראל
משרד התקשורת

8. יודגש כי ככל שחוט טלקום תימנע מהגשות בקשות כאמור להגבלת השירות חניתן על ידה, תימצא החברה במצב בו היא מפירה, לכאורה, את הנוראות רישיונה לעניין קיום חובת הפריסה או בדבר קיום חובת מתן השירות לכל דורש.

בברכה,
אבי ברגר
המנהל הכללי

העתיקים:

ח"כ גלעד ארדן, שר התקשורת והשר להגנת העורף
גבי דנה סיפלד, היועצת המשפטית, משרד התקשורת
מר מימון שמילה, סמנכ"ל בכיר פיקוח ואכיפת, משרד התקשורת
מר הרן לבאות, סמנכ"ל בכיר כלכלה ותקציב, משרד התקשורת
מר חיים גרון, סמנכ"ל בכיר הנדסה ורישוי, משרד התקשורת
עו"ד אריק רשף, סגן היועצת המשפטית, משרד התקשורת
עו"ד בת-שבע נחמיה-מיכאלי, מנהלת מחלקת בכירת, משרד התקשורת
מר גדעון שטרית, מנהל תחום פיקוח טכנולוגי, משרד התקשורת
מר אורן לביאן, סמנכ"ל בכיר פיקוח בנק הדואר, משרד התקשורת, חבר הוועדה
חמייעצת
גבי אווה מדייבוז, חברת הוועדה המייעצת
גבי מיטל-סמדר בשארי, חברת הוועדה המייעצת
מר יוסף אגיב, חבר הוועדה המייעצת

נספח ג' - מכתב המנחל הכללי של המשרד אל המנחל הכללי של חוט טלקום מיום 16.2.2014
אליו צורף מכתבה של היועצת המשפטית של המשרד מיום 9.2.2014 בנושא.

משרד התקשורת

היועצת המשפטית

ט' אדר א' תשע"ד

09 פברואר 2014

אל: מר אבי ברגר

המנחל הכללי

הנדון: תאגיד התעבורה המזוינת והמזויני ב"דורש שפנימי לסיים ולגשת בקשות לפיתוח

מתבקשתי לחוות דעתי בשאלת תאגיד בעל רישיון כללי למתן שירותי מפיץ נדרש בחתום לתקנות
התקשורת (בזק ושירותים) לזיהוי מייצגות/הוראת שטח, התשע"א-2011 [תקנות הוועדה
המזיינות] או "תקנות" להגיש לוועדה בקשות רק אם עומדת בבחיטה מניית קונקרטיים של
דורש מסוים לשם קבלת שירותיו. להלן חוות דעתי.

מצב

1. "תקנות האתיקה" כוללת בחובה את החובה בדבר חקמת, קיום ותחלוא של רשת
בזק ציבורית המורשה בכל תחום ("תקנות האתיקה"), והחובה להתן באמצעותה שירותי
בזק לכלל הציבור בכל תחום ("תקנות האתיקה").
2. על חוט טלקום שותפות מובטלת ("חוט טלקום"), כמו גם על חברת בזק - החברה
הישראלית לתקשורת ביטוי ("חברת בזק"), הוטלו החובות האמורות, כמפורט להלן.
3. חוט טלקום הוא בבחינה "בעל רישיון כללי" למתן שירותי בזק מיום ארציים ויחידים.
סעיף 1 לחוק התקשורת מודיר כוללם:

"רישיון כללי" - רישיון שניתן לכל חוק זה לתקנות, לקיום או לתחלוא של רשת
בזק ציבורית, ולביצוע פעולות בזק ולמתן שירותי בזק מיום-ארציים או בין-
לאומיים באמצעותה."

"רשת בזק ציבורית" - מערכת של מתקני בזק, המשמשת או המיועדת לשמש
לאספקת שירותי בזק לכלל הציבור בכל תחום או למתן באזור שירות, תכולת
בזק מיוחד ותחבול, ציוד תשתיות ורשת גישה, לרבות מערכת רדיו טלפון נייד
ומערכת בזק בין-לאומית, ולמעט ביד קצה." [ההדגשות אינן במקור].

1

טלפון: 02-6706330/2/3 פקס: 02-6235645

רח' יפו 23 ירושלים 91999

נספח ג' - מכתב המנהל הכללי של המשרד אל המנהל הכללי של הוט טלקום מיום 16.2.2014
אליו צורף מכתבה של היועצת המשפטית של המשרד מיום 9.2.2014 בנושא.

4. בעתהמדרות שבחוק שולח כי בעל רישיון כללי מחויב לחקים, לקיים ולהפעיל רשת בזק
ציבורית ולספק באמצעותה שירותי בזק לכלל הציבור בכל הארץ או לפחות באזור שירות.
המונח "אזור שירותי משמשי" - תחום גאוגרפי שבו חייב בעל רישיון כללי לחקים רשת בזק
ציבורית ולספק בו שירות לכל דורש, כאשר תחום זה מצומצם לעומת ותחום הגאוגרפי
המובע באמצעות צירוף המילים "בכל הארץ".

5. בכל הנוגע לחוט טלקום נקבע כי אור רישיון הוא "כל הארץ". כך, תקנה 18(מג)
לתקנות התקשורת (בזק ושירותים) חלים וותמים לקבלת רישיון כללי למתן שירותי
בזק פנים-ארציים נייחים, חלשיים-2006 (תקנות המפ"מ), קובעת כדלקמן:

"פיתוח השירותים השירותים יושם לפי לוח זמנים כלכלי:

א) ...

ב) ...

ג) כל השירותים המוצעים ינתנו לכל דורש בכל אזור השירות לא יאוחר
משלושים הימים האחרונים ממועד קבלת הרישיון."

ביום 25.11.2003 קיבלת הוט טלקום רישיון כללי למתן שירותי בזק פנים-ארציים נייחים.
סעיף 6.5 לרישיון הוט טלקום קובע:

"בעל הרישיון יספק את שירותיו באזור השירות, על פי תוצאות הרישיון ועל פי
הוראות כל דין."

המונח "אזור שירותי" מוגדר בסעיף 1 לרישיון הוט טלקום כדלקמן:

"אזור שירותי" - תחום גאוגרפי, המתואר בטפח ב', שבו חייב בעל הרישיון
לחקים, לקיים או להפעיל את הרשת, ולספק באמצעותה שירותי בזק לכלל
הציבור, כמפורט ברישיון."

טפח ב' לרישיון הוט טלקום, שבו תרצו הוא - "אזור שירות ואבני דרך למתן
שירותים", קובע כדלקמן:

1. אזור השירות

אזור השירות של בעל הרישיון יכלול את כל אחרי הויכוח שנתן כלולים
בכל חוקיקנות של חברות בעלות זיקה אל בעל הרישיון שחיי בעלות ויכוח
ואשר פעלו בתקופת הויכוח בשלוש מותגים: לענין זה "אזור הויכוח"
במשמע בתוספת הראשונה לתקנות הבזק (ויכוח), תשנ"ז-1987.

נספח ג' - מכתב המנהל הכללי של המשרד אל המנהל הכללי של הוט טלקום מיום 16.2.2014
אליו צורף מכתב של חיועצת המשפטית של המשרד מיום 9.2.2014. בנושא.

2. אגף דרך לבחן השירותים
לענין מען שירותי בוק, למעט שירותי תשתית לבגל רישיון כללי לשירותי
בבלים, תשלח החוזרות הבאות:
1. תחילת מען שירותי באזור השירות - לא יאוחר מ-12 חודשים
ממועד מען הרישיון.
2. מוען כל השירותים המצוינים לכל דורש בכל הישובים המונים
מעל 10,000 תושבים - לא יאוחר מ-24 חודשים ממועד מען
הרישיון.
3. מוען כל השירותים המצוינים לכל דורש בכל אזור השירות -
לא יאוחר מ-36 חודשים ממועד מען הרישיון.
6. מהגוראות תקנות המפיץ והרישיון של חוט טלקום נולים הדברים הבאים:
- א) אזור השירות של החברה הוא - כל הארץ;
ב) על חוט טלקום מוטלת חובה לפנות את תשתיות באופן שלא יאוחר מ-36
חודשים ממועד הרישיון ויכל חוט טלקום לספק את כל השירותים המצוינים על
ידה לכל דורש בכל אזור תרשימת.
7. ביום 23.3.2011 התקין שר התקשורת את תקנות חיועצת המייעצת, וביום 17.11.2011
מינה השר את חותמה, בהתאם לסמכתו על פי תקנה 2 לתקנות האמורות, ובראשה
המנהל הכללי של משרד התקשורת.
8. לענין סמכויות האוועדת המייעצת קובעת תקנה 2 לתקנות כולקסמן:

- י"א) השר ימנה מחד מימנות של חמישה חלקי - האוועדה המייעצת אשר
מתפקדת, בהכנסת בחשבון את רחבתו של בעל רישיון מפיץ לפי תקנה
18(א) לתקנות המפיץ או הוראות רישיון המפיץ שהוענק לו ולחברות
של החברה לפי תקנות 24 ו-27 לתקנות האמורות או הוראות הרישיון
הכללי שהוענק לה לספק את שירותיהם לכל דורש, לבחון בקשה -
- א) שהגיש בעל רישיון מפיץ, להגביל חובת מען שירות לפי תקנה
18(א) לתקנות המפיץ או הוראות רישיון המפיץ שהוענק לו
הסתייכות אותו לספק שירות לכל דורש, מוען או תלס, או לדחיק
מועד קיטון ולחמלק לשר בדבר אישור או אי-אישור חגבלת חובת
מען השירות או דחיית כאמור, לרבות תחסיים לאישור חבקשה
להגבלה או נחית, ויכל בהחליטה לאמר נשא חבקשה;
- ב) שתגיש חברה להגביל חובת מען שירות לפי תקנות 24 ו-27

נספח ג' - מכתב המנהל הכללי של המשרד אל המנהל הכללי של הוט טלקום מיום 16.2.2014
אליו צורף מכתבה של היועצת המשפטית של המשרד מיום 9.2.2014 בנושא.

לתקנות התפטרות או תוראות ורישיון הכללי שחלשן לת המהייבות
אותה לספק שירות לכל דורש, כולל או חלקו, או לחיזית מועד
קיומן ולתמליץ לשך בדבר אישור או אי-אישור תגבלת חובת מתן
השירות או החייה טאמור, לרבות חתמים לאישור חבקות לתגבלת
או דחייתו, וכלל בועמיקוס לאור טשא תבקשה.".

9. ביום 4.6.2012 פנה ידיר התעודה הממוענת דאז אל וברות בוק ואל הוט טלקום בבקשה
לחגיש לוועדה בקשות המהייבות לכל אזור במדינה בו מתבקשת תגבלת השירות הנמון
על ידן, וואת גם אם לא קיים באזור אזור טרם ספציפי שדרש לקבל את שירותי התעודה.
והועדה הממוענת שבה ותררה על דרישה זו כמה פעמים.

חנות הדיקט נטעים חוט טלקום

10. בתגובה לרישה לחגיש לוועדה הממוענת בקטור אף לגבי אגורים בהם לא קיים "יורש
משימי", חתקבלה במשרד התקשורת ביום 8.12.2013 חולת דעת משפטית מטעם הוט
טלקום, לפיה וחכרת דרשת לחגיש בקשות לוועדה הממוענת אך ורק בנוגע לאגורים בהם
ותגבלת בתורת "דרישה ספציפית" לקבלת שירותי התעודה. חוט טלקום טוענת כי חובר
שולח מתחוראות הקנות חתודה הממוענת, מתוראות תקנות המביא ומחוראות רישיון חוט
טלקום.

11. ראות תועת מוטאמנה של חוט טלקום מתבקסות על לשון של תקנות 33 ו-34 (ד) ותקנה 36
לתקנות חתודה הממוענת, אשר כוללות ווראות המהייבות לבקשה חמוגות במסיכות
בוק קיים "יורש משימי".

כך, תקנה 33 קובעת -

"בקשה ייש בעל רישיון לוועדה הממוענת, כשהיא טקא את מלוא המידע
ותסתנים המנעים לעיין, לרבות פרטי הגורם אשר דרש מבטל הרישיון לקבל את
השירות לגבי מועות חבקשה..."

12. לענין מוטח של תקנות חתודה הממוענת נסאן בחוות הדעת בדלקמן:

חוראות טעין 33 לתקנות קרועות כי בקשה המועות על פי ותקנות תכליל את
טלא המידע חתומים חוממים לעיין, לרבות פרטי הגורם אשר דרש טלעל
והרישיון לקבל את השירות לגבי מועות חבקשה לוועדה הממוענת.

חוראות תכליל את פרטי של הגורם שפנה לבטל רישיון מקבלת יתר משמעות,
על רקע ותקדה כי ותקנות איון דורשות תכליל כל מידע ספציפי אחר בבקשה,
ותסתפקות בדרישה תכליל ללא יאית מלא המידע חתומים חוממים לעיין.

נספח ג' - מכתב המנהל הכללי של המשרד אל המנהל הכללי של הוט טלקום מיום 16.2.2014
אליו צורף מכתבה של היועצת המשפטית של המשרד מיום 9.2.2014. בנושא.

פירוט המידע הנדרש בבקשה נקבע רק לאחר מכן, בהתאם שנקבע על ידי היועצת לבי סעיף 183 לתקנות.

כספר, אנו למדים כי המידע הסטטיסטי היחיד שמתקין התקנות מצא לבין לדרוש בתקנות הוא המידע אודות הפרס שפנה לסגל הרישיון בדרישה לקבלת טירות. לשיטתו, יש ללמוד מכך, כי כוונת התקנות היא להסדיר הליכי הסתיווגים אך ורק לבקשות שבבסיסן עומד טוה סטטיסטי הנדרש את השירות.

13. חיווק לטענה בדבר הצורך בקטס "דורש" או "מבקש" בפועל, כוכאת חוות הדעת האמורה בתוראות תקנה 183א) לתקנות המפייא והוראות סעיפים 60.2 ו- 74.1 ברישיון הוט טלקום, השיגות שימוש בביטויים – "השירותים יינתנו לכל דורש", "בעל הרישיון יספק את שירותיו לכל מבקש", "בעל הרישיון וחבר כל מבקש לרשות". בתחילתם לשון והוראות האמורות טוענת הוט טלקום בדלסמן:

"...גם ההוראות הקטניות בתקנות המפייא וברישיון המפייא של הוט טלקום, רחוקות לנגד עיניו קיומו של גורם סטטיסטי והפועל בדרישה לקבלת השירותים, שחוא הבסיס להסדר התקנות הקבוע בתוראות.

הוא ועוד, תקנות וחריגים אין מטילות חובה כללית על בעל רישיון להגיש לחקירה המייעצת בקשות, וכן אין משמעות את החובה לכפות על בעל רישיון להגיש בקשות כלליות. חובתו של הוט טלקום להגיש בקשה קטנה רק אם מטא, מקובל דרישה לשירות, כי היא לא תוכל להיענות לבקשה, ודך כלל או בלוח הזמנים שנקבע לכך בתקנות המפייא."

מנעם לטענות הוט טלקום

14. אנו סבורים כי אין ממש בטענת הוט טלקום לפיה תקנות הוועדה המייעצת שסקות אך ורק בבקשה של בעל רישיון מפייא אשר בבסיסה עומדת פנייה קונקרטית של "דורש" לקבלת שירות.

15. כאמור, מבססת הוט טלקום את טענתה זו על פסח תקנה 3 לתקנות הוועדה המייעצת. טענת הוט טלקום כי אין שתקנה משנה 3א) קובעת כי בעל הרישיון יכלול בבקשתו את מלוא המידע והנתונים הנוגעים לעניין, ולמרות שהתקנה משמעות את הוועדה המייעצת לדרוש כל פרט או מידע אחר אשר נחוץ ליעתה לצורך דיון בבקשה, העובדה שהתקנה כוללת דרישה לכלול את פרטי של "הדורש המסווג", וכי זו דרישה המיועדת להפצית היתרית הכלולה בתקנות המשנה האמורה, בעוד שאר דרישות התנודע ון כלליות ובלתי מסוימות, כל אלה מצביעים על משמעות היתר שיש לתת לקיומו של "דורש מסווג".

נספח ג' - מכתב המנוחל הכללי של המשרד אל המנוחל הכללי של חוט טלקום מיום 16.2.2014
אליו צורף מכתבה של היועצת המשפטית של המשרד מיום 9.2.2014. בנושא.

16. פרשנות כזו מצמצמת באופן משמעותי את סמכותה של הועדה המייעצת, וזוהי אף אינה משרתת את ענינו של בעל רישיון חשפיה. נכון להגדיר כאן כי תקנה 5 לתקנות הועדה המייעצת פגומה - סדרי עבודתה של הועדה, והאלס תחזיקה המהותיות העוסקות בסמכויותיה של הועדה ובתפקידיה מצויים בתקנות 2, 4 ו-5.

17. תקנה 2 קובעת את תחום עיסוקה של הועדה המייעצת - לבחון בקשות שהוגשו חברת בזק וחוט טלקום להגביל את תובת מתן השירות הקבועה בתקנות ותפעול התקנות החפיה בהתאמה, ובחזרה רישיון, ואשר מתייבט אודות לספק שירות "לכל דורש". תקנה 4 קובעת את גודל שיקוליה של הועדה המייעצת, ותקנה 5 קובעת את התוצאה הנדרשת מהועדה לאמור - החלטה המומתת לשר לפי החלטות הקבועות בתקנה, זאת לאחר שבהנה את הבקשה והאמורה בתקנה 2, ולאחר שהמילה את שיקול דעתה בהתייחס לשיקולים המפורטים בתקנה 4.

18. צירוף המילים "לכל דורש" הוא בעל משמעות כללית ורחבת לעומת צירוף המילים "דורש משימש", והדרישה המופנית כלפי חוט טלקום היא למלא אחר תובת פיתוח תשתיות על פי לוח זמנים מתייב, באופן אשר יאפשר לה לעמוד בתובת מתן השירות "לכל דורש".

19. ההוראות הקבועות בתקנות האפיה וברישיונה של חוט טלקום נשאו פניהן אל הענין, וכאשר הן נקבעו הן ניקשו להסדיר את הקמתה של רשת הבזק הציבוריות של העברה ומיתוח שירותיה, באופן שבתום התקופה הקבועה בהם, תוכל חוט טלקום לעמוד בתובת לספק שירות "לכל דורש" במובן הכללי והרחב, ולא בהתייחס ל"דורש משימש".

20. הפרשנות הצרה אינה עולה בקנה אחד עם הוראות והאסדרה אליהן מופנות תקנות 2, 4 ו-5 לתקנות הועדה המייעצת בעניינה של חוט טלקום, לאמור: תקנה 18(א) לתקנות האפיה והוראות רישיונה של החברה. הצורחות הריגולטוריות האמורות קבעו תובת אוניברסליות על שני תיבטיה - הצבת פרישה בכל הארץ והצבת מתח השירות לכלל הציבור בכל חלקי. תכליתן של ההוראות האמורות היא להסדיר את התובת כלפי כלל הציבור בכל הארץ, ולא רק להסדיר את מקורו של דורש המפיע. למיכך הפרשנות הצרה, אשר חוט טלקום מציעה, אינה עולה בקנה אחד עם תכליתם של כללי האסדרה והאמורים.

21. הפרשנות והאמורה גם נכשלת בהתייחס לתקנה 3 בפגי עצמה. נוסח התקנה קובע כלל רחב אך לא מפורט, הקובע דרישה לתפוצת את כל המידע והסודות המוגנים לעניין, וכן קובע כלל מפורט, בנוגע לפרטי ידורש משימש, שחרא בהתייב "לציבור". השימוש במונח "לציבור" בתקנה 3(ב) בהתייחס למקרה מסוים, אשר מבקשים לגלל אותו בבד הכלל תורב על דרך תריבוי, אין משמעו - ביטול הכלל הרחב ודחיקתו מפני הכלל המסוים שנוסף לו.

נספח ג' - מכתב המנהל הכללי של המשרד אל המנהל הכללי של הוט טלקום מיום 16.2.2014
אליו צורף מכתבה של היועצת המשפטית של המשרד מיום 9.2.2014. בנושא.

57

22. תסקנות הדרושים אשר מבטלות את הכלל הרחב מפני הכלל הצר אשר נוסף לכלל הרחב על דרך תריבוי, רק בשל כך שחלל הצר הוא מפורט או מסוים, ונמאות לפרשנות הנכונה והמקובלת של תביטוי "לרבות", ואין לקבלה.
23. בתואם לסמכותה על פי תקנה 3(ח) לתקנות הועדה המייעצת, קבעה הועדה נוהל בדבר אופן תעשת בקשה לועדה. אל הנהל צורף טופס בקשה. חלק בי לטופס הבקשה קובע את הפרטים אותם תכלול הבקשה. בסעיף 2 בחלק זה נקבע כדלקמן:

"פרט בחר תאור לביר מוגשת הבקשה, ופרטי תורם הדרוש, מכל שקיים:
תואר מדויק של תעסוק לביר מוגשת הבקשה לרבות מנהל;
סוג תורם הדרוש (יחיד, יעוב, תאגיד, בניין, אחר);
פרטי התקשרות של תורם הדרוש, מכל שקיים תם, סלולר, פקס, דוא"ל;
בתבול: "ההודעות אינן ממקור".
24. מסתבר כי מנהל שקבעה הועדה המייעצת נקבע כי יהיה צורך לפרס בבקשה את פרטי תורם הדרוש, רק במקרה בו קיים דורש סאמור, ואולם במקום בו אין דורש מסוים רשאי בעל תרשיון לחגיש בקשה בתתיחת סאמור מבלי שתבקשת כללת פרטי "גורם דורש" כלשהו.
25. ברור כי תוראות תקנות משה 3(ז) ו-3(ח) לתקנות הועדה המייעצת, אשר תראשונה קובעת מתוך להגשת בקשה כאשר יש "גורם דורש", ותעונה קובעת תוראות לעניין יידוע יתגורם הדרוש ברור תחלולת השו, ון תוראות משלימות לתחיה ברור תימול בבקשה, וזאת במקרה בו קיים "גורם דורש", ואולם תוראות אלה אינן שומטות את התקע מתחת לאפשרות לחגיש בקשה תפתיחתות לאיזור מסוים מבלי שיחיה בו "דורש משייט".
26. מכת עמודנו זו, לפיה אין סמכות הועדה המייעצת נגורת מקיומו של "דורש משייט", אלא היא נגורת מקיומן של חובת תפרישה וחובת מתן שידות לכל דורש, תחלות על בעל רישיון המשייט, ברור כי אין אנו יכולים לקבל את עמודתה של הוט טלקום, לפיה תיעוד "דורש משייט" אינה מאפשרת לועדה לדדוש מבכל רישיון המשייט לחגיש לח בקשות גם במקרה כזה.
27. יש לזת את הדעת לכך שתוראות תרגלצית תחלות על הוט טלקום כללות גם את חובת תפרישה תאונגרסלית וגם את חובת מתן תשירותות תאונגרסלית. חובת תפרישה תעבות מתן תשירותות כרובות ושלכות זה בו באופן מלא, שתרי קיים חובת תפרישה הוא תנאי למילוי חובת מתן תשירותות.
28. אם הוט טלקום אינה עומדת בחובת תפרישה למקום כלשהו בתעם אזור תשירות שלה, תרי שניסא לכאורה בדרך מי שמפירה את תוראות תרישיון שניתן לה. במקרה כזה תיא

נספח ג' - מכתב המנהל הכללי של המשרד אל המנהל הכללי של הוט טלקום מיום 16.2.2014
אליו צורף מכתבה של היועצת המשפטית של המשרד מיום 9.2.2014 בנושא.

מפידה לכאורה גם את חובת הפרסומת וגם את חובת מתן השיחות, אף אם לא קיים באותו
אזור "דורש משויי".

29. אם חוט טלקום מצויה במצב בו היא מפירה לכאורה את חובותה רישיונה לענין קיום
חובת הפרסומת או ברוב קיום חובת מתן השיחות לכל דורש באזורים כלשהם, אף אם לא
קיים באזורים אלה "דורש משויי", עליה להשלים את הפרסומת באותם אזורים או להגיש
ליועצת המייעצת בקשה לבחון אפשרות להגביל את חובת מתן השיחות לפי תקנה 18(א3)
לתקנות המציא או חוראות רישיון המציא שהועגם לה, אשר מתייבכות ואותה לספק שירות
לכל דורש, כולו או חלקו, או לדחות את מועד קיומן של החובות האסודות. היועצות
מתגשת בקשה לבני אזור בו היא מצויה בחפזת חוראות רישיונה, בסענה שאין באותו
אזור "דורש משויי", לא תבטא מויד לחפזה.

בכבוד רב
ג' (י' 2)
דנה טיפלר
היועצת המשפטית

הערה: מר מוטי עומילת, סמנכ"ל בכיר מיקוח ואכיפת
מר חיים גרין, סמנכ"ל בכיר הנדסת רישוי
מר חרין לבאות, סמנכ"ל בכיר כלכלה
עו"ד אריק רשף, סגן היועצת המשפטית
עו"ד בת-שבע נחמיה מאכאל, מנהלת מחלקת בורות, לשכת משפטית

נספח ד' - חוות דעת אגף כלכלה במשרד

תקופת החזר השקעה לפריסת תשתית בזק וחוט טלקום כקריטריון לחובת פריסה באזורים מרוחקים במקרים פרטניים.

א. כללי

- שנות החזר מהוות קריטריון המאזן בין תחשקות בפריסה ומתן החזר להשקעות אלה לבעל התשתית לבין טובת הצרכן הספציפי (בישוב ספר) וטובת הצרכן הממוצע, שנושא בעלויות הפריסה החרגות.
- חוט טלקום ("חוט") מגיעה לטענתה לתחזר השקעות כלל ארצי לאחר שנים. לגישתה ובשל חובת השירות האוניברסאלי עליה לפרוס בכל ישוב שבו תקופת החזר היא עד שנים. עמדה זו מתבססת על חוות דעת של חברת TASC מיוני 2012 – "ביסוס מדיניות החרגה לפריסת תשתית", אליה נתייחס בהמשך. גם לגישתה של חברת בזק ("בזק") עליה לפרוס בכל מקום שבו תקופת החזר היא עד שנים. קריטריון זה משולב בתחשיבי החזר ההשקעה שהגישה בזק לוועדה המייעצת ("הוועדה").
- לגישתנו, בהפעלת שיקול כלכלי ובהתחשב בחובת הפריסה האוניברסאלית תחלה על חוט ובזק במקרים פרטניים (לא במקרים של ישוב שלם לדוגמה) על חוט ובזק לפרוס בכל ישוב שבו תקופת החזר היא עד 20 שנה.
- אנו סבורים כי במקרים פרטניים כאמור תקופה של 20 שנה מאזנת באופן ראוי בין החזר הראוי להשקעה לבזק וחוט לבין טובת הצרכן המשתקפת, בין היתר, בחובת הפריסה האוניברסאלית.
- תחשיב תקופת החזר משקלל בין המרכיבים העיקריים הבאים: עלות ההשקעה בפריסה, ההכנסות משירותים (אחוז החדירה ושיעורי השימוש), החוצאות השוטפות למנוי ועלות תהון המשוקללת. תקופת החזר תהיה קצרה יותר ככל שעלות תהון נמוכה יותר וככל שאורך חי הצידוד ארוך יותר, שכן לרוב לא תידרש השקעה נוספת אשר יידרשו שנים נוספות לחזירה.
- ככל שחסיכון העסקי יהיה גבוה יותר תידרש בפאן הכלכלי תקופת החזר קצרה יותר שתבטיח את החזר ההשקעה.
- רישיון חוט טלקום ניתן בשנת 2003 לתקופה של 20 שנה ושר התקשורת רשאי להאריך לתקופות של עשר שנים כל אחת בכפוף לעמידתו של בעל הרישיון בתנאים המפורטים ברישיון ובכלל כך עמידה בתנאי הרישיון, אי פגיעה בתחרות, יכולת לבצע השקעות בשיפור השירות ועוד.
- רישיון חוט מערכות (חוט שידורים) ניתן בשנת 2002 לתקופה של 15 שנה והמועצה לשידורי כבלים ולווין רשאית להאריך לתקופות של עשר שנים כל אחת בכפוף לעמידתו של בעל הרישיון בתנאים המפורטים ברישיון, מילוי הוראות הדין והחלטות המועצה, שיפור מגוון השידורים ורמתם הטכנולוגית ועוד.
- ברישיון בזק לא כלולה כל הוראה המגבילה את תקופת הרישיון.

ב. ניתוח הסוגיה

- המסגרת האסדרתית בה פועלות חוט ובזק מחייבת אותן בפריסה אוניברסאלית. במקרים חריגים יקבלו בזק וחוט החזר על השקעותיהם בפרק זמן ארוך יותר מהרגיל או מהממוצע הכלל ארצי, אם בכלל, וזאת כחלק מחובתן לפריסה אוניברסאלית.
  - אורך חיי הציוד
  - חוט - למרות שאין בידינו נתוני אורך חיים על כל פריט ופריט מהפריטים שמופיעים בכתבי חכמויות שמסרה חוט לוועדה בהתייחס להשקעות בהגעה לכל ישוב וישוב, בהתאם למדגם שערכנו, אורך החיים הכלכלי על מרבית מרכיבי ההשקעה הנדרשים לצורך קיום חובת האוניברסאליות, בהתאם לנתונים שמסרה חוט הינו בטווח של ■■■ שנה, שהינו אורך חיים ארוך יחסית. מדובר בעיקר בהשקעות בציוד פאסיבי, בעיקר חפירות, קידוחים סיבים וכבלים אופטיים, כאשר רכיב החפירות מהווה בממוצע כ-■% ואף יותר מסך ההשקעה ואורך חייו הכלכלי הוערך על ידי חוט טלקום ב-■ שנים ועל ידי חברת פרונטיר ב-40 שנה.
  - בזק - בהתאם למדגם שערכנו הכולל חלק מבקשות בזק לוועדה מאפייני ההשקעה בבקשות שהוגשו לוועדה הינם בעיקר בציוד פאסיבי - כבלי נחושת והתקנתם (כ-■% מההשקעה בממוצע) וחפירות והנחת עמודים (עבודות קבלנים) - בממוצע לכ-■% מההשקעה. אורך החיים הכלכלי של ההשקעות הנגזר מכך לגישת בזק, בהתאם לאותו מדגם, הינו בטווח של ■■■ שנה (כ-■ שנה בממוצע). בחינה של נתוני אורך החיים שמסרה בזק והשוואתו לאורכי החיים המקובלים בהם משתמשת חברת פרונטיר, המתבססת על פרמטרים בינלאומיים, מעלה כי בזק קבעה אורכי חיים קצרים יחסית במרכיבי ההשקעה עיקריים. לדוגמא - כבלי נחושת ■ שנים בבזק לעומת 24 שנה בפרונטיר. שינוי פרמטרים אלה מעלה כי אורך החיים המתאים לגישתנו הינו כ-26 שנה בממוצע בהתאם למדגם שערכנו.
  - כאמור לעיל, קיים מתאם שלילי בין אורך חיי הציוד לתקופת החזר ההשקעה. כלומר, ככל שאורך חיי הציוד ארוך יותר תקופת החזר ההשקעה קצרה יותר.
  - אורך חיים ארוך יחסית, כמפורט לעיל, המלווה בהשקעות בציוד פאסיבי שהוצאות חשופות בגינו נמוכות יחסית הינם משתנים ממתנים המובילים להקטנת הסיכונים הניצבים בפני חוט ובזק בהגעה למקומות מרוחקים, שכן עמידה בחובת המשך אספקת השירות לא תגרור אחריה צורך בהשקעות והוצאות שוטפות משמעותיות נוספות בעוד שנים ספורות. נכון לציין כי על פי בדיקתנו מדדים מקובלים להיקף ההוצאות השוטפות בגין תחזוקת מרכיבי רשת פאסיביים כדוגמת חפירות וסיבים עומדים על עד כ-2.5% לשנה מסך ההשקעה ומכאן שאין מדובר בהיקף הוצאות שוטפות מהותי.
  - בהינתן אורך החיים הארוך יחסית כמוסבר לעיל, התועלת שתצמח לבזק וחוט מושפעת משני גורמים עיקריים. האחד - היקף ההכנסות ממטן שירותי תקשורת אשר הוא פונקציה ישירה של אחוזי החזירה לכל אזור ושיעורי השימוש. השני - משך תקופת מתן שירותי התקשורת. להלן נדון בכל אחד מגורמים אלה:
1. מרכיב ההכנסות המושפע מאחוזי החזירה של כל חברה ומחיקף השימושים של לקוחותיה בשירותיה הינו גורם התלוי במידה לא מבוטלת בידי בזק וחוט

נספח ד' - חוות דעת אגף כלכלה במשרד

וביכולתן להשפיע על היקף ההכנסות באמצעות הגדלת אחוזי החדירה והשימוש, בשים לב לכך שמדובר בחברות הפועלות בתנאי מונופולין מוכרז כל אחת בתחום פעילותה המרכזי (בזק טלפוניה ואינטרנט, חוט שידורים).

2. אורך תקופת הרישיונות של בזק וחוט ומנגנון הארכתו, במקרה של קבוצת חוט, מראים כי לא יתיה זה בלתי סביר להניח שרישיונות קבוצת חוט ובזק צפויים להמשיך להיות בתוקף ולהניב הכנסות בטווח של 20 שנה ומכאן כי ניתן להניח שבמקרים חריגים תתאריך תקופת התחזור לטווח של עד 20 שנה ועדיין קבוצת חוט ובזק יוכלו לראות החזר על השקעתם מרישיון בתוקף. יוזכר כי בתום תקופת הרישיון לא נדרשת אף אחת מהחברות בקבוצת חוט למכור את נכסיה וחארכת תקופת הרישיון תלויה בעיקרה בחתנהגות החברות כלפי הצרכנים ובעמידה בכללי האסדרה על פני זמן והכל כמפורט בתנאי הרישיון.

- ככלל הסיכון העסקי הגלום בפעילות צריך להשפיע על אורך תקופת התחזור הראויה, ככל שסיכון זה גבוה יותר אורך תקופת התחזור על ההשקעה צריך להיות קצר, על מנת לאפשר צמצום יחסי של הסיכון לביצוע ההשקעה ובכך לתמרץ ביצוע השקעות. ואולם במקרה של שירות אוניברסאלי אין לגישתנו לנתח את הסיכון העסקי הגלום באספקת שירותים באזורים מרוחקים בנפרד מהפעילות הכוללת של בזק וחוט, שהינם מפעילים מהותיים בעלי מונופולין בתחומי פעילותם העיקריים, חמגיעים בממוצע כלל ארצי להתחזר השקעה קצר יחסית, ולמדדי רווחיות גבוהים. יחד עם זאת יש לשים לב כי במקרים פרטניים גלום סיכון גבוה יחסית שכן בכל מקרה כזה החלטה חינה של לקוח בודד האם להפסיק את אספקת שירותי בעל התשתית.

- מכל אלה עולה כי מאפייני ההשקעות בהגעה לנקודות פרטניות מרוחקות בשילוב עם כללי הרגולציה בכלל ובעיקר תקופת הרישיונות, לצד יכולת ההשפעה הקיימת של החברות על היקף הכנסותיהם וניתוח הסיכון העסקי בפרספקטיבה כלל ארצית, בשים לב למאפייני הסיכון בבקשות פרטניות, מובילים אותנו למסקנה כי תקופת התחזר בת 20 שנה במקרים פרטניים באזורים מרוחקים מאזנת נכונה בין תקופת התחזור על ההשקעה לבין טובת הצרכן, כפי שזו באה לידי ביטוי, בין היתר, בחובת הפריסה האוניברסאלית.

ג. חוות דעת חברת TABC

בתמצית בהתייחס למדיניות ההחרגה ותקופת התחזור עיקרי חוות הדעת הינם כדלקמן:

- פריסת תשתיות שאיננה כלכלית עלולת ליצור עול על החברה ואף גוררת ייקור לכלל הצרכנים על מנת לכסות את ההשקעות העודפות. בנוסף בנסיבות בהן קיימת לכל צרכן אופציה לרכוש את השירותים ממסחרים, אין זה ברור כי ההשקעות העודפות הינן בעלות הצדקה תחרותית ואו כלכלית. המשמעות – לצד חובת השירות האוניברסאלי יש צורך בקביעת מדיניות החרגה ברורה ויחזעת מראש אשר תאזן בין זכות הצרכן הבודד לגישה לתשתיות נוספת לבין העלות המושתת על כלל הצרכנים כתוצאה מעלות הפריסה העודפת.

נספח ד' - חוות דעת אגף כלכלה במשרד

- בחינת אורך תקופת החזר על החשקעה מאפשרת הבנה של כדאיות ההשקעה, ועל כן מהווה אינדיקטור מיטבי לבחינת מידת הפגיעה בחברת התשתית ובצרכן הממוצע כתוצאה מחובת הפריסה האוניברסאלית. מומלץ כי מדיניות ההחזרה תתבסס על קריטריון אורך תקופת החזר החשקעה.

- אורכה הראוי של תקופת החזר על החשקעה צריך להתבסס על הסביבה העסקית בת פועלת החברה. בסביבה עסקית עתירת סיכונים, אורך תקופת החזר על החשקעה צריך להיות קצר, על מנת לאפשר צמצום יחסי של הסיכון לביצוע ההשקעה. לעומת זאת בסביבה עסקית בעלת סיכונים נמוכים, ניתן לקבוע אורך תקופת החזר ארוך מבלי לפגוע בכדאיות ועידוד ביצוע החשקעה.

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

- לאור שקלול החזר שבעל התשתית צריך לקבל מהשקעתו, לצד הסיכונים העסקיים כמסבר לעיל, סבורה TASC כי מדיניות הוט לפריסה בכל ישוב שהחזר החשקעה בו מתקבל לאחר תקופה של עד [REDACTED] שנים, משקפת איוון סביר. התקופה כאמור מהווה איוון סביר בין החובה לאספקת שירותים לבין החזר מקובל להשקעה בתשתית תוך התייחסות לסיכונים העסקיים ולצורך בעידוד השקעה בפריסת תשתית.

ד. התייחסות לחוות דעת TASC

- אנו סבורים כי למרות שחוות דעת TASC פורסת ומציגה שיקולים בעניין תקופת החזר הראויה יש בה מרכיבים שאינם רלוונטיים בחינתן מדיניות הפריסה הנוגעת וחזראות הרישיונות והתקנות. בנוסף יש פרמטרים שחוות הדעת לוקחת בחשבון באופן חלקי או כאלה שכלל אינן נלקחים בחשבון והכל כמפורט להלן: חוות הדעת איננה בודקת את חיקף הייקור הכמותי לכלל הצרכנים כתוצאה מקביעת שנות החזר ברמה כזו או אחרת, אלא מצביעה על העיקרון הנוגע לכך בלבד.

- חוות הדעת מתעלמת מחזראות ההסדרה המחייבות פריסה אוניברסאלית של הוט בציינה כי לא ברור האם יש להשקעות העודפות הצדקה כלכלית או תחרותית. עניין זה לא רלוונטי לנקודת תומן הנוכחית בו חויבה הוט בפריסה אוניברסאלית. פריסה אוניברסאלית במהותה לא תמיד תעלה בקנה אחד עם הצדקות כלכליות פרטיות בהתייחס לישובים מרוחקים.

- חוות הדעת מתעלמת מפרמטרים המשפיעים בכיוון של הקטנת הסיכון העסקי בפעילות הוט ומכאן לכיוון של הארכת תקופת החזר הראויה, כדוגמת אורך חיי הציוד המושקע בהגעה לאזורים המרוחקים, אורך תקופת הרישיון והתבססות עיקר תחכנסות [REDACTED] של הוט ([REDACTED]%) על תחום השידורים המסופק בעת הנוכחית

נספח ד' - חוות דעת אגף כלכלה במשרד

- בתנאי מונופול ובשיעורי החדירה הנבונים ביותר ומכאן לשירות זה תרומה חיובית להקטנת הסיכונים העסקיים הניצבים בפני הוט ולהארכת תקופת החזר.
- לבסוף, חוות הדעת פורסת בעיקרה שיקולים, לתקופת החזר הראויה אך אין היא מבססת את תקופת החזר הראויה לגישה ( ), על ניתוח כמותי מפורט ברמת מיקרו או ברמת מקרו.

ה. סיכום והמלצה

חיוב הוט ובזק בפריסה מלאה בכל המקרים הפרטניים בהם תקופת החזר הינה עד 20 שנה מהווה לגישתנו דרישה סבירה תמאזנת באופן ראוי בין קביעת כללים שיאפשרו לבזק והוט החזר על השקעתם בהגעה לאותן נקודות ואשר במקביל יתנו מענה חולם לתושבי האזורים המרוחקים הגרים באותן נקודות.

נספח ה' - חוות דעת אגף כלכלה במשרד בדבר היקף ההשקעה הנדרש מהוט
טלקום לקיום חובת המרישה בהתבסס על נתוני הוט טלקום ב-39 בקשות

הנספח מושחר

נספח ו' - בקשות בזק

הנספח מושהה

נספח ז' - בקשות הוט טלקום

נספח ז' - בקשות הוט טלקום

הנספח מושחר

**נספח ח' - רשימת הישובים/הבתים שאגף הפיקוח במשרד דיווח לוועדה כי הוט
טלקום אינה מקיימת בהם את חובת האוניברסאליות:**

הנספח מושחר

נספח ט' - עדכון סעיף 6(ב) לנוהל "אופן הגשת בקשה לוועדה המייעצת"

בחודש יוני 2012 קבעה הוועדה המייעצת, בהתאם לסמכותה על פי תקנה 3(ח) לתקנות התקשורת (בזק ושידורים)(נועדה מייעצת)(חוראות שעה), תשע"א-2011 ("התקנות"), נוהל בדבר אופן הגשת בקשה לוועדה.

בהמשך לדיוני הוועדה המייעצת במסגרתם גובשו אמות מידה וקריטריונים לשם בחינה ודיון בבקשות שהוגשו בהתאם לתקנות ("הבקשות"), קיימה הוועדה המייעצת דיון מחודש בהוראת שבסעיף 6(ב) לנוהל שעניינה פרסום הבקשות שהוגשו לוועדה באתר האינטרנט של משרד התקשורת, ומתן אפשרות לציבור הנוגע לבקשה להגיב עליה, וקבעה כלהלן:

הוועדה סבורה כי על מנת לייעל ולפשט את עבודת הוועדה, אין צורך בפרסום וקבלת התייחסות לכלל הבקשות שהוגשו לוועדה, לרבות בקשות שהוועדה תמליץ שלא לאשרן, וניתן להסתפק בפרסום ומתן אפשרות לציבור להגיב לבקשות במקרים בהם הוועדה שוקלת להמליץ על אישור הבקשות לדחייה או הגבלת חובת מתן שירות לכל דורש בלבד, במקרים אלה תפנה הוועדה, כפי הנדרש, לציבור שצפוי להיות מושפע מההמלצה לאשר את הבקשה ואף תפרסם באתר האינטרנט של משרד התקשורת הודעה בדבר הבקשות שהוועדה שוקלת להמליץ על אישורן כאמור.

בהתאם במקום סעיף 6(ב) לנוהל יבוא:

והוועדה תפנה לציבור שצפוי להיות מושפע מהמלצת הוועדה לאשר את הבקשה ותאפשר לו למסור תגובתו לבקשה בתוך 14 יום, כמו כן תפרסם הוועדה באתר האינטרנט של המשרד הודעה בדבר הגשת בקשה אשר הוועדה שוקלת להמליץ על אישורה, ללא פרטים מוחים, ובדבר מתן אפשרות להגיב על הבקשה בתוך 14 יום.

מצ"ב נוסח מעודכן של הנוהל. ראה נספח ב'.

נספח 5

החלטת שר התקשורת מיום

13.11.2014 (החלטת השר ארדן)

עמ' 226-248

שר התקשורת

כ' חשוון תשע"ד

13 נובמבר 2014

לכבוד
מר גיל ספורטס
המנהל הכללי
חוס טלקום ש.מ. בע"מ

לכבוד
גבי סטלה חנדלר
המנהלת הכללית
בזק החברה הישראלית לתקשורת בע"מ

שלום רב,

הודיעה: אימץ המלצות הוועדה המייעצת בהתאם לתקנות התקשורת (בזק ושידורים) (ועדה מייעצת) התשע"א-2011

1. ביום 17 בנובמבר 2011 מונתה על ידי שר התקשורת הוועדה המייעצת בהתאם לתקנה 2 לתקנות התקשורת (בזק ושידורים) (ועדה מייעצת), התשע"א-2011 ("הוועדה" ו- "התקנות" בהתאמה).

הוועדה מונה המישה תברים, שני נציגי ציבור, נציגה של ארגון צרכנים, שבד משרד התקשורת ("המשרד") בתפקיד סמנכ"ל והמנהל הכללי של המשרד בתפקיד יו"ר הוועדה.

בהתאם לתקנות על הוועדה להביא בפני שר התקשורת המלצה בבקשות שיוטחו בפניה בידי בזק - החברה הישראלית לתקשורת בע"מ ("בזק") ובידי מי שקיבל רישיון מפ"א לפי תקנות המפ"א, בדבר דחיית או הגבלת החובה של בעל רישיון כללי למתן שירותי בזק פנים ארציים נייחים לתקים, לקיים ולהפעיל רשת בזק ציבורית המרושה בכל הארץ ולתת באמצעותה שירותי בזק לכלל הציבור בכל רחבי הארץ ("חובת האוניברסליות").

2. חוס טלקום ש.מ. ("חוס טלקום") וחברת בזק (שהיון יחד: "בעלי הרישיונות") הגישו לוועדה בקשות להגבלת ולדחיית חובת האוניברסליות ("הבקשות").

3. הוועדה גיבשה את המלצותיה, בין היתר, לאחר ששמעה את נציגי חוס טלקום, בזק ואת נציגי המשרד תרלוטטיים לעבודת הוועדה ולאחר שבהנה את בקשות בעלי הרישיונות.

4. ביום 22 ביוני 2014 הוגש לי דו"ח הוועדה המייעצת.

5. דו"ח הוועדה כולל המלצות בדבר אמות מידה, קריטריונים ושיקולים אשר גובשו בהתאם לשיקולים המנחים בתקנה 4 לתקנות כשיקולים שעל הוועדה לשקול בעת בחינת הבקשות וחס נועדו לסייע לוועדה בעת בחינת ומתן המלצות בנוגע לבקשות. כמו כן כולל הדו"ח המלצה על מתכונת לבחינת הבקשות.

בהתאם לקריטריונים ואמות המידה שגיבשה הוועדה, אישור בקשה להגבלה או דחייה של חובת האוניברסליות תהיה, ככלל, במשורה ובמקרים חריגים. זאת, בין היתר, כפי שציינה הוועדה בהמלצותיה, נוכח החשיבות לגישה שוויונית ובלתי מפלה של כלל הציבור בכל רחבי הארץ לשירותי תקשורת של בעלי הרישיונות, במטרה לתגשים אינטרסים חברתיים, כלכליים וציבוריים שעיקרם יצירת שוויון הזדמנויות, קידום ופיתוח אזורים שונים בארץ, פיזור אוכלוסייה ומוביליות חברתית.

שר התקשורת

עוד ממליצה הוועדה, כי ככלל, תוכח תקדמה הטכנולוגית, אין מקום לאפשר הגבלת שירותי תקשורת באופן קבוע אלא רק דחייה זמנית ובכפוף למתן פתרון חילופי לאספקת שירותי תקשורת (כמו למשל באמצעים אלחוטיים).

6. ביום 25 ביוני 2014 הועבר דו"ח הוועדה למעלי הרשויות וכן מרסם לציבור לצורך קבלת התייחסויות. הוט טלקום נתבקשה בתוך להעביר התייחסותה ללוח הזמנים הנודרש להשלמת חובת האוניברסאליות.

7. ביום 17 ביולי 2014 התקבלה התייחסותה המתובה של הוט טלקום לדו"ח הוועדה. להתייחסות צורפה חוות דעת מטעם חברת TASC. לבקשתי הוועדה העבירה אלי את התייחסותה לסענות חוט טלקום. מצ"ב נספח א' – התייחסות הוועדה לסענות הוט.

לבקשת חוט טלקום, ביום 19 באוגוסט 2014 השמיעו בפני, בעל פה, נציגי חוט טלקום את טענותיהם והתייחסויותיהם לדו"ח הוועדה.

8. ביום 17 ביולי 2014 התקבלה התייחסות בוק לדו"ח הוועדה. בוק הודיע כי אינה מעוניינת להשמיע בתוך את התייחסותה וטענותיה לדו"ח הוועדה בעל פה. לבקשתי קיבלתי את התייחסות הוועדה לסענות בוק. מצ"ב נספח ב' – התייחסות הוועדה לסענות בוק.

9. ביום 1 באוקטובר 2014 פניתי למי"ר הוועדה בבקשה לקבל את המלצת הוועדה בדבר רשימת הישובים שעל הוט טלקום לחברם לתשתיות במסגרת השלב הראשון של השלמת יישום חובת האוניברסאליות ופרק חזמן להשלמת יישום השלב הראשון. בפניתי ציינתי כי, במסגרת השיקולים אותם יש לקחת בחשבון לעניין זה יש לתת דגש לגודל הישובים ותוך מתן התייחסות לקיום חובת האוניברסאליות.

10. הוועדה המליצה בפני כי סדר העדיפות להשלמת חובת האוניברסאליות של הוט טלקום בשלב הראשון ליישום המלצות הוועדה כמפורט בדו"ח הוועדה יתבסס על שלושה קריטריונים: מספר בתי אב בישוב (גודל היישוב), צפי הביקוש לשירותים בישוב, סמיכות יישובים לנתיב הגישה של יישובים הכלולים בפרישת התשתיות בשלב הראשון או סמיכות ליישובים בהם יש כבר תשתית של הוט טלקום ובכלל כך בישובים קטנים. עוד המליצה הוועדה כי, ככלל, תינתן עדיפות לקריטריון צפי הביקוש על פני קריטריון מספר בתי אב.

מצ"ב נספח ג' ובו פירוט רשימת היישובים שהוועדה המליצה בפני שלבם תקוים חובת האוניברסאליות בשלב הראשון ליישום המלצות הוועדה.

11. הוועדה הבהירה עוד כי המלצתה כאמור תביא בחשבון כי הנעת חוליק להשלמת פרישת התשתיות מצריכה יצירת מגנטן ולכן בשלב הראשון תאריך זמן רב יותר.

12. עוד המליצה הוועדה כי הוט טלקום תשלם את הפרישה בכל היישובים המפורטים בנספח ג' בפרק זמן של עד 24 חודשים ממועד אימוץ המלצות הוועדה.

13. לאחר שבחנתי את המלצות הוועדה כמפורט בדו"ח הוועדה וכן את המלצות הוועדה בנוגע ליישום השלב הראשון לקיום חובת האוניברסאליות על ידי הוט טלקום כמפורט בנספח ג', ולאחר

שר התקשורת

שבחתי את תגובות בעלי הרישיונות, ובחתיאם לחשיבות הרבה שאני רואה בקיומה של חובת האוניברסאליות, בין היתר, כמטרה למנוע אפליה ואי שוויון בין אזורים ואוכלוסיות שונות ברחבי הארץ על מנת להגשים אינטרסים חברתיים, כלכליים ולאומיים המושגים בבסיס חובת האוניברסאליות ולצמצם פערים חברתיים בחברה בישראל, התלכדי לאמץ את המלצות הוועדה כפי שמופיעות בדו"ח הוועדה וכן את המלצת הוועדה לקיום חובת האוניברסליות על ידי חוט בשלב הראשון בחתאם למפורט כנספח ג' המצ"ב.

14. בחתאם לאמור בדו"ח הוועדה, אחת לשנה תיערך בדיקה של קצב יישום חובת האוניברסליות על ידי חוט טלקום.

15. במקביל להתקדמות פרישת חתשות ביישובים שברשימה שבנספח ג', תיערך על ידי הוועדה בחינה בנוגע להמשך פרישת חתשות וקיום חובת האוניברסליות על ידי חוט בשימת לב לשינויים טכנולוגיים ורגולטוריים רלוונטיים, ככל שיהיו.

16. כמו כן, תגבש הוועדה את רשימת היישובים לשלב הפריסה הבא ותמליץ עליה בפני שר התקשורת, ככל שיהיה צורך בכך בחתאם להחליטים הטכנולוגיים (ככל שיהיו קיימים באותה העת).

17. היות ואני סבור כי על חברה חוט לספק שירות אוניברסלי גם ליישובים הישראליים בשטחי יחידה ושומרון, פניתי ביום 7 באוקטובר 2014 למר דודו כהן, קמייס תקשורת אי"ש, בבקשה כי המנהל האזורי יפעל לאמץ את המלצות הוועדה גם בשטחי אי"ש, ולאחרונה עדכנתי כי בימים אלו פעל המנהל האזורי על מנת לאמץ את המסקנות בשינויים המחויבים.

18. כמו כן, בחתאם לסיכום הדיון שנערך ביום 2 באפריל 2012 בפני המשנה ליועץ המשפטי לממשלה (יועץ), הנחיתי את משרדי להתקן תקנות אשר יחילו על חברה חוט שידורים את תחובה להציע את שירותיה בשטחי אי"ש, בחתאם לסמכות הנתונה לי ע"פ סעיף 1א6 לחוק התקשורת (בזק ושידורים) התשמ"ב-1982.

בברכה,
חיים בן-צור
שר התקשורת

המלצות הוועדה המייעצת למי תקנות התקשורת (בזק ושידורים)(הוועדה מייעצת),

התשע"א-2011

התייחסות לטענות חוט טלקום

להלן תובא התייחסות לעיקרי הטענות של חוט טלקום ש.מ. בע"מ ("חוט טלקום"), כפי שהובאו במסגרת התייחסותה לדו"ח הוועדה המייעצת לפי תקנות התקשורת (בזק ושידורים)(וועדה מייעצת), התשע"א-2011 ("הוועדה", הוועדה המייעצת) שהוגש לשר התקשורת ביום 22.6.14 והועבר להתייחסות חוט טלקום.

א. כללי:

1. ביום 23.3.2011 התקין שר התקשורת את תקנות התקשורת (בזק ושידורים)(וועדה מייעצת)(חזרות שעות), התשע"א-2011 ("תקנות הוועדה המייעצת" או "התקנות"). ביום 17.11.2011 בהתאם לסמכותו על פי תקנה 2 לתקנות מינה שר התקשורת וועדה מייעצת.

2. הוועדה המייעצת מונתה כדי לחביא בפני שר התקשורת ("השר") המלצה בבקשות שיונחו בפניה בידי בזק- החברה הישראלית לתקשורת בע"מ ("בזק") ובידי מי שקיבל רישיון מפי"א לפי תקנות המפי"א, בדבר דחיית או חגבלת תחובה של בעל רישיון כללי למתן שירותי בזק פנים ארציים נייחים לחקים, לקיים ולהפעיל רשת בזק ציבורית הפחושה בכל הארץ ולתת באמצעותה שירותי בזק לכלל הציבור בכל רחבי הארץ ("חובת האוניברסליות").

3. בתקנה 4 לתקנות נקבעו שיקולים שהוועדה תשקול בעת בחינת בקשות לחגבלה או דחייה של חובת האוניברסליות.

4. חוט טלקום וחברת בזק (שותחן יחד: "בעלי חרישיונות") הגישו לוועדה בקשות לחגבלת ולדחיית חובת האוניברסליות ("הבקשות"). טרם מתן המלצותיה, דנה הוועדה באריכות בכל אחד ואחד מן השיקולים המנויים בתקנה 4 לתקנות, וגיבשה אמות מידה וקריטריונים פרטניים ביחס לכל אחד ואחד מן השיקולים המנויים בתקנה 4 לתקנות, אשר נועדו לסייע לוועדה בבחינת הבקשות ובמתן המלצותיה לשר בנוגע לבקשות.

בחתאם לאמות מידה אלה נבחנו הבקשות וגובשו המלצות הוועדה, הכל כמפורט בדוח שהוגש מטעם הוועדה לשר התקשורת ביום 22.6.2014.

5. חוט טלקום טוענת בתמצית כי המלצות הוועדה נגועות בחוסר סמכות ובאי סבירות שכן הוועדה התעלמה בהמלצותיה משיקולים אותם היא מחויבת לשקול בהתאם לתקנות, ולא נתנה משקל ראוי לשיקולים שנשקלו על ידה. זאת לטענת חוט טלקום, כיוון שהפרשות

שנתנה הוועדה לשיקולים שנקבעו בתקנה 4 לתקנות רוקנה אותם מכל תוכן. עוד טוענת חוט טלקום כי הוועדה לא עמדה בחובתה לבסס את המלצותיה על תשתית עובדתית ראויה.

6. להלן תובא התייחסות מפורטת לטענות שעלו על ידי חוט טלקום בחתימתה שנמסרה לשר התקשורת ביום 17.7.14. אולם נכון להדגיש כבר בפתח הדברים כי הוועדה גיבשה את המלצותיה לאחר חליך ארוך, מקיף וסדור במסגרתו ניתנו לחוט טלקום מספר הזדמנויות לחביא את התייחסותם בכתב ובעל פה בפני הוועדה.

7. עוד נכון לציין כי בעת גיבוש המלצותיה עמדו לצד עיני הוועדה שיקולים ותועלות נוספים הכרוכים בחובת האוניברסליות, ובכלל כן אינטרסים חברתיים, כלכליים וציבוריים, שעיקרם יצירת שוויון הזדמנויות, קידום ופיתוח אזורים שונים בארץ, פיזור אוכלוסייה ומוביליות חברתית.

ב. המסגרת הנורמטיבית:

8. סמכויותיה של הוועדה המייעצת קבועות בתקנה 2 לתקנות, הקובעת כי מתפקידה של הוועדה לבחון בקשות שהגיש בעל רישיון לפי התקנות ולחמליץ לשר בדבר אישור או דחייה של חקשות לרבות קביעת תנאים לאישור או דחייה כאמור, וזו לשון התקנה:

"(א) חשר ימנה ועדה מייעצת של חמישה (להלן – הוועדה המייעצת) אשר מתפקידה, בחביאה בחשבון את חובתו של בעל רישיון מפי"א לפי תקנה 18(ג)(3) לתקנות המפי"א או הוראות רישיון המפי"א שהוענק לו ולחובתה של החברה לפי תקנות 26 ו-27 לתקנות התפעול או הוראות הרישיון הכללי שהוענק לה לספק את שירותיהם לכל דורש, לבחון בקשה –

(1) שחגיש בעל רישיון מפי"א, לחגביל חובת מתן שירות לפי תקנה 18(ג)(3) לתקנות המפי"א או הוראות רישיון המפי"א שהוענק לו המחייבות אותו לספק שירות לכל דורש, כולן או חלקן, או לדחיית מועד קיומן לחמליץ לשר בדבר אישור או אי-אישור תגבלת חובת מתן השירות או דחייה כאמור, לרבות התנאים לאישור הבקשה לחגבלה או דחיית, והכל בהתייחס לאזור נושא הבקשה;

(2) שחגישה החברה לחגביל חובת מתן שירות לפי תקנות 26 ו-27 לתקנות התפעול או הוראות הרישיון הכללי שהוענק לה המחייבות אותה לספק שירות לכל דורש, כולן או חלקן, או לדחיית מועד קיומן לחמליץ לשר בדבר אישור או אי-אישור

הגבלת חובת מתן השירות או דחייה כאמור, לרבות התנאים
לאישור הבקשה להגבלה או דחייה, וחכל בחתימת לאזור
נושא הבקשה."

9. תקנה 4 לתקנות קובעת את השיקולים שעל הוועדה לחבא בחשבון בעת בחינת הבקשות, כדלקמן:

"בבואה לבחון בקשה, תשקול הוועדה המייעצת, בתביאה בחשבון את חובתו של בעל רישיון מפי"א לפי תקנה 18(ג)(3) לתקנות המפי"א או תוראות רישיון המפי"א שהוענק לו ולחובתה של החברה לפי תקנות 26 ו-27 לתקנות התפעול או תוראות הרישיון הכללי שהוענק לה, לספק את שירותיהם לכל דורש, שיקולים אלה:

- (1) קיומה של מניעה הנדסית למתן השירות;
- (2) ביטחון המדינה;
- (3) קיומה של חלופה זמינה לשירות שלגביו הוגשה הבקשה;
- (4) שיקולים שבטובת הציבור לרבות, צרכי הציבור המתגורר באזור שהוגשה לגביו הבקשה;
- (5) התחרות בתחום הבזק;
- (6) היחס שבין עלות מתן השירות למגיש הבקשה באזור שאליו הוגשה הבקשה לבין התועלת, במישרין או בעקיפין, תצפיה לבעל הרישיון ממתן שירותיו באותו אזור, ובכל תאריך."

א. השיקולים בתקנה 4 לתקנות:

10. חוט טלקום טוענת כי הפרשנות שנתנה הוועדה לשיקולים הקבועים בתקנה 4 לתקנות מרוקנת אותם מכל תוכן.

11. השיקולים המנויים בתקנה 4 לתקנות נבחנו היטב על ידי הוועדה. הוועדה בחנה את לשון התקנה ואת תכלית התקנות, שקלה את התייחסות בעלי הרישיונות בעניין, וגיבשה, בחתאם לשיקולים המנויים בתקנה, אמות מידה פרטניות שנועדו לסייע לה במתן המלצותיה לשר בבקשות.

12. בהתאם לכללי הפרשנות נקודת המוצא לפרשנות החוק היא לשון החוק, ורק כאשר לשון החוק מאפשרת מספר פירושים יש לבחור מבין מגוון הפרשנויות הלשוניות את זו המגשימה את תכלית החוק¹.

13. בעניינו, לשון תקנה 2 לתקנות, המפרטת את סמכויות הוועדה המייעצת, קובעת כי תפקיד הוועדה הוא "לבחון בקשה" להגבלת או דחיית חובת האוניברסליות "לחמליץ לשר בדבר אישור או אי-אישור הגבלת חובת מתן השירות או דחיית לאמור, לרבות התנאים לאישור הבקשה להגבלת או דחיית". כלומר הוועדה מוסמכת לאשר או לדחות את הבקשות להגבלת חובת האוניברסליות.

14. בניגוד לטענת הוט טלקום, השיקולים בתקנה 4 לתקנות לא נועדו לתמוך בהחלטה לאשר בקשה להגבלת או דחיית חובת האוניברסליות בלבד, אלא שהוועדה מוסמכת לשקול במסגרת השיקולים בתקנה גם טעמים לדחיית הבקשות להגבלת או דחיית חובת האוניברסליות.

15. יתרה מזאת, לשון תקנה 4 לתקנות מדגישה כי בבחינת הבקשות יש להביא בחשבון, בראש ובראשונה, את חובת האוניברסליות המוטלת על בעלי הרישיות. כך נקבע ברישא לתקנה 4 לתקנות:

"בבואה לבחון בקשה, תשקול הוועדה המייעצת, בהביאה בחשבון את חובתו של בעל רישיון מפ"א לפי תקנה 18(ג) (3) לתקנות המפ"א או חוראות רישיון המפ"א שהוענק לו ולחובתה של החברה לפי תקנות 26 ו- 27 לתקנות התמעת או חוראות הרישיון הכללי שהוענק לה, לספק את שירותיהם לכל דורש."

16. מדיוני וועדת הכלכלה של הכנסת בתקנות, עולח כי חוספת תהפניה לחובת האוניברסליות בטסת התקנות, ובכלל כך בתקנה 4 נועדה להבחיר כי אישור בקשה להגבלת או דחיית חובת האוניברסליות תעשה במקרים קיצוניים וחריגים בלבד².

17. זאת ועוד, השיקולים בסעיפים הקטנים בתקנה 4 לתקנות נקבעו בלשון רחבה ויצרו מסגרת להתוויית שיקול הדעת של הוועדה בלבד. שיקול הדעת אשר לאופן יישמו של כל שיקול ושיקול נמסר לידי הוועדה המייעצת.

¹ אהרן ברק, "פרשנות במשפטי", כרך שני, פרשנות החקיקה (נבו, תשנ"ב), עמ' 85-84.

² ראה דבריה של היועצת המשפטית לוועדה בדיון מיום 10.5.2010 ברישא לעמ' 28, ודבריה של הסגנית הנכירה לוועדת המשפטית במשרד בדיון מיום 13.2.2011 בעמ' 5-6.

18. לפיכך, עולה כי חובת האוניברסליות נקבעה בתקנות כנקודת המוצא לעבודת הוועדה והיא משתרעת כמעין "שיקול על" שעל הוועדה לחביא בחשבון בעת בחינת הבקשות ושיקילת השיקולים שבתקנה 4, וכי אפשר שהשיקולים בתקנה 4 ישמשו חיוזק לעמדה שתתמוך במתן אישורים לדחיית או הגבלת חובת האוניברסליות במקרים חריגים, כפי שעשתה הוועדה.

19. כפי שנראה להלן, המלצות הוועדה עולות בקנה אחד גם עם תכלית התקנות, עליה ניתן ללמוד מהדיונים שנערכו בתקנות בוועדת הכלכלה של הכנסת.

בדיון שנערך כיום 10.5.2010 בוועדת הכלכלה ציין מנכ"ל משרד התקשורת דאז, פר עדין בר טל, כדלקמן:

"תקנות הוועדה המייעצת נועדו ליצור איזון למצבים חריגים בלבד, מול החובה של שתי חברות התשתית לפרסם את התשתית שלהן אוניברסלית. דהיינו בכל הארץ."

...

"מדובר על מצבים חריגים ביותר שכחם צריך לעשות השקעה מאוד גדולה למשתמש בודד, משתמשים מאוד בודדים. לא מדובר על ישובים, לא מדובר על מצב שבו כמות גדולה של אנשים תימנע ממנה פריסה. זאת הקונטקסט של התקנות."

....

"בשאלתנו מדברים על מקרה קיצוני אנחנו מדברים לא על מצב של ערים או שכונות, בטח כשאתה מדבר בתוך מרכזי ערים שזה המצב היום שיש חלקים מערים שאינם מחוברים."

20. מכל האמור לעיל, עולה כי הפרשנות שנתנה הוועדה המייעצת לתקנות ובחתאם חסלוצת הוועדה על אמות מידה לבחינת הבקשות, שעיקרן אישור בקשות להגבלת חובת האוניברסליות במשורה ובמקרים חריגים, לא רק שהיא סבירה, אלא שהיא אף עולה בקנה אחד עם לשון התקנות ומגשימה את תכליתן. לפיכך אין לקבל את טענות חוט טלקום כי החמלצות חורגות מחוראות החוק המסמך והתקנות או כי החמלצות אינן סבירות ואינן מידתיות.

21. מבלי לגרוע מחאמור לעיל, נביא להלן התייחסות פרטנית לטענות חוט טלקום בנוגע לחמלצות הוועדה ונראה כי ההמלצות ניתנו בחתאם לשיקולים ענייניים התואמים כאמור את לשון התקנות ותכליתן.

ד. התייחסות לטענות הוט טלקום בנוגע לשיקולים המנויים בתקנות ואופן יישומם על ידי הוועדה:

1) המתכונת לבחינת הבקשות:

22. בהתאם למתכונת עליה המליצה הוועדה לבחינת הבקשות, ייערך סיווג מקדים של הבקשות, במסגרתו ייבחן האם הבקשה היא בקשה להגבלת חובת האוניברסליות ביחס ללקוח ספציפי ("בקשת פרטנית") או שהבקשה היא בקשה תמתייחסת לאזור מסוים או למספר בקשות מאותו אזור ("בקשה כללית").
23. "אזור", בהתאם להמלצות הוועדה, יהיה "ישוב או שכונה, רחוב, תרחבת של ישוב וכדומה, בתא שטח מסוים שלגביו קיימות בקשות להגבלת או זחיית אספקת שירותי תקשורת ל-5 או יותר בתי אב ו/או בתי עסק חממוקמים בסמיכות או קשורים לאותו מכלול הקולט את המנויים לצורך אספקת שירותי תקשורת, וחבל בהתאם לנסיבות המקרה כפי שתחליט הוועדה".
24. מתכונת זו נקבעה בהתאם לקריטריונים ואמות המידה שגיבשה הוועדה, וזאת בהתאם לתכלית התקנות ולשיקולים בתקנה 4 לתקנות. יודגש כי, הוועדה בוחנת את כלל הבקשות המוגשות על ידי בעלי הרישיונות, כאשר סיווג הבקשה על ידי הוועדה יהיה בהתאם לתכרעת הוועדה מהו "אזור" בנסיבות המקרה בכל בקשה ובקשה.
25. יודגש כי, הוועדה סבורה כי יש בכל מקרה ומקרה (ובעניינו בכל בקשה ובקשה) לבחון את הבקשה לנופח ובהתאם לנסיבות. על כן בבואה של הוועדה להגדיר אזור סייגת הוועדה וקבעת כי הכל בהתאם לנסיבות המקרה כפי שתחליט הוועדה.
26. יחד עם זאת, כפי שפורט בדו"ח הוועדה, הוועדה סבורה כי לאור חובת האוניברסליות ומתוך שיקולים של טובת הציבור, קידום התחרות בתחום הבזק ושיקולי עלות תועלת להמביאים בחשבון גם את המקרים בהם יש אזורים מסוימים פחות ריווחים או אף הפסדים לעומת אזורים אחרים רבים יותר, שהם ריווחים) אין להמליץ לשר להגביל או לדחות את חובת האוניברסליות לישובים שלמים או לשכונות כפי שחוט טלקום מבקשת.
27. נזכיר כי, למעט בקשה אחת, כל בקשות הוט טלקום לוועדה היו להגבלת חובת האוניברסליות ביישובים שלמים או בשכונות שלמות. בנסיבות אלה, חרי שגם אם נקבל את טענת חוט טלקום כי יש להגדיר אזור בצורה רחבה יותר כישוב, שכונה, תרחבת של

ישוב וכדומה בתא שטח גאוגרפי מסוים ללא הגבלת של מספר בתי אב/עסק, הרי שדין של כל בקשות חוט טלקום³ בהתאם לאמות המידה שגיבשה הוועדה הוא להידחות.

28. חוט טלקום מוסיפה וטוענת כי יש לדחות את המתכונת האמורה כיוון שהיא חורגת מגדר סמכות הוועדה בהתאם לשיקולים המנויים בתקנה 4 לתקנות, ולוקה בפגמים מחותיים כלהלן:

2) שיקול 4 (6) לתקנות - שיקול עלות תועלת:

29. חוט טלקום טוענת כי הוועדה מתעלמת מחובתה לשיקול שיקול עלות תועלת, וזאת לטענת חוט טלקום, לאור "המלצתה שלא לשיקול שיקולים כלכליים, באופן קטגורי ביחס לאזור הכולל יותר מ-5 בתי אב או בתי עסק". חוט טלקום מוסיפה וטוענת כי לשון התקנות מחייבות באופן מפורש לשיקול שיקולי עלות תועלת באזור מסוים, ולא רק במקרים פרטניים.

30. ראשית, יודגש כי, אין כטענת חוט טלקום המלצת "קטגורית" של הוועדה. כאמור לעיל הוועדה בוחנת את כל הבקשות הבאות בפניה ואין דחייה שרירותית של בקשה זו או אחרת, שכן הוועדה קובעת מהו "אזור" בכל בקשה בהתאם לנסיבות המקרה.

31. שנית, בהתאם להמלצות הוועדה שיקולי עלות תועלת ביחס לבקשות המתייחסות לאזור יובאו בחשבון גם בהתייחס לבקשה כללית, באופן הבא:

בסעיף 2.6 לדוח הוועדה נקבע כלהלן:

"..... הוועדה סבורה שיש להביא במסגרת שיקול זה את עקרון הסבסוד הצולב בין אזורים שונים ברחבי הארץ. בהתאם לעקרון זה, יש להביא בחשבון את העובדה כי השינוי בחזר החשקעה בממוצע ארצי כתוצאה מהחזר החשקעות הנובעים ממקרים ספציפיים אינו משמעותי. שכן, יתכנו מקרים ספציפיים בהם החזר החשקעה ישתרע על פני תקופה ארוכה, אך מנגד קיימים מקרים אחרים רבים יותר בעלי משקל רב יותר, בהם החזר החשקעה ישתרע על פני תקופה קצרה יותר באופן משמעותי, כמו למשל בערים המאופיינות בבניה רוויה ובצפיפות גבוהה של אוכלוסייה ועל כן השינוי בחזר החשקעה בממוצע ארצי אינו משמעותי".

³ למעט בקשה פרטנית אחת שלגביה המליצה הוועדה להגביל את חובת תאונת-סלילות.

התשתית העובדתית לעקרון זה עולה מן הנתונים בדוחות הכספיים של קבוצת הוט (ולא פעילות הוט מוביל) לפיהן לקבוצה רווח נקי חיובי מפעילות ותזרים מזומנים חיובי מפעילות שוטפת. נתונים אלו מצביעים חד משמעית כי סך כל פעילות קבוצת הוט ממתן שירותי שירותים ותשתית ניחת בכל הארץ הינה רווחית, וזאת גם אם ישנם אזורים שהם פחות רווחיים ואולי אף חפסדים. עוד יצוין כי במסגרת הגשת הבקשות על ידי הוט טלקום לוועדה צינת הוט טלקום כי החזר ההשקעה שלה בממוצע ארצי עומד על שנים.

32. מן האמור עולה כי, חמתכונת לבחינת הבקשות מביאה בחשבון את שיקול עלות תועלת גם ביחס לבקשה כללית הנוגעת לאזור. אולם, בעת שקלול שיקול זה בהתאם לעקרון הסבסוד הצולב כמפורט לעיל, עם שיקולי טובת הציבור וקידום התחרות, טבורה הוועדה כי אין להביא בחשבון את שיקול עלות תועלת באופן פרטני ביחס לבקשה הנוגעת לאזור מאחר וגובר משקלם של שני השיקולים האחרים יחד עם עקרון הסבסוד הצולב על משקלו של שיקול עלות תועלת המתייחס רק לאזור מסוים. לפיכך, אין משמעות חדבר כי שיקול זה לא הובא בחשבון וטענות הוט טלקום בחקשר זה נוגעות למשקל שניתן לשיקול זה בלבד.

33. נזכיר עוד כי לשון התקנות קובעת כי יש לבחון את התועלת הצפויה לבעל הרישיון ממתן שירותיו חן ביחס לאותו אזור והן ביחס לכל הארץ.

34. כאמור לעיל, תקנה 614 לתקנות נוסחת בלשון רחבה, ואין בה תגדרה של "אזור". הקביעה לעניין זה, ניתנה לשיקול דעתה של הוועדה המייעצת. בחקשר זה יצוין כי טענת הוט טלקום כי המובן הלשוני השגור של "אזור" הוא מרחב גאוגרפי רחב בהרבה מזה שקבעה הוועדה, אינה רלוונטית שכן כאמור לא נקבעו בתקנה הוראות או מגבלות בנוגע למח לחישוב "אזור". עוד יצוין כי ניסיונה של הוט טלקום להיבנות מהדרישות שהובאו בוהל ביחס ל"אזור", אף הוא לא יכול לחועיל לה, שכן דרישת מידע בוהל לצורך בחינת הבקשות לא יכולה לכבול את שיקול דעת הוועדה בגיבוש המלצותיה.

35. ההגדרה שקבעה הוועדה למונח "אזור" נועדה ליצור אבחנה ומסגרת לבחינת הבקשות. יחד עם זאת הוועדה בוחנת כל בקשה טרם קביעת תאם היא נופלת בגדר "אזור" בהתאם לנסיבות המקרה הספציפי.

36. יתרה מכך, ההגדרה שקבעה הוועדה למונח "אזור" נועדה ליצור אבחנה בין בקשה פרטנית לבין בקשה כללית כמפורט בפרק די בד"ח הוועדה. בהתאם לכך, הוועדה ממליצה כי שיקול עלות תועלת יובא בחשבון לגבי בקשה פרטנית ביחס לתועלת מאותו האזור ואלו בקשה כללית המתייחסת לשכונות או ישובים שלמים תבחן ביחס לתועלת של בעל הרישיון ממתן השירותים בכל הארץ.

37. חוט טלקום מוסיפה וטוענת כי חגדרת המונח "אזור" אינה סבירה, לא נתמכה בבסיס כלכלי כלשהו ולא נלוו לה הסבר או הנמקה. אין ממש בטענה זו, כאמור לעיל, הוועדה נימקה את תמלצתה והבחירה כי להבנתה נדרש איזון בין השיקול הכלכלי לבין שיקולי תחרות וטובת הציבור, שעיקרם זכותו של הציבור לשירותי תקשורת באופן שוויוני ובלתי מפלה והצורך בקיומן של מספר תשתיות תקשורת מתקדמות ומתפתחות וכן לאור עיקרון חסבסוד צולב.
38. חוט טלקום טוענת עוד כי הניתוח הכלכלי העומד בבסיס המלצות הוועדה אינו מבוסס וגזרתי ממנו מסקנות שגויות ומטעות. הוועדה נימקה בתרחבה את המלצתה, התייחסה לשיקול הכלכלי ואף בחנה את הפרמטרים השונים הרלוונטיים לתקופת החזר ההשקעה.
39. חוט טלקום טוענת כי "החלטתה של הוועדה למוחק לחלוטין את השיקול הכלכלי בכל הנוגע לבקשות תחרות חטובות ל"איזור", מבוססת על הנחה שגויה כאילו קיים סבסוד צולב בין אזורי ריווחים לחסדים, וכי על כן חוט טלקום מסוגלת לבצע את השקעותיה בהשלמת פריסת התשתית".
40. ראשית, כפי שפורט לעיל הוועדה התייחסה לשיקול עלות תועלת חן לגבי בקשות פרטיות והן לגבי בקשות כלליות לרבות בקשות שהתייחסו ליושבים שלמים או שכונות שלמות.
41. שנית, גם על פי עמדת חוט טלקום קיים סבסוד צולב. על כך ניתן לחיובך מעיון בבקשותיה לוועדה חמימצת. על פי בקשות אלה תקופת החזר ההשקעה הכלל ארצית של חוט הינה ■ שנים. כמו כן בבקשותיה הסבירה חוט טלקום כי מדיניותה הינה לאשר פרישה בכל ישוב שתקופת החזר ההשקעה בו אינה עולה על ■ שנים. יתרה מזאת, בבקשותיה נכללו תחשיבי חזר השקעה ליושבים מרוחקים שתקופת החזר בהם מגיעה ל ■ שנים וחינם בבחינת אזורי שאילו הייתה מתבצעת בהם פרישה הם היו הפסדים. מכל אלה עולה שגם לשיטתה של חוט טלקום מתקיים סבסוד צולב באספקת שירותיה בין אזורי שונים בארץ.
42. שלישית, מעיון בדוחות חספיים של קבוצת חוט לשנת 2013 ומספר ההשוואה לשנים 2011 ו-2012 עולה כי בשנת 2012 חילקה חוט טלקום דיבידנד לבעלי חמניות בסך כולל של ■ מיליוני ₪ ובשנת 2013 העניקה חלואה לזמן קצר לצד קשור בסך של ■ מיליוני ₪. מובן מאליו כי, ככל שמקורות אלו או חלקם (בסך של ■ מיליוני ₪) היו מושקעים בהשלמת חובת פריסת התשתית של חוט טלקום באזורי בהם היא אינה פרושה, הרי שכיום הייתה נדרשת חוט טלקום להשקיע סכומים נמוכים משמעותית מהסכום שלטענתה היא נדרשת להשקיע כיום לצורך השלמת מימושה של חובת האוניברסאליות בהתאם להמלצות הוועדה.

43. יתרה מכך, כפי שעולה מחוות הדעת שהוכנה על ידי TASC בעבוד חוט טלקום בנוגע להמלצות הוועדה עולה כי לקבוצת חוט תזרים מזומנים חיובי נטו מפעילות שוטפת בסכום ממוצע של [ ] ₪ לשנה (ממוצע לשנים 2010-2013) היכול לשמש אותה, בין היתר, גם לצורך השקעה בקיום חובת האוניברסליות.

44. נכון לציין בהקשר זה כי בחוות דעת TASC מוצגים נתונים על תזרימי המזומנים של קבוצת חוט כולל פעילותה בתחום הנייד ולפיכך, הנתונים בחוות הדעת אינם משקפים נאמנה את מצב הדברים בנוגע לפעילויות בהם דנה ואותם מנתחת הוועדה המייעצת - פעילויות השידורים והתשתית חנייחת בלבד.

45. מניתוח הדוחות הכספיים, שהובא בד"ר חוועדה, הנוגע לפעילויות השידורים והתקשורת חנייחת בלבד, ניתן ללמוד כי לקבוצת חוט יש מקורות להשקעה בקיומה של חובת האוניברסליות (תזרים מזומנים מפעילות שוטפת [ ] ₪ בשנה). יחד עם זאת וכאמור לעיל, עד כה חוט טלקום בחר להשתמש בחלק ממקורותיה, בין היתר, לצורך תשלומי דיבידנד לבעלי חמניות ולמתן חלואות לצדדים קשורים.

46. טענת נוספת של חוט טלקום נוגעת לאורך חיי הציוד. לטענתה נתוני אורך החיים ועלויות התחזוקה שמציגה הוועדה אינם מבוססים עובדתית. טיעון חוועדה בדבר קיומו של מתאם שלילי בין אורך חיי הציוד לבין תקופת החחור אינו רלוונטי כיוון שעלויות הפרישה אליהן מתייחסת חוט טלקום נוגעות לעלויות הראשוניות בלבד. לעניין זה נציין כי הנתונים לגבי אורך החיים נלקחו מהנתונים שהוט טלקום עצמה העבירה למשרד ולוועדה, כך שהטענה שנתונים אלה אינם מבוססים אינה ברורה. שנית, נתוני התחזוקה נלקחו מעבודת חברת פרונטיר⁴ שתמחרה, במסגרת עבודתה, עלויות תחזוקה של מרכיבי השקעה פאסיביים. שלישית, חוט טלקום עצמה בחישובי החזר ההשקעה שהגישת לוועדה בחנה את תקופת החזר ההשקעה על בסיס תזרים מזומנים בן [ ] שנה, כך שאף לשיטתה אין צורך לקחת בחשבון השקעות נוספות בהינתן שאורך החיים הכלכלי של רוב מרכיבי ההשקעה גבוה מ- [ ] שנה. לבסוף, טענת חוועדה הייתה כי אורך החיים הארוך יחסית מקטין את חסיכונים העסקיים חניצבים בפני חוט טלקום, בפרישה במקומות מרוחקים, בחשונאה לסיטואציה בה אורך חיי הציוד קצר יחסית. מעיון בהתייחסות חוט טלקום ובחוות הדעת של TASC לא נמצאה סתירה למסקנה זו של חוועדה.

47. טוענת חוט טלקום כי טענת חוועדה שביכולתה להשפיע על הכנסותיה בשל מעמדה המונופוליסטי בשוק השידורים איננה נכונה מכיוון שבחלק גדול מחישובים אותם

⁴ חברת ייעוץ עמה התקשר המשרד לצורך תמחור מבוסס עלויות של השירותים הסיטונאיים (שירותי תשתית) שהוצגה דורשת מבוא וחוס לספק למתחייים האלטרנטיבים.

מבקשת חוט טלקום לחגביל ולדחות את חובת הפרשה הינם מסבעם אזורים בחט מרבית חלקוחות כלל לא מהווים חלק אינטגרלי משוק השידורים הרב ערוציים. חוט טלקום תומכת טענתה בשיעורי חדירה של █ עד █ אחוז בלבד בישובים בעלי חתך אוכלוסייה דומת. לעניין זה נציין כי נקודת מבטה של חוועדה על רכיב החכנסות הוא ברמה כלל ארצית ועל כן אין נפקות לטענות הנוגעות לשוב פרטני כזה או אחר.

48. טוענת חוט טלקום כי טענת הוועדה כי "המעבר לשימוש ברשתות חדור חבא טומן בחובו אפשרות להתיעלות רשתות התקשורת וחיסכון בחוצאות ובחשקעות באופן בו תקופת החזר החשקעה תתקצר" אינה מבוססת על מידע תומך, איננה ממוקדת ברשת חבבלים וכי מחיכרותה של חוט טלקום עם עלויות פרישה של רשתות "חדור הבא" בכבלים, חמבוססות על עקרון של קירוב הסיב לבית חלקות, לחערכתה עלויות הפרישה של רשתות אלה גבוהות מעלויות הפרישה של הרשתות הקיימות. מכאן שהמעבר לרשתות אלה מעלה את הסיכון העסקי בניגוד לטענת הוועדה.

גם אם המעבר לרשתות חדור חבא בכבלים טומן בחובו חשקעות הכרוכות בקירוב הסיב לבית המני, הרי שהשקעות אלו צפויות לחביא בחמשך, לשיפור במצב הכלכלי, תחרותי ושיווקי של החברה הפורשת. שיפור זה טבע מסיבות שונות ובכללן תיכולת להגדיל את רוחבי הפס המסופקים ולחעלות כתוצאה מכך את ה-ARPU, שיפור המיצוב התחרותי והשיווקי אל מול המתחרים וחיסכון בחוצאות חתפעול. כלומר, פרישת רשתות "חדור הבא" צפויות לשפר חדבר את יחס העלות-תועלת הכולל של החברה הפורשת את חרשת החדשה, כאשר בצד העלות נכללות החשקעות וההוצאות חשוטפות ובצד התועלת השיפור בצד החכנסות בטווח ארוך חגובע, בין חיתר, מחסיבות שמנינו לעיל. לכן לצד סיכון המסוים חכרוך בפרישת רשת חדשה, ישנם במהלך של פרישת רשת חדשה סיכויים רבים אשר צפויים לחביא לקיצור תקופת החזר החשקעה של החברה ובכלל כך שיפור במיצובה התחרותי, הגדלת ה-ARPU וחיסכון בעלויות תפעול.

49. עוד טוענת חוט טלקום כי שוק השידורים עומד בפני שינוי מבני אשר יגביר את התחרות ולא יאפשר לה לפצות על החשקעה על ידי שינוי במחיר השירות. לטענתה בניגוד לעמדת חוועדה הסיכון העסקי בפרישה באזורים חוט טלקום אינה פרוסה כיום חוא גבוה. לטענת אלה ניתן מענה בזי"ח הוועדה. בתמצית נציין כאן כי חוועדה מנתח מספר גורמים המביאים לחקטנת הסיכון העסקי ובכללם אורך כלכלי של חיי חצויד █ עד █ שנה, עלויות תחזוקה נמוכות יחסית, יכולתה של חוט טלקום לחשפיע על חיקף חכנסותיה חן ברמה המקומית ובחודאי ברמה הכלל ארצית, תקופת רישיון רבת שנים ופעילות כלל ארצית מונופוליסטית בתחום השידורים. כל אלה בתאגיד אשר משיג החזר חשקעה כלל ארצי קצר ומציג שיעורי רווחיות גבוהים.

50. חוט טלקום טוענת כי המשמעות שקבעה הוועדה לשיקול חלופה זמינה, לפיה שיקול זה אינו עומד בפני עצמו ויש להביאו בחשבון רק באותם מקרים בהם הוועדה שוקלת על בסיס שיקולים אחרים להגביל את חובת האוניברסליות, סותרת את לשון התקנות ותכליתן.

51. נזכיר כי בהתאם לסמכותה (בתקנה 2 לתקנות) רשאית הוועדה לקבוע תנאים לאישור או דחייה של בקשה להגבלת חובת האוניברסליות. הוועדה קבעה כי שיקול זה ישמש במסגרת מתן המלצה על הגבלת חובת האוניברסליות ואין בכך כל פסול. עוד יוער כי גם שיקול זה נקבע בתקנות בלשון רחבה המקנה לוועדה שיקול דעת אשר למשמעותו.

52. דווקא גישתה של חוט טלקום לפיה חלופה זמינה לשירות יכולה להיות תשתית של בעל רישיון מפי"א אחר היא שתביא לתוצאה שאינה עולה בקנה אחד עם לשון התקנות ותכליתן. שכן, לשיטת חוט טלקום בכל אזור בו פרושה בזק, יינתן לה פטור מחובת האוניברסליות. כידוע חברת בזק פרושה במרבית האזורים בארץ ואם זו הפרשנות תראויח לתקנה זו, נשאלת השאלה לשם מה נועדו השיקולים הנוספים המגייס בתקנה? ולשם מה חוטלה על חוט טלקום חובת אוניברסליות?

53. בחתימתו לטענת חוט טלקום כי "הוראה לבחון את קיומה של חלופה זמינה לשירות נקבעה דווקא על רקע החובה שהוחלה בישראל לפרישה אוניברסלית של שתי רשות, ומתוך ידיעה כי ברוב האזורים בישראל כבר קיימת חלופה ניחת אחת, ושבאזורים מסוימים ניתן יהיה להסתפק בה". תרי במחלף הדיון בתקנות בוועדת הכלכלה חובה כי אין כל ממש בטענה זו, כך ציין מנכ"ל משרד התקשורת לשעבר, בדיון בוועדת הכלכלה ביום 10.5.2010 בהמשך לדבריה של נציגת חברת בזק כי על רקע שיקול חלופה זמינה "הוט תבוא כל פעם ותגיד: חנה, כבר בזק נמצאת שם", כלחלן:
 "זו העמדה לא נכונה של התקנות."
 (עמ' 15 לפרוטוקול הדיון).

אשר על כן, הוועדה סבורה כי פרשנות בהתאם לטענת חוט טלקום תעקר מיסודה את חובת האוניברסליות שהוטלה עליה, ולמעשה תוביל לתוצאה אבסורדית לפיה חובת האוניברסליות תוטל "במשותף" על חוט טלקום ובזק יחד. כך למשל, פרשנות כאמור תוביל לתוצאה שמקום בו פרושה אחת מן החברות תייתר את הפרישה של החברה האחרת.

(4) תקנה 4(4) - טובת הציבור :

54. הוט טלקום טוענת כי בהתאם לעמדת הועדה אין משמעות לשיקול זה כיוון שחשיקול משמש הצדקה לקיום חובת האוניברסליות בלבד, וזאת בניגוד לכוונת התקנות. כפי שכבר הובהר, ובניגוד לטענת הוט טלקום, השיקולים בתקנה 4 לא נועדו בחכרם לתמוך בהגבלת או דחיית חובת האוניברסליות.

55. אכן הוועדה הבחירה כי בהתאם לשיקול טובת הציבור, חגבלת חובת האוניברסליות צריכה להיעשות במשורה ובמקרים חריגים, שכן טובת הציבור לעמדת הועדה, משמעה נגישות של כל הציבור בכל רחבי הארץ לשירותי תקשורת. יחד עם זאת, הוועדה הוסיפה וחבירה כי, במקרים בהם תושבי האזור אינם מעוניינים בקיומה של חובת האוניברסליות ומתנגדים לה, יהיה מקום לבחון אפשרות לדחיית קיומה של חובת האוניברסליות.

56. בהתייחס לטענת הוט טלקום כי האישורים שהוועדה קבעה הנדרשים על מנת לשקול הגבלה או דחייה של חובת האוניברסליות הם אישורים "אשר בלתי סביר לחלוטין לקבלם מאת חוגרים אשר עובדות אלה אינם בהכרח בדיעבד או מכח תפקידם הציבורי בתחום התכנונים" - הוועדה קבעה, בין היתר, כי אישור בעניין יכול להינתן על ידי "גורם מוסמך נושא משרה ברשות המקומית המייצג את האזור ותושביו" ולא ברורות החשגות שיש להוט טלקום בהקשר זה.

(5) תקנה 4(5) לתקנות - תחרות בתחום הבזק:

57. לטענת הוט טלקום עמדת הועדה כי בהתאם לשיקול זה יש להגביל או לדחות את חובת האוניברסליות במשורה ובמקרים חריגים, אינה סבירה. לגישתה של הוט טלקום היה על הועדה לתת לשיקול זה משקל משמעותי במכלול השיקולים התומכים באישור הבקשה להגבלת או דחיית חובת האוניברסליות. עוד מוסיפה וטוענת הוט טלקום כי היה על הועדה לשקול במסגרת שיקול זה היבטים נוספים הנוגעים לתחרות בתחום הבזק כגון שוק סיטונאי, מיזם חסיבים האופטיים ומכרז דור רביעי – כל אלו לשיטת הוט טלקום תומכים בטענתה שיש "לבחון בחיוב" את חגבלת חובת האוניברסליות.

58. טענות הוט טלקום בעניין זה, מלמדות כי הוט טלקום כשלה להפגים את משמעותה של חובת האוניברסליות המוטלת עליה. הוט טלקום מהזיקה ברשיון כללי למתן שירותי בזק מאים ארציים נייחים, ומוטלת עליה החובה לחקים, לקיים ולהפעיל רשות בזק הפרטת בכל הארץ, ותחובה לתת באמצעותה שירותי בזק לכלל הציבור בכל רחבי הארץ - זו ההתחייבות שהוט טלקום נטלה על עצמה (עוד בשנת 2003) ואשר עליה לעמוד בה. תקנות

הוועדה המייעצת לא יכולה לגרוע מחובת זו, והן נועדו כפי שתואר לעיל לאפשר, במקרים חריגים וקיצוניים, הגבלה של חובה זו.

59. מהתייחסות חוט טלקום בהקשר זה עולה כי היא רואה מצב דברים הפוך, בו זכותה שלא למלא את חובת האוניברסליות היא נקודת המוצא הראויה. כך עולה בפרט מחטענות כי "חוט טלקום היא שריד לתפיסה שכשלה פיתוח התחרות בתחום המפ"א על בסיס תשתיות עצמאיות" וכן מחטענות בנוגע להתפתחויות טכנולוגיות המחוות לשיטת חוט טלקום חלופה לשירותים הניידים, החל מהטלפון הסלולארי וכלה במיזם הסיבים האופטיים.

60. עוד טוענת חוט טלקום כי מיזם הסיבים של IBC, עליו גם הוטלה חובת אוניברסליות, הוא נימוק להעניק להוט טלקום הגבלה או דחייה מקיומה של חובת האוניברסליות. כיוצא, חובת האוניברסליות הוטלה הן על בזק, הן על חוט טלקום והן על מיזם הסיבים של IBC ועל כן גם אם הוטלה חובה זו על גוף אחר אין זה פוטר את חוט טלקום מקיום החובה אשר נטלה על עצמה.

ה. טענות חוט טלקום בדבר "השלכותיהן חקשות של המלצות הוועדה":

61. חוט טלקום טוענת כי משמעות המלצות הוועדה הן חיקף חשקעה חמוערך על ידי חוט טלקום ב- [REDACTED] ש, וזאת ללא אפשרות לקבלת החזר על החשקעה ומבלי שיש בידת מקורות מימון פנויים לחשקעה בחיקף כזה.

62. חוט טלקום מוסיפה וטוענת כי משמעות החשקעה היא "חדרת חוט טלקום מהשקעות בתשתית ובפיתוח ושדרוג הרשת, ופגיעה בלתי מידתית במעמדה התחרותי בשוק", וכי "פגיעה זו אינה מצדיקה אספקת שירות קווי על פני אלחוטי באזורים בהם קיימת חוסר כדאיות כלכלית".

63. ראשית נזכיר בהקשר לטענות חוט טלקום אשר לחיקף החשקעה הנדרש ממנה כי הוועדה המליצה על קביעת לוחות זמנים ליישום חפרישה, כך שהמשמעות הכלכלית של ההמלצה על זחיית הבקשות תהיה מידתית וסבירה.

64. בהתייחס לטענות חוט טלקום כי השלמת חפרישה מתייחסת לאזורים בהם קיים חוסר כדאיות כלכלית ולכן אין הצדקה לחייבה בחפרישה באזורים אלה, נשוב ונציין כי לעמדת הוועדה כיום כלל הציבור זכאי לתשתיות תקשורת מתקדמות והיעדר כדאיות כלכלית אינה יכולה להצדיק בהכרח פטור מחובת האוניברסליות.

65. עוד יוזכר שוב, כי תחזור ההשקעה של חוט טלקום במוצק כלל ארצי עומד כיום על שנים, ועל כן השינוי הצפוי בחזר ההשקעה הכלל ארצי עם השלמת קיומה של חובת האוניברסאליות על ידי חוט טלקום אינו כזה שלא יאפשר לה לקבל תחזר על ההשקעה, אלא יאריך את תקופת תחזר ההשקעה.

66. כפי שפורט בדו"ח חוועדה ובהתייחסות חוט טלקום לדו"ח חוועדה, לחוט טלקום תזרים מזומנים מפעילות שוטפת נטו של [ ] נא לשנה (ממוצע לשנים 2010-2013) ורווח נקי מפעילות דבר המצביע על רווחיותה מממן שירותי התקשורת ומקנה לה מקורות לביצוע ההשקעות הנדרשות בהשלמת חובת האוניברסאליות.

ו. "מנגנון התחרות הראוי" לשיטת חוט טלקום:

67. נוסף על טענותיה כאמור לעיל, הציגה חוט טלקום בהתייחסותה, "מנגנון תחרות ראוי לשיטתה, המחיל את המבחן הכלכלי שקבעה חוועדה לעניין בקשה פרטנית גם על אזור. כאשר "אזור" יהיה לשיטתה כלחלן:

"כאזור תיחשב כל יחידת תשתית עצמאית, המאופיינת במכנת גיאוגרפי ודמוגרפי משותף ובעלת דפוסי ביקושים דומים, ובכלל כן ישוב או שכונה".

עוד מבקשת חוט טלקום להוסיף ולקבוע כי תתקיים בחינה מחודשת של התחלוצות בחלוף 3 שנים, לאור שינויים ורפורמות בשוק התקשורת.

68. ראשית נציין כי חוועדה סבורת כי אין לבצע כלל אבחנה בנוגע לקיום חובת האוניברסאליות על בסיס דמוגרפי דבר שעלול לחוביל לכך שמגורים או ישובים בעל מאפיינים דמוגרפים יודרו מקבלת שירותי תקשורת.

69. שנית, לא ניתן לחבין מח כוונת חוט טלקום ב"יחידת תשתית עצמאית". האם כוונתה דומה לעמדת חוועדה לפיה אזור הוא: "..... או קשורים לאותו מכלול חקולט את חמניים לצורך אספקת שירותי תקשורת....."

70. שלישית, הצעתה של חוט טלקום למעשה מתעלמת מחצורך לשקול במסגרת שיקולי עלות תועלת גם את היחס שבין עלות מתן השירות לבין התועלת הצפויה לבעל הרישיון מממן שירותיו בכל הארץ ואינה מתייחסת לעקרון הסבסוד הצולב השזור בחובת האוניברסאליות. כאמור הצעתה של חוט טלקום עלולה לחוביל למצב בו ישובים שלמים יזכו לפטור, וחוועדה סבורה כי אין מקום לקבל עמדת זו.

נספח ב

המלצות הוועדה המייעצת לפי תקנות התקשורת (בזק ושידורים)(הוועדה המייעצת) התשע"א-2011

התייחסות לטענות בזק

להלן תובא התייחסות לעיקרי טענות של בזק - החברה הישראלית לתקשורת בע"מ ("בזק"), כפי שהובאו במסגרת התייחסותה של בזק מיום 17.7.14 לדו"ח הוועדה המייעצת לפי תקנות התקשורת (בזק ושידורים)(הוועדה מייעצת), התשע"א-2011 ("הוועדה", הוועדה המייעצת) שחוגש לשר התקשורת ("חשר") ביום 22.6.14.

א. כללי:

1. ביום 23.3.2011 התקין חשר את תקנות התקשורת (בזק ושידורים)(הוועדה מייעצת)(הוראת שעה), התשע"א-2011 ("תקנות הוועדה המייעצת" או "התקנות"). ביום 17.11.2011 בחתאם לסמכותו על פי תקנה 2 לתקנות מינה חשר וועדה מייעצת.

2. הוועדה המייעצת מונתה כדי לחביא בפני השר המלצה בבקשות שיונחו בפניה בידי בזק ובידי מי שקיבל רישיון מפ"א לפי תקנות המפ"א, בדבר דחיית או חגבלת תחובת של בעל רישיון כללי למותן שירותי בזק פנים ארציים נייחים לחקים, לקיים ולהפעיל רשת בזק ציבורית חפרושה בכל הארץ ולתת באמצעותה שירותי בזק לכלל הציבור בכל רחבי הארץ ("חובת האוניברסליות").

3. בתקנה 4 לתקנות נקבעו שיקולים שחונתה תשקול בעת בחינת בקשות להגבלת או דחיית של חובת האוניברסליות.

4. חוט טלקום ובזק (שתחתן יחד: "בעלי הרישיונות") חגשו לוועדה בקשות להגבלת ולדחיית חובת האוניברסליות ("הבקשות"). טרם מתן המלצותיה, דנה הוועדה באריכות בכל אחד ואחד מן השיקולים המנויים בתקנה 4 לתקנות, וגיבשה אמות מידה וקריטריונים פרטניים ביחס לכל אחד ואחד מן השיקולים המנויים בתקנה 4 לתקנות, אשר נועדו לסייע לוועדה בבחינת הבקשות ובמתן המלצותיה לשר בנוגע לבקשות.

בחתאם לאמות מידה אלה נבחנו הבקשות וגובשו המלצות הוועדה, הכל כמפורט בדוח שחוגש מטעם הוועדה לשר ביום 22.6.2014.

5. בזק טוענת בתמצית כי המלצות הוועדה ואמות המידה שנקבעו על ידי הוועדה קובעים מספר כללים אשר בפועל "מנפים" את חרוב המכריע של הבקשות. ולטענת בזק, למעשה

אף פעם לא יינתן פטור. במילים אחרות, בזק טוענת כי ככל שאמות מידה שקבעה הוועדה יאומצו ויישמו בעתיד, הרי שעבודת הוועדה עשויה להתייגר, שכן לא יחיו מקרים אשר יענו על התנאים ואמות המידה הפרטניות שקבעה הוועדה.

6. לעניין זה נציין כי, אמות המידה נקבעו באופן פרטני ביחס לכל אחד ואחד מן השיקולים המפורטים בתקנה 4 לתקנות בהקשר לחובת האוניברסאליות, בהתאם ללשון התקנות, לתכליתן ולחתייחסות שהתקבלה מבעלי הרישיונות. המלצת הוועדה על אמות מידה שעיקרן אישור בקשות להגבלת חובת האוניברסליות במשורה ובמקרים חריגים, לא רק שהיא סבירה, אלא היא עולה בקנה אחד עם לשון התקנות ומגשימה את תכליתן.

7. עוד נציין כי מתוך 57 בקשות שהגישה בזק לוועדה ונבחנו בשלב ראשון, המליצה הוועדה על דחיית חובת האוניברסאליות לגבי 9 בקשות. על כן, אין ממש בטענת בזק, לפיה אמות המידה שהומלצו על ידי הוועדה הן כאלה אשר באופן גורף לא יאפשרו המלצת על דחיית חובת האוניברסאליות, כפי שעולה מחמלצת הוועדה לעניין בקשות בזק.

8. להלן תובא החתייחסות מפורטת לטענות שעלו על ידי בזק בחתייחסותה שנמסרה לשר התקשורת ביום 17.7.14. אולם נכון להדגיש כבר בפתח הדברים כי הוועדה גיבשה את המלצותיה לאחר הליך ארוך, מקיף וטדור במסגרתו ניתנו לבזק מספר הזדמנויות לחבא את חתייחסותה בכתב ובעל פה בפני הוועדה.

9. עוד נכון לציין כי בעת גיבוש המלצותיה עמדו לעד עיני הוועדה שיקולים ותועלות נוספים הכרוכים בחובת האוניברסליות, ובכלל כן אינטרסים חברתיים, כלכליים וציבוריים, שעיקרם יצירת שוויון הזדמנויות, קידום ופיתוח אזורים שונים בארץ, פיזור אוכלוסיית ומוביליות חברתית.

ב. יחס עלות תועלת

10. בזק טוענת כי אמת המידה לפיה, כל בקשה שסכום החשקעה הנאמד לגביה אינו עולה על 30,000 ₪ דינה להידחות וזאת מבלי לחתייחס כלל לתקופת תחזור החשקעה. לטענתה חדבר עומד בניגוד לחוות הדעת של אגף הכלכלה שצורף בנספח ד' לדוח הוועדה לפיו נקבעה תקופת תחזור החשקעה של 20 שנה. לגישת בזק תנאי הסף צריך לעמוד על 13,000 ₪ מאחר ורף של 30,000 ₪ משמעותו תקופת תחזור תועלת בחרבה על 20 שנים.

11. בטענה זו אין ממש. הוועדה המליצה כי רק בקשה שסכום החשקעה הנאמד לגביה עולה על 30,000 ₪, או אז יובא בחשבון תחזור החשקעה. סכום החשקעה נקבע הן מתוך מטרה להשיג יעילות ומשטות בעבודת הוועדה ולמנוע את סרבול עבודתה בדיונים רבים בשל

ריבוי בקשות, והן לאור שיקולי טובת הציבור ובשים לב, כי מדובר בסכום שאינו משמעותי ביחס לחיקפי פעילות בעלי הרישיונות, ואין מדובר כלל בקביעה שרירותית.

12. בזק טוענת כי תקופת החזר החשקעה המקסימלית צריכה לעמוד על 10 שנים. לעניין זה נציין כי בזק טענה אך לא פירטה והסבירה מדוע תקופת החזר החשקעה צריכה לעמוד על 10 שנים ולא על 20 שנים כפי שהמליצה הוועדה והפירטה את שיקוליה לעניין המלצתה. אשר על כן אין באפשרותנו להתייחס לטענה זו.

13. עוד טוענת בזק כי אורך חיי הנחושת אינו 24 שנים אלא הוא עומד על 10 שנים. יובהר כי חקביעה כי אורך חיי הנחושת עומד על 24 שנים מבוסס על עבודת חברת פרונטיר¹ שתמחרה במסגרת עבודתה, עלויות תחזוקה של מרכיבי השקעה פאסיביים ומבוססת על פרמטרים בינלאומיים בנושא. יצוין עוד כי תקופת החזר החשקעה לצורך בחינת בקשות פרטניות עליה המליצה הוועדה עומדת על 20 שנה וכפי שפורט בדו"ח הוועדה היא מאזנת בין נכונה בין החזר החשקעה של החברה לבין טובת הצרכן.

א. מניעה הנדסית;

14. בזק טוענת שעל אף שבתקנה 4 לתקנות נקבע השיקול של מניעה הנדסית, המלצות הוועדה מרוקנות אותו מכל תוכן ובכך, לטענת בזק, מדובר בחריגה מסמכות וחתעלמות מן חמציאות. לשם דוגמא, טוענת בזק כי עמודי בזק משמשים לאספקת חשמל פיראטי, תוך ליפוף חוטי החשמל על כבלי התקשורת, דבר שבזק בשל חוסר מיומנות וסמכות אינה יכולה ורשאית לטפל בכך, וגם חברת החשמל, רשויות מקומיות ורשויות האכיפה מסרבות לטפל בעניין הכרוך בסיכון חיי אדם.

15. לעניין זה נציין תחילה כי בדו"ח הוועדה צוין כי בהמשך לבחינת היבט זה, נמצא כי בכלל אין מניעה הנדסית לפריסה, אין משמעות הדברים כי לא תותקיים בחינה פרטנית של כל בקשה ונסיבותיה. בנוסף, קבעה הוועדה מקרים בהם עשויות להתעורר מגבלות מטעמים הנדסיים ובחם מקום שטרם הושלמו בו חליכי פיתוח התשתיות, מקום בו טרם התקבלו החיתורים הסטטוטוריים הנדרשים, תתנגדות תושבים לפריסת עילית מונעת את פרישת התשתית.

עוד יצוין כי לדוגמא שהביאה בזק בהתייחסותה בהקשר זה יש תתייחסות בהמלצות הוועדה, שכן מדובר למעשה בנסיבות בהן יש קושי בפרישה מטעמים בטיחותיים. השיקול הבטיחותי הובא בחשבון על ידי הוועדה במסגרת שיקולי בטחון תמדינה כמפורט בסעיף 2.2 לדו"ח הוועדה. הוועדה סבורה כי במידה ובקשה המבוססת על שיקול בטיחותי, הרי שיש לצרף לה אישור מאת גורם מוסמך. עוד נסיף ונציין כי במידה ותוגש

¹ חברת ייעוץ עימה התקשר המשרד לצורך תמחרת מבוסס עלויות של השירותים הסיטונאיים (שירותי תשתית) שהוצגה דרשת מבקד והוט סלקום לספק למתחרים האלטרנטיביים.

בקשה, כדוגמת המקרה שבזק מירטה, תשקול הוועדה לחמליץ על דחיית חובת האוניברסאליות וזאת בהתאם לנסיבות ולמסמכים שיוגשו על ידי בוק.

ד. בקשות בזק;

16. בזק טוענת כי לא קיבלה את חתייחסות הוועדה למרבית בקשותיה.

17. כפי שפורט בדוח הוועדה, הוועדה דנה ב- 57 בקשות של בזק שחוגשו עד ליום 30.4.14. 288 בקשות נוספות של בזק שחוגשו לוועדה ביום 25.5.14 ייבחנו בנפרד.

ה. פרק הזמן ליישום;

18. לטענת בזק, בהתאם להמלצות הוועדה יוצא כי מפעיל המשתתף בקיום חובת האוניברסאליות זוכה ל"זמן הסתגלות" ארוך יותר מאחר והוועדה קבעה כי בקשה פרטנית תיחשם תוך פרק זמן של עד 12 חודשים ואלו לגבי אזורים לא קבעה הוועדה את פרק הזמן ליישום. לטענת בזק מדובר באפליה ועל כן היא מבקשת שקצב היישום הן לגבי בקשה פרטנית והן לגבי לבקשה המתייחסת לאזור יהיה אחיד.

19. יובהר כי אין ממש בטענה שהוועדה לא חמליצה שלא לקבוע פרק זמן לפרישה ביחס לבקשות שאינן פרטניות. אשר לטענה כי יש לקבוע פרק זמן זהה לבקשות הפרטניות ולבקשות המתייחסות לאזור, הרי שנוכח השונות בין בקשה פרטנית לבין בקשה המתייחסת לאזור הן מבחינה של חיערכות תפעוליות והן מבחינה של היקף ההשקעות הנדרשות, סבורה הוועדה כי אין מקום לקבוע פרק זמן זהה ליישום המלצתה ביחס לבקשה פרטנית וביחס לבקשה המתייחסת לאזור.

נספח ג' – רשימת הישובים לפריסה על ידי תוט- שלב ראשון

מס"ד	ישוב	מס"ד	ישוב
1	אב שמואל	32	כפר קאסם
2	אור הנר	33	כפר תמר
3	אחיעזר	34	מגאר
4	אילון	35	מדרשת בן גוריון
5	בית ג'אן	36	מורשת
6	בית הלל	37	מירון
7	בית חלקיה	38	מעלה עיון
8	בית מאיר	39	מצפה נטופה
9	בית רב	40	מחם גולן
10	גזלס	41	משואות יצחק
11	גבעת חיים איחוד	42	נאערה
12	דגניה א'	43	נוף איילון
13	דליה	44	נחושה
14	דלית אל כרמל	45	עזר
15	דפנה	46	עין גב
16	הזרעים	47	עין גדי
17	הרדוף	48	עין החורש
18	זרחיה	49	עין חצבה
19	חד-נס	50	עין חרוד איחוד ומאוחד
20	חורפיש	51	עין יהב
21	חניתה	52	עין כרמל
22	חספין	53	עין צורים
23	טירת צבי	54	ערערה-בנגב
24	טל אל	55	צרעה
25	יד מרדכי	56	קשת
26	זבלים	57	רביבים
27	יסודות	58	רהט
28	יפעת	59	רמת השאפט
29	ירכא	60	שומרייה
30	כפר זיתים	61	שעלבים
31	כפר דוטים		

נספח 6

הודעה לציבור בדבר דחיית

המועד לישום החלטת השר

ארדן מיום 16.8.2016

עמ' 250-251

**משרד התקשורת
הוועדה המייעצת לפרישה אוניברסלית**

י"ב אב תשע"ו
16 אוגוסט 2016

**הודעה לציבור בדבר דחיית המועד ליישום ההחלטה מיום 13.11.2014 לעניין מועד פרישת
תשתית הוט טלקום ש.מ. בע"מ**

1. ביום 13.11.14 החליט שר התקשורת לאמץ את המלצות הוועדה המייעצת לעניין פרישה אוניברסלית¹ ("הוועדה המייעצת" ו-"ההחלטה"). בהתאם לקריטריונים ואמות המידה שגיבשה הוועדה המייעצת, אישור בקשות להגבלה או דחיית של חובת האוניברסליות תהיה ככלל במשורה ובמקרים חריגים. עוד נקבע בהחלטה לאמץ את המלצת הוועדה המייעצת לעניין סדר העדיפות להשלמת פרישת תשתיות הוט טלקום ש.מ. בע"מ ("הוט טלקום"), לפיה, בשלב ראשון, על הוט טלקום יהיה לחשלים פרישת תשתיותיה ב- 61 ישובים² וזאת תוך 24 חודשים ממועד ההחלטה (כלומר עד 13.11.2016), כאשר הפרישה ביתר הישובים (כ- 170 ישובים) תעשה בשלב שני.
2. עוד נקבע בהחלטה כי במקביל להתקדמות פרישת תשתיות הוט טלקום ב- 61 הישובים בשלב הראשון, הוועדה המייעצת תבחן את המשך פרישת תשתיות וקיום חובת האוניברסליות בשים לב לשינויים טכנולוגיים ורגולטוריים רלוונטיים, ככל שיחיו, וכי הוועדה המייעצת תגבש את רשימת הישובים לפרישה בשלב הבא ותמליץ עליה בפני שר התקשורת, ככל שיחיה צורך בכך בהתאם לתחליפים הטכנולוגיים והשינויים הרגולטוריים שיחיו קיימים ורלוונטיים באותה העת.
3. בתמשך לפניית הוט טלקום ולבחינת מצב הדברים בנושא זה, בעת הנוכחית, נמצא כי חלו מספר תמורות ובכלל כך:
  - א. התפתחות טכנולוגית, המאפשרת לחברת הוט מערכות תקשורת בע"מ ("הוט שידורים") לספק את שירותי הטלוויזיה הרב ערוצית, המסופקים כיום על גבי רשת הכבלים של הוט טלקום, בטכנולוגיית OTT (Over The Top) על גבי אינטרנט רחב פס, בכל בית אב ובכל אחד מהישובים בהם הוט טלקום אינה פרושה היום, ופרושה בהם תשתית של חברה אחרת, באופן שהצרכן יקבל את תבילת שירותי הטלוויזיה של החברה במחיר זחל³ המסופק על גבי רשת הכבלים ובאיכות דומה.
  - ב. קיימת לציבור היכולת לבחור את ספק האינטרנט שלו לרבות התשתית (במסגרת רפורמת "הפס הרחב").
  - ג. קיים צפי לשדרוג רשת הכבלים הקיימת של הוט טלקום בכל הארץ לרשת מתקדמת, לרבות בדרך של קירוב פרישת הסיבים האופטיים לבתי המנויים, תחת שימוש ברשת מבוססת COAX, או הקטנה משמעותית של ה- CLUSTERS המחברים לכל צומת אופטית,

¹ הוועדה המייעצת בהתאם לתקנות התקשורת (בזק ושידורים)(הוועדה מייעצת), ותשע"א-2011

² פירוט הישובים בנספח ג' להחלטה שר התקשורת מיום 13.11.2014

³ כאשר מובן שעלות תשתית האינטרנט לצרכן תגולם במחיר השירות.

או מעבר ל- 3.1DOCSIS או כיוצ"ב, השקעות אלן צפיות לחביא להעלאה משמעותית של קצבי הגלישה הממוצעים לרמה המקובלת במדינות המובילות באופן שיאפשר הצעת אפליקציות ויישומים מתקדמים, אשר יש בהם כדי לתרום רבות למשק בהיבטים כלכליים, בשיפור שירותי הבריאות, החינוך, וכדומה.

4. לאחר שהונחה בפני הוועדה המייעצת חוות דעת הנדסית, התומכת ביכולת של הוט שידורים לספק את שירותי הטלוויזיה הרב ערוצית כאמור בסעיף 3א לעיל, ולאחר שאגף כלכלה במשרד הציג בפני הוועדה את עמדתו לרבות היתרונות הגלומים בכך שחוט טלקום לא תידרש לבצע השקעות יקרות מאוד באזורים בהם אינה פרושה בעת הנוכחית (המהווים כ- 8% מכלל פרישת רשת החברה באוכלוסייה) וזאת ברשת המבוססת על הטכנולוגיה הקיימת כיום, ותחת זאת תסיט את השקעותיה להאצת פרישת רשת בטכנולוגיה מתקדמת יותר כאמור בכל אזורי הארץ, בכוונת הוועדה המייעצת להמליץ לשר צחי הנגבי, שר במשרד ראש הממשלה, לדחות את המועד ליישום ההחלטה מיום 13.11.2014 לעניין תשלמת הפרישה בישובים חמנויים בנספח המצ"ב, בשלב זה עד נובמבר 2017.
5. במהלך תקופת הדחייה כאמור, הוט מערכות תחל לספק את שידוריה באזורים ללא פרישה על גבי תשתית פס-רחב, בתעריפים זהים, באיכות דומה ובמתכונת הקבועה ברישיון השידורים. כאמור, וזאת לא יאוחר מיום 31.12.16 לכל דורש לכל בית אב שאליו לא מגיעה רשת חכבלים. מתן הדחייה לפרישת הישובים החמנויים ברשימת 61 הישובים הנזכרים מעלה תותנה בכך שהחברה תספק את חבילת שירותי הטלוויזיה בתנאים האמורים לעיל.
6. במהלך תקופת הדחייה האמורה, יבחן ויגבש משרד התקשורת מתכונת לחשלמת פרישת רשת חוט טלקום בהתאם להחלטה. דחייה נוספת במועד היישום תהיה תלויה במתווה פרישת הרשת שייכלל בתוכניות ההנדסיות של חברת חוט, בסוג הטכנולוגיה ובקצב הפרישה.
7. כל מי שמבקש להגיב יעשה זאת לא יאוחר מיום 26.8.2016 ההודעה לכתובת talvo@moc.gov.il לידי שלמה פילבר.

בברכה,

שלמה פילבר
יו"ר הוועדה המייעצת

נספח 7

המלצות הוועדה המייעצת מיום

28.9.2016

עמ' 253-260

משרד התקשורת
המנהל הכללי

כ"ח אלול תשע"ו
28 ספטמבר 2016

לכבוד
חה"כ צחי הנגבי
שר במשרד ראש הממשלה

שלום רב,

הנדון: המלצת הוועדה המייעצת בדבר דחיית המועד ליישום ההחלטה מיום 13.11.2014 לעניין מועד פרישת תשתיות הוט טלקום ש.מ. בע"מ

חנני מתכבד להביא בפניך בשם חברי הוועדה המייעצת שמונתה בהתאם לתקנות התקשורת (בזק ושידורים)(ועדה מייעצת), התשע"א-2011 ("הוועדה המייעצת"), את המלצתה בדבר דחיית המועד ליישום ההחלטה מיום 13.11.2014 לעניין מועד פרישת תשתיות הוט טלקום ש.מ. בע"מ ("הוט טלקום") בשנה עד ליום 13.11.2017, וזאת כמפורט להלן:

1. ביום 13.11.14 החליט שר התקשורת לאמץ את המלצות הוועדה המייעצת לעניין פרישה אוניברסלית ("ההחלטה"). בהתאם לקריטריונים ואמות המידה שגיבשה הוועדה המייעצת ופורטו בדו"ח הוועדה המייעצת מחודש יוני 2014, אישור בקשות להגבלה או דחייה של חובת האוניברסליות תהיה ככלל במשורה ובמקרים חריגים. עוד נקבע בהחלטה לאמץ את המלצת הוועדה המייעצת לעניין סדר העדיפות להשלמת פרישת תשתיות הוט טלקום, לפיה, בשלב ראשון, על הוט טלקום יהיה להשלים פרישת תשתיותיה ב- 61 ישובים¹ וזאת תוך 24 חודשים ממועד ההחלטה (כלומר עד 13.11.2016). עוד נקבע בהחלטה כי במקביל להתקדמות פרישת תשתיות הוט טלקום ב- 61 הישובים בשלב הראשון, הוועדה המייעצת תבחן את המשך פרישת התשתיות וקיום חובת האוניברסליות בשים לב לשינויים טכנולוגיים ורגולטוריים רלוונטיים, ככל שיהיו, וכי הוועדה המייעצת תגבש את רשימת הישובים לפרישה בשלב הבא ותמליץ עליה בפני שר התקשורת, ככל שיהיה צורך בכך בהתאם לתחליפים הטכנולוגיים והשינויים הרגולטוריים שיהיו קיימים ורלוונטיים באותה העת.

¹ פירוט הישובים בנספח ג' להחלטה שר התקשורת מיום 13.11.2014

משרד התקשורת המנהל הכללי

2. בהמשך לפניית הוט טלקום ולבחינת מצב הדברים בנושא השלמת חפרישה האוניברסלית על ידי הוט טלקום, בעת חנוכחית, נמצא כי חלו במהלך השנתיים האחרונות מספר תמורות אשר נכון יהיה לבחון את השלכתן על ההחלטה, ובכלל כך:

- התפתחות טכנולוגית, המאפשרת לחברת הוט מערכות תקשורת בע"מ ("הוט שידורים") לספק את שירותי הטלוויזיה הרב ערוצית, המסופקים כיום על גבי רשת חבבלים של הוט טלקום, בטכנולוגיית OTT (Over The Top) על גבי אינטרנט רחב פס, בכל בית אב ובכל אחד מהישובים בהם הוט טלקום אינה פרושה חיס, ופרושה בהם תשתית של חברה אחרת, באופן שהצרכן יקבל את חבילת שירותי הטלוויזיה של החברה במחיר זחה² המסופק על גבי רשת חבבלים ובאיכות דומה.
- קיימת לציבור היכולת לבחור את ספק האינטרנט שלו לרבות התשתית (במסגרת רפורמת "הפס הרחב").
- קיים צפי לשדרוג רשת חבבלים הקיימת של הוט טלקום בכל הארץ לרשת מתקדמת, לרבות בדרך של קירוב פרישת הסיבים האופטיים לבתי חמויים, תחת שימוש ברשת מבוססת COAX, או הקטנה משמעותית של ה- CLUSTERS המחוברים לכל צומת אופטית, או מעבר ל- 3.1DOCSIS או כיוצ"ב, השקעות אלו צפויות לחבא להעלאה משמעותית של קצבי הגלישה הממוצעים לרמה המסובלת במדינות חמוילות באופן שיאפשר הצעת אפליקציות ויישומים מתקדמים, אשר יש בהם כדי לתרום רבות למשק בהיבטים כלכליים, בשיפור שירותי הבריאות, החינוך, וכדומה.

3. חוועדה חמייעצת קיימה מספר דיונים בנושא במסגרתם חובאה בפניה חוות דעת הנדסית, חתומכת ביכולת של הוט שידורים לספק את שירותי הטלוויזיה הרב ערוצית כאמור לעיל, ולאחר שאגף כלכלה במשרד חציג בפני חוועדה את עמדתו לרבות היתרונות הגלומים בכך שחוט טלקום לא תידרש לבצע השקעות יקרות מאוד באזורים בהם היא אינה פרושה בעת חנוכחית (המהווים כ- 8% מכלל פרישת רשת הוט טלקום באוכלוסייה) וזאת ברשת המבוססת על הטכנולוגיה הקיימת כיום, ותחת זאת תסיט את השקעותיה להאצת פרישת רשת בטכנולוגיה מתקדמת יותר כאמור בכל אזורי הארץ. מצ"ב כנספחים א' וב' חוות הדעת.

4. כמו כן בחנה חוועדה חמייעצת את החתייחסויות שהתקבלו בהמשך להוועדה שפורסמה לציבור ביום 16.8.16 בנושא. מצ"ב נספח ג' הכולל התייחסות לעיקרי החתייחסויות שהתקבלו לחוועדה.

² כאשר מובן שעלות תשתית האינטרנט לצרכן תגולם במחיר השירות.

**משרד התקשורת
המנהל הכללי**

5. בנוסף, חובתו בפני הוועדה המייעצת כי במהלך תקופת הדחייה כאמור, חוט שידורים תחל לספק את שירותיה לכל דורש ולכל בית אב, באזורים בהם לא פרושה תשתית חוט טלקום, וזאת על גבי תשתית פס-רחב, ובתעריפים זהים ובאיכות דומה ובמתכונת חקבועה ברישיון חוט השידורים. וזאת לא יאוחר מיום 31.12.16. בהתאם הדחייה בהשלמת הפרישה כאמור מותנת בכך שהחברה תספק את חבילת שירותי הטלוויזיה בתנאים האמורים.

6. על פי עקרון הפרישה האוניברסלית ורישיון חוט מערכות תקשורת בכבלים בע"מ ("חוט") על חוט לספק את שירותי השידורים בכל אזורי הארץ באותו מחיר לכל מבקש. לפיכך, התעריף עבור שירותי השידורים ממבוססים על OTT צריך להתבסס על התעריפים הקמעונאיים שמציעה חוט בתמורה לחבילות השונות באזורים בהם היא פרושה בקיזוז מרכיב העלות לתשתית האינטרנט המסופקת הלכה למעשה באזורים הבלתי פרושים על ידי חברת בזק. קיזוז זה נדרש לכלול את מרכיב התשתית ואת העלויות הקמעונאיות הנלוות אליו והוא מתחייב על מנת להימנע מחיוב כפול עבור מרכיב התשתית.

7. לקוח המתגורר באזורים בהם חוט לא פרושה ומעוניין לרכוש חבילה של שידורי חוט מבוססי OTT יחד עם תשתית אינטרנט וטלפוניה ("טריפלי") ישלם לחברת חוט מחיר זהה לחבילת טריפל המוצעת ללקוח המתגורר באזורים בהם חוט פרושה בקיזוז עלות תשתית האינטרנט של בזק בה מחויב הלקוח. גובה הקיזוז יהיה עלות תשתית מיטבית לתפעול טלוויזיה מבוססת OTT⁵. בדרך זו, הצרכן הסופי רוכש חבילה זהה במחיר זהה בכל אזור מגורים, בין אם קיימת תשתית חוט ובין אם לאו.

8. באופן דומה, לקוח המתגורר באזורים בהם חוט לא פרושה ומעוניין לרכוש חבילה של שידורי חוט מבוססי OTT יחד עם תשתית אינטרנט בלבד ("דאבל") ישלם לחברת חוט מחיר זהה לחבילת דאבל המוצעת ללקוח המתגורר באזורים בהם חוט פרושה בקיזוז זהה של אותו הסכום האמור, המשקף את עלות התשתית שבה מחויב הלקוח על ידי חברת בזק עבור תשתית האינטרנט. נכון לציין שההתייחסות ללקוח המתגורר באזורים הבלתי פרושים המעוניין בשירות שידורים בלבד ("סינגל" מבוסס על OTT) תהיה זהה כאל לקוח דאבל מאחר ולקוח זה חייב להיות מחובר גם לתשתית האינטרנט לצורך קבלת שירות הסינגל.

9. בנוסף, לא צריך להיות הבדל בעלות בין לקוחות המתגוררים באזורים הבלתי פרושים שרכשו בעבר שירות אינטרנט מבזק ובין אלו שלא עשו כן. כל הבדל בחיוב בין שני סוגים אלה של

⁵ עלות זו מייצגת את המחיר הממוצע, נכון ליום כתיבת מסמך זה, עבור מחיר תשתית אינטרנט 40 מגה של בזק וזהה למחיר תשתית אינטרנט 30 מגה שמציעה חוט באותה העת.

**משרד התקשורת
המנהל הכללי**

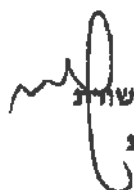
לקוחות ייצור אי שוויון במחיר המוצע ללקוחות שונים בניגוד להוראות רישיון חוט. יתרה מזאת, מאחר והוט לא פרשה תשתית לאזורים הבלתי פרושים היא נדרשת להפחית את עלות התשתית בלי קשר לשירותי האינטרנט שהלקוח החליט לצרוך או לא לצרוך מבזק. על כן המחיר המוצע לצרכן חסופי חייב להיות בתנאים זהים ועל כן גובה ההנחה בכל מקרה יהיה מחיר תשתית אינטרנט 30 מגה שמציעה חוט בכל אחת מתחבילות המוצעות.

10. מהלך תקופת הדחיה האמורה, תגובש מתכונת להשלמת פרישת רשת חוט טלקום בהתאם להחלטה, אשר תכלול בעיקרה מתווה להשלמת הפרישה ובכלל כך סוג טכנולוגיה ומועדים להשלמת הפרישה.

11. ככל שתברת חוט לא תעמוד בהתחייבויותיה לעניין זה, לרבות לוחות הזמנים, תעריפי השירות, וזכות התכנים חמשודרים, הוועדה תמליץ חפסקה על אלתר של המתווה הנזכר בסעיף 10 לעיל וחטלת סנקציות.

בכבוד רב,

שלמה פילבר

 המנהל הכללי משרד התקשורת
יו"ר הוועדה המייעצת

משרד התקשורת
המנהל הכללי

התכנית הכלכלית:

מר שלמה פילגור - יו"ר ועדה

מר יוסף אביג - נציג מקרב הציבור

מר אביח לביאן - יו"ר המשרד
מזכיר סמנכ"ל

שריד משה שלום - נציג ארגון ברכות

גבי אביח לביאן - נציג מקרב הציבור

**משרד התקשורת
המנהל הכללי**

**מענה להתייחסויות להודעה לציבור בדבר דחיית המועד ליישום ההחלטה מיום 13.11.14 לעניין
מועד פרישת תשתיות חוט טלקום ש.מ. בע"מ**

סמך: נייר הוועדה לציבור מיום 16.8.16

ההתייחסויות שהתקבלו להודעה שפורסמה לציבור ביום 16.8.16 בדבר דחיית המועד ליישום ההחלטה מיום 13.11.14 בנוגע למועד פרישת תשתיות חוט טלקום ש.מ. בע"מ ("ההודעה"), נבחנו ונדונו במשרד התקשורת ("המשרד") ועל ידי הוועדה המייעצת, לחלן התייחסויות לעיקרי הטענות שהובאו בהתייחסויות האמורות.

א. טענה - לא ניתן די זמן לציבור להגיב ולא הוצג תבסיס המקצועי על פיו נתקבלה ההחלטה. מבקשים להישמע בעל פה.

מענה - תהודעה עניינה בדחיית מועד הפרישה ב- 61 הישובים הנכללים בשלב הראשון של הפרישה, וזאת בהמשך לבחינת שינוי הנסיבות שנדונו בוועדה ופורטו בסעיף 3 בהודעה הכוללת התייחסות לתמורות הרלוונטיות שחלו מעת קבלת ההחלטה ביום 13.11.2014 ("ההחלטה") ועד היום, בגינם נמצא כי נכון להאריך את המועד ליישום ההחלטה, על מנת לבחון את מתכונת ויישום הפרישה בהתחשב בתמורות אלה. לעניין הבקשה לקבל את התשתית המקצועית שהונחה בפני הוועדה המייעצת הרי שעיקרי הדברים פורטו בהודעה בסעיפים 3-4. בנסיבות אלה מאחר ומדובר בדחיה בלבד של ההחלטה לצורך בחינה, ואין מדובר בשינוי של ההחלטה ומכיוון שעיקרי שיקולי הוועדה בקבלת ההחלטה הוצגו כאמור לעיל בהודעה, לא נמצא כי יש מקום להאריך את משך זמן להתייחסות הציבור. המסמכים שחוצגו בפני הוועדה מצורפים כנספחים א' ובי'. כאמור לעיל יוסף כי לאחר השלמת הליך הבחינה במהלך תקופת הדחיה כאמור, וככל וכאשר תגובש באופן שלם וסלא מתכונת פרישה חדשה, ובכלל כך בחיבת ההנדסי ובחיבת הכלכלי ויוחלט לשנות את ההחלטה יובאו הדברים להתייחסות הציבור.

מעבר לאמור, נציין כי בוועדה המייעצת מכחנים 3 נציגים (מתוך 5) מקרב הציבור – וביניהם נציגת ארגון צרכנים.

ב. טענה - דחיית חובת הפרישה מנוגדת לקריטריונים שקבעה הוועדה המייעצת – נטען כי הוועדה המייעצת לא שקלה את הקריטריונים בתקנה 4 לתקנות התקשורת (בזק ושידורים)(ועדה מייעצת), תשע"א-2011 ("תקנות הוועדה המייעצת"), ואת הקריטריונים והשיקולים בהתאם לדו"ח הוועדה המייעצת, וכי הם לא מתקיימים בעניין הנדון. כמו כן נטען שהיה על הוועדה לבחון את הקריטריונים ביחס לכל ישוב

משרד התקשורת המנהל הכללי

בנפרד. בנוסף, שלושת הנימוקים לדחייה בהודעה/התפתחות טכנולוגית (OTT), רפורמת חפס חרחב, צפי לשדרוג תשתית הוט) אינם יכולים להצדיק את הדחייה. כמו כן נטען במתן הדחייה יש משום אפליה של חוט טלקום לטובה, ויש מקום לאפשר דחיה בפרישה בשווקים אחרים (רט"ן).

מענה - בתקנות הוועדה המייעצת נקבעו הוראות לעניין מתן המלצת הוועדה המייעצת והחלטת שר התקשורת בבקשות שהוגשו לוועדה. בהתאם לתקנה 25(2) ו-6(א) לתקנות הוועדה המייעצת יכולה הוועדה להמליץ על דחיית המועד להשלמת הפריסה האוניברסלית לתקופה שתקבע וחשך יכול להחליט על דחיית מועד השלמת הפריסה לתקופה שיקבע. בעת הנוכחית נדונה דחיית המועד ליישום ההחלטה בלבד ואין מדובר בביטולה. בתקנות לא נקבעו הוראות פרטניות לעניין דחיית מועד יישום החלטה. בעניין חנדון העילות והנסיבות בעטיין נוצר הצורך לעמדת הוועדה המייעצת בדחיית יישום ההחלטה הובהרו ואף פורטו בהודעה. ולפיכך הטענה כי דחיית חובת הפרישה מנוגדת לקריטריונים שקבעה הוועדה המייעצת, אינה רלוונטית, שכן בשלב הנוכחי מדובר כאמור בדחיית מועד היישום של ההחלטה בלבד.

הנימוקים להמלצה על דחיית יישום ההחלטה, המביאים בעיקרם בכלל חשבון את מצב הדברים בעת הנוכחית וההתפתחויות שהיו מאז מועד קבלת ההחלטה מהווים לעמדת הוועדה טעמים המצדיקים את דחיית מועד יישום הפריסה לצורך השלמת בחינת המשמעויות וההשלכות של נסיבות אלה על אופן השלמת הפריסה האוניברסלית, לפיכך, השיקולים בתקנות והקריטריונים שקבעה הוועדה המייעצת אינם רלוונטיים לעניין חנדון, ובהתאם גם לא נדרש לבחון את הקריטריונים ביחס לכל ישוב בנפרד.

למען הסר ספק יובהר כי בהודעה לא נטען כלל ששירותי OTT מהווים חלופה לשירות תשתית רחבת פס או טלפוניה. אלא צוין כי במהלך תקופת הדחייה יסופקו שירותי שידורים, באיזורים בהם אין פרישה של תשתית הוט טלקום, באמצעות OTT. לאור האמור אין גם יסוד גם לטענת האפליה ביחס למגזרי תקשורת אחרים.

ג. **טענה -**בסעיף 3א להודעה - על מנת לשמור על אחדות ובחירות, לאחר תמילה "תשתית" יש לחוסיף את המילים "רחבת פס".

מענה - למען הסר ספק יובהר כי אספקת שירותי שידורים על ידי הוט שידורים בטכנולוגיית OTT תהיה במקום בו פרושה תשתית רחבת פס של חברה אחרת, שכן ניתן לספק שירותי OTT רק על גבי תשתית רחבת פס.

ד. **טענה -** בסעיף 4 להודעה, מבוקש להוריד את המילים "בכל איזור בארץ" -

מענה - המלצת הוועדה בעת הנוכחית היא על דחיית המועד ליישום ההחלטה. מתכונת השלמת הפרישה תיבחן ותגובש כאמור במהלך תקופת הדחייה ואין שינוי בעת הנוכחית בהחלטה שחתקבלה, ולפיכך הטענה אינה רלוונטית.

**משרד התקשורת
המנהל הכללי**

ח. **טענה** – לא לכל קיבוץ/מקום מגיעה תשתית של הוט טלקום באופן שמתאפשרת תחרות בין הוט לבזק. בכך נוצרה לכאורה פגיעה בתחרות לאור החיצע שעומד לבחירתם של מניינים ביישובים שאליו תשתית הוט טלקום אינה מגיעה.

מענה – ראשית נשוב ונזכיר כי אין מדובר בביטול ההחלטה אלא מדובר בדחייה ביישומה. זאת ועוד, כי עם כינונה של רפורמת השוק סיטונאי על גבי תשתית בזק, הרי שישנה תחרות בכל מקום בו חברת בזק פרושה עד לבתי חמניים – יש אפשרות לקבל שירותים מ-X ספקים (כיום מעל לשבעה ספקי שירות פעילים). בנוסף, במתווה חמוצע במסגרת הדחייה יש כדי לשפר את מצבם של כלל התושבים ביישובים אליהם תשתית הוט טלקום אינה מגיעה (ולא רק 61 חייבים להם נקבעה בהחלטה השלמת הפרישה בשלב א') וזאת לאור כך שבעוד פחות מרבעון יסופקו שירותי הטלוויזיה של הוט שידורים בטכנולוגיית OTT באופן שיאפשר למרבית התושבים לחס אין כיום תשתית הוט טלקום ליהנות משירותי השידורים של הוט שידורים, כך שתתאפשר תחרות בין ספקיות הטלוויזיה הרב ערוצית. מעבר לכך, החמלצה תאפשר להביא תחרות בתחום השידורים המבוססת FTTB/H לכל מקום, ובפרט גם לאותם יישובים שעד כה לא היו מחוברים. המשמעות היא שאמנם יש דחייה זמנית ביחס לפיתוח התחרות בין התשתיות, אבל הדחייה תאפשר תחרות הרבה יותר אפקטיבית בשירותים לצרכן בתחום השידורים, שתדחוף לשיפור משמעותי באיכות התשתית באותם יישובים מרוחקים.

ו. **טענה** – בחלק מהיישובים התשתית הקיימת של חברת בזק אינה מספקת לצורך אספקת שידורי OTT כך בחלק מהיישובים תשתית חברת בזק ישנה פרושה על עמודי טלפון באופן שמייצר כשלים וקשיים בתקשורת הבזק כך והשירותים המסופקים במהירויות נמוכות משמעותית מאלה הנמכרות (כמקסימום). **מענה** – בכל מקום בו קיימת תשתית רחבת פס ימצא פתרון טכנולוגי שיאפשר אספקת שידורי השירותים באמצעות OTT, ללא תלות באופן הפרישה עילית או תת קרקעית.

נספח 8

החלטת שר התקשורת מיום

9.10.2016 (החלטת השר הנגבי)

עמ' 262-266

השר צחי הנגבי

ז' תשרי, תשע"ז

9 אוקטובר, 2016

לכבוד
מר גיל ססמורטס
המנהל הכללי
הוט טלקום ש.מ. בע"מ

לכבוד
גב' טל גרנות
המנהלת הכללית
הוט מערכות תקשורת בע"מ

הנדון: אימוץ המלצת הוועדה המייעצת בהתאם לתקנות התקשורת
(בזק ושירותים) (ועדה מייעצת) התשע"א-2011 בדבר דחיית תמונת
ליישום ההחלטה מיום 13.11.2014 לעניין מועד פרישת תשתיות חוט
טלקום ש.מ. בע"מ

1. ביום 13.11.14 החליט שר התקשורת דאז, גלעד ארדן, לאמץ את המלצות הוועדה המייעצת לעניין פרישה אוניברסלית ("ההחלטה"). בהתאם לקריטריונים ואמות המידה שגיבשה הוועדה המייעצת ופורטו בדו"ח הוועדה המייעצת ממועד 2014, אישור בקשות להגבלה או דחייה של חובת האוניברסליות תהיה ככלל במשורה ובמקרים חריגים. עד נקבע בהחלטה לאמץ את המלצת הוועדה המייעצת לעניין סדר העדיפות להשלמת פרישת תשתיות חוט טלקום, לפיה, בשלב ראשון, על חוט טלקום יהיה להשלים פרישת תשתיותיה ב- 61 ישובים¹ וזאת תוך 24 חודשים ממועד ההחלטה (כלומר עד 13.11.2016). עוד נקבע בהחלטה כי במקביל להתקדמות פרישת תשתיות חוט טלקום ב- 61 הישובים בשלב הראשון, הוועדה המייעצת תבחן את המשך פרישת התשתיות וקיום חובת האוניברסליות בשים לב לשינויים טכנולוגיים ורגולטוריים רלוונטיים, כהל שיהיו, וכי הוועדה המייעצת תגבש את רשימת הישובים לפרישה בשלב הבא

¹ פירוט הישובים במספר 1 להחלטה שר התקשורת מיום 13.11.2014

ותמליץ עליה בפני שר התקשורת, ככל שיהיה צורך בכך בהתאם לתחליפים הטכנולוגיים והשינויים הרגולטוריים שיהיו קיימים ורלוונטיים באותה העת.

2. הועדה המייעצת עדכנה אותי, במכתבם המצ"ב מיום 28.9.16, שבהמשך לפניית הוט טלקום ולבחינת מצב הדברים בנושא השלמת הפרישה האוניברסלית על ידי הוט טלקום, בעת הנכחית, מצאה הועדה כי חלו במהלך השנתיים האחרונות מספר תמורות אשר נכון יהיה לבחון את השלכותיהן על ההחלטה, ובכלל כך:

- התפתחות טכנולוגית, המאפשרת לחברת הוט מערכות תקשורת בע"מ ("חוט שיחורים") לספק את שירותי הטלוויזיה הרב ערוצית, המסופקים כיום על גבי רשת הכבלים של הוט טלקום, בטכנולוגיית OTT (Over The Top) על גבי אינטרנט רחב פס, בכל בית אב ובכל אחד מחישובים בהם הוט טלקום אינה פרושה היום, ופרושה בהם תשתית של חברה אחרת, באופן שהצרכן יקבל את חבילת שירותי הטלוויזיה של החברה במחיר זהה² המסופק על גבי רשת הכבלים ובאיכות דומה.

- קיימת לציבור יכולת לבחור את ספק האינטרנט שלו לרבות התשתית (במסגרת רפורמת "חפס הרחבי").

- קיים צפי לשדרוג רשת הכבלים הקיימת של הוט טלקום בכל הארץ לרשת מתקדמת, לרבות בדרך של קירוב פרישת הסיבים האופטיים לבתי המנויים, תחת שימוש ברשת מבוססת COAX, או הקטנה משמעותית של ה- CLUSTERS המחוברים לכל צומת אופטית, או מעבר ל- 3.1 DOCSIS או כיוצ"ב. השקעות אלו צפויות לחבא להעלאה משמעותית של קצבי הגלישה הממוצעים לרמה המקובלת במדינות המובילות באופן שיאפשר הצעת אפליקציות ויישומים מתקדמים, אשר יש בהם כדי לתרום רבות למשק בהיבטים כלכליים, בשיפור שירותי הבריאות, החינוך, וכדומה.

² כאשר מדובר בעלויות תשתית האינטרנט לצדן תשלום במחיר השירות.

3. הוועדה המייעצת קיימה מספר דיונים בנושא, במסגרתם חובאה בפניה חוות דעת חנדסית, התומכת ביכולת של הוט שידורים לספק את שירותי הטלוויזיה חרב ערוצית כאמור לעיל. אגף כלכלה במשרד התקשורת הציג בפני הוועדה את עמדתו, לרבות היתרונות הגלומים בכך שהוט טלקום לא תידרש לבצע השקעות יקרות מאוד באזורים בהם היא אינה פרושה בעת הטכחית (המהווים כ- 8% מכלל פרישת רשת הוט טלקום באוכלוסייה), וזאת ברשת המבוססת על טכנולוגיה הקיימת כיום, ותחת זאת תסיט את השקעותיה לזאצת פרישת רשת בטכנולוגיה מתקדמת יותר כאמור בכל אזורי הארץ.

4. כמו כן בחנה הוועדה המייעצת את החתייחסויות שהתקבלו בהמשך לחודעה שפורסמה לציבור ביום 16.8.16 בנושא, כפי שמפורט במכתבם הנזכר בסעיף 2.

5. בנוסף, הובהר בפני הוועדה המייעצת כי במהלך תקופת הדחייה כאמור, הוט שידורים תחל לספק את שירותיה לכל דורש ולכל בית אב, באזורים בהם לא פרושה תשתית הוט טלקום, וזאת על גבי תשתית פס-רחב, בתעריפים זחים, באיכות דומה ובמתכונת הקבועה ברישיון הוט השידורים, וזאת לא יאחר מיום 31.12.16. בהתאם, חדחייה בהשלמת הפרישה כאמור מותנית בכך שהחברה תספק את תבילת שירותי הטלוויזיה בתנאים האמורים.

6. על פי עקרון הפרישה האוניברסלית ורישיון הוט מערכות תקשורת בכבלים מע"מ ("הוט"), על הוט לספק את שירותי השידורים בכל אזורי הארץ באותו מחיר לכל מבקש. לפיכך, התעריף עבור שירותי השידורים המבוססים על OTT צריך להתבסס על התעריפים הקמעונאיים שמציעה הוט, בתמורה לחבילות השונות באזורים בהם היא פרושה, בקיזוז מרכיב העלות לתשתית האינטרנט המסופקת הלכה למעשה באזורים הבלתי פרושים על ידי חברת בזק. קיזוז זה

נדרש לכלול את מרכיב התשתית ואת העלויות הקמעונאיות הנלוות אליו, וחוא מתחייב על מנת להימנע מחיוב כפול עבור מרכיב התשתית.

7. לקוח המתגורר באזורים בהם הוט לא פרושה ומעוניין לרכוש חבילה של שידורי הוט מבוססי OTT יחד עם תשתית אינטרנט וטלפוניה ("סריפלי"), ישלם לחברת הוט מחיר זהה לחבילת טריפל המוצעת ללקוח המתגורר באזורים בהם הוט פרושה, בקיזוז עלות תשתית האינטרנט של בזק בה מחויב הלקוח. גובה הקיזוז יהיה עלות תשתית מיטבית לתפעול טלוויזיה מבוססת OTT⁹. בדרך זו, הצרכן חסופי רוכש חבילה זהה במחיר זהה בכל אזור מגורים, בין אם קיימת תשתית הוט ובין אם לאו.

8. באופן דומה, לקוח המתגורר באזורים בהם הוט לא פרושה ומעוניין לרכוש חבילה של שידורי הוט מבוססי OTT יחד עם תשתית אינטרנט בלבד ("דאבל"), ישלם לחברת הוט מחיר זהה לחבילת דאבל המוצעת ללקוח המתגורר באזורים בהם הוט פרושה, בקיזוז זהה אותו הסכום האמור, המשקף את עלות התשתית שבה מחויב הלקוח על ידי חברת בזק עבור תשתית האינטרנט. ההתייחסות ללקוח המתגורר באזורים חבילתי פרושים המעוניין בשירותי שידורים בלבד ("סינגל" מבוסס על OTT), תהיה זהה כאל לקוח "דאבל", מאחר ולקוח זה חייב להיות מחובר גם לתשתית האינטרנט לצורך קבלת שירות הסינגל.

9. בנוסף, לא צריך להיות הבדל בעלות בין לקוחות המתגוררים באזורים חבילתי פרושים שרכשו בעבר שירות אינטרנט מבזק, ובין אלו שלא עשו כן. כל הבדל בחיוב בין שני סוגים אלה של לקוחות ייצור אי שוויון במחיר המוצע ללקוחות שונים, בניגוד להוראות רישיון הוט. יתרה מזאת, מאחר והוט לא פרשה תשתית לאזורים חבילתי פרושים,

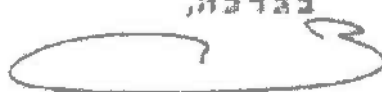
⁹ עלות זו מייצגת את הסחיר הממוצע, כגון ליום כתיבת מסמך זה, עבור מחיר תשתית אינטרנט 40 מנח של בזק והיה לטחיר תשתית אינטרנט 30 מנח שמציעה הוט באותה עת.

היא נדרשת להפחית את עלות התשתית בלי קשר לשירותי האינטרנט שחלקות החליט לצרוך או לא לצרוך מבזק. על כן, המחיר המוצע לצרכן חסופי חייב להיות בתנאים זהים, וגובה ההנחה בכל מקרה יהיה מחיר תשתית אינטרנט 30 מגה שמציעה הוט מכל אחת מהחבילות המוצעות.

10. במהלך תקופת הדחיה האמורה, תגובש מתכונת ליישום חובת האוניברסליות על ידי הוט טלקום בהתאם להחלטה, אשר תכלול בעיקרה מתווה ליישום החובה ובכלל כך סוג הטכנולוגיה ומועדים להשלמת הפרישה.

11. ככל שחברת הוט לא תעמוד בהתחייבויותיה לעניין זה, לרבות לוחות הזמנים, תעריפי השירות וזהות התכנים המשודרים, תבוטל הדחיה במועד חובת הפרישה ויופסק לאלתר גיבוש המתווה הנזכר בסעיף 10 לעיל.

12. לאחר שבחנתי את המלצות הוועדה כמפורט במכתבם האמור אלי ואת חוות הדעת שהוגשו לוועדה, ולאחר שבחנתי את ההתייחסויות שהגיעו לוועדה מן הציבור, ואת תגובת הוועדה, החלטתי לאמץ את המלצות הוועדה כפי שפורטו לעיל.

בגד כה,

אחי הגנבי

נספח 9

המלצות מינהל הכלכלה מיום
8.8.2018 בדבר שינויים בחובת
הפרישה האוניברסלית החלה על
IBC והחלטת שר התקשורת
בעניין
עמ' 268-286

משרד התקשורת המנהל הכללי

כ"ז אב תשע"ח
08 אוגוסט 2018

לכבוד
רשימת תפוצה

הנדון: שינויים בחובת הפרישה האוניברסלית החלה על IBC - החלטה

שר התקשורת מילא ידי לחודיעכם כדלקמן -

1. ביום 27 במאי 2018 פרסם משרד התקשורת ("המשרד") שימוע בנושא: "שינויים בחובת הפרישה האוניברסלית החלה על IBC" ("שימוע"). בחמשך לשימוע, התקבלו במשרד התקשורת התייחסויות הגורמים הבאים:

ביום 20 ביוני 2018 התקבלו התייחסויות מחברת סלקום ישראל בע"מ ("סלקום") ומחברת פרטנר תקשורת בע"מ ("פרטנר"). ביום 21 ביוני 2018 התקבלו התייחסויות מחברת אי.בי.סי. איזראל ברודבאנד קומפני (2013) בע"מ ("IBC", "החברה") ומחברת הוט טלקום ש.מ. ("הוט"). ביום 26 ביוני 2018 התקבלה התייחסות מחברת בזק החברה הישראלית לתקשורת בע"מ ("בזק"), וביום 3 ביולי 2018 התקבלה התייחסות מחברת מרתון 018 אקספון בע"מ ("אקספון"). כמו כן התקבלו שתי התייחסויות מהציבור.

2. ביום 5 באוגוסט 2018 קיבלה הממשלה החלטה בדבר תיקון החלטות הממשלה בנושא, שקבעה שיקול דעת לשר התקשורת לקבוע את חיקף חובת הפרישה של IBC ברישיונה.

3. לאחר שהדרג המקצועי במשרד בחן את התגובות שהתקבלו במענה לשימוע, חציג הדרג המקצועי במשרד את המלצותיו בפני שר התקשורת וחציג בפניו את הטענות המרכזיים שעלו בתגובות שהועברו למשרד.

4. הטענות המרכזיים שעלו בתגובות לשימוע, מענה המשרד לטענות והמלצות הדרג המקצועי במשרד לאחר בחינת הטענות בשימוע, מפורטים במסמך של סמנכ"ל בכיר ומנהל מנהל הכלכלה במשרד התקשורת בנושא "שינויים בחובת הפרישה האוניברסלית החלה על IBC - המלצה" מיום 8 באוגוסט 2018, מצ"ב.

משרד התקשורת המנהל הכללי

5. בהמשך לאמור, ולאחר ששר התקשורת שקל וקיבל את המלצות הדרג המקצועי במשרד, להלן יפורטו החלטות שר התקשורת בנושא:

5.1 לקבוע בתיקון לתקנות התקשורת (בזק ושידורים)הליכים ותנאים לקבלת רישיון כללי (אחוד), תשי"ע-2010 ("תקנות רישיון אחוד") מסגרת אסדרה ותנאים לפעילותו של רישיון כללי ייחודי (תשתית); רישיון כללי ייחודי (תשתית) יוגדר בתקנות כסוג של רישיון כללי ייחודי וכמפעיל סייטונאי המספק שירותיו לבעלי רישיון (או מי שהוא בעל היתר) בלבד, בדומה לרישיון מפ"א תשתית ("הרישיון החדש"). מסגרת אסדרה זו תאפשר לחברת IBC להגיש בקשה לרישיון כאמור, ובכפוף לבחינת הבקשה ועמידת החברה בתנאים שיקבעו בתקנות, תאפשר לצמצם את חובת הפרישה שחלה על החברה, בהתאם לאמור לחלן.

5.2 בהמשך לכך, חובת הפרישה שתקבע ברישיון החדש תעמוד על לא פחות מ-40% ממשקי הבית בישראל בתוך עשר שנים (למעלה מ-1 מיליון משקי בית). כמו כן, יקבעו ברישיון החדש "אבני הדרך" חבאות (מועד הענקת הרישיון - "המועד הקובע"):

- א. בתום השנה השלישית מהמועד הקובע - 10% נגישות למשקי הבית;
- ב. בתום השנה השביעית מהמועד הקובע - 25% נגישות למשקי הבית;
- ג. בתום השנה העשירית מהמועד הקובע - 40% נגישות למשקי הבית.¹

5.3 ברישיון החדש תקבע תקופת "Cherry Picking" אשר תמשך 3 שנים למן המועד הקובע ובמהלכה לא יחולו על בעל הרישיון כללים בנוגע למיקום הגיאוגרפי של הפרישה.

5.4 היקף הנגישות בפריפריה ייספר החל מהמועד הקובע, בעוד היקף הנגישות במרכז ייספר מתום תקופת ה-"Cherry Picking".

5.5 לאחר שלוש שנים מהמועד הקובע ידרש בעל הרישיון החדש להנגיש משק בית אחד לפחות בפריפריה, על כל משק בית שיונגש במרכז הארץ. לעניין זה פריפריה תוגדר ברישיון החדש כאשכולות 1-5 במדד הפריפריאליות של חלמ"ס. מרכז יוגדר כאשכולות 6-10 במדד זה.

¹ משקי הבית אשר 80% מהם ניתן לחבר לרשת החברה בתוך 14 יום ו-20% תנותרים ניתן לחבר לרשת החברה בתוך שלושה חודשים לכל היותר. סך זה, חלקי סך משקי הבית הקיימים בישראל, יהווה את שיעור הנגישות.

משרד התקשורת המנהל הכללי

5.6 בהתאם לתיקון תקנות רישיון אחוד כאמור החברה תוכל להגיש בקשה לקבלת רישיון כללי ייחודי (תשתית) חלף רישיון כללי למתן שירותי בזק פנים ארציים ניחים (תשתית) שבידה. המשרד יבחן את בקשת החברה וככל שהמשרד ימצא כי החברה עומדת בדרישות התיקון לתקנות רישיון אחוד תאושר בקשתה, ורישיון מפי"א תשתית שניתן לה יבוטל. במסגרת הבקשה החברה תידרש להציג למנכ"ל המשרד תוכנית עסקית. בהמשך לכך, שלושה חודשים לאחר המועד הקובע תידרש החברה להציג למנכ"ל המשרד תוכנית פרישה מפורטת בהתאם להוראות הרישיון.

5.7 הוראות תקנה 11 לתקנות רישיון אחוד יחולו על בעל רישיון כללי ייחודי (תשתית), ובכלל כך יינתן שיקול דעת לשר התקשורת לאפשר למפי"א למעט מפי"א כללי, קרי למעט בזק וחוט או גורמים בעלי זיקה אליהן, להיות בעל עניין בבעל רישיון כללי ייחודי (תשתית), או לאפשר לבעל עניין במפי"א, למעט מפי"א כללי כאמור, להיות בעל עניין בבעל רישיון כללי ייחודי (תשתית). זאת, לאחר ששוכנע השר כי מתן אפשרות כאמור לא פוגעת בתחרות בתחום התקשורת או בטובת הציבור.

5.8 לשם שמירה על מאפייני בעל הרישיון החדש כ"ספק-ספקים", יקבעו ברישיון החדש הוראות הפרדה מבנית בין גורם המחזיק אמצעי שליטה בחברה לבין החברה, ככל שאותו גורם הוא בעל רישיון מכוח חוק התקשורת (בזק ושידורים), התשמ"ב-1982. כמו כן יקבעו כללים ברישיון החדש על מנת שלא ייווצר לבעל השליטה יתרון שיווקי למול ספקי השירות האחרים. על כן יקבע ברישיון החדש כי בעל הרישיון יפרסם ללקוחותיו את תוכנית הפרישה שלו שלושה חודשים מראש.

5.9 על בעל הרישיון החדש יהיה להגיש דו"חות למשרד לעניין עמידתו בחובות הפרישה כאמור בהתאם ללוח הזמנים שיפורט להלן. הוראות אלה יקבעו ברישיון כללי ייחודי (תשתית):

- א. במועד הקובע - הגשת דו"ח המפרט את מספר משקי הבית הנגישים לרשת בעל הרישיון. הדו"ח יהיה בחלוקה לרשויות מקומיות כהגדרתן בלמ"ס. בדו"ח יצוינו כמות משקי הבית בפריפריה הנגישים לרשת בעל הרישיון וכמות משקי הבית במרכז הנגישים לרשת בעל הרישיון ("דו"ח נגישות לרשת").
- ב. בתום כל שנה מחמועד הקובע - הגשת דו"ח נגישות לרשת, שנתי ומצרפי.

משרד התקשורת המנהל הכללי

בהתאם לאמור לעיל, מצ"ב טיוטת תיקון תקנות רישיון אחד, המפורסמת במקביל להחלטה זו במערכת קשרי ממשל.²

משרד התקשורת יפרסם בתקופה הקרובה את תנאי הרישיון החדש.

נחשאל (נתי) כהן
המנהל הכללי

העתק:

גבי מיכל הלפרין, הממונה על הגבלים עסקיים
ד"ר תניב רופא, סמנכ"לית חטיבה פיננסית-כלכלית, רשות החשמל
מר שאול מרידור, הממונה על התקציבים, משרד האוצר
עו"ד דלית זמיר, היועצת המשפטית, רשות החברות
עו"ד מאיר לוי, המשנה ליועץ המשפטי לממשלה (כלכלי-פיסקאלי), משרד המשפטים
אינג' מימון שמילה, המשנה לסמנכ"ל ומנהל מינהל הנדסה
מר איתן כסיף, סמנכ"ל בכיר פיקוח ואכיפה
מר גדעון שטרית, מנהל אגף בכיר רישוי
עו"ד ברוריה מנדלסון, סגנית בכירה ליועצת המשפטית
ד"ר עופר רז-דרור, סמנכ"ל בכיר ומנהל מינהל כלכלה
מר אביב גוטר, יועץ בכיר לסמנכ"ל

רשימת תפוצה:

גבי סטלה הנדלר, מנכ"לית, בזק
מר איציק בנבנישתי, מנכ"ל, פרטנר
מר גיל ספורטס, מנכ"ל, הוט טלקום
מר ניר שטרן, מנכ"ל, סלקום
רו"ח דורון כהן, יו"ר, IBC
מר יעקב נדבורני, מנכ"ל, אקספון

² <http://www.tazkirini.gov.il/Pages/default.aspx>

משרד התקשורת מינהל כלכלה

כ"ז אב תשע"ח
08/08/18

לכבוד
מר נתנאל (נתן) כהן
המנהל הכללי
משרד התקשורת

חנדון : שינויים בחובת הפרישה האוניברסלית החלה על IBC - המלצה

סימוכין: (1) מכתב מאת מר נתנאל (נתן) כהן, מנכ"ל משרד התקשורת, מיום 27.5.2018

(2) חוות דעת מאת ד"ר עופר רו-דרור, סמנכ"ל כלכלה, מיום 27.5.2018

הריני מתכבד לפנות אליך בנושא שבנדון כדלקמן:

בהמשך לשימוע שבסמך שהתפרסם ביום 27 במאי 2018, התקבלו במשרד התקשורת ("המשרד")
התייחסויות הגורמים הבאים:¹

ביום 20 ביוני 2018 התקבלו התייחסויות מחברת סלקום ישראל בע"מ ("סלקום") ומחברת
פרטנר תקשורת בע"מ ("פרטנר"). ביום 21 ביוני 2018 התקבלו התייחסויות מחברת אי.בי.סי.
איזרל ברודבאנד קומפני (2013) בע"מ ("IBC", "החברה") ומחברת הוט סלקום ש.מ. ("הוט").
ביום 26 ביוני 2018 התקבלה התייחסות מחברת בזק החברה הישראלית לתקשורת בע"מ
("בזק"), וביום 3 ביולי 2018 התקבלה התייחסות מחברת מרתון 018 אקספון בע"מ ("אקספון").
כמו כן התקבלו שתי התייחסויות מהציבור.

אגף התקציבים במשרד האוצר והרשות לחגבלים עסקיים הביעו תמיכה בתמלצות השימוע.

נציין כי ביום 5 באוגוסט 2018 קיבלה הממשלה החלטה בדבר תיקון החלטות הממשלה בנושא,²
שקבעה שיקול דעת לשר התקשורת לקבוע את היקף חובת הפרישה של חברת התקשורת ברישיון
החברה.

לאחר שבחנו את הטענות שעלו במסגרת ההתייחסויות כאמור, להלן תפורט המלצתנו, ולאחריו
יפורטו עיקרי הטענות שעלו בשימוע והמענה להן:

1. על מנת לאפשר את מימוש האינטרס הכלכלי-חברתי בפרישת רשת תקשורת ניחות על גבי
רשת החשמל אשר עמד בבסיס החלטות הממשלה; על מנת לעודד את התחרות בשוק
התשתית הניחות, לאפשר למצות את הפוטנציאל התחרותי של החברה ולאפשר פרישת רשת
תקשורת שלישית רחבת-פס בישראל בהיקף משמעותי לכ-1 מיליון משקי בית; על מנת

¹ תגובות לשימוע התבקשו עד ליום 14.6.18, בהמשך לבקשות שהתקבלו במשרד, נתן המשרד ארכה להגשת
ההתייחסויות עד ליום 21.6.18 בפועל התקבלו התייחסויות אף לאחר תמועד האמור. כלל ההתייחסויות נבחנו על ידי
המשרד.

² הקמת IBC ואסדרת פעילותה נעשו באמצעות החלטות ממשלה מספר 2024 מיום 15.7.2010 ("החלטה מספר 2024"),
החלטות הממשלה מספר 2949 מיום 6.3.2011, והחלטות ועדת שרים לענייני חברה וכלכלה מיום 5.9.2012 (חכ/300),
אשר קיבלה תוקף של החלטות ממשלה מיום 20.9.2012 ("החלטות הממשלה").

משרד התקשורת מינהל כלכלה

להביא לשיפור איכות משמעותי במהירות הגלישה באינטרנט בישראל; על מנת להביא לירידת מחירי הגלישה באינטרנט בישראל; ועל מנת לייצר איום ותחרותי ממשי על בעלות התשתית, קבוצות בוק וחוט, ובכך לתמרצן לשדרוג רשתות התקשורת שלהן; אנו ממליצים לצמצם את חובת הפרישה של חברת IBC.

2. הבדיקה הכלכלית שערכנו לכדאיות פרישת סיבים אופטיים על-גבי רשת חברת חשמל לישראל ("חברת חשמל"), העלתה כי לא קיימת כדאיות כלכלית לפרישה כלל-ארצית ("פרישה אוניברסלית"). בדיקתנו העלתה כי שינויים שהתרחשו לאחר חליך הבחירה של בעל השליטה ב-IBC, ובכלל כך הפעלת השוק הסיטונאי, הקטינו משמעותית את הכדאיות הכלכלית של פרישה אוניברסלית כאמור ויצרו אלטרנטיבה זולה יותר לפרישה מאשר על גבי רשת החשמל בחלקים נרחבים במדינה. בנוסף, נמצא כי קיים יתרון תחרותי לפרישת הסיבים האופטיים על גבי רשת החשמל בשליש ממשקי הבית בישראל וכן בבנייה חדשה. לפיכך המלצתנו היא לצמצם את חובת הפרישה שחלה בנוגע לפרישת סיבים אופטיים על גבי רשת החשמל.

3. על מנת ליישם את המלצתנו כפי שתפורט לחלן, מוצע לקבוע בתיקון לתקנות התקשורת (בזק ושידורים)(החליכים ותנאים לקבלת רישיון כללי אחוד), תשי"ע-2010 ("תקנות רישיון אחוד") מסגרת אסדרה ותנאים לפעילותו של רישיון כללי ייחודי (תשתית); סוג של רישיון כללי ייחודי שיוגדר בתקנות כמפעיל סיטונאי המספק שירותיו לבעלי רישיון (או מי שהוא בעל היתר) בלבד, בדומה לרישיון מפ"א תשתית. אסדרה זו תאפשר מתן רישיון חדש לחברת IBC, לאחר בדיקת עמידת החברה בתנאים שיקבעו בתקנות, ותאפשר לצמצם את חובת הפרישה שחלה על החברה, בחתאם לאמור להלן.

4. בהמשך לכך, המלצתנו היא כי חובת הפרישה שתקבע ברישיון החדש תעמוד על לא פחות מ-40% ממשקי הבית בישראל בתוך עשר שנים (למעלה מ-1 מיליון משקי בית). כמו כן,

תחויב IBC לעמוד באבני הדרך הבאות (מועד הענקת הרישיון - "המועד הקובע"):

א. בתום השנה השלישית מהמועד הקובע – 10% נגישות למשקי הבית;

ב. בתום השנה השביעית מהמועד הקובע – 25% נגישות למשקי הבית;

ג. בתום השנה העשירית מהמועד הקובע – 40% נגישות למשקי הבית.³

5. על מנת לאפשר לחברה גמישות מרבית בפעילותה, אשר תגדיל את סיכוייה להתחרות בחברות התשתית הוותיקות ותותמרץ את החברה לפרישה מחירה של סיבים אופטיים על רשת

³ משקי הבית הנגישים לרשת התקשורת של החברה ייספרו כמשקי הבית אשר מחוברים לרשת החברה בתוספת משקי הבית אשר 80% מהם ניתן לחבר לרשת החברה בתוך 14 יום ו-20% חנותיים ניתן לחבר לרשת החברה בתוך שלושה חודשים לכל היותר. סך זה, חלקי סך משקי הבית הקיימים בישראל, יחוזה את שיעור הנגישות.

משרד התקשורת מינהל כלכלה

החשמל, המלצתנו היא לקבוע תקופת "Cherry Picking" אשר תמשך 3 שנים למן המועד הקובע ובמהלכה לא יחולו על החברה כללים בנוגע למיקום הגיאוגרפי של הפרישה.

6. על מנת שלא ליצור תמריץ לדחות פרישה בפריפריה שהיא בעלת כדאיות כלכלית, משלוש השנים הראשונות (תקופת ה-"Cherry Picking") אל השנים לאחר מכן, אנו ממליצים כי חיקף הנגישות בפריפריה ייספר החל מהמועד הקובע, בעוד חיקף הנגישות במרכז ייספר מתום תקופת ה-"Cherry Picking".

7. על אף ההמלצה בדבר צמצום בחובות הפרישה כאמור, אנו ממליצים שהפרישה תהיה בעלת מאפיינים שיויוניים, כך שהנגישות לתשתית תקשורת רחבת-פס לא תהיה פועל יוצא ממגורים ביישובים בעלי רמה חברתית-כלכלית גבוהה יותר. לפיכך, לאחר שלוש שנים מהמועד הקובע אנו ממליצים כי בעל הרישיון יידרש להגיש משק בית אחד לפחות בפריפריה, על כל משק בית שיוגש במרכז הארץ. המלצתנו היא כי יש לשנות את הגדרות הפריפריה/מרכז המוגדרות כיום ברישיון החברה, ולקבוע ברישיון החדש כי פריפריה תוגדר כאשכולות 1-5 במדד הפריפריאליות של הלמ"ס. מרכז יוגדר כאשכולות 6-10 במדד זה (ראו מענה לטענה מס' 9 להלן).

8. כאמור, המלצתנו היא כי נכון לצמצם את חובת הפרישה הכלל-ארצית כך שיקבע חיקף פרישה שלא יפחת מ-40% ממשקי הבית בישראל בתוך עשר שנים מהמועד הקובע. בנוסף, כתוצאה מהכדאיות הכלכלית השונה בשכונות המאופיינות בצפיפות בינוי שונה ו/או ברשת חשמל שונה, האזורים הנגישים יוגדרו במסגרת תוכנית הפרישה של החברה. כלומר, תתאפשר נגישות לחלק ממשקי הבית באזור מסויים, ולא לכל הציבור בו.

9. אנו ממליצים כי החברה תוכל להגיש בקשה לקבלת רישיון כללי ייחודי (תשתית) חלף רישיון מפ"א תשתית שבידה. ככל שהמשרד ימצא כי החברה עומדת בדרישות חתיקון לתקנות רישיון אחוד תאווה בקשתה, ורישיון מפ"א תשתית שניתן לה יבוטל. אנו ממליצים כי במסגרת הבקשה החברה תידרש להציג למנכ"ל המשרד תוכנית עסקית. בהמשך לכך אנו ממליצים כי כשלושה חודשים לאחר המועד הקובע תידרש החברה להציג למנכ"ל המשרד תוכנית פרישה מפורטת בהתאם להוראות הרישיון. על מנת להגדיל את רמת התחרות בתשתיות התקשורת בישראל, לנצל סיnergיות בין IBC לקבוצת תקשורת ולייצר איום תחרותי ממשי על בעלות התשתית אשר יתמרצן לשדרג רשתותיהן (וראו לעניין זה בפירוט האמור במענה לטענה 7), אנו ממליצים כי הוראות תקנה 11 לתקנות רישיון אחוד יחולו על בעל רישיון כללי ייחודי (תשתית), ובכלל כן שיינתן שיקול דעת לשר התקשורת לאפשר למפ"א למעט מפ"א כללי, קרי למעט בזק והוט או גורמים בעלי זיקה אליהן, להיות בעל עניין בבעל רישיון כללי ייחודי (תשתית), או לאפשר לבעל עניין במפ"א, למעט מפ"א כללי כאמור, להיות

משרד התקשורת מינהל כלכלה

בעל עניין בבעל רישיון כללי ייחודי (תשתיות). זאת, לאחר ששוכנע השר כי מתן אפשרות כאמור לא פוגעת בתחרות בתחום התקשורת או בטובת הציבור.

10. על מנת לאפשר לספקי השירות האחרים להמשיך להשתמש בשירותיה של חברת IBC כחלופה לשוק הסיטונאי על גבי רשתות בזק והוט, מומלץ לשמור על מאפייני החברה כ"ספק-ספקים". לשם כך אנו ממליצים כי יקבעו ברישיון החדש הוראות הפרדה מבנית בין גורם המחזיק אמצעי שליטה בחברה לבין החברה, ככל שאותו גורם הוא בעל רישיון מכוח חוק התקשורת (בזק ושידורים), התשמ"ב-1982. כמו כן אנו ממליצים לקבוע כללים ברישיון החברה על מנת שלא ייווצר לבעל השליטה יתרון שיווקי למול ספקי השירות האחרים. על כן אנו ממליצים לקבוע ברישיון החדש כי החברה תפרסם ללקוחותיה את תוכנית הפרישה שלה שלושה חודשים מראש.

11. על מנת לעקוב באופן שוטף אחר העמידה בחובות הפרישה המתוארים לעיל אנו ממליצים לקבוע כי יהיה על החברה להגיש דו"חות למשרד לעניין עמידתה בחובות הפרישה כאמור בהתאם ללוח הזמנים שיפורט להלן. חוראות אלה יקבעו ברישיון כללי ייחודי (תשתיות):

א. במועד הקובע – הגשת דו"ח המפרט את מספר משקי הבית הנגישים לרשת החברה. הדו"ח יהיה בחלוקה לרשויות מקומיות כהגדרתן בלמ"ס. בדו"ח יצוינו כמות משקי הבית בפריפריה הנגישים לרשת החברה וכמות משקי הבית במרכז הנגישים לרשת החברה ("דו"ח נגישות לרשת").

ב. בתום כל שנה מהמועד הקובע – הגשת דו"ח נגישות לרשת, שנתי ומצרפי.

כאמור, מימוש ההמלצות לעיל מצריך שינוי במסגרת חרישוי שבו פעלה החברה עד כה. כזכור לחברה הוענק רישיון מפ"א תשתית, וזאת לאחר שהחברה הגישה בקשה לרישיון זה בהתאם להוראות תקנות התקשורת (בזק ושידורים) (הליכים ותנאים לקבלת רישיון כללי למונן שירותי בזק פנים-ארציים נייחים), תשי"ס-2000 ("תקנות המפ"א").

תקנות המפ"א אפשרו ל-IBC הגשת בקשה לרישיון אשר מחייב פרישת רשת בזק ציבורית כלל-ארצית. כן קובעות תקנות המפ"א סייגים ותנאים לעניין אחזקת אמצעי שליטה בבעל רישיון מפ"א תשתית כמפורט בתקנות 12 ו-21א. בהתאם לתנאים הקבועים בתקנות המפ"א, מפ"א מהותי לא יכול להיות בעל עניין בחברה.

בהמשך להמלצותינו, האכסניה של תקנות המפ"א אינה מתאימה, ולפיכך, וכאמור לעיל, מוצע לאפשר לחברה להגיש בקשה לרישיון חדש בהתאם לתקנות רישיון אחד, לאחר אסדרת מסגרת רישוי מתאימה בהן לפעילותו של "ספק-ספקים", המחויב בפרישת רשת בחיקף משמעותי.

להלן חתיקונים המוצעים בתקנות רישיון אחד, לצורך התאמתן להמלצותינו כדלקמן:

א. הוספת הגדרה "רישיון כללי ייחודי (תשתית)" ושמירה על מודל "ספק-ספקים" לרישיון מסוג זה;

משרד התקשורת מינהל כלכלה

- ב. קביעת דרישת פרישה משמעותית על מי שפועל בהתאם לרישיון כללי ייחודי (תשתית) ובתאם לאבני דרך שייקבעו ברישיון;
- ג. החלת תקנה 11 לתקנות רישיון אחד על בעל רישיון כללי ייחודי (תשתית) לעניין בעלויות צולבות, תוך התאמות לנוסח החלטות הממשלה. בכלל כך, בתאם, לא יינתן רישיון כללי ייחודי (תשתית) למבקש שהוא בעל רישיון אחד, למבקש שבעל עניין בו הוא בעל רישיון אחד, או למבקש שבעל עניין בו הוא בעל עניין בבעל רישיון אחד אלא אם כן שוכנע חשר כי אישור הבקשה לא יפגע בתחרות בתחום הבזק או במגזר פעילות או בטובת הציבור
- ד. קביעה כי בעל רישיון מפ"א כללי (בזק והוט) לא יוכל להחזיק אמצעי שליטה בבעל רישיון כללי ייחודי (תשתית);
- ה. קביעה כי ההון העצמי של מבקש רישיון כללי ייחודי (תשתית) או ההון העצמי המצטבר של בעלי ההשפעה הניכרת בו יעמוד על 100 מיליון ₪;
- ו. בעל רישיון יהיה חבילים וחמפעים של חרשת ויחד עם זאת ייקבע ברישיון כי הוא יוכל לעשות שימוש ברשת גישה של אחר באמצעות השוק הסיטונאי.
- ז. סכום הערבות עבור בעל רישיון כללי ייחודי (תשתית) יעמוד על 5 מיליון ₪.

להלן יוצגו עיקרי הטענות שעלו מההתייחסויות שחתקבלו כאמור והמענה להן:

1. **טענה:** משרד התקשורת לא בחן את ההשלכות של ביטול פרישה האוניברסלית בראייה כוללת של כלל שחקני המפ"א. השימוע מתמקד אך ורק בחובת הפרישה של IBC ולפיכך מפלה לרעה את שחקניות המפ"א בעלות התשתית, תוך יצירת תנאי תחרות בלתי חוגגים בין מפעילי התקשורת הפועלים בשוק התשתית רחבת-הפס. בנוסף, נטען כי המשרד בחן ובדק אך ורק את ענייניו של המיום ומצוקתו הכספית ומנקודת המבט של סלקום.
- מענה:** המשרד דוחה טענה זו. ראשית, עמדת המשרד בדבר צמצום חובת הפרישה שתחול על IBC עולה בקנה אחד עם מדיניותו לעידוד הנחת תשתיות תקשורת רחבות-פס, עם כניסתם של מתחרים חדשים לשוק תשתיות התקשורת הנייחות והגברת התחרות בו, ועם התפישת הכוללת של המשרד בדבר התפתחות התחרות בתחום התשתיות הנייחות. יתרה מכך, המשרד פעל בעבר ופועל כעת להשגת מטרותיו במספר אפיקים מקבילים אשר שילובם יביא להשגת מטרותיו, ואין לתפוש שימוע זה במנותק משאר פעולות המשרד הקשורות לחובות הפרישה האוניברסליות של כלל בעלות התשתית, לעידוד פרישה ושדרוג של רשתות תקשורת נייחות רחבות-פס, ולחזוק התחרות בתחום התקשורת הנייחת.
- שנית, ההחלטה אינה מפלה את בזק והוט, שתי השחקניות הגדולות ביותר בשוק התקשורת הישראלי (בפרט בתחום הנייחות), אלא היא מבקשת לתקן את דרישת הפרישה האוניברסלית לגבי חברת IBC לאחר שזו נבחנה על ידי המשרד והתברר כי היא אינה כלכלית גם למפעיל יעיל. ויודגש, מראש אין דין IBC כדין הוט או כדין בזק שהן דואופול

משרד התקשורת מינהל כלכלה

בשוק התשתיות. כך למשל, הכנסותיה של קבוצת בזק עומדות על כ-10 מיליארד ₪ לשנה והכנסותיה של קבוצת חוט עומדת על כ-4 מיליארד ₪ לשנה. לעומת זאת, הכנסותיה של IBC הן פרומיל בלבד מקבוצות אלה. כך בעוד IBC היא מפעיל חדש וקטן הפועל בשוק שנים ספורות, להוט ובזק כוח שוק משמעותי בשוקי התקשורת בישראל. בהינתן הפערים האדירים בכוח השוק לא ניתן לחשוות בין קבוצות אלה לבין IBC.⁴ פערים אלה הצדיקו מראש קביעת תנאי פרישה אחרים ומקלים ל-IBC.

בניגוד לטענה, או למה שעשוי להשתמע ממנה, אין המדובר בשינוי שמביא לקביעת תנאים שונים בין שחקנים שווים, כי אם בהתאמת התנאים שנקבעו בשעתו ל-IBC, שחקן חדש קטן ומובחן מראש בשוק זה, למציאות משתנה. בהקשר זה אין ממש בטיעון שעלה כאילו אין להתייחס לחברת IBC כינוקא בשוק התשתיות היות שהיא מוחזקת בידי חברת חשמל שהיא מונופול חזק בישראל. החלטות הממשלה קבעו סייגים לעניין השקעותיה של חברת החשמל בחברה. בנוסף, נקבעו בהחלטת הממשלה כללי הפרדה מבנית בין חברת החשמל לבין IBC.⁵

מכאן שבנקודת זמן זו השוואת הרגולציה בין חברת בזק ואו הוט לבין IBC אינה רלוונטית, ובפרט חובות הפרישה של הוט ושל בזק, שהם דיונים נפרדים הנעשים אל מול המשרד, ואין לקשור ביניהם לבין הדיון בחובות הפרישה של IBC.

יתרה מכך, המשרד דוחה מכל וכל טענות לפיחן שקל אך ורק את עניינה של חברת IBC ומצוקתה והכל מנקודת מבט של סלקום, ומוטב לו לא היו מועלות כלל.

המשרד קיים שימוע ציבורי פומבי ושקוף בדבר השינויים הרגולטורים הנשקלים מול כלל הגורמים הרלוונטיים, ואף קיים חליך מקדמי שבו שלח "קול קורא" לקבלת מידע מגורמי הממשלה הרלוונטיים ומהחברות שנכנסו לחדר המידע שפתחה חברת IBC.

כמפורט בשימוע, המשרד בחן את הכוזאיות הכלכלית של חובת הפרישה האוניברסלית על גבי תשתיות רשת החשמל מנקודת ראות **נורמטיבית**, קרי מבחינת שחקן חדש ויעיל שהיה נדרש כיום בחובה כאמור. בחינת המשרד העלתה כי סיבה מרכזית לאי כוזאיות כלכלית בפרישה כאמור נעוצה בהפעלת השוק הסיטונאי והשימוש בתשתיות הפסיביות של בזק. מחלך זה יצר דרך חדשה לפרישת רשת תקשורת, חזולה משמעותית מפרישה עצמית תת-קרקעית על גבי רשת החשמל, ומאפשר ללקוחות פוטנציאלים של IBC חלופה לפרישת תשתיות עצמאיות. בחינה זו מנותקת משאלת מצוקתה הכספית של IBC, והיא רלוונטית לכל משקיע פוטנציאלי. לעניין זה יש לדחות את הטענה כי רפורמת השוק הסיטונאי היתה ידועה כבר באוגוסט 2013 עת שהוענק הרישיון ל-IBC, באשר התשלומים המרביים בעד שירות שימוש בתשתיות הפסיביות נקבעו רק למעלה משנה לאחר מכן,

⁴ ראו לדוגמא סעיפים 14-18 בפתח דבר לתגובה מטעם חמשיבים 1-3 מיום 25.3.15 בבג"צ 8976/14 בזק, החברה הישראלית לתקשורת בע"מ נ' שר התקשורת ואחרים.

⁵ בסעיף 1(ה) להחלטת מספר 2024 נקבע כי: "חברת החשמל לא תשקיע בחברת התקשורת במישרין או בעקיפין, אלא באישור הממשלה, למעט חשקעות בחברת התקשורת שעניינן מתן זכות שימוש בתשתיות המוחזקות על-ידי חברת החשמל." ראו גם סעיף 1(ה) להחלטת מספר 2024 לעניין חובת ההפרדה בין חברת החשמל לבין חברת IBC.

משרד התקשורת מינהל כלכלה

ובין היתר בשל קשיים שחערימה בזק יישום השירות על גבי רשת חברת בזק החל בפועל רק באוקטובר 2017. כן הוסדר במסגרת השוק הסיטונאי שירות "גישה רחבת-פס מנוהלת" ("BSA - Bitstream Access"). שירות זה הוא שירות מתחרה לשירותיה של החברה, שגרם לירידת מחירים בשוק זה, ולצמצום ההכנסות של החברה.

2. **טענה:** בניגוד להחלטת הממשלה, חברת חשמל מממנת את פעילות המיזם ולפי דיווחים היא אף עתידה להעניק הנחה נוספת על שירותיה שנקבעו על בסיס תמחור עלויות. יש לשקול מחדש את זכות הבלעדיות בפרישת סיבים של חברת IBC על גבי רשת החשמל.

מענה: עוד טרם פרסום השימוע, במסגרת גיבוש חוות הדעת שפורסמה במסגרתו, בחן המשרד, בין היתר, את מעורבותה של חברת חשמל במיזם הסיבים, וכן בתן את סוגיית הבלעדיות שניתנה ל-IBC בפרישת תשתיות תקשורת על גבי רשת החשמל. מן הבחינה עלה כי החששות לגבי "חדירת" חברת חשמל לשוק התקשורת לא התממשו, בין היתר כתוצאה מהאופן שבו נבנתה הרגולציה ובפרט בהפרדה המבנית שנוצרה בין חברת החשמל ובין IBC. לעניין הטענה בדבר מימון פעילות המיזם בידי חברת החשמל, בשימוע לא הובאו כל תימוכין לטענה זו. מדובר בהשערות בלבד לגבי פעולות עתידיות שטרם ננקטו ולא נכון לבסס עליהן מסקנות בשלב זה.

בנוסף, במכלול השיקולים, סבר המשרד כי ביטול הבלעדיות אינו נדרש בעת הזו ואינו תורם למטרותיו העיקריות של המשרד בשימוע זה. המשרד בתן חלופה זו, ואף נועץ במשרד האוצר בנושא וסבור כי היא נחותה משמעותית למול החלופה שנבחרה, מבחינת לוחות הזמנים ליישומה, ההסתברות לפרישה במסגרתה והיקפה, השינויים הרגולטוריים הנדרשים להפעלתה, והיקף ההשפעה על התחרות בשוקי התקשורת. בפועל, מכיוון שהמשרד משמר את מודל "ספק-הספקים", הוא מאפשר לספקי השירותים לרכוש מחברת IBC שירותים סיטונאיים מקצה אל קצה, ולספק ללקוחות החברות שירותים מבוססי סיב שהונח על תשתית החשמל. אמנם לא מדובר במתן אפשרות לפרישת סיבים עצמאית, אולם השירות מממש את הפוטנציאל התחרותי הגלום בשימוש בתשתיות חברת חשמל.

משרדי האוצר והתקשורת סבורים כי חלופת ביטול הבלעדיות אינה ישימה בטווחי הזמנים הרלוונטיים לפיתוח התחרות בשוק התקשורת הנייחת, וסבורים כי בחירת חלופה זו תביא לכך שבסופו של יום לא יפרשו סיבים על גבי רשת החשמל, ולא ימומש הפוטנציאל התחרותי הגלום בחברת IBC כמפורט בשימוע. המשרדים סבורים כי הדרך העדיפה להשיג מטרות אלה היא לשמר את המתווה הרגולטורי הקיים ולערוך בו את השינויים החכריים בלבד כאמור לעיל.

בנוסף, יש להזכיר שכפי מסרה החברה למשרד, אמצעי השליטה בה מוצעים למכירה. לפיכך ספקי השירות יכולים לפעול לרכישת אמצעי שליטה בחברה ובכך ליהנות מהזכות הבלעדית לפרוש על גבי רשת החשמל יחד עם חובת פרישה ל-40% ממשקי הבית בתוך עשר שנים.

משרד התקשורת מינהל כלכלה

3. **טענה:** תיקון חובת הפרישה של IBC שהוצע בשימוע מחווה שינוי יסודי של תנאי הרישיון שניתן לחברה לאחר קיומו של הליך פומבי ותחרותי לבחירת בעל השליטה בחברה. שינוי זה מחווה פס יסודי בהליך המכרזי הפוגע בעקרון השוויון שכן יתכן שהתנאי היסודי בדבר חובת פרישה אוניברסלית מנע ממתחרים פוטנציאליים אחרים מלחשתתף במכרז לבחירת המשקיע בחברה. ככל שמשרד התקשורת מעוניין לשנות תנאי זה יש לצאת בהליך מכרזי חדש תחת תנאים ברורים ואחידים לכל.

מענה: ברישיון הכללי שהוענק לחברת התקשורת בחודש אוגוסט 2013, לאחר בחירתו של בעל שליטה בחברה בהליך הבחירה שנערך בהתאם להחלטות הממשלה, נקבע כי חברת התקשורת תפרוש את רשת התקשורת שלה בפרישה כלל-ארצית תוך תקופה של 20 שנה. השינויים שהוצעו בשימוע מוצעים כ-5 שנים לאחר שנערך הליך הבחירה. בתקופה שחלפה מאז הסתיים הליך הבחירה וניתן הרישיון לחברה, חל שינוי נסיבות משמעותי בשוק התקשורת הנייחת, והמרכזי שבהם - הפעלת השוק הסיטונאי. במסגרת השוק הסיטונאי ניתנה אפשרות לספקיות השירות לעשות שימוש בתשתיות הפסיביות של בזק והוט. מהלך זה יצר דרך חדשה לפרישת רשת תקשורת, הזולה משמעותית מפרישה עצמית, המאפשרת למתחרות בשוק התקשורת הנייחת שהן חלקויות הפוטנציאליים של חברת התקשורת חלופה לפרישה של תשתית עצמאית. דרך זו יושמה הלכה למעשה על גבי רשת בזק החל מסוף 2017. כן הוסדר במסגרת השוק הסיטונאי שירות "גישה רחבת-פס מנוחלת" ("BSA - Bitstream Access"). שירות זה הוא שירות מתחרה לשירותיה של החברה, שגרם לירידת מחירים בשוק זה, ולצמצום ההכנסות של החברה. חלופות אלה שיושמו רק בשנים 2015 וסוף 2017, לא היו קיימות בעת מתן הרישיון ל-IBC. לעומת גורמי המקצוע במשרד הן משליכות בצורה משמעותית על כדאיות הפרישה האוניברסלית. לנוכח האמור, ועל מנת לאפשר את מימוש האינטרס הכלכלי-חברתי בפרישת רשת תקשורת נייחת על גבי רשת החשמל אשר עמד בבסיס החלטות הממשלה בנושא והווה את הבסיס לעריכת הליך הבחירה, וכן לאפשר את מימוש תרומתה התחרותית בטווח הזמן המידי, סבור המשרד כי לא קיימת מניעה לשינוי חובת הפרישה.⁶

כמתואר בשימוע, ככל שלא יבוצע שינוי מיידי בחובת הפרישה, החברה צפויה להגיע לחדלות פירעון תוך פרק זמן קצר. תהליך חדלות הפירעון צפוי לארוך תקופה ארוכה. כמו כן יש לזכור שכיום החברה עודנה עומדת באבני הדרך הקבועות ברישיונה לעניין היקף הפרישה. בנוסף יש לזכור כי גיבוש תנאי הליך הבחירה לבעל שליטה בחברת IBC והקמתה נמשכו כ-5 שנים. מטעמים אלה עולה כי החלופה של עריכת מכרז חדש אינה סבירה בטווח זמן ממושך, ולפיכך צפוי כי לא תתקיים פרישה של סיבים אופטיים על גבי

⁶ ראו לעניין זה עמר דקל, "שינוי תנאי התקשורת שנכרתה בעקבות מכרז", מכרזים, כרך ב (2006), ובפרט בעמודים 310, 316-ר.

משרד התקשורת מינהל כלכלה

רשת החשמל בשנים הקרובות, אם בכלל. כך, הפוטנציאל התחרותי של מטרות המהלך כולו כפי שבא לידי ביטוי בהחלטות הממשלה לא יתממש. בכך תיפגע התועלת הפוטנציאלית של צרכני התקשורת ושל המשק הישראלי מפירותיו של המהלך המוצע כאן.

בנוסף, כאמור, כפי שנמסר למשרד, אמצעי השליטה ב-IBC מוצעים למכירה לכל גורם המעוניין בכך. לפיכך ככל שיש רוכשים פוטנציאליים המעוניינים לחשקיע בחברה, לרבות השינויים המומלצים בעקבות שימוע זה, יש להם את האפשרות להציע הצעות לרכישת חברת IBC (למעט חברות בזק והוט); וזאת בזמן קצר יותר משמעותית בד בבד עם המשך פרישת רשת הסיבים על גבי רשת החשמל.

4. **טענה:** הכוונה שהוצגה בשימוע בדבר קביעת חובת פרישה בהיקף של 40% ממשקי הבית בישראל היא שרירותית, אינה נתמכת בתשתית עובדתית ובנתונים מספקים, ופוגעת בהיקף הפרישה בפריפריה.

מענה: המלצת המשרד אינה שרירותית והיא מבוססת על בחינה שערך המשרד במסגרת השימוע, בדבר הכדאיות הכלכלית לפרישה בהתאם למידע ונתונים בנוגע לצפיפות הבינוי ופרישת רשת החשמל. דרישת הפרישה בהיקף שלא יפחת מ-40% ממשקי הבית בישראל בתוך עשר שנים מהווה לעניות דעתו של משרד התקשורת הערכה סבירה להיקף הפרישה הכדאי כלכלית של תשתית תקשורת על גבי רשת החשמל בהינתן מצב השוק דהיום. יתרה מזאת, במסגרת התגובות לשימוע לא הוצגו בפני המשרד נתונים או מידע חדשים המצדיקים הערכה כלכלית מחודשת של כדאיות הפרישה שנבחנה. נציין כי מן הבחינה עלה כי במידה ויתרחשו שינויים משמעותיים בשוק התקשורת, יתכן מצב בו לא תתקיים כדאיות כלכלית גם להיקף פרישה של 40% כאמור. בחקשר זה נציין כי טענה זו נטענה בעלמא, ומשמעותה היא אך כי המשרד טעה בהערכתו. במענה לשימוע לא הציע אף גורם הערכה נגדית שהמשרד יכל להתייחס אליה בדבר ההיקף הפרישה הכדאי כלכלית במצב השוק דהיום. קיימות שתי חלופות לטיעון זה. האחת, כי הערכתנו בדבר הכדאיות הכלכלית של פרישת סיבים אופטיים על גבי רשת החשמל מוטת כלפי מטה, קרי, שבדיעבד יתברר כי קיימת כדאיות כלכלית גבוהה יותר. תחת חלופה זו המשק הישראלי צפוי להרוויח, שכן או אז תפרוש IBC יותר מ-40% (שהרי לא סביר כי חברה עסקית תוותר על פרישה באזורים המניבים לה רווח). מנגד, ככל שיתברר כי קיימת טעות בהערכת המשרד כלפי מעלה, אזי המשמעות היא שיש לצמצם את חובת הפרישה של IBC אף אל מתחת ל-40%. טענה זו הועלתה בשימוע. נטען כי היקף הפרישה שהוצג הוא גבוה מדי ומשית סיכון רב מדי על המשקיע והובע החשש שהדבר יגרום לו שלא לרכוש את החברה. על אף כל זאת, ובהתאם לבחינה שבוצעה במשרד כאמור לעיל, בחר המשרד שלא לשנות את חובת הפרישה שהוצעה בשימוע (40% ממשקי הבית לכל הפחות). לעניין ההשפעה של השינוי שהוצג על היקף הפרישה בפריפריה, המשרד אינו מקבל את הטענה כי ככל שתצומצם החובה בדבר היקף הפרישה תחלה על חברת IBC הדבר צפוי לפגוע דווקא בתושבי הפריפריה. כאמור, בהתאם לנתונים שהועברו למשרד התקשורת

משרד התקשורת מינהל כלכלה

מצבה הפיננסי של חברת IBC קשה, וללא הזרמת הון משמעותית היא צפויה להיכנס להליכי פשיטת רגל בתוך פרק זמן קצר. לפיכך, ללא שינוי מהותי ברגולציה החלה כיום על IBC סביר כי לא תתרחש פרישה נוספת של סיבים על גבי רשת החשמל, הן במרכז והן בפריפריה.

5. ברי כי המשרד נכון לאפשר תחת המלצתו גמישות ל-IBC בפרישה בפריפריה, בהתאם להערכות הכדאיות הכלכלית של פרישת הרשת. עם זאת, המשרד ממליץ כי הפרישה תעמוד על יחס שלא יפחות מ-1 בין משקי הבית בפריפריה לבין משקי הבית במרכז (לאחר תקופת ה-Cherry Picking). משמעות הדבר היא קביעת חובה לפרישה של סיבים אופטיים למאות אלפי משקי בית בפריפריה. **טענה:** ההחלטה של המשרד כי עצם קיומה של IBC יחווה איום תחרותי על חברות התשתית הקיימות לא נתמכה בתשתית עובדתית. כמו כן מדובר בשינוי קיצוני במדיניות המשרד, כיוון שלצורך **אותה מטרה** נקבע בעבר שחברת התקשורת תפעל בפרישה כלל-ארצית.

מענה: המשרד דוחה טענות אלה. במסמכי השימוע פורטו בהרחבה הנימוקים לעמדתו של המשרד בדבר התרומה של פעילותה של IBC להתפתחות התחרות בתחום התקשורת הנייחת, גם בהיקף פרישה מצומצם. בניגוד לנטען התרומה לתחרות לא נגזרת בהכרח מפרישה כלל ארצית. כל פרישה עצמאית של תשתית תקשורת שמהווה חלופה לתשתיות הקיימות של דואופול בזק והוט מפתחת את התחרות בשוק התקשורת הנייחת. רעיון זה הוא חלק מתפישה כוללת בענף התקשורת הנקראת "סולם ההשקעות" שעל בסיסה גם פותחה רפורמת השוק הסיטונאי, בארץ ובעולם. פרישת תשתיות עצמאיות לחלוטין היא השלב העליון בסולם ההשקעות, ועל כן היא מבטאת את רמת התחרות הגבוהה ביותר.⁷ השינוי המוצע חוצג בשימוע תוך שחוצגו הנימוקים וההערכות עליהם התבסס, והבחינה שערך המשרד בדבר הכדאיות הכלכלית לפרישה בהתאם למידע ונתונים בנוגע לצפיפות הבינוי ופרישת רשת החשמל.

6. **טענה:** ביטול חובת האוניברסליות לחברת IBC יפגע בתחרות וינציח את התלות במונופול בזק. המשרד מתעלם מכך שתתכן חפיפה משמעותית ביותר בין הפרישה של IBC לבין הפרישה של ספקי השירות העושים שימוש בתשתיות הפסיביות במסגרת שירותי השוק הסיטונאי.

מענה: כאמור בשימוע, אי ביטולה של חובת האוניברסליות צפויה להביא לקריסתה של חברת IBC ושל מיוזם הסיבים. לעומת זאת, וכפי שכתבנו בשימוע, צמצומה של חובת הפרישה של IBC, תוך שמירה על חובת היקף פרישה משמעותית תוכל להביא להמשך

⁷ ראו לדוגמה לעניין זה: שוק סיטונאי – רשימת שירותים ל"חצעת מדף" – החלטה מיום 14.1.14, סעיף 8.

משרד התקשורת מינהל כלכלה

הפרישה של IBC ולמצבה כגורם תחרותי משמעותי בשוק. מכאן שביטול חובת האוניברסליות צפוי לתרום לתחרות, ולהקטין את היקף התלות בבזק. בנוסף, ובהתאם לבחינת הכדאיות הכלכלית לפרישת הסיבים האופטיים על רשת החשמל, האזורים הכדאיים כלכלית לפרישה לחברה אינם חופפים במידה רבה לאזורים הכדאיים כלכלית לפרישה באמצעות השוק הסיטונאי. כך לדוגמה, שכונות בפריפריה המאופיינות בבנייני שיכונים אשר רשת החשמל פרושה בהן באמצעות רשת עילית, תהיינה לרוב זולות יותר לפרישת סיבים באמצעות רשת החשמל מאשר באמצעות שימוש בשירות גישה לתשתית פסיביות בשוק הסיטונאי.

7. **טענה:** מתן האפשרות לקבוצת תקשורת לרכוש את IBC יפגע בתחרות, בפרט ככל שמדובר בסלקום ופרטנר שעשויות לחגוע לפרישה רחבת היקף של תשתית רחבת-פס תוך זמן קצר, ולכן יש להתייחס אליהן כאל מפעיל מהותי בתחום המפ"א, שאינו יכול – בדומה לעקרון שהוחל על בזק ועל הוט – להיות בעל עניין בחברת IBC.

מענה: המשרד דוחה טענה זו. התחרות בשוק התקשורת בישראל הפכה בשנים האחרונות לתחרות בין קבוצות תקשורת המתחרות ביניהן במקביל בכל שווקי התקשורת. ככל שצורת התחרות בשוק התקשורת נעשית בקבוצות תקשורת, הרי שבחיבור בין קבוצות תקשורת ללא תשתית ניחת רחבה (כדוגמת סלקום או פרטנר) וחברת תשתית עם פוטנציאל לפרישת תשתית רחבה (כדוגמת IBC), צפויה הרחבה של היצע התשתיות אשר תביא לפיתוח התחרות, בוודאי לא לפגיעה בתחרות. לעומתנו, מידת התחרות בשוק התשתית הניחת במצב העולם בו קבוצת תקשורת (כגון סלקום או פרטנר) רוכשת אמצעי שליטה ב-IBC היא גבוהה יותר מאשר מצב עולם חלופי בו קבוצת תקשורת (כגון סלקום או פרטנר) אינה רוכשת אמצעי שליטה ב-IBC, ו-IBC חדלה מלתקיים. לפיכך מתן האפשרות לקבוצת תקשורת (כגון סלקום או פרטנר) לרכוש את IBC צפויה לתרום לתחרות.

כאמור בשימוע, עוד בשנת 2016 בהן המשרד את בקשת חברת IBC לאפשר לחברת תקשורת להשקיע בה. עמדת המשרד דאז, לאחר בחינת מצב התחרות, הייתה כי, בין היתר, אין מניעה עקרונית לאשר את רכישת השליטה בחברה על ידי בעל רישיון הנמנה על ידי אחת משתי הקבוצות שאינן בעלות תשתית בפרישה כלל-ארצית, או על ידי בעל רישיון או בעל עניין בבעל רישיון הנמנה על אחד מבעלי הרישיונות העצמאיים בשוק התקשורת הניחת. לעומת המשרד, מתן אפשרות כאמור צפויה הייתה לתרום חיובית לקידום התחרות. כאמור בשימוע, המלצה זו נבחנה על ידי המשרד גם במצב התחרות בשוק התקשורת דחיום, ונמצאה תקפה, גם בחיקף פרישה של 40%.

8. **טענה:** השינויים שהמשרד מבקש לערוך אינם סבירים בהינתן שהמדינה השקיעה 150 מיליון ש"ח במיזם. הכספים שהמדינה השקיעה נועדו לפי החלטת הממשלה לסייע למיזם

משרד התקשורת מינהל כלכלה

לממש את חובת הפרישה האוניברסלית. יש לדרוש כספים אלה בחזרה ולהשקיעם בשוק כתמריצים לפרישת תשתית של כלל המתחרות.

מענה: בהחלטת הממשלה 2949 נקבע כי לחברת התקשורת יועמד מענק בגובה של עד 150 מיליון ₪ בהתאם למנגנון שנקבע בהחלטה. כן נקבע בהחלטה כי ועדת הבחירה תקבע אבני דרך לצורך תשלום המענק. ואולם בניגוד לנטען, על פי נוסח החלטות הממשלה, לא נקבע בחן שהמענק שניתן לחברה נועד לממש דווקא את חובת הפרישה. בהמשך להחלטות הממשלה, נקבעו לחברה תנאים למימוש המענק. כפי שמסר משרד האוצר למשרד התקשורת, החברה לא משכה כספים מחשבון המענק תוך הפרה של התנאים שנקבעו. בזמנים שהחברה לא עמדה בתנאים שנקבעו, הוקפאה משיכת הכספים עד לחסדרת הנושא על-ידי משרד האוצר.

השקעת המדינה במיזם הסיבים היא עובדה מוגמרת. מי שמבקש שלא לצמצם את חובת הפרישה של IBC בעצם דורש שה-150 מיליון ₪ הללו ירדו לטימיון. השינויים הרגולטוריים המפורטים בחמלצה לעיל מבקשים לאפשר למצות את הפוטנציאל התחרותי של חברת IBC, כמו גם ליישם את מטרת החלטות הממשלה, לממש את הפוטנציאל של פרישת תשתיות תקשורת רחבות-פס על גבי רשת החשמל, הן בהיבט של שיפור איכות תשתית התקשורת במדינה והן בהיבט של הגברת התחרות. כך, בין היתר, להביא באמצעות שינויים אלה למקסום חתמורה למדינה ולאזרחיה על השקעתם במיזם. כידוע המשרד (והממשלה) רואה בפרישה רחבת של רשת תקשורת מבוססת סיבים חשיבות רבה להתפתחות שוק התקשורת וסבור כי היא תתרום לתושבי ישראל ולהתפתחות הכלכלית של המשק. כמו כן בחינת המשרד העלתה שנכון לעת הזו ובראיח צופה מגי עתיד, הכדאיות הכלכלית לפרישת סיבים אינה קיימת בכל חלקי הארץ. במקביל המשרד בוחן את הכלים שברשותו במטרה לתמוך פרישת רשתות סיבים נוספות בישראל לכל אזרחי ישראל.

9. **טענה:** קביעת תקופת "Cherry Picking" ולאחר מכן 1:1 בין פריפריה למרכז תתמוך את החברה לפרוש בתקופת ה-"Cherry Picking" רק במרכז הארץ.

מענה: המשרד מקבל את הטענה כי אופן הבניית חובת הפרישה כפי שהוצג בשימוע אכן מייצרת תמריץ לדחיית הפרישה בפריפריה. לפיכך שונתה המלצת המשרד. אנו ממליצים כי בדרישת היחס בין משקי בית בפריפריה לבין משקי בית במרכז ייקבע יחס שלא יפחת מ-1 לאחר תקופת ה-"Cherry Picking". בחישוב יחס זה תיכלל גם הפרישה לפריפריה שנפרסה בתקופת ה-"Cherry Picking". כמו כן, למען הסר ספק, תקופת ה-"Cherry Picking" תחל להיספר מהמועד הקובע.

כמו כן, תעל מנת להתאים את הגדרת הפריפריה לחגדרות מעודכנות שפורסמו על ידי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה בחודש נובמבר 2017 באמצעות מדד הפריפריאליות ("חמדד"), יישובים בפריפריה יוגדרו עבור היישובים באשכולות 1-5 במדד (כ-1 מיליון משקי בית), ואילו יישובים במרכז יוגדרו עבור היישובים באשכולות 6-10 במדד (כ-1.4

משרד התקשורת מינהל כלכלה

מיליון משקי בית). הגדרה זו של פריפריה/מרכז משנה את הגדרתו של אשכול 5 למול ההגדרה הקיימת ברישיון הטכני של IBC. מכיוון שהיקף משקי הבית באשכולות 4-1 במדד מהווים כחצי מיליון משקי בית, תחת חובות הפרישה שמוצע לקבוע ברישיון החדש וללא שינוי הגדרת פריפריה/מרכז כאמור, הרי שהרישיון החדש יחייב פרישה כמעט מלאה של אשכולות 4-1. מצב זה אינו עולה בקנה אחד עם הערכתנו בדבר הכדאיות הכלכלית בפרישת רשת הסיבים האופטיים על גבי רשת החשמל כמפורט בשימוע. בהתאם להערכתנו כאמור, נכון לתת גמישות לחברה בבחינת השכונות בהן היא פורשת על מנת למקסם את מאפייני הפרישה על-גבי רשת החשמל. כמו כן, אשכול 5 של המדד מכיל יישובים שאין ספק שאינם מרכז תאריך וכי הם נחשבים כפריפריה, כגון: באר שבע, נצרת, טירת הכרמל, מגדל העמק, יקנעם עילית, קריית מוצקין, קריית מלאכי ועוד. הכללת אשכול 5 בהגדרת הפריפריה הוא גם נכון יותר וגם מאפשר את הגמישות הנדרשת לחברה בבחירת השכונות בה תפרוש את תשתיותיה.

10. **טענה:** הדרישה מהחברה ומחוקנה הפוטנציאלי לחציג את תוכנית הפרישה למשרד כתנאי מתלה לשינוי הרישיון אינה סבירה מבחינת סדר הדברים. בכדי לגבש תוכנית פרישה תקפה נדרש הרוכש הפוטנציאלי לרכוש את החברה על מנת שיוכל להשתמש בתוכני החברה ובנתוני חברת חשמל. מכאן שקודם לרכישת אמצעי שליטה ב-IBC לא יוכל הרוכש הפוטנציאלי להגיש תוכנית פרישה לבחינת המשרד.

מענה: בהמשך לטענה האמורה, אנו ממליצים כי בעת בקשה לקבלת הרישיון החדש תידרש החברה לחציג בפני מנכ"ל המשרד תוכנית עסקית עדכנית לפעילותה המתוכננת. לאחר שלושה חודשים מקבלת הרישיון החדש, תידרש החברה לחציג בפני מנכ"ל המשרד תוכנית פרישה מפורטת.

11. **טענה:** מתן אפשרות לאחזקת אמצעי שליטה ב-IBC לבעל רישיון הפועל בשוק התקשורת הנייחת מעלה חשש להפליית מתחרים אשר רוכשים את שירותיה של IBC, ובפרט באופן הפרישה, במחיר, ובאיכות השירותים.

מענה: המשרד רואה חשיבות בשמירה של IBC כ"ספק-ספקים", ומעוניין לצמצם את היתרון שבמתן אפשרות לאחזקת אמצעי שליטה ב-IBC בידי בעל רישיון מפ"א כללי ייחודי למול ספקיות השירות העושות שימוש בתשתיותיה. כאמור לעיל, בהתאם למתווה המוצע יתאפשר ל-IBC להגיש בקשה לקבלת רישיון כללי ייחודי (תשתיתי), מכח תקנות רישיון אחוד, בהתאם לתיקונים המוצעים בהן לעיל. בקביעת תנאי הרישיון החדש שם המשרד דגש על שימורו של בעל רישיון כאמור כ"ספק-ספקים", בפרט בקביעות הוראות למתן מחיר ושירות זהים לכלל לקוחותיו, בין היתר על ידי קביעת הוראות חדשות ומחייבות לעניין הפרדה מבנית בינו לבין מחזיק אמצעי שליטה בו, ככל שהוא בעל רישיון הפועל בשוק התקשורת הנייחת. עם זאת, המשרד סבור כי תנאי בסיסי לרכישת IBC ולמניעת קריסתו של מיזם חסיבים הוא מתן האפשרות לבעל השליטה החדש לקבוע את

משרד התקשורת מינהל כלכלה

תוכנית הפרישה של IBC (בכפוף למחויבויותיו ברישיון), ועל כן המשרד ממליץ לאפשר זאת. נציין גם כי המשרד מבקש למנוע יתרונות אפשריים למחזיק אמצעי שליטה כאמור הנובעים מחשיפתו למידע הנוגע לפרישה העתידית של IBC, ועל כן מומלץ לחייב את בעל הרישיון החדש להודיע מראש ללקוחותיו על תוכנית הפרישה לטווח זמן של שלושה חודשים.

12. **טענה:** יש למנוע מ-IBC לשווק ישירות שירותים ללקוחות עסקיים.

מענה: בהתאם להחלטות הממשלה, רישיונה המיוחד של IBC מאפשר לה כיום לשווק ישירות שירותים מבוססי סיב ל"לקוחות עסקיים גדולים"⁸, כתגדרתם ברישיון המיוחד. המשרד רואה באפשרות זו הקבועה ברישיון המיוחד של IBC את אחד ממרכיבי הערך לרוכשים הפוטנציאליים, העשויים לתרום להתפתחות התחרות בשוק התקשורת הנייחת ועל כן עמדתנו היא שאין לשנות מאפיין זה.

13. **טענה:** השימוע ומסקנותיו סותרים את תמחור השוק הסיטונאי הפסיבי על רשת בוק.

מענה: מדובר בטענה שעלתה בעבר ונדחתה על ידי המשרד מספר פעמים.⁹ לטענה אין כל בסיס וחיא אינה רלוונטית לשימוע זה.

ד"ר עופר רז-דרור

סמנכ"ל בכיר ומנהל מינהל כלכלה

העתיקים:

מר עמי גילה, סגן מנהל אגף בכיר כלכלה
עו"ד ברוריה מנדלסון, סגנית בכירה ליועצת המשפטית
עו"ד יעל מלם-יפה, ממונה (ייעוץ משפטי מנהלי)
מר רן אורנבך, ראש ענף רגולציה
גבי מלכה בלוד, מתמחה בלשכה משפטית
מר מימון שמילה, המשנה למנכ"ל ומנהל מינהל הנדסה
גבי אתי שמואלי, מנהלת אגף הנדסת תקשורת

⁸ ראו סעיף 1 בהגדרה "מנוי" ברישיון מיוחד לאי.בי.סי. איזראל ברודבאנד קומפני (2013) בע"מ למתן שירות תקשורת נתונים פנים ארצי נייח.

⁹ ראו לדוגמא עמודים 17-19 בסעיף 4 לנספח מס-2: בחינת סוגיות בעלות אופי מקצועי שהועלו על ידי בוק, שלטענתה יש לחן השלכה בתחום הסבירות בבג"צ 8976/14 בוק, החברה הישראלית לתקשורת בע"מ נ' שר התקשורת ואחרים.

משרד התקשורת מינהל כלכלה

מר יוסי לוין, מנהל תחום תקשורת (נייד)
מר רוני חורי, מנהל תחום פיקוח טכנולוגי
מר איתן כסיף, סמנכ"ל בכיר ומנהל מינהל פיקוח ואכיפה
מר גדעון שטרית, מנהל אגף כיר רישוי
מר עדו שגב, מנהל תחום בכיר (רישוי חברות תקשורת)
מר אביב גוטר, יועץ בכיר למנכ"ל
גב' רעיה עדני, רכזת תקשורת ותיירות, אגף תקציבים, משרד האוצר
מר עומרי בן-חורין, רפרנט תקשורת ותיירות, אגף תקציבים, משרד האוצר
עו"ד מאיר לוין, המשנה ליועץ המשפטי לממשלה (כלכלי-פיסקאלי), משרד המשפטים
עו"ד יערה למברגר, מחלקת ייעוץ וחקיקה, משרד המשפטים
ד"ר רוני בן-פורת, מחלקה כלכלית, רשות להגבלים עסקיים
מר מיכאל תואתי, מחלקה כלכלית, רשות החשמל
מר איתי כחן, רכו חשמל וחינוך, רשות החברות

נספח 10

הודעה לציבור בדבר דחיית
המועד ליישום החלטת השר
ארדן מיום 3.10.2017

עמ' 288-289

משרד התקשורת
לשכת הדובר

י"ג תשרי תשע"ז
03/10/2017

הודעה לתקשורת

**הוועדה המייעצת בוחנת את דחיית מועד יישום ההחלטה
לעניין מועד פרישת תשתית "הוט טלקום" בשישה חודשים**

ביום 13 בנובמבר 2014 החליט שר התקשורת דאז, מר גלעד ארדן, לאמץ את המלצת הוועדה המייעצת לענין פרישה אוניברסלית, לפיה, בשלב ראשון, הוט טלקום תשלים פרישה של תשתיותיה ב- 61 ישובים¹ וזאת תוך 24 חודשים (כלומר עד ליום 13 בנובמבר 2016), וכי הפרישה ביתר הישובים הלא מרושתים (כ- 170 ישובים) תעשה בשלב שני.

ביום 9 באוקטובר 2016 החליט השר דאז, מר צחי הנגבי, לאמץ את המלצת הוועדה המייעצת, ולדחות את יישום ההחלטה לתקופה של שנה, כלומר עד ליום 13 בנובמבר 2017. כן נקבע בהחלטה כי בתקופה זו תחל הוט שידורים לספק את שירותיה בטכנולוגיית OTT (Over The Top) באיזורים בהם לא פרושה תשתית הוט טלקום.

בשנה האחרונה חלו התפתחויות טכנולוגיות בשוק הטלקום ובכללן:

(1) גידול בביצוע שימוש על ידי בעלי רישיונות בשירות גישה לתשתית פסיבית במסגרת חשוק חסיטונאי.²

(2) התפתחות התחרות בשוק השידורים בטכנולוגיית OTT (Over The Top) המוצעת כיום אף על ידי בעלי רישיונות אחרים.

בהמשך לפניית הוט טלקום ולהתפתחויות לעיל, סבורה הוועדה כי נדרש לבדוק היבטים נוספים טרם יישום ההחלטה, ובכלל כך מצב התשתיות הנייחות במדינת ישראל ואיכותן ובפרט ביישובים בהם אין פרישה של שתי תשתיות נייחות וכנגזר מכך, וממשתנים נוספים, ניתוח התועלת המשקית הנובעת מפרישה אוניברסלית של שתי תשתיות נייחות באזורים אלו.

¹ פירוט הישובים בנספח ג' להחלטה שר התקשורת מיום 13.11.2014.

² כידוע, ספקים המתבססים על רפורמת חשוק חסיטונאי באספקת שירותיהם אינם מחויבים בפרישה אוניברסלית.

¹

משרד התקשורת

לשכת הדובר

במהלך השנה האחרונה ביצע משרד התקשורת הליך פיקוח ובמסגרתו, בין היתר, פנה אל 61 הישובים הכלולים בשלב הראשון בחחלטה משנת 2014 לצורך קבלת מידע לעניין הביקוש בפרישת תשתית חוט טלקום ולשירותי OTT. המידע שנתקבל מיישובים אלו היה לא מספק, וחלק מהיישובים כלל לא חגיבו.

בעת הנוכחית הוועדה המייעצת מבקשת להרחיב את הבדיקה ולקבל התייחסויות מכל יישוב בו תשתית חוט טלקום איננה פרושה או פרושה באופן חלקי. הוועדה המייעצת מבקשת לקבל מכל יישוב כאמור מידע לענין הביקוש לפריסת תשתית נוספת ביישוב, וכן התייחסות לסוגי השירותים אשר מבוקש לקבל באמצעות הרשת הנוספת כגון, גישה רחבת-פס לאינטרנט, טלפוניה, טלוויזיה בכבלים או בטכנולוגיית OTT.

לאור זאת, ולצורך הרחבת הבדיקה, שוקלת הוועדה המייעצת להמליץ בפני שר התקשורת לדחות ב-6 חודשים את יישום ההחלטה. במהלך תקופת הדחייה, חוט מערכות תקשורת בע"מ תמשיך לספק את שירותי ה-OTT באזורים בהם לא פרושה חוט טלקום בהתאם למפורט בהחלטה משנת 2016.

כל מי שמבקש להגיב יעשה זאת לא יאוחר מיום 24.10.17.

הנוסח תמלא והמחייב של המסמך נמצא באתר משרד התקשורת בכתובת www.moc.gov.il מדור "מה חדש".

נספח 11

המלצות הוועדה המייעצת מיום

8.11.2017

עמ' 291-298

**משרד התקשורת
המנהל הכללי**

מיט חשון תשע"ח
08 נובמבר 2017

**לכבוד
חה"כ איוב קרא
שר התקשורת**

שלום רב,

**הנדון: המלצת הוועדה המייעצת בדבר דחיית המועד ליישום החלטת שר התקשורת לעניין
מועד פרישת תשתיות הוט טלקום ש.מ.**

הנני מתכבד להביא בפניך בשם חברי הוועדה המייעצת שמונתה בהתאם לתקנות התקשורת (בזק ושידורים)(תעדה מייעצת), התשע"א-2011 ("הוועדה המייעצת"), את המלצתה בדבר דחיית המועד ליישום החלטת שר התקשורת בנוגע לפרישת תשתית הוט טלקום ש.מ. בשישה חודשים, עד ליום 13.5.2018, וזאת כמפורט להלן:

1. ביום 13 בנובמבר 2014 החליט שר התקשורת דאז מר גלעד ארדן, לאמץ את המלצת הוועדה המייעצת לעניין פרישה אוניברסלית. לפי החמלצה האמורה, בשלב ראשון, הוט טלקום ש.מ. ("הוט טלקום") תשלים פרישה של תשתיותיה ב- 61 ישובים¹ וזאת תוך 24 חודשים (כלומר עד ליום 13 בנובמבר 2016), וחפרישה ביתר הישובים חלא מרושתים (ב- 170 ישובים) תעשה בשלב שני ("ההחלטה משנת 2014").

2. ביום 9 באוקטובר 2016 החליט ממלא מקום השר דאז, מר צחי הנגבי, לאמץ את המלצת הוועדה המייעצת, ולדחות את יישום ההחלטה לתקופה של שנה, כלומר עד ליום 13 בנובמבר 2017. כך נקבע בהחלטה כי בתקופה זו תחל הוט מערכות תקשורת בע"מ ("הוט שידורים") לספק את שירותיה בטכנולוגיית OTT (Over The Top) באזורים בהם לא פרושה תשתית הוט טלקום ("ההחלטה משנת 2016").

¹ פירוט הישובים בספח ג' להחלטת שר התקשורת מיום 13.11.2014.

משרד התקשורת המנהל הכללי

3. בשנה האחרונה חלו התפתחויות שונות בשוק הטלקום ובכללן: גידול בביצוע שימוש על ידי בעלי רישיונות בשירות גישה לתשתית פסיבית במסגרת השוק הסיטונאי², בחקשר זה נציין כי במסגרת חוק החסדרים בשנת 2017 תוקן חוק התקשורת ומתאפשרת גם לחוט טלקום (החל מיום 1 באוקטובר 2017) גישה לתשתית הפסיבית של חברת בזק, החברה הישראלית לתקשורת בע"מ. כמו כן, חלה התפתחות בתחרות בשוק השידורים בטכנולוגיית OTT (Over The Top) שמציעות חברות נוספות.
4. בנוסף בחודשים האחרונים פנתה למשרד חברת איי.בי.סי איזראל ברנדבאנד קומפני (2013) בע"מ (IBC), עליה חלה חובת פרישה אוניברסלית³, ובין חיתר ביקשה לדחות ולצמצם את חובת הפרישה האוניברסליות שחלה על החברה. בעת הזו המשרד בוחן את הפניית.
5. במהלך השנה האחרונה פנה המשרד, במסגרת פעולות פיקוח, אל 61 הישובים הכלולים בשלב הראשון בהחלטה משנת 2014 לצורך קבלת מידע לעניין הביקוש למרישת תשתיות חוט טלקום ולשירותים המסופקים על ידי חוט טלקום ו/או חוט שידורים, אולם המידע שהתקבל בנושא היה חלקי. הועדה סבורה כי יש להשלים ולהרחיב את תבדיקה בעניין.
6. הועדה המייעצת קיימה מספר דיונים במהלך השנה האחרונה. חוצו בפניה ההתפתחויות לעיל והצורך בבחינת היבטים נוספים, ובכלל כן בחינת מצב התשתיות הנייחות במדינת ישראל ואיכותן ובפרט ביישובים בהם אין פרישה של שתי תשתיות נייחות, וכן הצורך בניתוח התועלת המשקית הנובעת מפרישה אוניברסלית של שתי תשתיות נייחות, או יותר, באזורים אלו ("הבחינת"). בנוסף הוצגו בפני הועדה נתונים אודות שירות ה OTT של חוט שידורים באזורים נעדר תשתית, לפיכך שיעור ההצטרפות לשירות עד כה נמוך.
7. ביום 3 באוקטובר 2017 פורסמה הודעה לציבור לפיה הועדה המייעצת שוקלת להמליץ לשר התקשורת לדחות ב- 6 חודשים את יישום ההחלטה משנת 2014, בהודעה פורטו הנימוקים לדחייה הנשקלת. להודעה חתימתו בעלי עניין בשוק התקשורת, ערצני שידור מסחריים⁴, עמותות וחברות צרכניות, חבר כנסת ותושב המתגורר באזורים בהם לא פרושה תשתית חוט טלקום. רצ"ב חתימות למקרה הטענות שהתקבלו.

² כידוע, ספקים המתבססים על רפורמת השוק הסיטונאי באספקת שירותים אינם מחויבים בפרישה אוניברסלית.

³ לחברה הוענק רישיון כללי למתן שירותי בזק מנים ארציים וייחוס (תשתיות), ונקבעו בו שלוש אבני דרך למתן השירות שנפרטו לתקופה של 20 שנה מתמועד הקובע, כך שבתום אבן הדרך השלישית תחול חובת גישה לכלל משקי הבית בישראל, למעט חריגים שיאושרו כדין.

⁴ שידורי קשת בע"מ, רשת מדיה בע"מ מרוץ 10 חחדש בע"מ.

משרד התקשורת המנהל הכללי

8. לאחר בחינת ההתייחסויות, סבורה הוועדה כי טרם קבלת החלטה בנוגע ליישום ההחלטה משנת 2014, נדרשת השלמת הבחינה כפי שפורט לעיל. השלמת הבחינה נדרשת, על מנת לגבש המלצה המביאה בחשבון את מכלול השיקולים הרלוונטיים לעניין, נכון להיום, לטובת כלל הציבור, תתפתחות התחרות וקידום מצב התשתיות בישראל באופן היעיל ביותר, קידום הפריפריה וצמצום פערים באמצעים היעילים ביותר. במסגרת הבחינה יובאו בכלל חשבון לוחות זמנים ליישום ההחלטה.

9. לאור כל האמור ולצורך השלמת הבחינה הוועדה המייעצת ממליצה בפני שר התקשורת לדחות בשישה חודשים נוספים את יישום ההחלטה משנת 2014. תקופת הדחייה נועדה לצורך ביצוע הבחינה וגיבוש החלטה. כמו כן, במהלך תקופת הדחייה הוטו שידורים תמשיך לספק את שירותי ה-OTT באזורים בהם לא פרושה הוט טלקום בהתאם למפורט בהחלטה משנת 2016.

10. יחד עם זאת סבורה הוועדה כי יש לאון בין השלכות הדחייה הנדרשת לצורך השלמת הבחינה לבין תרצון לצמצם את זמן הדחייה המתמשכת ככל הניתן. לפיכך, ממליצה הוועדה המייעצת כי במהלך תקופת הדחייה ייקבע שעל הוט טלקום להתחיל בפרישת תשתיות במספר יישובים כפי שיקבע השר. הוועדה המייעצת תגבש בעת הקרובה את רשימת היישובים המומלצים לפרישה בשים לב, בין היתר, לרשימת 61 היישובים שנקבעו לפרישה בשלב הראשון בהחלטה משנת 2014, חניקת לשירותים ביישובים, לוחות הזמנים הצפויים להשלמת הפרישה וכמות משקי הבית ביישוב. כמו כן ממליצה הוועדה שחמשרד יעקוב אחר התקדמות השלמת הפרישה בהתאם להחלטה השר בעניין זה וככל שהוט טלקום לא תפעל להשלמת הפרישה ביישובים אלה, יפעל המשרד בהתאם לאמצעי האכיפת העומדים לרשותו.

בבחר רב,

מיפון שמילח
המנהל הכללי (במועל)
ויר"ר הוועדה המייעצת

משרד החקשורת
המנהל הכללי

המנהל הכללי

מר זבי לביא
מנהל הכללי
מנהל הכללי

מר זבי לביא
מנהל הכללי (ממונה)
מנהל הכללי

מר זבי לביא
מנהל הכללי

מר זבי לביא
מנהל הכללי

משרד התקשורת המנהל הכללי

**מענה להתחייחויות להודעה לציבור בדבר דחיית החלטת שר התקשורת בנוגע למרישת תשתית
הוט טלקום ש.מ.**

התחייחויות שתקבלו להודעה שפורסמה לציבור ביום 3.10.2017 בדבר דחיית החלטת שר
התקשורת בנוגע למרישת תשתית הוט טלקום ש.מ. ("ההודעה") נבחנו ונדונו במשרד התקשורת
("המשרד") על ידי הוועדה המייעצת. להלן מענה לעיקרי הטענות שהובאו בחתיחויות:

טענה: הוט לא מספקת את שירותי השידורים מבוססי OTT בתעריף זהה ובאיכות דומה.

אספקת שירותי השידורים באזורים בהם לא פרושה תשתית הוט טלקום ("אזורים נעדרי
תשתית") בטכנולוגיית OTT מחייבת תשתית אינטרנט על גביה מועברים שירותי השידורים.
חבילת השירותים הרלוונטית לצורך קביעת התעריף לשירותי השידורים באזורים אלה היא במל
המכיל את שירות השידורים ואת תשתית האינטרנט ("דאבל").

בחתאם להוראות בדבר איסור אפליה בין מנויים נקבע בהחלטה משנת 2016 כי המחיר עבור
שירותי השידורים המבוססים על OTT באזורים נעדרי תשתית יתבסס על התעריפים חקמונאיים
של דאבל באזורים בהם פרושה תשתית הוט טלקום, בקיוו מרכיב העלות לתשתית האינטרנט
שאינה מסופקת על ידח באזורים נעדרי תשתית ("מתכונת הקיוו").

מתכונת הקיוו מביאה לכך שהמחיר שמשלם המנוי באזורים נעדרי תשתית עבור שירות
השידורים של הוט שידורים מתוספת העלות עבור התשתית זהה בסופו של יום למחיר עבור דאבל
שמוצע למנויים בשאר חלקי הארץ - בהם תשתית הוט טלקום פרושה. לדוגמא, מנוי המתגורר
באזורים נעדרי תשתית ומעוניין לרכוש חבילת "classic", ישלם 179 ₪⁵ לשירות השידורים בלבד.
כאמור, השירות מבוסס על תשתית אינטרנט פס רחב, אותה הלקוח רכש מחברת בזק בעלות של
כ-85 ₪⁶ ובכך המחיר חסופי לצרכן חינו כ-264 ₪ (=179+85), שזחו מחיר חבילת "classic",
באזורים בהם פרושה תשתית הוט טלקום.

בנוסף, הוט שידורים משווקת חבילות שידורים רבות⁷. כאמור לעיל, חחבילת הרלוונטית באזורים
בהם לא פרושה תשתית הוט טלקום היא דאבל, מבדיקת המשרד את מגוון השירותים המשווקים
במסגרת חבילת הדאבל באזורים נעדרי תשתית עולה כי החבילות המוצעות דומות במגוון
הערוצים לאלו המוצעות בחבילות דאבל בשאר רחבי הארץ. נציין כי בעת חנוכחית אין אפשרות
לעשות שימוש בממיר המשמש לאספקת שירותי ה-OTT כממיר HD מקליט, אולם הובחר לגורמי
המשרד כי הנושא נמצא כיום בשלבי פיתוח.

בהתייחס לטענה כי מנוי על שירותי ה-OTT חייב לחסותפק בשני ממירים בלבד מאחר ושימוש
בשלושה ממירים מחייב תשתית של 100 אינץ מדויקת. על פי אתר האינטרנט של החברה⁸ נדרש
חיבור מינימלי של 15MB לעד 3 ממירים ו-10MB נוספים לכל ממיר נוסף עד סה"כ 5 ממירים.

⁵ כל הסכומים כוללים מע"מ.

⁶ ככל שעלות התשתית עבור 40 מגה תשתית, כך תשתית כחזתים גרבה והועדה.

⁷ חלקן עם ממיר HD / Fiber Box / magic / מקליט, לא מקליט ואפשרויות לבחירת חבילות ערוצים שונות כגון
ספורט, ילדים, היסטוריה ועוד.

⁸ <http://www.hot.net.il/heb/TV/services/TvAll.aspx>

משרד התקשורת המנהל הכללי

טענה: ניתן פרק זמן קצר שאינו סביר למתן תהתייחסויות להודעה.

עניינה של הודעה הוא דחיית יישום ההחלטה משנת 2014 לתקופה של שישה חודשים לצורך השלמת הבחינה בנושא. במסגרת ההודעה לציבור הוצגו מכלול השיקולים שעמדו בפני הוועדה המייעצת בבחינת האפשרות לדחיית יישום ההחלטה, ובכלל כד השינויים וההיבטים חנוספים שנדרשת השלמת בחינתם. נדגיש כי אין מדובר בהחלטה על שינוי ההחלטה משנת 2014 אלא בדחיית יישומה לצורך ביצוע בחינת מקיפה שכוללת, בין היתר, את מצב התשתיות הנייחות בישראל ואיכותן, פערים קיימים בין אזורים שונים ברחבי הארץ וניתוח התועלת המשקית מפרויקט שתי תשתיות נייחות או יותר באזורים בהם חוט טלקום אינה פרושה. לאחר השלמת הבחינה ובמידה ותגובש המלצה על שינוי ההחלטה משנת 2014 או מתכונת שונה להשלמת הפרויקט, יובאו הדברים להתייחסויות חציבור כנדרש.

טענה: המלצת הוועדה הנשקלת לדחיית של שישה חודשים אינה סבירה ומתעלמת מסעיף 11 להחלטת השר הנגבי מיום 9 באוקטובר 2016 לפיו במידה וחוט לא תעמוד בהתייביות בהתאם להחלטה, לרבות בנוגע לעמידה בלוחות זמנים, תעריפי שירותי וזהות תכנים, תמליץ הוועדה על הפסקה מידית של המתווה להשלמת הפרויקט כפי שפורט בסעיף 10 להחלטה.

כפי שפורט לעיל במענה לטענה הראשונה במהלך חשנה האחרונה חוט שידורים מספקת את שירות השידורים במתכונת OTT בהתאם להוראות שנקבעו בעניין בהחלטת השר הנגבי משנת 2016. בהתאם לכך, המליצה הוועדה כי הדחייה ותותה בחמשך אספקת שירותי השידורים באמצעות OTT באותה מתכונת.

לעניין גיבוש מתכונת להשלמת הפרויקט יצוין כי במהלך השנה האחרונה חתקיימו דיונים בין משרד לבין חוט טלקום אך טרם חוצג מתווה שלם להשלמת הפרויקט ובכלל כד סוג הטכנולוגיה ומותדים להשלמת הפרויקט. אולם הדחייה הנוכחית נדרשת לצורך השלמת בחינה רחבה יותר בעניין.

בהקשר זה נציין כי אומנם בעת הנוכחית, טרם מקבעו במסגרת "ההדדיות" תיקי שירותי למתכונת אספקת שירותי הגישה לתשתיות פסיביות עבור חוט טלקום, אשר יכולה, בין היתר, להשליך על מתווה הפרויקט העתידי. יחד עם זאת, הוועדה המייעצת אינה סבורה שבעניין זה יש בכדי לעכב את השלמת פרויקט התשתיות של חוט.

טענה: על המשרד לקבל החלטה בעניין תחולתו של סעיף 6א לחוק התקשורת וסעיף 13 לחוק הפצת שידורים באמצעות תחנות שידור ספרותיות, התשע"ב-2012 ("חוק הפצת שידורים") על שידורי חוט שידורים בטכנולוגיית OTT ולהבהיר כי הפסור הקבוע בסעיף חל רק על שידורי כבלים, שנעשים על גבי רשת הכבלים של חוט טלקום.⁹

כל הטענות בעניין זה אינן רלוונטיות להמלצת הוועדה המייעצת. עניינה של ההודעה לציבור הוא דחיה בישום ההחלטה משנת 2014, ההודעה וההחלטה לעניין אספקת שידורי ה OTT במסגרת החלטת השר הנגבי משנת 2016 אינה עוסקת בזכויות קניין רוחני, או בדרכי הפעולה שעל חוט שידורים לנקוט באשר להסדרת הזכויות בתכנים אותן היא משדרת, בודאי שחלילה אינה מכשירה או מאשרת בפני עצמה פגיעה בזכויות קניין או פעולה בניגוד לריני הקניין הרוחני.

⁹ טענות בהקשר זה עלו במסגרת עתירה שהוגשה כנגד החלטת הדחייה של חשר הנגבי משנת 2016, הטענות נדחו במסגרת תגובת המדינה וחידון בעתירה נקבע ליום 7.6.2018.

משרד התקשורת המנהל הכללי

טרם החלטת השר הנגבי משנת 2016 הציגה הוט כי באפשרותה להעביר את שירותי השידורים שלח באמצעות OTT. אפשרות זו, כוללת בתוכה מטבע הדברים את חובתה של הוט לפעול כדין ולחסדיר את מלוא ההיבטים הנחוצים והנדרשים לצורך זה. כאמור לעיל, בשנה האחרונה מספקת הוט שידורים שירותי OTT לתושבי הישובים ולמיטב ידיעת המשרד הערצים המסחריים לא פנו לערכאות משפטיות מוסמכות על מנת להגן על זכויות משפטיות שהם סבורים שנפגעו. מובן כי אם אכן יופסקו שירותי ה-OTT במתכונת הקבועה בהחלטה משנת 2016, מחמת היותם מפרים דיני קניין רוחני או מכל טעם אחר, עשוי הדבר להשליך על החלטת השר.

טענה: מבוקש לקבל את מתכונת הפרישה שעל הוט טלקום היה לגבש במהלך השנה האחרונה וכן את רשימת הישובים שבהם בוצעה פרישה בשנה האחרונה.

כאמור לעיל, לא הוצגה בפני המשרד מתכונת פרישה עדכנית מלאה.

באשר למידע בנוגע לישובים שנפרשה בהם תשתית הוט טלקום ניתן לפנות למשרד בבקשה בעניין והבקשה תישקל לגופה.

טענה: החלטת משנת 2016 וההחלטה הנשקלת עתה לוקות בחוסר סבירות ודחיות חוזרות ונשנות ללא הצדקה ומתעלמות מהקריטריונים שעל הוועדה המייעצת לשקול.

אין ממש בטענה, פורטו הנימוקים להחלטה על הדחייה משנת 2016, וגם הנימוקים והרקע להמלצת המשקלת בעניין בעת הנוכחית פורטו. הדחייה הנוכחית נדרשת על מנת לבצע את הבחינה המתוארת לעיל לנוכח שינויים שפורטו לעיל. ככל שיוחלט לשנות את מתווה הפרישה שנקבעה בהחלטה משנת 2014 יגובשו המלצות חדשות בעניין בהתאם להוראות תקנות הוועדה המייעצת והדברים יובאו בשימור להתייחסות הציבור.

טענה: הדחייה מתעלמת מהצורך של הפריפריה החברתית והגיאוגרפיות בתשתית תקשורת מתקדמת, ומפלה לרעה את הפריפריה וגפרט את האזרחים הערבים.

הוועדה המייעצת רואה חשיבות רבה בקיומה של הפרישה האוניברסלית במטרה למנוע אי שוויון בין אזורים ואוכלוסיות שונות ברחבי הארץ. הבחינה הנדרשת במהלך תקופת הדחייה המתוארת לעיל מעשית, בין היתר, לצורך מציאת הפתרון המיטבי עבור אזורים אלה בהם לא פרושה תשתית הוט טלקום, וזאת תוך שקילת מכלול השיקולים הרלוונטיים, לרבות קידום הפריפריה וצמצום פערים, ולרבות ביישובים הערביים.

במהלך תקופת הדחייה תיערך כאמור בחינה מקיפה של מצב התשתיות בישובים הבלתי פרושים על מנת לבחון האם אכן בפועל הימצאותו של ספק תשתיות יחיד באזורים אלה גורמת לירידה ברמת השירות בחשואה לשאר אזורי הארץ. תוצאות הבחינה יסייעו בהכנת השפעת ייעוץ ההחלטה על מדדים כלכליים ותחרותיים.

לאחר השלמת הבחינה וכפי הנדרש יובאו הדברים להתייחסות הציבור.

טענה: פרק הזמן שנקבע לבחינת הנושא, העומד על 6 חודשים, אינו פרק זמן מספק להשלמת הבחינה בנושא.

פרק הזמן של שישה חודשים ביקש לאזן בין הצורך בזמן נוסף להשלמת הבחינה הנדרשת לבין הרצון לצמצם את זמן הדחייה ככל שניתן.

**משרד התקשורת
המנחל הכללי**

טענה: על המשרד והוועדה המייעצת לפעול לפרסום רשימת הישובים המלאה בהם לא פרושה תשתית חוט טלקום ("רשימת הישובים")

בחמשך לבקשה לפי חוק חופש המידע לקבלת רשימת הישובים ותחלטה המשרד להעביר את הרשימה, הוגשה עתירה בעניין שנדונה בפני בית משפט לעניינים מנהליים, נכון להיום טרם התקבלה תחלטה בעתירה, ולכן בעת הטכחית לא ניתן לפרסם או להעביר את רשימת הישובים.

נספח 12

החלטת שר התקשורת מיום

12.11.17 (החלטת השר קרא

הראשונה)

עמ' 300-303

שר התקשורת

כ"ג חשון תשע"ח
12 נובמבר 2017

לכבוד
מר גיל סספורטס
המנהל הכללי
הוט טלקום ש.מ.

לכבוד
גב' טל גרנות
המנהלת הכללית
הוט מערכות תקשורת בע"מ

שלום רב,

הנדון: אימוץ המלצת הוועדה המייעצת בדבר דחיית המועד ליישום החלטת שר התקשורת לעניין מועד פרישת תשתיות הוט טלקום ש.מ.

רקע

1. ביום 13 בנובמבר 2014 החליט שר התקשורת דאז מר גלעד ארדן, לאמץ את המלצת הוועדה המייעצת שמונתה בהתאם לתקנות התקשורת (בזק ושידורים)(ועדה מייעצת), התשע"א-2011 ("הוועדה המייעצת" או "הוועדה"). המלצת הוועדה קבעה כי בשלב ראשון, הוט טלקום ש.מ. ("הוט טלקום") תשלים פרישה של תשתיותיה ב- 61 ישובים¹ וזאת תוך 24 חודשים (כלומר עד ליום 13 בנובמבר 2016), וחפרישה ביתר הישובים תלא מרושתים (כ- 170 ישובים) תעשה בשלב שני ("ההחלטה משנת 2014").
2. ביום 9 באוקטובר 2016 החליט ממלא מקום שר התקשורת דאז, מר צחי הנגבי, לדחות את יישום ההחלטה משנת 2014 לתקופה של שנה, כלומר עד ליום 13 בנובמבר 2017, וכן כי בתקופה זו תחל הוט מערכות תקשורת בע"מ ("הוט שידורים") לספק את שירותיה בטכנולוגיית OTT (Over The Top) באזורים בהם לא פרושה תשתית הוט טלקום ("ההחלטה משנת 2016").

המלצת הוועדה המייעצת

3. ביום 8 בנובמבר 2017 הוגשו לי המלצות הוועדה המייעצת. הוועדה סבורה כי בעת הנוכחית נדרש לקיים בחינה נוספת בנושא השלמות חובת הפרישה האוניברסלית על ידי הוט טלקום ולפיכך המליצה הוועדה לדחות בשישה חודשים את יישום ההחלטה משנת 2014, וזאת כמפורט לחלף.
4. במהלך השנה האחרונה חלו התפתחויות שונות בשוק הטלקום. חל גידול בביצוע שימוש על ידי בעלי רישיונות בשירות גישה לתשתית פסיבית במסגרת השוק הסיטונאי². בהקשר

¹ מירוס הישובים בנספח ג' להחלטת שר התקשורת מיום 13.11.2014.

² כידוע, ספקים המתבססים על רפורמות ושוק הסיטונאי באספקת שירותיהם אינם מחויבים בפרישה אוניברסלית.

שר התקשורת

זה יש לציין כי במסגרת חוק התכנית הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום המדיניות הכלכלית לשנות התקציב 2017 ו-2018), התשע"ז-2016 תוקן חוק התקשורת (בזק ושידורים), תשמ"ב-1982 באופן המאפשר לחוט טלקום החל מיום 1 באוקטובר 2017 גישה לתשתית הפסיבית של בזק, החברה הישראלית לתקשורת בע"מ. כמו כן, תלח התפתחות בתחרות בשוק השידורים בטכנולוגיית OTT (Over The Top) שמציעות חברות נוספות.

5. בנוסף, בחודשים האחרונים חברת איי.בי.סי איזראל ברודבאנד קומפני (2013) בע"מ ("IBC"), פתחה למשרד התקשורת ("המשרד") בין היתר, בבקשה לדחות ולצמצם את חובת הפרישה האוניברסליות שתלה על החברה³.

6. במהלך השנה האחרונה פנה המשרד, במסגרת פעולות פיקוח, אל 61 הישובים הכלולים בשלב הראשון בהחלטה משנת 2014 לצורך קבלת מידע לעניין הביקוש לפרישת תשתית חוט טלקום ולשירותים המסופקים על ידי חוט טלקום ו/או חוט שידורים, אולם המידע שהתקבל בנושא היה חלקי. הוועדה סבורה כי יש להשלים ולהרחיב את הבדיקה בעניין.

7. בחודשים האחרונים, הוצגו בפני הוועדה על ידי גורמי המקצוע במשרד, ההתפתחויות לעיל והצורך בבחינת היבטים נוספים כגון, מצב התשתיות חנייות במדינת ישראל ואיכותן, ובפרט בישובים בהם אין פרישה של שתי תשתיות נייחות והצורך בניתוח התועלת המשקית הנובעת מפרישה אוניברסלית של שתי תשתיות נייחות, או יותר, באזורים אלו. כן הוצגו בפני הוועדה נתונים אודות שירות ה-OTT של חוט שידורים באזורים נעדרי תשתית, מחס עולה כי שמעור ההצטרפות לשירות עד כה נמוך.

8. ביום 3 באוקטובר 2017 פרסמה הודעה לציבור לפיה הוועדה המייעצת שוקלת להמליץ לשר התקשורת לדחות ב-6 חודשים את יישום ההחלטה משנת 2014, בהודעה פורטו הנימוקים לדחייה הנשקלת.

9. לאחר בחינת ההתייחסויות שהתקבלו בעקבות פרסום ההודעה כאמור בסעיף 8 לעיל, סבורה הוועדה כי טרם תמליץ לשר בנוגע ליישום ההחלטה משנת 2014, נדרשת חשלת הבחינה כפי שפורט לעיל, וזאת על מנת לגבש המלצה המביאה בחשבון את מכלול השיקולים הרלוונטיים לעניין, נכון לחיום, לטובת כלל הציבור, התפתחות התחרות, קידום מצב התשתיות בישראל, קידום הפריפריה וצמצום פערים באמצעים היעילים ביותר.

³ לחברה הוענק רישיון כללי למתן שירותי בזק פנים ארציים נייחים (תשתיות), ונקבעו בו שלוש אבני דרך למתן השירות שנפרשו לתקופה של 20 שנה מחמועד הקובע, כך שבתום אבן הדרך השלישית תחול חובת נגישות לכלל משקי הבית בישראל, למעט חריגים שיאושרו כדין.

שר התקשורת

10. לאור כל תאמור הוועדה המייעצת ממליצה לדחות בשישה חודשים נוספים את יישום ההחלטה משנת 2014 ("הדחייה הנוספת"). תקופת הדחייה נועדה לצורך ביצוע הבחינה וגיבוש החלטה. כמו כן, מציעה הוועדה כי במהלך תקופת הדחייה הוט שידורים תמשיך לספק את שירותי ה-OTT באזורים בהם לא פרושה הוט טלקום בהתאם למפורט בהחלטה משנת 2016.

11. כן ממליצה הוועדה כי ביחס למספר ישובים נעדרי תשתית הוט טלקום, אשר יומלצו על ידי הוועדה בעת הקרובה, תחויב הוט טלקום להתחיל בפרישה באופן מדי. רשימת היישובים המומלצים לפרישה תגובש על ידי הוועדה בשים לב, בין היתר, לרשימת 61 היישובים שנקבעו לפרישה בשלב הראשון בהחלטה משנת 2014, הביקוש לשירותים ביישובים אלו, לוחות הזמנים הצפויים להשלמת הפרישה בישובים אלו וכמות משקי הבית בכל יישוב.

כמו כן ממליצה הוועדה כי המשרד יעקוב אחר התקדמות השלמת פרישת רשת הוט טלקום בהתאם להחלטת השר בעניין זה, וככל שהוט טלקום לא תפעל להשלמת הפרישה ביישובים אלה, יפעל המשרד בהתאם לאמצעי האכיפה העומדים לרשותו.

אימוץ ההמלצה

12. לאחר שבחנתי את המלצות הוועדה, החלטתי לאמץ את המלצות הוועדה ולדחות ב-6 חודשים את יישום ההחלטה משנת 2014, עד ליום 13 במאי 2018. במהלך תקופת הדחייה הוט שידורים תמשיך לספק את שירותי ה-OTT באזורים בהם לא פרושה רשת הוט טלקום בהתאם למפורט בהחלטה משנת 2016. כמו כן, במהלך התקופה האמורה, אבקש מהוועדה המייעצת להמליץ לח"מ, לאחר שמיעת הגורמים הנוגעים לעניין, בדבר רשימת ישובים נעדרי תשתית הוט טלקום, אשר ביחס אליהם תחויב הוט טלקום להתחיל בפרישה באופן מדי.

בברכה
איוב קרא
שר התקשורת

שר התקשורת

חעתק :

מר מימון שמילה, יו"ר תוועדת המייעצות והמנהל הכללי (בפועל), משרד התקשורת

עו"ד מיטל בשארי, נציגת ארגון הצרכנים

מר יוסף אגיב, נציג מקרב הציבור

מר אורן לביאן, עובד משרד התקשורת בתפקיד סמנכ"ל

מר עמי גילה, סגן מנהל אגף בכיר כלכלת, משרד התקשורת

גב' דנה נויפלד, היועצת המשפטית, משרד התקשורת

גב' אתי שמואלי, מנהלת אגף הנדסת תקשורת, משרד התקשורת

מר גדעון שטרית, מנהל אגף בכיר רישוי, משרד התקשורת

מר רוני חורי, מנהל תחום פיקוח טכנולוגי, משרד התקשורת

נספח 13

הודעה לציבור בדבר רשימת
יישובים נעדרי תשתית הוט
טלקום לפרישה מיידית מיום

5.12.2017

עמ' 305-308

משרד התקשורת הוועדה המייעצת לפרישה אוניברסלית

שימוע בעניין רשימת ישובים נעדרי תשתית חוט טלקום ש.מ. לפרישה מיידית

1. ביום 8 בנובמבר 2017 המליצת הוועדה המייעצת לעניין פרישה אוניברסלית שמונתה בחתאם לתקנות התקשורת (בזק ושידורים) (וועדה מייעצת), התשע"א-2011 ("הוועדה המייעצת") לשר התקשורת לדחות בשישה חודשים נוספים את יישום החלטת שר התקשורת מיום 13 בנובמבר 2014 בעניין השלמת פרישת תשתיות חוט טלקום ש.מ. "חוט טלקום", "תקופת הדחייה" ו- "המלצת הוועדה המייעצת", בהתאמה).
2. ביום 12 בנובמבר 2017 החליט שר התקשורת לאמץ את המלצת הוועדה המייעצת בנוגע לדחייה נוספת של 6 חודשים, וכן ביקש לקבל את המלצת הוועדה המייעצת, לאחר שמיעת הגורמים הנוגעים לעניין, בדבר מספר ישובים נעדרי תשתית חוט טלקום אשר ביחס אליהם תחויב חוט טלקום להתחיל בפרישת תשתיות באופן מדי ("רשימת הישובים לפרישה מיידית").
3. בכוונת הוועדה המייעצת לחמליץ לשר התקשורת בדבר רשימת הישובים לפרישה מיידית, לאחר שמיעת הגורמים הנוגעים לעניין בחתאם למפורט במסמך זה.
4. בהמלצת הוועדה המייעצת פורטו השיקולים שזכרנו בחשבון בעת גיבוש רשימת הישובים לפרישה מיידית כמפורט להלן:
  - א. הישוב כלול ברשימת 61 הישובים שנקבעו לפרישה בשלב הראשון בחתאם להחלטה משנת 2014¹. מרשימה זו נגרעו הישובים שהושלמה בהם פריסת תשתיות חוט טלקום². ("רשימת הישובים")
  - ב. צפי הביקוש לשירותי חוט ברשימת הישובים.
  - ג. תיקף האוכלוסייה בישובים הכלולים ברשימת הישובים.
  - ד. לוח הזמנים הצפוי להשלמת הפרישה בישובים הכלולים ברשימת הישובים.
5. הוועדה המייעצת רואה חשיבות במתן גישה שיוונית לשירותי תקשורת לצורך הגשמת אינטרסים חברתיים, כלכליים וציבוריים כגון: פיזור אוכלוסייה, קידום ופיתוח הפריפריה, צמצום פערים, מוביליות חברתית, שיפור רווחת הצרכן ומניעת אי שוויון בין אזורים שונים ובין אוכלוסיות שונות. לפיכך המלצת הוועדה לרשימת הישובים לפרישה מיידית תגובש בשים לב להיבטים אלה בנוסף לקריטריונים המפורטים בסעיף 4 לעיל.
6. לחלן פירוט הישובים הכלולים ברשימות הישובים, תוך חלוקה לקטגוריות שונות (מגזר ערבי, קיבוצים ונוספים). בכל קטגוריה נכללים הישובים הרלוונטיים, לפי סדר עדיפויות יורד בהתבסס על חקריטריונים שפורטו לעיל³. המלצת הוועדה המייעצת בנוגע לרשימת הישובים לפריסת מיידית תתבסס בין היתר על דירוג הישוב בכל קטגוריה.

¹ נספח ג' לחלטת שר התקשורת מיום 13 בנובמבר 2014.

² הרדוף, צרעה, עזר, עין כרמל, שומריה, כפר תבור.

³ כפי שידועים לוועדה המייעצת נכון למועד כתיבת מסמך זה.

א. יישובים במגזר הערבי⁴ – סדרי העדיפויות בקטגוריה זו נקבעו בהתאם לגודל האוכלוסייה ובתחשב בביקוש לשירות כפי שידוע לוועדה המייעצת נכון ליום כתיבת מסמך זה.

מס'	שם היישוב
1	רהט
2	כפר קאסם
3	מגאר
4	דאלית אל-כרמל
5	ירכא
6	ערעה-בנגב
7	מעלה עירון
8	בית ג'אן
9	ג'וליס
10	חורפיש
11	נאעורה

ב. קיבוצים – מתכונת הפרישה בקיבוצים שונה לרוב ממתכונת הפרישה ביתר היישובים. בקיבוצים הוט טלקום נדרשת להגיע עם תשתיותיה עד לנקודת פריסת הנסייר⁵ מבלי להשלים פרישת תשתיותיה ברחבי הקיבוץ כאשר אספקת השירותים מתבססת על התשתיות הפרטיות של הקיבוץ. לפיכך, לוחות הזמנים לפרישה בקיבוצים צפויים להיות קצרים יותר מיישובים אחרים בהינתן פרמטרים אחרים זהים. סדרי העדיפויות בקטגוריה זו נקבעו בהתחשב בגודל האוכלוסייה ביישוב ובנוסף גם בהתחשב בביקוש לשירות כפי שידוע לוועדה המייעצת נכון למועד כתיבת מסמך זה.

מס'	שם היישוב
1	עין צורים
2	טירת צבי
3	חניתה
4	שעלבים
5	יפעת
6	גבעת חיים (איחוד)
7	רמת השופט
8	רביבים
9	אילון
10	דפנה

⁴ בהתאם לנתוני הלמ"ס לשנת 2016 קבוצת היישובים במגזר זה היא בעלת כמות האוכלוסייה הגדולה ביותר ברשימת 61 היישובים למעט נאעורה המחזוה את היישוב ה-13 בגודלו בקריטריון זה.

⁵ נקודת סיום רשת.

11	דליה
12	עין החורש
13	דגניה א'
14	עין חרוד (מאוחד+ איחוד)
15	יד מרדכי
16	אור חנר
17	מרום גולן
18	עין גב
19	עין גדי

ג. יישובים נוספים - סדרי העדיפויות בקטגוריה זו נקבעו בחתחשב בגודל האוכלוסייה ביישוב, הביקוש לשירות כפי שידוע לוועדה המייעצת נכון למועד כתיבת מסמך זה.

מתוך קטגוריה זו שוקלת הוועדה לבחור מספר יישובים מאזורים שונים בארץ (צפון, ערבה, מרכז).

מס'	שם היישוב
1	חספין
2	טל-אל
3	יובלים
4	בית מאיר
5	בית הלל
6	כפר זיתים
7	זרחיה
8	עין יתב
9	כפר חיטים
10	עין תצבה
11	נוף איילון
12	מדרשת בן גוריון
13	אחינעז
14	אבן שמואל
15	מורשת
16	נחושה
17	בית חלקיה
18	בית רבן (גבעת וושינגטון)
19	הזורעים
20	מירון
21	מצפה נטופה

22	יסודות
23	חד-נס
24	קשת
25	משואות יצחק

7. גורם המעוניין להתייחס לאמור לעיל, יעביר התייחסות בכתב, עד ליום 19.12.17 באמצעות הכתובת etis@moc.gov.il לידי מר מימון שמילה.

בברכה,
מימון שמילה
יו"ר הועדה המייעצת

נספח 14

המלצות הוועדה המייעצת מיום

29.3.2018

עמ' 310-313

**משרד התקשורת
המנהל הכללי**

ויג' ניסן ותשע"ח
29 מרץ 2018

לכבוד
ח"כ איוב קרא
שר התקשורת

שלום רב,

הגדון: המלצת הוועדה המייעצת בדבר רשימת יישובים נעדרי תשתית הוט טלקום ש.מ.
לפרישה מידיה

הנני מתכבד להביא בפניך בשם חברי הוועדה המייעצת שמונתה בהתאם לתקנות הוועקשורת (כוק ושידורים) (וועדה מייעצת), התשע"א-2011 ("וועדה המייעצת"), את המלצתה בדבר רשימת היישובים נעדרי תשתית הוט טלקום ש.מ. ("הוט טלקום") אשר ביחס אליהם תחויב הוט טלקום להתחיל בפרישת תשתיות באופן מידי, וזאת כמפורט להלן:

1. ביום 12 בנובמבר 2017 פורסמה החלטתך לדחות ב-4 חודשים נוספים (כלומר עד ליום 13 במאי 2018) את יישום ההחלטה משנת 2014¹, לעניין השלמת פרישת תשתיותיה של הוט טלקום², וזאת בהתאם לחמלצת הוועדה המייעצת מיום 8 בנובמבר 2017. במסגרת החלטתך נקבע, בין היתר, כי במהלך תקופת הדחייה הוט שידורים תמשיך לספק את שירותי ה-OTT באזורים בהם לא פרושה רשת הוט טלקום.
2. בנוסף, הנחת מחלטתך את הוועדה המייעצת להמליץ לך, לאחר שמיטת המרמים הנוגעים לעניין, בדבר מספר יישובים נעדרי תשתית הוט טלקום, אשר ביחס אליהם תחויב הוט טלקום להתחיל בפרישה באופן מידי.
3. ביום 5 בדצמבר 2017 פורסם שימוע בעניין יישימת היישובים נעדרי תשתית הוט טלקום ש.מ. לפרישה מידיה ("השימוע"). בשימוע פורטו השיקולים שיובאו בחשבון בעת גיבוש רשימת היישובים וכן פורטו היישובים הכלולים ברשימת היישובים לפרישה מידיה תוך חלוקה לקטגוריות שונות (מגזר ערבי, קיבוצים ומספים). מספר גורמים העבירו את התייחסותם לשימוע, בהם הוט טלקום, עמותת התנועה צרכנית-חברתית, והנושב המתגורר ביישוב בו לא פרושה תשתית הוט טלקום. מציב התייחסות לעיקרי הטענות שחונקבלו.

¹ החלטת שר התקשורת דאז, מר גלעד ארדן, מיום 13.11.2014 לפיה על הוט טלקום להשלים פרישת תשתיותיה ב-61 יישובים תוך 24 חודשים והמרישה ביתר היישובים חלא פרושים תודה בשלב שני ("ההחלטה משנת 2014").
² פירוט היישובים בגספח גי להחלטה משנת 2014.

משרד התקשורת המנהל הכללי

4. במקביל לפרסום חשימוע, פנה משרד התקשורת, באופן ייזום, אל הישובים הכלולים ברשימות היישובים בשימוע, לצורך קבלת התייחסותם לעניין הביקוש בישובים אלה לפרשת תשתית חוט טלקום ולשירותים המסופקים על ידי חוט טלקום ואז חוט שידורים. התקבלו מענים מ-20 יישובים אשר מבקשים פרישה של תשתית חוט טלקום ביישוב.

5. ביום 11 בינואר 2018, בהמשך לבקשתה נשמעה חוט טלקום בעל פה בפני חברי הוועדה המייעצת. חוט טלקום הביעה את התנגדותה לקביעת חובת פרישה מיידית של תשתיות במספר יישובים וטענה, בין היתר, כי אין הצדקה לקבל החלטה בעניין במקביל לבחינה הכללית שמקיים המשרד בנושא, ובפרט לאור עלויות הפרישה והיעדר צפי להחזר ההשקעות. בנוסף ציינה חוט טלקום כי יש מדינות בהן הרגולטורים אימצו פתרונות אלטרנטיביים לחובת הפרישה האוניברסלית ומאפשרים לספק שירות אוניברסלי גם ללא פרישה של תשתית ניידת וכי חובה זו של פרישת התשתיות הניידות חלה על המפעיל הוותיק (Incumbent) בלבד.

6. הוועדה המייעצת קיימה מספר דיונים ובחנה את ההתייחסויות לשימוע, מענה היישובים לפניית המשרד וכן נבחנה אפשרות כי במהלך תקופת הדחייה הנוכחית ועד להשלמת הליך הבדיקה שמקיים המשרד תספק חוט טלקום את שירותיה במספר יישובים בהם היא אינה פרושה באמצעים חלופיים, על מנת לאפשר מענה מידי לאספקת שירותי חוט טלקום ביישובים שבהם היא לא פרושה, כמו כן נשקל הביקוש לשירותים ביישובים, לוחות הזמנים המשוערים להשלמת הפרישה וכמות משקי הבית ביישוב.

7. חוט טלקום העבירה נתונים טכניים והנדסיים לפיהם יש ביזה לספק שירותי טלפוניה ואינטרנט באמצעות טכנולוגיה חלופית – טכנולוגיה סלולארית באמצעות רשת חוט מוביל בארבעה יישובים מתוך רשימות היישובים שפורסמו בהודעה לציבור, מתוכם שני יישובים בקטגוריות יישובים במגזר הערבי – רמת ובית גאן ושני יישובים בקטגוריות יישובים נוספים – חיספין וטלאל.

8. חוט טלקום תבחרה כי שירותים בארבעה היישובים יינתנו באיכות ובתכונות דומות לשירותים הניתנים על ידי ביישובים שבהם יש פרישה של תשתיותיה, וזאת בהסתמך על הביקוש הצפוי להערכתה לשירותיה בארבעה היישובים. שירות האינטרנט וחטלפון יסופקו בטכנולוגיה סלולארית בתקן 4G ו 4+ באמצעות ראוטר סלולרי בבית חלקה במחיריות הורדה עד 100 מ"ג, מחירות העלאה עד 2 מ"ג² ונפה גלישה ללא הגבלה. שירות השידורים ימשיך להיות מסופק בטכנולוגיות OTT, בהתאם להחלטות מיום 12 בנובמבר

³ על בסיס Best Effort, בדומה לשירות האינטרנט הקווי.

משרד התקשורת המנהל הכללי

2017. כמו כן, התחייבה הוט טלקום כי יש ביכולתה לספק את השירותים באותם יישובים באמצעות טכנולוגיה חלופית כאמור באופן מדי.

9. ביחס לפרישה בקטגוריית הקיבוצים ציינה הוט טלקום שהיא נכונה לפרוש תשתיות במספר קיבוצים ככל שהקיבוץ יהיה מעוניין ברכישת שירותיה ובכפוף לקיומו של הסכם מוסדי עם הקיבוץ.

10. הוועדה המייעצת סבורה כי בעת הנדחתה, עד להשלמת הבחינה שמקיים המשרד וגיבוש תחלטה בנושא, אספקת שירות באמצעות טכנולוגיה חלופית יכולה לספק מענה מדי למתן שירותי הוט טלקום במספר יישובים שבהם היא לא פרושה.

11. לאור כל האמור, הוועדה המייעצת ממליצה כי חשר יקבע מלחלף:

א. על הוט טלקום לספק באופן מדי שירותים ביישובים הבאים: דהט, בית גיאן, חספין, טל-אל⁴. הוועדה ממליצה לאפשר לחוט טלקום לספק את שירותיה ביישובים אלה באמצעות בעל רישיון אחר כאמור לעיל.

ב. על הוט טלקום להשלים פרישת תשתית תוך 15 חודשים ביישובים: עין יחב ובית מאיר⁵.

ג. על הוט טלקום להשלים פרישת תשתית ב-5 קיבוצים, לכל הפחות, מבין רשימת הקיבוצים שמורטמה בתודעה לציבור שיחזי מעוניינים ברכישת שירותיה ובכפוף לקיומו של הסכם מוסדי עם הקיבוץ. רשימת הקיבוצים תגובש על ידי הוט טלקום עד ליום 28/7/2018.

12. הוועדה ממליצה עוד כי האישור למתן שירותי הוט טלקום באמצעות בעל רישיון אחר, כאמור בסעיף 11א לעיל, יוגבל לשנה אחת בלבד או עד שתתקבל החלטה אחרת בעניין בהמשך להליך הבחינה שמקיים המשרד, המוקדם מבניהם.

13. אספקת שירותי הוט טלקום באמצעות בעל רישיון אחר, תעשה בהתאם לחזראות רישיון הוט טלקום, ובפרט לסעיף 23, לרבות הגשת בקשה לאישור המנהל. למען חסר ספק יודגש כי אספקת השירותים במתכונת זו תידרש לעמוד בחזראות רישיון הוט טלקום ובכלל כך, חזראות בדבר אספקת השירותים באופן שוויוני וגלגני מפלה, לרבות לעניין אספקת השירות, איכות השירות ומחירו. בהתאם על הוט טלקום לשווק את שירותיה בארבעת היישובים בהתאם לחבילות השירות (אינטרנט, טלפניה, טלוויזיה או כל שילוב שלהם) תמוצעות באזורים בהם פרושה תשתית הוט טלקום ובתעריפים זהים.

⁴ היישובים נקבעו על פי גודל האוכלוסייה ביישוב וחיקוש לשירותים (דהט ובית גיאן היו היישובים היחידים בקטגוריית המגזר הערבי שעדיכמו בהמשך לפניית המשרד על ביקוש לשירותים).
⁵ הוט טלקום לא העבירה תגייחות לעניין פרישת תשתית ביישובים. היישובים נקבעו על פי גודל האוכלוסייה ביישוב וחיקוש לשירותים בהמשך לפניית המשרד.

**משרד התקשורת
תמנהל הכללי**

14. כמו כן ממליצה הוועדה שהמשרד יעקוב אחר התקדמות ביישום ההמלצות לרבות לענין אספקת השירות באמצעות בעל דישיון אחר ויטבל מהוט טלקום דיווחים עתיים על מספר המשתמשים ורמת השירות למנויים בפועל. ככל שהוט טלקום לא תספק את השירות בהתאם להחלטות השר ואז להוראות תרישיון, יפעל המשרד בהתאם לאמצעי האכיפה העומדים לרשותו.

**בבית דין,
מייסד שירות
תמנהל הכללי (ממונה)
יו"ר הוועדה המייעצת**

**נריד מילרד (ממונה)
מנהל ארגון לרבות**

**מר יוסף אריב
מנהל מוקד הציבור**

התמנהל הכללי והעורר:

**מר מייסד שירות
יו"ר הוועדה המייעצת**

**מר אהרן לביתן
עוזר המשרד במחלקת טכניקה**

נספח 15

החלטת שר התקשורת מיום

29.3.2018 (החלטת השר קרא

השנייה)

עמ' 315-318

לכבוד
מר גיל ספורטס
המנהל הכללי
הוט טלקום ש.מ.

לכבוד
גב' טל גרנות
המנהלת הכללית
הוט מערכות תקשורת בע"מ

שלום רב,

הנדון: אימוץ המלצת הוועדה המייעצת בדבר רשימת יישובים נעדרי תשתית הוט טלקום ש.מ.
לפרישה מידית

רקע

1. ביום 12 בנובמבר 2017, החלטתי לאמץ את המלצת הוועדה המייעצת לעניין פרישה אוניברסלית שמונתה בהתאם לתקנות התקשורת (בזק ושירותים) (וועדה מייעצת), התשע"א-2011 ("הוועדה המייעצת", "ההחלטה", בהתאמה) ולדחות ב-6 חודשים נוספים (כלומר עד ליום 13 במאי 2018) ("תקופת הדחייה") את יישום ההחלטה משנת 2014¹, לעניין השלמת פרישת תשתיותיה של הוט טלקום ש.מ.² ("הוט טלקום"), וזאת בהתאם להמלצת הוועדה המייעצת מיום 8 בנובמבר 2017. במסגרת ההחלטה נקבע, בין היתר, כי במהלך תקופת הדחייה הוט מערכות תקשורת בע"מ ("הוט שירותים") תמשיך לספק את שירותי ה-OTT באזורים בהם לא פרושה רשת הוט טלקום.
2. בנוסף, הנחתי בהחלטה את הוועדה המייעצת להמליץ לי, לאחר שמיעת הגורמים הנוגעים לעניין, בדבר מספר יישובים נעדרי תשתית הוט טלקום, אשר ביחס אליהם תחויב הוט טלקום להתחיל בפרישה באופן מיידי.
3. ביום 5 בדצמבר 2017 פורסם שימוע בעניין "רשימת היישובים נעדרי תשתית הוט טלקום ש.מ. לפרישה מידית" ("השימוע"). בשימוע פורטו השיקולים שיובאו בחשבון בעת גיבוש רשימת היישובים וכן פורטו היישובים הכלולים ברשימת היישובים לפרישה מידית תוך חלוקה לקטגוריות שונות (מגור ערבי, קיבוצים ונוספים).
4. במקביל לפרסום השימוע, פנה משרד התקשורת, באופן יזום, אל היישובים הכלולים ברשימות היישובים בשימוע, לצורך קבלת התייחסותם לעניין הביקוש ביישובים אלה לפרישת תשתית הוט טלקום ולשירותים המסופקים על ידי הוט טלקום ואו תוט שירותים. התקבלו מענים מ-20 יישובים אשר מבקשים פרישה של תשתית הוט טלקום ביישוב.

¹ החלטת שר התקשורת דאז, מר גלעד ארדן, מיום 13.11.2014 לפיה על הוט טלקום להשלים פרישת תשתיותיה ב-61 יישובים תוך 24 חודשים וחפרישה ביתר ביישובים הלא פרושים תחיל בשלב שני.

² פירוט היישובים הנספח ג' להחלטה משנת 2014.

5. ביום 11 בינואר 2018, בהמשך לבקשתה נשמעה חוט טלקום בעל פה בפני חברי הוועדה המייעצת. חוט טלקום הביעה את התנגדותה לקביעת חובת פרישה מיידית של תשתיות במספר ישובים וטענה, בין היתר, כי אין הצדקה לקבל החלטת בעניין במקביל לבחינה הכללית שמקיים המשרד בנושא, ובפרט לאור עלויות הפרישה והיעדר צפי להחזר החשקעות. בנוסף ציינה חוט טלקום כי יש מדינות בהן חרגולטורים אימצו פתרונות אלטרנטיביים לחובת הפרישה האוניברסלית ומאפשרים לספק שירות אוניברסלי גם ללא פרישה של תשתית ניידת וכי חובה זו של פריסת התשתית הניידת חלה על המפעיל הוותיק (Incumbent) בלבד.
6. הוועדה המייעצת קיימה מספר דיונים ובחנה את ההתייחסויות לשימוע, מענה היישובים לפניית המשרד וכן נבחנה אפשרות כי במהלך תקופת הדחייה הנוכחית ועד להשלמת הליך הבדיקה שמקיים המשרד תספק חוט טלקום את שירותיה במספר יישובים בהם היא אינה פרושה באמצעים חלופיים, על מנת לאפשר מענה מידי לאספקת שירותי חוט טלקום ביישובים שבהם היא לא פרושה, כמו כן נשקל חביקוש לשירותים ביישובים, לוחות הזמנים המשוערים להשלמת הפרישה וכמות משקי הבית ביישוב.
7. חוט טלקום העבירה נתונים טכניים וחדסניים לפיהם יש בידה לספק שירותי טלפוניה ואינטרנט באמצעות טכנולוגיה חלופית – טכנולוגיה סלולארית באמצעות רשת חוט מובייל בארבעה יישובים מתוך רשימות היישובים שפורסמו בהודעה לציבור, מתוכם שני יישובים בקטגורית יישובים במגזר הערבי – רהט ובית ג'אן ושני יישובים בקטגורית יישובים נוספים – חיספין וטלאל.
8. חוט טלקום הבהירה כי השירותים בארבעת היישובים יינתנו באיכות ובתכונות דומות לשירותים הניתנים על ידי ביישובים שבהם יש פרישה של תשתיותיה, וזאת בהסתמך על הביקוש הצפוי להערכתה לשירותיה בארבעת היישובים. שירות האינטרנט והטלפון יסופקו בטכנולוגיה סלולארית בתקן דור 4 ו 4+ באמצעות ראוטר סלולרי בבית הלקוח במהירות הורדה עד 100 מגה, מהירות העלאה עד 2 מגה³ ונפח גלישה ללא הגבלה. שירות השידורים ימשיך להיות מסופק בטכנולוגיית OTT, בהתאם להחלטה מיום 12 בנובמבר 2017. כמו כן, התחייבה חוט טלקום כי יש ביכולתה לספק את השירותים באותם יישובים באמצעות טכנולוגיה חלופית כאמור באופן מידי.
9. ביחס לפרישה בקטגורית חקיצוצים ציינה חוט טלקום שהיא נכונה לפרש תשתית במספר קיצוצים ככל שהקיצוץ יחיה מעוניין ברכישת שירותיה ובכפוף לקיומו של הסכם מוסדי עם הקיצוץ.

³ על בסיס Best Effort, בדומה לשירות האינטרנט חקוי.

המלצת הוועדה המייעצת

10. ביום 29 במרץ 2018 חוגשו לי המלצות הוועדה המייעצת. הוועדה סבורה כי בעת הנוכחית, עד לחשלמת הבחינה שמקיים המשרד וגיבוש החלטה בנושא, אספקת שירות באמצעות טכנולוגיה חלופית יכולה לספק מענה מידי למתן שירותי הוט טלקום במספר יישובים שבהם היא לא פרושה.

11. כמו כן ממליצה הוועדה המייעצת המליצה כדלקמן:

א. על הוט טלקום לספק באופן מידי שירותים ביישובים תבאים: רחט, בית גיאן, חספין, טל-אל⁴. הוועדה ממליצה לאפשר להוט טלקום לספק את שירותיה ביישובים אלה באמצעות בעל רישיון אחר כאמור לעיל.

ב. על הוט טלקום להשלים פרישת תשתית תוך 15 חודשים ביישובים: עין יחב ובית מאיר⁵.

ג. על הוט טלקום להשלים פרישת תשתית ב-5 קיבוצים, לכל הפחות, מבין רשימת הקיבוצים שפורסמה בהודעה לציבור שיהיו מעוניינים ברכישת שירותיה ובכפוף לקיומו של חסכם מוסדי עם הקיבוץ. רשימת הקיבוצים תגובש על ידי הוט טלקום עד ליום 28/7/2018.

12. הוועדה ממליצה עוד כי האישור למתן שירותי הוט טלקום באמצעות בעל רישיון אחר, כאמור בסעיף 11.א לעיל, יוגבל לשנה אחת בלבד או עד שתתקבל החלטה אחרת בעניין בחמשך להליך הבחינה שמקיים המשרד, המוקדם מבניהם.

13. עוד ציינה הוועדה המייעצת בהמלצתה כי אספקת שירותי הוט טלקום באמצעות בעל רישיון אחר, תעשה בהתאם להוראות רישיון הוט טלקום, ובפרט לסעיף 23, לרבות חגשת בקשה לאישור המנהל וכן הודגש בהמלצה, למען הסדר ספק כי אספקת השירותים במתכונת של מתן השירותים באמצעות רשת הוט מובייל תידרש לעמוד בהוראות רישיון הוט טלקום ובכלל כן, הוראות בדבר אספקת השירותים באופן שוויוני ובלתי מפלת, לרבות לעניין אספקת השירות, איכות השירות ומחירו וכי בהתאם על הוט טלקום לשווק את שירותיה בארבעת היישובים בהתאם לחבילות השירות (אינטרנט, טלפוניה, טלוויזיה או כל שילוב שלהם) המוצעות באזורים בהם פרושה תשתית הוט טלקום ובתעריפים זהים.

14. כמו כן ממליצה הוועדה שהמשרד יעקוב אחר התקדמות ביישום ההמלצות לרבות לעניין אספקת השירות באמצעות בעל רישיון אחר ויקבל מהוט טלקום דיווחים עתיים על מספר המשתמשים ורמת השירות למנויים בפועל. ככל שהוט טלקום לא תספק את השירות בהתאם להחלטות השר ו/או להוראות הרישיון, יפעל המשרד בהתאם לאמצעי האכיפה העומדים לרשותו.

⁴ חיישובים נקבעו על פי גודל האוכלוסייה ביישוב ותביקוש לשירותים (רחט ובית גיאן היו חיישובים חיחידים בקטגוריית המגור הערבי שעידכנו בחמשך לפניית המשרד על ביקוש לשירותים).

⁵ הוט טלקום לא העבירה התייחסות לעניין פרישת תשתית ביישובים. היישובים נקבעו על פי גודל האוכלוסייה ביישוב ותביקוש לשירותים בחמשך לפניית המשרד.

אימוץ תהמלצה

15. לאחר שבחנתי את המלצות הוועדה כמפורט במכתבם האמור אלי, ולאחר שבחנתי את ההתייחסויות שהגיעו לוועדה מן הציבור, ואת תגובת הוועדה, החלטתי לאמץ את המלצות הוועדה במלואן כפי שפורטו לעיל.

במכה,
איוב קרא
ח"כ ושר התקשורת

העתק:

מר מימון שמילה, יו"ר הוועדה המייעצת והמנהל הכללי (בפועל), משרד התקשורת
עו"ד מיטל בשארי, נציגת ארגון הצרכנים
מר יוסף אגיב, נציג מקרב הציבור
מר אורן לביאן, עובד משרד התקשורת בתפקיד סמנכ"ל
מר עופר רו-דרור, מנהל מינהל הכלכלה, משרד התקשורת
גב' דנה נויפלד, תיועצת המשפטית, משרד התקשורת
גב' אתי שמואלי, מנהלת אגף הנדסת תקשורת, משרד התקשורת
מר גדעון שטרית, מנהל אגף בכיר רישוי, משרד התקשורת
עו"ד בת-שבע נחמיה-מיכאלי, מנהלת מחלקה בכירה (תביעות וחקיקה), משרד התקשורת
מר רוני חורי, מנהל תחום פיקוח טכנולוגי, משרד התקשורת

נספח 16

המלצות הוועדה המייעצת מיום

13.5.2018

עמ' 320-322

**משרד התקשורת
המנהל הכללי**

כ"ח באייר, תשע"ח
13 במאי, 2018

לכבוד
מר איוב קרא

שר התקשורת

שלום רב,

הנדון: דחיית מועד ליישום החלטת שר התקשורת לעניין מועד פרישת תשתית הוט טלקום ש.מ.

1. ביום 13 בנובמבר 2014 החליט שר התקשורת דאז מר גלעד ארדן, לאמץ את המלצת הוועדה המייעצת שמונתה בהתאם לתקנות התקשורת (בזק ושירותים) (וועדה מייעצת), התשע"א-2011 ("הוועדה המייעצת" או "הוועדה"). המלצת הוועדה קבעה כי בשלב ראשון, הוט טלקום ש.מ ("הוט טלקום") תשלים פרישה של תשתיותיה ב- 61 ישובים¹ וזאת תוך 24 חודשים (כלומר עד ליום 13 בנובמבר 2016), וחפרישה ביתר הישובים חלא מרושתים (כ- 170 ישובים) תעשה בשלב שני ("ההחלטה משנת 2014").
2. ביום 9 באוקטובר 2016 תחליט ממלא מקום שר התקשורת דאז, מר צחי הנגבי, לדחות את יישום ההחלטה משנת 2014 לתקופה של שנה, כלומר עד ליום 13 בנובמבר 2017, וכן כי בתקופה זו תתל הוט מערכות תקשורת בע"מ ("הוט שידורים") לספק את שירותיה בטכנולוגיית OTT (Over The Top) באזורים בהם לא פרושה תשתית הוט טלקום ("ההחלטה משנת 2016").
3. ביום 12 בנובמבר 2017, החלטת לאמץ את המלצת הוועדה המייעצת ולדחות ב-6 חודשים נוספים, עד ליום 13 במאי 2018 את יישום ההחלטה משנת 2014, וזאת בהתאם להמלצת הוועדה המייעצת מיום 8 בנובמבר 2017.
4. ההחלטה על הדחייה נתקבלה לאחר שעלה צורך בבחינת התפתחויות שונות ומשמעותיות שחלו בשוק הטלקום בשנה שקדמה למתן החלטתי, בין היתר, גידול בביצוע שימוש על ידי בעלי רישיונות בשירות גישה לתשתית פסיבית במסגרת השוק הסיטונאי, התפתחות בתחרות בשוק השידורים בטכנולוגיית OTT (Over The Top) שמציעות חברות נוספות,

¹ פירוט הישובים בנספח ג' להחלטת שר התקשורת מיום 13.11.2014.

וכן חצורך בבחינת מצב התשתיות הנייחות במדינה ואיכותן והתועלת המשקית מפרישה אוניברסלית של שתי תשתיות נייחות.

5. עוד נקבע בהחלטה כי במהלך תקופת הדחייה תמשיך חוט מערכות תקשורת בע"מ באספקת שירותי הטלוויזיה בישובים בהם אין תשתית חוט טלקום ויש תשתית של חברת אחרת, בהתאם למפורט בהחלטה משנת 2016. וכן כי במהלך התקופה האמורה תמליץ לך הוועדה המייעצת, לאחר שמייעת הגורמים הנוגעים בעניין, בדבר רשימת ישובים נעזרי תשתית חוט טלקום, אשר ביחס אליהם תחויב חוט טלקום להתחיל בפרישה מידית.

6. ביום 29 במרץ 2018 תחלטת לאמץ את המלצת הוועדה המייעצת לעניין פרישה מידית בישובים נעזרי תשתית חוט טלקום מיום 29.3.2018, כדלקמן:

- על חוט טלקום לספק באופן מדי שירותים ביישובים הבאים: רהט, בית ג'אן, חספין וטל-אל ("ארבעת היישובים")². הוועדה ממליצה לאפשר לחוט טלקום לספק את שירותיה בישובים אלה באמצעות בעל רישיון אחר בהתאם לסעיף 23 לרישיון חוט טלקום.
- על חוט טלקום להשלים פרישת תשתית תוך 15 חודשים ביישובים: עין יהב ובית מאיר³.
- על חוט טלקום להשלים פרישת תשתית ב-5 קיבוצים, לכל הפחות, מבין רשימת הקיבוצים שפורסמה בהודעה לציבור שיחיו מעוניינים ברכישת שירותיה ובכפוף לקיומו של הסכם מוסדי עם חקיבוץ. רשימת הקיבוצים תגובש על ידי חוט טלקום עד ליום 28.7.2018.

כמו כן תחלטת לאמץ את המלצת הוועדה לפיה האישור למתן שירותי חוט טלקום באמצעות בעל רישיון אחר, יוגבל לשנת אחת בלבד או עד שתתקבל החלטה אחרת בעניין בהמשך להליך הבחינה שמקיים המשרד, המוקדם מבניהם.

7. בהמשך להחלטה מיום 29.3.2018 פנתה חוט טלקום ביום 9.4.2018 בבקשה לפי סעיף 23 לרישיונה לספק את השירותים באמצעות רשת חוט מובייל. ביום 10.5.2018 ניתנה חתייחסותי כי בכפוף להעברת התחייבות חוט טלקום, השלמת מידע ותיקון ההסכם, יינתן אישורי למתן שירותי חוט טלקום אמצעות אחר.

8. ביום 13.5.2018 התקיימה ישיבה של הוועדה המייעצת והוצגו בפני הוועדה ממצאי תבדיקה שערך המשרד בנוגע למצב התשתיות הנייחות ואיכותן והתועלת המשקית מפרישת שתי תשתיות. כמו כן, ובהמשך לממצאי הבדיקה שהוצגו ולדיון שקיימה הוועדה

² היישובים נקבעו על פי גודל האוכלוסייה ביישוב והביקוש לשירותים (רהט ובית ג'אן היו היישובים היחידים בקטגוריית המגזר הערבי שעידכנו בהמשך לפניית המשרד על ביקוש לשירותים.
³ חוט טלקום לא העבירה התייחסות לעניין פרישת תשתית בישובים. היישובים נקבעו על פי גודל האוכלוסייה ביישוב והביקוש לשירותים בהמשך לפניית המשרד.
⁴ מנכ"ל המשרד, מר נתי כהן, המכהן כחבר ויו"ר הוועדה המייעצת, נכנס לתפקידו כמנהל הכללי של המשרד ביום 2.5.2018.

עלה צורך בדחייה נוספת של מספר חודשים לשם השלמת הבחינה וגיבוש ההמלצות בהמשך להליך הבדיקה כאמור.

9. בין היתר, ממליצה הוועדה לפנות לחוט טלקום לקבלת חתייחסותה בדבר יכולתה של לספק שירות ביישובים בהם לא פרושה תשתית חוט טלקום באמצעים טכנולוגיים חלופיים.

10. בנסיבות כמפורט לעיל, בשל לוחות הזמנים, מינוי מנכ"ל המשרד לאחרונה ותום מועד הדחייה בהתאם לחתלטה מיום 12.11.2017, לא ניתן היה להשלים הליך הכולל פרסום לציבור ומתן אפשרות לתגובתו בדבר הדחייה הנוספת, לפיכך, ממליצה הוועדה בשלב זה על מתן דחייה קצרה של חודש ימים. במהלך תקופה זו, יתקיים חליף פרסום הודעה להתייחסות הציבור לעניין מתן ארכה של מספר חודשים נוספים לשם סיום החליף הבדיקה.

בד"ח,
נתמל (נתי) כחן
מנהל הכלכלי
ויריד הועדה המייעצת

הצתק:

מר מימון שמילה, המשנה למנהל הכללי ומנהל מינהל הנדסה
עו"ד מיטל בשארי, נציגת ארגון הצרכנים
מר יוסף אגלב, נציג מקרב הציבור
מר אורן לביאן, עובד משרד התקשורת בתפקיד סמנכ"ל
מר עופר רז-דרור, מנהל מינהל הכלכלה, משרד התקשורת
גב' דנה נויפלד, היועצת המשפטית, משרד התקשורת
גב' אתי שמואלי, מנהלת אגף הנדסת תקשורת, משרד התקשורת
מר גדעון שטרית, מנהל אגף בכיר רישוי, משרד התקשורת
עו"ד בת-שבע נחמיה-מיכאלי, מנהלת מחלקה בכירה (תביעות וחקיקה), משרד התקשורת
מר רוני חורי, מנהל תחום פיקוח טכנולוגי, משרד התקשורת

נספח 17

החלטת שר התקשורת מיום

13.5.2018 (החלטת השר קרא

השלישית)

עמ' 324-372

**משרד התקשורת
המנהל הכללי**

כ"ח באייר, תשע"ח
13 במאי, 2018

לכבוד
מר גיל ספורטס
המנהל הכללי
הוט טלקום ש.מ.

לכבוד
גב' טל גרנות
המנהלת הכללית
הוט מערכות תקשורת בע"מ

שלום רב,

הנדון: דחיית מועד ליישום החלטת שר התקשורת לעניין מועד פרישת תשתית הוט טלקום ש.מ.

1. ביום 13 במבמבר 2014 החליט שר התקשורת דאז מר גלעד ארדן, לאמץ את המלצת הוועדה המייעצת שמונתה בהתאם לתקנות התקשורת (בזק ושידורים)(ועדה מייעצת), התשע"א-2011 ("הוועדה המייעצת" או "הוועדה"). המלצת הוועדה קבעה כי בשלב ראשון, הוט טלקום ש.מ ("הוט טלקום") תשלים פרישה של תשתיותיה ב- 61 ישובים¹ וזאת תוך 24 חודשים (כלומר עד ליום 13 בנובמבר 2016), והפרישה ביתר הישובים הלא מרושתים (כ- 170 ישובים) תעשה בשלב שני ("ההחלטה משנת 2014").

2. ביום 9 באוקטובר 2016 החליט ממלא מקום שר התקשורת דאז, מר צחי הנגבי, לדחות את יישום ההחלטה משנת 2014 לתקופה של שנה, כלומר עד ליום 13 בנובמבר 2017, וכן כי בתקופה זו תחל הוט מערכות תקשורת בע"מ ("הוט שידורים") לספק את שירותיה בטכנולוגיית OTT (Over The Top) באזורים בהם לא פרושה תשתית הוט טלקום ("ההחלטה משנת 2016").

3. ביום 12 בנובמבר 2017, החלטתי לאמץ את המלצת הוועדה המייעצת ולדחות ב-6 חודשים נוספים, עד ליום 13 במאי 2018 את יישום ההחלטה משנת 2014, וזאת בהתאם להמלצת הוועדה המייעצת מיום 8 בנובמבר 2017.

¹ פירוט הישובים בנספח ג' לחלטת שר התקשורת מיום 13.11.2014.

4. ההחלטה על הדחייה נתקבלה לאחר שעלה צורך בבחינת התפתחויות שונות ומשמעותיות שחלו בשוק הטלקום בשנה שקדמה למתן החלטתי, בין היתר, גידול בביצוע שימוש על ידי בעלי רישיונות בשירות גישה לתשתית פסיבית במסגרת השוק הסיטונאי, ההתפתחות בתחרות בשוק השידורים בטכנולוגיית (OTT) Over The Top) שמציעות חברות נוספות, וכן הצורך בבחינת מצב התשתיות הנייחות במדינה ואיכותן והתועלת המשקית מפרישה אוניברסלית של שתי תשתיות נייחות.

5. עוד נקבע בהחלטתי כי במהלך תקופת הדחייה תמשיך הוט מערכות תקשורת בע"מ באספקת שירותי הטלוויזיה בישובים בהם אין תשתית הוט טלקום ויש תשתית של חברה אחרת, בהתאם למפורט בהחלטה משנת 2016. וכן כי במהלך התקופה האמורה תמליץ לי הוועדה המייעצת, לאחר שמיעת הגורמים הנוגעים בעניין, בדבר רשימת ישובים נעדרי תשתית הוט טלקום, אשר ביחס אליהם תחויב הוט טלקום להתחיל בפרישה מידית.

6. ביום 29 במרץ 2018 החלטתי לאמץ את המלצת הוועדה המייעצת לעניין פרישה

מידית בישובים נעדרי תשתית הוט טלקום מיום 29.3.2018, כדלקמן:

- על הוט טלקום לספק באופן מדי שירותים ביישובים הבאים: רהט, בית ג'אן, חספין וטל-אל². הוועדה ממליצה לאפשר להוט טלקום לספק את שירותיה בישובים אלה באמצעות בעל רישיון אחר בהתאם לסעיף 23 לרישיון הוט טלקום.

- על הוט טלקום להשלים פרישת תשתית תוך 15 חודשים ביישובים: עין יהב ובית מאיר³.

- על הוט טלקום להשלים פרישת תשתית ב-5 קיבוצים, לכל הפחות, מבין רשימת

הקיבוצים שפורסמה בהודעה לציבור שיהיו מעוניינים ברכישת שירותיה ובכפוף

לקיומו של הסכם מוסדי עם הקיבוץ. רשימת הקיבוצים תגובש על ידי הוט טלקום

עד ליום 28/7/2018.

² חישובים נקבעו על פי גודל האוכלוסייה ביישוב והביקוש לשירותים (רחט ובית ג'אן היו חישובים היחידים בקטגוריית המגזר הערבי שעידכנו בחמשך לפניית המשרד על ביקוש לשירותים).

³ הוט טלקום לא העבירה תתייחסות לעניין פרישת תשתית ביישובים. חישובים נקבעו על פי גודל האוכלוסייה ביישוב והביקוש לשירותים בחמשך לפניית המשרד.

כמו כן החלטתי לאמץ את המלצת הוועדה לפיה האישור למתן שירותי הוט טלקום באמצעות בעל רישיון אחר, יוגבל לשנה אחת בלבד או עד שתתקבל החלטה אחרת בעניין בהמשך להליך הבחינה שמקיים המשרד, המוקדם מבניהם.

7. בהמשך להחלטה מיום 29.3.2018 פנתה הוט טלקום למנהל הכללי של המשרד ביום 9.4.2018 בבקשה לפי סעיף 23 לרישיונה לספק את השירותים באמצעות רשת הוט מובייל. ביום 10.5.2018 ניתן מענה מנכ"ל המשרד, מר נתי כהן, כי בכפוף להעברת התחייבות הוט טלקום, השלמת מידע ותיקון ההסכם, יינתן אישורו למתן שירותי הוט טלקום אמצעות אחר.

8. ביום 13.5.2018⁴ התקיימה ישיבה של הוועדה המייעצת והוצגו בפני הוועדה ממצאי הבדיקה שערך המשרד בנוגע למצב התשתיות הנייחות ואיכותן והתועלת המשקית מפרישת שתי תשתיות. כמו כן, ובהמשך לממצאי הבדיקה שהוצגו ולדיון שקיימה הוועדה עלה צורך בדחייה נוספת של מספר חודשים לשם השלמת הבחינה וגיבוש ההמלצות בהמשך להליך הבדיקה כאמור.

9. בין היתר, המליצה הוועדה לפנות להוט טלקום לקבלת התייחסותה בדבר יכולתה של לספק שירות ביישובים בהם לא פרושה תשתית הוט טלקום באמצעים טכנולוגיים חלופיים.

10. בנסיבות כמפורט לעיל, בשל לוחות הזמנים, מינוי מנכ"ל המשרד לאחרונה ותום מועד הדחייה בהתאם להחלטה מיום 12.11.2017, לא ניתן היה להשלים הליך הכולל פרסום לציבור ומתן אפשרות לתגובתו בדבר הדחייה הנוספת, לפיכך, ממליצה הוועדה בשלב זה על מתן דחייה קצרה של חודש ימים. במהלך תקופה זו, יתקיים הליך פרסום הודעה להתייחסות הציבור לעניין מתן ארכה של מספר חודשים נוספים לשם סיום ההליך הבדיקה.

מצ"ב המלצת הוועדה המייעצת מיום 13.5.2018.

---

⁴ מנכ"ל המשרד, מר נתי כהן, המכהן כחבר ויו"ר הוועדה המייעצת, נכנס לתפקידו כמנהל הכללי של המשרד ביום 2.5.2018.

11. לאחר שבחנתי את המלצות הוועדה המייעצת כאמור לעיל, החלטתי לאמץ את המלצות.

בברכה,
איוב קרא
שר התקשורת

העתק:

מר נתנאל (נתי) כהן, יו"ר הוועדה המייעצת והמנהל הכללי משרד התקשורת
מר מימון שמילה, משנה למנהל הכללי ומנהל מינהל הנדסה, משרד התקשורת
עו"ד מיטל בשארי, נציגת ארגון הצרכנים
מר יוסף אגיב, נציג מקרב הציבור
מר אורן לביאן, עובד משרד התקשורת בתפקיד סמנכ"ל
מר עופר רז-דרור, מנהל מינהל הכלכלה, משרד התקשורת
גב' דנה נויפלד, היועצת המשפטית, משרד התקשורת
גב' אתי שמואלי, מנהלת אגף הנדסת תקשורת, משרד התקשורת
מר גדעון שטרית, מנהל אגף בכיר רישוי, משרד התקשורת
עו"ד בת-שבע נחמיה-מיכאלי, מנהלת מחלקה בכירה (תביעות וחקיקה), משרד התקשורת
מר רוני חורי, מנהל תחום פיקוח טכנולוגי, משרד התקשורת

נספח 18

הודעה לציבור בעניין שקילת
דחיית החלטת שר התקשורת
לעניין פרישת תשתית הוט
טלקום מיום 5.6.2018

עמ' 329-330

משרד התקשורת
הועדה המייעצת לפרישה אוניברסלית

הודעה לציבור בעניין שקילת דחיית החלטת שר התקשורת לעניין פרישת תשתית "הוט טלקום"

1. ביום 12 בנובמבר 2017 החליט שר התקשורת לאמץ את המלצת הוועדה המייעצת לעניין פרישה אוניברסלית שמונתה בהתאם לתקנות התקשורת (בזק ושידורים) (וועדה מייעצת), התשע"א-2011 ("הוועדה המייעצת") ולדחות ב-6 חודשים נוספים, עד ליום 13 במאי 2018 ("תקופת הדחייה") את יישום ההחלטה משנת 2014¹, לעניין השלמת פרישת תשתיותיה של הוט טלקום ש.מ. ("הוט טלקום")², וזאת בהתאם להמלצת הוועדה המייעצת מיום 8 בנובמבר 2017.
2. עוד נקבע בהחלטה, כי במהלך תקופת הדחייה תמליץ לו הוועדה המייעצת, לאחר שמיעת הגורמים הנוגעים לעניין, בדבר מספר ישובים נעדרים תשתית הוט טלקום, אשר ביחס אליהם תחויב הוט טלקום להתחיל בפרישה באופן מדי.
3. ביום 29 במרץ 2018 החליט שר התקשורת לאמץ את המלצת הוועדה המייעצת בדבר רשימת ישובים נעדרים תשתית הוט טלקום לפרישה מידית, כדלקמן:
  - על הוט טלקום לספק באופן מדי שירותים ביישובים תבאים: רהט, בית ג'אן, חספין וטל-אל ("ארבעת היישובים"). הוועדה ממליצה לאפשר להוט טלקום לספק את שירותיה ביישובים אלה באמצעות בעל רישיון אחר בהתאם לסעיף 23 לרישיון הוט טלקום.
  - על הוט טלקום להשלים פרישת תשתית תוך 15 חודשים ביישובים: עין יהב ובית מאיר.
  - על הוט טלקום להשלים פרישת תשתית ב-5 קיבוצים, לכל הפחות, מבין רשימת הקיבוצים שפורסמה בחודעה לציבור שיהיו מעוניינים ברכישת שירותיה ובכפוף לקיומו של הסכם מוסדי עם הקיבוץ. רשימת הקיבוצים תגובש על ידי הוט טלקום עד ליום 28.7.2018.
4. ביום 13 במאי 2018 לאחר שהוצגו בפני הוועדה המייעצת ממצאי הבדיקה שערך המשרד בנוגע למצב התשתיות הנייחות ואיכותן ובנוגע לתועלת המשקית מפרישת שתי תשתיות נייחות, עלה צורך בדחיית נוספת של מספר חודשים לשם השלמת הליך הבדיקה וגיבוש המלצות בהתאם.
5. יחד עם זאת, בנסיבות העניין באותה עת³, החליט שר התקשורת ביום 13.5.2018 לאמץ את המלצת הוועדה המייעצת לתת דחייה של חודש ימים וכי במהלך תקופה זו, יתקיים חלק פרסום הודעה להתייחסות הציבור לעניין מתן ארכה של מספר חודשים נוספים לשם השלמת ההליך הבדיקה, גיבוש המלצות וקבלת החלטה בנושא.

¹ החלטת שר התקשורת דאז, מר גלעד ארדן, מיום 13.11.2014 לפיה על הוט טלקום להשלים פרישת תשתיותיה ב-61 ישובים תוך 24 חודשים וחפרישה ביתר ביישובים הלא פרושים תהיה בשלב שני ("ההחלטה משנת 2014").

² פירוט היישובים בנספח ג' להחלטה משנת 2014.

³ מינויו של המנהל הכללי של המשרד, המשמש כיו"ר הוועדה המייעצת, סמוך לתום מועד הדחייה ביום 13.5.2018.

6. בהמשך לישיבת הוועדה המייעצת מיום 13.5.2018 החל המשרד בהליך בדיקה לעניין חלופות אפשריות לאספקת שירותי הוט טלקום בישובים בהם לא פרושה תשתית הוט טלקום, ובכלל כך בחינת אפשרות שימוש בטכנולוגיות אלחוטיות לשם אספקת השירותים. במסגרת הליך הבדיקה יבחנו, בין היתר, איכות השירותים המסופקים באמצעים החלופיים בישובים השונים, היבטים טכנולוגיים של השימוש בחלופות כגון השפעות מזג אוויר, השפעות ספקטרליות, וכן הציוד שנדרש להתקין ברשת ובית הלקוח ותיבטים רלוונטיים.
7. לשם השלמת הבחינה כאמור והשלמת הליך גיבוש החלטה בנושא, לרבות הליך פרסום ההמלצות שיגובשו לציבור לשם קבלת התייחסויות נשקלת דחייה נוספת של 10 חודשים ביישום החלטה משנת 2014.
8. גורם המעוניין להתייחס לאמור לעיל, יעביר התייחסות בכתב, עד ליום 10 ביוני 2018, באמצעות הכתובת etis@moc.gov.il לידי הגב' אתי שמואל.

בברכה,

 נתנאל (נתי) בן-דוד
 יו"ר הוועדה המייעצת

נספח 19

המלצות הוועדה המייעצת מיום

11.6.2018

עמ' 332-335

**משרד התקשורת
המנהל הכללי**

כ"ח סיון תשע"ח
11 יוני 2018

לכבוד
חה"כ איוב קרא
שר התקשורת

שלום רב,

**הנדון: המלצת הוועדה המייעצת בדבר דחיית מועד החלטת שר התקשורת לעניין פרישת
תשתית הוט טלקום ש.מ.**

הנני מתכבד לחביא בפניך בשם חברי הוועדה המייעצת שמונתה בחתאם לתקנות התקשורת (בזק ושידורים)(נועדה מייעצת), הוטשע"א-2011 ("הוועדה המייעצת"), את המלצתה בדבר דחיית מועד החלטת שר התקשורת לעניין פרישת תשתית הוט טלקום ש.מ ("הוט טלקום"), וזאת כמפורט להלן:

1. ביום 12 בנובמבר 2017 פורסמה החלטתך לדחות ב-6 חודשים נוספים (כלומר עד ליום 13 במאי 2018) את יישום ההחלטה משנת 2014¹, לעניין השלמת פרישת תשתיותיה של הוט טלקום², וזאת בחתאם לחמלצת הוועדה המייעצת מיום 8 בנובמבר 2017.
2. ההחלטה על הדחייה נתקבלה לאחר שעלה צורך בבחינת התפתחויות שונות ומשמעותיות שחלו בשוק הטלקום בשנה שקדמה למתן ההחלטה, בין היתר, גידול בביצוע שימוש על ידי בעלי רישיונות בשירות גישה לתשתיות פסיבית במסגרת חשוק הסיטונאי, ההתפתחות בתחרות בשוק השידורים בטכנולוגיית OTT (Over The Top) שמציעות חברות נוספות, וכן הצורך בבחינת מצב התשתיות הנייחות במדינה ואיכותן והתועלת המשקית מפרישה אוניברסלית של שתי תשתיות נייחות.
3. עוד נקבע בהחלטה כי במהלך תקופת הדחייה תמשיך הוט מערכות תקשורת בע"מ באספקת שירותי הטלוויזיה בישובים בהם אין תשתית הוט טלקום ויש תשתית של חברת אחרת, בהתאם למפורט בהחלטה משנת 2016. וכן כי במהלך התקופה האמורה תמליץ לך הוועדה המייעצת, לאחר שמיעת הגורמים הנוגעים בעניין, בדבר רשימת ישובים נעדרי תשתית הוט טלקום, אשר ביחס אליהם תחויב הוט טלקום להתחיל בפרישה מידית.

¹ החלטת שר התקשורת דאז, מר גלעד ארדן, מיום 13.11.2014 לפיה על הוט טלקום להשלים פרישת תשתיותיה ב-61 ישובים תוך 24 חודשים והפרישה ביתר הישובים תחילת בשלב שני ("ההחלטה משנת 2014").
² פירוט הישובים כנסמך ג' להחלטה משנת 2014.

משרד התקשורת המנהל הכללי

4. ביום 29 במרץ 2018 החלטת לאמץ את המלצת הוועדה המייעצת לעניין פרישה מידית ביישובים נעדרים תשתית הוט טלקום, כדלקמן:
- על הוט טלקום לספק באופן מידי שירותים ביישובים הבאים: רחט, בית ג'אן, חספין וטל-אל.³
  - על הוט טלקום להשלים פרישת תשתית תוך 15 חודשים ביישובים: עין יהב ובית מאיר.⁴
  - על הוט טלקום להשלים פרישת תשתית ב-5 קיבוצים, לכל הפחות, מבין רשימת הקיבוצים שמורסמה בהודעה לציבור שיהיו מעוניינים ברכישת שירותיה ובכפוף לקיומו של הסכם מוסדי עם הקיבוץ. רשימת הקיבוצים תגובש על ידי הוט טלקום עד ליום 28/7/2018.
- כמו כן החלטת לאמץ את המלצת הוועדה לפיה האישור למתן שירותי הוט טלקום באמצעות בעל רישיון אחר, יוגבל לשמה אחת בלבד או עד שתתקבל החלטה אחרת בעניין בהמשך להליך הבחינה שמקיים המשרד, המוקדם מבניהם.
5. ביום 13.5.2018⁵ התקיימה ישיבה של הוועדה המייעצת וחוצגו בפני הוועדה ממצאי הבדיקה שערך המשרד בנוגע למצב התשתיות הניידות ואיכותן והתועלת המשקית מפרישת שתי תשתיות. בהמשך לממצאי הבדיקה שהוצגו ולדיון שקיימה הוועדה עלה צורך בדחייה נוספת של מספר חודשים לשם השלמת הבחינה וגיבוש המלצות בהמשך להליך הבדיקה כאמור.
6. ביום 13.5.2018 החלטת לאמץ את המלצת הוועדה המייעצת ולדחות בחודש ימים את תום מועד הדחייה עד ליום 13.6.2018⁶, כאשר במהלך תקופה זו, יתקיים הליך פרסום הודעה להתייחסות הציבור לעניין מתן ארכה של מספר חודשים נוספים לשם סיום הליך הבדיקה.
7. ביום 6.6.2018 פורסמה הודעה לציבור לפיה הוועדה המייעצת שוקלת להמליץ לשר התקשורת לדחות בעשרה חודשים נוספים את יישום ההחלטה משנת 2014 ("הודעה").⁷ בהודעה פורט כי לשם השלמת הליך הבדיקה שערך המשרד בנוגע למצב התשתיות

³ היישובים נקבעו על פי גודל האוכלוסייה ביישוב והביקוש לשירותים (רחט ובית ג'אן היו היישובים היחידים בקטגוריית המגזר הערבי שעדיכנו בהמשך לפניית המשרד על ביקוש לשירותים).

⁴ הוט טלקום לא העבירה התייחסות לעניין פרישת תשתית ביישובים. היישובים נקבעו על פי גודל האוכלוסייה ביישוב והביקוש לשירותים בהמשך לפניית המשרד.

⁵ מנכ"ל המשרד, מר נתי כהן, המכתבן כחבר וי"ר הוועדה המייעצת, נבס להפקידו כמנהל הכללי של המשרד ביום 2.5.2018.

⁶ בנסיבות העניין, מינויו של המנהל הכללי של המשרד, המשמש כיו"ר הוועדה המייעצת, סמוך לתום מועד הדחייה ביום 13.5.2018.

**משרד התקשורת
המנהל הכללי**

הנניחות ואיכותן ובנוגע לתועלת המשקית מפרשת שתי תשתיות נייחות, נדרשת דחיה של 10 חודשים נוספים לשם השלמת חליך הבדיקה לעניין חלופות אפשריות לאספקת שירותי הוט טלקום ביישובים בהם לא פרושה תשתית הוט טלקום.

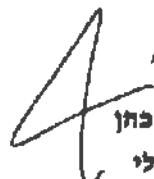
8. לצורך בחינת החלופות לאספקת השירותים נתבקשה הוט טלקום ביום 3 ביוני 2018 להעביר למשרד את בקשתה למתן רישיון ניסוי לאספקת שירותיה באמצעות שימוש בטכנולוגיות אלחוטיות ביישובים בהם לא פרושה תשתית הוט טלקום ("הניסוי").

9. הוועדה המייעצת בחנה את ההתייחסויות שהתקבלו להודעה⁷ וכן את פרק הזמן חדרוש להשלמת חליך הבדיקה הנדרש.

המלצות הוועדה המייעצת:

10. הוועדה המייעצת ממליצה לדחות בעשרה חודשים נוספים את יישום ההחלטה משנת 2014, עד ליום 13 באפריל 2019. תקופת הדחייה נועדה לשם השלמת הבחינה כאמור והשלמת חליך גיבוש החלטה בנושא, לרבות חליך פרסום ההמלצות שיגובשו לציבור לשם קבלת ההתייחסויות.
11. כמו כן ממליצה הוועדה כי במהלך תקופת הדחייה הוט שיזורים תמשיך לספק את שירותי ה-OTT באזורים בהם לא פרושה תשתית הוט טלקום בהתאם להחלטה משנת 2016.
12. למען הסר ספק יודגש כי אין בהמלצה לעיל כדי לגרוע מחובתה של הוט טלקום לספק את שירותיה ביישובים כפי שנקבע בהחלטת שר התקשורת מיום 29 במרץ 2018.
13. בנוסף, ממליצה הוועדה שהמשרד יעקוב אחר ביצוע הניסוי ויקבל מהוט טלקום דיווחים עתיים על התקדמות הניסוי בפועל, דיווחים (לרבות דוח מסכם) על אספקת השירותים במסגרת הניסוי בין היתר, בהשוואה לאספקת השירותים באמצעות תשתית הוט טלקום, תוך התייחסות לאיכות השירותים ולמדדי טיב שירות כמותיים (מהירות גלישה, אחוז ניתוקים בשירות וכו'), לחיבטים טכנולוגיים (השפעות מזג אוויר, השפעות ספקטרוניות וכו'), ולפעולות נדרשות לצורך אספקת השירותים (כגון ציוד שנדרש להתקין אצל המנוי), והכל בתוך מועדים קצובים שייקבעו בשים לב לתקופת הדחייה.

בכבוד רב,

נתנאל (נתי) כהן
המנהל הכללי
יו"ר הוועדה המייעצת

⁷ התקבלו שתי תגובות, אחת של חברת הוט טלקום, התומכת בהמלצת הוועדה.

המשרד והתקשורת
והמנהל הכללי

חתימות חברי הועדה:

מר נתנאס (נתי) כהן
יו"ר הוועדה המייעצת

מר אהרן לביאן
עובד המשרד בתפקיד סמנכ"ל

עו"ד מיטל בשארי
נציגת ארגון ערכנים

מר יוסף אגיב
נציג מקרב הציבור

נספח 20

החלטת שר התקשורת מיום

13.6.2018 (החלטת השר קרא

האחרונה)

עמ' 337-340

שר התקשורת

ל' סיון תשע"ח
13 יוני 2018

לכבוד
מר גיל סספורטס
המנחל הכללי
הוט טלקום ש.מ.

לכבוד
גב' טל גרנות
המנהלת הכללית
חוט מערכות תקשורת בע"מ

שלום רב,

הנדון: אימוץ המלצת הוועדה המייעצת בדבר דחיית מועד החלטת שר התקשורת לעניין פרישת תשתית הוט טלקום ש.מ.

- ביום 13 בנובמבר 2014 החליט שר התקשורת דאז מר גלעד ארדן, לאמץ את המלצת הוועדה המייעצת שמונתה בהתאם לתקנות התקשורת (בזק ושידורים)(וועדה מייעצת), התשע"א-2011 ("הוועדה המייעצת" או "הוועדה"). המלצת הוועדה קבעה כי בשלב ראשון, חוט טלקום ש.מ. ("הוט טלקום") תשלים פרישה של תשתיותיה ב- 61 ישובים¹ וזאת תוך 24 חודשים (כלומר עד ליום 13 בנובמבר 2016), וחפרישה ביתר הישובים הלא מרושתים (כ- 170 ישובים) תעשה בשלב שני ("ההחלטה משנת 2014").
- ביום 9 באוקטובר 2016 החליט ממלא מקום שר התקשורת דאז, מר צחי הנגבי, לדחות את יישום ההחלטה משנת 2014 לתקופה של שנה, כלומר עד ליום 13 בנובמבר 2017, וכן כי בתקופה זו תחל חוט מערכות תקשורת בע"מ ("הוט שידורים") לספק את שירותיה בטכנולוגיית OTT (Over The Top) באזורים בהם לא פרושה תשתית חוט טלקום ("ההחלטה משנת 2016").
- ביום 12 בנובמבר 2017, החלטתי לאמץ את המלצת הוועדה המייעצת ולדחות ב-6 חודשים נוספים, עד ליום 13 במאי 2018 את יישום ההחלטה משנת 2014, וזאת בהתאם להמלצת הוועדה המייעצת מיום 8 בנובמבר 2017 ("ההחלטה משנת 2017").
- ההחלטה על הדחייה משנת 2017 נתקבלה לאחר שעלה צורך בבחינת התפתחויות שונות ומשמעותיות שחלו בשוק הטלקום בשנה שקדמה למתן החלטתי, בין היתר, גידול בביצוע שימוש על ידי בעלי רישיונות בשירות גישה לתשתית פסיבית במסגרת השוק הסיטונאי,

¹ פירט הישובים הנספח ג' להחלטת שר התקשורת מיום 13.11.2014.

ש"ה התקשורת

התפתחות בתחומי השוק השידורים בטכנולוגיית 'OTI' (Over The Top) שמציעות חברות גוטות, וכן הצורך במחנות מצב התשתיות הניידות במדינה ואיכותן והתועלת המשקית מפרטלה אוניברסלית של שתי תשתיות נידחות.

5. עוד נקבע בהחלטה משנת 2017 כי במהלך תקופת הדחיית תמשיך חוט מערכות תקשורת בעיגם באספקת שירותי הטלוויזיה בשוברים בהם אין תשתית חוט טלקום ויש תשתית של חברה אחרת, בהתאם למפורט בהחלטה משנת 2016. וכן כי במהלך התקופה האמורה תמליץ הוועדה המייעצת, לאחר שמייעת הגורמים הנוגעים בעניין, בדבר רשימת ישובים מסדרי תשתית חוט טלקום, אשר יתחם אליהם תחויב חוט טלקום להתחיל בפרישה מידיה.

6. ביום 29 במרץ 2018 תחלטתי לאמץ את המלצת הוועדה המייעצת לעניין פרישה מידיה בשוברים נעדי תשתית חוט טלקום מיום 29.3.2018 (י"חחלטה מחודש מרץ 2018), בדלקמן:

- על חוט טלקום לספק באופן מדי שירותים בישובים הבאים: רהט, בית גשן, חספן וטל-אל. הוועדה ממלצה לאפשר לחוט טלקום לספק את שירותיה בשוברים אלה באמצעות בעל רישיון אחד בהתאם לסעיף 23 לרישיון חוט טלקום.
- על חוט טלקום להשלים פרישת תשתית ותך 15 חודשים ביישובים: עין יתב ובית מאיר³.
- על חוט טלקום להשלים פרישת תשתית ב-5 קיבוצים, לכל הפחות, מבין רשימת הקיבוצים שמורטמה בהודעה לציבור שיהיו מעוניינים ברכישת שירותיה ובכפוף לקיומו של הסכם מוסדי עם הקיבוץ. רשימת הקיבוצים תגובש על ידי חוט טלקום עד ליום 28/7/2018.

במו ק תחלטתי לאמץ את המלצת הוועדה לפיה האישור למתן שירותי חוט טלקום באמצעות בעל רישיון אחר, יוגבל לשנה אחת בלבד או עד שתתקבל החלטה אחרת בעניין בהמשך להליך הבחינה שמקיים המשרד, המוקדם מבניהם.

7. בהמשך להחלטה מחודש מרץ 2018 פנתה חוט טלקום למנהל הכללי של המשרד ביום 9.4.2018 בבקשה לפי סעיף 23 לרישיונה לספק את השירותים באמצעות רשת חוט טוביל. ביום 7.6.2018 ניתן אישורו של מנכ"ל המשרד, מר נתי כהן, למתן שירותי חוט

¹ היילאנים נקבע על מי גודל האוכלוסייה ביישוב והכיסוי לשירותים נרחב ובית גשן היו יישובים היחידים בקטגוריית המגדור ושרי שייכמו במסגרת המשרד על ביקוש לשירותים.
² חוט טלקום מבחברת החיידקות לשיון פרישת תשתית ביישובים, היישובים נקבעו על מי גודל האוכלוסייה ביישוב והכיסוי לשירותים בהמשך פרישת המשרד.

שר התקשורת

טלקום אמצעות אחר. תוקפו של האישור הוא עד ליום 28.3.2019 או עד שתתקבל החלטה אחרת בעניין בהמשך להליך החנינה שמקיים המשרד, המוקדם מביניהם.

8. ביום 13.5.2018⁴ התקיימה ישיבה של הוועדה המייעצת והוצגו בפני הוועדה ממצאי הבדיקה שערך המשרד בנוגע למצב החשבוניות הניידות ואיכותן והתועלת המשקית מפרשת שתי תשתיות. כמו כן, והמשך לממצאי הבדיקה שהוצגו ולדיון שקיימה הוועדה עלה צורך בדחייה נוספת של מספר חודשים לשם השלמת הבחינה וגיבוש החלטות בהמשך להליך הבדיקה כאמור.

9. ביום 13.5.2018 החלטתי לאמץ את החלטת הוועדה המייעצת ולדחות בחודש ימים את תום מעד הדחייה עד ליום 13.6.2018⁵, כאשר במהלך תקופה זו, יתקיים הליך פרסום הדעת לחתימת חציבור לעניין מתן ארכיון של מספר חודשים נוספים לשם סיום הליך הבדיקה.

10. ביום 6.6.2018 פורסמה הדעה לציבור לפיה הוועדה המייעצת שוקלת להמליץ לשר התקשורת לדחות בעשרה חודשים נוספים את יישום החלטה משנת 2014 ("החלטה"). בהודעה מרע כי לשם השלמת הליך הבדיקה שערך המשרד בנוגע למצב החשבוניות הניידות ואיכותן ובנוגע לתועלת המשקית מפרשת שתי תשתיות, נדרשת דחייה של 10 חודשים נוספים לשם השלמת הליך הבדיקה לעניין חלופות אפשריות לאספקת שירותי הוט טלקום ביישובים בהם לא מרשה תשתית הוט טלקום.

11. לצורך בחינת החלופות לאספקת השירותים נתבקשה הוט טלקום ביום 3 ביוני 2018 להעביר למשרד את בקשתה למתן רישיון ניסוי לאספקת שירותיה באמצעות שימוש בטכנולוגיות אלחוטיות ביישובים בהם לא מרשה תשתית הוט טלקום ("הניסוי").

12. הוועדה המייעצת בחנה את ההתייחסויות שהתקבלו להודעה⁶ וכן את פרק הזמן הדרוש להשלמת הליך הבדיקה הנדרש.

החלטות הוועדה המייעצת:

13. ביום 11 ליוני 2018 הוגשו לי החלטות הוועדה המייעצת. הוועדה המייעצת ממליצה לדחות בעשרה חודשים נוספים את יישום החלטה משנת 2014. תקופת הדחייה נועדה

⁴ מב"ל המשרד, מר עוזי טון, ומכתון כתבר ויידר הוועדה המייעצת, נכנס לתפקידו במנהל הכללי של המשרד ביום 2.5.2018.

⁵ בגסיבות העניין, פנייתו של המנהל הכללי של המשרד, המשמש כיו"ר הוועדה המייעצת, סמוך לתום מעד הדחייה ביום 13.5.2018.

⁶ התקבלו שתי תגובות, אחת של חברת הוט טלקום, החושבת בהחלטות הוועדה.

שר התקשורת

לשם השלמת הבחנה כאמור והשלמת הליך גיבוש החלטה בנושא, לרבות הליך פרסום החלטות שיגובשו לציבור לשם קבלת החתימה והסכמה.

14. כמו כן ממליצה הוועדה כי במהלך תקופת הדחייה הוטו שידורים תמשיך לספק את שירותי ה-OTT באזורים בהם לא פרושה תשתית הוט טלקום בהתאם להחלטה משנת 2016.

15. למען הסר ספק יודגש כי אין בחמלצה לעיל כדי לגרוע מחובתה של הוט טלקום לספק את שירותיה ביישובים כפי שנקבע בהחלטה מחדש במרץ 2018.

16. בנוסף, ממליצה הוועדה שהמשרד יעקוב אחר ביצוע הניסוי ויקבל מנתוני טלקום דיווחים עתיים על התקדמות הניסוי בפועל, דיווחים (לרבות דוח מסכם) על אספקת השירותים במסגרת הניסוי בין היתר, בהשוואה לאספקת השירותים באמצעות תשתית הוט טלקום, תוך התייחסות לאיכות השירותים ולמגוון סוגי שירותים (מספרות, גלישה, אחוז ניתוקים בשירות וכו'), לחיבטים טכנולוגיים (השפעות מוג אוויר, השפעות ספקטרליות וכו'), ולפעולות נדרשות לצורך אספקת השירותים (כגון ציוד שנדרש להתקין אצל המנויים, תחל בתוך מועדים קצובים שייקבעו בשים לב לתקופת הדחייה).

אימוץ החלטה:

17. לאחר שבתנאי אלו המלצות הוועדה המייעצת, החלטתי לאמץ את המלצות הוועדה במלאן כפי שאורטנו לעיל ולדחות בעשרה חודשים את יישום ההחלטה משנת 2014 עד ליום 13 באפריל 2019. במהלך תקופת הדחייה הוטו שידורים תמשיך לספק את שירותי ה-OTT באזורים בהם לא פרושה רשת הוט טלקום בהתאם להחלטה משנת 2016.

בברכה,

אליהו סגל
שר התקשורת

חשבו:

מר נתנאל (נחמ) כהן, יו"ר הוועדה המייעצת והמנהל הכללי משרד התקשורת
מר מימון שמיטה, משנה למנהל הכללי ומנהל מינהל הנדסה, משרד התקשורת
עדי מוסל בשארי, מנחת ארגון הצרכנים
מר יוסף אניב, נציג מקרב הציבור
מר אורי לבסאן, עובד משרד התקשורת בתפקיד סמנכ"ל
ד"ר עמר רז-דוד, מנהל מינהל הכלכלה, משרד התקשורת
גבי דנה מילרד, חיהמנת המשפטיות, משרד התקשורת
גבי אורי שמואלי, מנהלת אגף הנדסת תקשורת, משרד התקשורת
מר נדעון שטרית, מנהל אגף כיד רשמי, משרד התקשורת

טל: 02-6240321 • פקס: 02-6240321
טל: 03-5101706 • פקס: 03-5101706

תאריך: 21.12.2018
מקום: משרד התקשורת, תל אביב 61290

נספח 21

פרוטוקול מס' 355 מישיבת
ועדת הכלכלה של הכנסת מיום

22.11.2016

עמ' 342-399

הכנסת העשרים מושב שלישי

פרוטוקול מס' 355
מישיבת ועדת הכלכלה
יום שלישי, כ"א בחשוון התשע"ז (22 בנובמבר 2016), שעה 11:30

סדר היום:

פרק ח' כולו (תקשורת), מתוך הצעת חוק התכנית הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום המדיניות הכלכלית לשנות התקציב 2017 ו-2018), התשע"ז-2016 (מ/1083)

- א. סעיף 28(1) בעניין קידום התחרות בשוק התקשורת הקווית
ב. סעיף 28(7)-(12) ו-15) וסעיף 32 – בעניין פטור מהיתר בניה למתקני תקשורת

נכחו:

חברי הוועדה:

איתן כבל – היו"ר
יעקב אשר
דוד ביטן
עבד אל חכים האג' יחיא
יוסי יונח
איילת נחמיאס ורבין
רועי פולקמן
יעקב פרי

חברי הכנסת:

רוברט אילטוב
זחבה גלאון
גימאל זחאלקה
עליזה לביא
שולי מועלם-רפאלי
זאב קיש

מזמנים:

מימון שמילח	–	סמנכ"ל בכיר פיקוח ואכיפה, משרד התקשורת
על מלם	–	לשכה משפטית, משרד התקשורת
ברוריה מנדלסון	–	לשכה משפטית, משרד התקשורת
רן שטרית	–	רמ"ט השר, משרד התקשורת
שירה גרינברג	–	סגנית הממונה על התקציבים, משרד האוצר
ברוך לוברט	–	סגן בכיר ליועץ המשפטי, משרד האוצר
אסף וסרצוג	–	רכז תקשורת ותיירות באגף תקציבים, משרד האוצר
עמרי בן חורין	–	רפרנט תקשורת ותיירות באגף תקציבים, משרד האוצר
איתמר מילרד	–	רכז מחקר ומידע, מרכז המחקר והמידע, הכנסת
איילת כחן מעגן	–	עו"ד, חב' בזק, חברת בזק
שרון פליישר בן-יהודה	–	סמנכ"ל רגולציה, חברת בזק
גיא חדס	–	סמנכ"ל תקשורת תאגידית, חברת בזק
קרן יהב	–	מנהלת רגולציה, חברת חוט

סמנכל רגולציה, חברת חוט	מיכל פליישר
יועץ מקצועי לחברת HOT, חברת חוט	אילן שחורי
מנהל מחלקת קשרי ממשל, סלקום, חברות טלפונים סלולריים	ניר יוגב
מנכ"ל חוט טלקום, ספקי אינטרנט	גיל סספורטס
סמנכ"ל רגולציה קשרי ממשל ותקשורת, חברת החשמל	אורן הלמן
מנהלת אגף תקשורת רחבת פס, חברת החשמל	נאוה טרינצ'ר
יו"ר דירקטוריון, חברת IBC	דורון כהן
מנכ"ל משותף, ערוץ הקניות	עמי איטח
שדלנית (אימפקט (ל.א.ב) בע"מ), מייצגת את בזק – החברה הישראלית לתקשורת בע"מ	אירדה קריימר
שדלנית (אימפקט (ל.א.ב) בע"מ), מייצגת את בזק – החברה הישראלית לתקשורת בע"מ	אורלי בן שמאי
שדלנית (גורן עמיר יועצים בע"מ), מייצגת את חוט	נועה גונן
שדלנית (קונטקטי בע"מ), איננה מייצגת לקוחות בדיון זה (לקוחות קבועים נוספים שנושא הישיבה נוגע אליהם באופן ישיר: חפדרציה הישראלית לתקליטים וקלטות בע"מ, סלקום, ערוץ 20	קרן ברק
שדלנית (גורן עמיר יועצים בע"מ), מייצגת את חוט	משה ביבי
שדלנית (פולסי בע"מ), מייצגת את סלקום, פרטנר	תמר אברמוביץ
שדלנית	אילן שחורי
שדלנית	ליטל סבר
שדלנית	ארז גילחר

ייעוץ משפטי:
אתי בנדלר

מנהל/ת תוועדה:
לאה ורון

רישום פרלמנטרי:
רויטל יפרח

פרק ח' כולו (תקשורת), מתוך הצעת חוק התכנית הכלכלית
(תיקוני חקיקה ליישום המדיניות הכלכלית לשנות התקציב 2017 ו-2018), התשע"ז-2016 (מ/1083)

- א. סעיף 28(1) בעניין קידום התחרות בשוק התקשורת חקויות**
ב. סעיף 28(7)-(12) ו-15(1) וסעיף 32 – בענין פטור מהיתר בניה למתקני תקשורת

היו"ר איתן כבל:

שלום לכולם. אנחנו מתחילים ישיבה נוספת של ועדת הכלכלה של הכנסת. הסתיימה לה ישיבת ועדת המשנה למאבק בקטל בדרכים בראשותו של חבר הכנסת יעקב אשר. אני, לפני הכל - גברתי מנחלת הוועדה, רשמת, דובר, היועצת המשפטית שתצטרף אלינו, אתי בנדלר. לפני הכל, אני רוצה לברך בברכת ברוכים הבאים את ילדי פרויקט "פסגות". קומו. מה שמך?

שלו:

שלו.

היו"ר איתן כבל:

מאיפה?

שלו:

מנתניה.

היו"ר איתן כבל:

ליאל מאיפה? מרמלה. ואת! מעכו. יפה. מי עוד? חבר'ה, תנו רק שנייה שנראה את כולם. לפחות ייכנסו לפרוטוקול של הכנסת.

סריאת:

אני מחצור.

אלינור:

אני אלינור מנצור מיפו.

היו"ר איתן כבל:

יפה. וכמובן, תמיד יש הון ושלטון. יש את ירון בנימיני, שמתלווה אלי היום וחוא מרמלה, ואני נפגשתי אתו כמו שחברי כנסת נוספים. אני כאן גם את חבר הכנסת פרי ואת חברת הכנסת גלאון. יש כאן עוד מישהו? יוסי יונת. כמובן שהם התלוו, כל אחד יהיה "הצל" של אחד מחברי הכנסת.

שיהיה לכם בהצלחה מעומק הלב.

אני רוצה לפתוח ולדבר - אני עושה מעבר חד. היום זה יום המאבק בקטל בדרכים. הכנסת עוסקת בעניין הזה בוועדותיה, במליאתה. יש היום גם שדולה בראשות חבר הכנסת חמד עמאר, שתתכנס באודיטוריום ויגיעו אליה כל אלה שלא עושים כלום במאבק בתאונות הדרכים.

אתי בנדלר:

גם כאלה.

חיו"ר איתן כבל:

נכון, גם כאלה. גברתי, את צודקת, וזה התפקיד שלך כמשפטנית לדיק אותי. אבל אני חוזר ואומר: יגיעו חלק לא קטן מאלה שמדרשים לעשות ולהילחם בקטל בדרכים ולצערי, לא עושים את אשר נדרש.

אני רק רוצה להזכיר שוועדת הכלכלה של הכנסת קיימה שימוע שבאמת היה חסר תקדים, שחיו בו חלק מהחברים שיושבים פה, היו פעילים בו מאוד. הוצאנו דוח מפואר יחד עם מרכז המחקר והמידע של הכנסת. לצערי - -

לאה נרנו:

אם אפשר להגיד עוד פעם תודה רבה לעמי צדיק.

חיו"ר איתן כבל:

עמי צדיק, שוב תודה כי שוב, נעשתה עבודה שלא היו הרבה כמוה בכנסת ישראל.

ואני אומר את זה לכם כך: אחרי פרסום הדוח חודיע ראש הממשלה על הקמת ועדת שרים, שהוא תעמוד בראשה לאור פנייתי אליו. לא כי נדרש עוד דיון או עוד מסמך, ולו רק כדי להציג על סדר היום הציבורי ולהעמיד את החשיבות של הנושא הזה. בשנה שעברה היו 357 חרוגים. נכון להיום - 328 חרוגים, ב-11 חרוגים יותר מהיום הזה אשתקד.

יעקב פרי (יש עתיד):

אדוני היושב ראש, אתה יודע מה זה 328 בגימטרייה? - ללא הסבר.

חיו"ר איתן כבל:

יפה. ואני אומר לכם, הוועדה והחברים פה: אנחנו לא נרפה מן העניין הזה. אשוב ואומר את אשר אני אומר בכל דיון: אילו יהיה רמטכ"ל שיבוא לשר הביטחון או לראש הממשלה ויאמר שבשנה הבאה יהיו חרוגים כתוצאה מפגיעים, שלוש מאות ו... כמו שהיו בשנה שעברה ויהיו כנראה גם השנה, הרי הוא לא היה מחזיק בתפקידו ולו דקה אחת. הממשלה והעומד בראשה, כל אחד מתחמק מלהידבק לעניין הזה.

לכן אני אומר זאת בצורה ברורה: אנחנו לא נרפה בעניין הזה, ואני פונה לכל חברי הכנסת. עד לרגע זה, העיסוק בשאלה הזאת איננו פוליטי. הוא לא קואליציה, הוא לא אופוזיציה, והעיסוק בו הוא גם קואליציוני וגם אופוזיציוני. כולנו מאוחדים סביב העניין הזה. אני מנצל את ההזדמנות גם אליך חברי, חבר הכנסת קיש וחבר הכנסת אילטוב, שאתם מהקואליציה. אני אומר את זה בתחינה אמתית: הגיע העת לעשות את המעשה הגדול. אם עשתה הממשלה את זה ב-2012, שהצליחה להוריד את מספר החרוגים מתחת ל-300 – גזירת גורל אבל זה כבר נעשה. זה אומר שזה אפשרי. תודה רבה לכם.

ובמעבר חד – אנחנו עוברים לנושא שלשמו התכנסנו כאן במסגרת חוק החסודרים. אתמול עסקנו בענייני "עידן פלוס", דיון שני. התחרות ב"הוט" ו"יס" – אנחנו מקווים שתהיה תחרות כתוצאה מכניסת "עידן פלוס".

יש לנו תיום נושא נוסף, יצרי לא פחות, אולי יותר - הנושא תיום הוא: פרק ח' כולו (תקשורת), מתוך הצעת חוק התכנית הכלכלית, (תיקוני חקיקה ליישום המדיניות הכלכלית לשנות התקציב -2017-2018), התשע"ז-2016. א. סעיף (1)28 בעניין קידום התחרות בשוק התקשורת הקווית. ב. סעיף (7)28(12) ו-(15) וסעיף 32 לעניין פטור מהיתר בנייה למתקני תקשורת.

חברים יקרים, כל החברים שלי פה, חברי הכנסת, גברתי, ואני אומר את זה גם לכל נציגי הממשלה שפה: אני רוצה להזכיר שממשלת ישראל העבירה את חוק החסודרים פה אחד. אני רוצה להזכיר שהכנסת העבירה את חוק החסודרים, הקואליציה העבירה את חוק החסודרים ברוב קולות. אני מקווה מאוד שלא נמצא את עצמנו – אומר לך אדוני, יושב ראש ועדת הכנסת, שכאן הממשלה תתחיל להתקוטט מולנו. אני גם רוצה להבהיר את אשר הבהרתי: אנחנו מתכוונים להעביר את החוק. תהיה הצבעה. זה לא מצב שמישהו חושב פה שאנחנו לא הולכים לעשות פה הצבעה. יהיה דיון גם אם יהיה דיון נוקב וקשה. אני מאוד מקווה - -

ג'מאל זחאלקה (הרשימה המשותפת):

ההצבעה חיס?

חיו"ר איתן כבל:

אין היום הצבעה. היום אנחנו על תקן "קשבנו". אני גם מציע לחברי הכנסת, כיוון שהגופים עובדים שעות נוספות, חקווים לוהטים בימים האלה.

ג'מאל זחאלקה (הרשימה המשותפת):

ראש הממשלה בעד אבל שר התקשורת נגד.

רוברט אילטוב (ישראל ביתנו):

לא, הכנסת מגובשת והממשלה לא.

חיו"ר איתן כבל:

סליחה, ברשותכם, באמת חשוב לי, זה נושא כבד מדי מכדי שאני אתחיל בו בצורה קצת – אני רוצה להיות הכי רציני שאפשר: אני מזהיר את כולנו, חברי הכנסת – הלחצים המופעלים הם לא קטנים. חלק מחברי הכנסת, הראשים שלחם כבר כמו ממטרות, מסתובבים או שמתבלבלים מה"בלבלה". נכנס אליי ואומר להם: אם זה לא יהיה, השמיים יפלו. נכנס גורם שני ואומר להם: לא רק שהשמיים יפלו אם תשמעו להם אלא מי יודע מה יקרה לדורות הבאים. ובסוף בסוף –

יעקב אשר (יהדות התורה):

רוב הוויכוח הוא לא על השמיים, הוא בארץ, באדמה.

חיו"ר איתן כבל:

תודה יעקב אשר. ידעתי שיש לך את היכולת להיכנס ולהבין על מה מדובר אבל זו יכולת שיש רק לך.

מה שאני אומר ליעקב אשר ולחברים האחרים: אני מציע לכם להקשיב, להקשיב היטב. אני מציע לנו עוד דבר: יש לנו שליח וקוראים לו הציבור. התפקיד שלנו לחוציא מתחת ידינו, השולח שלנו זה הציבור. אנחנו שליחים, כל אחד ממפלגה אחרת, עמדה אחרת אבל יש דברים שחובה של כולנו להיות מאוחדים סביבם איך לעשות טוב, בוודאי בעניינים כלכליים-חברתיים ובוודאי בנושאים כאלה למען הציבור. זה מה שצריך להיות כל הזמן מונח פה, באמצע. שלא נתבלבל כי אני, לצערי, עם האוזניים שלי פה בשבועות האחרונים, אני אומר שמזל שיש לי ירידת שמיעה שאני לא שומע את הכל. אנשים שוכחים שאנחנו שליחים של ה-צ-י-ב-ו-ר, וכך אני מבקש שנסתכל על הדברים. אומר את זה אדם שבא מהאופוזיציה. הרפורמה הזו היא רפורמה שמובאת על ידי הממשלה, שאני מתנגד לה, אבל היא רפורמה חשובה. התפקיד שלנו הוא לחדד אותה, לעשות אותה רק טובה יותר ולא להמעיט ממנה. בל נתבלבל, בל נשכח את המשימה שאנחנו כאן. אנחנו נעשה את כל המאמצים לגשר על הפערים אבל המשמעות של גישור פערים, אין משמעותה עיקור, סירוס של החוק. תודה רבה לכם.

מתכונת הדיון היא כזאת: מי שמצדכם מצגי את החוק – אתם קודם כל מציגים. אם יהיו שאלות, חאג', אתה רשום – אם יהיו שאלות אבל שוב, לא הרצאות מצד חברי הכנסת אלא שאלות הבהרה כדי שיבינו או משהו לא ברור. בדרך כלל, אני מעדיף שהשאלות נשאלות אחרי שמקבלים את התמונה הכוללת או יותר קל לשאול אבל אני לא אחסום שור בדישו. אם יהיה משהו שבכל זאת ירצה שאלה או שאלת הבהרה, אנחנו בוודאי נאפשר זאת. אחר כך תהיה התייחסות של חברי הכנסת, התייחסויות מקצועיות, התייחסויות פוליטיות, כל אחד על פי רצונו, בשביל זה נבחרנו. ולאחר מכן, כמובן, נפתח את הדיון וניתן התייחסות של כל אחד מן הגורמים כאן. איך אומרים? לא ייפקד מקומו של כל רעיון, של כל עניין, מן הדיון הזה.

זחבה גלאון (מרצ):

הערה רק על הדברים שלך או בכלל לפני הדיון: האוצר הגיש את החוק הזה במסגרת חוק החסודרים. ממשלה, כמו שאמרת. אז אני מבינה מהדברים שלך בצורה שאינך משתמעת לשתי פנים, שיש אי הסכמות בין שני משרדי ממשלה.

היו"ר איתן כבל:

נכון לרגע זה גברתי צודקת.

זחבה גלאון (מרצ):

אתה יכול לחרוץ בנקודה הזאת בבקשה?

היו"ר איתן כבל:

אני אומר את זה ככה: אני לא רוצה לחרוץ. אני מניח שאם יש פה מישהו שירצה - האוצר אמור להציג. יש כאן את סמנכ"ל משרד התקשורת, שמילה, שיתאפשר לו כמובן להציג את העמדה הבאה ואז, איך אומרים, נהיה יותר ברורים בעניין הזה.

זחבה גלאון (מרצ):

הייתכן אדוני, שיש אי הסכמה בין משרד התקשורת לגייר שמציג משרד האוצר?

גימאל זחאלקה (הרשימה המשותפת):

היעלה על הדעת?

אתי בנדלר:

מעולם לא קרה. פעם ראשונה.

היו"ר איתן כבל:

חברים, אנחנו עכשיו יוצאים ל"מסע האמנם".

יואב קיש (הליכוד):

חברת הכנסת זחבה גלאון, מכיוון שהנשא גם הגיע לזמן חלוקת החוק בוועדת הכנסת, דיברתי גם עם משרד האוצר וגם עם משרד התקשורת. ההסכמות בממשלה היו שהחוק יעבור בקריאה ראשונה וגם משרד התקשורת וגם משרד האוצר הסכימו לעניין הזה. מכיוון שבתוך מסגרת החוק יש אי הסכמות בין המשרדים, שאותם נשמע, דובר והיתה כוונה שהחוק יקודם רק במסגרת הסכמות. הם עדין לא בשלב של יצירת ההסכמות האלה. יכול להיות שהוועדה הזאת תצליח לייצר את ההסכמות אבל לכן את רואה פה תמונה שהיא שונה, כמו שאת אומרת, ששני המשרדים, אין ביניהם עדין הסכמות כי זו היתה החלטת הממשלה שקבעה לגבי נושא התקשורת בעניין הזה.

היו"ר איתן כבל:

את תוכלי לחתייחס גברתי.

זחבה גלאון (מרצ):

לא אכפת לי להציע הסכמות דרך אגב.

יעקב אשר (יהדות התורה):

אנחנו ממנים את זחבה לפשר בין שני המשרדים.

היו"ר איתן כבל:

חברים, אנחנו יוצאים לדרך. אני מבקש, אם את יודעת מידע אחר מהשר שלך, אני מבקש שתציגי אותו כאן אל מול הדברים שאמר חבר הכנסת קיש. בבקשה גברתי.

שירה גרינברג:

אני סגנית הממונה על התקציבים באוצר. אני לא ארחיב נושא, אני רק אגיד את אותו פתיח שהיו"ר אמר בתחילת הדיון, שהממשלה החליטה לקדם את הרפורמה הזאת, בפרט את הרכיב שנוגע לתשתיות הפאסיביות, שנרחיב עליו עכשיו. כשזה עבר בממשלה לא היתה התניה בפרוטוקול, לא כזו או אחרת לגבי איזה שחן התניות המשך ועל כן, ככל שאנחנו פועלים, הממשלה מביעה פה חזית אחת שאומרת: בעד קידום הרפורמה.

היו"ר איתן כבל:

תודה. הדברים נרשמו.

שירה גרינברג:

עכשיו, לגבי פרטי הסעיף שעליו אנחנו דנים היום: הסעיף הזה דן על נושא של תחרות בתשתיות, התשתיות הנייחות. כשאנחנו מדברים על נתחי השוק של תשתיות נייחות במדינת ישראל, אנחנו מדברים על 68% מהתשתיות הנייחות שנמצאות בבעלות של חברת "בזק" ו-30% על ידי חברת "הוט" כאשר 32% בידי חברת "הוט", 40% מהתשתיות שלה היא בתוך "בזק". כלומר, אנחנו דנים פה במונופול של תשתיות, ש-Ebitda שלו - ראיתם אתמול מצגת רחבה אז אני לא ארחיב, אני רק אזכיר לכם שה-Ebitda שלו הוא 6%. כשאנחנו משווים את זה למגזרים אחרים שבהם יש תחרות כגון הסלולר, אנחנו רואים ששם ה-Ebitda נע בסביבות ה-20% וכאן באזור ה-66%. אנחנו מדברים על תחרות שגורפת 96% מהרווחים של הענף. כמובן שאנחנו רוצים לראות כצרכנים וכאזרחים במדינה וגם ככלכלנים שיושבים במשרד האוצר שהנושא של תשתיות הוא כמובן בסיס מאד חשוב ליכולת הצמיחה של מדינה כי כשאנחנו מדברים על שיפורים טכנולוגיים כמה שמקדם את התעשיות השונות, את המסחר, את השירותים, את כל המשק הישראלי וחשירות גם לצרכנים, אפליקציות שנותנות שירותים לצרכנים וכולי, אז כמובן שכל נושא התשתיות, התקשורת למיניהן, אם זה תשתית נייחת, אם זה סלולר, הדבר הזה הכרחי לצורך קדמה טכנולוגית, לצמיחה במדינת ישראל וכולי, וכמובן גם השירות הצרכני.

אז כשאנחנו מדברים על תחרות שגורפת 96% מהרווחים בענף, אנחנו מבינים שכשאנחנו מדברים על שוק תקשורת שיש בו מספר קבוצות עיקריות בחברות כאלה ואחרות באספקטים שונים, הדבר הזה מאד מקשה על התחרות, מאד מקשה על הצמיחה של החברות האחרות אל תוך מגזרי הפעילות שבהם הם לא נמצאים היום, ושם זה מוקדי הצמיחה. המטרה בסעיף הזה זה לאפשר לאותן חברות תקשורת, שהיום לא פועלות במגזרים האלה כי כמו שאמרנו, יש פה בעיקר מונופול על התשתיות הנייחות. אנחנו רוצים שחברי הכנסת יאפשרו לנו, יאשרו את הרפורמה שמוצגת בפניכם ויאפשרו את התחלת התחרות וכניסת התחרות לשוק הזה, דבר שיבטיח גם הגברה של תשתיות. התקדמות טכנולוגית במובן הזה שיבטיח צמיחה למשק. גם נושא של שיפור השירות לצרכן, אם זה בנושא של שירותים טכנולוגיים, אם זה בנושא של מחירים ואם זה בנושאים אחרים ולכן, אנחנו מציעים בפניכם לאפשר פתיחה של חקנים של "בזק", של התשתיות הפאסיביות לכל החברות. אנחנו קוראים לזה "הסדר הדדיות" שבו כל החברות, לא רק "בזק" אבל היא השלטת העיקרית, כפי שהצגתי, בשוק. לאפשר לכל החברות להשתמש בקנים האחת של השנייה, התשתיות הפאסיביות האחת של השנייה על מנת לעודד את התחרות בשוק. כיום זה כבר די מובן, אני חושבת, לכולם, שלא הולכים כנראה לחפור את כל מדינת ישראל בתשתית, שזה גם הרשויות המקומיות התייחסו לכך במכתב שבו הן הוציאו, שהן מבקשות כדי לא להפריע לאזרחים ולתושבים בחפירות בכל הארץ, דבר שגם מבחינת איכות הסביבה וגם מבחינת השירות לתושבים וגם מבחינת העלויות הכלכליות שבו וחישימות של זה הן מאד נמוכות. חכונה ישימות מאד נמוכה מכיוון שהעלות התקציבית היא מאד גבוהה ולכן, המטרה היא לאפשר יותר סיבים, יותר קדמה טכנולוגית באמצעות הצינורות שקיימים כבר היום.

אני כן אציין את הנושא - גם חברת הכנסת איילת ורבין ביקשה ממני להרחיב בנושא של IBC ושל רשת החשמל. כשאנחנו מסתכלים על החזון של התחרות בשוק התקשורת, אנחנו מאמינים שהחברות הקטנות היום בעולם התשתית, בעולם קבוצות התקשורת, הן אלה שתקדמנה את התחרות. תתחלה לקדם את התחרות אבל התחרות האמתית, כפי שהיום נמצאת בין "הוט" ל"בזק". לכן, אנחנו מאמינים בחשיבות של חברות שיתחילו להיות סטרטר של תחרות שזה IBC, שזה סלקום, שזה פרטנר וזה חברות אחרות ככל שתהיינה שיהיו מעוניינות לפרוש סיבים.

אנחנו בהחלט יודעים שהחברות שצינתי, שזה פרטנר, סלקום ו-IBC, מעוניינות להיכנס לתחום הזה. הן מבינות, בעיקר סלקום ופרטנר, לאחר הרפורמה בתחום הסלולר שמאד הצליחה והורידה שם את הרווחיות, כפי שרווחיות מתנהגת באפיקים תחרותיים, ודבר הזה כמובן השפיע על החברות והציבור קיבל את כל מה שאנחנו רצינו שיקבל.

איילת נחמיאס ורבין (המחנה הציוני):

--- למח היא לא פורשת סיבים? כנ"ל לגבי "הוט", שלא פרשה את כל מה ---

שירה גרינברג:

שניה. אנחנו יודעים שהחברות האלה בהחלט מעוניינות לפרוש ועל כן, אנחנו מאמינים שזה יהיה סטרטור לתחרות. IBC היא חברה שקיבלה רישיון לפרישה אוניברסלית - -

יעקב פרי (יש עתיד):

גם "הוט" קיבלה פרישה אוניברסלית.

איילת נחמיאס ורבין (המחנה הציוני):

שירה גרינברג:

- - והדבר הזה הוא חשוב מאד בעינינו כי כשאנחנו מדברים על תחרות, אנחנו לא רוצים לראות אך ורק רשת אחת שפרושה. אנחנו רוצים לראות כמה רשתות כדי לעודד את התחרות ולקבל את אותן תועלות שצינתי קודם.

כשדובר בזמנו על איך חמדינה יכול באמת לקדם את התחרות הזאת - מכיוון שהעלויות התקציביות הן מאד גדולות בהשקעה של תשתית, הדבר הזה עולה - תלוי כמה אתה פורש אבל זה עולה בין מאות מיליונים למיליארדים. אם אתה פורש את כל הארץ זה מיליארדים הדבר הזה.

מבחינת היכולת של חברות להתמודד עם הנושא הזה, כמובן שזה דבר שהוא אינו פשוט. לאור הנושא הזה, מדינת ישראל בזמנו הסתכלה על התשתיות שהיא יכולה להעמיד לרשות חברות כדי לעודד תחרות בשוק התקשורת ובזמנו הבחינה הזו העלתה, אחרי שבחנו את האפיקים השונים, ש"חברת חשמל" יכולה להוות תשתית שדרכה חברה יכולה להיכנס בשותפות עם "חברת חשמל", בבעלות שהיא בעלות משותפת על מנת לפרוס תשתיות.

מדינת ישראל גם נתנה מענק כספי כדי להועיל מכיוון שיש עלויות - -

רוברט אילטוב (ישראל ביתנו):

שירה גרינברג:

רגע, היא נותנת חגנות ינוקא כאלה ואחרות, כל אחד מקבל את זה בצורה שונה. אנחנו נרחיב אבל הסיבה שבעיקר ניתן כאן המענק זה הפרישה האוניברסלית. מכיוון שיש אזורים שבהם לא כלכלי לפרוש, מדינת ישראל רצתה לראות את התשתית הזאת נפרשת אוניברסלית בכל האזורים, גם באזורים שהם לא כלכליים ולכן, מדינת ישראל החליטה להירתם לנושא.

רוברט אילטוב (ישראל ביתנו):

השאלה היא - -

שירה גרינברג:

אם תאפשרו לי, אני רק אשלים את הדברים: לצערנו, בגלל סיבות כאלה ואחרות שחלקן חיו הסכמים שנעשו, שברור עתה לכולם שהיו לא מספיק כדאיים כלכלית, החברה לא הצליחה לפרוש את עצמה בקצב המספק אבל הדבר הזה, אני חושבת עשה - הבינו את הדבר הזה בחברה בצורה מאוד ברורה. כרגע הם בתהליך של כניסה של משקיע אסטרטגי. הם פתחו את חדר המידע שלהם ותבעלויות השונות הסכימו לחכמים משקיע נוסף שיהיה משקיע דומיננטי בתוך החברה כדי לשנות. התחייבו לשנות את כל ההסכמים, את כל אותם דברים שמנעו מהחברה הזאת להתקדם. הדבר הזה נמצא כרגע בתהליך. הסיבה - אנחנו, כמדינה, חושבים שיש חשיבות רבה ביצירת תשתית נוספת אוניברסלית. אני שמה את הדגש על תשתית אוניברסלית נוספת. ולכן, אנחנו סבורים שחשוב מאוד לאפשר את כניסת המשקיע. אנחנו חושבים שחשוב מאוד לאפשר את הכניסה של פרישה נוספת של חברת תשתית אוניברסלית על מנת לאפשר את התחרות. ומכיוון שהיתרון התחרותי היחיד - -

יוסי יונה (המחנה הציוני):

זו חברה מיוחדת? מדובר עכשיו בחברה ספציפית?

יעקב פרי (יש עתיד):

לא, בעיקרון.

שירה גרינברג:

אנחנו רוצים חברה. חברה שתהיה חברת תשתית אוניברסלית.

איילת נחמיאס ורביץ (המחנה הציוני):

את רוצה שלוש. גברתי רוצה ש"בזק", "הוט" ו-IBC יהיו חברות - - -

שירה גרינברג:

אני רוצה תחרות. ככל שאני יכולה לחשיג תחרות יותר משמעותית, אני חושבת שכך זה - -

חיו"ר איתן כבל:

סליחה, אני מעיר לאורחים: אפשר שהקושי שלכם לשאת את הדברים שנאמרים פה - אפשר לצאת, הם יסיימו ותחזרו כי אני רואה אנשים על סף התקף לב. אני לא מוכן לזה, אני לא לוקח על עצמי את האחריות.

זהבה גלאון (מרצ):

היא מאוד סולידית.

חיו"ר איתן כבל:

בועדה הזאת גם מימיקה היא אמירה.

איילת נחמיאס ורביץ (המחנה הציוני):

- - -

חיו"ר איתן כבל:

חברים, זו רק ההתחלה. בבקשה שירה.

זהבה גלאון (מרצ):

אבל לא תבנתי איפה הבעיה במח שהיא מציעה.

שירה גרינברג:

חברת הכנסת בקשה ממני - -

יוסי יונה (חמתנה הציוני):

מה שהיושב ראש אומר הוא שגם שפת גוף היא הערת ביניים.

חז"ר איתן כבל:

נכון.

שירה גרינברג:

אני רק רוצה לסיים לגבי IBC ואז לחסביר מה קורה בחוק לגבי החברה הזאת: אנחנו, כממשלה, סבורים בהתאם להצעת החוק שאושרה ומוגשת כאן לאישורכם – אנחנו סבורים שנכון לעודד ולהבטיח שתהיה חברת תשתית אוניברסלית נוספת מכיוון שהיתרון היחסי שמאפשר את הפרישה האוניברסלית - -

גימאל זחאלקה (הרשימה המשותפת):

שירה גרינברג:

- - הוא התשתית של "חברת החשמל". אנחנו סבורים שהסדר הזה צריך לאפשר את כניסת המשקיע ולאפשר לחברה הזו להגיע לאיזה שהוא נתח שוק, שהוא נתח שוק שיתחיל לחוות איוו שהיא תחרות. ועל כך, בתשתיות הפאסיביות עליהן אנחנו מדברים, אנחנו מחריגים את רשת החשמל, את מה שהוא בבעלות תשתית שהיא בעצם חיוס בבעלות רשת החשמל - -

חז"ר איתן כבל:

שירה תתקדמי. את עובדת בקצב של החיבור של החשמל.

שירה גרינברג:

לא, אנחנו מחריגים את התשתית שהיא בבעלות רשת החשמל - -

יעקב פרי (יש עתיד):

ככה לא תיפתח התחרות.

שירה גרינברג:

- - מחסדר החדדיות שעליו אנחנו מדברים בגלל שאנחנו מעוניינים לראות את החברה הזאת מגיעה לאיזה שהוא נתח שוק, שיתחיל להוות תחרות עבור החברות. ולכן, יש פה חסדר חדדיות שמאפשר לכולם להיכנס בתשתיות של כולם, כן התשתיות הקרקעיות - הן בהחלט פתוחות גם של IBC, מה שקרקעי פתוח אבל מה שהוא על רשת החשמל, בפן העילי שלו, הוא מוחרג מהחסדר המוצע לכם.

המדיניות שתאירתי היא מה שהובילה להחרגה שאני מדברת עליה. זה החסבר הכספי.

חז"ר איתן כבל:

יש את אילטוב שרצה לשאול שאלה. חבר הכנסת אילטוב, בבקשה.

חברט אילטוב (ישראל ביתנו):

השאלה היא כזאת: הממשלה רוצה להקים שלוש תשתיות - -

שירה גרינברג:

לא רק שלוש.

יוסי יונה (המחנה הציוני):

אוניברסליות.

יעקב פרי (יש עתיד):

למה שלוש? שלושים?

יעקב אשר (יחזקות התורה):

לפחות שלוש. בין שלוש לשלושים.

רוברט אילטוב (ישראל ביתנו):

כפי שאמרתם, הממשלה נתנה ל"חברת חשמל" 150 מיליון. יש שתי חברות פרטיות שהן בעצם משקיעות על חשבון או שאתם נותנים להם תקציבים נוספים לפיתוח תשתיות?

שירה גרינברג:

אנחנו רוצים לראות מכיוון שהחברה שתיארת היא חברה שקמה, התחילה מאפט בלי שום ביסוס בשוק התקשורת. החברות האחרות הן חברות שאנחנו רוצים לראות אותן נכנסים לאותם אפיקים שבחם יש מרווחי רווח מספיק גדולים כדי שהם יוכלו להיכנס ולהתחרות ולקבל את נתח השוק שלהם, והיכולת שלהם תהיה יותר קלה מבחינה כלכלית ותחרותית להיכנס לשוק ולהתחרות בו. בניגוד לחברה שעליה החליטה הממשלה לפני מספר שנים. זו לא החלטה חדשה שאנחנו כרגע מדברים עליה, אנחנו פשוט ממשיכים את אותה מדיניות שהממשלה החליטה עליה לפני מספר שנים, ולפיה הרצון להביא חברה חדשה, שלא היתה חלק משירותי התקשורת - -

רוברט אילטוב (ישראל ביתנו):

אני רואה חברה שיש לה רווח, אני רוצה - - - תשקיע בתשתיות? זה מה שאת אומרת?

שירה גרינברג:

שמה?

רוברט אילטוב (ישראל ביתנו):

את אומרת שלחברה איקס יש רווח. את אומרת שאת הרווח הזה את לא תחלקי בדיבידנד - - -

זהבה גלאון (מרצ):

אפשר להגדיל את התחרות בתחום.

שירה גרינברג:

לא, אני אומרת שיש יתרון שתממשלה רואה לפריסה אוניברסלית. איפה שזה לא כדאי כלכלית, המדינה היתה צריכה לתת את אותם תקציבים ואת אותה החרגה כי אין כאן כדאיות כלכלית לחברה חדשה - -

היו"ר איתן כבל:

שירה, בעברית פשוטה – ברור הוא וכולנו בעד תחרות רק מתנגדים על הדרך. אתה יודע, כולם, אין אחד שמתנגד פה לתחרות. רק מה העניין? בסופו של עניין, כשאתה בא ואומר: אוקי, אני צריך לייצר את התחרות הזאת, היא לא נוצרת יש מאין --

רוברט אילטוב (ישראל ביתנו):

השאלה אם אנחנו מייצרים תחרות הוגנת או שבאים ואומרים: תברה אתה --

היו"ר איתן כבל:

בדיוק. אתה כבר נכנס לשאלות, אתה בא עם ידע מוקדם. אז איך אומרים:

רוברט אילטוב (ישראל ביתנו):

זה המצב כרגע.

היו"ר איתן כבל:

מה שאני מנסה לומר לך – זה הדיון האחר. נקודת המוצא שהאוצר אומר, הוא אומר: אנחנו רוצים לפחות עוד חברה שאני נותן לה כלים. היא לא יכולה להיות "הוט" או "בזק" בנקודת המוצא שלה אבל אני רוצה להעמיד לה לפחות כלים מינימאליים כדי שהיא תוכל לחיכנס ולפעול בתוך השוק כי אם חושב שאתה יכול לתת -- ותתמודד, אין לה שום סיכוי. אתה צריך לתת לה גם סוג של היתכנות כלכלית, אינסטיט, שהיא תוכל לעמוד באיו שהיא נקודה. אני אומר את זה לא כמי שמביע עמדה. אני אומר במובן להבחיר וכן, תחרות לא יכולה להיווצר יש מאין.

איילת נחמיאס ורבינ (המחנה הציוני):

נכון, ועדיין...

היו"ר איתן כבל:

את נכנסת אתי עכשיו למדרגה הנוספת, איזה כלים צריך והאם הכלים מוגזמים או לא מוגזמים.

איילת נחמיאס ורבינ (המחנה הציוני):

היו"ר איתן כבל:

יוסי, שאלה.

יוסי יונת (המחנה הציוני):

בתחילת דברך, באמת שאלת הבחירה ללא עמדה מוקדמת – בתחילת דברך העלית איזה קושי לחגיד: אנחנו לא רוצים לחפור את כל הארץ בתשתיות, האם זה נכון? ואז יש את העמדה שלך או לפחות שחצגת כאן, איזה רצון של המדינה ליצור שלוש תשתיות אוניברסאליות. יש את הסוגיה הזאת, והשאלה השנייה שאני רוצה לשאול אותך כי אני לא עוקב לחלוטין אחרי הדיון – ההפרדה בין מה שאמור להיות היום, ברפורמה הזאת, לבין מה שאת רואה כצופה פני עתיד? אני אסביר: נניח חיום יש נוהל של מצב מסוים, יש תשתיות, ואז אנחנו חולכים להכריע האם אנחנו מאפשרים לתחרות כאלה להשתמש בתשתיות קיימות, נכון? יש את הסוגיה הזאת. ויש את הסוגיה האחרת, שאני מבין אותה כצופה פני עתיד, שהעניין של פיתוח תשתיות אוניברסליות עתידיות זה לא הדיון שלנו, שהוא חלק מהרפורמה --

שירה גרינברג:

אני אתדד את הדברים: דבר ראשון, מה שציינתי לגבי הנושא שלה הסתכלות השונה על החברות – מעתה, כשאנחנו מסתכלים קדימה, אני תיארתי לכם את העבר, מה שממשלת ישראל בחרה לעשות בעבר. היא בעבר בחרה לייצר עוד תשתית אוניברסלית נוספת. אנחנו חושבים שזו מדיניות נכונה - -

מעקב אשר (יתדות התורה):

מה קרה עם זה בפועל?

שירה גרינברג:

כרגע, לגבי השאלות שעלו על תחרות הוגנת, כרגע אין יותר התערבות. זאת אומרת, הממשלה החליטה לפני מספר שנים מה היא עושה וכרגע אין יותר התערבות נוספת בשוק. הדבר היחיד שמונח פה, למולכם, בשביל לאשר זה הנושא של פתיחת התשתיות המאסיביות של כל החברות - -

יוסי יונה (המחנה הציוני):

הקיימות.

שירה גרינברג:

כן, הקיימות. כמובן שאם חברה תרצה לחפור ולייצר לעצמה באזורים מסוימים עוד, כמובן שהיא יכולה, אין כאן שום איסור. כל מה שיש פה זה לאפשר מכיוון שאנחנו צריכים לייצר מודל כלכלי כדי לפתוח תחרות בשוק. כמו שראיתם, עד היום החברות בחרו לא לעשות את זה. הן בחרו לא לעשות את זה כי זה לא כלכלי. כלומר, יש כאן עלויות מאוד מאוד משמעותיות על חברה - -

איילת נחמיאס ורבין (המחנה הציוני):

זהבה גלאון (מרצ):

זה לא כלכלי כי יש מונופול.

שירה גרינברג:

זה מה שאני אומרת. לא סתם הגענו לזה שיש לנו - -

זהבה גלאון (מרצ):

מה זה המונופול השקיע? המדינה השקיעה, סליחה.

קריאות:

שירה גרינברג:

68% מהתשתית שמוחזקת על ידי חברה אחת, שגם 40% של התשתית הנוספת היא בתוך אותה חברה. וככל שלא נפתח אותם ונאפשר בקלות יותר לחברות להשתמש בתשתית הקיימת, אנחנו נישאר במצב שבו יהיה מונופול, והדבר הזה כמובן משתרש בסופו של דבר לחוסר קדמה טכנולוגית מספקת ולשירות לצרכן, שהוא הרבה פחות טוב ומחירים.

איילת נחמיאס ורבין (המחנה הציוני):

את הערת נכון, רק דבר אחד מאוד חשוב: כדי שהתחרות תהיה אפקטיבית צריך שההשקעות יהיו כדאיות גם לעתיד, וזה נכון לגבי כל החוק, וזה קריטי בתוך הרפורמה כדי שהיא תהיה אפקטיבית.

יעקב אשר (יהדות התורה):

חד-משמעית.

חיו"ר איתן כבל:

שירה, אם אתה לא מייצר את האינסנטיב לתחרות, ממילא אתה לא מייצר את התהליך הלאה. חרי מה נקודת המוצא? נקודת המוצא היא לייצר את הבסיס לתחרות --

איילת נתמאס ורבין (המתנה הציוני):

זה לא בהכרח מצביע על השקעות לעתיד אבל בסדר, אני חושבת שהם הביאו רפורמה ---

חיו"ר איתן כבל:

חברים, אני מציע לנו קודם כל להקשיב. לא חייבים להסכים אבל חייבים קודם כל להבין את הרגלים שעליהן העניין עומד. שירה, סיימת?

שירה גרינברג:

כן. אני אתן לאסוף להסביר את החלק השני, שזה קבלת חיתר --

חיו"ר איתן כבל:

לא, עזבי. את יודעת, עכשיו נדבר על המיליארד שקל --

זחבה גלאון (מרצ):

את נכנסת לפרטים, שירה. עכשיו אנחנו בדיון העקרוני

חיו"ר איתן כבל:

שאלה יחיו חצרות שלנו, החלק השני. בסדר?

יעקב אשר (יהדות התורה):

שאלה -- אני מבין שהשאיפה היא להגיע לפחות לשלוש חברות. אני מבין שיש חברה אחת, חברת החשמל, שיש לה אבל לא הוחדרו בתוכה סיבים או דברים כאלה, אם אני מבין נכון. מה החוק, כאן עכשיו, יגרום לכך שיהיו לנו בתשתית אוניברסלית כזאת? הם מחריגים את זה מטעמי ביטחון ---

שירה גרינברג:

לא, אני אבהיר: החוק יאפשר לחברת IBC, חברת "סלקום", חברת "פרטנר", חברה אחרת שתוצה ותהיה מעוניינת להיכנס לתחרות, להשתמש בתשתיות של "בזק", של "הוט" או שלהן, בינן לבין עצמן מלבד מה שאמרתי -- הרשת העלית של חברת החשמל ובעצם, על ידי כך להשחיל סיבים בתוך אותם צינורות קיימים כדי שלהם תהיה רשת שהיא כלכלית יותר.

יעקב אשר (יהדות התורה):

זה כבר לא שלושה. את לא מגיעה לשלושה.

ג'מאל זחאלקה (הרשימה המשותפת):

היא משמרת ככה את התשתיות, תשתית אחת.

שירה גרינברג:

אני לא מאשרת שחברת "הוט", ננית, להיכנס ולפרוס על רשת החשמל העלית בעיקר – זה בפועל מה שמוכרע כאן. אני לא מאפשרת ל"הוט" להשתמש עכשיו ברשת החשמל העלית. אני מאפשרת לה להשתמש ב"בזק" או איפה שיש רשת ותשתית. אם במקרה יש ל"סלקום", ל"פרטנר", שיש להם סיבים באזורים כאלה ואחרים - -

יעקב אשר (יחדות תורה):

כתברה חדשה סתם.

שירה גרינברג:

- - אבל בעיקר ל"בזק" ולכן ציינתי קודם שהמונופול "בזק" הוא זה ששולט בשוק, ואני מאפשרת להם להשתמש בתשתית הזאת של "בזק" כדי להגיע בפריסה האוניברסלית, שמעוניינים שהם באמת יגיעו לשם, זה דובר יותר באופן הכלכלי יותר כדי שאכן יגיעו לשם ויספקו תחרות ושירות לכל הצרכנים.

חיו"ר איתן כבל:

חברים, מה קרה? מה הלחץ? יש הפסקת חשמל? תודה. חברים, אנחנו נרחיב בעניין. יש פה סדר, וחכל יהיה בסדר. תודה שירה. כמובן, יעקב אשר וחבריהם הנוספים, יש כאן עוד רזולוציות למעלה, למטה, הן תפתחנה, ואני מבין שעוד לא הבנת לאן זה הולך. אני בטוח שתבין.

אנחנו נאפשר לחברי הכנסת לשאת מונולוגים קצרים.

יעקב פרי:

למה קצרים?

קריאות:

ענקל'ה, לך ארוך.

חיו"ר איתן כבל:

אילת, את רוצה לדבר? אני מבקש להירשם. אני לא קוסם ולא מנחש. מי מחברי הכנסת שרוצה לדבר, שיבקש. אני אומר את סדר הדוברים: זהבה גלאון, יעקב פרי, יעקב אשר, חאגי' יחיא, זחאלקה, רועי פולקמן, עליזה לביא ויוסי יונה. זהבה, בבקשה.

זהבה גלאון (מרצ):

אדוני, תודה. אני מדברת ואני מתנצלת שאני חולכת כי תוך כמה דקות מתחיל דיון בחוק שלי בוועדה אחרת, בוועדת חוקה. אני רוצה להגיד שאני תומכת ברפורמה או בחצעת החוק, כפי שהוצגה כאן, כפי שהציג האוצר או נציגת האוצר, שירה. אני חושבת שזה מהלך נכון להגדיל את התחרות בתחום, ואני מודה שאני ממש מוטרדת - עוד לא הוצגה באופן רשמי כאן, בוועדה, אבל לפחות ממה ששמענו וקראנו, העמדה של משרד התקשורת. אני ממש מוטרדת מזה. אני קוראת התבטאויות ושומעת התבטאויות של מנכ"ל משרד התקשורת - -

חיו"ר איתן כבל:

רק הערה והתפרצות כדי שיובהרו דברים: ביקשתי את החלטת הממשלה. החלטת הממשלה, אין בה שום הסתייגות. רק שאיך אומרים? החלטה מספר 1856.

עליזה לביא (יש עתיד):

- - -

חיו"ר איתן כבל:

עליזה, היא חייבת ללכת ואת בטח עוד תדברי יותר מתזמן שתקבלי.

זתבה גלאון (מרצ):

אז זה נכון וטוב שאדוני הציג את האמירה החדה הזאת, שאין בה הסתייגות אבל כמו שאנחנו יודעים, אדוני, אנחנו יכולים לדבר עד מחר על קידום התחרות בתקשורת הקווית, כפי שהוצגה כאן על ידי הממשלה ועל פטור מהיתרי בנייה למתקני תקשורת אבל יש כאן פיל בחדר, אדוני. אני רוצה, ברשותך, לדבר רק על דבר אחד -

חיו"ר איתן כבל:

גברתי, בואי ניסע לספארי.

זתבה גלאון (מרצ):

יש פיל בחדר. מעל חדר הוועדה, אני חייבת לומר את זה, נחה רוחו של הצמד נתניהו-אלוביץ, ראש הממשלה וי"ר "בזק", וזו מהות הדיון ובא נקרא לילד בשמו. אנחנו יודעים איך ראש הממשלה נתניהו אובסיבי, אין לי דרך אחרת להגדיר את זה, בכל מה שקשור לתקשורת, למיניימ בתקשורת, להכתבת נושא הסיקור. הוא מבקש למשטר את התקשורת, לעשות אותה צייתנית וכנועה. ומה הוא מקבל בתמורה לזה? הוא מקבל סיקור מאתר "יואלה". אנחנו יודעים את זה ואפשר לומר את זה גם כאן.

ואנחנו יושבים פה ודנים בפרה חתולבת של "בזק", שמניבה לה - דיברו כאן קודם על הערכות. אני לא יודעת, מאות מיליונים של רווחיות עודפת ובעצם, רוצים לעשות כאן שינויים, ובאמצעות משרד התקשורת אנחנו עדים למהלכים לחסום את היוזמה של האוצר או את הצעת החוק שעברה. אני חושבת שזה תשלום שיו"ר "בזק" מקבל או יקבל, ומבקשים לסכל כאן רפורמה טובה, רפורמה הכרחית ומה שיקרה כאן זה שלוקחים כסף מהכיס של אזרחי ישראל, שכבר חרבה שנים אזרחי ישראל משלמים מחירים מונופוליסטיים ומופקעים על שירותי תקשורת, ומבקשים לתת אותו לאדם אחד, ומשתמשים בכסף של כולנו כדי לקדם או להעניק לראש הממשלה את הפרופגנדה שהוא רוצה.

אני רוצה לצטט משפט מדבריו של ראש אגף התקציבים באוצר, ראיתי את זה בעיתון אז אני מקווה שהעיתון מדייק. אמיר הלוי אמר את זה לפני שבועיים, שלושה: "שוק התקשורת הוא אחד הענפים המונופוליסטיים ביותר במשק, עם רמות רווחיות שאין עוד ענף כזה." אני ממשיכה ציטוט - "לא בישראל ולדעתי גם בחברות תקשורת אחרות בעולם."

אז אני מאד מקווה אדוני, ואני רואה פה את חברי הוועדה, ומדובר כאן באנשים נחרצים עם עמדות בחרות - אני מאד מקווה שגם משרד האוצר ושר האוצר, אני סומכת עליו בעניין הזה שהוא לא ייכנע למבול הלחצים ולא ל"רחש בחש" שאנחנו כבר שומעים שיוצא ממשרד התקשורת. אני מאד מקווה שהם לא יצליחו לסכל את הרפורמה הזאת. זו רפורמה חשובה, זו רפורמה משמעותית. אני לא חושבת שהוויכוח צריך - עכשיו גם ראיתי את המכתב שנשלח, של פורום ה-15 בהקשר הזה. אין היגיון להתחיל לחפור מדינה שלמה -

חיו"ר איתן כבל:

ראשי הערים הגדולות.

זתבה גלאון (מרצ):

ראשי הערים הגדולות, התשתיות שנחפרו וחוננו בזמנו במימון המדינה. בעצם "בזק", שהיא חברה ציבורית, היא לא חברה ממשלתית, היא נחנית ממנה.

אדוני, בטובך, יושב ראש הוועדה, אתה תקדם את המהלך הזה של החוק שהובא כאן, ובלי שתהיה כאן כניעה למהלכים שאנחנו רואים שנעשים יותר ויותר באמצעות שלוחיו של ראש הממשלה במשרדים השונים. תודה רבה ואני מתנצלת שאני צריכה לצאת.

היו"ר איתן כבל:

תודה גברתי, ותחסרי לנו מאד. יקירה, באמת תודה לך, תמיד כיף לחקשיב לך.
אני מבקש מחבר הכנסת יעקב פרי, בבקשה. אחד מאבני היסוד של הוועדה.

זחבה גלאון (מרצ):

אחד מאבני היסוד. נקודה.

איילת נחמיאס ורביץ (המחנה הציוני):

חד-משמעית.

יעקב פרי (יש עתיד):

זה מה שאומרים "לפרוש בשיא".

אני באמת מודה לך, אדוני היושב ראש, גם על המחמאות וגם על רשות הדיבור. אני אשתדל לא להאריך. אמרתי כבר אתמול שנפלאה בעיני עמדת משרד התקשורת שמביאים חוק ממשלתי וההתנהגות אבל נעזוב את זה. אני חושב שפרק התשתיות בתצעת החוק הזאת הוא הפרק החשוב, אולי החשוב ביותר מעבר לספורט. - -

היו"ר איתן כבל:

עוד נגיע.

יעקב פרי (יש עתיד):

- - כי החשפעה שלו על המשק, על הכלכלה, על הצרכן, בוודאי הכי משמעותית. ושמענו כאן את נציגת נציגי האוצר, גם היה לי חפונג לדבר וללמוד מהם. לרמת תשתיות נמוכה יש ללא ספק השפעה על צמיחת המשק, על רמת הפרייון, על היכולת להביא לצמצום פערים בחברה. כל הדברים האלה מקובלים עלינו ואני חושב שכל חברות וחברי הכנסת שותפים לרצון, בסופו של דבר, שתהיה התשתית הכי מתקדמת והכי טכנולוגית ברמה הגבוהה ביותר שאפשר במדינת ישראל.

אבל אני רוצה – אני גם ללא ספק תומך בתחרות בכל מקום, גם בתשתיות אבל אני שואל את אנשי האוצר, שירה. אני שואל את אסף, אותך, כיצד תתקיים תחרות אם אנחנו מאפשרים לחברות שמחויבות או היו מחויבות ממילא בפריסת תשתית מה שנקרא אוניברסיטלית, לרכב על תשתית של מישהו אחר בזמן שהם היו – אני לא רוצה לקרוא להם מפרי חוק כי הם הפרו חוק באישור רגולטורי, ואתם יודעים למי אני מתכוון.

היו"ר איתן כבל:

אני רוצה לחדד, סליחה, אם כבר העלית את זה עכשיו. סליחה, אני רוצה להבחין גם לאנשי האוצר - -

יעקב אשר (יחדות התורה):

זה הפיל שלכם.

עליזה לבית (יש עתיד):

זה לא הפיל. הפיל הוא חרבה יותר גדול.

היו"ר איתן כבל:

פיל לא חי לבד ויכולה להיות לו גם בת זוג פילה. אנשי האוצר ואנשי התקשורת, אני רוצה להבהיר גם לחברי חברי הכנסת: אינני יודע מהי זעזעכם אבל אני אומר את דעתי בלבד בחקשר למה שאמר חבר הכנסת, חברי יעקב פרי - -

יעקב פרי (יש עתיד):

שטרם סיים.

היו"ר איתן כבל:

- - אני רוצה בנקודה הזאת, שהוא העלה אותה: אני מתנגד התנחלות נחרצת לגרום לכך ש"הוט" לא תגיע עם התשתיות שלה לכל נקודה בישראל. הייתי כשהתקבלה ההחלטה הזו בזמנו, מה שנקרא היום מקום מושב הסייעות בקומה ראשונה.

איילת נתמייאס ורבינ (המחנה הציוני):

אז למה משרד התקשורת - - -

יעקב פרי (יש עתיד):

אני אשאל את זה.

היו"ר איתן כבל:

אני אומר זאת בצורה מאד ברורה: במה שתלוי בך, זה יהיה קרב כאן, ואין לי שום כוונה לוותר בעניין הזה. אני אומר זאת בצורה מאד ברורה.

איילת נתמייאס ורבינ (המחנה הציוני):

איך? משרד התקשורת פתח אותה.

יעקב פרי (יש עתיד):

בדיוק. איזה תמריץ יהיה לחברה פלונית? ושמענו פה משירה שאיפה שלפי דעתי כולנו מזדהים אתה - הלואי ולא חי רק שתי חברות, שיהיו שש, שמונה. איזה תמריץ יהיה לחברה פלונית לסלול, להגיע לנקודות חדשות, אם אין לה תחרות מתברר אלמונית. תענו לי, אני אגיד את טענותי.

עליזה לביא (יש עתיד):

אבל למה זה שייך לרפורמה, חבר הכנסת פרי?

יעקב פרי (יש עתיד):

בוודאי שזה שייך לרפורמה. אני אגיע לזה.

ג'מאל זחאלקה (חשימת המשותפת):

אני לא השתכנעתי למה החוק הזה יקדם תשתיות נוספות. לא הבנתי.

רועי פולקמן (כולנו):

יש חברות שרוצות להיכנס לתחרות. מה זאת אומרת?

היו"ר איתן כבל:

רבותי, עליזה. סליחה, את לא היית כאן כששירה נתנה את ההתייחסות - -

עליזה לביא (יש עתיד):

הייתי ביום חמישי בבוקר. אני מכירה.

יעקב פרי (יש עתיד):

עליזה, אתה יודעת כמה אני מכבד אותך ובוודאי את כל חברות וחברי הכנסת האחרים. אני יושבת בתחום התקשורת שמונה וחצי שנים, עברתי מסלול שעם כל הכבוד לא הרבה עברו. אני אומר לך שעם כל הרצון, ואני אתמוך. אני עוד לא אומר מה תהיה דעתי בהצבעה כי אנחנו טרום הצבעה אז אני מביע דעות ושואל שאלות. אני אומר לכם שאם אנחנו מדברים שכל החברות אמורות לעבוד על אותה תשתית, יש לי ספק אם תהיה תחרות. נגיע לזה עוד אבל --

חיו"ר איתן כבל:

אנחנו נדון בזה.

יעקב פרי (יש עתיד):

נדון בזה. שני דברים אחרונים – אני מניח שאנחנו נשמע פה את העמדות של מה שאנחנו קוראים חברות חדואופול ולא המונופול. יש לי הרגשה או ידיעה שאחת תתמוך בחוק והשנייה תתנגד לחוק אבל זה סיפור אחר כי כלי התקשורת מלאים בכתבות על היעדר – אני מנסה להיות מדויק – קיום חובות המוטלות על "הוט" ברישיון שניתן לה ואני שואל שאלה, שאולי היא שאלה רטורית: איפה הרגולטור בסיפור הזה? כי אני חושב שיש לזה השלכה עתידית. ואיפה משרד התקשורת? מדוע הוא לא אכף או אוכף את הרישיון שהמדינה נתנה אותו וכתבו וכלשונו, ולא צריך להיות מומחה תקשורת בשביל לחבין אותו או לפרש אותו. מדוע לחייב חיוב בפריסה אוניברסלית ללא תמורה? מדוע שלא להתחיל כבר ברפורמת השוק הסיטונאי גם ב"הוט"?

והדבר האחרון – יש מהלכים שאני אומר אותם בלשון המעטה, שהם מעוררי תמיהה ומרימי גבה. איזה מסר מעבירה המדינה, במקרה הזה משרד התקשורת, אם היא לא אוכפת את הרישיונות שהיא מחלקת? בפעולה שלח היא מעודדת חברות לנסות את מה שאנחנו רגילים לקרוא במדינת ישראל "שיטת מצליח". "לי"חוט" זה הצליח עד כאן. "גולן טלקום" או לא ניסתה או שפחות הצליח לה. משרד התקשורת מאפשר ניסיונות של חברות עסקיות לעקוף את תנאי הרישיונות שניתנים לה, ואם המדינה נכשלת באכיפת החוק והסדר, מה הדרישות שלכם? מה אתם רוצים מאתנו, חברי הכנסת פה, בוועדת הכלכלה? חברי הכנסת אמורים לעמוד על המשמר בעניין הזה ולוודא שהמדינה או שהממלכה לא מתרשלת. זה עדין לא אומר שאני נגד פתיחת השוק לתחרות, החיפך הוא הנכון אבל יש לי גם אדוני היושב ראש, מן הצעה או מעין הצעה כיצד לפתור את הסוגיה אבל אשמור אותה להצבעה. אני מודה לכם.

חיו"ר איתן כבל:

תודה, אדוני. אחרי יעקב פרי יעקב אשר ואחריו וחאגי יחיא.

יעקב אשר (יהדות התורה):

אדוני היושב ראש, אני חושב שאפשר למנות את פרי למרכז לא סיעות הקואליציה כמוכן אבל -

סריאות:

כן, כמה לא?

יעקב פרי (יש עתיד):

תמורת תשלום נאות אפשר גם לדבר על הקואליציה.

יעקב אשר (יהדות התורה):

אני מנסה לחתויש על הרשת האוניברסלית שנקראת יעקב פרי, ואני חושב שהוא באמת ביטא את מחשבותינו, ואנחנו יושבים פה ומהנהנים בראשנו על העניין הזה. וגם החברה שלך, איתן, היתה חשובה

מאד שהנושא הזה ימוצה בדיונים כי אני חושב ששוב, אתה יודע, לקחת לנו את האפשרות לחגיד את המילה שכולנו בעד תחרות כי זה באמת נכון. אני חושב שאין אדם חוץ מאחד שהוא אינטרסנט, שלא רוצה תחרות. אני גם מבין שיש מצב – אנחנו היום מסתובבים בוועדות הכנסת על כל מיני הגנות ינוקות כאלה ואחרות, שהגנות ינוקא, לחזקירך אדוני היושב ראש, הן כדי לעודד – אני צריך אותך איתן, כדי לראות שאני באמת בכיוון הנכון, כמו המכשירים של הבטיחות בדרכים. שהגנות ינוקא ותנאים כדי לגרום לכך שתהיה תחרות, זה תדבר בחשוב, שייכנסו תחרות חדשות שנקראות לחלף הינוקות למיניהן, וייכנסו לזה.

אבל לא יכול להיות שמהגנות ינוקא ייתנו ילדים שהם כבר בגיל בר מצוה שבזמנו היו צריכים וקיבלו רישיונות כאלה ואחרים, היו צריכים לעשות השקעות כאלה ואחרות ולא נעשו, ואני לא רוצה לחזור על הדברים הללו. אני גם קצת לא מבין ואולי חסר לי מידע לגבי הנושא של התשתיות של חברת החשמל וכולי כי אם אתם רוצים להגיע למצב של לנצל קודם כל את התשתיות הקיימות בארץ, גם העליות וגם התת-קרקעיות. ואם רוצים באמת, הרי לא רוצים לחפור סתם. אני יודע כראש עיר שהדבר חצי מרגיז זה הרץ-רץ שהיו עושים לנו בכבישים כל פעם מכיוון אחר. אז צריך שיהיה איזה שהוא מינימום שאתם חושבים שצריך להיות, רשתות שמגיעות לכל מקום בארץ. אני לא יודע אם זה טוב להסתמך רק על אחד כי אם תהיה תקלה במקום אחד אז יתחכו כל הסיבים של כולם בו זמנית – אני לא יודע, אני מעלה את זה סתם, אולי מבורות אפילו גם כן אבל אני חושב שאם יש אפשרות – אני אל יודע איזה עניין ביטחוני יש. אני מכיר את הדברים הללו אבל סיכומי של דבר, שורה תחתונה – אם, ואני חושב שאין התנגדות לכך שחברות החדשות, לא יוטל עליהן ויכלו באמת להשתמש בתשתיות הקיימות אבל לעשות את זה הוגן, לעשות את זה נכון ולא לגזור את זה רק מרווחים או לא מרווחים. הבעיה היא, אני לא יודע מה היתה אומרת זהבה, לולא היה את הבאז הזה שראש הממשלה, משרד התקשורת וכל הדברים הללו כי מי שרוממות הצדק האמיתי לא רק בפיו אלא גם בעיניו, צריך לראות שתהיה תחרות הוגנת גם כן, ושהתחרות הוגנת גם לשחקנים חקיימים, אלה שבגיל בר מצוה ואלה שמגיעים לגבורות. צריך גם לראות את הדבר הזה, וגם פה יש רעיונות. אני גם אשמור לעצמי, אולי אני מכון לדעת גדולים אבל חייבת להיות הגינות ולא רק תחרות. גם הגינות. הגינות ותחרות כי אגיד לכם למה: יהיה לכם עוד הרבה רפורמות לעשות בעזרת השם בשנים הבאות. אם תעשו את זה בצורה לא הוגנת, אתם מבריחים משקיעים, אתם מבריחים גם אותנו מלחשוב ולהאמין ברפורמות חאלה, אם נעשה בדרך עול שלא צריך לעשות.

היו"ר איתן כבל:

תודה. חבר הכנסת חאגי יחיא ואחריו ג'מאל זחאלקה.

עבד אל חכים חאגי יחיא (הרשימה המשותפת):

כבוד היושב ראש, ברור שכולנו רוצים תחרות, ותחרות בשני משורים. המישור הראשון זה טיב השירות וחשני זה המחיר. זה העיקרון. השאלה אם החוק הזה יבטיח, ואיפה ההבטחות, ואני שואל את האוצר – יבטיח שכל התשתיות של כל החברות יגיעו לכל מקום. אני רוצה לדעת שזה יגיע לאוכלוסייה הערבית, שזה יגיע לפריפריה ומה ההבטחות כי אגיד לכם למה: אני בא מתחום תשתיות. אני מהנדס ועבדתי בתשתיות, ואני מבין שההשקעה להכניס את הסיב האופטי או התשתית בתוך תל-אביב, שזה רב קומות ואתה מחבר מספר גדול של בתים, זה שונה מאשר לבוא לצמודי קרקע. אותו אורך סיב, אותו עלויות כי תשתיות אתה מכניס לתוך האדמה ואז מי שיתחברו אצלך יהיו פחות. אני רוצה לראות איך אנחנו מבטיחים שכולם יגיעו לכל המקומות. האם יש לכם בתוך הצעת החוק משהו שיבטיח? משהו שיחייב? משהו שיתמריץ? כל הדברים האלה אני לא ראייתי בחצעה שלכם וזה מאד חשוב כי אני, מבחינתי, אני נציג ציבור ולא חבר של אף חברה ולא מתפש לא את טובתה ולא את רעתה. אני מתפש את טובת הציבור. אני רוצה להבטיח שיש לנו תשתיות של החברות המתחרות ולא שיגיעו למקומות שהם ירוויחו יותר וכאילו שאנחנו ניתן להם את המקום הזה בחקיקה, שהם ירוויחו ואיפה שהם לא מרוויחים או מרוויחים פחות לא נביא את התחרות. עוד פעם, אני מדבר על תחרות שתהיה תשתיות ואני יכול לתת דוגמה אישית שהיתה לי: בעבודה שלי, לפני שהגעתי לפה, אני צריך ביום יום את האינטרנט כי העבודה שלי מחייבת. נקדע כבל, לא ידעו איפה הוא ובסוף משהו כמו 200 מטר החליפו כבלים שזה היה "בוק" אבל לא הייתי יכול לאיים עליהם כי אין לי תשתיות אחרות. לאיים לעבור לחברה אחרת אני לא יכול, חיכיתי כחודש ימים - -

ג'מאל זחאלקה (הרשימה המשותפת):

לא רק אתה, כל טייבה.

היו"ר איתן כבל:

כל מה שרצה זחאלקה להגיד שזה לא אישי.

עבד אל חכים חאג' יחיא (הרשימה המשותפת):

לא, אני מדבר לא אישי אלא מניסיון אישי. עכשיו, אם לא יגיעו אחרים גם לישובים שלנו אז אין לי סיבה לתמוך בחוק למרות שאני בעד תחרות. אם התחרות לא תגיע אלי, אני לא אתמוך בה.

היו"ר איתן כבל:

תודה חאג'. וחאלקה, בבקשה. אחריו רועי פולקמן ואז עליזה לביא.

ג'מאל זחאלקה (הרשימה המשותפת):

כמובן אנחנו, כפי שהיושב ראש אמר בהתחלה, יוצאים מנקודת המוצא שלנו היא האזרח היכן שהוא גר. מבחינתי אני רוצה שתושבי צפון כפר קרע ותושבי מזרח גבעת עדה, ולא רק תושבי רמת אביב וסביון ורעננה, יקבלו את אותו שירות. חיום, בעידן המודרני, התקשורת היא אחד הכלים הגדולים ביותר, החשובים ביותר, להתגבר על הבעיות הפריפריאליות. כלומר, בעולם המודרני, הגישה לאינטרנט ולתקשורת צריכה להיות שווה בכל מקום. ואז, אתה יכול להתחבר לכל העולם, לכתוב את אותם מכתבים, אפילו לסחור באינטרנט, להשתמש בדבר הזה ולתגבר על הבעיות שאתה גר במקום מרוחק מהמרכז – זה כלי עיקרי. אפילו יותר שווינוני מהכבישים שהממשלה סוללת לגליל או למקומות אחרים.

לכן, יש בזה מסר חברתי מאוד חשוב, שבעבר לא תיארו לעצמנו מצב שבו אדם שחי באיזה שהוא מקום, איזה כפר קטן במקום מרוחק, תהיה לו גישה אל העולם כמו מישחו שגר במרכז הארץ. הנה, יש אפשרות ולכן, צריך להקפיד על זה. אנחנו צריכים להקפיד על זכויותיהם של אנשים שגרים בפריפריה, במה שנקרא החשקעות הלא-רווחיות כל כך. זה נעשה בכל העולם, זה נעשה ב"אגד". "אגד" עשתה קווים שמסיעים שלושה אנשים. - -

עבד אל חכים חאג' יחיא (הרשימה המשותפת):

יש סבסוד מדינה?

ג'מאל זחאלקה (הרשימה המשותפת):

בסדר. לא, השירות צריך להגיע לכל מקום והם התחייבות וחויבו ועשו את זה.

עכשיו, החוק שמוצע מעלה מספר תחיות: תהיה ראשונה - מה זה לתת פרס לחברה שלא מילאה את חובתה? זה בעיה. צריך לחשוב על זה. דבר שני, אני לא הבנתי כיצד החוק המוצע יעודד תחרות בתחום התשתיות. מה שאתם מציעים, לפי מיטב הבנתי, אפילו יקטין את התחרות בתחום התשתיות. למה? כי אתם אומרים לחברות שלא עושות תשתיות: אל תעשו, תשתמשו בתשתיות של אחרים.

שירח גרינברג:

לא, לא - - -

אסף וסרצ'וג:

אנחנו נסביר את זה עוד מעט.

עליזה לביא (יש עתיד):

- - -

היו"ר איתן כבל:

חברים, מה שהוא מבקש לדעת – אתם כל הזמן עסוקים בלחסיביר לעצמכם אמרתי לכם, לא לחיכים. היחידים שמדברים פה אל כולם זה נציגי החברות, הם כבר יודעים איך לדבר עם החיכים, אתם עוד לא. העניין הוא כזה: אתם צריכים להסביר. שכשאתה מדבר על פיר שבו יש את הצינורות שדרכם אתה רוצה להעביר את חסיב – זאת אומרת, אדם מן הישוב שזה איננו תחום עיסוקו לא מבין. כאילו אם כולם נוסעים בתוך אותה רכבת, איך תהיה תחרות בתוך הרכבת הזאת. תן לו לסיים את השאלה. בבקשה ג'מאל.

ג'מאל זחאלקה (הרשימה המשותפת):

אני מבין לפי הצעת החוק הזאת שאתם לא שואפים, אין לכם שאיפה, אין מטרה שיהיו תעלות נוספות. אתם רוצים למנוע - בא נגיד אפילו יותר חמור: התוצאה, יש דברים שאתה לא עושה בכוונה ויש דברים שהם תוצאה הגיונית. אם אתה אומר לחברה: תשחילי בצינור, אז היא לא תחפור ותעשה צינור. זה ברור. כלומר, אני רוצה שיהיה ברור שאתם אומרים: אין צורך בתעלות נוספות. בסדר גמור. שנבין על מה אנחנו מדברים.

יוסי יונה (חמחנת הציוני):

העיקרון הזה מקובל אבל באמת מה שאמרה שירה - -

שירה גרינברג:

זה מה שאנחנו אומרים. או סיבים או - - -

ג'מאל זחאלקה (הרשימה המשותפת):

החוק חייב את חברת "הוט" לעשות כך, להניח תשתיות.

אסף וסרצוג:

תכף נתייחס לחברת "הוט" אבל - -

ג'מאל זחאלקה (הרשימה המשותפת):

אני רוצה להגיד משהו: אני חושב שאין תחרות אז הוגנות בתחרות, וזה אומר: יש כאן חישוב מאד מסובך - -

היו"ר איתן כבל:

סליחה, דוד.

ג'מאל זחאלקה (הרשימה המשותפת):

- - כבוד היושב ראש, אני מציע לנצל את חוסר ההסכמה בין ראש הממשלה לשר התקשורת. בין החלטת הממשלה לעמדה של משרד התקשורת. אני מבין שראש הממשלה מחויב להחלטת הממשלה בין האוצר לתקשורת, ולנסות להגיע לפשרה שבסופו של דבר תהיה טובה לציבור. לא תמיד יש לנו הזדמנויות כזאת כי תמיד באים עלינו עם הסכמה ולך תלחם על זה. עכשיו יש חוסר הסכמה אז הנושא פתוח. מה שצריך להבטיח, אם כן, הוא שתהיה הוגנות. מה זה הוגנות? אם אני השקעתי, כלומר אם תחרות אז תחרות שווה. כלומר, אני לא יכול שאני אשא בעלות אדירה של הנחת התשתיות וחברה אחרת תשלם רק משהו מזערי מהעלות הזאת. כלומר, צריך שהחברה שרוצה להשתמש בתשתית, שנגיע לנקודת הסוף, לאזרת, זה יעלה לשתי החברות שמגיעות לאזרח כמעט אותו דבר או באופן פרופורציונאלי.

היו"ר איתן כבל:

תודה חבר הכנסת זחאלקה. חבר הכנסת רועי פולקמן, עליזה לביא ויוסי יונה.

רועי פולקמן (כולנו):

תודה אדוני היושב ראש. זה קצת מדהים אותי לשמוע את הדברים שלך כיוון שזה באמת הטיעון הקלאסי כדי למנוע תחרות, מה שאתה אומר כיוון שתמיד הטענה תהיה - וזה מדהים, כי אותו טיעון, אמרתי, היה בשוק הסלולר ואנחנו שומעים עכשיו בבנקים. אז יש חברה - תקשיבו, האירוע פה, שזה אמרו לפני, שזה גולת הכותרת של פרק התקשורת בחוק ההסדרים. באמת גולת התקשורת של הרפורמה הצרכנית. ויש כאן מציאות של חברה אחת - -

גימאל זחאלקה (הרשימה המשותפת) :

אתה מהמפלגה של שר האוצר אז אני מבין את ההתלהבות שלך. אתה בא עם סימני קריאה, אני בא עם סימני שאלה.

רועי פולקמן (כולנו) :

אבל אתה אמור לייצג את הצרכנים, את הציבור.

גימאל זחאלקה (הרשימה המשותפת) :

רק את הצרכנים. רק את הציבור. אתם מייצגים את בעלי החון.

חיו"ר איתן כבל :

זחאלקה, תן לי לעזור לך.

גימאל זחאלקה (הרשימה המשותפת) :

אני אלמד אותו פרק ב - - - חברתי.

חיו"ר איתן כבל :

אני מציע לך, חבר הכנסת פולקמן, לדבר ולא לענות.

רועי פולקמן (כולנו) :

זה על הצד העקרוני.

חיו"ר איתן כבל :

לא, סליחה. לא מינינו אותך להיות משגיח הכשרות של הוועדה.

רועי פולקמן (כולנו) :

אמרתי שאני מביע את עמדותי.

חיו"ר איתן כבל :

שניה. יפה. אנא הבע את עמדתך. היחיד שמטיף פה זה אני. אני מציע לאדוני, הוא אמר את עמדתו. דרך אגב, עמדתו בגדול איננה שונה מעמדתך רק הוא, בשונה ממך, הוא מציב כמה סימני שאלה בדרך, שאלות חשובות שהעלו אותן גם חברי כנסת אחרים שתומכים וחם שואלים שאלות. לכן, אני אומר גם לך: אנא הצג את עמדתך, היא חשובה אבל בבקשה.

רועי פולקמן (כולנו) :

אני מציג, אני רק אומר שהעמדה שמדברת על אותה תחרות שווה בשוק שיש בו נתח שוק של חברה אחת, שלמעלה מ-90% בשוק הזה שייך לחברה אחת עם רווחיות עודפת מטורפת, הדיבור על תחרות שווה הוא בעיני טיעון מצחיק כיוון שיש כאן מונופול מרכזי על התשתיות. ראינו את הנתונים. ולכן, הדיון אומר וגם ראשי הרשויות דיברו על זה, לא חופרים בכל מקום תעלות. יש מונופול על שוק התשתיות. כמו שאנחנו רוצים להפריד בשוק החשמל בין ייצור החשמל לחולכת החשמל, יש מקום להפריד בשיח בין זה שיש חברה אחת עם מונופול, מונופול טבעי, מונופול בצדק כי היתה חברה מקורית, חברה ממשלתית. הסיבות שזה נוצר – בצדק אבל היום יש מונופול כי מי שחפר בערים בישראל ומחויב להגיע אוניברסלית לכל מקום בפריפריה – דרך אגב, גם "הוט", גם "בזק" מחויבים.

עכשיו, זה שמשרד התקשורת צריך לאכוף את זה שהם יגיעו לכל כפר ולכל בית - -

איילת נחמיאס ורבינו (חמחנה הציוני) :

יפה, בא נתחיל מזה.

היו"ר איתן כבל :

חברים, אני לא רוצה להתחיל מזה, זה גם זה. אם נתחיל עד שהחוק ועד שהחוק...

רועי פולקמן (כולנו) :

ולכן, האירוע כאן הוא אירוע דרמטי שבו רק באמצעות פתיחת השוק וסלילת התשתיות על הרשת של "בזק", יכולים להביא תחרות. אין שום דרך אחרת. אף אחד לא יסלול ויחפור עוד. הדבר היחיד שאומר אם החוק הזה לא קורה זה שחוסמים את התחרות. אין באמצע כי אף אחד, לא ראשי הרשויות יסכימו לזה, אין לזה התכנות כלכלית ואף אחד לא יסלול בכל רחבי מדינת ישראל בורות כדי שיהיו עוד כבלים. אין לזה היתכנות, זה לא קיים בעולם דרך אגב, זה לא מקובל בעולם ולכן, צריכים להבין כאן בשיח שיש שחור ולבן. החוק מות, אין תחרות, אין תחרות.

הדבר השני שייאמר כאן, וגם פה אין שחור ולבן זה שהתחרות הכי משמעותית בטווח הקצר והבינוני לתשתיות, ובכלל בשוק הזה, זה "הוט". צריך להפריד בדיון בין שיג ושיח רחב שיש במשרד התקשורת עם חברת "הוט", למה היא לא עומדת בפני ההיתר ומה רוצים לדרוש ממנה. מסכים, תעשו את זה. ברגע שמוציאים אותם מהעסק הזה, הוצאנו 70% מהחוק הזה. זה ברור. אפשר להגיד שאין ברירה ומוציאים 70% מהחוק ותישאר תחרות ב"כאילו". ניתן אולי כמה אחוזים ל"סלקום" ול"פרטנר" ולכל מיני חברות חדשות אבל ברור שזה חמצב. לכן, אנחנו יכולים עד מחר לספר כאן סיפורים שצריך תחרות וזה "הוט" לא עמדה בהיתרים וכולי. אם רוצים תחרות ורוצים שיוזלו מחירי הטלויזיה בכבלים בישראל והשירות ישתפר ולא שיתנתק משהו, תהיה כאן עוד מוטיבציה. הרווחיות תעלה, יעשו יותר תשתיות כי יהיו יותר צרכנים ויותר כסף כי גם "בזק" תרוויח. הרי לא ימכרו בחינם את השימוש בתשתיות, ישלמו כסף אז יהיה אינטרס. ואם מחר ינתקו את הקו לטייבת, גם ל"הוט", גם ל"פרטנר" גם ל"סלקום" וגם לעוד חברות יהיה אינטרס שיחברו כי יהיה להם שם לקוחות. ולכן, יהיו ניסיונות ליירט את זה. אני באמת אומר – מאז הסלולר, זו אחת הרפורמות הצרכניות הכי חשובות. לא סתם הגיעו מאותו בית מדרש של כחלון ולכן, אני חושב שיהיו כאן ניסיונות ליירט את זה. אני סומך על הוועדה הזאת שתצליח להעביר את זה.

היו"ר איתן כבל :

תודה רועי פולקמן. עליזה לביא ויוסי יונה. בבקשה עליזה.

עליזה לביא (יש עתיד) :

תודה אדוני היושב ראש. אני רוצה לחזור על מה שאמרתי ביום חמישי וגם אתמול וגם היום : אני מופתעת שמנכ"ל משרד התקשורת לא נמצא אתנו, ובטח חיום שחוא לא נמצא אתנו, וזה משליך גם על - -

יואב קיש (הליכוד) :

איפה מנכ"ל האוצר גם?

קריאה :

יושבים פה הסגנים שלו.

מימון שמילה :

גם חסגן והמשנה נמצא.

עליזה לביא (יש עתיד) :

אני חושבת שבדיון חיום - -

דוד ביטן (הליכוד):

באמת איפה מנכ"ל האוצר? איפה יאיר לפיד?

היו"ר איתן כבל:

צריך לדבר עם יו"ר חקואליציה.

דוד ביטן (הליכוד):

הוא היה שר האוצר הקודם.

עליזה לביא (יש עתיד):

ביטן, נו.

דוד ביטן (הליכוד):

באמת, את שואלת. מי שנמצא, נמצא.

מימון שמילה:

היו"ר איתן כבל:

שמילה, אתה פקיד. אתה נהיית פוליטיקאי.

מימון שמילה:

לא, אני לא פוליטיקאי. זה לא נעים לשמוע שמסיתים ואומרים ורוצים לייצר כאילו אנחנו לא פה.

היו"ר איתן כבל:

שמילה, בבקשה די.

עליזה לביא (יש עתיד):

זכותי לשאול - -

מימון שמילה:

תשאל, אנחנו פה.

היו"ר איתן כבל:

שמילה, היא חברת כנסת.

עליזה לביא (יש עתיד):

שאלתי ביום חמישי. היושב ראש עשה עבודה מאד יסודית יחד עם צוות הוועדה, הודיע לנו מראש מתי הפגישות ומה יהיה הנושא בכל פגישה. ביום חמישי אמרו לי שהוא יהיה בהמשך. זה נאמר על ידי היושב ראש של הוועדה, וציפיתי שהיום, כשאנחנו מדברים על הנושא של "בזק" וכולנו עוקבים - -

היו"ר איתן כבל:

תאגי תתרחקו, אתם לא שומעים טוב את דוד. רק אם תתרחקו תשמעו אותו, בסדר? אתה עושה להם ירידת שמיעה עם הדיבור שלך.

דוד ביטן (חליכוד):

חיו"ר איתן כבל:

אתה יכול להחליף את המואזין. חאגי, אתם אפילו יכולים לחסוך חשמל כשהוא יהיה מואזין.

יעקב פרי (יש עתיד):

דוד ביטן מפרע לך? תדברי, יהיה בסדר.

דוד ביטן (חליכוד):

אני לא מתחרה עם ראש השב"כ.

יעקב פרי (יש עתיד):

עם ראש שב"כ שמאלן.

חיו"ר איתן כבל:

די דוד. עליזה בבקשה.

עליזה לביא (יש עתיד):

אדוני, אחרי שאמרתי את דבריהם האלה, אני רוצה לומר שזאת רפורמה מאד מאד חשובה, ואנחנו שומעים כאן דעות גם מהקואליציה וגם מהאופוזיציה. כלומר, זה לא עניין של קואליציה ואופוזיציה. אני באמת מבקשת שנשים את טובת הצרכן במרכז. טובת הצרכן צריכה להיות כאן במרכז, ואני רוצה לדבר בשם הצרכן משום שהסיכול של הרפורמה הזאת, ויש כשלים, וחברי חבר הכנסת פרי זיבר על כשל. כן, יש פה כשלים אבל אין בכשל שהזכרתם, לטעמי וחבנתי, דרך לאיים או צורך לאיים את הרפורמה הכל כך חשובה הזאת, הכל כך שעת רצון נדירה. צריך להבין שפגיעה ברפורמה זה פגיעה בנו, בצרכנים כולנו. והרפורמה הזאת, הפירוש שלה הוא תחרות, השקעה בתשתיות, הגברת היעילות, השירות והמחיר. ואם הרפורמה הזאת תיעצר, אני חושבת שזו שמיטה של שעת כושר מאד חשובה. זה חוק, ומביאים פה בחרחבה חוק בעל פוטנציאל אדיר להגברת של ההיערכות והיעילות וההשקעה בתשתיות.

עכשיו, אפשר להיכנס לדקויות ואדוני היושב ראש, אני מניחה שניכנס בהמשך לדקויות וצריך לתקן אבל צריך להבין שעצם החסדר הזה של הפריסה, הוא יאפשר פריסה של רשתות תקשורת נוספות. אנחנו לא רוצים כולנו לחפור את הארץ מחדש. למה? למה צריך לעשות את זה? למה אנחנו לא לומדים ממדינות העולם? מדינות העולם, שבאמת היה בהן את המפעיל הממשלתי שהופרד, שנמכר, הוא נתן והוא מאשר לשאר החברות את הנושא הזה של התחרות. חובות? זה לא אומר שחייבים לחפור. איפה זה נאמר? למה לא להשתמש בתשתית חקיימת? חניסין לומר שצריך לחפור בנפרד, אני לא מבינה מאיפה למדנו את זה. על מה אנחנו נשענים בדברים הללו? ולכן, אני לא באת ממקום של הקנטה למשרד התקשורת אלא ממקום של להבין את הרציון, להבין לעומק כי אם יש פה אמירות, אנחנו רוצים ללמוד אותן. אנחנו מקדישים הרבה מאד שעות.

אני לא נכנסת לשיח הזה של הרבה מאד זמן כי אני מזכירה לכולנו שממש כמעט שנתיים, ואתה יודע את זה יותר טוב ממני, מאז הוחלט על הרפורמה בשוק. נכון? אתה חי, אתה חלק מזה, של הפס הרחב. והרפורמה הזאת מיושמת באופן חלקי. מי שמשלם, ואמרו את זה חברי ואני לא אחזור, זה כולם, זה אנחנו, זה הצרכנים. על כל תקלה, על כל נפילה, ומה שאנחנו רואים מאז זה שבכל דרך ובכל צומת יש פה ניסיון כדי לתקוע מקלות בגלגלי הרפורמה שאתם מבקשים לחובל. אז למה? למה לא לאפשר את התחרות הזאת ולא למנוע מלהשתמש בתשתיות הפאסיביות האלה באמצעות שורה של דרכים, שכרגע החוק הזה בא ושם על השולחן וכן מאפשר את הרפורמה הזאת, המאד מאד מאד חשובה. זו שעת רצון גם בתוך הוועדה הזאת ובחרכב שלה. תודה אדוני.

חיו"ר איתן כבל :

תודה גברתי. יוסי יונה, בבקשה, ודוד - תרצי, גברתי, לדבר: חשבתי אולי סתם מיידע אישי את פה.

שולי מועלם-רפאלי (הבית היהודי) :

לא, לא, ממש מרצון.

יוסי יונה (המחנה הציוני) :

אדוני היושב ראש, באמת לפני שאני מביע ונושא דברים, כל הכבוד עליזה. אני ראיתי שאת קוראת מתוך הדף שם - עבודה מדחומה, מרשימה של הכנה. ממש כל הכבוד.

הנחת העבודה של כולנו כאן, שאנחנו רוצים תחרות מתוך הבנה שהתחרות יכולה לשרת את הצרכן וגם לתת לו שירות חוקי וגם אפשר שמחירי השירות שהוא מקבל ירדו.

אני באמת אהיה מאד קצר: נאמרו כאן דברים גם על ידי חברי, יעקב פרי, וגם על ידי חבר הכנסת חאגי יחיא, והדברים שאני אומר הן שלוש שאלות מאד קצרות, שלטעמי הן נוגעות בלב חסוגיה שניצבת לפתחנו: השאלה המרכזית היא האם המדיניות של הממשלה, שירת, היא להבטיח בנייה של תשתיות אוניברסליות נוספות על הקיימות? והשאלה השנייה - כיצד מתן אפשרות לחברות נעדרות תשתית או בעלות תשתית חלקית להשתמש בתשתיות של חברות קיימות יכול לעודד את בנייתן של תשתיות אוניברסליות חדשות?

עכשיו, אני תהיתי בניי לביני עד כמה יש צורך בכלל בבנייתן של תשתיות אוניברסליות חדשות כדי לעודד תחרות, ואז בא חבר הכנסת חאגי יחיא והאיר את עיני בדוגמה הקונקרטית שהוא הביא מטייבה, שהנה כבלים נקרעו ואפשר שעל פניו זה לא היה אינסנטיב לחברה המעניקה לו שירותים -

יעקב פרי (יש עתיד) :

כי אין לה תחרות...

יוסי יונה (המחנה הציוני) :

כן, לתקן את המפגע כי אין לה תחרות. אז מבחינתי, בשלב הזה של הדיון ובאמת, לפני קביעת עמדה לכאן או לכאן, הייתי רוצה שבמהלך הדיון --

חיו"ר איתן כבל :

נחמד את זה, בוודאי.

יוסי יונה (המחנה הציוני) :

-- שאלה השאלות שאנחנו נדון בהם.

הערה לדברים שאמרה חברתי, חברת הכנסת עליזה לביא, שאני תוהה: היא אמרה את הדבר הבא: מונחת בפנינו רפורמה שלצידה ישנם מספר כשלים אבל באופן כללי הרפורמה היא חיובית. אני שואל את אדוני היושב ראש ואת חברות וחברי הוועדה האם אנחנו צריכים לאשר, האם אין לנו גם את הסמכות לגעת בכשלים הללו, והיא אם נרצה לאשר את הרפורמה --

יעקב פרי (יש עתיד) :

סליחה שאני קוטע אותך: אם ניגע בכשלים, אנחנו קרוב לוודאי לא נוכל לאשר את הרפורמה, וזו בעיה. צריך לדון בזה, להעלות את זה אבל השאלה היא --

שולי מועלם-רפאלי (הבית היהודי) :

השאלה איך אפשר בסוף התהליך של הדיונים לצאת מצד אחד עם אישור של רפורמה שבמהות אנחנו מסכימים אותה, ומביאים במהלך הדרך לתיקון בכשלים האלה?

יוסי יונת (המחנה הציוני):

אז אוקי, אני מציב את זה כשאלה פתוחה. אתם מיהרתם להשיב עליה. אני עדין רוצה להניח אותה על השולחן כדי שנדון בה, האם אנחנו אמורים בסופו של יום, אזוני היושב ראש – "כזה ראה וקדש". מוצבת בפנינו רפורמה, ואנחנו - -

חיו"ר איתן כבל:

שום דבר בוועדה הזאת הוא לא ראה וקדש יוסי.

יוסי יונת (המחנה הציוני):

ולכן, אני מקווה שנוכל להתמודד ולתת מענה. תודה אזוני היושב ראש.

חיו"ר איתן כבל:

תודה. בבקשה דוד ביטן. חברים, יש כאן עוד את האורחים ואני רוצה גם אותם לשמוע או בבקשה.

דוד ביטן (הליכוד):

כמה דקות יש לי?

יעקב פרי (יש עתיד):

בלתי מוגבל.

דוד ביטן (הליכוד):

תאמין לי, אין כמו ראש השב"כ לשעבר.

קודם כל, אתמול כתב נגדי ציוץ ליאור חורב, שחוא אף פעם לא עובד בחינם, תמיד הוא משרת מישהו. אני לא יודע את מי, אני צריך לברר את מי הוא משרת במאבק הזה אבל - -

חיו"ר איתן כבל:

כולם פה על תקן מתנדבים.

דוד ביטן (הליכוד):

- - אבל כתב שבגלל שאמרתי אתמול שאני תומך ברפורמה הזאת אבל אני דורש לעשות כל מיני תיקונים, אז אני נגד המלחמה ביוקר המחיה. אז נוצר בישראל מונופול חדש - כולנו והאוצר הם היחידים שיש להם מונופול על המלחמה ביוקר המחיה. רק הם יודעים, הידע כולו אצלם, אצל אף אחד אחר לא. זה לא המצב קודם כל ולכן, כשרוצים לעשות כל מיני תיקונים - מה קרה?

עליזה לביא (יש עתיד):

שאלתי אם חולכים לבחירות.

דוד ביטן (הליכוד):

לא חולכים לשום בחירות אבל אני לא אוהב כשתוקפים אותי סתם. כשרוצים לעשות תיקונים בחוק מסוים, זה מוגש "ראה וקדש" אלא צריך לדון, והכנסת דנה ועושה תיקונים.

אני רוצה להדגיש מספר דברים: כל חוק, ולא משנה איזה חוק, הוא חייב גם להיות חוגן. הוא לא רק מוצא פתרונות לדברים מסוימים. אני עוד לא ראיתי את האוצר תורמים משהו - עזבו, אני אומר אוצר כי אתם מייצגים את המדינה. אני לא ראיתי את המדינה או את האוצר תורמים משהו ליוקר המחיה. הרי עם כל הרפורמות שהיו עד היום, רפורמה אחת קטנה - להוריד את הנטל, את המס על הדלק, זה יפחית את

ההוצאות של התעשיינים, זה יוריד את המוצרים במכה אחת. אבל למה לא עושים את זה? בגלל שזה מפחית בהכנסות המדינה. אז קודם כל, תמיד עושים רפורמות על חשבון אחרים. זה הרפורמות שיש במדינת ישראל, תמיד על חשבון המגזר העסקי ועל חשבון רשויות ודברים מחסוג הזה. אבל תגיע הזמן שגם המדינה תתרום את שלה במלחמה על יוקר המחיה.

וכמו שאמרתי, אני חושב שהחוק הזה ישפר את השירות לאזרח, אני לא יודע אם הוא יוריד את המחירים. בכלל לא בטוח, אני גם לא שמעתי את זה מהאוצר. את השירות לאזרח, את הזמינות של השירות הוא כן יעשה החוק הזה, וזה גם חשוב. לא כל דבר זה יוקר המחיה. אז אני מציע לליאור חורב, שיבין שבלי הליכוד שום רפורמה לא יכולה לעבור, לא משנה של איזה שר הוא – שר האוצר, שר התקשורת, כל שר שהוא. זה חייב לעבור דרך הליכוד, כי לליכוד יש 30 מנדטים, ותנתילו להתייחס שאם אנחנו מבקשים תיקונים, זה לא בגלל שאנחנו נגד רפורמה אלא רוצים שהרפורמה תהיה הטובה ביותר והמאוזנת ביותר.

יעקב פרי (יש עתיד):

עד שהגעת לליכוד דיברת דברי טעם.

דוד ביטן (הליכוד):

זה נכון.

חיו"ר איתן כבל:

בשום מקום הוא לא הבטיח.

דוד ביטן (הליכוד):

זה נכון אבל גם מהרפורמות של יש עתיד לא ראיתי כלום. - - - שקל אחד לא ירד בשום מקום, לא פה ולא פה ולא פה. אפשר לדבר הרבה מאוד על הדרך אבל עד שהמדינה לא תתרום את תרומתה, וגם אם זה יפחית מסים, עד אז לא ירדו המחירים בגדול. אין מה לעשות. הכל לא יכול לבוא על חשבון המגזר העסקי.

כמו שאמרתי, אנחנו נדרוש תיקונים. אני יודע שבועדה הזאת יש רוב לאופוזיציה, וזה לא שייך. אני מאמין שיושב ראש הוועדה עושה עבודה עניינית ותמיד הוא עושה עבודה עניינית וגם חברי הוועדה אבל יש יושב ראש ועדה, שהוא מוביל את העניין. אני יודע שבעניין הזה יש לנו אוזן קשבת לתיקונים שהם לטובת האזרח וגם לטובת ההגינות העסקית שצריכה להיות בכל חוק שאנחנו מיישמים. זה לא בעיה לבוא ולנוס מהמגזר העסקי כל הזמן. צריך גם לפעול בהגינות מסוימת בכל מה שקשור, ואתם צריכים להבין את זה שזה חלק מהיציבות העסקית זה היציבות הכלכלית של מדינת ישראל. שאנשים ירצו להשקיע במדינה ולא רק כל הזמן לבוא ולהגיד להם: את, הרווחתם טיפה, תנו לי את מה שחרווחתם. זה לא חולך ככה. צריכה להיות איזון שהיא הגינות ויציבות כלכלית במדינת ישראל על מנת שחמשקיעים ישקיעו, וזה טוב לכלכלה וטוב ליוקר המחיה וטוב לכל דבר.

חיו"ר איתן כבל:

ומשפט אחרון, נתתי לך קצת יותר.

דוד ביטן (הליכוד):

אני מודה לך כבוד חיו"ר, שנתת לי לדבר. ולכן, אני דווקא דיברתי עם האוצר ואני רואה אוזן קשבת לתיקונים שבאמת צריכים להיות ולכן, עצם העובדה שהיום יש אצלך תיקונים זה לא אומר שאני נגד החוק. אני בעד הרפורמה הזאת אבל צריך לשבת ולראות באמת איזה תיקונים הם בעד הרפורמה הזאת. תודה רבת. אז תגיד לליאור חורב שיפנה לזה שהוא מממן לו את הפעילות, שירגיע אותו קצת. זה הכל.

חיו"ר איתן כבל:

יש עוד משחו שאתה רוצה שאני אעביר למישח?

דוד ביטן (חליכוד):

לא, רק לליאור חורב.

היו"ר איתן כבל:

וסרצנג, אל תענה. אתה תענה כשאני אבקש ממך. תודה. אתם עכשיו צריכים להיות על תקן "קשבינו". מקשיבים לניואנסים, לאמירות, איפה אין פסיק, איפה יש נקודה, איפה יש מקף, איפה יש גרש.

אתי בנדלר:

איפה יש סימן קריאה.

היו"ר איתן כבל:

אלה הדברים שצריך שיהיו. זה השלב שלכם.

יעקב פרי (יש עתיד):

רק הליכוד יכול.

היו"ר איתן כבל:

חברים, ח"כים זה רק קדם-טישו. הטישו עוד מעט יגיע, כשנציגי החברות ידברו.

דוד ביטן (חליכוד):

היו"ר איתן כבל:

רציתי רק מילה אחת, דוד, לפני כן. אני גם רוצה שתנווח כי אתה רץ יותר מדי.

דוד ביטן (חליכוד):

פרי הוא ראש השב"כ הטוב ביותר שהיה ב-20 השנה האחרונות, ואני מאמין בזה דרך אנב. רק הוא חיח לפני 21 שנה, לא?

היו"ר איתן כבל:

דוד, אני רוצה לומר לך כדי שנבהיר על איזה מסלול אנחנו נוסעים, ובאיזה קו אנחנו משחילים את הסיב בעניין הזה: תראה, בסוף בסוף, אני אמרתי את הפתיח גם אתמול והיום, אין אחד פה סביב השולחן - אתה לא צריך עניינים כדי להוציא ממנו שהוא בעד תחרות. יש פה משהו, חס וחלילה, אם אני אעשה הצבעה ואשאל: האם יש פה משהו נגד תחרות? "אוס באללה". אין דבר כזה, כולם בעד תחרות. אחר כך מגיע שלב ב', מתחיל ה"אבל". זה כמו שהוא שרוצה להקים את הקאנטרי, נתתי את הדוגמה, אבל לא ליד הבית שלו.

מה שאני מנסה לומר לך, דוד, ואני משוחח אתך על העניין הזה: אנחנו מקשיבים לכל הניואנסים. דרך אנב, בשאלה הזו, כפי ששמתם לב, גם בקואליציה, גם באופוזיציה, יש שאלות יסוד שתצטרכו לתת עליהן את הדעת. כמובן שחלק מחשאלות זה בחיסחפות, אתה יודע, כאילו מדברים על קבצנים שצריך לתת להם הזדקקה של כוח כי הם כאלה חלשלושים, כולם פה חלשלושים כאלה. לא, יש כאן עניין פשוט: תחיה תחרות. אין תחרות בשוק, שאף אחד לא יספר סיפורים. אין תחרות. אחת תחוצאות חכבדות שמתקיימות במשק הזה, זה סביב חכבלים, לוויין, ערוצי ספורט, כל הסיפור הזה. אין שית שאין אותו בבית. אם הייתי יכול להביא עכשיו את האזרחים ולהראות פה רשימה של אזרחים שיוכלו עכשיו להיכנס ולכתוב את עמדתם לא על מקום פוליטי - הדיון פה הוא לא פוליטי, הוא גם לא יהיה פוליטי. לא אתן בשום פנים ואופן להביא אותו למקום הזה. השאלות, שר תקשורת, זה לא יהיה. הדיון יהיה דיון מקצועי-ענייני, ואני נחוש, כמו שאמרתי לכם, למצוא את הדרך הנכונה להעביר את החוק כי הוא יעבור, ואנחנו נמצא את הדרך המשותפת לעשות את זה, ואני בא אתכם בדברים גם על פי דברים שאני שומע, צריך

שיהיה גם שיח הוגן ולא שיח של אני מתרשם ממי שעושה קולות של מסכן. אף אחד פה לא מסכן סביב השולחן הזה. פה, על השולחן, מישחו דיבר על פיל! לא, זה לא פיל. הפיל זה המיליארדים ששוכבים פה. מה שאתם רואים פה זה רחבה לא ירוקה, היא ירוקה מכסף, ועל זה נלחמים. שאף אחד לא יספר סיפורים פה. שאף אחד לא יצטדק ולא נמליץ עליו להדליק משואה, על דאגתו ואהבתו לאורח. זה הסיפור. זה ירוק מכסף.

לכן, אני אומר את זה לנו, פה: אנחנו נפעל בשום שכל כי בסוף האחריות היא שלנו. הציבור שלח אותנו לעשות קודם כל את הדברים עבורו. אני אומר את זה גם לך, ואנחנו מדברים על זה הרבה וכך יהיה.

דוד ביטן (הליכוד):

תמיד אנחנו מסתדרים בסוף.

חיו"ר איתן כבל:

נכון. אני מבקש עכשיו משולי מועלם.

שולי מועלם-רפאלי (הבית היהודי):

תודה אדוני. ברשותך, אני אמשיך את מה שהתחלתי ואגיד שנשמעו פה גם אתמול, בפרוטוקולים שקראתי וגם עכשיו שהגעתי, וכל כך הרבה פעמים המילה "מחות" ו"חוגן" ו"יתחרות", ובעיקר בעיקר כאילו יש פה איזה צד שרוצה שמי שמרוויח יפסיק להרוויח, ומי שלא מרוויח, יתחיל להרוויח. אז ביקשתי בשקט קודם מיושב ראש הוועדה טישו כי כמעט התחלתי לבכות מהמסכנות של מי שיושב סביב השולחן הזה. חברים, בואו נרגיע. שוב ושוב אנחנו מדברים על מהלך מהותי של כניסה של מפעילים נוספים לסיפור הזה. זהו, זה העניין, והעניין הוא איך לעשות את זה נכון כלפי הצרכנים בלי שהחברות יפסידו, בלי שאף אחד לא יקבל את מה שמגיע לו על זה שחברה אחרת תשתמש במה שהוא טרח עליו. אף אחד פה לא חושב לרגע שעכשיו כל אחד יבוא וישתיל את סיביו האופטיים בתשתיות של חברה אחרת, וחברה הזאת רק לא תקבל את מה שמגיע לה בתמורה. לא. גם חברי הכנסת מבינים שמי שמגיע פה את הכלכלה זה החברות, ולא אנחנו נותנים פה מקומות עבודה למרות שכל אחד מאתנו מביא שלושה עוזרים, ויושב ראש הוועדה אפילו ארבעה. מי שנותן פה עבודה זה אתם, חברים. זה החברות שמגיעות פה את הכלכלה וההיפך, כשאתם מדווחים, הציבור הישראלי כולו מרוויח. אז בואו נוריד את זה גם מחשולחן בבקשה. אין צורך בטישו לא לצד הזה של השולחן ולא לצדדים אחרים, ובטח לא למדינת ישראל.

אני מתפלאת קצת שנוצר פה שיח של מי ניצח, משרד התקשורת או משרד האוצר. למיטב הבנתי, כיושבת ראש סיעה בקואליציה, משרד האוצר ומשרד התקשורת והוועדה הזאת, שיושב הראש שלה הוא באופוזיציה, מטרתם אחת: לפתוח את היכולת של הציבור למגוון רחב יותר של אפשרויות, באותו אינטרנט מהיר, כדי שהוא גם יקבל מגוון רחב יותר של שירותים, וגם בעזרת השם ישלם פחות.

חיו"ר איתן כבל:

מה שנקרא: חייבים לדחוף את התוכי שיגיע למאה.

שולי מועלם-רפאלי (הבית היהודי):

כן. כמה פחות - עוד נדבר על זה. מי ישלם - עוד נדבר על זה אבל אם המטרה הזאת מוסכמת על כל יושבי השולחן, עכשיו חוויכוח הוא רק על כמה ואיך ומה הדרך.

עבד אל חכים תאג' יחיא (הרשימה המשותפת):

והאם זה בכל מקום גם.

שולי מועלם-רפאלי (הבית היהודי):

רגע אדוני. כיוון שגם אתה וגם אני -

חיו"ר איתן כבל:

כל אחד והמקום שלו.

שולי מועלם-רפאלי (הבית היהודי):

בדיוק. כיוון שגם אתה וגם אני באים ממקומות שעוד לא נכללים בכל מקום באופן חמלא, אז אני ברשותכם מציגה שוב את השאלה שהציג חברי, חבר הכנסת יוסי יונה: האם בזה שאנחנו, כמדינה, אומרים, חברי במשרד האוצר, שלא יצטרכו להיות פה תשתיות נוספות – האם אנחנו לא גורמים עוול למתיישבים שמייצג אותם חברי, ושאיני מייצגת אותם ורבים נוספים בבית הזה, שאליהם משום מה זה לא מגיע. ובוא נראה מתי זה יגיע ואיזו מוטיבציה, אם לא נעשה תשתיות נוספות, לאיזו שהיא מהחברות לתקן את התקלות שיש אצלם. זה דבר אחד.

דבר אחרון שאני מבקשת להגיד: ברור לכולנו שהחוק הזה גם צריך לעבור וגם צריכים להיות בו תיקונים. אני מבקשת, אזוני יושב הראש, שגם מתוך זה שהחוק יעבור וגם מתוך התיקונים, לא נאיים את מה שהגדרנו פה כמטרת על. מטרת על – מגוון שירותים, אפשרויות רבות נוספות ומחיר יותר נמוך לצרכנים.

היו"ר איתן כבל:

תודה, תודה, תודה על הדברים שלך. דיברת יוצא מן הכלל, ובעיקר כשבסוף בסוף אנשים אומרים: בואו נעביר אבל זה יהיה חוק מסורס, מעוקר. זו מחלקה אחרת שהייתי פעם יושב ראש בה, בשדולה לזכויות בעלי החיים וזה לא כאן.

ברשותכם, - -

מעבד אשר (יהדות התורה):

יש לך בעיה עם הלכה בעניין הזה.

היו"ר איתן כבל:

ברשותכם, אנחנו פותחים את הדיון. קודם כל, למימון שמילה, בבקשה. אתה בלחץ?

אסף וסרצוג:

לא, פשוט עלו הרבה דברים שרציתי לחביר.

היו"ר איתן כבל:

אל תדאג, יכול להיות שעד שתדבר כבר לא יהיה לך למי להגיב - -

אסף וסרצוג:

זאת בדיוק הבעיה.

היו"ר איתן כבל:

אנחנו ניתן לך להגיב, אל תהיה מודאג. חלק מהם גם ממשיכים בחדר לצפות בנו. בבקשה.

מימון שמילה:

צהרים טובים. אני אגיב על חלק מהדברים שנאמרו על ידי חברי הכנסת המכובדים, ואני אשתדל לענות כמעט על כל השאלות, ואם לא עניתי אז אנחנו עדין פה ומענה, ואנחנו יודעים לתת תשובות, ואני מוסמך לתת תשובות. וזה שמנכ"ל המשרד לא פה, אני יודע לתת את כל התשובות ואני אדע לעשות את הכל.

היו"ר איתן כבל:

זו קריאת תיגר דרך אגב.

מימון שמילה:

אני מרים להנחתה ואני גם יודע לעמוד בזה.

יעקב אשר (יהדות התורה):

זו קריאת תיגר לבקשתו של המנכ"ל.

חי"ר איתן כבל:

בכל מקרה, אני אשמח אם תתחיל עם עמדת המשרד.

מימון שמילה:

עמדת המשרד לחזיר דורות – אני כבר עובד מספר שנים במשרד, אז דרך אגב, זה לא פוליטיקה גם עם כחלון וגם עם גלעד ארדן וגם עם ראש הממשלה שהוא שר התקשורת וגם עם צחי הנגבי, שהוא דרך אגב אחראי על ה"בזק" ועל "הוט" וכל מה שאנחנו מדברים פה, אז אין פה קשר לסוגיות כאלה ואחרות שעלו פה, זה כדרך אגב.

רפורמת הסלולר התקדמה ויש תוצאות, ואנחנו רואים אותה, איפה היא עומדת. רפורמת ה"פס הרחב" לפני שנתיים יצאה לדרך. גם הסעיף הזה, רבותי, ומי שיעמיק יראה שאין בו הרבה חדש. כבר היום חברות "סלקום" וחברת "פרטנר" וכל חברת שהיא חסרת תשתית, זאת אומרת שאין לה חובה להביא פריסה אוניברסלית, כבר היום יכולה להשתמש ולהשחיל בקנים של "בזק" ושל "הוט". זה לא קורה כמו שאנחנו רוצים שזה יקרה ויש קשיים. אני מוכן להציג את הקשיים הללו, קשיים ביטחוניים, קשיים כאלה ואחרים, שלא נדע מצרות, אבל אנחנו מתקדמים.

חי"ר איתן כבל:

קשיים ביטחוניים. מה, כל המדינה מתחת לקרקע עם ביטחון?

מימון שמילה:

כן, אני לא יכול לפרט. אתם בשידור, אני לא רוצה לפרט. תרצה, אני מוכן לפרט את הדברים הללו. אדוני, אני אומר שאנחנו יותר מרוצים שהכל יפתח. יש קשיים ואנחנו פותרים אותם. דרך אגב, גם משרד הביטחון וגורמים אחרים, אנחנו יושבים על הדברים האלה וכבר יש פתרונות. אני לא יכול להגיד שאני איש בשורות. אני מקווה מאד שבקרוב החברות הללו, גם "סלקום" וגם "פרטנר", אנחנו נראה שחתשתיות שלהן מושלחות בקנים של "בזק", ובעתיד גם של "הוט".

יעקב אשר (יהדות התורה):

אז למה צריך את החוק?

מימון שמילה:

תקף אני אדבר למה צריך את החוק ואיפה הוא יכול לסייע ואיפה אנחנו חושבים שצריך לעשות תיקונים. הזכרתי אתמול – משרד התקשורת, אתם מנסים לעשות פה הצגה, אין פה מלחמות. אנחנו בעד החוק.

חי"ר איתן כבל:

שמילה, תן לי שנייה, אתה לא שם לב. אני לא ביקשתי ממך לתת התייחסויות. אתה עושה, מה שנקרא, התייחסויות סמי-פוליטיות. ברשותך, שמילה, עזוב אותי מזה. אני רוצה, כמו שאנחנו כאן יושבים, משרד התקשורת צריך להביע את עמדתו. יש כאן, איך אומרים? חפיל האחר. אתה יודע, היינו בספארי, עברנו לצפארי. כאן דיברנו על העניין של "הוט" וזה חסיפור. האם אתם מסכימים ש"הוט" ירכבו על חתשתיות של "בזק" – כן או לא. על זה הדיון.

מימון שמילה :

אני אתייחס. אתמול התחלתי להזכיר את חברת "הוט". חברת "הוט" מחויבת בפריסה אוניברסלית. היא מגיעה היום לכדי 92% מה-100% שהיא צריכה להגיע, וחסרים לה 8%. חברת "הוט" הגיעה בקשות לפטור מזמן, כבר מזה הרבה שנים למשרד התקשורת על פי חוק. היא יכולה להגיש בקשות לפטור. יש ועדה מייצעת שמינה אותה השר כחלון בימים האחרונים שלו בתפקיד. הוועדה המייצעת הזאת ישבה והחליטה בתקופתו של השר גלעד ארדן שהיא מחויבת להגיע לכל הישובים שחיא לא מגיעה במנות של כל שנתיים איקס ישובים. היו צריכים להגיע בימים אלו ממש, לפרוס 61 ישובים.

הוועדה המייצעת הזאת ישבה לפני כשנה שוב, לאור שינויים טכנולוגיים ולאור זה שחשוק הסיטונאי, הפס הרחב מאפשר לרכב על תשתיות של "בזק" ולתת אותם לאחרים, אמרו: רגע, במקום שעכשיו נאלץ את "הוט" להגיע מחר בבוקר ליישוב שהם לא מגיעים, מה שחשוב כרגע, התכלית של הציבור תהיה היכולת להזמין ולראות את הסדרות של "הוט" בבית ולא להיות כבולים אך ורק ל"יס".

היו"ר איתן כבל :

מי יזם את השינוי של ההחלטה?

מימון שמילה :

הוועדה המייצעת, יושב ראש הוועדה זה המנכ"ל של המשרד. זו ועדה ציבורית, זה בחוק.

אתי בנדלר :

הוא יזם את שינוי ההחלטה לעומת ההחלטה הקודמת.

מימון שמילה :

הוא העלה את זה בישיבה של הוועדה המייצעת - -

היו"ר איתן כבל :

מי היה אז המנכ"ל?

מימון שמילה :

שלמה פילבר.

היו"ר איתן כבל :

ממתי זה?

מימון שמילה :

זה המסמך שהעברתי לך אתמול. עכשיו, הוועדה היא מייצעת, ומי שמקבל את ההחלטה זה השר. דרך אגב, השר שקיבל את ההחלטה זה השר צחי הנגבי, וצריך לקרוא היטב מה כתוב שם. זה לא ביטול של הפריסה האוניברסלית, זה דחיה בשנה מתוך כוונה שמה-1.1 לא יהיו 61 ישובים בלבד שמחויבים לרשת "הוט" אלא שכל המאיתיים ו... ישובים, וכל בית אב בישובים חללו יוכל להזמין טלוויזיה של "הוט" אליו הביתה. זו הבשורה שעליה דיברתי אתמול. את השידורים של "הוט", זה רלוונטי לדיון של אתמול אבל השידורים של "הוט", כל מי שירצה להזמין אותם, ב-1.1 זה יקרה.

שולי מועלם-רפאלי (חבית היהודי) :

אז התשובה לשאלה של איתן, ברשותך אדוני, אקרא לך בשם הפרטי - התשובה לשאלה של איתן האם "הוט" יכולים להשחיל את הסיב שלהם בתשתיות של "בזק" היא חיובית?

מימון שמילה:

לא. אני מענה: כדי להביא את הטלוויזיה הביתה, מביאים את זה באופן ש"סלקום" היום יודעת לעשות את הטלוויזיה שלח על - אם יש לי בבית תשתית של "בזק" - -

חיו"ר איתן כבל:

היא אמרה "הוט", אתה עברת ל"בזק". ככה אתה עובר במעבר חד?

מימון שמילה:

אני נותן דוגמה, אדוני, ואני מסביר: יש לי בבית תשתית של "בזק" בלבד. בישוב שבו אני גר אין "הוט" אבל יש לי "בזק", יש לי אינטרנט 15 מגה גלישה, "הוט" תביא יכולת ב-1.1 שעל האינטרנט הזה אני אוכל לראות בטלוויזיה את כל הסדרות של "הוט". היא לא צריכה לחגוע לשם עם כבל משלה. אנחנו דוחים לה בשנה כדי לייצר את הטכנולוגיה הזאת, שתמקד כרגע בלייצר את הטכנולוגיה. השנה תתמקדו בזה. תביאו קודם כל את התכלית, את היכולת הזאת לציבור. להביא בשורה לציבור ש-12 שנה או כמה שנים מחכה והוא רוצה. נמאס לו מ"יסי", הוא רוצה לחתוף ל"הוט", הוא רוצה תחרות ולא היתה לו את האפשרות הזאת. זו הבשורה.

יעקב אשר:

חיו"ר איתן כבל:

אני רוצה לשאול שאלה יעקב, אז תקשיב: אני אחזור על המנטרה שאני חוזר להגיד כי אני נחנח גם לומר אותה כי אני רק נראה צעיר, נראה טוב אבל אני כבר לא צעיר: הייתי בהחלטות שהתקיימו פה, בוועדה. כש"הוט" קיבלה את הרישיון שלה, היא קיבלה אותו עם שמנת ועם עניינים אחרים. אף אחד לא אוהב להתחבר לרהט כמו שאף אחד לא אוהב להתחבר לאיזה "פיסטיק" ברמת הגולן. אף אחד.

עבד אל חכים תאגי יתאי (הרשימה המשותפת):

ברשותך, רק משפט אחד - -

חיו"ר איתן כבל:

תן לי לסיים. מימון, העניין היה - אני זוכר את זה כאילו זה היה אתמול וזה לא היה אתמול, זה היה מזמן - שבו נאמר לחברה בצורה מפורשת: את מקבלת פה ושם חטבות גדולות, זה כלל ברזל כדי שבמקומות אחרים ישקיעו.

מימון שמילה:

אדוני יותר מצודק, ולא בגלל שאדוני יושב ראש. שוב אני אומר: כדי שהדברים יקרו, "הוט" תהיה מחויבת. יש לנו היום, דרך אגב, יכולנו עוד לפני שנתיים שלוש רק לבקש והם לא היו עושים ולא יכולנו לעשות כלום. קיבלנו כלי אכיפה, ופה אני אומר שעוד לפני שלוש שנים לא יכולנו לעשות כלום. לא לפרוס, כן לפרוס, יכולנו אולי לבקש יפה. היום יש לנו כלים, שאם זה לא יקרה אפשר לחטל קנסות ועיצומים כספיים על החברות הללו אם זה לא יקרה, ותאמין לי שבאופן אישי זה ביזנס שלי שאנחנו עומדים על חמשמר, ואני אומר לך שזה יקרה כמו שקורים דברים אחרים.

לגבי "הוט" - האם צריך לאפשר ל"הוט", ופה הנקודה שבמחלוקת, שאנחנו צריכים להגיע להבנות עם האוצר - האם מ-day one, ואמרו את זה חלק מחברי הכנסת - מחר בבוקר צריך לתת ל"הוט" להיכנס לקנים ולתשתיות - דרך אגב, החוק אומר כל חברה על כל חברה. נשים את הדברים על השולחן. כל החברות על "בזק".

שולי מועלם-רפאלי (הבית היהודי):

נכון.

מימון שמילה:

אני רואה מחר, זה לא ממש אמותי.

היו"ר איתן כבל:

אני לא יודע, קצת נראה לי ש"גיברשת" בחלק הזה. תסביר לי בצורה יותר ברורה.

מימון שמילה:

אני אסביר עוד פעם: בחוק כתוב – כולם על כולם. אתה אצלי, אני אצלך, יש ארבע מידות, נכון? שלי שלך, שלך שלי, אני לא אגיד - -

שולי מועלם-רפאלי (הבית היהודי):

יש מידה אחת שכתוב עליה: מידת סדום. תיזכרו.

מימון שמילה:

בכלל, אנחנו בעד וזה דבר נכון. השאלה היא העיתוי ומתי התזמון הנכון לעשות את זה. "הוט" קיבלה פה ואנחנו היינו צריכים – נחשבו שאנחנו נתנו ל"הוט" סוכריות. חברת "הוט", הסתכלנו להם בעיניים, ויושבת פה מיכל ושומעת את זה, קיבלתם סוכריה שלא מקבלים כל יום, לחביא פתרון טכנולוגי בשנה הקרובה, ותתחילו לפרוס, תתחילו לשים קנים.

עכשיו, תראו – אם תהיה חלילה רעידת אדמה, ואני לא רוצה לדבר, או טרקטור שיעבור ויתלוש איזה קנה. היום כולם נמצאים בקנה של חברת "בזק", חלך חכל. איפה היתירות? איפה השרידות? כולם נכנסים לאותו קנה.

היו"ר איתן כבל:

גם אז "בזק" מרוויחה. היא היחידה.

מימון שמילה:

בסוף משהו יצטרך לקבל תשובות.

עליזה לביא (יש עתיד):

רק שאלה: כל העולם מטומטם ורק אנחנו לא? תראה מה קורה בכל העולם. רק שאלת הבחירה.

מימון שמילה:

לא. אני עניתי על דברים שרצית גם קודם ולא היית אז בהקלטה תוכלי לשמוע.

עליזה לביא (יש עתיד):

אני מצטערת, חזרתי לשמוע. שאלה אחת: זה תשתיות של המדינה. זה תשתיות שהיו של המדינה.

מימון שמילה:

נכון, היו של המדינה.

סריאות:

לא, לא.

שולי מועלם-רפאלי (הבית היהודי):

אני מציעה שלוביסטים לא יענו לחברי הכנסת, זה לא מכובד. את יודעת את זה הרבה יותר שנים ממני.

מימון שמילה:

גברתי, אני יותר ממסכים אתך.

היו"ר איתן כבל:

מימון, מה יפה? תביא לו מים. אתה בצום? סליחה. אני אסביר לך מה יפה אצלך: אתה מסכים עם כולם ואומר משהו אחר.

מימון שמילה:

לא, אני אומר שאני - -

היו"ר איתן כבל:

אתה אומר: אני מסכים אתך אבל...

מימון שמילה:

גם בישוב מודיעין, לא רוצה שיחפרו לי את המדרכה מחדש. יש קנים, שישחילו שם. אני רוצה היום שמי שישחיל שם זה חסרי התשתית – "סלקום", "פרטנר" ואחרים, וזה כבר קיים היום בתיקי השירות של "בזק", היא מחויבת לתת את זה. "הוט" היא חברה שצריכה היא בעצמה לשים קנים משלה. שתמתין, שתעשה את זה באמצעים אחרים. לא מגיעה לה הפריבילגיה הזאת מחר בבוקר.

עליזה לביא (יש עתיד):

המשמעות של הדברים שלך זה שחלכה הרפורמה.

מימון שמילה:

שלילי. ממש שלילי, לא. אני רוצה ש"סלקום" ו"פרטנר" יוכלו לפרוס ולהגיע לכל בית, לכל בית עסק ממחר בבוקר. מאתמול כבר הם יכולים לעשות את זה, ויש קשיים.

היו"ר איתן כבל:

אין מה להבין. מה שאומר ידידי מימון – אתה יודע, אני מפרשן אותך בחיידך, אני מתנצל.

מימון שמילה:

רבנו תם.

היו"ר איתן כבל:

אם תחיה טעות... אז מה שאומר מימון בשורה התחתונה זה שאין תחרות. אני לא נכנס עכשיו האם למחות שאני חושב שצריך לחיכנס ולהתווכח כמו שחברי כנסת יעקב אשר ואחרים אמרו, להתווכח על עלות, על איזה מחיר אתה תשלם לי אם אני - -

יעקב אשר (יהדות התורה):

כדי לאזן, נכון?

חיו"ר איתן כבל:

אני לא רוצה להיכנס עכשיו. כל אחד מאתנו, איילת ואחרים שחתייחסו לזה. האמירה שלך היא אמירה גורפת. עם כל חכבוד - -

יעקב אשר (יהדות התורה):

אבל רוב - - - יכול לפתור את זה.

חיו"ר איתן כבל:

נכון, אמרתי.

יעקב אשר (יהדות התורה):

הוא קבע את מה שכולנו אמרנו באלף שפות, שאין תחרות.

חיו"ר איתן כבל:

לא. מה שהוא אומר - -

מימון שמילה:

אדוני היושב ראש, אם יורשה לי, עוד שני משפטים ואני מניח שזה ייתן תשובה: אני רוצה לדבר על איפה המלחמה במירכאות כפולות ומכופלות או חוויכות או אי החבנות שיש לנו עם האוצר, זה חסעיף שרלוונטי לתשתיות של חברת החשמל. אנחנו אומרים שיש עמודים שאתם אפשר להגיע כמעט לכל בית כי החשמל מגיע. גם התשתית הזאת, ריבוננו של עולם, גם בשם היתירות, גם בשם השרידות, לאפשר מחר נניח "הוט" - -

עליזה לביא (יש עתיד):

אתה יודע שזה לא ישים.

מימון שמילה:

לא ישים? כל התשתית של IBC אמורה להיות על זה.

עליזה לביא (יש עתיד):

אתה חושב שאנחנו מטומטמים!

מימון שמילה:

מה זה לא ישים? זה דבר מקצועי, גברתי, ואי אפשר להתווכח אתי שזה לא מקצועי. על עמודי חברת החשמל, כל חברת IBC, על זה היא מתבססת. איפה הבעיות של IBC? ב - - . מהחשמל, להגיע בסוף לדירה ושם "בזק" או תשתיות של "בזק" לא ממש יעזרו לזה. זה חסמים אחרים, זה הפרק חבא שידבר על זה.

עליזה לביא (יש עתיד):

ואיפה היתה ההמלצה של משרד התקשורת לפני 2005, מה שאנחנו מדברים עכשיו? למה שיניתם

את - - -

מימון שמילה:

אני אסביר. ב-2005 לא הייתי, הייתי ב-2011 אבל אני אסביר.

עליזה לביא (יש עתיד):

אני יודעת, לכן נוח לי לשאול אותך.

היו"ר איתן כבל:

שמילה מייצר תחרות. משפט אחרון מימון.

מימון שמילה:

משפט אחרון? אז רגע - לגבי חברת IBC - אני זכיתי באופן אישי גם להעניק להם את הזיכיון, הייתי המנכ"ל בפועל של המשרד. הציפייה הייתה וגם המדינה שמה, הוזכר פה, 150,000,000 שקל כדי שתקום וזה לא הצליח מסיבות כאלה או אחרות. בעיקר - -

איילת נחמיאס ורבין (המחנה הציוני):

אתה יודע, מימון, מעניין אותי לשמוע ממך מה הסיבות האלה והאחרות.

מימון שמילה:

אני אניע. יוכלו להסביר מהחברה יותר טוב ממני אבל עזבי, אני אסביר.

עליזה לביא (יש עתיד):

לא חבנתי אבל למה - - -

איילת נחמיאס ורבין (המחנה הציוני):

מעניין אותי שחממשלה שנתנה כסף, למה היא חושבת שזה נכשל.

מימון שמילה:

חלק מהדברים זה בתוך החברה עצמה. יש לנו בעיות עם החברה, IBC, ויש דברים שהחברה - -

עליזה לביא (יש עתיד):

תבהיר לנו. ב-2015 אמרתם ש - -

מימון שמילה:

ב-2015 נתנו רישיון לחברת IBC, שתחיה חברה אוניברסלית שלישית במדינת ישראל עם שלבים.

היו"ר איתן כבל:

אוקי, תודה מימון.

עליזה לביא (יש עתיד):

אבל אני רוצה שהוא ישלים את התשובה.

היו"ר איתן כבל:

שמה?

עליזה לביא (יש עתיד):

כל אחת שאלה שאלה אחרת.

מימון שמילה:

רצו לדעת IBC - מה קרה, מה היה - -

היו"ר איתן כבל:

תכף אני אתן לדורון שיציג את זה בצורה יותר - -

אילת נחמאס ורביץ (המחנה הציוני):

סליחה רגע, איתן. המדינה שמה פה 150,000,000 שקל, עם כל הכבוד לדורון, שאני מכירה ומעריכה הרבה שנים. סליחה, אני רוצה לדעת למה המדינה, רגולטור שנתן רישיון יצרן תשתית, נכשל. למה הפרויקט נכשל? האם מלכתחילה לא היה כדאי אולי?

עליזה לביא (יש עתיד):

רגע אדוני, חסר לי. אתם הוצאתם עמדה רשמית ש"הוט" תוכל לפרוס ב"בזק". לא חיתה עמדה רשמית של משרד התקשורת?

מימון שמילה:

לא.

עליזה לביא (יש עתיד):

אני רוצה לדעת - - -

היו"ר איתן כבל:

אומר מימון שמילה, למי שיש לו הודעה אחרת, אני רוצה לראות אותה.

מימון שמילה:

אנחנו מוציאים שימוע, אנחנו מבקשים מכולם לשמוע. נכתב מסמך שרצינו לצאת עם החלטה ובסוף החלטנו לא לצאת עם החלטה הזאת וללכת עם - - -

עליזה לביא (יש עתיד):

למה?

מימון שמילה:

למה? הלכנו לערוץ אחת עם "הוט", עם הסיפור של הפריסה האוניברסלית, בואו תטפלו, תביאו טכנולוגיה OTT - OVER THE TOP. תביאו טלוויזיה לכל בית, תתמקדו בוח בשנה הקרובה ותתחילו לפרוס, תתחילו להביא יכולות, את הפריסה על גבי "בזק", נדבר אתכם אחר כך.

שולי מועלם-רפאלי (הבית היחודי):

זאת אומרת שיש חברות שקיבלו פריסה על גבי "בזק", רק "הוט" לא. שמא משהו יגיד לנו למה "הוט" לא?

מימון שמילה:

אני אסביר: מי שקיבל זה אלה שהם חסרי תשתית. אין להם חובת לפרוס. אלה, אנחנו רוצים ש יפרסו וירבו ויעצמו מאד מאד.

היו"ר איתן כבל:

מה שאומר - שוב אני נאלץ לפרשן אותו: העניין הוא כזה ש"סלקום" ו"פרטנר" הדרך היחידה שלהן להיכנס לשוק היא על ידי רכיבה. והן בדין ורכבות. עכשיו, הבעיה - -

קריאת:

זה לא מדויק, אני חייבת להגיד.

היו"ר איתן כבל:

תרשי לי גברתי, לא נתתי לך את זכות הדיבור. אני רוצה לומר את הדבר הבא: הם מוכנים שכולם ירכבו רק שלא יהיה רכב אחד שקוראים לו "הוט". כל עוד זה לא מתחיל באות H אין בעיה. בסוף, בסוף, זה הקרב האמיתי סביב השולחן הזה. וכל הדיון הארוך הזה, האם סביב השאלות שאתם העליתם, פעם אחת - מה המשמעות של תחרות ורפורמה אם "הוט", לא מוצאים לה פתרון במסגרת הזאת של רכיבה. אני עוד לא נכנס לאיזונים של כמה ישלמו, לא ישלמו. האם ישלמו את המחיר הנמוך או כמו כולם. אני לא נכנס לזה. לי ברור דבר אחד בשורה התחתונה: אם לא יתאפשר ל"הוט" - אני רואה לעצמי שתי נקודות: "הוט" חייבת להגיע לכל מקום מצד אחד, ומצד שני - "הוט", צריך לאפשר לה לרכב, אולי בתשלום יותר גבוה, באלף ואחד דברים. אם זה לא יהיה, אתה יודע, כתוב בתורה "בל תשחית". אז אנחנו משחיתים את זמננו לשווא.

תודה מימון. ברשותכם, אני עדין לא רוצה לתת לך לענות כי אתה בסוף - אתה נשען לאחור.

ברשותכם, אנחנו נעשה כך: אני רוצה לשמוע את החברה המכובדת של "בזק", את "הוט", את דורון, את "סלקום". יש כאן נציג ל"פרטנר"?

אורן הלמן:

גם חברת חשמל רוצה.

היו"ר איתן כבל:

הבנתי. רק יש לי בקשה - להיות ממוקד וכלי מור"קים. כל אחד יעסוק בעצמו. מי מ"בזק" מציג? בבקשה שרון.

שרון פליישר בן יהודה:

אני סמנכ"ל רגולציה ב"בזק". כתבתי לעצמי כמה דברים לחתייחס אליהם אבל אני רוצה להתחיל דווקא בהתייחסות לדברים שכבר נאמרו פה בתחילת הדיון, בעיקר לנציגי האוצר: אני חושבת שבסוף הכותרת של הדברים שלי היא חוסר אמינות רגולטורית. משרד האוצר אומר פה שני דברים שלמעשה, בסופו של דבר, הוא לעניות דעתי סותר את עצמו. 1. הציגה פה סגנית הממונה על התקציבים נתונים. הנתון שהיא חכי הבליטה בנתונים שלה זה את נתח השוק של "בזק" בתשתיות אינטרנט, והיא ציינה שנתח השוק של "בזק" הוא 70%, ונתח השוק של "הוט" הוא 30% בתשתיות אינטרנט. חשוב לי שחברי הוועדה ידעו שלפני שנתח, נתח השוק של "בזק" בתשתיות אינטרנט היה רק 60%. הסיבה שהוא גדל ל-70% זה שאותו משרד התקשורת ומשרד האוצר שנמצאים פה, קבעו רגולציה שאמרה שיש שוק סיטונאי, והשוק הסיטונאי אומר שחברות חסרות תשתית כמו "פרטנר", "סלקום", "אקספון", "טריפל סי" ועוד רשימה ארוכה של חברות, יעשו שימוש בתשתיות של "בזק" ושל "הוט". הרפורמה הזאת היתה אמורה להתחיל באותו יום. אך הפלא ופלא - הרפורמה הזאת נקבעה רק לגבי "בזק". התקנות עם המחירים ש"בזק" צריכה לתת למפעילים אחרים להשתמש בתשתיות שלה נחתמו בנובמבר 2014, כששר התקשורת חבטיח על כל במה שחמחירים ל"הוט" יקבעו תוך חודש. אנחנו היום נמצאים בנובמבר 2016, שנתיים מאותו יום, ועד היום יש משום מה שוק סיטונאי רק על רשת "בזק". מהסיבה הזאת, במקום ש"בזק" תקטן בנתח השוק שלה, היא גדלה בנתח השוק שלה. ואותו רגולטור, שהסביר פה, סביב השולחן הזה, כמה חשובה הרפורמה של השוק הסיטונאי בשביל להקטין את "בזק", בעצם הגדיל את נתח השוק של "בזק". לי אין שום בעיה עם זה, אני חברה עסקית, אני מאוד שמחה שנתח השוק שלי גדל רק אני מאוד לא שמחה שבא פה משרד האוצר ומציג את זה כנתון שלילי, שצריך להעניק את "בזק" על זה שהיא גדלה מ-60% ל-70% בגלל מעשה דיני הוא.

ולכן, היות וכרגע יש שוק סיטונאי, ש"בזק" לא מתנגדת לו כלל וכלל. השוק הסיטונאי אומר ש"בזק" ו"הוט", ובפועל כמו שכבר ציינתי, רק "בזק", נותנת לעשות שימוש לחברות חסרות תשתית בתשתיות שלה.

לחברת הכנסת עליזה לבאי – אכן, במדינות אירופה פועלת מדיניות מאד דומה למדיניות הזאת שאומרת שחברות שאין לה תשתית, לא חברות כמו "הוט", יעשו שימוש בתשתיות של חברת ה"בזק" המקורית. איתרע מזלנו ומדינת ישראל היא אחת המדינות, הדוגמאות הטובות בעולם, שיש גם חברת כבלים שגם לה יש תשתית. ולכן, העדיפות היא תמיד שיהיו כמה שיותר חברות שיש להן תשתית עצמאית ולא חברות שרוכבות על התשתיות. זה פחות טוב לתחרות, אין ספק, שחברה רוכבת על השנייה. אכן, באירופה, פועלת מדיניות כזאת. אגב, מהסיבה הזאת אירופה היא אחד המקומות שהתשתיות בה חכי מפגרות בעולם. בארצות-הברית ובמדינות המזרח הרחוק אין דבר כזה מדיניות כזאת. להיפך, לכל בית במדינה מגיעות כמה תשתיות - -

עליזה לבאי (יש עתיד):

איפה בארצות-הברית? יש לי כאן מפה.

שרון פליישר בן-יהודה:

בארצות-הברית ובמזרח הרחוק מגיעות כמה תשתיות לבתים, כשהמזרח הרחוק היא הדוגמה הכי בולטת לזה כי שם יש את התשתיות הכי מתקדמות בזכות זה שלכל בית מגיעות שלוש תשתיות באופן עצמאי. עוד אמירה שלדעתי מאד חשוב להבהיר אותה: לחברת "בזק", "הוט" ו-IBC יש רישיון זהה. שלוש החברות האלה קיבלו רישיון מהמדינה. הרישיון הזה אומר שכל חברה צריכה לחקם תשתית. תשתית זה אומר – צינורות. לא סיבים, לא כל מיני המצאות שמנסים פה לכבס מילים שתשתית זה סיב וזה לא צינור. תשתית זה צינור. והרישיון של "הוט" אומר ש"הוט" חייבת להקים תשתית, לא סיב אלא תשתית ממש לכל בית במדינת ישראל.

בשלושת החברות האלה, שקיבלו בדיוק את אותו רישיון ממשרד התקשורת, יש רק חברה אחת שעומדת בתנאי הרישיון שלה. החברה הזאת זו חברת "בזק", שמגיעה לכל בית במדינת ישראל - -

עליזה לבאי (יש עתיד):

טוב, זה ברור כי אתם - - -

שולי מועלם-רפאלי (הבית היהודי):

אדרבה ואדרבה גברתי. מעולה. הרי לרגע אחד לא טענו הפוך ממה שאת אומרת. ההיפך, אנחנו אומרים מצוין. יש פה חברה שבואו נזכיר שבעברה היא חברה ממשלתית. מדינת ישראל פורסת בפניה את הכל, ועכשיו אנחנו אומרים: בואו נאפשר לצרכנים ליהנות ממה שאת אומרת שיביא את כולנו למקום יותר טוב. לא הצלחתי לחבין איפה איתרע מזלנו, גברתי.

שרון פליישר בן-יהודה:

אמרתי שיש לנו חברה, שיש לנו שתי חברות תשתית.

שולי מועלם-רפאלי (הבית היהודי):

כי "איתרע" זה דבר רע. אז אם יש לנו מזל, לא איתרע מזלנו.

שרון פליישר בן-יהודה:

אני גאה בכך שחברת "בזק" היא חברה שמגיעה לכל בית במדינת ישראל - -

שולי מועלם-רפאלי (הבית היהודי):

מצוין.

שרון פליישר בן-יהודה :

- - כולל לכל חממה באמצע המדינה, כולל לכל ישוב ביהודה ושומרון, החברה היתידה שמגיעה, כולל לכל ישוב ערבי במדינה.

שולי מועלם-רפאלי (הבית היהודי) :

מצוין.

שרון פליישר בן-יהודה :

אבל מה שלי מפריע זה שיש עוד שתי חברות, שיש לחן את אותו רישיון שמחייב אותן לעשות בדיקת את אותו דבר. שתי החברות האלה מפירות ברגל גסה את חרישיון שחמדינה נתנה להן, ובמסגרת החקיקה שרוצים לעשות כאן, רוצים לתת להם פרס ענק על ההפרה הזאת שהם עושים במשך - -

עליזה לבית (יש עתיד) :

- - - לדבר על פרסים?

שרון פליישר בן-יהודה :

- - המון המון שנים.

עכשיו, אני כן רוצה להתייחס לאמירה שנאמרה פה – פעם אחת צריך להגיד אותה - -

חיו"ר איתן כבל :

משפט אחרון.

שרון פליישר בן-יהודה :

אני מבקשת, איתן, לדבר קצת יותר כי נאמרו פה הרבה דברים שצריך להתייחס אליהם. בסדר?

חיו"ר איתן כבל :

אתם לא יצאתם הניזוקים הגדולים מהאמירות.

שרון פליישר בן-יהודה :

חברת "בזק" היא חברה פרטית. הבעלים של "בזק", לא מי שהיום הוא הבעלים שפה הוזכר שמו אלא חיים סבן, שהיום הוא ב"פרטנר", קנה את "בזק" מהמדינה בכסף מלא. מאז שהחברה הזאת נקנתה – החברה נמצאת בהפרטה כבר 25 שנה. היא הופרטה באופן מלא לפני 10 שנים. התשתית של "בזק" במהלך 10 השנים האלה הוחלפה כולה בכל המדינה. לכן, כל התשתית של "בזק" היא תשתית פרטית לחלוטין על ידי חברה פרטית לחלוטין, שמשקיעה – וזה מפריע לי בנתונים שמשרד האוצר הציג כי סליחה, שירה, אני אשמח שתקשיבי לי כי אני הקשבתי לך : משרד האוצר הציג את הרווחיות בשוק התקשורת רק הוא שכת להזכיר את החשקעות בשוק התקשורת. ואם שירה היתה מראה שקף על החשקעות בשוק התקשורת, היא היתה מראה שחברת "בזק" היא החברה שמשקיעה 90% מהחשקעות בשוק התקשורת כל שנה. מיליארד שקל כל שנה במשך שמונה שנים רצוף. מיליארד שקל כל שנה מוכנס לאדמה במשך שמונה שנים רצוף. זו החשקעה של חברת "בזק".

שירה גרינברג :

- - - בהשוואה לדיבידנדים

שולי מועלם-רפאלי (הבית היהודי) :

אבל גברתי בטח לא רוצה שעכשיו חברי הכנסת ייכנסו לתוך הרווח וההפסד והחשקעות של "בזק" כי נראה לי שום דבר טוב לא יצא לכם מזה.

שרון פליישר בן יהודה :

אני חושב שכן חשוב שחברי הכנסת יבינו את רמת ההשקעות של "בזק".

שולי מועלם-רפאלי (חבית היחודי) :

לא, על זה אין בינינו ויכוח. הרי אנחנו שוב ושוב אומרים לך פה שאנחנו מסכימים עם זה שאתם הגדולים, אתם הטובים, אתם מגיעים לכל אחד ואחת. מה שאנחנו מבקשים זה שעוד אנשים יגיעו ביחד אתכם.

שרון פליישר בן יהודה :

נכון, אז זה מה שאני מנסה להסביר. הצעת החוק הזאת רוצה להגיד שרק "בזק" תמשיך להגיע לכל מקום, ואילו כל החברות האחרות, שיש להן את אותה חובה להגיע לכל מקום, לא יגיעו למקומות האלה אלא ישתמשו בתשתיות של "בזק".

שולי מועלם-רפאלי (חבית היחודי) :

לא, אנחנו אומרים שמי שיגיע על בסיס "בזק", ישלם ל"בזק". הרי אנחנו לא אומרים לכם: בואו ותנדבו, פתחו את שעריכם. לא. זה אמר חבר הכנסת יעקב אשר - -

היו"ר איתן כבל :

די, די, תודה.

שרון פליישר בן יהודה :

נקודה אחרונה שאני רוצה להגיד לגבי המחירים: משרד התקשורת, שקבע את השוק הסיטונאי וזה גם משהו שמקובל בכל העולם, קבע גם את המחירים שחברות שאין להן תשתיות ישלמו ל"בזק" על השימוש בתשתיות של "בזק". כמו שאמרתי, זה דבר שמקובל גם במדינות אירופה. הדבר הזה עובד, כמו שהסביר סמנכ"ל משרד התקשורת, זה נמצא עדין – באמת הרפורמה הזאת בהתחלה שלה, חלקה כבר מאד מתקדמת. 350,000 לקוחות כבר נמצאים על התשתיות של "בזק" אצל מתחרים, והרפורמה של השוק הפסיבי נמצאת בתחילת דרכה, ואני בטוחה שהיא גם תקרום עוד וגידים אבל לא יכול להיות שחברות שמחויבות ברישיון להיות חברות בעלות תשתית ולחגוע לכל בית - -

שירה גרינברג :

רציתי לתקן כי שמעתי בצד השני משהו - - -

היו"ר איתן כבל :

סליחה, משפט אחרון.

שרון פליישר בן יהודה :

- - קיבלו רישיון להיות חברות בעלות תשתית, ותחליטו מרצון החופשי שלא בא להן. בא להן מאד, אני רוצה להתחבר פה לדברים שאמרה חברת הכנסת עליזה לביא לגבי החפירות – ל"חוט" מאד פשוט לחפור בגבעתיים. בגבעתיים לפתוח כביש זה קל כי שם שווה לה, יש לה שם לקוחות טלוויזיה אז היא עושה את זה בקלות רבה גם בחיפה והיא עושה את זה במון מקומות. אבל בטייבה או באיזה ישוב ביו"ש, לא בא לה לעשות את זה. פתאום זה נורא קשה לפתוח כביש. בחיפה לא קשה לפתוח כביש בכלל כי שם מקבלים הרבה כסף. אז אין פה בעיה של קושי לפתוח תשתיות אלא חוסר רצון. - -

היו"ר איתן כבל :

תודה שרון.

שרון פליישר בן יהודה:

- - חברה שלא רוצה, שתתכבד לעשות עם "בזק" דברים של קונה מרצון ומוכר מרצון, ואני אתן לה להשתמש בתשתיות במחירים עסקיים - -

חיו"ר איתן כבל:

תודה שרון. נתתי לך כבר לפי הגודל שלכם בשוק. די.

קיבלנו עכשיו הודעה: תקלה בשידורי "הוט". קיימת תקלה אזורית בשידורי "הוט", התקלה בטיפול הספק, מתנצלים על אי הנוחות, מוקד חתמיכה. אז תעלו אותנו ב"יס". אם היתה תחרות...

ברשותכם, בבקשה, שם ותפקיד לפרוטוקול.

מיכל פליישר:

אני סמנכ"ל רגולציה ב"הוט". אני מודה על זכות הדיבור. ישבתי בשקט, שוחחו עלי לא מעט אחד עם השני כאן על החברה, ולכן אני מבקשת, מאד חשוב לי לכל נושא שהועלה יש לי תשובה מצוינת. אני חושבת שמי שפתח ואמר שהרפורמה או הפרק הזה מתוך פרקי חוק ההסדרים הוא חקירתי והחשוב ביותר, וזה שיכול להביא בשורה משמעותית לציבור בישראל הוא באמת פרק התשתיות. בכלל, התשתיות הן אלה שמאפשרות, הן לב הליבה, הן מאפשרות את אספקת השירותים ללקוחות. התשתיות של "הוט" מספקת - על גבה מסופק שירות הטלוויזיה, האינטרנט והטלפון. אנחנו משקיעים, אגב, יותר מכל חברה אחרת ביחס להכנסות וגם ל-ebitda. אפשר לראות את זה במספרים, ואנחנו אכן חברה שמטרתה להשקיע ולהמשיך להשקיע בתשתיות, ולכן הדיון הזה חשוב לנו.

אגב, אני קצת אקפוץ אבל כל מי ששוחחתי אותו בימים האחרונים, שאלתי אותו אם נדמה לו ש"הוט" נמצאת בדיון הזה כי היא רוצה - - - או שהיא רוצה שיהיה לה אופציה לצינורות. לא, הסיבה שאנחנו מבקשים גישה לצינורות זה כדי לפרוס רשת תקשורת עצמאית, ולהביא את השירות שלנו ויותר מזה - לשדרג. יש פה מילה שאני מאד מופתעת שלא היתה סביב השולחן עד עכשיו כי הדיון הזה לא עוסק בישראל של אתמול ובמה יש בכפר כזה או אחר היום. הדיון הזה עוסק בשאלת שוק התקשורת בשנים הקרובות, כשלכולם ברור ששוק התשתיות נמצא מול אתגרים משמעותיים ביותר של שדרוג רשתות מתקדמות. ואני אומרת לכם כאן, בצורה מובחנת, היושב ראש וחבר הכנסת פרי, זו נקודה מאד מאד קריטית: לא יהיה שדרוג תשתיות בישראל - -

יעקב פרי (יש עתיד):

אנחנו פשוט מתרשמים מדבריו. חולקים חוויות.

מיכל פליישר:

אז אחרי גם, אני מרשה לחמשיך אחרי לחלוק. לא יחיה שדרוג תשתיות בישראל על פי ההסדר הזה. לא יהיה. אנחנו ישבנו על הנושא הזה, אנחנו יושבים - -

עליזה לביא (יש עתיד):

אני לא מבינה, תסביר לי.

מיכל פליישר:

אז אני אסביר: יש לנו נושא - אני אלך מהתחלה, מאבני היסוד של ההסדר המוצע כי היה פח - -

חיו"ר איתן כבל:

רגע, סליחה, אני מתנצל. אני לא אעמיד את כולם הרגלים. ברוש בא תיכנס, תשמע. זה הכל קשור אליך בסוף. אני מציע לך כבר לחשוב אולי על המילה "קיסר"...

מיכל פליישר :

בעצם החפוגה הזאת מאפשרת לי להתחיל מהיסוד של החסדר המוצע. השתמשו בדיון הזה הרבה במילה "תשתיות", ואני רוצה לאבחן ולהסביר את החסדר. נאמר לאוצר: אולי אתם לא מסבירים מספיק טוב, אני אעשה את זה ויזואלי. החסדר הזה לא מדבר בכלל על שאלת פריסה או לא פריסה של רשת תקשורת. אין פה שום עניין של פטור, ואני אתייחס תכף לחובה שחלה עלינו ועל הפוטנציאל שבחסדר הזה בנושא הזה.

חסדר הזה לא מדבר על המה ולא מדבר על איפה, הוא מדבר על איך. ולגבי ה"איך" – כלומר, האם כדי לחפור או כדי לספק תקשורת לאזרחים בישראל צריך לחפור את הארץ מספר פעמים או שאפשר להשתמש בחפירות ובמשאבים קיימים של אחרים בתשלום –

אורלי לוביסטית :

זה עניין של חמדינה - -

קריאות :

אורלי, זה לא מתאים, באמת. אורלי, זה לא נימוסי מה שעשית.

איילת נחמיאס ורבין :

- - -

חיו"ר איתן כבל :

אורלי. חברים, כל אלה שבקעו ברגע זה מהביצה.

אורלי לוביסטית :

סליחה.

עליזה לביא (יש עתיד) :

זה היה מאוד לא יפה ולא הערתי לך. בסדר, היא חזרה בה.

מיכל פליישר :

שוב פעם אני אומרת: מדובר בהסדר שבאמצעותו – הסדר, אני אגיד מיד וגם אני אסביר למה יושב לידי האדון הנכבד. ההסדר שמוצע כאן לראשונה בכנסת, והוא לאישור החברים הוא הסדר שיעמיד את מדינת ישראל בשורה אחת עם המדינות המתקדמות בעולם. הוא נמצא בכל מדינה שבה רואים פריסה מואצת של סיבים. הוא הסדר שבו, ותכף אנחנו נציג ממש בקצרה, שבו מעמידים את משאבי התשתיות הפסיביות הקיימות של חמדינה, בין אם זה - - - בין אם לעתים זה חברת חשמל, אני תכף אגע בנושא הזה, מעמידים את זה לטובת שחקנים נוספים. המשמעות היא שבאותם צינורות או באותם חפירות, כדי להימנע מצינורות וחפירות ותשתיות אזרחיות כפולות, באותם צינורות אנחנו משחילים את רשת התקשורת העצמאית שלנו בהשקעה רבה.

ועכשיו, יש לי הפתעה לכולם: בתל-אביב ובירושלים אנחנו פרוסים בטכניקה הזו, ומעולם לא נטען שאנחנו לא מקיימים את חובת השירות האוניברסלי בתל-אביב או בירושלים. אנחנו נכנסים - -

איילת נחמיאס ורבין (המחנה הציוני) :

- - -

עבד אל חכים חאג' יחיא (הרשימה המשותפת) :

אבל ההסכם בכל הארץ.

מיכל פליישר :

אני אסביר: - -

היו"ר איתן כבל:

חברים יקרים, הרי זו הטענה של "בזק", שבמקום שחשמת מבעבעת מתוך הפיר - -

איילת נחמיאס ורבין (המחנה הציוני):

איתן, זה עוד ועוד. יש הסכם היסטורי בין ---

מיכל פליישר:

אני מבקשת שתתנו להסביר. אם תהיה נקודה שלא אגע בה - ההסכם הזה הוא הסכם היסטורי בתקופה שהחברות לא היו מתחרות. אני אומר רק שזה לא הסכם שניתן לבצע היום באופן וולונטרי בין חברות מתחרות אבל אני אגע בנקודה עצמה: חברתי שמדובר - -

שולי מועלם-רפאלי (הבית היחודי):

כשיגיע תורכם אנחנו נשמח לשמוע.

היו"ר איתן כבל:

התור היום כבר הסתיים.

מיכל פליישר:

אז הנקודה החשובה שאני חוזרת עליה: מדובר בפריסת רשת תקשורת עצמאית. אנחנו מגיעים בחסדרים מהסוג הזה לבית לקוח עם חבל שלנו או עם חסיב שלנו, מתקנים ממירים, מודמים שלנו, השלטים הם שלנו, ונהנים מחשירות.

כפי שאמרתי, זה מקובל בכל המדינות המתקדמות ואנחנו נציג "בנצ'מרק" קצר. אני חייבת להגיד

-- כאן

היו"ר איתן כבל:

את חייבת לסיים, מיכל.

מיכל פליישר:

אז אני אגע בנקודה שמאד חשובה לי והיא השאלה - הסביר סמנכ"ל משרד התקשורת, שמילה, בצורה נכונה את ההליך שאנחנו נמצאים אותו בתיאום מוחלט עם משרד התקשורת - -

היו"ר איתן כבל:

יש דברים שאתם מסכימים אני רואה.

מיכל פליישר:

אני חושבת שגם בנושא הזה אנחנו מסכימים ולכן, אני רוצה להצביע על זה: משרד התקשורת, אנחנו נמצאים בתיאום אתו לגבי הפריסה האוניברסלית או לגבי חובת השירות האוניברסלי. לפני חודש ימים ניתנה החלטה שהיא החלטה משמעותית ביותר, שמאפשרת או מחייבת וגם מאפשרת לנו לספק את שירות השירותים שלנו לכל בית אב בישראל, וזה אומר לכל הישובים על גבי תשתית האינטרנט - -

שרון פליישר בן-יחודה:

של "בזק"

מיכל פליישר :

-- וזו בשורה. לא, על גבי תשתית האינטרנט.

היו"ר איתן כבל :

סליחה, שרון, אני אוציא אותך. חברות, אני אומר את זה לה ואני אומר את זה לך : זה לא שית של צדיקים ואל תוציאו אותי מדעתי. סילבר סידר את זה כך ולא יצא לו טוב. אלה לא יצטרכו להשתמש בשירותים של "הוט", אתם לא תצטרכו להגיע לכל נקודה, והוא חשב שזה יהיה בסדר.

מיכל פליישר :

היו"ר איתן כבל :

מיכל, אני לא ביקשתי ממך לסתור אותי או לתמוך בי.

מיכל פליישר :

--- אני רוצה ---

היו"ר איתן כבל :

לא, שנייה. אז כל אחד פה מדבר איך שנוח לו. כשנוח לך, את מתלבשת עליו, כשנוח לה, היא מתלבשת עליו ולהיפך. אני ביקשתי, וזה מה שאני אומר פה לכולם : אנחנו רואים הכל, לפחות אני. מקרוב לא, מרחוק כן. ואני אומר את זה לכולם בצורה ברורה – שיחיה ברור העניין הזה : אני לא ביקשתי כמו שאני לא מבקש משרון לריב אתך. אני רוצה לדעת, אנחנו, חברי הכנסת, ולא לחינם ביקשתי שבשונה מבדרך כלל, להתחיל מעמדת חברי הכנסת שנטחנו עד דק. יש להם כבר חורים בראש מרוב הטחינה שחפרו להם בראש כל הלוביסטים וכולם. כל אחד כבר נוזל לו מהראש. לכן, מה שאני מנסה להגיד לכם : אתם, במקום לבוא ולחשביר לנו, את שרון, את מיכל, את עמדתכם העקרונית, אני לא באתי להתנגח לא אתך ולא אתך. בסוף אנחנו אלה שצריכים לקבל את ההחלטות. ואני אומר לך – צריך להבהיר : אתם מבקשים להשתמש בתשתית של "בזק". "הוט" מבקשת להשתמש. באח "בזק" ואומרת בצורה ברורה : סליחה, בכל הכבוד, למה? חם חמתורים הגדולים שלנו, אני אומר את זה בעברית מדוברת. למה אני צריכה לתת להם להיות המתחרה המרכזי? מה זה חשוב עכשיו? אפילו אל תדברו אתי בשם הצרכן, אנחנו אלה שנתעסק עם הצרכן. זה דבר אחד. אתה משלם לו, אתה משלם לו מחיר הוגן? אתה לא משלם לו מחיר חוגן? זה דבר אחד.

דבר שני - החובה להגיע לכל מקום ומקום. את יכולה להסתמך על --

שולי מועלם-רפאלי (חבית היחודי) :

יותר מחברה אחת לכל מקום ומקום.

היו"ר איתן כבל :

נכון. - - על אלון גזול כמו שמילח, זה בסדר גמור. הוא הנציג הבכיר פה של משרד התקשורת ויאמר את דברו. אני לא רוצה בנץ ואני לא רוצה שום דבר. אני פשוט רוצה תשובות שחברי הכנסת, כשאנחנו נקיים את הדיון, נדע ללכת ולדבר עליהם. כל אחד נותן לי הרצאות של לא יודע מה. מכם לא הבנתי כלום. בבקשה.

מיכל פליישר :

העמדה שלנו היא, אם זה לא היה ברור, שמדובר בהסדר מבורך ואגב, זה הסדר שתחילתו באמת בשינויים שפרסם משרד התקשורת, שחלקם הגיעו לכלל סיום וחלקם לא. הסדר שמדבר על שימוש חדדי, ואני מציינת : חדדי בין הצינורות של כל חברות התקשורת, כולל הרשת של חברת חשמל. לגבי העמדה - אני רוצה שיתיה ברור שאנחנו סבורים שגם הרשת העלית של חברת חשמל צריכה לשמש עבור חברות התקשורת. זו העמדה שלנו גם בניסוחים כתובים וגם כאן. אנחנו חושבים בהחלט שההסדר צריך להיות

רחב וכולל. אנחנו צריכים לאפשר שימוש בציטוטים שלנו, והחברות האחרות, כולל חברת "בזק" וחברת חשמל צריכות לאפשר שימוש בתשתיות שלהם.

היו"ר איתן כבל:

אוקי. משפט אחרון.

מיכל פליישר:

אני רוצה לסיים במשפט אחרון – באמת עמדת משרד התקשורת, שיש לי אותה בכמה מסמכים, כדי להניח את דעת התברים בנושא הזה - יש פה דיון בנושא של חובת האוניברסליות, ולגבי החובה הזאת נקבע שבאמת אנחנו אמורים להגיע לרשת תקשורת עצמאית לכל בית בישראל, ואני מקריאה ממסמך של משרד: עם זאת, דינם של שירותי הגישה לתשתיות פסיביות שונה, שירותים אלה אינם באים להחליף. כלומר, הצינורות לא מחליפים רשת תקשורת כללית על כל יתרונותיה אלא רק מסייעים בפריסת רשת עצמאית.

היו"ר איתן כבל:

תודה.

מיכל פליישר:

הפסקה הזאת מסתיימת: ועל כן המשרד רואה בחיוב מצב בו "הוט" תעשה שימוש בשירותים הפסיביים של חברת "בזק".

היו"ר איתן כבל:

תודה גברתי. סיימנו.

מיכל פליישר:

אני מבקשת - - -

היו"ר איתן כבל:

את יכולה לבקש, גברתי. כשאני אבוא לבקש שירות מכם, תנהלו לי את העניינים.

יעקב פרי (יש עתיד):

יש תקלה.

היו"ר איתן כבל:

פה יש תקלה בכלל, לא קולטים אתכם עכשיו.

מיכל פליישר:

אני אטפל בתקלה. אני מבקשת - -

היו"ר איתן כבל:

לא, לא. אני סיימתי. אני מתנצל בפניך, אני צריך לקיים פה המשך דיון. דורון כהן, בבקשה. אחריו ידבר אורן חלמן ואחר כך, אני אחליט. בבקשה דורון. עכשיו, בלי הרצאות. אתה תיתן לי ככה: מדינת ישראל השקיעה, למה לא יצא אל הדרך ומה אתם עושים. זה הכל.

דורון כהן:

יפה מאוד. אני יו"ר הדירקטוריון של IBC, unlimited, מיזם הסיבים. הרבה שמות על מעט פעילות על היום, ואני מיד אסביר למה מעט פעילות ואיפה אנחנו עומדים. אנחנו מברכים על ההצעה של הוועדה.

אילת נחמיאס ורבין (המחנה הציוני):

דורון, אם לא אכפת לך גם תגיד לנו מי הבעלים מלבד חברת חשמל. מי המשקיעים? תודה.

דורון כהן:

אני אומר. חברת חשמל – זה ייקח קצת - -

היו"ר איתן כבל:

לא, לא. שואלים.

דורון כהן:

חברת החשמל, המכרו שפרסמו הממשלה וחברת החשמל היה על 60% מהמניות של החברה וההשקעה כאשר חברת החשמל זכאית ל-40% מהמניות תמורת זכות שימוש בלעדית לחברה ל-30 שנה. זה, כמו שאמר מימון, מהות הקיום של החברה והנכס העיקרי שלה. בלי זה, אין חברה. כל מי שאומר: אנחנו רוצים גם בעצם לא רוצה אותנו בתחרות. בלי משחקים. להגיד את האמת ישר ולפנים.

עכשיו, הבעלים האחרים, מי שבעלת השליטה ובעלת 30% מההון זאת חברת "ויה אירופה". חברה שבדית שמנהלת מיזמים של אינטרנט ותקשורת בערים שונות בעולם, בדרך כלל בערים ולא במדינות שלמות ועוד ארבע חברות ישראליות, אחת מהן בינתיים יצאה, שגם הן עוסקות בתקשורת, בציוד תקשורת כמו "זיסופל", "רפק" ואחרים.

מהיום שהמיזם חוקס, באמת לפני כשלוש שנים, הדברים לא עבדו בדרך שצריך. משקיעים השקיעו 300,000,000 שקלים, המדינה נתנה 150,000,000 שקלים, ועד עכשיו היא תקבל אשראי ספקים מספקית הציוד והטכנולוגיה של עוד כ-200,000,000 שקלים. זאת אומרת, שהושקעו למעלה מ-500,000,000 שקלים. הושקעו בתשתיות. שמעתי פה כל מיני מספרים, שתוסיפו את המספרים שלנו כל הסטטיסטיקות שהוצגו כאן לא נכונות, כי גם זה הושקע באדמה, עדין ללא תוצאות. זה לא הצליח. לפני שנה קיבלתי את הניהול של זה, בתחילת השנה, פחות משנה, והצבתי בפני בעלי המניות תנאי, שנביא משקיע חדש, שיבוטלו כל החסכמים, שהם ישימו גם את ההון, גם את השליטה וגם את החסכמים על השולחן. כל החסכמים שהיו, כל הזכיינויות, חסכמים שקנו מהם וכולי הותלו או מבוטלים - -

אילת נחמיאס ורבין (המחנה הציוני):

לא את החסכם מול המדינה.

דורון כהן:

לא, מול המדינה אף פעם לא.

יעקב פרי (יש עתיד):

אתה יושב ראש או מנכ"ל?

דורון כהן:

אני גם וגם.

היו"ר איתן כבל:

הוא רוכב על אותו סעיף פעמיים.

דורון כחן:

- - ואנחנו עושים את זה, ואנחנו פתחנו בתהליך של גיוס משקיע כשבצדו פתחנו בהידברות בתחילת השנה עם משרד התקשורת, משרד האוצר, משרד ראש הממשלה, כדי לא לחזור על אותן טעויות. צריך לזכור שאחרי שהמכרז הזה יצא בקול תרועה גדולה לפני כשש שנים, בתום שלוש שנים היה רק מציע אחד, לא אידיאלי, קונסורציום של חברות עם חמון המון טעויות, גם של החברה, גם של בעלי המניות אבל גם המדינה היתה מוכנה לשקול מחדש את הרגולציה כי אם רוצים שיחיה שחקן שלישי, זה לא ברור מאליו. כמעט כל בית בישראל, 85% בתי אב, יש להם אינטרנט בבית.

היו"ר איתן כבל:

דורון אמור לנו, אל תבזבז את זמנך על מה שלא חשוב. תאמר...

דורון כחן:

אוקי. בשיחות עם משרד התקשורת ומשרד האוצר סוכם על כמה תנאים שיאפשרו למיזם להתקיים. אחד מהם זה לאפשר לחברות תקשורת חסרות תשתית להשקיע במיזם, וזה דבר שמשרד התקשורת מקדם, ואנחנו מברכים אותו. אנחנו זוכים להרבה עזרה ממשרד התקשורת.

היו"ר איתן כבל:

מה החשיבות של חכניסה שלכם? את זה עוד לא אמרת.

דורון כחן:

אם לא היתה תשתית של חברת חשמל, לא היה לעולם נכנס משקיע שלישי בתשתית, במיוחד אוניברסלי. דרך אגב, אנחנו לא בשום הפרה. אנחנו לא בחפרה של הרישיון, שאמרו פה כל מיני אחרים. אולי אחרים כן, אנחנו לא בחפרה של רישיון. יש שאלה אם נמשיך להתקיים או לא, אם נצליח להביא משקיע או לא.

איילת נחמיאס ורביץ (המחנה הציוני):

מבחינת כניסה, מה הלוח זמנים שלכם אומר ברישיון? נניח שלא היתה באה הרפורמה הזאת לעולם, מה הלו"ז שלכם?

דורון כחן:

אנחנו בתום 20 שנה צריכים להיות בפריסה מלאה, ויש עוד - -

יעקב פרי (יש עתיד):

כמה?

איילת נחמיאס ורביץ (המחנה הציוני):

20 שנה. רק 20 שנה, כשכבר תהיה טכנולוגיה אחרת.

יעקב פרי (יש עתיד):

יוצא לי קצת מאוחר.

דורון כחן:

איילת, טכנולוגיות יתחלפו אבל הסיבים לא יתחלפו. מה שאני רוצה להגיד - רבותי, זה קל להגיד אבל להיכנס להשקעה של 6 מיליארד שקלים בתשתית לאומית ולהיכנס לבתים שכבר יש להם ספק, אנחנו לא מתחילים כמונופול. אנחנו מתחילים בבתי שכבר יש להם שני ספקים או ספקים, ואנחנו צריכים להוציא אותם ולהיכנס במקומם וזה לא אתגר קל, לא שיווקית ולא טכנולוגית. אבל מבחינת החשקעות בתשתית, זה חשקעות אדירות וצריך להצדיק אותן.

אנחנו עובדים עם התשתית של חברת החשמל כי היא תשתית טובה, היא תשתית שהיא כלכלית ב-85% משטחי המדינה. אנחנו לא הולכים להקים תשתית על גבי התשתית של "בזק". ב-85% מהרחבות במדינה יש לנו ציוד כלכלי על התשתית העלית או התת-קרקעית - -

חי"ר איתן כבל:

דוורן, מה אתה צריך מאתנו? הרי באת.

דוורן כהן:

נכון. מה שאנחנו מבקשים, שבמקומות שאין תשתית עלית של חברת חשמל, ואין הכנה תת-קרקעית - -

יעקב פרי (יש עתיד):

שזה, אתה אומר, 15 - -

דוורן כהן:

עד 15. גם אם יהיה שבעה או שמונה אני אחיה מאד מרוצה. במקומות שיש שכונות ובתים, וכמו שאמרת במודיעין - קודם כל, זה עלות של פי ארבעה ופי חמישה. אני בא פה מטעמים כלכליים. דבר שני, העיריות לא רוצות שיחפרו להם במדרכות ובכבישים ולא יהיה - -

איילת נחמיאס ורבין (המחנה הציוני):

- - - ב-15% שאין לכם.

דוורן כהן:

לכן, אנחנו מבקשים במקומות האלה בלבד - -

איילת נחמיאס ורבין (המחנה הציוני):

- - -

דוורן כהן:

כי החשמל הוא כבר תת-קרקעי ולא עשו הכנה. יש מקומות שתת-קרקעי ועשו הכנה.

איילת נחמיאס ורבין (המחנה הציוני):

באמת? מעניין.

חי"ר איתן כבל:

ואפרופו, למה אתה לא מאפשר ב-7% ל"בזק" לרכב עליכם?

דוורן כהן:

א. ב-7% - אם "בזק" יתנו לי 7%, ב-7% שאני אפרוס, אני מוכן לתת ל"בזק" ול"הוט", ולכל מי שירצה להשתתף אתי. ב-7% שלי אבל - -

שרון פליישר בן-יהודה:

- - -

היו"ר איתן כבל:

ברור לי, שרון. לא חשבתי שאתם, חרי אתם בכל מקום. חרי כל השאר מתחננים שיהיה להם קצת.

דורון כחן:

- אבל כולם יודעים פה, גם משרד התקשורת יודע, שעל גבי רשת החשמל יכול להיות כבל אחד ויכולה להיות חברה אחת. אנשים לא רוצים להיות לדינו, רוצים להיות במקומנו כדי שאנחנו לא נהיה קיימים. אני רוצה להוציא את העניין הזה. אי אפשר על תשתית החשמל לשים שניים. אתם רוצים? יש פה את אנשי חברת החשמל, הם יכולים להסביר את זה בטיחותית -

היו"ר איתן כבל:

דורון, סיימת עם הפאנץ'. תודה.

דורון כחן:

אני רוצה להגיד עדו שתי מילים לעניין יוקר המחיה: דיברו פה על שלוש תשתיות או חמש תשתיות. בסופו של דבר, הבשורה הגדולה היא שמי שיהיה לו סיב אופטי בבית, כמו שקורה בארצות-הברית, יש מה שנקרא "פורט קטינג". בסופו של דבר, היום לכל אחד כמעט, חוץ ממי שיש לו טריפל של "הוט", משלמים על שתי תשתיות, גם לטלוויזיה וגם לאינטרנט.

היו"ר איתן כבל:

דורון, אתה עברת למדור פרסומי?

דורון כחן:

-- ניתן לחסוך 150 שקלים למשק בית --

היו"ר איתן כבל:

דורון יקירי, אתה יודע, זה כבר עולה כסף פרסום. עזוב את זה עכשיו. אחר כך נגיע ל"עידן פלוס" ופרסומות. דורון תודה. היה חשוב לי שתגיד את הדברים שלשמם התכנסת אבל כדורת לא רע לפני כן.

אורן הלמן, בבקשה. שם ותפקיד, אל תצטנע.

אורן הלמן:

אני סמנכ"ל רגולציה בחברת החשמל. תראו, אנחנו כאן באופן עקרוני תומכים בחוק. אנחנו חושבים שזה חוק טוב אבל שמענו וידענו גם שנשמע, את מה שאומרים במשרד התקשורת לגבי העניין של שימוש בתשתיות שלנו וכולי. אני רוצה להגיד כזה דבר: חברת החשמל היא חברה שכל הייעוד שלה הוא אספקת חשמל, ייצור חשמל. זה שירות חיוני וקריטי, אתם מכירים אותו, ותשתיות שלנו מיועדות רק למטרה הזאת. לכל שימוש אחר בתשתית שלנו יש השלכות, גם ברמה התפעולית, גם ברמה הבטיחותית, גם ברמה של תחזוקת הרשת, ונמצאת אתי פה נאווה טרינצ'ר, אם יהיו לכם שאלות, היא מנהלת אגף תקשורת, תוכלו לשאול אותה, אני לא אכנס לזה.

היו"ר איתן כבל:

אנחנו לא נשאל אותה שום שאלה.

אורן הלמן:

אין בעיה, רק אמרתי. אבל אני רוצה להגיד --

יעקב פרי (יש עתיד):

איזה אגף היא מנהלת?

נאוה טרינצ'ר :

תקשורת רחבת פס.

אורן הלמן :

אמרת.

איילת נחמיאס ורבינו (המחנה הציוני) :

היא אחת משתי ראשות אגפים בודדות בחברת החשמל.

אורן הלמן :

נכון אבל יש גם סמנכ"לית בחברת החשמל ויועצת משפטית.

חיו"ר איתן כבל :

כי הפס לא מספיק רחב.

איילת נחמיאס ורבינו (המחנה הציוני) :

הפס לא מספיק רחב אז אין נשים בתפקידים בכירים. תמשיך.

אורן הלמן :

נכון. יש גם דוברת אבל זה לדיון אחר. אבל החלטות הממשלה לגבי IBC קבעו שיש עדיפות לצרכי רשת החשמל גם על פני רשת התקשורת של IBC. ואני מציע לכל מי שמציע ולא מבין את המשמעות של חשמל מול תקשורת, לבוא ללמוד את זה. כמו שאמרתי, יש פה מורה פרטית שתשמח להסביר את זה. ואת זה החלטות הממשלה קבעו כשהן אפשרו את השימוש בתשתית שלנו ל-IBC להשתמש בתשתיות שלנו. כל הפעילויות של הקמה של הרשת, של התפעול שלה, של התחזוקה, של רשת החשמל וכל מרכיב נוסף עליה מתבצעות על ידי עובדי חברת החשמל בלבד, גם של IBC, וגם את זה חשוב לחדגיש, וחשוב שתבינו את זה לפני שאתם באים לרכב עלינו. כמו שאמרתי, חדגש אצלנו -

איילת נחמיאס ורבינו (המחנה הציוני) :

אורן, חכה רגע. אתם אתנו? לא, כי אתה עכשיו חפסדת משהו. אני לא אגיד לך מה אז תיתן לאורן להמשיך.

סראות :

חיו"ר איתן כבל :

בבקשה.

אורן הלמן :

מה שנכון, נכון. אני אקצר כי אני חושב שאתם פחות או יותר תבנתם את מה שאנחנו אומרים אז יש גם את החיבטים הבטיחותיים, גם את התפעול ותחזוקת הרשת, גם התחזוקה ותחבטים הפיסיים כולם – אל תהמרו על רשת החשמל כשאתם באים לקבל פה החלטות. תודה לכם.

חיו"ר איתן כבל :

תודה. ברשותכם, אני אבקש מהאוצר להתייחס לדברים בקצרה. קודם כל, אני מבקש מכם, אני אומר את זה במלא הרצינות: נאמרו כאן דברים. חלק מהדברים – תשמעו, יש יצרים פה. אנשים גלחמים, כל אחד על מטה לחמו, ואני אומר את זה ממש לא בצניעות ולא בשום דבר. אנחנו רוצים למצוא - חשוב לי

שהקשבתם לדברים שנאמרו פה אבל בעיקר לחברי הכנסת, מה מטריד אותם באמת בתוך התהליך הזה. ברשותך, אנא.

אסף וסרצוג:

אני מאגף תקציבים. כמה דברים - -

היו"ר איתן כבל:

יש לך חמש דקות וזה הרבה, אנחנו מתים מרעב.

אסף וסרצוג:

אני אכלתי לפני...

היו"ר איתן כבל:

התחרות המפוארת שיש בזו – איך אומרים! מתחרות מפוארת בתקשורת לתחרות מפוארת לא פחות בזו.

יעקב פרי (יש עתיד):

זאת הבעיה, שהאוצר תמיד שבע.

היו"ר איתן כבל:

בבקשה אסף.

אסף וסרצוג:

רק לחזור על כמה דברים ולנסות לאחד את הדברים שנאמרו פה: אנחנו בעצם רוצים לחוקק בסעיף הזה ובכלל, בכל הנושא של התשתיות והסיפור, הנושא השני של הפטור מהיתר נדחק קצת הצידה אבל הוא חשוב ביותר ופחות יצרי. העיקרון שאנחנו רוצים לחוקק בסעיף ההדדיות בשימוש בתשתיות פסיביות הוא עיקרון עד שוק התקשורת מבחינתנו. זה כוכב צפון. זה בעצם אומר שאנחנו רוצים להיכנס למגזר שהוא חסר תחרות כרגע, יש בו רווחיות עודפת, הוא גם העתיד של חברות התקשורת חסרות התשתית וגם בעלות התשתית, ואנחנו רוצים לעודד יותר תחרות בפנים. הדרך היחידה לעשות את זה היא לאפשר שימוש בתשתיות פסיביות. אין דרך אחרת. אי אפשר לחפור עוד צינורות, אין בזה שום היגיון, לא תכנוני, לא כלכלי, לא סביבתי, לא משנה איך תהפכו את זה.

הסיבה שאנחנו מציגים את זה, וזה גם חושב, היא אמנם חלק ממה שהמחוקקים – זה כן כבר קבוע בתקנות, כפי ששמילה ציין פה אבל חשוב להבין שהמטרה שלו היא לדחוף את הרפורמה קדימה. ויש עיקרון כשמחוקקים את זה בחוק גם אם חלק ממנו ולא הכל – דרך אגב, יש פה גם דברים שלא קבועים היום אבל גם חלק קבוע כבר בתקנות. זה נעשה בעבר, במיוחד בחוק התקשורת. חלק משמעותי מהרפורמה בסלולר, בין אם זה נידות מספרים ב- - , סוגיית הניטרליות ברשת – אלה דברים שהיו לפני כן בסמכויות המשרד אבל היה צורך לחוקק אותם באופן ספציפי כי הרגישו שיש בזה צורך כי הבינו שזה איזה שהוא עיקרון מפתח, וזה עוזר לחסיר חסמים וזה עוזר לדחוף רפורמות קדימה.

מבחינת ההוגנות – שזה נאמר פה לאורך הדרך: אני לא בא לקטרג פה על אף חברה אבל חשוב לנו חלק מהעובדות: החובה לרישיון פריסה אוניברסלית, זה חובה לחגיע עם כבל תקשורת לכל בית. זה לא בחזרה אומר חובה לצינור. קיים קושי להשוות בין החברות בשוק. שוב, אני לא בא לקטרג כאן על אף אחד אבל זו עובדה שחייבים להבין אותה.

לגבי הנושא של הפריסה האוניברסלית שעלה פה, של חברת "הוט": קודם כל, כמו שאמרתי, זה חובה לכלל, לא חובה לצינור. הדבר השני, זה נמצא בסמכות המשרד. עוד פעם, המשרד עושה עבודה בעניין הזה מול חברת "הוט" ודחה את זה בתמורה לנושא אחר – הסוגיה של אגרת טלוויזיה. אפשר לדון בזה אם זה נכון או לא נכון אבל זו סוגיה מקצועית. זה נמצא בסמכות המשרד, המשרד יכול להגיד: אני אוסף מחר בבוקר פריסה אוניברסלית ונגמר הסיפור. ולכן, הדיון לא רלוונטי לפריסה בתשתית. להיפך. ברגע שאני

מאפשר שימוש בתשתיות פסיביות זה מוזיל את העלויות ואפילו מקצר או מעלה את הסבירות שיהיה ניתן לפרוס באמת פריסה אוניברסלית. את זה חשוב להבין.

דובר פה על המחירים – המחירים נקבעו, משרד התקשורת עשה רפורמה, המחירים נקבעו גם בהסכמת שר האוצר. זה תהליך מאוד ארוך, היו שימועים סביב הנושא הזה, זה אפילו הגיע לבג"ץ, עבר וחזר. לא יכול להיות מחיר שונה, וזו סוגיה חשובה – היו"ר אני אשמח אם תחיה אתי בנקודה הזאת – סוגיית המחיר לא יכולה להיות שונה מחברה לתברה. אתה נכנס למכולת, אתה קונה בקבוק שתייה, עולה אותו דבר, לא משנה אם אתה אדם עשיר, עני, גדול קטן. לא משנה. המחיר מגלם -

היו"ר איתן כבל:

תן לי לעצור אותך כאן. אני כבר אומר – איך אומרים? כמו בחוף חים, אתה מגיע ויש דגל בצבעים. אני מניף דגל, אני עוד לא אמרתי את צבעו. אני מקבל את העיקרון אבל לא דומה דין "סלקום" ו"פרטנר", שממש יש להם עניינים אחרים, השקעות אחרות, אני לא מזלזל בהם. הם לא מגיעים לכאן, איך אומרים? אנורקסים אבל בשורה התחתונה, כאן חברת "הוט" היא שחקן. אני עוד לא אומר עמדה, אני רק רוצה שתבין. חברי הכנסת פה כחוט השני - -

אסף וסרצוג:

לא, - - -

היו"ר איתן כבל:

אני מבין. אני רק מציע לך לא להתחפר.

אסף וסרצוג:

חלילה, אני שם את זה על חשולחן.

היו"ר איתן כבל:

אני רק אומר לך.

איילת נחמיאס ורבין (המחנה הציוני):

בסדר, הוא מתכוון שכרגע לא כדאי להתעכב על זה.

אסף וסרצוג:

עוד נקודה לגבי זה ואני ממשיך – לשנות את סוגיית המחירים, כל התהליך שתאירתי, שימוע, בג"צים, שינויים חוזרים וכן הלאה, תהליך של שנים. להגיד: אנחנו משנים את המחיר משמעותו כשמו כן הוא.

היו"ר איתן כבל:

לא נידרש לחקים עוד ועדה.

אסף וסרצוג:

בסדר אבל לצערנו זאת היא המשמעות אם זה מה שיקרה.

דבר נוסף, זה כן חשוב לי להגיד, שגם במסגרת הרפורמה, וזה כבר היה – מה שצוין פה, משרד התקשורת כבר קידם את הנושא הזה, הוא היה לקראת קבלת החלטה בנושא הזה. מה שקרה, שהיה תקופת בחירות ולא ניתן היה לקבל החלטה ומשם זה לא קודם. שוב, בלי להעיד למה אבל בסופו של דבר, זה גם תהליך שהמשרד קידם בעבר ועוד פעם, אנחנו באים לקדם ולחוקק את זה פה.

עוד שני דברים: 1. עלתה פה טענה לגבי זה שבסוף כולם יחיו על "בזק". כמו שאמרתי קודם – אף אחד לא יפרוס פה תשתית נוספת. אף אחד לא יפרוס צינורות נוספים. ברירת המחזל היא שאפשר

לחשתמש רק בצינורות הקיימים, זה צריך להבין. ולכן, הטיעון שמחר, גם אם "סלקום", "פרטנר", "חוט" או כל חברה אחרת שתבוא, תרצה לפרוס תשתית, זה יכול להיות אך ורק בתוך הצינורות האלה.

ונקודה אחרונה, וחשוב להגיד כי זה עלה פה הרבה וגם מה ששרון אמרה, ויש לי השגות לגבי הדברים שחיא אמרה לגבי הנתונים, איך אנחנו מציגים, אני אשים את זה בצד: אין לנו שום דבר נגד "בזק" כחברה. אין לנו שום דבר בכלל נגד חברות פרטיות, נהפוך הוא. אנחנו מאד מאמינים בזה, אנחנו תמיד חוזרים ומדגישים שהם הקטר לצמיחה. צריך להבין ש"בזק" היא המונופול. ומה לעשות? כשאתה המונופול, יש לזה משמעויות. המשמעויות הן שאם רוצים לייצר תחרות, אתה יוצא נגד המונופול. הוא הנפגע העיקרי כשאתה רוצה לייצר תחרות, אז הוא רוצה לשמור על העמדה שלו, וזה בסדר. אז אין לנו שום דבר נגד "בזק" כחברה. -

היו"ר איתן כבל:

אנחנו בעד האזרחים. רק בקשה אחת לי אליך בקצרה – אמר, נדמה לי שזה היה או דוד ביטן, חבר הכנסת דוד ביטן, יו"ר הקואליציה וגם אמר לי רן, המשגיח כשרות מהמשרד - -

רן שטרית:

כולל נציגים מהמשרד, לא רק אני.

היו"ר איתן כבל:

סליחה, אבל אתה משגיח הכשרות. אל תמעט מערכך. רן, אתה יודע שאני אוהב אותך באמת ומפרגן לך באמת. אל תמעט מערכך. מה שאני רק מבקש בהתייחסות הזאת לחסכם - אני רק מקריא את מה שנאמר פה, רק במשפט: המשרדים יפעלו בתיאום לקידום החלטת הממשלה בנושא הגברת התחרות בשוק התקשורת בלה בלה בלה. מה זה אומר? כמו שתמיד צריך לעמוד באור אדום.

אסף וסרצוג:

אני אסביר. ב-11 לאוגוסט היה ליל הממשלה. עד אז עבדנו על המחליטים, על החלטת הממשלה טרם החקיקה. עבדנו בשיתוף פעולה מלא עם המשרד למעט הסעיף הזה. בסעיף הזה, אנשי המקצוע של המשרד קיבלו הוראה ברורה לא לשתף אתנו פעולה - -

יעקב פרי (יש עתיד):

משרד התקשורת.

אסף וסרצוג:

- - משרד התקשורת, לא לשתף אתנו פעולה. הגענו לליל הממשלה, ההבנה בינינו הייתה שמעתה והלאה אנחנו מתקדמים ברוח החבנות שהחליטה הממשלה לגבי החקיקה.

מאז עבדנו - -

היו"ר איתן כבל:

אתה יודע מי נתן את ההוראה או גם עד היום לא יודעים מה היה גם אז, מי נתן את ההוראה?

יעקב פרי (יש עתיד):

רק אחד יכול, זה המלך.

אסף וסרצוג:

לא, לא. מנכ"ל המשרד חתנגד באותה העת. בסדר, זה לא משהו "פישמי".

מימון שמילה:

לגיטימי.

קריאות:

אסף וסרצוג:

סליחה, אני אבהיר. אין שום דבר. זה לגיטימי. לא היינו בהסכמה סביב ההסכמה הזאת וזה לגיטימי שלא היה --- אין פה שום דבר לא כשר.

היו"ר איתן כבל:

סתם התעניינו.

אסף וסרצוג:

אחרי זה אנחנו ישבנו ביחד, אחרי חסיכוס הזה, לוועדת שרים לחקיקה הגענו בסוף מתואמים. המשרד עדין רצה להכניס שינויים כאלה ואחרים אבל הגענו מתואמים. לא היו חסתיגויות בוועדת שרים לחקיקה. ולכן, אני אומר עוד פעם: זו היתה בינינו החבנה - -

היו"ר איתן כבל:

מה שאתה אומר בשורה התחתונה, את המתחיל לכדרר – מה שכתוב פה זו עמדת הממשלה כולה.

אסף וסרצוג:

לגמרי.

היו"ר איתן כבל:

תודה רבה. רן אחרון.

רן שטרית:

רק הערה קצרה: אנחנו שישה חודשים מנסים ליצור איזה שהוא משא ומתן ענייני על האוצר בנושא הזה, ורק לאחר שבא נגיד היו כמה תליכים שכוללים בין היתר את יושב ראש הקואליציה, יושב ראש הוועדה ותבנה אמתית שיש כאן איזו שהיא בעיה, וזה היה בשבועיים האחרונים, התחילו לדבר אתנו. אז הלכה למעשה, יש משא ומתן או דיבור אמתי בימים האחרונים. אנחנו מקווים מאוד לסיים אותו בהקדם.

היו"ר איתן כבל:

תודה רבה לכם. היה מעגג מאוד מאוד לשמוע את כולם, נהניתי ואני מקווה שגם אתם נהניתם.

הישיבה נעולה.

הישיבה ננעלה בשעה 14:17.

נספח 22

**"תחרות בתחום תשתית
תקשורת נייחת" מיכאל ריטוב
(2016)**

עמ' 401-413

תחרות בתחום תשתית תקשורת ניידת

מיכאל ריטוב¹

תקציר

שוק התקשורת הניידת (תשתית אינטרנט וטלפון) מתחלק בישראל בין שתי חברות - בזק וחוט. נתוני השוואה בינלאומיים מצביעים על כך שמהירות הגלישה הממוצעת בישראל קרובה לממוצע ה-OECD כאשר מדובר בקצב הורדת נתונים (download), אך נמוכה משמעותית מממוצע ה-OECD כאשר מדובר בקצב העלאת נתונים (upload). כך, ישראל איננה נמנית על המדינות המובילות בתחום. במקביל, נתונים מתוך הדוחות הפיננסיים של בזק וחוט מספקים אינדיקציה לכך שרמת התחרות בשוק התשתית הניידת נמוכה מזו שבשוק הסלולרי, שגם בו חברות אלה פעילות.

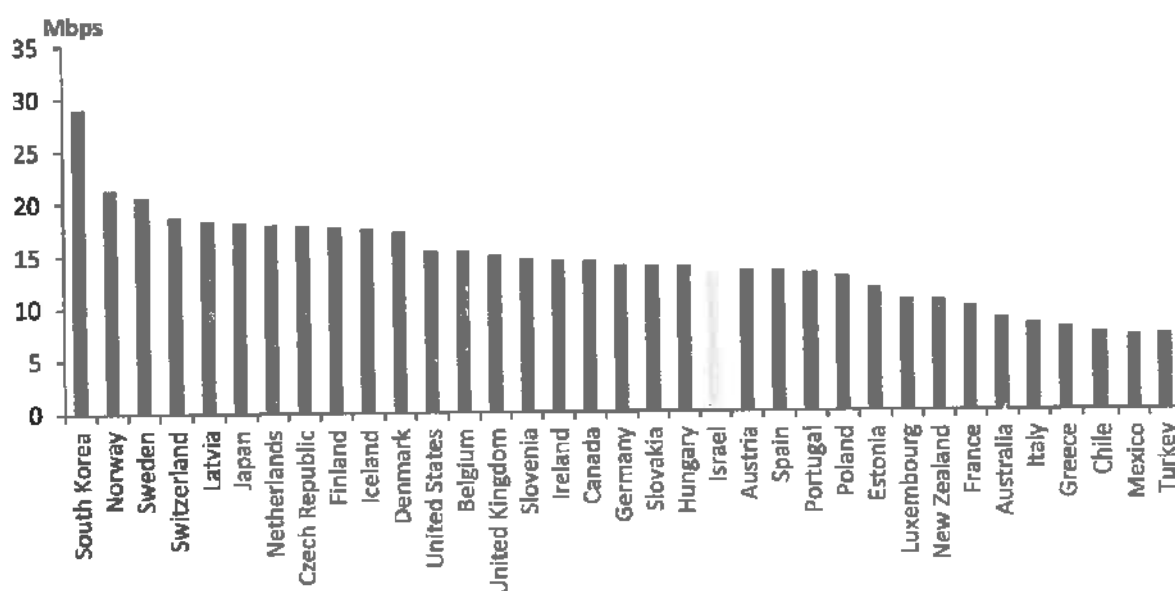
על רקע זה, מטרתו של המסמך לבחון האם מוכרות בעולם דוגמאות של תחרות משמעותית יותר בתחום התקשורת הניידת, הכוללת יותר משני שחקנים. הממצא המרכזי הוא שאמנם ברוב המדינות עיקר הפעילות מובלת בידי מונופול תקשורת ציבורי לשעבר וחברת הכבלים המובילה, אלא שקיימות דוגמאות רבות לכניסה של מתחרים חדשים לשוק הנייד (לפחות בחלק מאזורי המדינה), אשר הצליחו לדחוף את השוק קדימה מבחינת רמת התשתיות הזמינות לצרכנים. במסמך יובאו דוגמאות כאלה מ-9 שווקים שונים, וביניהם השווקים המתקדמים בעולם. בנוסף, המסמך מוצא שרגולטורים שונים זיחו את המגמה הזאת ואת הפוטנציאל שלה לתרום לקידום השקעות והתפתחות שוק התקשורת, ועל כן נקטו בצעדים שנועדו לעודד אותה. כך לדוגמה, הרגולטור הבריטי לתחום התקשורת (Ofcom) גיבש השנה מדיניות ששמה במרכזה קידום תחרות בתחום התשתית הניידת מצד שחקנים חדשים, וזאת בהתבסס על ממצאים לפיהם תחרות היא הזרז חיוני לפרישת תשתיות מתקדמות. בפרט, במדינות רבות נקבעה החובה לאפשר למתחרות חדשות שימוש בתנאים הוגנים בתשתיות הפיזיות של החברות הקיימות - תשתיות כגון הקנים, התעלות או העמודים דרכם מועברים סיבים אופטיים או כבלים אחרים. יש לציין כי במובנים מסוימים חמצת הקיים בישראל אינו רע – וזאת בשל פרישתה הכלל-ארצית של חברת הכבלים חוט, שעה שבמדינות רבות אין פרישה מלאה של רשתות כבלים (כך שבאזורים מסוימים יש רק בעל תשתית ניידת אחת). עם זאת, כפי שנראה, בהחלט קיים פוטנציאל לכניסה של מתחרים נוספים. כניסת מתחרים נוספים יכולה כאמור לתת דחיפה קדימה לשוק בכללותו לביצוע תשקעות ושדרוג התשתיות – באופן שיעזור למצב את ישראל בשורה הראשונה של המדינות מבחינת תשתיות התקשורת. חשוב להדגיש שצעדים בכיוון זה אינם תחליפיים לצעדים שנועדו עד כה בארץ (וברוב המוחלט של המדינות הנסקרות) במסגרת השוק הסיטונאי, המקדמים תחרות על בסיס הכבלים והסיבים של השחקנים הקיימים.

¹ הדברים תכתובים בנייר זה אינם מבטאים בהכרח את עמדת משרד האוצר.

1. מהירות הגלישה בישראל בהשוואה בינלאומית

דירוג Akamai הוא ככל הנראה הדירוג הבינלאומי הפומבי המוביל כיום להערכת מהירויות גלישה באינטרנט. את הדירוג מפרסמת חברת Akamai המפעילה שרתי תקשורת ביותר מ-100 מדינות, אשר לפי פרסומיה משרתים כ-15%-30% מכלל תעבורת הנתונים העולמית באינטרנט. הפרסום האחרון של הדירוג מתייחס לרבעון הראשון של שנת 2016. לפי פרסום זה, מהירות תגלישה הממוצעת בישראל עומד על 13.5 Mbps. מהירות זו מדרגת את ישראל במקום ה-21 מתוך 35 מדינות ה-OECD (ומקום 28 מתוך כלל מדינות העולם), כפי שמוצג בתרשים 1 להלן:

ת1. מהירות גלישה ממוצעת בחיבור קווי לפי Akamai במדינות ה-OECD, רבעון ראשון של 2016²

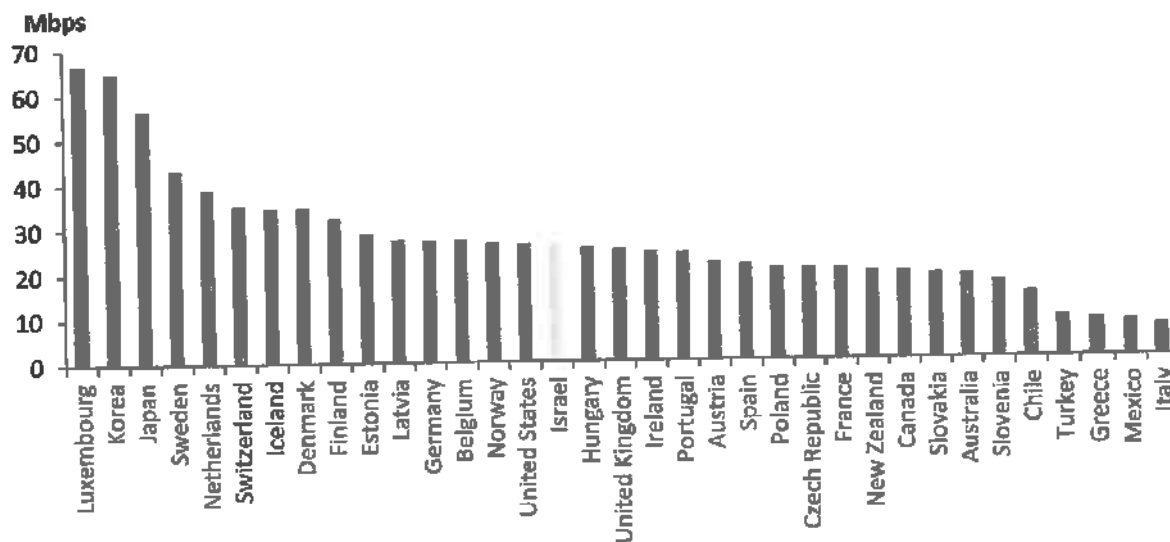
מקור: Akamai's State of the Internet Report, Q1 2016

כך, ישראל נמצאת מאחורי המדינות המובילות באירופה ובמזרח אסיה (ובכלל זה גם מספר מדינות שאינן חברות ב-OECD, כגון חוג-קונג, סינגפור וטאיוואן).

דירוג מוכר נוסף הוא זה של חברת Ookla העוסקת בניתוחים של ביצועי רשת. באוגוסט 2015 הפסיקה אמנם החברה לפרסם בעצמה נתוני השוואה בינלאומיים פומביים, אך נתונים המתייחסים לשנת 2015 בהתבסס על בדיקות המהירות של Ookla מוצגים במסגרת פרסום של חברת Cisco, ואלו מוצגים עבור מדינות ה-OECD בתרשים 2 להלן:

² Akamai מפרסמים נתונים עבור כל מדינות העולם – בגוף מוצגים כאמור הנתונים רק עבור מדינות ה-OECD.

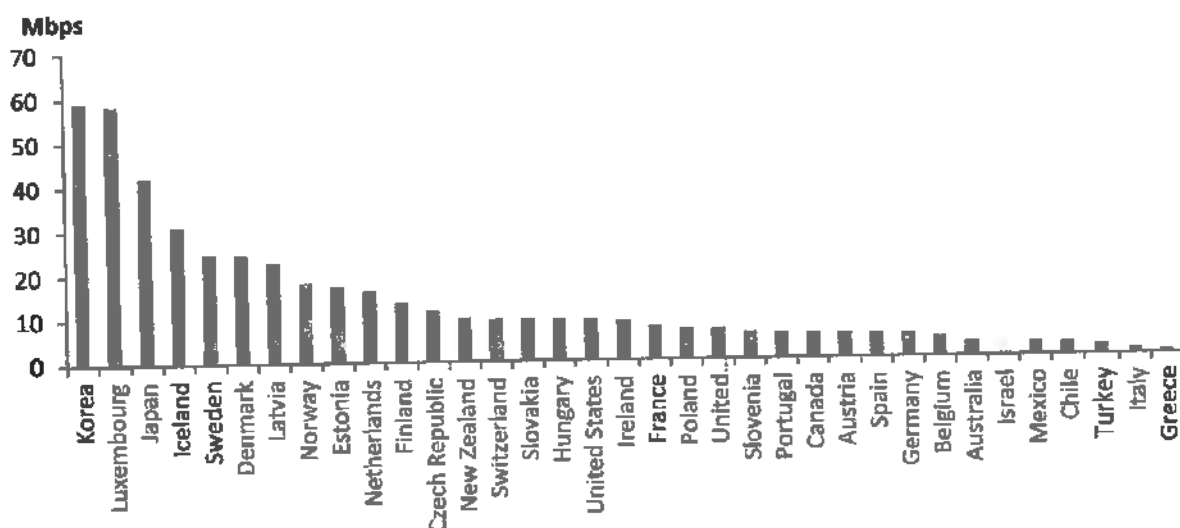
תש 2. מהירות חורדה ממוצעת (download) על פי Ookla במדינות ה-OECD, 2015

מקור: Cisco Global Cloud Index בהתבסס על נתוני Ookla

כך, בדירוג של מהירות החורדה על בסיס נתוני Ookla מצבה של ישראל מעט טוב יותר והיא מדורגת במקום ה-16 מתוך 35 המדינות, קרוב מאוד לממוצע ה-OECD. ואולם, בנוסף למהירות חורדה, נתוני Ookla מספקים גם מידע לגבי מהירות העלאת נתונים לרשת (upload), ובפרמטר זה מצבה היחסי של ישראל משמעותית פחות טוב, כפי שניתן לראות בתרשים 3:

תש 3. מהירות העלאת ממוצעת (upload) על פי Ookla במדינות ה-OECD, 2015

מקור: Cisco Global Cloud Index בהתבסס על נתוני Ookla

כך, בפרמטר זה, ישראל דורגה ב-2015 במקום ה-30 מתוך 35, עם מהירות העלאת נמוכה משמעותית מממוצע ה-OECD, וחרחק מאחורי המובילות.

יש לציין כי כל אחד משני הדירוגים (Akamai ו-Ookla) עלול לסבול מחטיות שונות, ועל כן יש להתייחס לנתונים בזירות³. ואולם, התמונה שעולה בבירור מהנתונים חינה **שישראל איננה נמוכה על המובילות בעולם תשתית האינטרנט**, באופן שאינו תואם את שאיפתה להגדיר עצמה כ"אומת הסטארט אפ".

2. רווחיות בשוק התשתית הנייחת בישראל – בהשוואה לשוק הסלולרי

סעיף זה יציג נתונים אודות הרווחיות בתחום התקשורת הנייחת לעומת התקשורת הסלולרית בישראל – בהתבסס על הנתונים המפורסמים בדוחות הפיננסיים של חברות בזק וחוט. כפי שנראה, נתונים אלו מספקים אינדיקציה לכך ששוק התשתית הנייחת מתאפיין ברמת תחרותיות נמוכה מהשוק הסלולרי.

נציג זאת על ידי בחינת "התזרים החופשי" של החברות במקטעי הפעילות השונים, אשר ייוצג כאן על ידי שיעור ה-EBITDA פחות שיעור ההשקעות - ביחס לסך ההכנסות⁴. ה-EBITDA (רווח לפני ריבית, מסים, פחת וחפחות) הוא מדד מקובל בעולם התקשורת (ולא רק בו), שכן הוא מספק אינדיקציה בנוגע לתזרים הנוכחי הנובע מהפעילות העסקית, בניכוי גורמים אשר עשויים להיות מושפעים ממצב החברה בשנים קודמות וכך לטשטש את התמונה (עלויות מימון, מיסוי והתייחסות חשבונאית להשקעות עבר). עם זאת, יש לשים לב שה-EBITDA אינו מתייחס לעלויות ההון, כך שבפני עצמו הוא עשוי להיות מוטא לטובת פעילות במקטעים עתירי הון (כלומר, ה-EBITDA במקטעים אלו צפוי להיות גבוה יותר). על כן, נפחית מה-EBITDA את סך ההשקעות – המשקפות סוג אחר של הוצאה הנדרשת לשם הפעלת העסק ופיתוחו. בסופו של דבר, נקבל את התזרים אשר נותר בידי החברה לאחר ניכוי כל הוצאותיה על הפעלת העסק (הן לצורך הפעילות השוטפת והן לצורך הכנה לפעילות עתידית), ונבחן את שיעורו ביחס להכנסות. תחילה, נציג נתונים עבור חברת בזק:

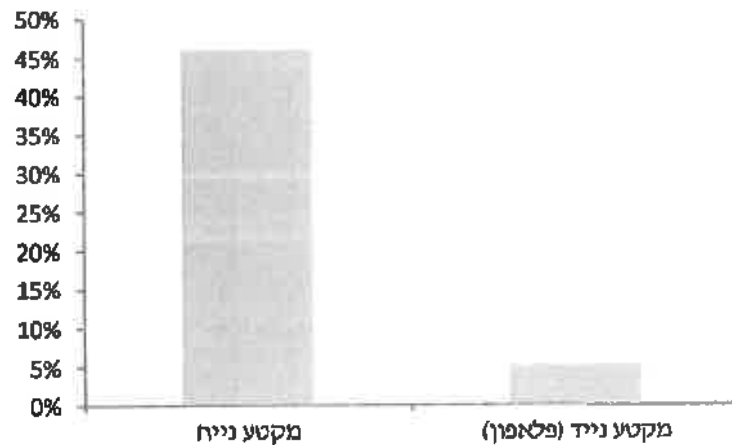
³ חטיות כגון: השפעה של מיקום חשתיים, השפעה של שימוש בז-זמני במספר מכשירים על ידי משק חבית, מדגם לא מייצג של משתמשים וכו'. נזכיר גם כי קיימים שני דירוגים נוספים לבחינת תפקודי רשת:

- לצד מהירות הגלישה הממוצעת, מציג דוח Akamai גם דירוג נוסף, מתייחס למחירות הגלישה המקסימלית שנרשמה במהלך תקופה עבור כל חיבור (average peak speed), ובדירוג זה מיקומה של ישראל גבוה יותר (11 ב-OECD, ו-23 בעולם). עם זאת, נראה שמדד זה חשוף לחטיות שונות, כגון מועד פרישת תשתית חדשות וחיקף השימוש בהן, וכך ניתן למצוא בו בין המקומות הראשונים מדינות מתפתחות בהן שיעור השימוש באינטרנט נמוך; בנוסף, הפרמטר מתאפיין בתנודתיות חדה יחסית על פני זמן.
- M-Lab הוא מיזם בינלאומי מחקרי לבחינת תפקודי האינטרנט. בבדיקת מהירות הגלישה החצינית תוצאותיה של ישראל נמוכות מאוד, ומדרגות אותה מחוץ ל-50 המדינות המובילות בעולם (על פי מידע זמין באתר M-Lab: <https://www.measurementlab.net/visualizations/>). עם זאת, נראה שתוצאה זו מוטא במידה רבה כנגד ישראל, שכן בדיקות המהירות מבוססות על שליחת וקבלה של נתונים למספר מוגבל של כמה עשרות שרתים בעולם, כאשר אף אחד מהם לא נמצא בישראל. במלים אחרות, מחירות הגלישה מחושבת עבור תקשורת מול שרתים מחוץ לישראל, בעוד שעבור חלק גדול מהמדינות החשובות מתבצע עבור תקשורת מול שרתים בתוך המדינה (או לפחות במדינה שכנה).

כך, שני המדדים נראים פחות רלוונטיים לצורך הערכת מחירות הגלישה בישראל.

⁴ תמדד אינו זהה להגדרה הסטנדרטית של תזרים חופשי (free cash flow), כאשר אינו כולל למשל עלויות ריבית, אך מבחינה מחותית העיקרון זהה.

תש 2. בזק: "תזרים חופשי" (EBITDA פחות השקעות) ביחס להכנסות, 2015

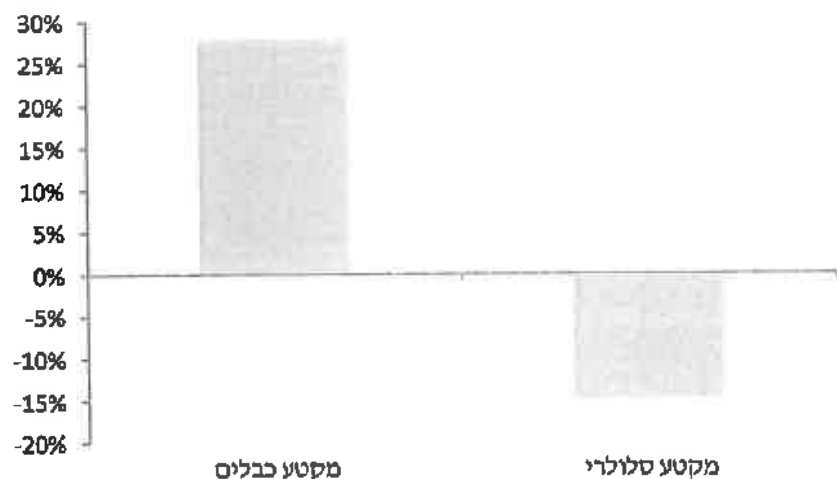

מקור: הדוחות הפיננסיים של בזק לשנת 2015, אקסל נתונים

כך, במקטע הנייד, שיעור התזרים החופשי שחושב באופן זה עומד על כ-46%, וזאת לעומת כ-5% במקטע הנייד. במלים אחרים, על כל 1 שו"ה הכנסה במקטע הנייד, הסכום אשר מיוחס לבעלי המניות של החברה (ולא מופנה להשקעה בפעילות שלה) עומד על כ-46 אגורות; בתחום הסלולרי, הסכום הוא כ-5 אגורות בלבד.

חדוחרת הפיננסיים של חוט אינם מציגים פילוח מלא של הנתונים, אלא רק עבור שני מקטעים – מקטע הכבלים והמקטע הסלולרי, כאשר מקטע הכבלים כולל הן את תחום התקשורת הנייחת והן את תחום השידורים (כאשר בחסתמך על נתוני בזק, ניתן לשער כי הרווחיות בתחום התקשורת הנייחת גבוהה מאשר בתחום שידורים). למרות זאת, הפער בתזרים החופשי בין שני המקטעים הוא ברור:

תש 3. חוט: "תזרים חופשי" (EBITDA פחות השקעות) ביחס להכנסות, 2015

מקור: חדוחרת הפיננסיים של חוט לרבעון הראשון של 2016

כך, בעוד שבמקטע הכבלים שיעור התזרים החופשי עמד ב-2015 על כ-28%, הרי שבמקטע הסלולרי נרשם תזרים שלילי של כ-15% – כלומר, החשקעות עלו על ה-EBITDA, או במילים אחרות, סך ההכנסות במקטע לא כיסו את סך ההוצאות. אמנם בחקשר זה יש להביא בחשבון שהוט-מובייל היא שתקנית חדשה יחסית בתחום הסלולרי ועל כן אולי נדרשת להשקעות בסדר גודל גבוה במיוחד (ביחס להכנסות), אלא שבאופן כללי המגמה נראית ברורה – והיא רווחיות גבוהה הרבה יותר במקטע הנייח לעומת המקטע הסלולרי.⁵

כמובן שיכולות להיות סיבות שונות לפערי רווחיות כמתואר לעיל ובראשן סביבת הסיכונים. כמו-כן, ככלל יש להיזהר ביחס לחשואות של נתונים פיננסיים, שכן נתונים שונים יכולים לעתים להצביע על מסקנות שונות. ואולם, לא נראה כי יש סיבה להניח כי הסיכונים במקטע הנייח גבוהים משמעותית מאלו במקטע הסלולרי באופן שיכול להסביר את פערי הרווחיות בין המקטעים. על כן, נראה סביר ליחס את פערי הרווחיות הנייל לפחות בחלקם לתחרות האינטנסיבית הקיימת כיום בתחום הסלולרי אל מול רמת תחרות נמוכה יותר במקטע הנייח.

חשוב להדגיש כי תמונת מצב זו – רווחיות גבוהה משמעותית במקטע הנייח לעומת המקטע הסלולרי – מאפיינת לא רק את ישראל, אלא במידה כזו או אחרת את רוב מדינות העולם, כולל שווקים בחם נכנסו גורמי תחרות נוספים (כפי שיוצגו במסמך זה). במילים אחרות, אין לצפות כי מחלך של כניסת שחקן או שחקנים חדשים לתחום יביא למחפכה מהירה במחירים כפי התרחש בתחום הסלולרי. זאת, נוכח חסמי הכניסה המשמעותיים בתחום ומשך הזמן הנדרש עד לפרישת תשתיות בחיךף נרחב. ייתכן גם כי בשלב הראשון – עיקר התחרות מתבטאת בשדרוג איכות התשתיות, ולא דווקא בחורדת מחירים. אך מכל מקום, הנתונים שחוצו בסעיף זה מספקים אינדיקציה לכך שישנו מקום לכניסת מתחרים נוספים לתחום התקשורת הנייחת, באופן שיעצים את רמת התחרות בשוק.

3. תחרות רבת-משתתפים בתחום התשתית הנייחת – דוגמאות מהעולם

בסעיף זה נציג דוגמאות לקיומה של תחרות רבת-משתתפים בתחום התשתית מ-9 שווקים שונים (ובניהם השווקים המתקדמים בעולם), תוך התייחסות לצעדים רגולטורים שננקטו בעניין.

3.1 בריטניה

בריטניה מדורגת במקום 14 ב-OECD בדירוג Akamai למחירות הגלישה הממוצעת, 7 מקומות מעל ישראל. נכון להיום, שני השחקנים הדומיננטיים בתחום התשתיות הקוויות בבריטניה הם המונופול הציבורי לשעבר BT, וחברת הכבלים Virgin (אשר פרישתה מגיעה לכ-50% מחבתיים). חברות נוספות, ובראשן Sky ו-Talk Talk, מספקות שירותים על בסיס התשתיות הקוויות של BT במסגרת שוק סיטונאי פעיל. ההתפתחות החשובה לעניינו היא שבשנים האחרונות החלו לפעול מספר חברות המתמחות בהנחת סיבים אופטיים. דוגמה בולטת להשפעה של חברות אלו ניתן לראות בעיר York – שם פורשת בימים אלו חברת הסיבים CityFibre רשת סיבים חדישה

⁵ כך גם שיעור התזרים החופשי של חברות הסלולר פרטנר וסלקום ב-2015 אמנם מעט גבוה משל פלאפון (והוט), אך נמוך משמעותית מזו של בזק במקטע הנייח ושל הוט במקטע הכבלים.

במיזם משותף עם חברות Sky ו-TalkTalk (שתי המתחרות העיקריות ל-BT), אשר תספק לתושבי העיר חיבורים במהירויות של עד 1 Giga. Hyperoptic היא חברה נוספת המתמחה בפריסת סיבים אופטיים לבתים ופועלות במספר חולך וגדל של ערים, תוך התמקדות בבנייני מגורים חדשים. לעומתם, GigaClear היא חברה המתמחה בפרישת תשתיות סיבים דווקא לאזורים כפריים.

Ofcom, הרגולטור הבריטי לתחום התקשורת, פרסם השנה מסמך אסטרטגיה לעשור הקרוב. במסגרת הדיונים לקראת גיבוש המסמך, הזמין Ofcom מחקר מחברת הייעוץ הבינלאומית WIK-CONSULT בנוגע להשקעות בשוק התשתית הנייחת⁶. המחקר בחן את השוק ב-12 מדינות, ומצא שהורז העיקרי לפרישת תשתיות אינטרנט מתקדמות הינו מידת התחרות (ההדגשה במקור):

We find that the main factor which has driven next generation access (NGA) deployment is infrastructure competition – primary from cable, and in some cases from independent FTTH investors.

כך, ברוב המקרים גורם התחרות העיקרי היו חברות הכבלים (כאשר המדינות שנבחנו נבדלות ביניהן מבחינת שיעור הכיסוי של חברות הכבלים), אך לצדן זיהה המחקר כי גם לחברות מתחרות עצמאיות השפעה חיובית על רמת התשתיות.

בין היתר לאור הדוח הנ"ל, ועל רקע התפקיד שממלאות כיום חברות כמו CityFibre, הצהיר הרגולטור על אסטרטגיה חדשה לקידום פרישת תשתיות אינטרנט חדשות על ידי מתחרים ל-BT, שתתבסס על הקלה והרחבה של הגישה לתשתיות המסיביות של BT (וזאת לצד המשך שיפור הגישה גם לתשתיות האקטיביות של BT במסגרת הסדרים של שוק סיטונאי):

A strategic shift to large-scale investment in more fibre: We will help create more choice for people and businesses, while reducing the country's reliance on Openreach⁷. A major strategic shift will encourage the roll-out of new 'fibre to the premise' networks to homes and businesses, as an alternative to BT's planned innovation in copper-based technologies. As part of this, BT will be required to open

⁶ WIK-Consult. Competition & investment: An analysis of the drivers of superfast broadband (Study for Ofcom), July 2015.

⁷ חטיבת התשתיות המופרדת של BT.

up its network, allowing easier access for rivals to lay their own fibre cables along BT's telegraph poles and in its underground cable 'ducts'.⁸

יצוין שכבר כיום מחויבת BT לאפשר שימוש בתשתיות הפיזיות שלה למתחרות, וכעת חכוונה היא להתמקד בצעדים שיאפשרו לצדדים מעוניינים גישה קלה יותר לנתונים כגון מיקומי התשתיות, תכניות פיתוח שלהן ועוד, לשם עידוד התחרות.

3.2 שבדיה

שבדיה נמנית על המדינות מובילות בתחום מהירות הגלישה באינטרנט – מקום שלישי בדירוג Akamai. השחקן המוביל בשוק התקשורת המונופול לשעבר TeliaSonera ולצדה חברת הכבלים ComHem (כיסוי הכבלים בשבדיה מגיע לכ-50% ממשקי הבית). אלא שלצדן ישנו עוד מגוון רחב של חברות הפעילות בשוק התשתית הנייחת. בפרט, **חברות עצמאיות, רבות מהן בבעלות מוניציפאלית, ממלאות תפקיד מרכזי בפרישת תשתיות סיבים**. חברות אלו קמו במידה רבה בעקבות מה שנתפס כהתממהות של TeliaSonera בפרישת תשתיות סיבים מתקדמות. הבולטת מבין החברות הללו היא חברת Stokab, **בבעלות עיריית סטוקהולם, אשר תשתית הסיבים שלה פרושה ברחבי העיר וסביבתה ומגיעה לכמעט 100% מהעסקים ו-90% ממשקי הבית**. החברה לרוב איננה משווקת בעצמה את שירותי התקשורת ללקוחות פרטיים, אלא משכירה באופן שוויוני את תשתית הסיבים לחברות קמעונאיות אשר פונות לצרכנים. יצוין שהחברה נמצאת אמנם בבעלות עירונית, אך פועלת במתכונת של חברה מסחרית, ואף רושמת רווחים. חברות דומות רבות פועלות כאמור בכל רחבי המדינה. לצד החברות המוניציפאליות, פועלות בשבדיה גם חברות תשתית אינטרנט פרטיות – הבולטות הן חברת Bredband2 וחברת Bahnhof – שתיהן מחזיקות בתשתיות אינטרנט איכותיות במקומות שונים ברחבי המדינה. גם לחברת התקשורת הנורבגית Telenor תשתיות אינטרנט במדינה. כל אלו תרמו תרומה מכרעת לעובדה ששבדיה ממוקמת כאמור במקום השלישי בעולם במהירות הגלישה על פי מדד Akamai, ונתפסת (בייחוד העיר סטוקהולם) כמוקד של חדשנות טכנולוגית.

3.3 נורבגיה

נורבגיה מדורגת במקום השני בעולם מבחינת מהירויות הגלישה לפי Akamai. מבחינת תחרות, המצב במדינה מזכיר במידה רבה את המצב בשבדיה. החברה הדומיננטית היא המונופול לשעבר Telenor, ולצדה פועלת חברת הכבלים Get (כיסוי כבלים של כ-50%). לצדן, פועלות חברות עצמאיות, לעתים רבות בבעלות מוניציפלית, המתמקדות בפרישת סיבים אופטיים. **החברה הבולטת בחקשר זה היא חברת Lyse, הנמצאת בבעלות קבוצה של רשויות מקומיות ופועלת גם בתחום האנרגיה**. בתחום התקשורת הנייחת, נתח השוק של Lyse עומד כיום על כ-10%. חברות דומות נוספות הן BKK ו-NTE, אף הן חברות מוניציפליות הפועלות גם בתחום האנרגיה. גם

⁸ OFCOM. Making communications work for everyone – Initial conclusions from the Strategic Review of Digital Communications. 2016.

לחברת NextGenTel, מתחרה נוספת (ותיקה יותר), נכחות משמעותית בתחום תשתיות האינטרנט.

כחלק מההסדרים להבטחת תחרות – הרגולטור מחייב את Telenor לאפשר גישה לתשתיות המיזיות שלה.

3.4 הולנד

הולנד מדורגת במקום השמיני בדירוג Akamai למהירות הגלישה הממוצעת. נכון לחיום, בשוק התקשורת ההולנדי שתי חברות דומיננטיות – KPN (המונופול לשעבר) וחברת הכבלים Ziggo (כיסוי הכבלים במדינה הוא כמעט מלא). אלא שלמהפכת הסיבים בתחום התקשורת הנייחת בהולנד אחראית במידה רבה דווקא חברה פרטית עצמאית בשם Reggefiber. החל משנת 2005 פרשה החברה תשתיות סיבים עצמאיות בכל רחבי המדינה, אשר הקפיעו את רמת תשתיות התקשורת. כעבור מספר שנים זיהתה KPN את הפוטנציאל של החברה ורכשה באופן הדרגתי את חטיבת משקי הבית שלה. החטיבה העסקית חפכה לחברה עצמאית – Eurofiber - וממשיכה לחוות גורם משמעותי בתחום. לצדה של Reggefiber פעלו חברות סיבים עצמאיות נוספות, כגון חברת Glasvezelnet Amsterdam – חברה שהוקמה במסגרת פרויקט משותף ציבורי-פרטי בחובלת עיריית אמסטרדם (בתמשך רכשה Reggefiber 70% מחפריקט), וחברת Wiericke (נרכשה בחמשך על ידי Vodafone, אשר לאחרונה הודיעה על כוונתה למזג את פעילותה עם חברת הכבלים).

כך, למרות שהמיזוגים שאירעו בשנים האחרונות צמצמו את מידת התחרות כיום – חברות עצמאיות מילאו תפקיד מכריע בקידום מהפכת הסיבים במדינה ולמיצובה כאחת המובילות בעולם בתחום זה.

3.5 ספרד

חברת התקשורת הדומיננטית בספרד היא המונופול הציבורי לשעבר Telefonica, ולצידה פועלת חברת הכבלים Ono (כיסוי כבלים של כ-60%). אלא שבספרד התפתחה בשנים האחרונות תחרות משמעותית בתחום התשתית הנייחת. כך, חברת התקשורת הצרפתית Orange פרשה תשתיות אינטרנט במדינה במיזם משותף עם חברת Vodafone. חברה נוספת בשם Jazztel פרסה תשתיות אף היא, כך שנוצרו 4 קבוצות (ו-5 חברות) בעלות תשתיות אינטרנט משמעותיות. בחמשך החל תהליך מיזוגים, כאשר Vodafone רכשה את חברת הכבלים Ono, ואילו Orange רכשה את Jazztel, באופן שצמצם את מספר הקבוצות הגדולות ל-3, אלא שכתנאי למיזוג האחרון קבע הרגולטור ש-Orange תוציא למכירה כ-700-800 אלף קווים מבוססי סיבים – על מנת לסלול את הדרך לכניסה של מתחרה חדשה. מכל מקום, ישנן כיום בספרד 9 ערים מרכזיות (כ-20% מאוכלוסיית המדינה) בהן מתקיימת תחרות מלאה בין לפחות 3 חברות בעלות תשתית (כל אחת מהן עם נתח של 10% לפחות כאשר ל-Telefonica נתח שוק קטן מ-50%).

מדיניות הרגולטור בספרד הינה לעודד תחרות בין בעלי תשתיות, בפרט דרך הבטחת האפשרות לשימוש בתשתיות הפיזיות של Telefonica (קנים, עמודים וכ"ל) לצורך פרישת רשתות מתחרות. אמצעי משלים נוגע להגדרת חובה למתן אפשרות שימוש בתשתיות סיבים בתוך הבניינים לחברות מתחרות (חובה זו חלה על כלל החברות). יצוין שבאותם אזורים אשר הגיעו לרמה של תחרות מלאה בין לפחות 3 מתחרים – מצמצם הרגולטור את דרישותיו המחייבות מ-Telefonica בהיבטים של חובת מתן גישה לתשתיות אקטיביות.

מבחינת מהירויות גלישה, ספרד צמודה לישראל עם מהירות ממוצעת של 13.3 Mbps לפי Akamai – אלא שבשנתיים האחרונות קצב ההתקדמות הוא מהיר, ונראה סביר לייחס מגמה זו לפחות בחלקה להתקדמות שחלה במקביל בפרישת הרשתות מצד המתחרות החדשות.

3.6 פורטוגל

בעבר הלא רחוק סבלה פורטוגל מפיגור ברמת תשתיות האינטרנט כפי שזו באה לידי ביטוי במהירויות הגלישה. ואולם, בשנתיים האחרונות נרשמה התקדמות משמעותית ברמת תשתיות האינטרנט שהובילה לקפיצה של 10 מקומות במדד Akamai, כך שכיום המדינה כמעט והדביקה את ישראל (מהירות גלישה של 13.1 Mbps, מקום 24 בדירוג). מגמה זו חלה במקביל לכניסת מתחרים חדשים לתחום התשתיות בחסות מדיניות רגולטורית תומכת.

כך, השחקנים הדומיננטיים בתחום התקשורת הקווית הם המונופול לשעבר Portugal Telecom (כיום בבעלות Altice), וחברת הכבלים Nos (כיסוי כבלים של כ-80%). אך לצדן ישנה פעילות של שחקנים נוספים – ובעיקר ישנה תחרות משמעותית מצד חברת Vodafone אשר פורשת תשתיות סיבים בכל רחבי המדינה אשר מגיעות לכ-1.5 מיליון משקי בית (ועוד כ-450,000 משקי בית נוספים במסגרת הסכם שיתוף רשתות עם Portugal Telecom). החברה עושה זאת בין היתר על בסיס רגולציה המחייבת את המונופול לאפשר שימוש בתשתיות הפיזיות שלו. בדומה לספרד, גם בפורטוגל אמצעי משלים הינו חיוב מתן אפשרות לשימוש בתשתיות סיבים בתוך הבניינים לחברות מתחרות.

3.7 שוויץ

שוויץ מדורגת במקום הרביעי ב-OECD בדירוג Akamai. הגורם הדומיננטי הוא המונופול לשעבר Swisscom, ולצדה חברת הכבלים UPC Cablecom (כיסוי כבלים של קרוב ל-100%). אלא שכפי שראינו במדינות נוספות, תפקיד משמעותי ממלאות לצדן חברות מונוציפליות במרבית הערים הגדולות (חברות העוסקות לרוב גם בתחומי תשתיות נוספים). בפרט, יש להזכיר את מיזם Swiss Fibre Net – מיזם לפרישת סיבים אופטיים חמשותף לרבות מהחברות המונוציפליות הללו. למיזם נוכחות נרחבת במדינה, והוא מספק תשתיות סיבים בעיקר לחברות תקשורת. דוגמה לחשיבותו ניתן לראות בשיתוף הפעולה עם חברת התקשורת Sunrise – חברה זו הינה המפעיל הסלולרי השני בגודלו במדינה. בתחום התקשורת הגיחת, החברה פועלת במסגרת הסדרים של

שוק סיטונאי, תוך שימוש בתשתיות של אחרים. בשנים האחרונות, הסכם שיתוף פעולה עם Swiss Fibre Net לשימוש בתשתיותיה הרחב את האפשרויות והשירותים שיכולה Sunrise להציע לצרכניה. בנוסף, Sunrise גם משתמשת בתשתיות הסיבים של Swiss Fibre Net לצורך שדרוג התשתית הסלולרית שלה. בשווייץ קיימת רגולציה המחייבת מתן גישה של מתחרים לתשתיות פיזיות.

3.8 אירלנד

אירלנד מדורגת במקום ה-16 ב-OECD בדירוג Akamai. החברה הדומיננטית בשוק היא המונופול לשעבר Eircom, ולצדה פועלת חברת הכבלים Virgin. בנוסף, חברת Vodafone מחזיקה בתשתיות ניידות שנרכשו מ-BT Ireland לפני מספר שנים. ב-2014 חלתה התפתחות אשר צפויה להכניס ממד משמעותי של תחרות לשוק – חשקה של מיזם משותף ל-Vodafone ולחברת החשמל ESB, אשר פורשות תשתיות תקשורת מבוססות סיבים ברחבי המדינה, תוך שימוש בתשתיות החשמל. בנוסף, ראוי להזכיר גם את חברת Enet – הפורשת תשתיות סיבים ברחבי המדינה, משכירה אותן בעיקר לחברות תקשורת (אשר משווקות אותן לצרכני קצה) ומחוות גורם תחרותי נוסף במדינה. באירלנד קיימת רגולציה המחייבת מתן גישה של מתחרים לתשתיות פיזיות.

3.9 האיחוד האירופי

לחשלמת התמונה ביחס לאירופה נזכיר גם את גישת האיחוד האירופי לנושא פרישת תשתיות תקשורת ניידות חדשות. בשנת 2014 אושרה דירקטיבה אשר הגדירה צעדים להפחתת עלויות בתחום פרישת תשתיות אינטרנט מהיר⁹. הדירקטיבה, אשר כלליה מחייבים את כל המדינות החברות באיחוד, נגעה ל-4 היבטים:

- קביעת חובה של כל בעל תשתית לאפשר שימוש בתנאים הוגנים בתשתיות חפזיות שלו לצרכי הנחת תשתיות אינטרנט מהיר, ולשם כך להציג מידע מפורט אודות התשתיות הקיימות והמתוכננות. כלל זה חל על הבעלים הן של תשתיות תקשורת והן של תשתיות נוספות (כגון חשמל, גז וביוב).
- קביעת כללים שמחותם לחקל על תיאום עבודות תשתית בתחום התקשורת הניידת אל מול בעלי תשתית אחרים (תכללים מחמירים יותר ככל שכסף ציבורי מעורב במימון עבודות התשתית).
- קביעת כללים שמחותם לחקל על קבלת היתרים לביצוע עבודות פרישת תשתית אינטרנט.
- הגדרת סטנדרטים בבנייה חדשה לגבי תאימות לחיבורי אינטרנט מהיר.

לוח הזמנים ליישום הדירקטיבה – עד ינואר 2016 להטמעה בחקיקה המקומית, ועד יולי 2016 ליישום בפועל.

⁹ Directive 2014/61/EU – Measures to reduce cost of high-speed broadband roll-out.

3.10. דרום קוריא

לבסוף, לא ניתן לסיים את הסקירה מבלי לחזק את דרום קוריא – המדינה המובילה בעולם (ובפער ניכר) מבחינת מהירות הגלישה לפי Akamai. התפתחות שוק התשתית הנייחת במדינה שונה במידת מה מזו של המדינות שנסקרו לעיל, באשר היא כללה מידה רבה יותר של מעורבות ממשלתית, הן בתמיכה מימונית והן בתכנון השוק, וזאת החל משנות התשעים של המאה הקודמת. כמו-כן, לשוק הקוריאני מאפיינים ייחודיים, כגון צפיפות אוכלוסין גבוהה, ביקושים גבוהים לשירותים כגון משחקי מחשב, ונוכחות של ענקיות מוצרי אלקטרוניקה כגון LG. עם זאת, מקום מרכזי ללא ספק בתמונה הכוללת ממלאה התחרות האינטנסיבית שנוצרה בתחום התקשורת הנייחת (וגם הסלולרית) בין 3 חברות תקשורת גדולות – KT (מונופול התקשורת לשעבר), SK ו-LG – אשר לכולן נתתי שוק משמעותיים, לצד מספר חברות קטנים. בהקשר זה מעניין לציין שביוני 2016 דחה הרגולטור בקשה לאישור רכישת חברת הכבלים CJ Hellovision על ידי SK, מתוך שיקולים של שימור התחרותיות במשק. הרגולטור בדרום קוריא מחייב מתן גישה לתשתיות הפיזיות למתחרים, בדגש על המונופול לשעבר KT.

3.11. דוגמאות מחולס - סיכום

בסעיף זה נסקרו שוקי תשתית הנייחת במגוון רחב של מדינות. כמו בישראל, ברוב המדינות עיקר הפעילות מובלת בידי מונופול תקשורת ציבורי לשעבר וחברת כבלים המובילה, כאשר במובנים מסוימים המצב הקיים בישראל אינו רע – וזאת בשל פרישתה הכלל-ארצית של חברת הכבלים חוט, שעה שבמדינות רבות אין פרישה מלאה של רשתות כבלים (כך שבאזורים מסוימים יש רק בעל תשתית נייחת אחת). אלא שכפי שראינו, קיימות דוגמאות רבות לכניסה של מתחרים חדשים לשוק התשתית הנייחת (לפחות בחלק מאזורי המדינה), אשר הצליחו לדחוף את השוק קדימה מבחינת רמת התשתיות הזמינות לצרכנים. בנוסף, נמצא שרגולטורים שונים זיהו את המגמה הזאת ואת הפוטנציאל שלה לתרום לקידום השקעות והתפתחות שוק התקשורת, ועל כן נקטו בצעדים שנועדו לעודד אותה. בפרט, במדינות רבות נקבעה החובה לאפשר למתחרים חדשים שימוש בתנאים חוגנים בתשתיות הפיזיות של החברות הקיימות - תשתיות כגון הקנים, התעלות או תעודים דרכם מועברים סיבים אופטיים או כבלים אחרים. השימוש בתשתיות הפיזיות הקיימות מקטין משמעותית את עלויות ומשך פרישת חרשת וכך מצמצם את חסמי הכניסה ומקל על כניסתם של שחקנים חדשים לשוק התשתית הנייחת.

4. סיכום

מסמך זה בחן את שוק תשתית התקשורת הנייחת, אשר בארץ מתחלק בין שתי חברות – בזק והוט. נתוני השוואה בינלאומיים בנוגע למהירויות גלישה מראים כי נכון להיום ישראל איננה נמוכה על המדינות המובילות בתחום. במקביל, נתונים פיננסיים של בזק והוט מספקים אינדיקציה לכך שרמת התחרותיות בשוק התשתית הנייחת נמוכה מזו שבשוק הסלולר. מנגד, הסקירה הבינלאומית שחוצה הראתה כי בשווקים רבים, ובהם השווקים המובילים בעולם, שחקנים חדשים שנכנסו לשוק הצליחו ליצור סביבת תחרותית יותר וכך היוו זרז להשקעות

ושדרוג תשתיות. בנוסף, הראתה הסקירה שרגולטורים שונים בעולם זיהו את המגמה ואת הפוטנציאל הגלום בה, ונקטו בצעדים על מנת לעודד אותה – ובפרט קבעו כללים המחייבים את השחקנים הקיימים לאפשר למתחרים החדשים שימוש בתשתיות הפיזיות שלהם. לאור כל זאת, נראה כי גם בישראל קיים פוטנציאל לכניסת של מתחרים נוספים לתחום, אשר יוכלו לתת דחיפה קדימה לשוק באופן שיעזור למצב את ישראל בשורה הראשונה של המדינות מבחינת תשתיות התקשורת.

נספח 23

**A new broadband Universal Service
Obligation: Government's response
to consultation on design (2018)**

עמ' 415-484

Department for
Digital, Culture
Media & Sport

A new broadband Universal Service Obligation: Government's response to consultation on design

28 March 2018

Department of Digital, Culture, Media and Sport

Contents

Ministerial foreword	3
Executive summary	5
Introduction	7
2. USO footprint	14
3. Specification of the USO	19
4. Technologies	23
5. Eligibility	27
6. Reasonable Cost Threshold	32
7. Demand	39
8. Affordability	47
9. Funding	52
10. Benefits of the USO	56
11. Minimising market distortion	58
12. Universal Service Provider Designation	62
13. Monitoring and review	64
14. Next steps	67
Annex 1. List of respondents	69

Ministerial foreword

People and businesses need to have access to world-class connectivity to thrive. As the UK makes great strides towards that aim, this Government has been clear that it is essential that no-one is left behind, regardless of where they live or work.

We have a clear Manifesto commitment to introduce a broadband Universal Service Obligation (USO) ensuring that by 2020 every home and business will have access to high speed broadband. Our Digital Economy Act 2017 enabled the creation of a new broadband USO, giving every household and business the right to request a broadband connection at a minimum speed, up to a reasonable cost threshold. Our detailed proposals for a broadband USO aim to ensure that no-one is left behind.

We believe that establishing a clear, enforceable right for people to request a connection is the best way to deliver a broadband universal service for consumers and business. It will guarantee people's right, and target intervention at those premises not otherwise connected in 2020. We carefully considered BT's proposal to deliver universal service and are grateful for its work on developing its offer. Ultimately, however, BT's proposal did not meet our expectations of providing certainty that consumers would receive a good quality connection of at least 10Mbps by the end of 2020. We will keep the minimum specification for the USO under review to ensure it keeps pace with consumers' evolving needs, and will use our powers to amend it as necessary.

Responses to our consultation showed broad support for the introduction of a new regulatory broadband USO, and we are today setting the scope of the USO in secondary legislation, which Ofcom will implement.

I want to be clear that setting the minimum speed at at least 10Mbps is not the limit of our ambition. To support our vision of full fibre connectivity, in the 2016 Autumn Statement, the Government announced a £1.1bn package of measures to support investment in digital infrastructure, aimed at ensuring the UK has the digital connectivity it needs for the future, including full fibre networks and 5G.

We continue to demonstrate our ambition of being the most connected nation in the world. In the Autumn 2017 Budget, we announced that we would make available £385m for full

fibre and 5G.¹ We have already set up the £400m Digital Infrastructure Investment Fund to help investment in new full fibre networks and legislated to exempt new full fibre infrastructure from business rates for a five-year period starting from 1 April 2017. The UK's Superfast broadband coverage is now at 95% and we are continuing to support further delivery. We do not intend to stop there: we are investigating how we can support investment in the widespread roll out of world-class connectivity of the future through our Future Telecoms Infrastructure Review which was launched late last year.²

RT HON. MATT HANCOCK

SECRETARY OF STATE FOR DIGITAL, CULTURE, MEDIA AND SPORT

---

¹ Autumn budget 2017

² Press release

Executive summary

On 30th July 2017, we published our consultation on the design of a new broadband USO, which ran until 9th October 2017³. The consultation sought views on the proposed specification for a new broadband USO that would be set in secondary legislation, drawing on the detailed technical analysis that the Government commissioned from Ofcom, which was published in December 2016⁴. This document summarises the responses received, and sets out the Government's response to that consultation.

Having considered the responses, we will now move ahead with the following design for the implementation of the regulatory USO, which we intend to have in place by 2020:

- A minimum download speed of at least 10Mbps, the speed needed given a typical household's use of digital services;
- Additional quality parameters of 1Mbps upload speed, minimum standards for latency, a maximum sharing between customers (a 'contention ratio' of 50:1), and data cap of at least 100GB per month. Download speed is only one factor which can impact on what a consumer can do online. The additional parameters ensure they can get a service which allows them to engage effectively on a social and business basis and minimises social and economic exclusion;
- Given the proposed specification of the USO, we agree with Ofcom's 2016 assessment that FTTP, FTTC (VDSL), fixed wireless and mobile technologies can meet the proposed specification to deliver universal affordable broadband, but based on its current capabilities, that satellite may not;
- A cost threshold of £3,400 per premise, with demand aggregation forming an essential feature of USO implementation to ensure as many people who want to get connected, do get connected;
- Uniform pricing will be required so that people connected under the USO do not pay more for their broadband than others pay for comparable services in non-USO areas;
- The costs will be met by industry through a cost-sharing mechanism which will be established by Ofcom, as part of its implementation of the USO;
- To help minimise the risk of overbuild and market distortion, and the imposition of costs on industry that might divert market investment and reduce competition, only

---

³ <https://www.gov.uk/government/consultations/broadband-universal-service-obligation-consultation-on-design>

⁴ <https://www.ofcom.org.uk/consultations-and-statements/category-1/broadband-uso>

premises who do not have a connection which meets the USO specification, or are unlikely to be connected under publicly funded procurements which meet the minimum specification, will be eligible to be connected, and connections will be subject to a reasonable cost threshold;

- There have been expressions of interest from some smaller market players in being designated as Universal Service Providers (USPs), and we have passed these to Ofcom as it will determine the most effective designation approach to take;
- Arrangements for monitoring and reporting progress of the USO will be through Ofcom's Connected Nations reports, with the first review of the specification to take place at least as soon as the Digital Economy Act 2017 trigger of 75% UK premises take-up of 30Mbps broadband has been reached. The Digital Economy Act gives Government the power to increase the USO specification via secondary legislation if necessary to ensure it remains relevant.

A Universal Service Order, setting out the technical specification for the USO, and relevant guidance, is being laid in Parliament today. It will then be for Ofcom to implement the USO, including by designating the USPs, setting appropriate universal service conditions to comply with the Order, establishing an industry fund to compensate the USPs for any unfair net cost burden⁵; and establishing who should contribute to the fund, and how it should be administered. Ofcom's implementation is expected to take up to two years.

---

⁵ The net cost is the total cost of providing the broadband USO, less any direct or indirect benefits derived by the Universal Service Provider(s).

1. Introduction

Government has been clear that people and businesses need world-class connectivity to thrive. Even with high levels of superfast broadband coverage across the UK, there are areas that have not been reached by commercial investment alone. These generally, though not exclusively, tend to be rural or remote areas, where the costs of installing infrastructure can be significantly higher than in urban and suburban areas, and often outweigh the potential revenues, making the case for commercial investment weak. Urban areas too still have their own challenges, which make them more costly to reach, for example, because of access issues.

Government interventions have significantly helped to tackle this market gap. This support has largely been provided through the Superfast Broadband Programme, led by Broadband Delivery UK (BDUK) within DCMS. Working in partnership with local authorities and commercial providers, this programme met its target of delivering superfast broadband of at least 24Mbps to 95% of the UK by the end of last year. BDUK estimates that efficiency savings, coupled with clawback and further commercial rollout, could extend superfast broadband coverage to at least a further c.2% of UK homes and businesses by 2020.

In addition, in December 2015, the Government launched a scheme offering a subsidised broadband connection, which included the option of superfast speeds, to homes and businesses unable to obtain a broadband service of at least 2Mbps. This scheme - the Better Broadband Scheme - formed part of the Government's commitment to make sure every home and business in the UK could access speeds of at least 2Mbps by the end of 2015. This 'Universal Service Commitment' acts as a non-statutory safety net for digital connectivity. The scheme has recently been extended to the end of 2018⁶.

We are also removing barriers to support industry investment. Through the Digital Economy Act, we have made permanent the 2013 planning requirements making the deployment of fixed broadband infrastructure by operators with rights under the Electronic Communications Code quicker and cheaper. We have also reformed the Electronic Communications Code to update rules on installation and maintenance of communications infrastructure on private land.

---

⁶ <https://www.gov.uk/government/news/better-broadband-scheme-extended-for-another-year>

We have created the Barrier Busting Task Force, looking at planning, wayleaves, street works, new build developments and regulatory issues which may impact on the business case for digital infrastructure deployment. The Task Force is looking at short, medium and longer-term solutions to such issues.

We must complete the roll out of today's technologies, and get the market and policy conditions right for the next generation of technologies. Government has already invested significantly in roll out of full fibre networks and 5G.

On 3 July 2017, Government launched a £400m Digital Infrastructure Investment Fund to help accelerate the roll out of full fibre networks by increasing access to private finance for companies delivering them.

At Autumn Budget 2017 we launched a £190 million Local Full Fibre Networks (LFFN) Challenge Fund to stimulate commercial investment in full fibre networks across the whole of UK, in both rural and urban locations. Public bodies across the UK have bid for funding from the programme, designed to accelerate the rate at which full fibre networks are made available across the UK. £95m has been allocated in the first wave of funding to increase connectivity in 13 areas right across the country. We expect the next wave of funding to open in Summer 2018, which local bodies will again be invited to bid into.⁷

This has been supplemented by the government's £67m Gigabit Broadband Voucher Scheme, which will bring gigabit connectivity to homes and businesses up and down the country. Gigabit broadband vouchers can be used by small businesses and the local communities around them in both rural and urban areas to subsidise the installation cost of faster connections over gigabit-capable infrastructure⁸.

At Autumn Statement 2017, the Government announced £160 million for the next phase of funding for the 5G Testbeds & Trials Programme, including projects to test 5G applications and deployment on roads and the security of 5G networks. On 19 December 2017, the Government published a progress update on its 5G strategy, published at Spring Budget 2017, which identified the actions that the government would take to realise its aim for the UK to be a world leader in 5G.

---

⁷ <https://www.gov.uk/government/publications/local-full-fibre-networks-challenge-fund>

⁸ <https://gigabitvoucher.culture.gov.uk/>

We want to continue to support industry investment in the next generation of technologies. Government has already introduced the Telecommunications Infrastructure (Relief from Non-Domestic Rates) Act 2018⁹, which provides for an exemption for new full fibre deployment from business rates for five years after 1 April 2017. We are also undertaking a Future Telecoms Infrastructure Review to determine how to deliver the competitive conditions to encourage the long term investment needed in full fibre and 5G networks.

These interventions will support improved digital connectivity across the UK, both now and in the future. While we rightly work towards world-class connectivity for the whole of the UK, and prepare for even better connectivity in the future, we also need to make sure that no-one is left behind. Government believes that a specific intervention is required to ensure that households and businesses in hard to reach rural and urban areas do not miss out on the benefits that digital connectivity brings. This is why Government will introduce a new broadband Universal Service Obligation (USO), giving every household and business the right to request a broadband connection at a minimum speed, up to a reasonable cost threshold.

Universal broadband

In November 2015, recognising the increasingly important role that broadband plays in people's lives, and that a small but significant minority of premises were still unable to access decent broadband, the Government set out its intention to introduce a broadband USO, which would give everyone a legal right to a fast broadband connection on request. The Government's stated ambition was for the minimum speed of at least 10Mbps.

For individuals, this is about not missing out on chances of finding employment, saving money on household bills, and keeping in touch with friends and family. It is about helping our children to do their homework, and making sure that families can access a greater range of information and services, including on-demand services (e.g. BBC iPlayer) and public services, which are increasingly becoming 'digital by default'. It is also about getting people online in both rural and urban areas across the four nations of the UK - enabling them to access services, to work, shop and communicate. The benefits of greater connectivity are shared throughout communities, including by supporting small businesses to get online, compete and grow.

---

⁹ http://www.legislation.gov.uk/ukpga/2018/1/pdfs/ukpga_20180001_en.pdf

The rationale for a USO is to act as a safety net where market forces alone do not deliver affordable access to basic services. USOs aim to ensure that a minimum set of communications services are available to everyone at a fixed location, upon reasonable request, and at an affordable price, irrespective of where they live or work, in order to prevent social and economic disadvantage. A USO connection would be demand-led, provided on request from a designated Universal Service Provider (USP), or providers, rather than delivered via a commercial or publicly-funded roll out. In March 2016, the Government published a consultation on its proposed approach to introducing a new broadband USO¹⁰.

The consultation set out the Government's intention to introduce primary legislation to give the Secretary of State an explicit power to introduce - and review - a broadband USO. Enabling powers for a broadband USO were subsequently included in the Digital Economy Act 2017¹¹, which received Royal Assent on 27 April 2017.

During the passage of the Act, in October 2016, the Government published a Statement of Intent¹² on the principles that would guide the design of the USO :

- The design of the broadband USO must put people and businesses throughout the United Kingdom at its heart in order to secure the benefits of digital connectivity for as many people as possible, as quickly as possible.
- It must ensure that everyone can access a decent broadband service which meets the needs of the majority of people and businesses. It is clear this will need to be increased as consumer needs change, and the USO must be designed with this in mind. The new review power in the Digital Economy Act to direct Ofcom to review the USO will ensure that it is future-proof.
- The broadband USO must extend the reach of decent broadband connectivity as far as possible across the United Kingdom, in both rural and urban areas. Its design will need to take into account the specific challenges of connecting the most remote or difficult-to-reach locations.

¹⁰[https://www.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/510148/Broadband Universal Service Obligation.pdf](https://www.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/510148/Broadband_Universal_Service_Obligation.pdf)

¹¹ <http://www.legislation.gov.uk/ukpga/2017/30/contents/enacted>

¹²https://www.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/562484/USOStatementofIntentfinal11October_2_.pdf

- Connections will be subject to a cost threshold. Above this cost threshold consumers will still have the right to fast, reliable broadband, but may have to contribute to the cost of connection, as is the case with telephone lines.
- The USO must act as an effective complement to commercial, community and publicly funded roll outs. It must not displace any planned roll out of higher speed broadband; must be affordable; and will need to be designed to minimise any market distortion.
- The USO must be proportionate and ensure that, wherever possible, costs associated with the USO are minimised while still meeting the needs of people and businesses. For example, by exploring whether connection requests can be combined to reduce costs.
- The USO must be legally binding, measurable and enforceable.

Ofcom advice to Government

In March 2016, to help inform decisions about the design of the USO, and the specifications that would be set in secondary legislation, the Government commissioned Ofcom to provide detailed technical advice¹³. To support this, in April 2016, Ofcom published a Call for Inputs¹⁴ seeking views from consumers and industry to inform their analysis, and in August 9 2016, Ofcom published a summary of the responses received¹⁵.

Ofcom published its USO analysis in December 2016, "Achieving decent broadband connectivity for everyone"¹⁶. The report set out Ofcom's advice to Government on how to achieve a decent broadband connection for all, analysis of the range of issues that would need to be considered for the design of the USO, and a set of scenarios for its design. The report recognised that any policy to deliver universal, decent broadband was complex, with many interrelated design features to be considered. Foremost amongst the design challenges is the definition of what level of service the USO should deliver. Ofcom's Call for Inputs found that stakeholders had differing views on what the technical specification for the USO should be. Some argued for a safety net to complement existing public and private sector-led broadband deployments, while others argued for a more highly specified universal service for all, with the cost of such interventions a more secondary consideration. Ofcom modelled three scenarios:

¹³ https://www.ofcom.org.uk/data/assets/pdf_file/0027/53676/dcms_letter.pdf

¹⁴ https://www.ofcom.org.uk/data/assets/pdf_file/0025/58336/broadband-uso.pdf

¹⁵ https://www.ofcom.org.uk/data/assets/pdf_file/0025/68335/summary_of_responses.pdf

¹⁶ https://www.ofcom.org.uk/data/assets/pdf_file/0028/95581/final-report.pdf

- Scenario 1: a standard broadband service, characterised only by a 10Mbps download speed;
- Scenario 2: a more highly specified 10Mbps service, adding 1Mbps upload speed, and minimum standards for latency (medium response time), maximum sharing between customers (a 'contention ratio' of 50:1), and data cap of at least 100GB per month; and
- Scenario 3: a superfast broadband service, with download speeds of 30Mbps, upload of 6Mbps, fast response times, a 'committed information rate' of 10Mbps (i.e. guaranteed 10Mbps at all times) and an unlimited usage cap.

DCMS subsequently asked Ofcom to model a fourth scenario between Scenarios 2 and 3: 20Mbps download, 2Mbps upload; latency (medium response time), contention ratio of 50:1, and a data cap of 100GB per month. The modelling of this scenario - together with updated estimates for the original three scenarios - was published as a further addendum to Ofcom's December report¹⁷. Ofcom estimated the baseline number of premises under each of the scenarios using data from its 2016 Connected Nations Report¹⁸. It also provided forecasts for the size of the footprint for the end of 2017, and early 2020s, using BDUK estimates for future superfast coverage and known commercial investment plans.

Ofcom found that premises in scope of the USO are predominantly, though not exclusively, in rural areas. Ofcom also found that a higher percentage of premises in Wales, Scotland and Northern Ireland could not receive 10Mbps than in England, largely because they have proportionately more rural premises.

However, in some urban areas network deployment can be problematic and more costly making the commercial case for investment weak. This can be for a variety of reasons - the cost of streetworks, difficulties in gaining access to locations for new street cabinets, complexity of re-engineering old legacy copper telephone networks, and limited numbers of potential residential customers in locations where businesses have their own bespoke networks.

¹⁷ https://www.ofcom.org.uk/data/assets/pdf_file/0015/105342/Technical-advice-on-a-broadband-USO-Updated-cost-estimates.pdf

¹⁸ <https://www.ofcom.org.uk/research-and-data/multi-sector-research/infrastructure-research/connected-nations-2016>

A further complicating factor is that a household or business may mistakenly believe it is unable to access speeds of 10Mbps or higher because of factors inside their home or building, such as where their wi-fi router is positioned, or the quality of in-home wiring. These factors will have nothing to do with the speeds that the network they subscribe to is providing, and are often outside the control of the service provider, but may lead people to think they cannot access services, when in fact they can.

Ofcom's report identified that as public and commercial investments extend superfast network coverage, the number of premises in scope of the USO, and the total deployment costs would reduce over time.

There are clear dependencies and trade-offs between the quality of service, the costs of providing the connections, and the level of coverage, and these require careful consideration. There are also a number of important constraints on the design of the USO that need to be taken into account, as a result of the legal framework it has to operate within.

The USO is an on-demand scheme under which households and businesses are connected on reasonable request. This differs to rollout programmes, like BDUK's Superfast Broadband Programme which involves proactive building of networks which are designed to deliver availability to all. Government's view is that we would need to allow a period of time, perhaps 6 months or longer, to give people sufficient time to register their interest, for the demand to be aggregated, or else the costs of connecting people may be too high. However, we recognise that there are a range of views on how this should work in practice and Ofcom will need to consider this carefully.

The high cost of universal broadband deployment, and the fact that funding of any net cost burden would be only be available retrospectively, may limit the number of providers who might be designated as Universal Service Providers by Ofcom.

Our 2017 consultation

The public consultation¹⁹ sought views on the specification for a new broadband USO to be set in secondary legislation, covering the whole of the UK. We particularly sought views from the electronic communications industry (network operators, and internet service

---

¹⁹ <https://www.gov.uk/government/consultations/broadband-universal-service-obligation-consultation-on-design>

providers), and both business and residential consumers as well as representative organisations. The consultation ran for 10 weeks from 30 July to 9 October 2017.

Informed by Ofcom's technical advice, the key areas we consulted on were:

- A proposed minimum download speed of at least 10Mbps;
- Proposed additional quality parameters of 1Mbps upload speed, minimum standards for latency, a maximum sharing between customers (a 'contention ratio' of 50:1), and data cap of at least 100GB per month;
- The technical capabilities of a range of technologies and the role they might play in delivering the USO, depending on the final specification chosen. Given the proposed specification of the USO, FTTP, FTTC (VDSL), fixed wireless and mobile technologies were expected to be able to meet the specification, but based on its capabilities at that time, it was expected that satellite could not;
- A proposed cost threshold of £3,400 per premise, and that demand aggregation should be an essential feature of USO implementation to ensure as many people who want to get connected, do get connected;
- That there should be uniform pricing for USO connections and services;
- That the costs should be met by industry through a cost-sharing mechanism to be established by Ofcom once the specification for the USO has been set in secondary legislation;
- Measures to be taken in designing the USO that will help minimise market distortion;
- The current level of market interest in becoming a Universal Service Provider; and
- Proposed arrangements for monitoring and review of the USO.

2. USO footprint

A core issue in developing the USO is determining which premises are in scope of the USO; that is, the number and distribution of premises that do not have access to broadband at the minimum specification, and the cost of reaching them. It essentially informs us of the scale of the problem to be addressed, and helps us understand the costs of doing so.

We knew that the BDUK Superfast Broadband Programme was on track to deliver superfast connectivity to 95% of UK premises by the end of 2017 and that, with further reinvestment of

clawback²⁰ and efficiency savings, superfast coverage would reach a further c.2% of premises by 2020. We asked Ofcom to undertake some analysis of the remaining 3% of premises to find out more about them, and the implications for the USO footprint²¹.

In our consultation, we set out Ofcom's projections for the USO footprint by each of the specification scenarios we considered for the design of the USO, as reported in Ofcom's technical advice to the Government published in December 2016, which itself included detailed Annexes setting out the analysis undertaken for Ofcom by Analysys Mason.

Figure 4.4: Future projections of the number of eligible premises

Million premises (as % total UK)	Scenario 1: 10Mbit/s download speed	Scenario 2: 10Mbit/s download + 1Mbit/s upload	Scenario 3: 30Mbit/s download + 6Mbit/s upload
Today 2016	1.4m (5%)	2.6m (9%)	3.5m (12%)
End of 2017	~1.1m (4%)	~1.8m (6%)	~1.9m (7%)
Early 2020s	~0.3m (1%)	~0.6m (2%)	~1.1m (4%)

Source: Ofcom's December 2016 USO report²²

Ofcom's report identified that as public and commercial investments extend superfast network coverage, the number of premises in scope of the USO would reduce over time. However, Ofcom's figures did not take into account the superfast investment plans of the Devolved Administrations as it was unclear precisely how this would impact the number of premises in scope.

The cost modelling in Ofcom's report assumed that there would be 80% take-up of the universal service offering, which was intended to represent the long-term level of take-up of broadband services. This is discussed further in Section 7 on Demand.

In our consultation we asked:

- Do you agree with the future projections of the USO footprint?

²⁰ Clawback results from clauses in the Government's contracts, which require suppliers to recycle funding when people take up superfast connections installed as part of the programme.

²¹ https://www.ofcom.org.uk/__data/assets/pdf_file/0027/53676/dcrs_letter.pdf

²² In Ofcom's technical advice and the consultation the number of eligible premises for scenario 2 in 2016 was estimated at 2.6m. This figure was revised to 1.6m in Corrected Nations 2017 as a result of changes in the way the figure was calculated.

- **Do you have any further evidence of commercial or publicly funded rollout during this period which will influence the scale of the footprint?**

We did not receive any robust evidence to challenge Ofcom's assessment of the USO footprint, and most agreed that the assessment was correct. This was broadly supported by the Broadband Stakeholder Group's own analysis, conducted by Plum Consulting, of the total number of premises (and likely costs and connecting them).

However, concerns were raised by organisations in the Devolved Administrations, Scotland in particular, that their broadband initiatives were not being considered.

There were also concerns raised, for example by the Countryside Alliance, the National Farmers' Union (NFU), and Country Land and Business Association (CLA), about underreporting of the numbers of premises unable to meet the specification by communications providers leading to an underestimation of the numbers of premises in scope. This view was supported by EuroBroadband, who in their response to this consultation suggested that, based on their subscriber data, superfast coverage was not as high as 95%.

Lazonby Parish Council and Kirkoswald Parish Council's response to the consultation noted that the national average figures does not represent coverage in remote areas.

On the other hand, some respondents, such as the Local Government Association, felt that the figures were an overestimation, and that the problem was therefore not as large as Ofcom had calculated.

A communications provider acknowledged that accurate forecasting is challenging, that Ofcom's forecasts are likely to be accurate, but that the number could reduce quite dramatically over the coming years as further higher speed broadband investment takes place. Another communications provider said that the projections should be revised when further investment takes place and it was also noted that since the figures were calculated in 2016 they could be very out of date by the time the USO comes into force. Sky noted the importance of Ofcom continuing to interrogate the figures to ensure there is no over-recovery of costs.

Proposed way forward

We fully acknowledge that it is challenging to develop accurate forecasts for coverage at the USO specification in the years ahead. In our impact assessment which accompanies this document, we use Ofcom's Connected Nations 2017²³ data which shows a reduction in the number of premises in scope already since Ofcom's USO analysis was published in December 2016 - 1.1 million or 4% of UK premises do not have a connection which meets the USO specification in 2017 compared with 1.6m or 6% of premises in 2016. Connected Nations 2017 is based on data collected in May 2017, from the largest operators in each sector²⁴, as well as information already held by Ofcom, so the size of the footprint will have further reduced since then.

We also fully recognise that further public and commercial investment in broadband may reduce the numbers of premises in scope of the USO by the time it is implemented. BDUK's approach is to continue to extend superfast coverage as far as possible under its programme by reinvesting clawback and efficiency savings. The Government's announcement on 29 January 2018 that the 95% superfast broadband target had been met²⁵, reported that up to £687 million was available for local authorities to re-invest and take superfast speeds to homes and businesses not already covered by existing plans. This is very positive, particularly as it delivers a service higher than the USO specification. A reduced number of premises in scope will reduce the costs of delivering the USO for industry and consumers.

Further detail about the investment in broadband made by the Devolved Administrations will be reflected in Ofcom's implementation of the USO where sufficient levels of data about plans is available.

As we set out in Section 5 on Eligibility, premises that can already receive the same specification as the USO or higher, or are likely to be connected under publicly funded procurements which meet the minimum specification, will not be eligible for connection under the USO.

As we note in Section 9 on Funding, any unfair net cost burden that the designated providers incur is recovered retrospectively, once the investment has taken place, and these costs

---

²³ <https://www.ofcom.org.uk/research-and-data/multi-sector-research/infrastructure-research/connected-nations-2017>

²⁴ See Figure 51 of Connected Nations 2017

²⁵ <https://www.gov.uk/government/news/superfast-broadband-now-available-to-more-than-19-out-of-20-uk-homes-and-businesses>

would be subject to detailed scrutiny and audit by Ofcom. The results of the net cost calculation and the conclusions of the audit would also be made publicly available.

3. Specification of the USO

A key consideration in designing the USO is the minimum specification for the connection that people should receive. This in turn determines the technologies which can be used to deliver the service, and the costs of delivering it.

The EU Framework Directive, and Universal Service Directive adopted in 2002, and revised in 2009, provide the current regulatory framework within which the broadband USO operates. Under the Universal Service Directive, connections provided under the USO should be capable of supporting "data communications at data rates that are sufficient to permit functional internet access". Specific data rates are not set out in the Universal Service Directive, and Member States have flexibility to define functional internet access according to their national circumstances. However, the Directive makes clear that the services covered by the USO should be those that "become available to a substantial majority of the population."

The specification for the USO in the Universal Service Order will therefore set the UK's threshold for 'functional internet access', a minimum level of universal affordable broadband connectivity which will help reduce the digital divide and ensure that people can engage fully in digital society.

Having considered the scenarios in Ofcom's analysis, in our consultation, we proposed that the minimum download speed of a connection provided under the USO should be 10Mbps. We also proposed that the download speed should be complemented by additional quality criteria: upload speed of 1Mbps, 50:1 contention ratio, medium latency, and a minimum 100GB data cap, to ensure the connection gave users a good experience.

We believed that this specification balances the importance of providing a service that meets households' typical needs with a proportionate approach that takes into account the costs to industry and the potential impacts on the good functioning of a competitive market. The specification will allow access to services such as web browsing, and email and effective delivery of HD video streaming and multiple users on a broadband connection. It would also support simultaneous access to various services, such as online news, banking, buying and selling goods and services, accessing public services and so on. It will also make a real difference to small businesses stuck on lower speeds. Therefore, this specification balances the needs of consumers benefiting from the USO with the impact on consumers generally.

In our consultation we asked: are upload speed, contention, latency and data caps the right quality parameters to specify alongside the minimum download speed?

The majority of respondents agreed that universal access to broadband of a reasonable minimum quality was important for social and economic inclusion. The quality parameters proposed in the consultation for upload speed, contention, latency and data caps, in addition to minimum upload speeds, were considered broadly appropriate. There was an acknowledgement that a more highly specified USO specification was needed to ensure that a good quality minimum service was delivered to all end-users, but that it should not be too highly specified in order to minimise the risk of market distortion and inflationary pressure on retail prices.

There were however differing views as to whether the proposed quality parameters had been set at the right level. One communications provider called for a lower specification on the grounds that the level at which it was being set was inconsistent with the safety net purpose of the USO, and would result in unnecessarily high costs being placed on industry. Another proposed that in addition to the minimum quality parameters, the government should also specify the safety net services that the broadband USO is intended to deliver.

i) **Download speed** - Many agreed that 10Mbps was the appropriate minimum speed for now, but would need to be reviewed over time. Others called for a higher initial minimum download speed on the grounds that the 10Mbps would quickly become out of date and would not meet the needs of rural businesses, and suggested that the 20Mbps download speed and 2Mbps upload scenario might be a better initial minimum specification, not least because the benefits of the 20Mbps specification were greater than the benefits for the 10Mbps specification.

ii) **Upload speed** - Many welcomed this additional quality parameter, particularly for small businesses, as while most consumer internet usage today relies mostly on downloading content such as web-browsing, email and standard video streaming, some other common applications, such as video conferencing and sharing large images and video files can require a specified upload speed. Some suggested that for small businesses the minimum upload speed should be increased.

iii) **Contention** - A large number of responses recognised the importance of including contention requirements as part of the specification given it can have a substantial effect on

performance. Some queried its inclusion, for example, suggesting the minimum broadband speed and associated data cap will suffice in ensuring the agreed quality of service. It was also suggested that contention is a technical term which would not be understood by the public.

iv) Data cap - Some respondents were concerned that the data cap of at least 100GB was too low given that Ofcom data suggests that users of existing residential connections delivering 10Mbps already use data at an average of around 120GB per month, noting that business users would already have higher data requirements than that. By contrast one respondent thought the monthly data cap was overly generous and inconsistent with the safety net purpose of the USO.

v) Latency - Satellite operators in particular questioned the need for the latency requirement as part of the specification on the grounds that most internet usage was the downloading of content which was not particularly sensitive to latency.

Our proposed way forward

We will implement the proposed specification which we consulted on - a 10Mbps download speed, 1Mbps upload speed, 50:1 contention ratio, medium latency, and a minimum 100GB data allowance - so that households and businesses have a good minimum level of connectivity, that their use of the internet is not unduly constrained, and they can engage fully in digital society.

i) Download speed - this has been set at 10Mbps to meet a typical household's use of digital services, and because consumers on connections of less than 10Mbps tend to use less data, suggesting that internet usage is constrained below this speed.

ii) Upload speed - as noted above, this will allow users to use common applications, such as video conferencing and sharing large images and video files.

iii) Contention - The contention ratio measures the sharing of the network between users. The higher the contention ratio, the more people could be accessing the same network capacity at the same time, which could result in lower actual speeds to individual users. The introduction of a specified contention ratio helps to mitigate against speed reduction at busy times.

iv) Data cap - Ofcom's Connected Nations 2017 reported that the median monthly data usage at speeds of between 10Mbps to 30Mbps was 84GB, which would indicate that the 100GB minimum data allowance is set at a reasonable level. Connected Nations 2017 also reported that most consumers use less data than the reported average, and that average data usage increases are driven by a small proportion of heavy users. Therefore, average monthly data use figures are not a useful guide for a monthly data allowance under the USO.

v) Latency - we have specified a medium response time for latency so that people can use time sensitive applications (video calling, accessing VoD services) effectively with a USO connection. Medium response time is end to end latency of no more than 200ms for speech applications^{26 27},

The specification has also been set at this level to achieve the right balance between ensuring universal access to decent broadband while at the same time ensuring that market distortion is minimised. Depending on who is designated by Ofcom as a Universal Service Provider(s), and the technologies used to deliver USO connections, consumers may well receive higher than the proposed minimum specification.

The specification for the USO will be kept under review to ensure it keeps pace with consumers' evolving needs, and Government will consider setting a new threshold for functional internet access in the light of evolving connectivity usage trends.

---

²⁶ <https://www.itu.int/rec/T-REC-G.114/en>

²⁷ NICC standards are also relevant here (for example NICC ND 1701, ND1704 at: <http://www.niccstandards.org.uk/publications/miscellaneous.cfm>)

4. Technologies

The USO is aimed at areas where the market has not delivered connectivity, to ensure that no-one is left behind. These areas are in the hardest to reach parts of the UK. Given the location and distribution of premises, and the costs of deployment, it is likely that a mix of technologies will be needed to connect them rather than a single technology. The type of technology that is used will have an important bearing on costs, as well as which providers are able to fulfil the role of designated provider.

The specification for the USO has to be technology neutral, that is to say that we cannot specify the technologies that can be used to deliver it. However, since the technologies used need to be able to meet the proposed specification for universal service, some technologies are expected to be ruled out based on their current technical capabilities.

Technological neutrality is one of the fundamental principles underlying the EU electronic communications regulatory framework, intended to promote effective and fair competition by avoiding distortions of the market caused by the regulatory regime favouring some technologies over others.

Ofcom's December 2016 technical advice to Government was that a wide range of current technologies could meet the proposed specification: fixed (notably Fibre To The Premise (FTTP)²⁸, and Fibre To The Cabinet (FTTC)²⁹, fixed wireless, and mobile technologies. The technologies that Ofcom looked at were selected because they were available and in use at that time; offered the opportunity to provide coverage across the UK; and the costs associated with them were relatively well understood.

We understand from Ofcom's 2016 technical advice, that based on its current capabilities, particularly on latency, current satellite broadband services, which use satellites on a geostationary orbit could not meet our proposed specification. In our consultation, we said that while satellite solutions may not form part of the technology mix for delivering the USO, we said that we did believe that there will be a role for satellite in connecting any premises which are out of scope of the USO based on their costs - more on this point can be found in

---

²⁸ This extends the fibre network to the customer premises and is capable of delivering very high speeds, well in excess of 300Mbps.

²⁹ FTTC is the technology used to support most superfast lines, where the copper cable between the local exchange and the street cabinet is replaced with optical fibre, but the final connection to the consumer's home or business is still made of copper, using Very-high-bit-rate Digital Subscriber Line (VDSL)

Section 6 on the Reasonable Cost Threshold. There may be alternative technology solutions in the future which, if they can meet our proposed specification, could also be deployed to provide a USO connection.

In our consultation we asked: is this assessment of technologies accurate based on current capabilities?

Most respondents agreed with Ofcom's technology assessment, and the proposition that a mix of technologies would be needed to deliver universal service. Some highlighted that a number of technology solutions had been omitted, or their potential role misrepresented, or expressed a preference for a particular technology to be used.

BCS, the Chartered Institute for IT, for example, thought that the assessment ignored the role of hybrid solutions e.g. FTTC and fixed wireless technologies working together. Broadway Partners considered that the assessment was too heavily focussed on fixed line technology solutions, and that more could have been made of TV white space (TVWS) technology³⁰ as a cost effective means of delivering improved connectivity in low density rural environments. Nominet also flagged that the assessment of technologies should have included TVWS technology. Sharedband said that the technology section was not a complete assessment as it made no mention of the Hybrid Access technology³¹ in boosting broadband speeds. One communications provider observed that the consultation appeared to ignore the potential use of ADSL2 and DOCSIS 3 technologies.

Broadband for Rural Crediton campaign group expressed a preference for the USO to be delivered using FTTP, as it would provide a future-proofed solution. This view was also endorsed by the Connecting Cheshire Partnership and Cheshire & Warrington LEP, Fermanagh and Omagh Council and ICBAN. B4RN suggested that the costs of FTTP deployment in rural areas were lower than generally supposed and that FTTP operators had reduced costs to between £500-£1500 per property. Their view was that fibre was a more cost effective and upgradeable solution.

Lazonby Parish Council and Kirkoswald Parish Council said in their experience that FTTP and fixed wireless were the only viable options for remote rural areas, and that the one

---

³⁰ <https://www.nominet.uk/researchblog/what-is-tv-white-space/>

³¹ Hybrid Access products aggregate both fixed and mobile connections to provide higher speed and more reliable broadband access.

technology that had proved to be a very poor option on performance, reliability and cost grounds was satellite.

The Scottish Government agreed that that the USO could be delivered by many different technologies but suggested that this would need to be underpinned by investment in the fibre infrastructure deeper in the network to ensure there is adequate backhaul to deliver a high quality connection to the premises connected.

A number of respondents, including the NFU, argue that any USO investment should be in future-proof infrastructure that could be easily upgraded. In this regard, Moorsweb Link suggested that there was scope for fixed wireless to be upgraded with no incremental cost for subscriber equipment, and very little incremental network cost.

A number of satellite providers considered that the consultation misrepresented the role that satellite might play in delivering universal broadband. They said that broadband satellite packages available in the UK today offer data rates higher than 10Mbps download and 1Mbps upload together with monthly data usage caps of up to 200GB, and that additional satellites recently deployed were further improving the broadband satellite service offering. They also said that a number of non-geostationary broadband satellite constellations were due to be deployed between 2019 and 2021, promising to provide superfast broadband and much higher capacity.

By contrast, Cumbria County Council questioned the use of satellite technology to meet even the needs of Ofcom's scenario 1 specification (a 10Mbps broadband connection without any further quality requirements), as the costs were very high compared to the costs of terrestrial services, and were frequently unreliable in periods of bad weather. Staffordshire County Council agreed that all technologies should be considered, but in their experience that satellite provided a poor solution that should only be considered as a last resort. The National Association of Local Councils agreed that satellite technology was not highly dependable, and the Local Government Association expressed the view that, based on the experience of councils, satellite was likely to be unsuitable for the proposed specification.

Some individuals welcomed the exclusion of satellite as a viable technology to deliver the USO specification, but considered that mobile 4G was also inappropriate as it was very expensive and subject to weather interruption. FibreWifi noted that in relation to the use of mobile technologies, at the moment the bandwidth caps on end user connections make it

very expensive to deploy. They suggested that unless data caps were made much higher than this technology should not be considered for the USO.

Our proposed way forward

The specification for the USO in secondary legislation simply specifies the eligibility criteria for consumers who want a broadband connection under the USO. It does not specify the technologies to be used to connect them, as we cannot favour one technology over another. While the technology choice will ultimately be for the designated Universal Service Provider or Providers to determine, they will need to ensure that the connections they provide are affordable and meet the USO specification. They will also need to fulfil their universal service obligations in the most efficient fashion so that users generally pay prices that correspond to efficient cost provision³².

The types of technology that can be used to deliver the USO has an important bearing on the work Ofcom will do once we have laid the secondary legislation setting the specification. We have shared non-confidential responses to the consultation that we received on this issue with Ofcom for its work on the USO given the likely technology uses will impact on provider designation, and the cost sharing mechanism, which Ofcom will lead on. As part of its work, Ofcom will continue to monitor developments in the capabilities of different technology options since the assessment in its 2016 analysis. Any operator who wants to be considered as a potential designated provider will need to be able to satisfy Ofcom that they are able to deliver all the quality parameters for the USO.

---

³² Recital 14, Universal Service Directive.

5. Eligibility

As we describe in Sections 1 and 2, the requests for connections under the USO will be made to a Universal Service Provider or Providers (USPs) designated by Ofcom. The USP would only be required to meet requests for a USO connection that are considered 'reasonable', so the basis on which this is decided is an important issue. It dictates which premises are eligible to be connected, and the overall cost of delivering the USO.

In designing the USO, we have been keen to ensure a proportionate balance between ensuring as many consumers as possible benefit from the USO with ensuring the costs of delivery are not disproportionate.

A key consideration here is whether a household or business which already has available to them services which meet the USO specification from another network provider should be eligible. Should these premises be in scope, the footprint of the USO would be all UK premises. This would clearly have considerable implications for the design and costs of the USO, and on competition in the market, and is not how we intend that the USO should work.

We therefore considered whether a more proportionate approach might be to limit eligibility to premises that do not have a connection that does not meet the specification.

Our rationale for the USO is about extending coverage to those who do not have it, to minimise social and economic exclusion by ensuring they have affordable access to a decent level of broadband connectivity. In our consultation we therefore proposed that only households and businesses that do not have access to any connection above the USO level should be able to request a connection, that is to say that people will not be connected under the USO if they can already be connected by an existing provider with a service that meets the minimum specification. This will help target the USO on areas of market failure, manage costs and minimise the risk of market distortion.

We consulted on the basis that both primary and secondary residential premises should be in scope as our rationale for the intervention is for universal coverage, and to account for people moving house and businesses relocating. We invited views on whether there should be any restrictions on the types of premise which should be considered eligible for a USO connection, and any other restrictions on eligibility, so that we could consider whether the Order should provide guidance to Ofcom on this point.

In our consultation we asked:

- **What [other] factors should be considered when determining eligibility?**
- **Are there any categories of premises which should be ineligible for a USO connection?**

Most shared the view that the USO should only be available to those who are unable to receive a connection at a fixed location equivalent to the USO specification.

Consumer group Which?, for example, in their response to the consultation suggested that the USO should only be deployed in those areas of the UK which currently do not have access to broadband services which meet the USO specification, as this should both help ensure that commercial investment in infrastructure is not undermined by the provision of the broadband USO and help ensure that the USO is delivered cost-effectively. The importance of not disincentivising or overbuilding roll out of broadband coverage being undertaken by the alternative network providers in some rural areas was also highlighted.

This view was shared by the Broadband Stakeholder Group (BSG) who in their response suggested that eligibility should primarily be determined by the identification of market failure; evidence of the lack of availability of an affordable good quality broadband service in the area at the time the service is requested by an individual user or by a group of users, if demand is aggregated. This has the double benefit of extending coverage to those who currently do not have access to it as well as avoiding an adverse impact on competition in the market. The BSG therefore strongly supported the Government's view that eligibility is restricted to those who cannot already receive a connection above the USO level.

A leading communications provider highlighted the importance of restricting eligibility not only to premises that do not have access to a connection that meets the USO specification, but also to premises that were unlikely to get connected in the next few years. Limiting overbuild of existing networks was also considered to be important, and was raised by several communications providers in their responses to the consultation, and this was particularly to ensure that investment in higher speed broadband connections is not disincentivised. However, others representing consumer concerns, suggested that this might not be in the best interests of consumers, who will be at risk of having to wait longer for a connection, and even the risk of getting no connection at all if commercial plans change.

A response from a housing group suggested that the existence of one other provider (providing the connectivity at the USO spec or higher) alone should not be sufficient to mean a premises is ineligible for a USO connection. In their example, they have described that while the existing, and only available, provider currently gives them a reasonably fast and reasonably reliable wireless service, they are not subject to any competition: their own investment in the wireless infrastructure effectively gives them a local monopoly position, and there is no wired infrastructure to carry fixed line competitors.

A communications provider suggested that multiple dwelling units (MDUs), such as blocks of flats, should be exempt from the USO because there is a competitive commercial market coverage for these units. Another communication provider said that safeguards should be put in place to ensure that the USO is not used to support multiple connections into a single premises.

The BSG argued that since the overall policy aim is ensure that households and businesses benefit from good quality broadband, in order to deliver this whilst also delivering value for money, consideration must be given to the cost of providing access to temporary dwellings such as holiday homes. They argued that since this is consistent with the current USO for telephony and it would be logical to extend this to a broadband USO.

OneWeb suggested that no premises should be excluded. This view was supported by Moors Web Link, who said that there should not be any restriction on premises type. The purpose of the USO should be to improve the connectedness of the whole of the UK's stock of housing and other premises. They argued that this should, for example, therefore extend to holiday let or second homes. They went on to suggest that it would be wrong, and administratively complex, to introduce restrictions particularly where there have been none to date, and that many second homes have been connected under subsidised arrangements without limit. Other responses suggested that unoccupied premises should not be eligible.

A number of responses suggested that eligibility should be determined by the personal needs of those living at the address, or on the value of the premises. Another suggested that all premises should be eligible but that business and residential should be prioritised, with less focus on, for example, community centres. Another said the nature of the premises and the use of the broadband service should be a factor in this - with businesses given a higher priority than domestic users as they have a direct impact on the local economy and job-creation. A small number of responses suggested that businesses, even small

businesses, should not be in scope, or that their profits should be taken into consideration when determining their eligibility.

However, a number of responses said that any premise without a 30Mbps connection ought to be eligible for a USO connection.

Proposed way forward

The proposed way forward is to ensure that as many premises who do not have access to the minimum specification get connected while ensuring there are not uncapped costs on industry which would lead to significant market distortion:

- USO eligible premises will not have a similar or more highly specified service available from another provider, that is to say that eligibility is limited to areas the market has not reached. This will help ensure that the USO does not lead to overbuilding of other networks - as the intention of the USO is to provide access where there is currently none which meets the USO specification. It is also justified as it will also help keep costs under control.
- The USO is not intended to provide for competition in the market, rather to provide connectivity where there is none.
- There will be no means testing to determine eligibility, nor will the value of the property to be connected be a consideration, since their inclusion would undermine the principle of universality.
- A cost threshold is in place which limits the obligation on the designated provider to connect a premises - however, such premises may still be connected if they are willing to pay excess construction charges, or do some of the deployment work themselves, or if they can aggregate demand with other premises to bring the cost per premise down below the cost threshold. This is to keep costs, ie the burden on industry and consumers, under control. Some premises will cost substantially more than £3,400 to connect and that will be hard to justify if we allowed these to be in scope.
- Premises which will be covered by a publicly funded intervention that will deliver an equivalent or more highly specified service than the USO within 12 months of the date of request will not be eligible.

For clarity:

- The USD requirement that, all reasonable requests for a connection at a fixed location should be met, applies to all end-users - our proposed USO is consistent with that and therefore eligibility includes both households and small businesses - on the basis that both groups need access to high speed broadband³³.
- Second homes are in scope - we do not believe that connectivity should be limited to primary residences, as our ambition is for universal coverage. There is also a longer term consideration about when a second home is sold or becomes a primary residence, we want them to be in scope from the outset - this is so that new owners or residents are not penalised in any way. We also believe that second homes should be eligible so that they can be factored into any demand aggregation, as appropriate, this will be particularly important for residents who live in areas that are popular for second home ownership, such as seaside towns and rural areas.

We will require demand aggregation so that eligible premises can combine their cost threshold to ensure as many as possible premises do get connected. Where more than one premises requests a connection, the average cost for all requesting premises may come down to a level below any reasonable cost threshold, given the shared fixed costs of deployment. The detail of how demand aggregation will work will be for Ofcom to determine.

---

³³ This includes service family accommodation.

6. Reasonable Cost Threshold

Ofcom's technical advice on the USO demonstrates that the final 1% of UK premises are materially more expensive to connect than premises in the rest of the country, and within this, that the most expensive premises to connect could cost £45,000 or more. While this figure is indicative only, and the real cost will depend on a number of factors, it is a helpful indication that it may be too onerous for any intervention to include the most expensive premises. Our goal, therefore is to maximise broadband coverage in a way that means the costs for industry and all consumers are proportionate.

Policies on universal availability often include caps:

- For the voice telephony universal service, a 'reasonable cost threshold' is set at £3,400 - where connection costs are above this threshold, consumers are given the option of paying the amount above it. This is known as an 'excess construction charge'.
- Similarly, Digital Terrestrial Television (DTT) coverage is set at 98.5% of UK homes.
- Water services also have a reasonable cost threshold applied, resulting in availability of less than 100%. Water companies are entitled to recover the 'reasonable costs' of making a water or sewerage connection - this varies by provider. For example, the 2015-16 maximum reasonable cost contributions that Scottish Water will provide for domestic dwellings is £1,555.31 for water and £1,805.35 for sewerage³⁴.

There are two main options for placing a cap on the costs of delivering the broadband USO:

- (i) A per premise cost cap, or reasonable cost threshold (RCT) set at a specified level. Such a threshold would place a ceiling on the costs it is deemed 'reasonable' for the designated provider/s to incur to serve any individual premises. The designated provider/s would not be required to serve premises where the costs were above the RCT, unless the customer was prepared to pay the excess construction costs above the threshold. The level the RCT is set at will play an important role in determining the overall impact of the policy. In particular, the imposition of a RCT will mean that a number of the most expensive premises to connect would not be eligible. The relationship between cost threshold and scope is simple: the lower the cost threshold,

---

³⁴ <http://www.scottishwater.co.uk/you-and-your-home/your-charges/2015-2016-charges/information-about-your-charges-201516/rcc-for-dwellings-201516>.

the lower the number of premises eligible for connection (the smaller the scope), and, consequently, the lower the cost of delivering the USO. This would subsequently reduce the overall cost of delivering the USO and thus the net cost to be met through the industry cost-sharing mechanism (see Section 9 on Funding);

- (ii) Setting a coverage target in order to cap the costs of delivering the USO. For example, it could be set so that 99.5% of premises are covered by the intervention, so that the most expensive 0.5% of premises would not be eligible.

In our consultation, we proposed that there should be a cost threshold: above that threshold, customers benefiting from the USO would have the option to pay for the remainder of the cost of connection. Our rationale for doing this was principally because it gives greater transparency to consumers on the basis on which they will be deemed eligible for a connection under the USO.

Our goal of achieving universal broadband, has been the starting point for our consideration of an appropriate cost threshold. And in our consultation, we examined the coverage and cost of the USO resulting from different cost thresholds: £3,400, £5,000 and £10,000.

We proposed that the cost threshold should be £3,400, on the basis that this would achieve coverage up to 99.8% of premises, while avoiding the exponential costs of the most expensive to reach premises. We also proposed demand aggregation would be required, so that the per premise cap could be combined across a number of premises, so that as many people as possible get connected – this is discussed further in Section 7 on demand aggregation.

We also proposed that where the costs of providing a connection exceeds £3,400, people would have the option of paying any excess costs, doing some of the deployment themselves to help reduce costs, aggregating demand to bring the cost per premise below the cost threshold, or purchasing a satellite connection from a commercial satellite provider.

In our consultation we asked: Is £3,400 the right level to set the cost threshold in order to balance the need to extend coverage as far as possible at reasonable cost?

A wide range of views were expressed on this issue in the responses to our consultation.

Some respondents suggested there should be no cost threshold at all in order to achieve truly universal coverage. In particular, this view was seen in responses representing the views of rural consumers, who, in general, did not want to see fees of any type attached to USO connections.

A leading communications provider said that specifying a cost threshold will increase transparency for potential beneficiaries of the USO, and provide a clear benchmark for assessing the reasonableness of requests.

Another communications provider said that setting the cost threshold at a national level would not be appropriate.

Some said £3,400 was too low. For example, the National Association of Local Councils said the threshold was too low given the costs for the very hardest to reach premises could be as much as £45,000. Cumbria County Council said that in areas such as Cumbria, there will be a disproportionate number of properties and communities that may be disadvantaged by this level of cost threshold when compared with less geographically challenging areas. The Countryside Alliance suggested that the costings in our consultation do not reflect the cost in rural areas.

The Rural Services Network said that it does not consider it fair that some rural households and businesses would be asked to contribute potentially large sums towards the cost of a providing a broadband connection, and that, for some, this would represent a large and perhaps unaffordable cost burden. They also suggested the cost burden was likely to hit hardest those in the smallest settlements or in more remote locations including many in the farming sector.

The Countryside Alliance said it would also like to see a voucher scheme or funding for those premises which cost over the threshold to connect.

The Local Government Association recognised the need to balance the costs of provision with wider demands on the public purse, but argued that the proposed threshold of £3,400 would leave approximately 60,000 premises unserved by the USO. They argued that since the majority of these premises would be in rural areas, entire communities may not get connected - they therefore support our demand aggregation proposals which are discussed in this document in Section 7, and suggested that local councils would have a key role in ensuring demand aggregation. They also suggested that planning regulations should be

revised to require a superfast connection to all new premises. They further suggested that we revisit the cost threshold if the number of premises in scope falls dramatically.

Ofcom's Advisory Committee for Scotland suggested that the proposed cost threshold was too low for upgradable technologies to be deployed, and that this may not be cost-efficient.

However, a number of responses suggested that the figure was too high. For example, Broadband for the Rural North Ltd (B4RN) said they thought that the proposed £3,400 threshold was very generous, and that the vast majority of properties could be serviced within that figure, with some limited demand aggregation between two or three properties. Broadway Partners suggest wireless technologies offer an effective, faster to deploy and cheaper way to deliver USO connections, even to the final 0.5%. It suggests that, assuming wider availability of fibre backhaul as a result of the separate public procurements in England, Scotland and Wales, it would expect costs for the final 0.5% not to exceed an average of £2,000 per premise.

One communications provider suggested the consultation did not provide sufficient justification for the cost threshold we proposed. Another communications provider suggested it was too high, and should be based upon a cost benefit analysis.

Rushden and Wallington Parish Council argued that there should be a separate threshold for USO broadband connections relating to household and business use, with business users bearing a higher cost and private households paying a lower amount.

The majority agreed that £3,400 was broadly the right level. For example, a leading mobile network operator said that our proposed £3,400 cost threshold was likely to be the most effective of the options modelled by Ofcom in fulfilling the objective of the USO at a proportionate cost. And Connecting Cheshire Partnership and Cheshire & Warrington LEP suggested the proposed cost threshold should enable a significant number of additional premises to be reached if demand aggregation is optimised. Movers Web Link agreed that £3,400 is likely to be a reasonable threshold, but suggested wireless operators, particularly community wireless operators, can achieve connections for a fraction of this amount.

Vergis Ltd (a communications provider) agreed that while £3,400 is the right level for now, it should be kept under regular review.

Our proposed way forward

Our view is that a cost threshold rather than a coverage target will make it clearer to consumers the criteria for them getting connected or not, so we have selected this over a coverage target. A coverage target would not provide the same level of clarity for consumers or those in industry contributing to the industry cost sharing mechanism. We think the transparency a specific cost threshold is set at is an important element of the design.

The decision about the level of the reasonable cost threshold involves a trade-off between the policy objective of reaching as many households and businesses as possible, and the burden on any costs to be recovered through a universal service fund, which it would be reasonable to assume would be passed on to some degree to consumers. As the range of responses to our consultation have made clear, there are divergent views on this. On the one hand, those concerned that consumers and wider communications should get connected argue for a high cost threshold, while on the other those concerned with the impact this will have on the costs of delivering the USO, argue for it to be set at a lower level.

In terms of responses suggesting that the USO could be delivered for a lower cost than £3,400 per premise, we particularly welcome the responses from communications providers who say that they can offer connectivity for this cost. However, we would like to underline that the cost threshold is not a per premise budget, but a maximum cost of connection that the designated provider would be under obligation to provide: we do not expect every premise to cost this much, but that setting it at that level allows us to reach 99.8% of premises.

For its December 2016 report, Ofcom modelled different cost thresholds for us to consider. It modelled 3 levels: £3,400, £5,000 and £10,000. Each gives a different level of coverage which varies according to what the specification is set at. As we have demonstrated in our impact assessment, the Benefits Cost Ratio (BCR) increases the lower the threshold. A high threshold of £5,000 which would mean a greater number of premises connected has a BCR of 2.8 while a low threshold of £1,500 that would mean fewer premises connected has a BCR of 4.2. The cost benefit analysis suggests that better value for money could be delivered by a lower threshold. This reflects the fact that per premise costs continually increase the more premises are in scope but the benefits are fairly uniform. However, such a lower threshold would leave more premises out of scope, meaning that the policy does not deliver its primary objective of acting as a safety net for those the market will not provide for.

A higher threshold could capture more premises whilst still delivering a positive BCR but the choice needs to take into account not just the value for money considerations but also the degree of market distortion and the requirements of the regulatory framework.

It is difficult to quantify with any precision the wider social benefits relating to improved connectivity - eg social and economic inclusion, the delivery of government services on so on. So our impact assessment is likely to under represent these wider benefits. The £3,400 cost threshold was considered specifically because it is the level at which the telephony USO was set - but this is not the only reason we think it might be an appropriate level for the broadband USO.

While a higher cost threshold will result in a higher level of coverage, it will also result in a higher cost to industry - and it would be reasonable to assume these costs would be passed on to consumers. While the BCR is positive for both of the £3,400 and the £5,000 cost thresholds, at this time £5,000 per premises would be too much of a burden on industry and consumers who would be asked to pay - around £240 million to £300 million.

In our consultation, we proposed a cost threshold of £3,400 as the most proportionate threshold, as it would achieve 99.8% premises coverage while avoiding the exponential costs of the most expensive to reach premises. Our rationale was that a threshold set at this level strikes a proportionate balance between providing widespread coverage and limiting the amount of funding required for the broadband USO. We think this balances achievement of the policy goal with deliverability, including impacts on industry. The designated provider will be obliged to connect premises over the cost threshold where the household or business is willing to pay the excess construction costs.

Given that the BCR is still strong at 3.4, and that this is only a partial analysis of the benefits which does not include consumer or wider social benefits, and imposes proportionate costs while minimising market distortion, a cost threshold of £3,400 is considered the preferred option. While a range of views were expressed in response to the consultation, the majority of respondents agreed with the cost threshold being set at £3,400.

In terms of the suggestion that planning regulations should be revised to require a superfast connection to all new premises, the Government is continuing to monitor connectivity to new build premises and will intervene if necessary.

The Government's Local Full Fibre Networks programme is driving the market's ability to aggregate demand for full fibre in an area, which will increase the effectiveness of a USO right-to-request and should deliver more premises below the £3,400 per-premise USO cost threshold.

7. Demand

The USO is an on-demand scheme. The Universal Service Provider(s) will be under an obligation to fulfil all reasonable requests for connection. This is one of the characteristics of the USO which makes it inherently different to a publicly or commercially funded roll out, in which a network is proactively built in anticipation of future demand for a connection.

However, given the shared nature of broadband networks, the 'on-demand' aspect of a USO does not necessarily align with how the physical network would be built under normal market conditions. Many technologies share some elements of the networks among the premises connected by that network, for example, a single cabinet will service multiple premises. In order to connect one premise, quite often it will involve building a network also capable of delivering connections to other nearby premises too. Therefore, the costs of deploying the USO connections are likely to be shared across multiple premises, and many premises have similar cost economics of high up-front costs and lower incremental costs for each additional premises connected.

So, if the USO was delivered on a purely on-demand basis, it could lead to:

- **Network build inefficiencies.** A purely on-demand approach could limit the USP/s's ability to exploit economies of scale that can be achieved when connecting more than one premises at one time.
- **Fewer people getting connected.** If costs are considered only on a premises-by-premises basis, any one premises requesting a connection under the broadband USO may be above the reasonable cost threshold, and therefore will not get connected (unless the consumer is willing to pay the excess construction charges).

Where more than one premises requests a connection, the average cost for all requesting premises may come down to a level below the reasonable cost threshold, given the shared fixed costs of deployment, thereby maximising the number of premises that get connected.

We therefore believe that it will be essential to aggregate demand in an area before deploying the network.

In our consultation, we suggested that the universal service provider(s) would be best placed to aggregate demand. The draft Order on which we consulted included guidance to Ofcom that the designated universal service provider(s) should ensure that requests from end-users

for a broadband connection were aggregated effectively and that the average cost of any aggregated requests should be used to determine eligibility for a USO connection. This is because the universal service provider(s) would have a better overview and use demand aggregation to plan deployment. Other options included demand aggregation by individuals and communities themselves, or a third party such as local authorities, but this may be less efficient.

In our consultation we noted that the combination of speed, quality and cost would determine the level of take-up of broadband under the USO, as will promotion and awareness of its benefits. A lower level of demand will result in a lower cost to industry or a higher cost per premise as the fixed deployment costs are spread across fewer consumers. The cost modelling in Ofcom's report, which was also reflected in our consultation Impact Assessment, assumed 80% take-up of the universal service offering, which was intended to represent the long-term level of take-up of broadband services³⁵.

In our consultation we asked:

- **Do you agree with the assumption on USO demand that has been included in the Impact Assessment?**
- **What would be the most effective way to aggregate demand, including how long a period should be allowed for demand aggregation?**
- **Should Government provide guidance to Ofcom on demand aggregation?**

A range of views were expressed on these issues.

Demand levels

The majority of those who responded to the question about the 80% take-up assumption in the Impact Assessment agreed this was a reasonable assumption.

The Local Government Association supported the 80% figure in principle but noted that they had received anecdotal evidence from councils to suggest that through the superfast broadband programme, take up in more rural areas had been closer to 100%. Failure to

---

³⁵ This was in line with the approximate current level of take-up of broadband services in the UK. It is rounded from 78% in Ofcom's Connected Nations 2015 report (paragraph 4.26) and is also consistent with the level of take-up reported in the 2016 Connected Nations.
https://www.ofcom.org.uk/__data/assets/pdf_file/0028/69634/connected_nations2015.pdf

anticipate this level of demand had led to situations in which cabinets quickly reached capacity and had to be upgraded which creates additional waiting periods for customers. Cumbria County Council agreed that an assumption of long term take up of 80% for broadband was reasonable, but in their view this level of demand will increase further as more types of services become online by default. While they did not argue that demand would reach 100% within the next decade, due to economic and availability factors, they expected over 90% of properties in all postcodes to seek access to broadband by 2030. Fermanagh & Omagh District Council while in general agreement with the assumption on USO demand of 80% of premises in each postcode, also noted that demand would be higher in rural areas, as access to services was increasingly online, and access to broadband was viewed as essential to quality of life in remote areas.

Moors Web Link thought that take-up in rural areas where there was currently no effective broadband was likely to be far greater than 80%, based on their own experience where take-up in a couple of their areas take-up exceeded 90%

Methera Global Communications considered that a technology neutral USO, which included satellite provision, would result in significantly lower costs and potentially higher demand.

One communications provider noted the difficulty in predicting demand accurately – different estimates of demand had been used within various modelling exercises: the Analysys Mason report for Ofcom used 80% take-up, the Plum report for the BSG used 60%, and Plum had modelled 45% in its report for TalkTalk. Another provider highlighted the fact that take-up for superfast broadband under the BDUK Superfast Broadband Programme was well below 80% seven years after launch.

The Ofcom Advisory Committee for Scotland was of the view that an exercise of consultation requesting demand during any period of 2017/18 will not reflect the demand which consumers and businesses will actually have in near future years.

The Federation of Small Businesses (FSB) in their response to our consultation said that many business owners have low understanding of digital communications, and are not aware of Government policy interventions in this area. It suggested therefore that significant effort was needed to raise awareness otherwise the effectiveness of this intervention would be reduced.

Government guidance to Ofcom on demand aggregation and who should lead demand aggregation

Most respondents supported the proposal that Government should provide guidance to Ofcom on demand aggregation, that is to say that it should be a requirement of Ofcom's implementation of the USO, and be included in the secondary legislation setting the specification for the USO. There were, however, differing views on how this should be done, who should be involved, and who should lead the demand aggregation.

Demand aggregation led by the Universal Service Provider (USP) was strongly suggested by communications providers generally. For example, one communications provider said that it would fully support that the designated USP should lead the demand aggregation process. This was because the USP is closest to planned network rollout and the associated timeframe for delivery. They are then best placed to aggregate demand and accommodate this into current and planned rollout activity.

The Historic Houses Association agreed that the USP should be tasked with aggregating demand, and that one of the conditions placed on the USP should be that they work with stakeholders, including Local Government, rural membership organisations such as the HHA and the CLA, and others, to reach the largest possible number of people.

The FSB suggested that while the USP was likely to have the greatest role to play in stimulating demand, local authorities, LEPs, Growth Hubs, and business groups like FSB should all also be encouraged to raise awareness of this and further stimulate demand. Bringing these organisations into the decision making process as early as possible would help to tailor messages which are most likely to be relevant to small businesses, and would enable them to make use of the different communications channels they have with small business owners across the country. The FSB registered that it was keen to play a part in delivering this.

Cumbria County Council suggested that a clear set of guidance needed to be developed and agreed, which encouraged engagement with affected communities and provided those communities with an opportunity to work with providers to maximise the opportunities of demand aggregation to cover as many properties as possible.

Hampshire Rural Forum said that the engagement of Parish Councils would be essential as they were in a good position to understand and aggregate demand and advise on the most

suitable solutions. They also said that in rural areas, neighbouring parishes would be willing to work together on the planning and deployment of solutions.

Local authorities (in particular Parish councils) were also seen as potential aggregators. The Local Government Association said in its response to the consultation that councils can play a key role in aggregating demand for their residents. They argue that local government is best placed to identify packages of demand that return best benefit for money available.

The Connecting Cheshire Partnership and Cheshire & Warrington Local Enterprise Partnership (LEP) said that, in their experience, engagement from a local authority is beneficial for demand aggregation. They say that they have built up a high-profile brand and identity which is the first point of call for local residents and businesses seeking better broadband services.

Moors Web Link said that as a matter of principle extra layers of administration should be avoided. They would be concerned that if the Universal Service Provider was also responsible for demand aggregation, the ability to question the calculation of the excess construction charges would be severely limited. Therefore supervision and control by a local authority might be the best way to achieve a transparent and credible cost allocation.

However, the Scottish Borders Council warned that if local authorities were required to lead demand aggregation there would be significant capacity implications for Councils which would be particularly challenging in view of reducing public sector budgets.

Consumer Group Which? suggested that demand aggregation should also be able to occur through the other channels as well as through the provider - through individuals and communities and through a third party, as this will ensure that those consumers who are want a connection can get one as quickly as possible, as they will have already aggregated demand. Which? suggested that this may happen more quickly through alternative channels than through a provider, particularly in smaller communities. This has been shown to be a success by community broadband projects such as B4RN. They added that since consumer trust is fairly low in the broadband sector, at 38%, consumers may prefer to have their demand aggregated by parties other than the USP.

New Forest National Park Authority said local data is generally best gathered at the local level, and so consideration should be given to imposing an obligation on the provider to work

with relevant local authorities, for example, in the case of National Parks, the National Park Authority, to encourage aggregation of demand among local communities.

Others suggested that individuals and communities should take the lead. Broadway partners, for example, said that individuals and communities should be encouraged to coordinate their requests for connectivity. It also suggested that the Designated Provider should be encouraged proactively to invest to support aggregated demand, whether in direct community engagement or in physical infrastructure.

There was also a suggestion that demand aggregation should be Government owned, online, transparent and supported by USPs.

How much time to allow for demand aggregation

In terms of the time that should be allowed for demand aggregation to take place, generally, a six to twelve-month period was considered to be a sensible time frame for demand aggregation to take place. A communication provider said from their own experience in providing FTTP connectivity to remote rural areas, it is their view that a six-month period in which to aggregate demand offers an effective balance between enough time to effectively locate and aggregate demand, and not too long as to inconvenience or deter the potential customer from taking up the service. The Historic Houses Association agrees that a period of six months is given to ensure that the maximum number of people are reached and demand is properly represented. Others suggested a 12 month period would be more appropriate in order to give people more time to register their interest. While a longer period would potentially allow more people to be reached, this could cause further delay in connecting premises.

The Scottish Borders Council argued that allowing a six-month period for demand aggregation could cause significant frustration for consumers, particularly if there is further work to be taken forward after this process which would extend the wait even further.

BCS said that the time allowed for demand aggregation should be flexible but with the ability for local authorities to set deadlines.

Other points made

The Countryside Alliance suggested that for the USO, we could learn from the energy companies how best to aggregate demand.

A communications provider suggested that the very consideration of the need for demand aggregation is a recognition that the USO does not promote efficient network build, or promote an ideal customer experience. It suggested that demand aggregation is a poor substitute for a proactive and planned network coverage. It further suggested that the designated Universal Service Provider(s) should be allowed to satisfy end user demand by a programme of proactive building and be compensated by the USO fund in relation to their build costs at the time of the build completion—irrespective of whether the take up is actually higher or lower than forecast.

Proposed way forward

While a range of views were expressed on how demand aggregation might work, there was a broad consensus that demand aggregation should be an essential feature of the USO to ensure as many people who want to get connected, do get connected. The Universal Service Order therefore specifies this as part of the USO's design.

It does not, however, specify how this should be done: it is clear that further work is needed by Ofcom as part of its implementation of the USO to determine how demand aggregation should work, for example, who carries out demand aggregation, and how long should be allowed for demand aggregation to take place. As the responses to this consultation have made clear, a period of six months would balance allowing long enough for people to register their request for connection, with not leaving them to wait too long to get connected. However, there may well be a case for extending this to twelve months to ensure as many premises as possible get connected.

Regardless of who leads on demand aggregation, it will be important to ensure that consumers are aware of their right to request a connection, and register their demand. The consultation responses made clear that a range of groups could have a role to play in aggregating demand. Therefore our view is that regardless of who leads the process it will be essential for them to work in partnership with a range of local groups.

Since increasing and aggregating demand for the USO would help lower the average costs per household of providing it, there may be a role for initiatives to explain that the cost of connecting a premises, and therefore any excess construction charges, may be reduced if

more customers sign up in the registration period, which may in turn, mean that more premises qualify for a USO because average cost per premises falls, and is more likely to be below the reasonable cost threshold.

While it is not possible to accurately predict demand for the USO, we do believe that it will be high, and therefore for cost development purposes, 80% is a reasonable assumption. However, our view is that this is something Ofcom will want to consider further as part of its work to implement the USO.

8. Affordability

Affordability for consumers is a key principle of universal broadband, and at the heart of our proposed design for the USO. If USO prices are set at a level which means the consumer will not take up the offer, then the policy objective of extending coverage to minimise the risk of social and economic exclusion will have failed.

Affordability could be achieved either by differential pricing, or uniform pricing. On differential pricing, in the absence of any pricing restrictions a USP could set the up-front and/or ongoing charges at higher levels in the areas currently unable to receive a connection at the USO specification to reflect the higher cost of serving these areas. To ensure affordability, under differential pricing an upper bound cap would be needed. Uniform pricing, on the other hand, for both the installation costs and ongoing charges, would ensure that people with USO connections pay no more than those in the rest of the UK.

In our consultation we supported uniform pricing in principle as it would be more equitable than allowing for regional pricing variations: it would ensure that eligible customers would not be disadvantaged by virtue of where they live or work.

We also put forward the view that it is not only the connection that should be affordable, as required under the Directive, but also the ongoing service charges, as both are important to consumers when considering whether to take up the service. We proposed that the Order would enable us to give guidance to Ofcom on the pricing of both connections and services.

As noted by Ofcom in its report, under the Universal Service Directive, Member States may introduce special tariff schemes for those on low incomes or with special social needs to ensure that they are not “prevented from accessing the network”. Under the telephony USO, BT and KCOM are required to offer social tariffs for those on low incomes. BT and KCOM also voluntarily give consumers the option to add a lower-priced fixed broadband connection and service. However, take up is very small – possibly partly because of low awareness.³⁶

³⁶ In March 2016, out of a total of around 4.4m people eligible, 321,734 had taken up the BT Basic telephony social tariff and 18,462 had taken up the bundled tariff which included broadband services from BT. Ofcom notes: “This may be due to low awareness – Ofcom research in 2014 found that 70% of those eligible for BT Basic were unaware of it.” <https://www.ofcom.org.uk/research-and-data/multi-sector-research/accessibility-research/access-and-inclusion>

In our consultation, we suggested that there was no need for us to include a social tariff requirement in the broadband USO at this time, on the grounds that our priority is to ensure maximum coverage under the USO, while recognising the importance of the USO being proportionate. Any social tariff requirement may add to the overall costs of the USP. This would depend on the specific design of the social tariff and eventual take-up.

In our consultation we asked: do you agree that uniform pricing for the broadband connection and services should form part of the USO?

The consultation responses made clear there was strong support for uniform pricing for both the connection and services provided under the broadband USO. Many argued that this was consistent with the objectives of the USO, and that consumers should not be disadvantaged by where they live and have to pay higher prices than those in non-USO areas where services are provided on a commercial basis. A number noted that if the ongoing monthly costs were unaffordable, this would limit take up, and as a result the USO would not deliver its intended outcome.

Northumbrian Property Services Ltd noted that rural premises face higher costs for a number of essential services, and that it would be good to ensure that access to the internet is not a further cost for rural premises (compared to urban premises). Another rural business noted that rural communities with old telephone exchanges already have to pay a premium for substandard services.

Longlesdale Parish Council considered it essential that charges reflect the level of service. With the many other rural issues, it would be totally unacceptable if the basic USO service were to be provided at an increased cost.

Rushden and Wallington Parish Council, whilst agreeing that a uniform pricing strategy had merit by preventing providers from overcharging, were concerned that users receiving a broadband connection under the USO may be tied indefinitely to a standard service package and would be unable to access competitive offers in the marketplace. They thought that any 'tie-in' should have a limited lifespan, after which time users who were connected under the USO should be free to seek competitive rates from alternative providers.

The Rural Services Network supported uniform pricing and agreed with the proposal that premises located in high cost areas should pay no more than premises elsewhere in commercially viable areas for their broadband service. They thought that differential pricing

would penalise remoter rural households and businesses. B4RN expressed the view that differential pricing based on location should be avoided.

Cumbria County Council considered it important that those in rural communities should not be priced out of broadband access because of the higher investment required to reach them initially. This sentiment was echoed by the New Forest National Park Authority who said that those in remote areas or areas of nationally important landscape quality should not be penalised for the cost of delivering a key service.

Sky noted that the vast majority of the broadband market is already priced on a uniform national basis for commercial reasons, and that they would expect this to continue so long as an appropriate access regime was in place in USO areas to ensure that wholesale prices remained consistent.

The Broadband Stakeholder Group acknowledged that price was a major driver of take-up which itself had a substantial impact on cost and achieving the overall policy objective of the USO. The Communications Workers Union agreed that the USP should be required to offer uniform pricing for upfront and ongoing charges, ensuring that those in areas not currently served would pay no more than those in the rest of the UK. They believed this was an important principle of a universal service.

Which? agreed that uniform pricing would ensure that consumers are not disadvantaged as a result of where they live. They also thought it was important that a broadband USO was affordable to ensure take-up. They highlighted that in Ofcom's 2015 Connected Nations report, of the 44% of adults who did not have a home broadband connection, 21% believed that home broadband was too expensive. They considered it imperative that the USO should not distort the market so as to disincentivise people from having a broadband connection, as this will mean that some consumers will continue to experience digital exclusion.

The Association of Accounting Technicians (AAT) acknowledged the challenges of meeting uniform pricing obligations given the likely lower revenues to be raised from less densely populated areas, but considered it essential that there was no disparity simply based on geographical location, and that uniform pricing would help ensure this was the case.

Kent County Council supported the principle that the design of the USO should encompass both affordable connection and service charges, in the same way as current USO telephony services.

Ofcom Advisory Committee for Scotland considered uniform pricing to be a vital part of any USO, a view endorsed by the LGA.

A couple of respondents considered there should be no intervention on pricing and that this should be left to market forces.

A number of respondents called for a regulated social tariff as one exists under the telephony USO, arguing that broadband is no less essential than telephony and without one there is a risk that those on low incomes will be digitally excluded. The National Association of Local Councils and the LGA believed the government should look to introduce a social tariff, so that households with constrained incomes are able to secure a connection through the USO at a reduced cost. The LGA also noted that the lower-priced fixed broadband connection that BT and KCOM supply to telephony social tariff customers was provided on a voluntary basis and therefore at their discretion to change or withdraw. Fermanagh & Omagh District Council recommended that a social tariff should be included as part of USO similar to the current telephony USO as they felt this could be a social barrier to accessing services and equality of service.

The BSG supported the current existing social tariffs and believe they play a positive role in contributing to social inclusion.

Our proposed way forward

In order to ensure that people connected under the USO pay no more for equivalent services to people in other parts of the country, we have included guidance to Ofcom in the broadband Universal Service Order on the pricing of broadband connections and services provided by the Universal Service Provider under the USO. The guidance requires that these should be affordable. It also requires that prices are uniform, unless Ofcom has determined that there is a clear justification for not doing so. The benefit of this approach is that it avoids setting a specific price, and instead links the price to existing prices for a similar or equivalent broadband products. It will be for Ofcom to determine whether a connection or service is 'affordable' or not as part of their implementation. It cannot be

determined by the Government in advance as it will depend on who the designated USPs are and the technologies that are used to deliver the USO.

We remain of the view that it would not be appropriate to introduce a regulatory social tariff at this time. Our priority in introducing a regulatory USO is to extend coverage and ensure universal affordable access to decent broadband. Furthermore, the introduction of a social tariff would add to the costs of delivering the USO which would need to be covered by industry and consumers.

9. Funding

In areas where the market has not delivered affordable universal broadband, the Universal Service Directive, which provides the regulatory framework for the Universal Service Obligation (USO), gives Member States discretion both as to how it is delivered, and how it is funded. The Directive gives three options for funding any unfair net cost burden on the designated Universal Service Provider(s) associated with providing the broadband USO – public funding, an industry fund, or a combination of the two.

Some Member States have chosen to follow a public procurement route to deliver universal broadband, while others, like the UK, have chosen to introduce a broadband USO. In our consultation we explained that two options for delivering universal broadband were under consideration – a voluntary proposal from BT and a regulatory USO – and that in the event that a regulatory USO were taken forward, it should be funded by industry, rather than by public funding. Government has already committed considerable public spending on superfast broadband and improving connectivity, and an industry fund would ensure that the USO would be financed in the absence of additional public funding to support it.

An industry cost-sharing mechanism will enable the designated universal service provider(s) to recover any unfair net cost of the obligation via contributions to a fund by others in the sector. Ofcom would also be responsible, after consultation, for designing an industry fund, and who should contribute to that fund. Ofcom has a duty under section 71 of the Communications Act 2003 to ensure that the cost-sharing mechanism is objectively justifiable, non-discriminatory and causes the least distortion of competition or consumer demand. Once the fund is established, Ofcom would be responsible for determining whether the USP's costs of delivering the USO have been efficiently incurred, and whether they represent an unfair net cost burden and, if so, its amount.

Before deciding to take forward a regulatory USO, the Government considered but did not accept BT's proposal as it ultimately did not provide sufficient certainty that Government's commitment to provide universal access to high speed broadband by 2020 would be delivered and enforced. There was strong support for the introduction of a regulatory USO in the responses to the USO design consultation, as opposed to the non-regulatory alternative proposed by BT, particularly because of the improved transparency of the industry cost sharing process.

We did not ask any specific questions about the proposed funding of the USO in our consultation, since the cost-sharing mechanism will be established by Ofcom following public consultation. However, a number of points on funding were raised in response to the consultation which we highlight here.

While the majority of respondents agreed that universal access to broadband of a reasonable minimum speed was important for social and economic inclusion, there were differing views as to how it should be funded. Many agreed with the Government's proposal that it should be financed via an industry cost-sharing mechanism; some expressed the view that it should be publicly funded; while others called for a combination of industry and public funding.

Which? was concerned about the impact that an industry-funded USO would have on bills for some consumers, and was disappointed that the consultation only stated that it would be for Ofcom to calculate the net cost of the USO and did not include details on how an industry fund would work or how widely the costs would be spread, ie who will have to pay into the fund. Which? also expressed disappointment that in considering the source of funding the consultation did not include any consideration of the impact on consumer bills and the subsequent impact on take-up. They noted that it was likely that an industry fund would result in higher consumer bills, which may mean that some consumers who are price sensitive and currently have a broadband connection choose to disconnect or downgrade their connection. It could also mean that other consumers choose not to have a connection at all. In turn, this could lead to deeper digital exclusion in the UK and, therefore, undermine the original objective of the policy.

In view of the potential impact on consumer prices Which? considered it imperative that the Government and Ofcom put in place a robust and transparent framework to ensure value for money in the provision of the USO, and adequate safeguards to protect consumers against future changes to the USO that might result in increases in bills.

The National Association of Local Councils suggested that there should be a subsidy available for premises above the £3,400 cost threshold, as outlined in Section 6 on the Reasonable Cost Threshold. This view was endorsed by Action with Communities in Rural England (ACRE) who believed that premises in rural areas may need more than the £3,400 cost threshold and think the government and industry should do more to contribute. The Countryside Alliance also called for a voucher scheme or match funding for those households who are over the threshold. The Historic Houses Association would like to see

the Government provide guidance on what support could be offered to the final 1% of premises, such as grants or alternative funding, that could be rolled out at the same time as the USO.

Our proposed way forward

Over the next couple of years as a result of ongoing commercial and public funding we can expect to see a further reduction in the size of the USO footprint which has already reduced from 6% of premises in 2016 to 4% of premises in 2017. The USO footprint is expected to reduce further by the time the USO is implemented, as a result of publicly funded and commercial broadband deployments.

Reinvestment of efficiency savings, coupled with clawback from the BDUK Superfast Broadband Programme, along with new superfast procurements in Scotland, Wales and Northern Ireland and further procurements in England (including a minimum £30m of available funding from Defra from the Rural Development Programme for England) are expected to extend superfast broadband to at least 97% of UK premises by 2020. In addition, the Local Full Fibre Networks programme, aimed at supporting local bodies to roll out full fibre infrastructure and stimulate commercial investment, will deliver connectivity capable of extremely high speeds (100Mbps+). While the programme is not specifically targeted at locations with low or no connectivity, as it is up to local bodies to determine what specific areas their projects will include, it may contribute to a reduction in the size of the USO footprint, particularly in urban areas. Further commercial deployments such as the EE 4GEE Home broadband service could help reduce the USO footprint still further.

However, there will remain areas of market failure, where competition alone has not delivered improved connectivity because the costs of doing so are high, and the returns they can expect to receive, are low. Given continued pressures on public funding, and the substantial investments to date and committed in future, the Government remains of the view that the USO should be funded by industry. The cost-sharing mechanism which is to be designed by Ofcom should provide sufficient funding without overly burdening industry or any single provider. The USO has been designed with a number of key requirements in mind to ensure that industry costs are minimised - that the costs of delivering the USO are proportionate, that it does not distort the broadband market, reduce competition, and reduce or divert market investment. It is targeted at premises which do not have a broadband

connection available to them which meets the USO specification to minimise the risk of overbuilding existing networks.

10. Benefits of the USO

The Government is introducing a broadband USO to ensure that households and businesses can enjoy a good minimum level of broadband at affordable prices so that they can enjoy the benefits of digital connectivity.

The purpose of the USO is to provide a digital safety net. It will help minimise social and economic exclusion and ensure that everyone should be able to use the key services enjoyed by the majority. Regardless of their location, households and businesses will be able to access key digital services as described in section 3, bringing greater equity. It will therefore help eliminate the digital divide - where those, largely, though not exclusively, in hard to reach, rural areas do not enjoy the benefits that others, mostly in urban and suburban areas, do because market forces alone have not delivered the necessary connectivity improvements.

Alongside our consultation we published a draft consultation Impact Assessment (IA) setting out the costs and benefits of a range of scenarios for the design of the USO based on the evidence available to us at that time.

In our consultation we asked:

- **Are the benefits of the USO, as set out and modelled in the Impact Assessment comprehensive and accurate?**
- **Do you have any further evidence on the benefits of the USO?**

Most consultees who responded to the consultation question on the benefits of the USO agreed that as modelled in the IA they were comprehensive and accurate. A few suggested additional benefits that they thought should be included, and called for a greater focus on the increased benefits for rural areas and residential consumers.

In its assessment of the consultation impact assessment, the Regulatory Policy Committee suggested that, given the very significant potential benefits of the USO to individuals, families and communities, the IA should include much more discussion of wider consumer and social benefits.

The two main criticisms made in response to the consultation were:

- The IA costs were overstated because of a perceived disproportionate focus on fixed technologies in delivering the USO, and that by implication the cost benefit analysis was flawed. This comment came from Broadway Partners one of the operators who wants to be considered as a designated Universal Service Provider, using TV white space technology;
- Methera Global Communications, a satellite operator, did not think the IA assessment was comprehensive as it did not consider the role of satellite.

Proposed way forward

In the final consultation IA, which has been published alongside the Universal Service Order, the section on wider social benefits of broadband connectivity has been significantly expanded, drawing on a recent literature review on the social benefits of improved broadband which was commissioned as part of the Superfast Broadband Programme evaluation planned to be published later in 2018. The discussion on market failures has also been reframed in response to this new evidence.

A discussion has also been added to the IA on the impact on consumer prices, but this does not provide a quantified estimate of the benefits because of a great number of uncertainties. This includes uncertainties on the design of an industry fund, who will be required to contribute to it, and the extent to which broadband providers will pass costs on to consumers. The design of an industry fund will be considered as part of Ofcom's implementation once the SI setting out the scope of the USO has been laid. Until that is decided it is not possible to accurately estimate the impact on consumer prices.

11. Minimising market distortion

The current regulatory framework for the USO requires that any market distortions are minimised, and this is binding both on Government in setting the specification for the USO, and on Ofcom in implementing it. The higher the specification for the USO, the higher the cost of delivering it, and by consequence the greater the risk of market distortion, which may result in reduced competition, reduced or diverted market investment, and increased consumer prices.

To achieve this, in our consultation we set out how we aimed to ensure that the costs of delivering the USO remained proportionate, for instance by setting a cost threshold, and proposing to specify the USO at a minimum level to meet households' typical needs. We also outlined the importance of limiting overbuild. We proposed in our discussion on eligibility to ensure that only premises which did not currently receive a USO level connection, should be eligible for the USO. All these proposals, therefore, will play an important part in minimising market distortion.

In our consultation we asked: do the measures proposed by government sufficiently minimise the risk of market distortion?

In response to our consultation, stakeholders raised a number of concerns about the USO's potential to cause a range of market distortions, but most agreed with the measures proposed and the targeted nature of the intervention aimed at addressing areas of market failure.

The BSG welcomed the Government's focus on seeking to minimise the risk of market distortion. They believed that the actions set out, namely; a USO of 10Mbps, limiting the potential for overbuild and raising the prospect of 'Significant Market Power'-based access obligations, provide a good base on which to proceed. However, they stressed that the challenge of balancing the risk of distortion with providing universal good quality broadband should not be underestimated. They suggested that work would need to be undertaken by Ofcom to determine the risk posed, for instance, of the USC crowding out new third party investment.

Cumbria County Council agreed that the measures proposed appeared reasonable to minimise overbuilding and market distortion, as did the Conr ecuting Cheshire Partnership

and Cheshire & Warrington LEP. The National Association of Local Councils also agreed that limiting the premises covered by the USO would help minimise market distortion.

Barlavington Estate expressed concern about USO eligibility being restricted to premises without a connection meeting the USO specification, as where the existing service is provided wirelessly there is effectively no choice of service provider.

Longlesdale Parish Council thought some market distortion was inevitable but that it was a price worth paying to improve connectivity.

The Rural Services Network (RSN) thought that the concerns about market distortion were overstated by the consultation document as by definition there was no real market operating in the areas where the USO would apply. Their view was that distortion would only occur if the USO was used to deliver networks in areas that already had them or were in the process (actively) of getting them. RSN also noted that any concerns about market distortion should be balanced against the wider economic and social benefits of delivering universal access to broadband. Fermanagh & Omagh District Council endorsed this view, noting that in a rural area such as theirs there was less of a problem of market distortion than an obvious market failure and interventions such as USO were imperative to reach the most remote areas for businesses and residents to access broadband services.

A number of communications providers expressed concern that the measures proposed were not strong enough to ensure that Openreach, in the event that it was designated as a Universal Service Provider, did not derive significant commercial and competitive advantage. Broadway Partners thought the principal market distortion would be if the incumbent operator became the Designated Provider in any area, as this would stifle competitive investment.

UKCTA urged the Government to put in place safeguards so that the universal service is targeted and does not undermine the investment strategies of other competitors in the market.

Methera Global Communications was of the view that the proposed reasonable cost threshold of £3,400 for connecting new premises was excessive, and would result in substantial market distortion in favour of terrestrial broadband infrastructure provider(s). Paradoxically, a substantial reduction in this effective subsidy would result in more competition, as broadband service providers would turn to more cost-effective infrastructure

delivery solutions. This view was echoed by Eurobroadband who considered that the USO, as proposed, would subsidise the uneconomical build-out of terrestrial infrastructure and discourage commercial investments in competing technologies, making the point that ViaSat-3e had the potential to deliver superfast broadband speeds to thousands of UK citizens for a fraction of the cost of building out a 10Mbps terrestrial service.

One communications provider thought the Government's USO proposals were at an early stage and that it was premature to be definitive as to whether the proposed measures sufficiently minimise the risk of market distortion. They noted that there was a risk of negatively impacting commercial activities and plans, so it would be important for the USO safety net requirements and eligible premises to be tightly defined. They also called for any industry funding mechanism to be applied across a broad base of providers to avoid competitive advantage for any provider.

Another communications provider suggested that in addition to the measures proposed by Government, another fundamental consideration, to ensure the risks of market distortion are minimised, is the design of the universal service fund.

B4RN suggested that there needed to be a competitive element to the USO scheme. Possible suppliers of USO connections should register with Ofcom and if approved be put onto a potential supplier list. When USO requests come in these should be circulated to suppliers on the list who would be invited to bid to provide those connections, and with bidder selection based on who offered the best offer mix of speed, cost and future proofing (but inside the £3,400 cost threshold). B4RN considered that if there were one or two USO providers with a national footprint without allowing for competition from altnets then there would be severe market distortion.

Which? thought the USO should be technology neutral provided that the relevant specification was delivered. This should minimise market distortion and encourage delivery through the most appropriate technology to ensure the right level of service is delivered cost effectively.

Our proposed way forward

We will implement the proposed specification which we consulted on, to minimise market distortion, that is:

- Specifying the USO so that it delivers high-speed broadband without 'gold-plating', which would increase costs and potentially divert market investment, and increase consumer bills;
- Limiting eligibility to premises that are not served with a connection that meets the USO specification, so as to only address market failure and minimise overbuilding;
- Setting a cost threshold for premises covered under the USO to ensure costs are proportionate - thereby limiting any burden on industry funding;
- Not prescribing the technology used to deliver the USO, to meet EU technology neutrality requirements, but also to ensure that the designated Universal Service Provider has the flexibility to choose the technologies which allow them to deliver a connection which meets the USO specification cost effectively.

Ofcom also has a role to play in designing the industry fund to compensate the USP for any unfair net cost burden; establishing who should contribute to the fund, and how it should be administered; and deciding on the approach to adopt for any net cost recovery. The Universal Service Directive requires any industry fund to be transparent, non-discriminatory, proportionate, and cause the least market distortion. It defines 'least market distortion' as meaning the costs should be recovered in a way that minimises the impact on end-users of communications services, and suggests this could be achieved by spreading costs as widely as possible. This would be the guiding principle for any fund design.

12. Universal Service Provider Designation

Under the USO, only operators designated by Ofcom as Universal Service Providers (USPs) are required to meet reasonable requests for a USO connection. The designated USP will have to be capable of delivering a connection on request that meets the specification for the USO and is affordable.

Designation of USPs is a matter for Ofcom under section 66 of the Communications Act 2003, and can be undertaken either via a competitive process, or by direct designation, if no provider volunteers to be designated. It will be for Ofcom to determine the designation procedure once the specification for the USO is set in secondary legislation. Ofcom will also need to consider which companies can meet the specification and have the capacity to deliver USO services. In line with the requirements of Article 8 of the Universal Service Directive, the designation process should be efficient, objective and transparent, and not involve or give rise to undue discrimination.

In its Call for Inputs response document, Ofcom concluded that, in the absence of any market interest, a direct designation process, after consultation, would be more proportionate, and would result in a more efficient implementation, than a competitive process. Ofcom came to this conclusion due to the small number of providers expected to be able to meet reasonable requests across the UK. It also considered that regional designation was likely to result in increased costs, a longer implementation time, and cost inefficiencies. On this basis Ofcom, at that time, considered that the most efficient outcome may be for BT and KCOM, the current USPs under the telephony USO, to be designated. In our consultation, we recognised that designation would be particularly challenging for small providers, potentially unable to operate at scale, or provide connections cost-efficiently, but were keen to ensure that smaller providers had every opportunity to take part in universal service delivery. We wanted to understand whether more providers would be interested in being designated in the light of our consultation, given that it gave more details on the proposed specification that USPs would be required to meet than Ofcom's earlier Call for Inputs.

In our consultation we asked: has market interest in becoming a Universal Service Provider changed since Ofcom published its Call for Inputs in April 2016?

Several industry and local authority respondents agreed that market interest in provider designation, at least on a regional basis, had changed since Ofcom published its Call for Inputs, and that there should be a competitive process to allow bids from smaller operators, who might be able to offer more cost efficient delivery. The Independent Networks Co-operative Association (INCA), in common with others, said they believed the market has changed with more operators expressing a clear interest in becoming USPs, and that consequently, it should be possible to create a more competitive approach to USO delivery on a regional basis.

The Local Government Association said that in line with their experience of councils having successfully worked with smaller providers to provide households with a high speed digital connection, they would prefer in principle a model delivered through multiple providers rather than a single designated organisation. A number of respondents, such as Shareband and Broadway Partners noted that there had been subsequent technology developments which would allow smaller operators to have a greater role.

Four operators expressed an interest in being designated as USPs on a local or regional basis using fixed wireless and FTTP technologies.

Other consultees were of the view that only BT and KCOM had the capability and coverage to offer an effective universal service approach, and that some smaller providers would not be able to manage the obligations associated with being a USP.

Our proposed way forward

We remain of the view that it is worth identifying what scope there is for smaller providers to play a role in the delivery of universal broadband, if they can demonstrate that they have the capability and capacity to do so. We have informed Ofcom of the known interest in provider designation, given that it will ultimately be for Ofcom to determine which designation approach to take. We would be supportive of Ofcom running a competitive process for provider designation, if Ofcom determines that is the best approach. As noted in our consultation, the Government is keen to ensure that smaller providers have the opportunity to take part in the delivery of the USO.

13. Monitoring and review

Although we think that the proposed specification for the USO will meet the needs of consumers for a reasonable period of time, it is likely to need to evolve in future to reflect the changing connectivity needs of people and businesses.

The Digital Economy Act 2017 enables the Secretary of State to direct Ofcom to review the USO at any time, after consulting with Ofcom. The Act also stipulates that the specification must be reviewed when at least 75% of premises in the UK subscribe to broadband connections or services that provide a download speed of at least 30Mbps.

Ofcom's report considered how and when the USO should be reviewed: whether via ongoing monitoring or a formal review carried out periodically. Ofcom explained that, while the USO should keep pace with changing needs, reviews should consider the life cycle of the USP's network investments. One suggestion in Ofcom's report was to set a date for the first review to provide for certainty and a stable period of cost recovery.

In our consultation, we indicated that we preferred ongoing monitoring and reporting by Ofcom through its Connected Nations reports, which detail the coverage and take up of broadband connectivity, reporting this by residential and small and medium business premises, in rural and urban areas and across England, Scotland, Wales and Northern Ireland. Our proposal was that Ofcom should report through Connected Nations on an annual basis the USO take-up by residential and small business premises, in rural and urban areas, across England, Scotland, Wales and Northern Ireland. They would also be asked to report on changes in connectivity trends which would inform an assessment of when a formal review of the USO might be appropriate. We explained that setting a specific date now for reviewing the USO would be too early given the lead time for implementing the USO and likely market changes.

In our consultation we asked: do you agree with the proposed monitoring arrangements? If not, how do you think they could be improved on?

Most respondents agreed with the consultation proposal that there was a need for ongoing monitoring, and a formal review of the USO parameters to ensure it remained relevant, and that homes and businesses were not left behind.

There was also broad support for the principle of annual monitoring and for Ofcom's Connected Nations reports being used as an appropriate mechanism for reporting on USO delivery progress. Most consultees agreed with Ofcom providing a breakdown of USO take-up by residential and small business premises, in rural and urban areas, across England, Scotland, Wales and Northern Ireland.

Some respondents, particularly from industry respondents, highlighted that the need to ensure the USO keeps pace with consumers changing needs, should be balanced against the investment cycle of the USP(s) specific USO network investments. A number of respondents called for the criteria for review to be made clear at the outset to provide consumers, the market and the USP with regulatory certainty. It was noted that this would also help USPs make a more informed decision on the choice of technology for delivering the USO.

A wide range of views were expressed on how soon a formal review should take place once the initial broadband USO has been implemented. There were suggestions that an initial review should take place with 1 year, 18 months, 2-3 years, 3 years, and 5 years. Some called for regular reviews to assess whether the USO specification needed updating, but again there were differing views on how often these should be - every 5-10 years, at least every 10 years, albeit allowing for earlier review depending on the pace of technological change.

There were also calls for any review to consider the evolving nature of the technology market and for Ofcom to commit to monitoring the impact of the USO on competition as part of its cycle of market reviews.

Our proposed way forward

Arrangements for monitoring and reporting progress of the USO will be through Ofcom's Connected Nations reports. The Digital Economy Act 2017 provides for a review of the broadband specification when at least 75% of UK premises have taken up superfast broadband of at least 30Mbps. In the light of consultation responses calling for greater clarity on when an initial review of the USO will take place, we intend to direct Ofcom to carry out a review at least as soon as the Digital Economy Act trigger has been met. The review will consider all aspects of the USO specification not just download speeds, taking account of Ofcom's data on changes in connectivity trends in its Connected Nations reports, since it is possible that future essential online services could require changes to the technical

specification, for example, upload speeds, contention, latency and monthly data cap. Consumers' bandwidth or technical needs may grow over time, for example, with more connected devices collectively requiring more bandwidth, particularly at peak times.

Decisions on the timing of any subsequent reviews will be taken in the light of market developments, technological changes and evolving consumer needs.

14. Next steps

A Universal Service Order, setting out the technical specification for the USO, and relevant guidance, is being laid in Parliament today. This sets the scope of the USO which Ofcom will be responsible for implementing.

Ofcom is required to implement the USO in accordance with the Order, and sections 66 to 68 of the Communications Act 2003.

Tasks reserved for Ofcom under the legislative framework include:

- Designating the Universal Service Provider(s);
- Setting appropriate Universal Service Conditions to comply with the Universal Service Order;
- Designing an industry cost-sharing mechanism to compensate the USP for any unfair net cost burden; establishing who should contribute to the fund, and how it should be administered; and
- Deciding on the approach to adopt for any net cost recovery.

Ofcom's regulatory implementation is expected to take up to two years to complete from when the Government lays its Universal Service Order. It will involve consultation on draft regulations for the designation of providers, the Universal Service Conditions which the designated providers will have to comply with, and on implementation options and draft regulations for the industry fund. Ofcom would work to implement the USO as soon as possible. Once in place, the designated Universal Service Providers will then begin to connect households and businesses on reasonable request, subject to a period of aggregation, as appropriate.

In line with our Manifesto Commitment, we expect the USO to be in place in 2020.

Our ambition is for everyone who wants to get connected under the USO gets connected, as quickly as possible. How long this will take in practice is likely to depend on their local circumstances and what infrastructure needs to be built to connect them. As part of its work to implement the USO, Ofcom will be looking at how people can get connected as quickly as possible. However, we would expect to see a significant number getting connected in the first year.

Annex 1. List of respondents

49 responses were received from individuals and the following organisations responded to the consultation:-

AAT (Association of Accounting Technicians)
ACRE (Action with Communities Rural England)
Andrew Young chartered surveyor
Arqiva
Barlavington Estate
BCS, The Chartered Institute for IT
Boldre Parish Council
Broadband for Rural Crediton (B4RC.org)
Broadband for the Rural North Ltd (B4RN)
Broadband Stakeholder Group (BSG)
Broadway Partners
BT Group
Carlton on Trent Parish Council
Combe Fields Parish Council
Communications Consumer Panel & ACOD
Communication Workers Union (CWU)
Connecting Cheshire Partnership and Cheshire & Warrington LEP
Country Land & Business Association (CLA)
Countryside Alliance
Cumbria County Council
DK Accountancy Services
EuroBroadband
Farming and Rural Issues Group South East
Federation of Small Businesses (FSB)
Fermanagh and Omagh District Council
FibreWiFi
Gamma
Gigaclear
Hampshire Rural Forum
Harbour House Farms
Historic Houses Association
Hughes Network System Europe
Hyperoptic
Irish Central Border Area Network (ICBAN)
Independent Networks Co-operative Association Ltd
Intelsat
KCOM
Kent County Council
Law Society of Scotland
Lazonby Parish Council and Kirkoswald Parish Council
Linwood Crops Ltd
Local Government Association

Longsleddale Parish Council
 Lothian Broadband Networks Limited
 Methera Global Communications Limited
 Moors Web Link
 MR & GR Fursdon
 National Association of Local Councils (NALC)
 National Farmers' Union (NFU)
 New Forest National Park Authority
 Northern Ireland Local Government Association (NILGA)
 Nominet
 Northumbrian Property Services Group Limited
 Ofcom - Advisory Committee Northern Ireland
 Ofcom - Advisory Committee Scotland
 OneWeb
 Openreach
 Ordnance Survey
 Queensland University of Technology
 Rural Services Network
 Rushden and Wallington Parish Council
 Scottish Borders Council
 Scottish Futures Trust
 Scottish Government
 Sebastopol Inn
 Sharedband Ltd
 Sky
 South of Scotland Alliance
 Staffordshire County Council
 TalkTalk
 The Association of Convenience Stores
 Three
 UK Competitive Telecoms Association (UKCTA)
 Vergis Ltd
 Verizon Enterprise Services
 Virgin Media
 Vodafone
 Welsh Government
 West Sussex County Council
 Which?

נספח 24

Telecommunications Universal
Service Obligations (2017)

עמ' 486-488

Australian Government

Productivity Commission

Telecommunications
Universal Service
Obligation

Productivity Commission
Inquiry Report
Overview & Recommendations

No. 83, 28 April 2017

Except for the Commonwealth Coat of Arms and content supplied by third parties, this copyright work is licensed under a Creative Commons Attribution 3.0 Australia licence. To view a copy of this licence, visit <http://creativecommons.org/licenses/by/3.0/au>. In essence, you are free to copy, communicate and adapt the work, as long as you attribute the work to the Productivity Commission (but not in any way that suggests the Commission endorses you or your use) and abide by the other licence terms.

Use of the Commonwealth Coat of Arms

For terms of use of the Coat of Arms visit the 'It's an Honour' website: <http://www.itsanhonour.gov.au>

Third party copyright

Wherever a third party holds copyright in this material, the copyright remains with that party. Their permission may be required to use the material, please contact them directly.

Attribution

This work should be attributed as follows, *Source: Productivity Commission, Telecommunications Universal Service Obligation, Inquiry Report.*

If you have adapted, modified or transformed this work in anyway, please use the following, *Source: based on Productivity Commission data, Telecommunications Universal Service Obligation, Inquiry Report.*

An appropriate reference for this publication is:

Productivity Commission 2017, *Telecommunications Universal Service Obligation*, Report No. 83, Canberra.

Publications enquiries

Media and Publications, phone: (03) 96 53 2244 or email: maps@pc.gov.au

---

The Productivity Commission

The Productivity Commission is the Australian Government's independent research and advisory body on a range of economic, social and environmental issues affecting the welfare of Australians. Its role, expressed most simply, is to help governments make better policies, in the long term interest of the Australian community.

The Commission's independence is underpinned by an Act of Parliament. Its processes and outputs are open to public scrutiny and are driven by concern for the wellbeing of the community as a whole.

Further information on the Productivity Commission can be obtained from the Commission's website (www.pc.gov.au).

Contents

Acknowledgments	iv
Key points	2
Overview	3
The Commission's approach	5
The TUSO is past its use-by date	6
A new universal service objective	9
The NBN (and markets) have an important role to play	10
How much funding and who should pay?	14
Transitional matters	17
Findings and recommendations	19

Acknowledgments

The Commission is grateful to everyone who freely gave their time to discuss the matters canvassed in the terms of reference, especially those who met with the Commission and provided written submissions.

The Commission would like to express its appreciation to the staff who worked on the inquiry. The inquiry team was led by Jane Melanie and included Ishita Acharyya, Lawson Ashburner, Meredith Baker, Monika Binder, Jagath Dissanayake, Luke Elliott, Timothy Hewett and Pao Yi Tan (from the Department of Communications and the Arts).

OVERVIEW

Key points

- In a digital age, the voice-based telecommunications universal service obligation (TUSO) — worth \$3 billion over 20 years (net present value) and consisting of basic telephone and payphone services — is anachronistic and costly. It should be wound up by 2020.
- Rapid developments in telecommunications technology are transforming people's lives. The growing demand for ubiquitous digital connectivity provides a strong case for reform that reflects evolving policy, market and technological realities.
- The sizable public investment in National Broadband Network (NBN) infrastructure will provide high-speed (voice-capable) broadband to all premises (on request) across Australia by 2020 — at a quality that is, for the most part, superior to what has been available. Wholesale prices will also be capped nationally and across its different technology platforms. As such, the NBN has been designed to narrow the city-country digital gap with cross-subsidies from commercial to non-commercial services within a funding envelope.
- Australians are also well served by mobile networks, with over 99 per cent of people having access to mobile telephony (and to a slightly lesser extent, broadband) where they live.
- Leveraging off the NBN and mobile networks means that the objective of universal service can be reframed to provide baseline (or minimum) broadband and voice services to all premises in Australia once the NBN has concluded its rollout phase, having regard to the accessibility and affordability of these services. Increasingly, broadband will be the main medium for voice services.
- For the vast majority (more than 99 per cent) of premises, the combination of the NBN and mobile networks is likely to meet or exceed minimum standards for universal service delivery. As such, the TUSO is no longer needed.
- Current market trends and policy settings suggest that telecommunications services will continue to be affordable for most people.
- To the extent that there are any remaining availability, accessibility or affordability gaps, current trends and policy settings suggest that these are likely to be small and concentrated. The TUSO can therefore be terminated once the NBN is fully rolled out and replaced by a set of targeted policy responses for:
  - (up to 90 000) premises in pockets of the NBN satellite footprint without adequate mobile coverage
  - cohorts of users with particular needs.
- Programs to address these gaps should be flexible, allow for community input and facilitate informed consumer choice. Their costings should be transparent and subject to competitive tendering where feasible.
  - The narrow scope and small scale of these programs tip the balance towards funding from general government revenue as opposed to an industry levy.
- While transitioning to this new universal service framework is complex and will take a few years, the transition process needs to start immediately. The fundamental roadblock posed by the opaque contract with Telstra, and the surrounding legislative architecture, should be addressed promptly and systematically.
- The current pattern of disparate and siloed policy reviews and proposed legislative reform raises concerns about the coherence of policies to address universal service objectives and must be carefully managed and coordinated.

Overview

Telecommunications is fundamental to any modern society. It plays an increasingly important role in the delivery of private and public sector services across the economy. Access to telecommunications services is also a key enabler of social inclusion — allowing people to connect with family, friends and communities, and call for assistance in emergencies.

The telecommunications universal service obligation (TUSO) is one of several policy instruments to meet the Australian Government's universal service objectives. It was introduced in the 1990s (when the sector was being deregulated) to ensure 'reasonable access' to a *standard telephone service* and payphones for all Australians on an 'equitable' basis, regardless of where people reside or work. At that time, telecommunications was centred on basic telephones, and the TUSO was enacted to benefit consumers by affording them a 'provider of last resort' for voice telephony.

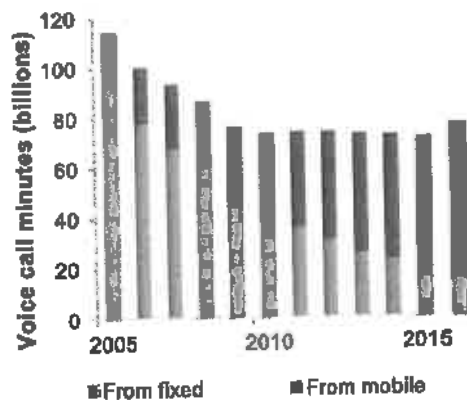
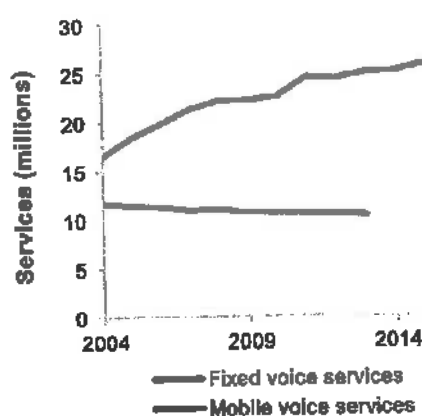
Today, it is nearly impossible for most Australians to imagine life without smartphones, modems and WiFi. Connectivity has pervaded homes and businesses, allowing almost instant access to information, services and people globally. The proliferation of internet protocol-based networks is enabling 'convergence' to take place — with different services now integrated over a single network, accessible through all-in-one devices, and increasingly through common appliances such as smart televisions. In view of the economies of scope and scale on offer, service providers are increasingly in the business of providing telecommunications for all media (data, video and voice) simultaneously.

From the perspective of users, some defining trends are also emerging (figure 1). Australian consumers are revealing a growing preference for mobile devices. One in three Australian adults across both capital cities and regional areas now rely solely on their mobile phones for voice services, with 99.3 per cent of the population covered by at least one mobile network. Notwithstanding some variation across regions, income levels and age groups, Australians are also avid internet users. They send some 190 million emails through Gmail each day and 15 million of them use Google Search each year.

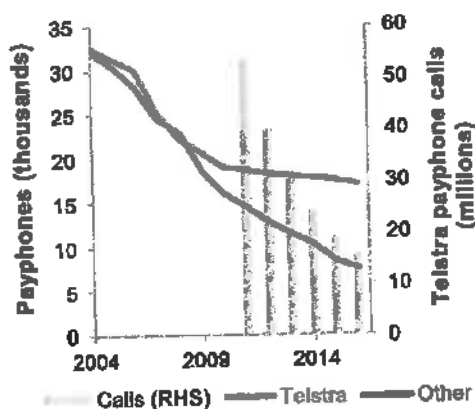
At the same time, telecommunications services are becoming more affordable — thus lowering the cost of economic and social transactions — with large benefits to individuals, businesses and governments. Prices of telecommunications services have fallen substantially over the past decade, in absolute terms and even more so relative to other essential services. Over that time, quality has also continued to improve. Unlimited voice calling and messaging are now standard inclusions in many mobile and home phone plans, while data allowances and speeds continue to increase.

Figure 1 Key trends in the Australian telecommunications sector

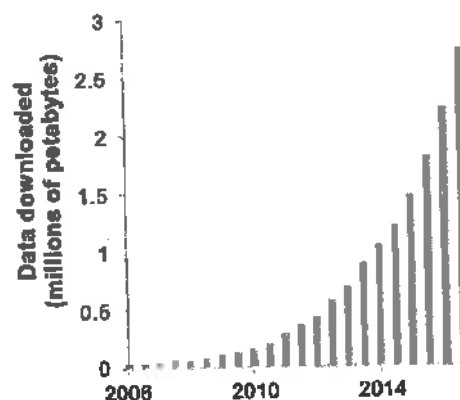
A shift from fixed to mobile services

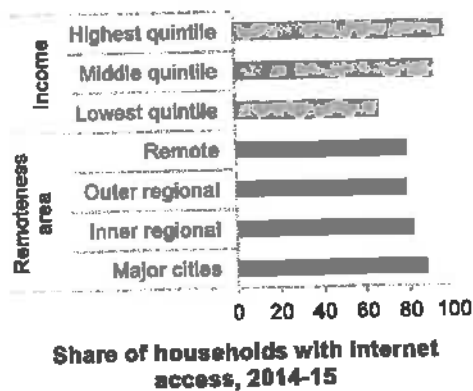
Payphones increasingly redundant

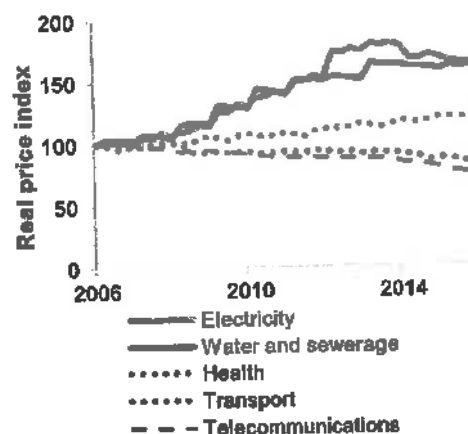
Exponential growth in data usage

Some variation by income and region

Becoming relatively more affordable

In parallel, the Australian Government is making substantial investments in the National Broadband Network (NBN) with an expectation that NBN Co Limited (nbn) will provide high-speed broadband (peak download speeds of at least 25 megabits per second) to all households and businesses on request, as soon as possible (expected to be by 2020). Currently, more than 4.5 million premises can connect to NBN infrastructure. nbn has a capped wholesale price across its fixed-line (92 per cent of its footprint),¹ fixed wireless (5 per cent of its footprint) and satellite (3 per cent of its footprint) networks.

Against this rapidly evolving landscape, this inquiry provides a timely opportunity to review the role of government in supporting universal telecommunications services. That said, there are a number of ongoing disparate government reviews and proposals that intersect with this inquiry (box 1), and if not carefully managed, would potentially disrupt what could be a clear and coherent pathway to reforming universal service arrangements.

Box 1   Ongoing reviews and legislative proposals relevant to this inquiry

- Consultations on communications accessibility (Department of Communications and the Arts)
  - Consultations on spectrum reform legislative proposals (Department of Communications and the Arts)
  - Review of the Australian Communications and Media Authority (Department of Communications and the Arts)
  - Market study of the communications sector (Australian Competition and Consumer Commission)
  - Inquiry into the declaration of mobile roaming (Australian Competition and Consumer Commission)
  - Performance audit of the contract management of *standard telephone service* and payphones universal service obligations (Australian National Audit Office)
  - Exposure draft of the Telecommunications Legislation Amendment (Competition and Consumer) Bill 2017 (which includes the proposed Statutory Infrastructure Provider regime)
  - Exposure draft of the Telecommunications (Regional Broadband Scheme) Charge Bill 2017
-

The Commission's approach

In line with international practice, the Commission has defined universal service to encompass the key distinct, but related, elements of universality:

1. *availability* — the service is available to all premises (on request) and is subject to a minimum quality

---

¹ Fixed-line includes fibre to the premises, to the basement, to the curb, to the node and hybrid fibre-coaxial.

-
2. *accessibility* — the service is accessible by all people irrespective of their personal (physical, cognitive and cultural) attributes
  3. *affordability* — the purchase of the service does not place undue hardship, particularly on people with low incomes.

The framework adopted in this inquiry deliberately recognises that market mechanisms and commercial interests have the primary role in enabling universal access to a *baseline* quality of telecommunications services. This confines any potential role for government to instances where there are *availability*, *accessibility* or *affordability* gaps in service provision, or where there is some form of market failure. However, these ‘market gaps’ or ‘market failures’ do not in themselves provide a case for government intervention, because such interventions typically generate costs as well as benefits to the community — both directly and indirectly. A case can be made for government to intervene only where there is a net benefit to the Australian community. The relative merits of policy options should then be assessed against cost-effectiveness criteria including:

- the cost to the community of achieving a minimum quality of service
- technological neutrality
- impacts on competition and incentive effects on service providers
- administrative costs and regulatory compliance burdens, with regard to flexibility to adjust to future developments.

The inquiry draws on a wide range of evidence but the analysis of several matters has been hampered by a paucity of data and the commercial-in-confidence nature of some of the information provided by participants. Where the Commission received such information, it has carefully considered the information and made necessary judgments.

The TUSO is past its use-by date

Australia has a plethora of policies and programs broadly designed to enable universal access to telecommunications. The Commission’s conservative estimate is that at least \$1 billion is spent on such policies annually (table 1). This does not include the Government’s sizable investment in NBN infrastructure (with a commitment of \$29.5 billion to date),² or the expected ongoing costs of supplying non-commercial services over NBN infrastructure. Fundamentally, these measures are aimed at ensuring that telecommunications services are available, accessible and affordable to geographical areas or cohorts of users that may be high cost and uneconomic to serve. The TUSO is only one of several subsidised telecommunications programs.

---

² The Australian Government announced in November 2016 that it will loan \$19.5 billion to nbn, with the expectation that this loan will be re-financed on external markets in 2020-21.

Table 1   **Programs that address telecommunications universal service objectives**
Includes GST

<i>Program</i>	<i>Indicative annual funding</i>
	\$m
Telephone Allowance	811
Standard telephone service USO	253
Mobile Black Spot Program	48
Payphones USO	44
Programs to support digital inclusion	29
Emergency Call Service	22
National Relay Service	22
Voice only Customer Migration	17
Remote Indigenous telecommunications programs	5
Total	1 051

As a legislative requirement imposed on Telstra (box 2), the TUSO provides for a *standard telephone service* to all premises in Australia upon request, and payphones that are generally accessible. It remains largely focused on fixed-voice handsets and voice calls over fixed-line copper connections. While these services are still valued by some constituents, particularly those in regional and remote Australia without access to mobile services, the demand for TUSO services is clearly falling. Consumer needs are instead overwhelmingly being met by a wide range of digital technologies and applications. The TUSO does not harness solutions that could be more cost-effective in meeting genuine community needs and expectations.

Further, as a non-contestable obligation upon one provider and partly funded by other providers, it effectively stymies competition. In imposing this obligation, the Australian Government did not demand transparency and accountability of Telstra. The basis for its funding (a total of around \$3 billion in net present value terms over the 20-year contract to 2032) is unclear and disputed.

The Australian National Audit Office recently announced a performance audit of the contract management of selected telephone universal service obligations. That aside, it is evident that Telstra's active fixed retail voice services have declined from over 8 million to under 6 million services in the past decade.³ The proportion of these services that could be considered non-commercial is unknown. Equally, there is no requirement on Telstra to specify which of its payphones are non-commercial. Increasingly, Telstra is using its payphone infrastructure to provide WiFi (Telstra Air) to its customers in metropolitan areas.

³ This overstates the number of actual fixed voice services in use given that around 4 per cent of Australian adults receive a fixed voice service as part of a service bundle but do not actually connect the service to a telephone.

Box 2**The Telstra USO Performance Agreement (TUSOP Agreement)**

The TUSOP Agreement between the Australian Government and Telstra, which commenced in 2012, provides the basis upon which Telstra receives payment for performing its regulated obligation as Australia's telecommunications universal service obligation (TUSO) provider. The Agreement is one of a series of separate, yet interrelated, agreements signed by the Government, Telstra and NBN Co Limited to enable the construction and operation of the National Broadband Network (NBN) infrastructure.

Under the Universal Service Regime set out in the *Telecommunications (Consumer Protection and Service Standards) Act 1999* (Cth), Telstra has an obligation to ensure that *standard telephone services* and payphones are accessible to all people in Australia on an equitable basis, wherever they reside or carry on business.

The TUSOP Agreement reflects this regulated obligation, but outlines the terms against which Telstra would receive payment from the Government for fulfilling the TUSO until 2032, being \$253 million and \$44 million per year (including the Goods and Services Tax) for the supply of *standard telephone services* and payphones, respectively. Funding is met through an Australian Government (non-indexed) contribution of \$100 million per year and through the Telecommunications Industry Levy paid by eligible carriers.

The Agreement also includes non-TUSO contractual arrangements with Telstra for the provision of the emergency call service, voice-only customer migration activities, and the migration of public interest services to NBN infrastructure.

With the limited evidence available, Commission estimates suggest that the TUSO could imply an annual *standard telephone service* subsidy ranging anywhere between \$250 and \$2800 per 'TUSO' service, and an annual average subsidy of \$2600 to \$50 000 per payphone.

In an age where basic telephones and payphones are rapidly becoming obsolete, the lack of transparency and accountability makes the continuation of current arrangements difficult to justify from the point of view of those who contribute to its funding. It also raises some intrinsic challenges in attempting to assess the value of the TUSO to the broader community. This is compounded by the exceptionally long-term nature of the contract — a feature that sits oddly against the highly dynamic nature of the sector.

Even though universal access to telecommunications services is viewed as important and some users still value their landline as a trusted technology, the weight of evidence suggests that the costs of the TUSO are likely to outweigh its benefits. Further, these costs can only be expected to increase over time in line with the costs of maintaining the deteriorating copper network.

The Commission's assessment is that the TUSO is a blunt instrument and is not fit for purpose against the evolution of telecommunications needs and solutions. While Telstra may have acted with goodwill in fulfilling its contractual obligations, these arrangements no longer serve the best interests of the Australian community. The TUSO should be

---

wound up and replaced by a new universal service framework to reflect policy, market and technological realities.

A new universal service objective

The ability to access internet content and services is becoming increasingly integral to the everyday life of most Australians. Access to digital data not only affects individuals by making life simpler, but also businesses and government by enabling decision making, transactions and processes to take place effectively and efficiently. It also underpins the current wave of disruptive digital technologies.

For people located in remote areas or with disability, internet access enables a level of engagement with friends, education, information and government that is otherwise not possible. For instance, *myGov* (providing access to Centrelink, Medicare, the National Disability Insurance Scheme, the Australian Tax Office, and other government services) is now one of the biggest digital services in Australia, with 10 million registrations on its website and an average of 160 000 people using the platform each day. The Government's recent expansion of its digital transformation agenda is intended to reinforce this trend by making access to government services more user-friendly and digital by default. From a community perspective, the potential value of digital data is substantial.

In this context, and given the sizable investment in NBN infrastructure and the extensive coverage of mobile networks, Australia's universal service policy objective can now be reframed to provide *baseline* broadband and voice services to all premises, while having regard to the accessibility and affordability of these services.

Broadband is capable of providing internet *and* voice services. It is increasingly the medium through which voice communication is being delivered. By taking analogue audio signals and turning them into digital data that can be transmitted over the internet, voice over internet protocol (VoIP) technology effectively provides an alternative way of making phone calls (typically at a much lower cost than traditional phone systems and with additional functionality). Notably, 4G technology for mobile phones (and in a few years, next generation 5G) provides voice services entirely through dedicated VoIP.

The universal service policy objective should be defined in terms of a *baseline* (or minimum) quality rather than an aspirational standard. This *baseline* should be set with a realistic imposition on public funding. As such, it should be set to meet the basic needs of most Australians in the majority of circumstances. This recognises that:

- there are material costs to the Australian community in providing these services on a universal basis, particularly where they would not ordinarily be provided by market forces
- it is likely to be more cost-effective to address particular needs through targeted policy rather than through a broader universal service policy
- market pressures will ensure that consumer needs for additional features are met.

Currently, separate standards for broadband and voice-only services apply at the wholesale and retail levels, and a complex and opaque mix of regulatory and contractual arrangements. The Government has proposed legislation outlining the role of statutory infrastructure providers for the provision of broadband at the wholesale level. This will guarantee that end-users continue to have access to underlying telecommunications infrastructure and services after the NBN is rolled out. The Government is also intending to review consumer safeguards at the retail level.

Baseline standards for broadband and voice services need to be established holistically. This is critical to developing a streamlined framework for broadband and voice services that captures both wholesale and retail components. It could also help to address the 'accountability gap' between wholesale providers and retail service providers inherent in vertically separated models of service provision. For wholesale providers, these *baseline* standards could be enacted under the proposed Statutory Infrastructure Provider (SIP) regime. Modifying the existing Telecommunications Consumer Protection Code offers one avenue to implement complementary *baseline* standards for retail service providers.

The NBN (and markets) have an important role to play

Leveraging off the NBN and mobile networks

NBN infrastructure will enable the provision of wholesale broadband services (with voice capability) to all premises (on request) within Australia, while mobile networks currently cover the supply of voice services (and to a slightly lesser extent broadband services) to around 99.3 per cent of the population.

The Commission's assessment is that the service level provided by NBN, combined with existing mobile networks will be more than adequate to meet a *baseline* level of broadband and voice service availability for the vast majority of premises across Australia — particularly for all premises in the NBN fixed-line and fixed wireless footprints, and those in the satellite footprint with adequate mobile coverage.

By design, regulatory settings applied to nbn are conducive to promoting competition among retail service providers to deliver broadband services on NBN infrastructure once premises have been declared 'ready for service'. All of nbn's wholesale services have been declared under the *Competition and Consumer Act 2010* (Cth) by way of a Special Access Undertaking and a published Standard Form of Access Agreement. Having thus been declared, nbn's standard access obligations require it to supply its wholesale broadband services on request to access seekers — wherever it is capable of doing so within the NBN footprint.

Given this regulatory impost and nbn's uniform wholesale capped pricing model, the Commission considers that there is likely to be a retail presence throughout the NBN footprint that would enable all premises to access (voice capable) services. Indeed, the

---

evidence to date suggests that there are numerous retailers (around 140) offering services to consumers over the NBN. This includes 10 retailers offering services over nbn's *Sky Muster* satellites, which target remote Australia or the 'last three per cent'.

That said, the Government should monitor retail presence on the NBN with a non-automatic trigger for it to step in and competitively tender for the delivery of retail services to a particular area where retail presence is absent. This would give assurance to communities that retail services will be available.

Legislative backing to nbn's role as a universal service provider is an important prerequisite to nbn being privatised in the future. The Government intends for nbn to be the statutory infrastructure provider of last resort for broadband services. Its proposed SIP regime would assist in providing greater confidence to the community about nbn's role with respect to the provision of wholesale broadband services.

However, even under the proposed SIP regime, there is uncertainty and contention around the role of nbn (or any other designated statutory infrastructure provider) with respect to the provision of voice services, particularly within the NBN fixed wireless and satellite footprints. There is merit in the Government providing greater clarity in its proposed SIP regime about nbn's role (and that of any other designated statutory infrastructure provider) with respect to the provision of voice services.

nbn's impact on the economic efficiency of the telecommunications market once the NBN rollout is complete should also be reviewed, and this planned review should not be conditional — as it currently is now — on the timing of any Government consideration of the privatisation of nbn.

... with targeted intervention to address market gaps

While NBN infrastructure in conjunction with mobile networks is expected to deliver *baseline* broadband and voice services to the vast majority of premises across Australia, further government intervention may be warranted for the provision of voice services in pockets of the NBN satellite footprint without adequate mobile coverage.

Participants to this inquiry raised a number of concerns in relation to the *Sky Muster* satellite service. Many of these concerns stem from the frequency of service drop-outs. While the service has a target availability of 99.7 per cent, nbn has conceded that the service has so far performed below expectations.⁴

Participants also raised the incidence of power blackouts as a major issue. While all NBN technologies are dependent on power for their operation, power blackouts are relatively more common in regional and remote areas. Some were also concerned about latency,

---

⁴ This target does not include periods of unavailability due to signal attenuation (rain fade), which may be prevalent over parts of Australia that are prone to heavy rain.

---

particularly in emergency situations. The nature of geostationary satellite communications gives rise to a small but noticeable lag or latency in voice calls when communicating by way of *Sky Muster* to another satellite service.⁵

Commission estimates suggest that up to 90 000 premises, largely in the NBN satellite footprint, are likely to have inadequate mobile coverage. However, more work is needed to assess the feasibility of a targeted competitive tendering arrangement to fill this market 'gap' in voice services. The Australian Communications and Media Authority should work with all mobile network operators to identify the number and location of these premises.

The *Sky Muster* service is still relatively new and some teething problems are to be expected. Further, nbn has recently flagged a significant expansion in resources to remediate network failure issues and optimise the lifetime availability and performance of the satellite platform. The possibility that *Sky Muster* may be capable of delivering broadband and voice services of a *baseline* standard by the time the NBN rollout is completed should therefore not be ruled out. Such an assessment can only be made closer to that time based on actual performance data.

Even though the number of complaints as a proportion of active NBN services has fallen in recent years and concerns about the reliability of nbn's other technology platforms are far less prevalent, their performance should also be monitored. As such, the Australian Communications and Media Authority should require nbn to report on the reliability of its networks, disaggregated to a reasonably granular level (by access technology at a minimum).

The *standard telephone service* USO should be replaced by a competitive tendering arrangement to address any gaps in voice services within the NBN satellite footprint. The new arrangement should be carefully designed and, in particular, be technologically neutral to allow for cost-effective solutions. Over the medium term, these could include Telstra's existing networks, expanding mobile coverage, introducing alternative satellite services or expanding nbn's fixed wireless networks. Ultimately, it is clear that most telecommunications services provided to regional and remote areas will need to be wireless.

Mobile services clearly play an important complementary role to NBN infrastructure. Many in the community see mobile services as an effective and preferable alternative to TUSO services, with the Mobile Black Spot Program garnering much support.⁶ However, while the program has increased the reach of mobile phone coverage in Australia, there is scope for improvement, including through a prioritisation of its objectives. The Government should commission an independent evaluation of the program before proceeding to the next funding round.

---

⁵ The latency of an NBN satellite call to a fixed-line, fixed wireless or mobile service (a 'single hop') is around 260 to 300 milliseconds, and around 670 milliseconds to another satellite service (a 'double hop').

⁶ There is a strong preference for using mobile phones for raising emergency assistance. The majority of calls to Triple Zero in 2015-16 originated from mobile phones (69 per cent), and less frequently from fixed lines (31 per cent). Public payphones accounted for almost 203 000 emergency calls in 2015-16 (2 per cent).

... and particular user needs

While NBN infrastructure and mobile networks are likely to address universal availability for the vast majority of Australians, there are some user groups whose specific needs are not likely to be addressed in the absence of further government intervention.

These groups include members of the community who governments have traditionally chosen to support on social equity grounds — people with disability⁷ or life-threatening health conditions,⁸ people living in remote Indigenous communities, some older people with limited digital literacy, and people without a permanent fixed address.

Many of the needs of these user groups pertain to the accessibility of telecommunications services. Measures to address these needs should be cost-effective, technologically neutral, targeted, flexible and consumer-focused, while supporting efficient competition and innovation where possible. Accessibility and affordability measures should be more fully considered within the Government's foreshadowed telecommunications consumer safeguards review.

However, the needs of some user groups — people in regional and remote communities with inadequate mobile coverage, and people with no permanent fixed address and no access to a mobile phone — may also relate to the availability of services. The Commission proposes a funding program for some form of community telecommunications (which could involve payphones, mobile charging stations, and public WiFi) to replace the payphones USO. The program should be flexible as to the form of service to be provided. It should target locations outside of mobile coverage, reflect the specific needs or preferences of a user group, and involve competitive tendering where feasible. The Government could consider carving out remote Indigenous communities from the program and meeting their needs through a separate program.

What about affordability?

There are no systemic affordability issues in relation to telecommunications. Real prices of both fixed and mobile services have continued to decline rapidly over time — by some 54 per cent for mobile services and 51 per cent for fixed voice services between 1998 and 2016, and by 21 per cent for digital subscriber line broadband services over the nine years to 2016. This downward trend is in contrast to trends evident across many other key service sectors such as electricity and water (figure 1).

Similarly, while overall spending on telecommunications services has increased (typically because consumers are using more services), household expenditure on

---

⁷ The National Relay Service provides a phone solution for people who have a hearing or speech impairment.

⁸ Priority Assistance customers get priority for fault repairs on their home phone line.

---

telecommunications as a share of disposable income remains relatively small (less than 3 per cent) and has declined slightly over the past decade. Several household surveys suggest that most respondents view telecommunications services as affordable.

At a wholesale level, nbn has committed to a number of long-term price controls. In addition, nbn provides discounts on the unit cost of network capacity as more capacity is purchased. While these factors will continue to place downward pressure on prices, nbn expects that users will face slightly higher bills because of growing demand for higher capacity broadband services and faster speed tiers.

Some people on low incomes may find it difficult to afford these services. A survey by the South Australian Council of Social Service — involving around 500 low-income Centrelink recipients and Low Income Health Care Card holders — reported that 62 per cent of the respondents experienced either difficulty in paying for, having to cut back, or having to stop using one or more telecommunications services due to financial hardship. Two thirds of respondents also rated telecommunications costs in the top five most important factors in their day-to-day household budgets. Due to their circumstances, some user groups — especially people living in remote Indigenous communities and people who are homeless — rely on pre-paid mobile phones where the unit cost can be well above the contract rates on offer for post-paid mobile phones (the so-called ‘poverty premium’), although pre-paid prices have been falling.

There are currently several measures that directly seek to address affordability, including measures as part of Telstra’s carrier licence conditions, and the Australian Government’s Telephone Allowance (adjusted by the Consumer Price Index). As NBN infrastructure and mobile networks become the primary channel for the delivery of universal broadband and voice services, the effectiveness of these measures should be reassessed and included as part the Government’s planned review of consumer safeguards. In principle, affordability is more effectively addressed through transfer payments under the tax-welfare system than through pricing cross-subsidies.

How much funding and who should pay?

How a universal service policy is costed and funded can affect its overall efficiency. However, determining the level of funding to be directed to a universal service program can be fraught. Service providers typically have better information about the costs of service provision than governments, and, moreover, future costs are unknown and can only be estimated. Having a discovery process that helps to reveal the efficient cost of service provision is therefore essential to ensure that public funds are used judiciously and that any adverse impacts on competition are minimised.

Where service provision can be contested by several providers, carefully designed competitive tenders can emulate the outcomes of competitive markets. Well-designed tenders can incentivise providers to keep their prices close to their best estimate of the efficient cost of delivering the service. However, where markets are thin and not

---

contestable, tendering processes are less likely to deliver efficient outcomes. In these circumstances, measures that improve transparency and accountability become even more critical to ensuring that taxpayers and consumers get value for money. This calls for independence in determining the level of funding, as well as the use of benchmarking and transparency in reporting.

Determining who should pay is also challenging. The principle that those who benefit should pay does not hold for universal service policies because these policies, by their nature, benefit some people who government has assessed should not or cannot fully pay for the service. This presents a challenge in developing a funding model that is optimal from the community's standpoint.

Two broad funding approaches for addressing market gaps and particular needs in universal service delivery have been considered in this inquiry — an industry levy and funding through general government revenue. Both approaches can distort investment and/or consumption behaviour in the telecommunications sector in ways that do not deliver the greatest possible benefit to the community. The issue is to identify and implement the approach that is likely to distort behaviour less.

Funding targeted programs

The quantum of funding is also relevant. The larger the funding envelope, the larger the potential distortions and costs to the community. The Commission's assessment is that the scale of the proposed government intervention (and hence funding) required across all dimensions of universal service — *availability, accessibility and affordability* — is likely to be smaller following the completion of the NBN rollout than is currently the case under the TUSO. As such, the distortionary impacts of either funding approach can also be expected to be smaller irrespective of the funding model adopted.

This takes the assessment of the relative merits of the two funding approaches largely to matters of implementation and administrative costs.

Budget-funded measures have the advantage of clear parliamentary accountability, administrative simplicity and transparency. They are subject to contestability among agencies for scarce taxpayer dollars. Moreover, applied to programs that have a redistributive objective (such as affordability measures), funding from general government revenue means that the same targeted eligibility criteria used for many other such policies can be applied to telecommunications services.

An industry levy, particularly if broad-based, is likely to be difficult to design well and costly to administer in a sector such as telecommunications where the players and the levy base are constantly changing. The emergence of Over-the-Top services (such as Skype and Netflix) exemplifies this challenge. As a general rule, a levy should treat all providers of substitutable services in the same way. However, the different and often global nature of Over-the-Top providers makes it difficult in practice to subject them to the same rules as those imposed on traditional telecommunications service providers.

While there will always be some level of fiscal and political risk associated with budget-funded measures, the Commission's assessment is that the measures recommended in this inquiry should be funded principally through general government revenue. As with an industry levy, the risks of cost-padding and gold-plating could be managed through competitive tendering, independent and transparent costing processes, and regular reviews.

Funding consequential impacts of the proposed reforms

In response to the draft report, nbn submitted that the Commission had overstated the expectations that the Australian Government had placed on it. In nbn's view, its role is to provide a broadband and/or voice service to premises on request in the fixed-line footprint, and a broadband service to premises on request in the fixed wireless and satellite footprints. Telstra, meanwhile, is responsible for supplying voice service infrastructure in the fixed wireless and satellite footprints until 2032, a role laid out in the TUSOP Agreement. nbn also contended that it has provisioned its networks in anticipation that less than 60 per cent of premises across its fixed wireless and satellite footprints would request an nbn service due to the assumed continued availability of Telstra voice and digital subscriber line broadband infrastructure in these areas. Reforms to universal service policy, nbn argued, would increase take-up rates for nbn's fixed wireless and satellite services (all of which have been assessed by the Bureau of Communications and Arts Research as non-commercial), thus imposing additional net costs on nbn.

The Commission has sought information from nbn on the potential magnitude of this impact. However, nbn has advised that it is not in a position to assess the incremental costs of universal service policy reforms without further information, including on the specifications of *baseline* services and the number and location of TUSO services provided by Telstra. On the basis of its own assessment, the Commission maintains a degree of scepticism about the materiality of these costs. The reasoning behind this view is fully outlined in the inquiry report but essentially revolves around the increasing degree of substitutability between retail services on the NBN and mobile services. For example, current voice-only TUSO customers in the satellite or fixed wireless zones who have adequate mobile phone coverage would most likely take a mobile service rather than a retail NBN service.

Further, the anticipated provisioning by nbn (of less than 60 per cent as above) for fixed wireless and satellite services may be too low. The actual future take-up rate of retail NBN services is unknown, so disentangling the impact of removing the TUSO from that caused by underprovisioning would be difficult.

The funding of nbn's non-commercial services should, moreover, not be considered independently of universal service policy reforms. In this context, the Commission has faced a unique challenge in responding to proposed government policy on the funding of nbn non-commercial services (the Regional Broadband Scheme) before the conclusion of this inquiry.

The Regional Broadband Scheme is proposed to (at least initially) include only a narrow levy base. In principle, the choice of funding model for non-commercial services should seek to minimise distortions in the telecommunications market, the risk of which is heightened with a narrowly-based long-term industry levy. As such, the Government may need to revisit the merits of alternative funding arrangements for nbn's non-commercial services.

Transitional matters

The Commission recognises that implementing a new framework for universal service provision will be complex and will need time. The TUSOP Agreement and the surrounding legislative architecture, as well as the lack of critical evidence to inform a meaningful renegotiation of the contract are key hurdles that will need to be addressed.

Existing mechanisms for negotiating changes within the agreement are highly restricted. They provide few options for review, and mostly centre around finding cost-savings for Telstra. Given this, the Commission considers that, in its current form and with a 20-year term, the TUSOP Agreement presents a fundamental roadblock to the implementation of the Commission's recommendations. Implementing the recommendations put forward in this inquiry will clearly require a major renegotiation of the contract.

The terms of any contract renegotiation are ultimately a matter for the Australian Government and Telstra. While there will be costs to renegotiation (including a possible financial penalty to the Government), an effective transition strategy should be carefully staged against key considerations around timing, stakeholder engagement and legislative requirements.

Payphones

With regard to payphones, there is a strong case for winding back Telstra's contractual obligations as soon as practicable. The evidence of the demise of payphones is clear. Juxtaposed with the extensive coverage of mobile services, the continuation of a blanket payphones USO cannot be justified from a community-wide perspective.

There would be benefits to both the Government and Telstra from such a move — lower levy liabilities, reduced regulatory impost on Telstra, and an opportunity for Telstra's existing payphone services to be repurposed with a more commercial, innovative focus. Importantly, from a community-wide perspective, this would allow for a better targeted allocation of funding to areas of genuine need for some form of community telecommunications service.

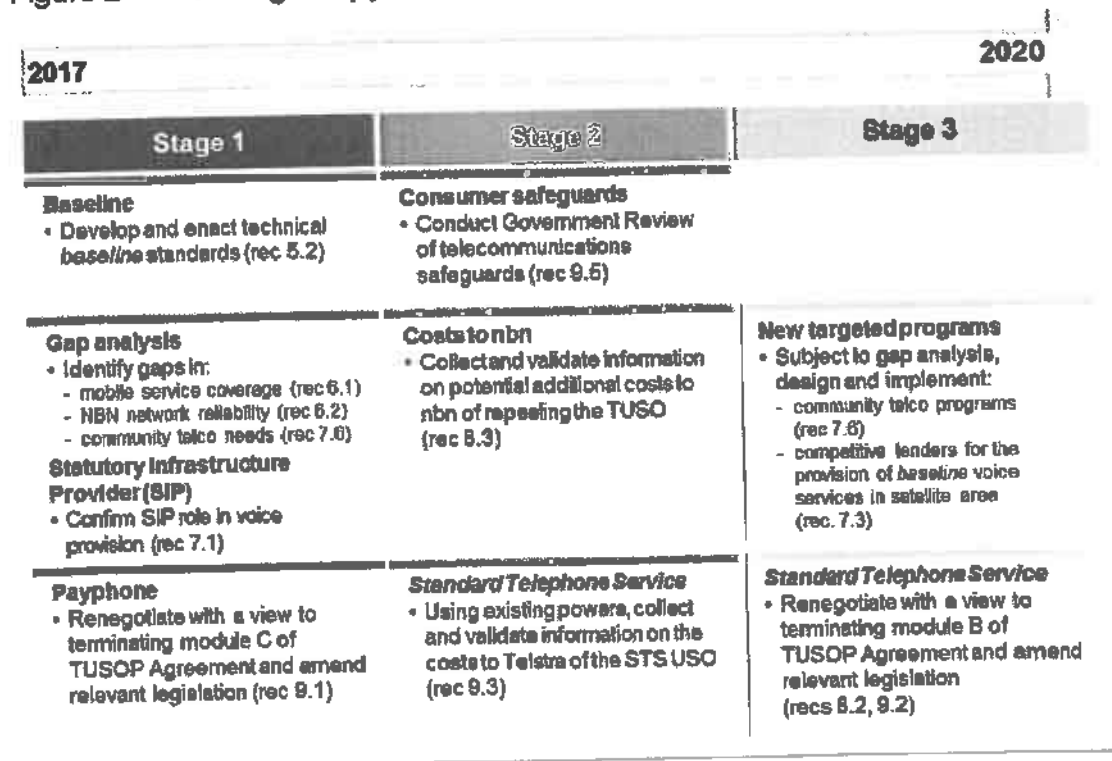
Standard telephone services

In relation to the *standard telephone service* USO, the Commission's view is that this should be wound up once NBN infrastructure is fully rolled out. Prior to this, the groundwork for a renegotiation of the TUSOP Agreement needs to be laid with a clear view to replacing the *standard telephone service* USO in 2020 (or once the network is fully rolled out, if later) with selected targeted assistance. Preparatory work should include two parallel streams of activity:

- **formal information gathering** from Telstra in relation to the provision of *standard telephone services* and payphones, to estimate their costs net of the subsidy. This could be undertaken under existing powers of the Australian Communications and Media Authority and/or the Australian Competition and Consumer Commission to make record keeping rules that would require Telstra to maintain and provide records about the fulfilment of the *standard telephone service* USO
- **a cross-portfolio consumer safeguards review** to ensure that reforms to universal service arrangements are underpinned by a unified framework of consumer safeguards. The Government's planned review of consumer safeguards provides an appropriate vehicle for this.

A staged approach to the implementation of these and other transition activities is proposed in figure 2.

Figure 2 A staged approach to transition

Findings and recommendations

An evolving telecommunications landscape

FINDING 2.1

Technological progress is transforming the way in which people access and use telecommunications services, with benefits for individuals, businesses, governments and the wider community. Prices of telecommunications services are falling, while service quality is improving across both fixed and mobile platforms. Moreover, these services are converging, allowing users to readily choose between fixed and mobile access, and generating additional competitive pressure on service providers.

The TUSO is deficient and should be wound up

FINDING 3.1

Data on the number and location of premises covered by the telecommunications universal service obligation (TUSO) are scant. Tentative Commission estimates suggest that the TUSO could imply an annual subsidy for a *standard telephone service* ranging anywhere between \$250 and \$2800 per 'TUSO' service, and an annual subsidy for each payphone of anywhere between \$2600 and \$50 000.

FINDING 3.2

There is unequivocal evidence that the relevance of services covered by the telecommunications universal service obligation — the *standard telephone service* and payphones — is declining. Over the past decade, Telstra's active retail fixed voice services have fallen by about one quarter (from about 8 million to just under 6 million services), while the number of Telstra payphones has almost halved (from over 30 000 to around 17 000). One third of Australian adults in capital cities and regional areas now rely solely on mobile phones for voice services.

FINDING 3.3

In addition to its declining relevance, the telecommunications universal service obligation (TUSO) has serious deficiencies. It is a blunt instrument with a one-size-fits-all approach to universal service provision. Telstra's contractual obligations under the agreement with the Australian Government lack transparency and accountability. The basis for its funding (a total of around \$3 billion in net present value terms over 20 years to 2032) is unclear and disputed.

While landlines are still highly valued by some, particularly those in regional and remote areas currently with no mobile coverage, the TUSO is based on outdated technology.

Overall, the TUSO is no longer serving the best interests of the Australian community.

RECOMMENDATION 3.1

The Australian Government should wind up the telecommunications universal service obligation by 2020 in line with recommendations 9.1 and 9.2.

A lack of policy coherence

FINDING 4.1

A number of telecommunications consumer safeguards apply only to the provision of the *standard telephone service* and only to some service providers. The declining reliance on the *standard telephone service*, the increasing proportion of consumers agreeing to waive these safeguards (in particular, the Customer Service Guarantee), and the deployment of NBN infrastructure make the relevance of these safeguards questionable.

FINDING 4.2

The telecommunications universal service obligation is only one of several policies and programs that subsidise the provision and use of telecommunications services across Australia and across different cohorts of users. Conservatively (and excluding the NBN), at least \$1 billion per year is spent on such programs. Australians would benefit from a more integrated approach to meeting universal service objectives in telecommunications.

FINDING 9.4

The current pattern of ongoing discrete telecommunications policy reviews and proposed legislative measures raises concerns about the coherence of telecommunications policy development, with implications for the transition to, and the effectiveness of, any new universal service framework.

RECOMMENDATION 4.1

The Australian Government should, in consultation with State and Territory Governments, conduct a stocktake (by mid-2018) of all telecommunications programs that share universal service objectives with a view to rationalising these programs and improving their efficacy and cost-effectiveness.

The Australian Government should also work with State and Territory Governments to audit existing telecommunications infrastructure — including fibre networks — with a view to using and expanding these networks efficiently.

An updated universal service objective and *baseline*

FINDING 5.1

There are divergent quality settings for voice-only and broadband services, and a complex and opaque mix of regulatory instruments and contractual arrangements governing these settings.

RECOMMENDATION 5.1

The Australian Government should reframe the objective for universal telecommunications services to provide *baseline* broadband and voice services to all premises in Australia, having regard to the accessibility and affordability of these services, once NBN infrastructure is fully rolled out.

To contain costs to the broader community, the *baseline* should be set to meet the basic needs of most Australians in the majority of circumstances.

RECOMMENDATION 5.2

The Australian Government should, as a matter of priority:

- adopt a functional *baseline* standard for broadband and voice services at the premises as one that it is *reliable and intelligible*, irrespective of the technology used
- establish the commensurate technical *baseline* standards for these services.

These technical *baseline* standards should:

- be developed prior to the Australian Government's foreshadowed review of consumer safeguards
  - be used to set both wholesale *baseline* standards in regulation (based on, for example, the proposed Statutory Infrastructure Provider regime) and complementary retail *baseline* standards (based on, for example, the Telecommunications Consumer Protection Code)
  - apply once NBN infrastructure is fully rolled out
  - be regularly reviewed and adjusted by the Australian Communications and Media Authority in a manner that balances the benefits of a higher *baseline* standard with the costs imposed on the broader Australian community.
-

Leveraging off the NBN and mobile networks

FINDING 6.1

Irrespective of the telecommunications universal service obligation, current trends and policy settings around NBN Co Limited make it likely that retail NBN services will be universally available on request after the full rollout.

FINDING 6.2

When the NBN is fully rolled out, the combination of the NBN and mobile networks is likely to supply retail broadband and voice services to most premises at a level that meets or exceeds *baseline* standards.

All premises are likely to receive a broadband service at or above a *baseline* standard, but premises in the NBN satellite footprint *and* without adequate mobile coverage are unlikely to receive a voice service that meets *baseline* standards. This is due mostly to the unreliability of the *Sky Muster* service (including the prevalence of power outages), and to a lesser extent to call quality issues.

RECOMMENDATION 6.2

The Australian Government should task the Australian Communications and Media Authority to require NBN Co Limited to report regularly and publicly on the reliability of its networks, delineated to a reasonably granular level (by access technology at a minimum).

RECOMMENDATION 7.1

As a matter of priority, the Australian Government should clearly define the role of NBN Co Limited, and any other designated providers, as statutory infrastructure providers of wholesale broadband *and* voice services in legislation (such as the proposed Statutory Infrastructure Provider regime).

RECOMMENDATION 7.2

The Australian Government should minimise any further intervention with respect to guaranteeing retail service provision over NBN infrastructure. The Australian Government should monitor retail presence on NBN infrastructure and, where this is found lacking, contract one or more retail service providers to service geographic areas following a competitive tender, where feasible.

RECOMMENDATION 7.4

The Australian Government should amend the *National Broadband Network Companies Act 2011* (Cth) (the Act) to ensure that the planned Productivity Commission review of NBN Co Limited (nbn) occurs once the full rollout of NBN infrastructure is completed regardless of whether or not privatisation of nbn is being contemplated. The review should cover the impacts of nbn on the economic efficiency of the telecommunications sector as well as all the matters already specified in section 49 of the Act.

RECOMMENDATION 7.5

Before proceeding to the next funding round, the Australian Government should commission an independent evaluation of the Mobile Black Spot Program. Such an evaluation should consider measures to improve the program's operation, to best ensure that the program's objectives are prioritised and site selection is evidence-based.

RECOMMENDATION 6.1

As a matter of priority, the Australian Government should request that the Australian Communications and Media Authority work with mobile network operators to identify the number and location of premises in the NBN satellite footprint without adequate mobile coverage. This involves:

- developing metrics that give effect to the Commission's functional criterion that all premises with an *available* mobile service have outdoor mobile coverage of adequate strength to engage in voice calling of a *baseline* quality
  - collecting data from mobile network operators to map the extent of mobile service availability that meets these metrics.
-

Addressing market gaps (including particular user needs)

FINDING 6.5

In the absence of the telecommunications universal service obligation — and given current policy settings, the full rollout of NBN infrastructure and the ubiquity of mobile services — the extent of market gaps (including particular user needs) in telecommunications is likely to be small and differ across groups.

FINDING 6.3

Certain groups of people with particular needs may experience gaps in the availability and accessibility of telecommunications services following the full rollout of NBN infrastructure and in the absence of further government intervention.

The groups most likely to experience difficulties include: people with disability and life threatening conditions; people living in remote Indigenous communities; some older people; people who are homeless; and users of telehealth, distance education and emergency services within the NBN satellite footprint who do not have adequate mobile coverage.

The costs of providing specialised services to meet the needs of these groups are likely to result in providers not offering the services, or providing them at a high price. Notwithstanding that technological advances could reduce these costs, the particular needs of some people in these groups warrant targeted government intervention.

FINDING 6.4

The affordability of telecommunications services has improved for most Australians although some people on low incomes may face financial hardship in accessing these services.

RECOMMENDATION 8.1

The Australian Government should use competitive tendering wherever feasible to deliver targeted telecommunications universal service programs. As a first step, the Government should test the depth of relevant market segments.

Where market depth is lacking and a competitive tendering process is not feasible, the Government should establish benchmarks against which to assess whether costs are acceptable. At a minimum, the Government should subject all proposed program costings to an independent and transparent validation process.

RECOMMENDATION 7.3

As a replacement for the *standard telephone service* USO, the Australian Government should introduce a competitive tendering arrangement for the delivery of *baseline* voice services where, within the NBN satellite footprint there is inadequate mobile coverage, and it is feasible to do so. This should only occur once the extent of any market gaps is fully determined (recommendations 6.1 and 6.2).

RECOMMENDATION 7.6

As a replacement for the payphones USO, the Australian Government should establish a funding program for a form of community telecommunications (that may involve payphones) that targets communities in areas where there is a market gap (including a particular user need). The program should be flexible in the form of services provided to communities, involve extensive local community input, and involve a competitive tendering arrangement, where feasible, to allocate funding.

How much funding and who should pay?

FINDING 8.1

Given the narrower scope of government intervention required following the full rollout of NBN infrastructure, the funding required for universal service programs is likely to be smaller than currently provided for the telecommunications universal service obligation.

FINDING 8.2

Small programs to meet telecommunications universal service objectives do not justify incurring the administrative costs and design challenges inherent to a broad-based industry levy. Funding these programs through general government revenue is likely to be simpler and less costly to administer.

RECOMMENDATION 8.2

The Australian Government should fund targeted measures to meet telecommunications universal service objectives principally through general government revenue rather than an industry levy. This would imply the ultimate removal of the Telecommunications Industry Levy.

RECOMMENDATION 8.3

The Australian Government should seek information from NBN Co Limited (nbn) on the potential incremental costs to nbn of the proposed reforms to telecommunications universal service policy. This should occur after *baseline* standards have been specified (recommendations 5.1 and 5.2) and nbn's role in providing *baseline* services is clearly defined (recommendation 7.1).

This information should be independently and transparently validated and exclude factors that nbn would be required to consider as part of its normal business operations.

Transitional matters

FINDING 9.1

The Commission's proposed reforms to universal service arrangements are incompatible with the current Telstra USO Performance Agreement.

The Agreement's review and payment mechanisms offer limited capacity for the parties to amend the contract in a way that aligns with these reforms. A significant renegotiation of the terms of the Agreement is likely to provide the most effective transition path to a fully overhauled universal service arrangement.

FINDING 9.2

To be effective, any renegotiation of the Telstra USO Performance Agreement needs to be informed by robust evidence on the net costs of services provided under that Agreement.

FINDING 9.3

A transition path away from the current telecommunications universal service obligation would need to be supported by necessary adjustments to the surrounding regulatory framework. Such adjustments include changes to consumer safeguards, Telstra's carrier licence conditions, and other policy measures. This would ensure that consumer safeguards are adequately considered, while removing inefficiencies and outdated mechanisms.

RECOMMENDATION 9.1

The Australian Government should:

- commence negotiations with Telstra with a view to terminate module C (payphones USO) of the Telstra USO Performance Agreement as soon as practicable
  - amend the *Telecommunications (Consumer Protection and Service Standards) Act 1999* (Cth) and subordinate legislation to ensure Telstra's statutory obligation for the provision of payphones is terminated in line with its contractual obligation.
-

RECOMMENDATION 9.2

The Australian Government should:

- commence negotiations with Telstra with a view to terminate module B (*standard telephone service* USO) of the Telstra USO Performance Agreement shortly after the NBN is fully rolled out
  - amend the *Telecommunications (Consumer Protection and Service Standards) Act 1999* (Cth) and subordinate legislation to ensure Telstra's statutory obligation for the provision of the *standard telephone service* is terminated in line with its contractual obligation.
-

RECOMMENDATION 9.3

The Australian Government should, as a matter of priority, undertake a detailed assessment of its data requirements for engaging in a future renegotiation of the *standard telephone service* and the payphones universal service obligations.

The Government should then direct the Australian Communications and Media Authority, and the Australian Competition and Consumer Commission, to utilise their existing information-gathering powers, where appropriate, to require the necessary information from Telstra.

RECOMMENDATION 9.4

The Australian Government should proceed with its foreshadowed review of the telecommunications consumer safeguards framework once technical *baseline* standards are defined (recommendation 5.2). The review should be undertaken from a whole-of-government perspective, and expanded to include an assessment of:

- what, if any, future retail safeguards are necessary
  - what changes should be made to Telstra's carrier licence conditions
  - the future role of accessibility and affordability measures, including the Telephone Allowance, the National Relay Service and relevant elements of the National Disability Insurance Scheme
  - the consumer protection roles of various bodies including: the Australian Competition and Consumer Commission; the Australian Communications and Media Authority; and the Telecommunications Industry Ombudsman
  - the need to clarify responsibilities for service quality (including fault repair) on the NBN.
-

RECOMMENDATION 9.5

The Australian Government should defer the next Regional Telecommunications Review, next scheduled for 2018. Any future reviews required under relevant legislation should only be conducted after the NBN is fully rolled out.
